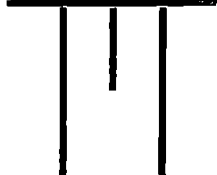

Ročník XI.

Rok 1915.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

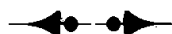
Měsíčník lidový.

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně
na Moravě.

Nákladem Matice Svatohostýnské.
Tiskem Jindřicha Slováků v Kroměříži.

OBSAH.

	Strana		Strana
Básně.		Čím je náboženství našim vojínům.	
K novému desetiletí Hlasů. R. Stupavský	5	P. C. Jož T. J.	99
Královně nebes. K. B. Ort	9	Dr. Beda Dudík a Sv. Hostýn. I. Zháněl	104
Ježíš. R. Stupavský	19	Tajemství starého obrazu P. M. svatoh.	
V krajinách tichých. K. B. Ort	26	P. J. Černý T. J.	115, 148, 174, 195
Prosba. R. Stupavský	39	Na Sv. Hostýně. Ks. Bisztyga T. J.	118
Panně svatohostýnské. Orebský	55	Tři nové rovy. P. J. Černý T. J.	126
Hostýnská hvězdička. R. Stupavský	65	Mírové provolání Benedikta XV.	134
Moje milá. R. Stupavský	71	Jak jsme oslavili 3. výročí Korunovace.	
Před bojem novým. Ž. Gottvaldova	87	Ad. Jašek	135
K 70tým narozeninám Msgr. Dra Beny	90	Valná hromada Matice	166
Matko vítězná. J. Skalný	120	Proslov Msgra R. Kozáka	169
U matičky hostýnské. R. Stupavský	138	Naši v Tyrolích. H. Vašíček	146, 172
Ochrane svatohostýnské. Orebský	141	Na dušičky vzpomínejme. P. J. Sou-	
úvěra. J. Skalný	146	kup T. J.	177
Články poučné a zábavné.		Cís. rada Jan Nep. Harna, dlouholetý	
Pod ochramu tvou se utíkáme P. M. sv.		hospodář Matice svatoh. †. P. Ant.	
P. J. M. Černý T. J.	2	Ostrčilík T. J.	184
Válečné pomněnky. M. Alfonsa	19, 35, 52	Vánoční vzpomínka. M. Alfonsa	188
	91, 121, 131	Sv. Hostýn ve válečném roku 1915. P.	
Dějepisné paběrky z knih svatoh. P.		Rud. Rozkošný T. J.	191
Fr. Zimmerhackel	10, 12	Různé.	
Ku charakteristice P. Fr. Gogely	14	Zprávy se Sv. Hostýna. P. R. Rozkošný	
Novinka svatohostýnská.	18	T. J. 16, 30, 47, 76, 108, 130, 161, 179, 197	
Za mobil. na Sv. Hostýn. P. A. Viceník	22	Pozdrav k váleč. pouti od k. a. konsist.	82
Z Hané do Švýcar. P. Fr. Gogela	26, 44, 72	Pozvání na třetí výročí slavností koru-	
	106, 157	novačních	114
Dvoji jubileum vdp. J. Blažeje	34, 56	Svatoh. pomník Omladiny	124
Zdravas, milosti plná. Al. Světlovská	39	Ústř. rusínský seminář na Sv. Hostýně	142
Sv. Hostýn za válečné tísně. P. A.		Z bojiště na Sv. Hostýn (dopisy vojínů, ve	
Viceník	42, 65, 94, 155	všech číslech).	
Nový P. generál T. J. P. Antonín		Vyobrazení.	
Ostrčilík T. J.	50	(Dle fotogr. snímek P. J. Černeho T. J.)	
První pouť před 57 lety na Sv. Hostýn.		Korunovaná Královna svatoh.	1
Am. Švihnosova	60	Nynější betlém svatoh.	6
Matička svatoh. potěšení zarmouce-		J. M. J. Koudelka se loučí s P. super.	11
ných. A. Světlovská	69	Ledování na Sv. Hostýně	14, 24
Letoš jarní, proseb. pouť. A. Světlovská	82	Museum svatoh.	17
Msgr. Dr. Jos. Bena. Karel Tesárek	87	U zimního pramene na Sv. Hostýně	20

	Strana		Strana
Strojní pušky při manevrech na Sv. H.	29	Žně na Sv. Hostýně	122
Vdp. Jan Blažej	33	Jeho c. a k. Výsost K. Fr. Josef v ko-	
Lid se modlí za vojsko	36	stole v Tyrolích	134
Stoletá jedle u vodní kaple	45	Italské processí	136
M. Zemánek, sluha na Sv. Hostýně .	48	Vojín se svými příbuznými na Sv. Host.	139
Připraven k boji	49	Ústřední rusínský seminář	143
Muži processí Líšeňského	53	Pouť raněných vojinů v Tyrolích . .	147
Processí z Olomouce vedené P. domin.	57	Kněží jubilanti 20. července 1915 . .	149
Malí pracovníci u křížové cesty . .	61	Malí poutníci svatohostýnští	152
Modlitby za naše vojiny	64	Vojenské kázání v H lu	156
Kroje poutníků z Ratiškovíc	67	Průvod s Nejsv. Sv. Olt. 15. srpna . .	165
Brněnské processí	70	J. M. prelát Šup, Msgre Kozák	170
Z musea svatohostýnského	74	Řečníci při mariánské akademii . . .	175
Ranění vojíni na Sv. Hostýně	83	Synovec P. Malého se svou paní u	
Hlavní oltář v Bystřici s obrazem P.		hrobu P. Malého	178
Marie svatoh.	93	† Martin Viceník	180
Holešovské processí	97	† Cís. rada Jan N. Harna	183
Kroje poutnic z okolí velehradského .	101	První sních na Sv. Hostýně	190
Staletá jedle u vodní kaple zlomená	104	Průvod s Nejsv. Sv. Olt.: začátek prů-	
Sv. Anna na novém místě na Sv. Host.	107	vodu — danny	194
Zelené mešní roucho	113	Průvod s Nejsv. Sv. Olt.: muži — ženy	195
Poláci na Sv. Hostýně	119		

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Pod ochranu Tvou se utíkáme, sv. Panno Maria svatohostýnská. — K novému desetiletí »Hlasů svatohostýnských« (báseň). — Válečné pomněnky. — Královně nebes (báseň). — Paběrky ze zápisných a úředních knih svatochost. — Ke charakteristice P. Fr. Gogely. — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Korunovaná Královna svatohostýnská. — Nynější betlém svatohostýnský — J. M. Josef Koudelka, biskup americký loučí se s P. Superiorem svatohostýnským dne 31. června 1914. — Ledování na Sv. Hostýně: nasekaný led táhá se z rybníčka.

Upozornění a prosba!

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět, aby, pokud se nestalo, všichni splnili svou povinnost.

Tímto rokem započínají Hlasy Svatohostýnské své druhé desetiletí. Snažíme se je co nejvíce možno zdokonalit. Papír je mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, jsou shodována od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebylo z výše no, nýbrž jako dosud jen 1.50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adresy co nejdříve nám zaslali si neobtěžovali. Prosíme však jen o adresy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti. Královna svatohostýnská račíž sama odměniti hojně všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a úctě! Zároveň prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v tomto prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129.

Z církve a světa.

Vdp. farář Gregárek ze St. Bělé sděluje s námi tyto zajímavé paběrky z válečné doby:

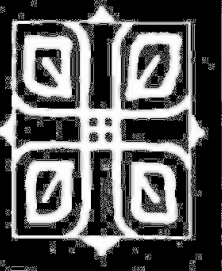
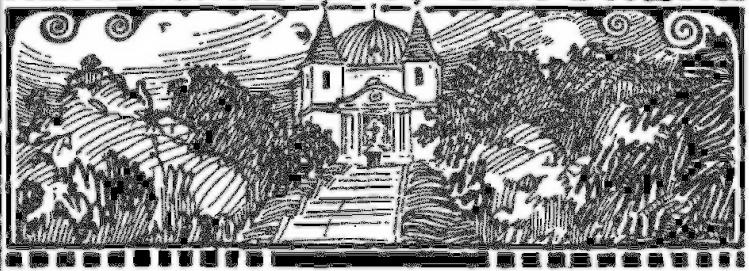
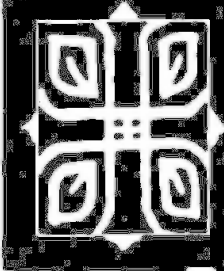
Přišel na faru voják a pravil, že se jde ukázati a oznámiti, že byl raněn. Na otázku, kde byl raněn, rozhalil svá prsa a ukázal obvaz na přech přes prsa přilepený a řekl, že byl do prsou střelen, že však koule mu málo uškodila. Ukázal díru ve vestě a pod vestou že měl růžence a koule že rozbila jedno zrnko, načež narazila na agnůstek, který úplně zkrivila a na něm změnila svůj směr tak, že vnikla místo špicí toliko bokem za kůži a na žebře zůstala vězeti, tak že do břeh mchla býti rukou z kůže vytažena. Kdyby nebylo růžence a agnůstku, kdo ví, co by se bylo stalo. Někdo řekne: Náhoda! Ať náhoda, ale divná a požehnaná. To stačí. Voják za tu náhodu blahoslavené Panně do smrti zůstane vděčným.

Dámy na nádraží rozdávaly vojínům do vojny jedoucím rozličná občerstvení. Vojáci prosili zda dámy nemají — růžence, agnůstky anebo posvěcené obrázky. Dámy ochotně vyhověly a vojáci agnůstky a růžence ihned na hrdlo si věšeli. Jeden voják prosil, aby dali agnůstek také pro jeho důstojníka. Obdržev jej podal jej důstojníkovi, a ten si ho ihned na krk pod kabát pověsil.

Důstojník na nádraží vida, že dámy mají agnůstky a růžence prosil, aby mu dali několik pro jeho vojáky. Dáma řekla, že ráda tak učiní, jestliže důstojník to myslí doopravdy. Důstojník zvažněl a pravil, že třeba on sám je evangelíkem, myslí to vážně, jelikož náboženského citu svých vojáků si váží, a ví, jakou radost a potěchu jim způsobí, a jak mysl jejich důvěrou naplní.

Vojáci projíždějící nádražím do boje, když viděli, že dámy rozdávají růžence a agnůstky natahovali všichni z vagonu ruce, aby také dostali. Když byli poděleni, jeden z nich, Uher vzezřením, podíval se smutně na agnůstek a vracel jej dámě zpět s tváří bolestnou a pravil zlomeným hlasem: Děkuji, já si s Bogom. Bylo zrovna viděti na něm bolnou skleslost na mysli. Dámy vypravovaly, že to byl jediný podobný případ, a že jim vojáka bylo líto.

Důstojník jeden jedoucí do boje prosil dámy o agnůstek, když viděl, že jeho vojákům jsou rozdávány. Dáma mu řekla: Ale ať si z toho neuděláte posměch, agnůstky jsou posvěceny. Důstojník neřekl ničeho,

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo. 1.

Leden 1915.

Ročník XI.

Korunovaná „Královna svatohostýnská“.

P. Jan M. Černý, T. J.

Pod ochranu Tvou se utíkáme, sv. Panno Maria svatohostýnská.

outo prosbou začínáme jedenáctý ročník Hlasů svatohostýnských. Pod ochranu korunované Královny naší poroučeli zajisté všichni dosavadní redaktoři našeho časopisu články a výzdobu těchto listů, i my překročující první desetiletí, činíme totéž.

Leč nejenom dílo své a práce klademe pod ochranu Panny Marie svatohostýnské, nýbrž i vás, milení čtenáři, tebe, lide náš moravský a český a vůbec všechny křesťany poroučíme pod ochranu Panny Marie svatohostýnské.

Často slýcháme od poutníků, že je milostná socha Panny Marie svatohostýnské velice krásná, zvláště prý pohled její ukazuje prý veliké v pravdě mateřské milosrdenství. Je to pravda. Díváme-li se na korunovanou královnu naší od sakristie, tu se zvláště ukazuje milosrdný její zrak pokorně prosícím a k ní se utíkajícím. Jakou radost má dítě, když pohlédne do věrného oka vroucně milované matičky: čte tam lásku, zbloudilo-li odpuštění, sklíčeno-li útěchu — zkrátka všechny léky na vnitřní rány. Tak asi cítí poutník, který v důvěře se utíká pln pokory pod ochranu P. Marie svatohostýnské. Z oka jejího září mu vstříc čistota s mateřským milosrdenstvím: dítě já tě miluji, chci ti pomoci a mohu ti dokonale prospět pro čas i věčnost. Co našli ctitelé P. Marie svatohostýnské na Sv. Hostýně, jak se k nim ukázala milosrdnou, to nám jedenkrát ukáže den soudný, až se otevře kniha života.

Dívá-li se oko poutníka k Panně Marii svatohostýnské, odráží se v něm milosrdné oko její, jak se třepetají paprsky slunečné na křišťálech ledových. Naše láska u porovnání s její nevýslovně dokonalou láskou je jako led a sluneční žár. Tento žár mění led ve vodu: z oka poutníka tryskne spásná slza. Srdce si uleví v bolesti a trápení pozemském, když hledí do milosrdných očí nebeské matičky. Kolik jich tam za oltářem plakalo, kolik si jich ulevilo pod její ochranou a šlo potěšeně domů! Proto se utíkejme pod ochranu P. Marie svatohostýnské! Pravice její jak k objetí natažená nás k ní zve.

Na druhé ruce její se vznáší Božské její děťátko. V ruce jeho vidíme charakteristické tři blesky svatohostýnské. Zase o důvod více, abychom se s důvěrou utíkali pod ochranu P. Marie svatohostýnské.

Odjakživa vidělo lidstvo v blesku moc Boží. Staří pohané dávali do rukou svého nejmocnějšího boha blesk. Bůh dal za blesku a hromu svatá přikázání na hoře Sinai, aby moc svou ukázal, kterou si dovede obhájit tato přikázání. Děťátko s blesky v náručí Matičky svatohostýnské se nám jeví všemohoucím Bohem. Je v jejím náručí, aby nám ukázalo, jak úzce je spojeno s Pannou Marií svatohostýnskou. Od Syna svého má ona svou moc, takže po Kristu nad ni nemáme.

Blesky v ruce Ježíškově nám ukazují také onen svatý oheň, který Ježíš přinesl na svět, a což chce jiného než, aby v nás hořel, ukazují na onen oheň svaté lásky bliženské, která byla příčinou, že se za nás vydal, o kterou prosil, aby byla mezi námi, kterou nám poručil zachovávat, po tom že poznají, že jsme jeho učenníci.

Tot trojí význam oněch blesků v ruce Ježíškově. Věrní ctitelé P. Marie svatohostýnské je vložili v božské ruce jejího Syna od sta let, na památku onoho zázračného vítězství nad Tatary bouří a bleskem.

Panna Maria svatohostýnská se vznáší v oblacích a kolem ní je svatozář. Oblaka znamenají něco tajemného; Bůh se zjevoval v oblaku. Chtěl-li ukázat, že na některém místě zvlášť chce udělovat svá dobrodíní, snesl se tam jeho oblak. Tak nad posvěceným chrámem Šalomounovým. Zvláštní milostnost P. Marie se také snesla nad Hostýnem, zde udílí své milosti, tady slyší ráda prosby svých ctitelů, usedla si jak holubička čistá na temeno hory svaté, zelené. Kdo vypočítá všechny milosti, které vyzářejí na všechny strany s posvátného Hostýna. Tu hojnost darů a vyslyšení značí ona svatozář v níž milostná socha P. Marie svatohostýnské se skví.

Pod milostnou sochou je viděti horu svatou a na ní vodní kapli s posvátným pramenem. Voda byla vždy považována za veliký dar boží. Staří Egypťané naplňovali velkou nádobu vodou, nesli ji do chrámu svého boha. Tam ji obětovali a s rozpjatýma rukama děkovali za všechny dary, které jim přišly z vody: vzrůst jejich potravin a jiné požehnané účinky tohoto živlu. Nad vodami se vznášel na počátku Duch sv. Zázračným pramenem vody občerstvil Bůh Israelské na poušti; na památku toho dobrodíní vylévali kněží israelští ve svátky stánků ze zlaté nádoby vodu smíšenou s vínem na oltář Hospodinův. Ježíš Kristus chtěl býti pokřtěn vodou z Jordánu, on se přirovnal k prameni vody, ustanovil vodu ke křtu sv. Tak je voda nositelkou velkých dobrodíní a milostí. Kým div tedy, že i P. Marie svatohostýnská vyvolila si pramen svatohostýnský za zřídlo mnohých milostí duše i těla.

Kdo zváží ono množství vody svatohostýnské, která byla roznesena z posvátného pramene, kdo vypočte osady a města do nichž se dostala, kdo zná země, kam až přišla; Kdo zná jména těch, kteří ji s důvěrou pili, kteří zázračných účinků jejích na sobě zakusili. To nám zase objeví ona kniha života na soudu Božím. Kdyby každý poutník, jemuž se dostalo z onoho svatého pramene Hostýnského nějaké milosti, tam byl dal mramorovou desku, jak se to děje na maličkém poutním místě v Uhrách u Prešpurku, bylo by celé schodiště kolem vodní kaple poseto vděčnými těmi důkazy lásky zbožných ctitelů P. Marie svatohostýnské.

Pod ochranu tvou se utíkáme,
ó matičko svatohostýnská,
od tebe všecku pomoc čekáme,
ó Maria, paní nebeská.
Ty jsi naše útočiště, síla,
protože's byla Bohu tak milá;
ó slyš nás, ó matko zachraň nás,
volá dítek úpěnlivý hlas!

* *

Leží přede mnou deset ročníků »Hlasů svatohostýnských«, 1836 potisknutých stran. Vzpomínám jakou radost jsme měli my čeští theologové v Innomostí, když nám poslal tehdejší představený Sv. Hostýna r. 1905 v dubnu první číslo »Hlasů Svatohostýnských«. P. Fr. Zimerhackel T. J. psal kterémusi z nás, bylo nás tam osm, »musíte se přičinit a nám pomoci, abychom mohli »Hlasy« zvelebit«.

Jediné první číslo Hlasů svatohostýnských! Osm stránek potištěných, bez obálky, tak to přišlo a přece s jakou radostí jsme vítali to novorozeňátko svatohostýnské. Ukazoval jsem je kterémusi Francouzovi: »Je to malé, to my máme něco docela jiného«, a vytasil se s Annály lurdskými. »Nechť si«, myslel jsem si, »třeba chudičké, přece naše«.

Hned začaly vycházet »Dějiny sv. Hostýna« od P. Fr. Videnského T. J., v nichž se pokračovalo až do 2. čísla VI. ročníku. Kolikrát jsem slyšel: »Proč jenom pořád ty »Dějiny« už by to mohlo přestat«. Ale význam těchto dějin byl pro Sv. Hostýn veliké ceny. Lid moravský, ctitelé Sv. Hostýna, počali poznávat, co je Sv. Hostýn. Sebrat prameny k takové práci, podati je lidově, srozumitelně a zároveň zajímavě pro lid, bylo práci velikou, která zasluhovala ocenění a uznání.

K Sv. Hostýnu družil se »Podzemní Velehrad« od P. Lad. Schmidta T. J. až do 4. čísla I. roč. Zajímavé obrázky ho objasňovaly.

V těch deseti ročnících je uveřejněno 362 článků jednajících hlavně o Sv. Hostýně. Čtenáři se tu dovídají o dějinách Sv. Hostýna, o jméně »Hostýn« (I. roč a III. roč.), o chem. a bakteriolog. rozboru vody svatohostýnské (I. roč.), o lásce k Sv. Hostýnu v Americe (I. roč.), o Matce Boží svatohostýnské (I. roč.); o vyslyšeních, dojmech a úvahách na Sv. Hostýně (I. roč.), vidí práce a zájmy Matice svatohostýnské (I.—X. roč.); geoplastický obraz Sv. Hostýna s okolím (II. roč.); poznávají květenu svatohostýnskou (II., III., IV., V., VI. roč.); čtou o výšce Sv. Hostýna (II. roč.); poznávají staré obrazy P. Marie svatohostýnské (III. roč.); nahlízejí do bojů a útoků na Sv. Hostýn (I., III. roč.); poznávají roční doby svatohostýnské (VI., VII. roč.); vývoj a rozmach poutí svatohostýnských (I.—X. roč.); faunu (zvířenu) svatohostýnskou (roč. VII.); hradby a hradiska okolí svatohostýnského (roč. VIII.); korunovací P. Marie svatohostýnské (VIII. roč.); dekrety, korunky, přípravné práce a korunovací Panny Marie svatohostýnské, její význam a velké milosti (IX. ročník); úctu P. Marie svatohostýnské a památky její v okolí Sv. Hostýna (roč. X.); k tomu se druží meteorologické záznamy o počasí svatohostýnském (I.—X. roč.); statistická data o počtu poutníků, kněží, mší sv. a sv. přijímání (I.—X. roč.) vyslyšení (I.—X. roč.)

Kdo jenom rychle tato data přehledne, pozná veliký kulturní a historický význam »Hlasů svatohostýnských« pro naše doby a hlavně pro doby pozdější.

Tím však není význam »Hlasů svatohostýnských« ještě vyčerpán. Každý časopis hromadí kolem sebe kruh spisovatelů, kteří do něho ukládají plody ducha svého, vytrřibují, obohacují a povznášejí cíl a účel časopisu, pomáhají mu uskutečnit a zakořenit vůdčí myšlenku, kterou je ovládán.

Také »Hlasy Svatohostýnské« mají své přispívatele: Aloisa Dostála, Dr. Kadeřávka, Ignáta Zháněla, děkana Drábka, faráře Gogelu, Dr. Řehulku, vdp. Viceníka, Dokoupila, Stupavského, Alfonsu Špačkovu a 22 členů Tov. Ježíšova. Celkem přispívalo do nich za těch 10 let přes 100 spisovatelů. Jsou mezi nimi takoví, kteří své péro zasvětili hlavně Sv. Hostýnu: P. Fr. Videnský T. J. (30 články) P. Fr. Zimmerhackel zakladatel Hlasů má 10 čl. podepsaných svým jménem, ale mnoho jiných nepodepsaných; P. Rud. Rozkošný T. J., pozorovatel počasí, má kromě zpráv ještě 9 čl. P. Rejzek T. J. (22 čl.); P. Žák T. J. (13 čl.); P. Jež T. J. (6 čl.); P. Škarek T. J. (4 čl.); P. Ant. Ostrčilík T. J., P. J. M. Černý T. J. a jiní. Tak soustřeďují »Hlasy svatohostýnské« hold intelligence P. Marii svatohostýnské.

V redakci vystřídali se čtyři superioři svatohostýnští: P. Frant. X. Zimmerhackel (r. 1905—1907), P. Ant. Rejzek (1908—1909), P. Rud. Stejskal (1910), P. Ant. Ostrčilík (1911—1914).

K tomu se druží čtenářové a odběratelé. Čítejme jich průměrně na rok 5000. Každý odběratel dá číslo obyčejně ještě nejméně

jednomu přechíst: to je měsíčně 10.000 čtenářů, za 120 měsíců 1.200.000 čtenářů o účtě, lásce a dívech P. Marie svatohostýnské. Jak veliká to oslava P. Marie.

Hlasy svatohostýnské jsou i l l u s t r o v á n y t. j. jsou tam obrázky. Za těch 10 let je jich tam 282 z těch je 158 čistě svatohostýnských. Z počátku byly obrázky ty nepatrné, prosté, později se zdokonalovaly všemožně. Vydavatelství nešetřilo nákladem a ten byl veliký. Protože měly obrázky přiléhat k účelu, — »svatohostýnské«, — nemohly se vypůjčovat odjinud, musely se tedy štočky pořizovat nové. Čítáme-li na jeden štoček průměrně 10 K, máme kolem 3.000 K nákladu na štočky. Počítáme-li za číslo měsíčně průměrně na 400 K, stojí náklad na ročník asi 5.000 K ročně; tedy na 10 ročníků kolem 50.000 K. S inteligentními oběťmi jdou ruku v ruce hmotné oběti.

Čteme-li nyní, že mají jiné časopisy 30—70.000 odběratelů, jak poměrně nízko stojí počet našich odběratelů k těmto ohromným číslicím.

Začínáme druhé desetiletí našeho časopisu. Redakce má připraveno mnoho zajímavých článků, na 100 nových obrázků dílem ve fotografiích dílem již ve štočkách provedených. První ročník druhého desetiletí má lepší papír, cena zůstane táž. Kdyby každý čtenář hleděl získat jen jednoho stálého platícího odběratele, mohli bychom i počet tiskových stran rozšířit a tak velice přispět k povznesení »Hlasů Svatohostýnských«.

Rozšiřujeme tedy co nejúsilovněji počet odběratelů platících: to je praktická úcta k P. Marii svatohostýnské, je to zároveň vděk za nescísná dobrodiní duševní i tělesná, kterých svým čtitelům uštedřila po tolik set let:

»Každý laskavý čtenář získej tedy co nejdříve aspoň jednoho, stálého platícího odběratele našich »Hlasů Svatohostýnských«.

R. Stupavský.

K novému desetiletí »Hlasů svatohostýnských«.

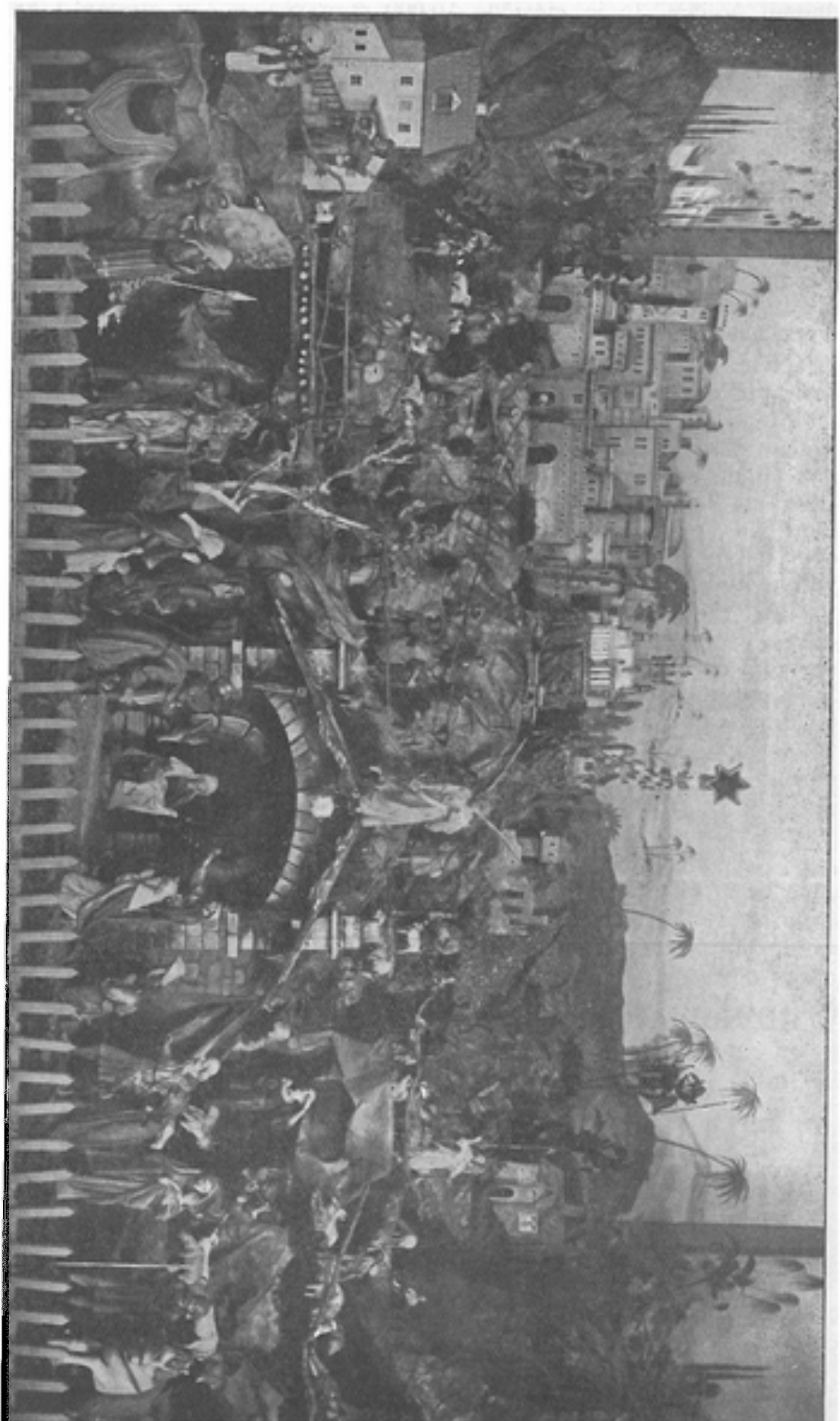
Deset let již putujete,
milé Hlasy s Hostýna,
všude s láskou vítají vás,
kde je zbožná rodina.

Celým světem roznášíte
Matky Boží velkou čest,
na Hostýn vždy dítky zvete,
kde trůn její skvělý jest.

Městské domy, veské chaty
vítají vás ve svůj klín,
všude lásku zbudit znáte,
vyzýváte na Hostýn.

Ať vám žehná Máti milá
v další pouti každý krok,
abyste ji velebily
mnohý ještě, mnohý rok.

A vy milí čtenářové,
předplácejte na Hlasy,
k dlužníkům se Máti Boží
se svou láskou nehlasí!

Nynější »Betlém« svatohostýnský.

Maria Alfonsa.

Válečné pomněnky.

hvějíci se rukou trhala jsem je. A ovinovala jimi korunu Královny, Matky lidu moravského, dlící ve svatohostýnské svatyni.

Slzy bolesti sežehly mnohý jejich květ.

V nezvyklé vyrostly půdě. Z bolesti matek, otců, manželek i dítek opuštěných. Jejich krvavými slzami byly zalévány.

Viděla jsi, Matičko hostýnská, někdy více žalu a běd, nežli v oné době, kdy požár válečný nad vlastní naší vzplál? Snad tehdy, kdy lid žizní hynul a prosil tě o vysvobození z rukou nepřátelských Tatarů. A potom když svatyně, sídlo lásky tvoji, zpusťována byla. Až nyní zas, kdy Syn tvůj nás trestá. Smrt uzavírá tak mnohý ret, který Svatému se smál. Žijícím vroucí modlitbu místo posměchu na rty vložila.

Slavně chtěli jsme oslavit dvouleté výročí korunovace tvojí, Královno. Místo písní pláč a bolest přinesli jsme jen, v památný ten den. Víme, že neopustíš dítek svých v trudu a žalu. Vždyť tak nesmírně milujeme tebe! Koruna tvoje ze samé lásky utvořena jest. Lid česko-moravský, ni v dalším Slezsku dlící nezapomněl na tebe v časech dobrých. Ochraňuj nás nyní v době zlé, plné zhoubných bouří. Až dostiučinění stane se za proviny naše, změň blesky v rukou Syna tvého v slunce míru a pokoje. Navrať chotě ženám lkajícím, otce dětem osiřelým, matkám syny, které v slzách a těžko vychovaly, snoubenkám jejich miláčky. Buď Matkou všem. I těšitelkou. Ať všichni ve chvílích bolu poznají cele Krista i tebe.

Zrak můj zrosený byl slzami soucitu. Srdce i duši svíral žal, když jsem zřela tolik nešťastných a opuštěných. Nebudou tedy moje pomněnky tak svěží jako ony, které na smavých lučinách se rodí anebo v lesklé hladině bublavého potůčku se shlíží. Ukáží bolest lidskou těm, kteří si ji dosud nevšimli, neznali milosrdenství a soucitu. Budou vám vyprávět o Královně, matce moravského lidu.

* * *

Šťastné dítě, které má rodnou matku. Šťastno bylo lidstvo v naději, že nezhyne. Když válečné blesky oslepovaly zraky usazené a nikdo nemohl dát duším zarmouceným těchy, znělo z retů tisíců: »K Matce boží, která na hostýnském chlumu divy tvoří, ochrany si vyprosit půjdeme«. Žal prchal z hrudí ztesknělých již z dále, při pohledu na bělostnou kupoli svatohostýnského chrámu. Kde z náruče Panny přesvaté zdroj těchy a síly vytryskuje znaveným.

Všude zněl hukot bouřné doby, třeskot zbraní. Jen tam, ve svatyni svatý klid, vzácná perla skryta. Proto tisíce zraků s touhou pozíraly k výši. Před mariánskými svátky vždy bylo rušno na cestách, vedoucích na horu svatou. V den před výročím korunovace jen jednotlivci neb menší skupiny putovaly. Osamělé byly stezky, kterými si mnozí nadcházeli.

Místo jásavých zpěvů mariánských zněly válečné. Vzduchem nechvěly se korouhve, nezelenaly věnce na křížích. Ve vlačích nebylo místa pro poutníky. Všude zastavena byla doprava. Ani vlastních povozů nemohli použít mnozí. Kdo na pouť jíti chtěl, musel cestu pěšky vykonat. Tak jako kdysi v časech dávných naši předkové.

Nastal večer před svátkem srpnovým. Zklamaný byl, kdo myslel, že v době tak smutné, překážek plné, bude prázdná svatyně. Mnoho poutníků přišlo. Dva, tři dny cesty mnozí putovali. Byly zde vzácní nejedni z nich. Otuzilí muži, kteří se od dětství nemodlili. I ti, kteří proti dobrému Bohu pyšně zvedali čela, byli nyní slabými, pláčícími dětmi. V duších

plálo jedno světlo těchy jen: že Bůh může pomoci a zachránití žití jejich i blaho rodinné. Jedině jeho vůle svatá že může zlo změnit v dobro zas.

Vlídneji než jindy, ač vždy hledí tak láskyplně, usmívala se Hvězda mořská, Ochránkyně Moravy. Stírala kanoucí slzy, tišila žal. Zářila v tichém večeru do hlubin duší, žalem stemnělých. Modlitby tiché, vroucí, prorážely klenbu chrámovou. Andělé přinášeli je k trůnu Matky nejsvětější a v sídlo Pána, vládce lidských osudů.

Byl vlažný večer. V roucho noci oděl se dálný obzor, lesy i stráně. Jen klenba nebeská byla plná světla. Hvězdy, klidně a tiše jako vždycky se tam procházely. Jich zraky dětské, udivené, hleděly v hlubiny země. Když v moři žití rozbouřeném loďky zřely ztroskotané a bez vesel, ptaly se, proč se duše lidské neumějí povznést od tíživosti pozemské výše? K světlu, naději, k Bohu? Nehledají světla, které zhoubné cesty osvětlují i mořská úskalí a hlubiny? »Nemožno že je doplouti ku břehům klidu a míru bez stožárů víry a naděje. Těžko povznést se do výšin čistých — bez lásky svaté«, šepotaly.

Na víčka znavených poutníků nesnesl se tentokráte blahý sen. Dřímající nebudila píseň fanfár, hudba jásavá. Když započaly mše svaté zazněla z tísněných hrdel mariánská píseň. Přehlušila aspoň na chvíli hukot vlaků, který se děsně rozléhal po celou noc. Přeplněny byly otcí a syny, kteří volání byli do boje v kraje neznámé, dálné. Ve svatyni bylo útulno. Královna-Matka nabízela trpícím léky lásky své. Opuštěným náruč mateřskou. Beránek boží mezi mší svatou řadami poutníků šel, bělaje se v rukou kněze. Lačné sytil, zarmoucené těšil. Vyplňoval srdcí hlubiny. Sestupoval v ně. Lidí přibývalo. Plná byla svatyně. Korunována byla bolestmi všech a slzami naše milá Královna. Přijala i tyto dary. A odmění je jistě. Zná bolest srdce i duše žal. Také plakala. Viděla Syna plakat. A necenila by našich slz, ona Bolestná? Milostným pohledem, úsměvem sladkým celovala v náruč svou tulící se duše znavené. Ret její jakoby šepotal:

»Chci pomoci dítkám svým. Vůle Syna mého vyčkatí však musím. On z lásky tresce vás a kárá. Hrůzami a bolem, který zřím zde kolem, vede vás k poznání Jeho. Bez Boha v srdcích zhynuli byste na věky. On vás miluje, ztratit nechce. Vidím slzy vaše. Vy jste však neviděli slzí mých, které jsem prolévala nad potupami Synu mému učiněnými. Strom lidské pýchy a nevěry nemohl již růsti výše. Musel podřát býti. Vinníci musí viny odpykati. Nevinní nechť se pokoří před vůlí dobrého, nebeského Otce.

Až jedenkrát, před jasným trůnem jeho stanou a skládají budou účty z činů svých, počet slz, bolu a utrpení, zví, proč tak či jinak řídil osudy vaše«.

Poslední poutníci přišli ještě na velkou mši svatou. Těšili se aspoň chvíli s milou Matičkou.

Odpoledne nastalo loučení. Nerádi odcházeli ze svatyně míru a lásky do údolí slz a žalu. Jak rádi by si vzali Těšitelku a Pomocnici sebou. Museli ji tam zanechat jiným, kterým snad ještě větších bolestí přinese pozdější doba. Ale v srdce vtiskli si dobře její podobu. Starý sedlák se šíří sehnutou, ruce plné mozolů, také se loučil. Na práh svatyně poklekl. Potom na nejvyšší schod u chrámu. Zaplakal jako dítě. Ruce spojil a pohlédl na Královnu kněží nad vchodem: »Tři syny jsem měl. Každý rok jsem je k tobě v tento svátek vodil. Dnes jdu sám. Všichni šli do boje za vlast. Jsou u hanáckého pluku. Víš, u čtyřiapadesátého. Tam jsou, děti mé . . . Nemohu je chránit před nepřitelem. Tobě, Královno svatá zasvěcují je. Ochraňuj je tam, do mé náruče přiveď zas! Odcházím, hlasitě vzlykaje.

Mezi nejzadnějšími byla sehnutá stařenka. Na posledním schodu, odkud bylo vidět obraz nad vchodem stanula, obrátila se a poklekla. Pak ruce spjala nad hlavou a ku svatyni se nesl žalný její sten: »Matičko milá, hostýnská! Pohleď na bolesti moje, utiš je. Smiluj pro bolesti, které jsi jako matka též vytrpěla a pro rány Kristovy. Mám na vojně syna. Jediného. Oporou byl žití mého. Nyní jsem sama, opuštěná. Oh, kdybys viděla, Matičko svatá, jak plakal, těžko loučil se. Nemohl sem přijít pomodlit se. Jdu místo něho a ještě jednou přednáším ti moji prosbu: vrať mi syna! Vrať! Vyslyš prosb matky trpící!« Hořce plačíc sestoupila na lesní cestu. Stále se ohlížela po známých místech a stezkách, kde syn rád chodil a dlíval. Šelestící stromy šepotaly píseň těchy a soucitu. Chvílemi se u osamělých keřů zastavila. »Snad tam v dáli, na takovém opuštěném místěčku zmiráš, miláčku můj! Nikde není měkké dlaně na blízku, která by horkou tvoji hlavu nadzvedla, ulevila bolestem. Snad matičku voláš . . . Toužíš po její náručí. A ona pomoci ti nemůže . . . Chvílemi usedala podle cesty a hořce plakala. Poutníci se domysleli, proč. »Jistě zíratila syna. Jediného snad«. Když vyšla z lesa, pocítila úlevu v duši i srdci rozbolněném. Slzy že snad smyly tíži, mírní bol?

Možná, že se uleví tomu, kdo může plakat. Ale nejvíce a nejjistější těchy skytla jí a všem kteří do svatohostýnské svatyně přišli, Královna-Matka.

Stařenka-poutnice se na chvíli zastavila, aby k dalšímu putování načerpala sil. Naslouchala hukotu lesa, zpěvu ptactva i klasů šumění. A zdálo se jí, že vše pje píseň chvály Bohu a koří se jeho vůli přesvaté.

Často, když den zmírající pozdravy poslední nese nám . . . I v nocích tichých . . . Z osamělých duše hlubin rozbolněných zalétají k trůnu Paní divotvorné i vroucí prosby mé: »Buď nám Hvězdou mořskou v bouřném žití vlnobití, v temnu žalostí, ze zoufalosti milostivě vyprosti nás, Maria! Zasvitni nám brzy, prosíme tě, jasem jitřenky, věštící jítro šťastné, smavé, plné míru. Ochraňuj nás, dlíci na blízku trůnu tvého. I ty, kteří v strastech boje i touhou po drahých duších tam v daleku zmírají. Dokaž, že jsi Matkou lidu svému!«

Karel Bohdan Ort.

Královně nebes.

Trůn chtěl bych Tobě postavit
to ze svých duše květů —
a všechny písně vyzpívat,
jež plynou s mých kdy retů.

Trůn chtěl bych Tobě postavit,
má krásná, svatá Paní —
vždyť u Tebe tak šťasten jsem,
kdy osud žití raní.

Trůn chtěl bych Tobě postavit,
to ze svých písní skvělých —
ó Paní, Tobě život dát
svůj v obět celý, celý.

Trůn chtěl bych Tobě postavit,
a býti Tvým vždy zcela —
neb v Tobě sladce umírat
je touha moje vřelá.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.*)

13. Svatohostýnský Betlém.

Jest zvykem katolickým stavěti o Vánocích jak v kostelích tak v rodinách jesličky s Jezulátkem, aby lidem znázorněno bylo narození Spasitelovo v chudém chlěvě betlemském. Nechávací se až do Zjevení Páně, kdy se přidávají svatí 3 králové; v některých krajinách až do Očišťování P. Marie. V Itálii zakrývají se na den nevinátek, poněvadž tehdy Jezulátko se nacházelo na útěku do Egypta a tudíž neleželo v jesličkách. Původ vánočních jesliček či betlému připisuje se sv. Františku assískému, který 1223 je postavil o vánocích v lesní jeskyni di Grecio v údolí di Rieti, kam pozval tamní venkovský lid a při slavné mši zpíval evangelium a kázal. Z této jeskyně rozšiřoval se tento nábožný zvyk po veškerém katolickém světě. Znamé jsou velké jesličky v římských kostelích františkánských »Ara Coeli« a »al Ripa«. V obou chrámech mívají malé děti od Vánoc až do sv. tří Králů od 12ti až do čtyř hodin na zvláště k tomu upravené kazatelnice promluvy o Božském Dítěti nebo přednášejí básně k jeho cti. Pozorovati při tom jejich jižní živost a zručnost v přednášení, anebo také živě projevenou bolest, když v řeči vážnou.

V osvícenské době Josefa II. bylo mnoho jesliček velmi uměle sestavených odstraněno. Ale v novější době opět se ujímaly a velice rozšiřovaly i v našich krajinách. Také na Sv. Hostýn se dostaly. Darovala je 1903 šlechtná slečna Františka Číhalová z Vídně. Byly sice malinké, ale vkusné a líbily se všem.

Avšak 10. prosince 1906 byly nahrazeny novým, velkým Betlémem, jež přivezl darem vdp. farář z brněnské diecése. (Nechtěl býti jmenován.) Bystřický stolář p. Žůrek udělal u oltáře sv. Josefa podstavec, na němž pak vdp. farář za pomoci svého kostelníka a slečny hospodyně postavil Betlém. Umístil tam na 40 velkých figur (po 12 K) a přes 70 malých — shotoveny byly v Tyrolích — kterýžto počet později ještě byl rozmnožen. Pomáhal také pan Ježek, malířský mistr z Bystřice, který nápotom vždycky pověřen býval o Vánocích postavením jesliček. — Po Hromnicích se odklizejí a schovávají v prostore za zavřenou zpovědnicí u vchodu kostela. R. 1911 zmíněný malíř dovedným způsobem doplnil obraz Betléma tím, že v pozadí a po stranách vyobrazil betlémskou krajinu, zaokrouhliv ji hvězdnatým nebem. Loni byl postaven bezprostředně před ním oltář, na němž se sloužila mše sv. k útěše vánočních poutníků svatohostýnských. Je skutečně s podivem, jaké oblibě se překrásné jesličky svatohostýnské těší. Po celou dobu vánoční, kdy jsou vystaveny, přicházejí zástupy ctitelů novorozeného Spasitele malých i velkých, aby na ně se podívali a ovšem i u nich se zbožně pomodlili. Zvláštní zmínky zasluhují děti žeranovické, které rok co rok přicházejí s tamnějším, horlivým kostelníkem p. Frant. Gořálíkem (vyznamenáným nedávno záslužným křížem pro ecclesia et pontifice), aby Ježíška v jesličkách uctily a Jemu zapěly své koledy.

Původní menší Betlém k žádosti vdp. faráře rusavského Jana blažeje, velkého ctitele Panny Marie hostýnské a horlivého spolupracovníka na Sv. Hostýně v období poutním, darován byl do jeho krásného kostelíčka, kde na prostranném oltáři v době vánoční bývá postaven k nemalé radosti farníků rusavských. Šlechtná dárkyně ráda k tomu přivolila.

*) Viz ročník X., čís. 1.—12.

14. Jediná vzácná památka ze zrušeného kostela vrácena.

Ze starého kostela, Rottalem vystavěného, který 1787 byl zrušen, nezůstalo nic než holé zdi a klenby. Všecko, co se dalo odnésti, odnesli a co nebylo odneseno, bylo rozbito aneb zubem času zničeno. I klenba nad presbytářem se rozpadla, jen nad lodí zůstala neporušena. V takovém bídém stavu se nacházel kostel, když se začal obnovovati 1841—45 na památku šestistoletého výročí vítězství nad Tatary. A vráceno nebylo nic. Nebyly vráceny bývalé zpovědnice, ani varhany ani zvony, které dosud jsou v okolních kostelích, nebyly vráceny knihy, chované v oratoři nad sakristií. A co jest hlavního, nebyl vrácen ani milostný obraz, který 39 let byl v rottalském chrámě uctíván a po zrušení chrámu dán na hlavní oltář bystřického kostela, kde jest dosud. Nenaříkáme si na to. Vždyť nynější milostná socha předčí svou neobyčejnou krásou, něhou a milostností da-

J. M. Josef Koudelka, biskup americký, loučí se s P. Superiorem svatohostýnským 31. července 1914.

leko bystřický obraz a jest od lidu nad míru ctěna a milována. Ale tomu se velice divíme, že tehdejší farář bystřický, Bernard Reger, se nepostaral o navrácení milostného obrazu, ačkoli byl upřímným příznivcem Sv. Hostýna a s nevšední horlivostí a obětavostí pracoval na obnově jeho, takže jest nazván právně obnovitelem poutní svatyně. Divíme se tomu tím více proto, že za tehdejšího všeobecného nadšení lidu a duchovenstva pro obnovu Sv. Hostýna sotva by se byly vyskytlý překážky nepřekonatelné. Či vyskytly se snad překážky nám teď neznámé, že obraz nemohl a nesměl vrátiti tam, kam dle všeho práva patřil?

Avšak nechť tomu jakkoli, jsme mu vděční za vrácení aspoň jedné velmi vzácné věci, za navrácení jména »Maria«. Je to jediná ještě naše památka po zrušeném rottalském chrámu, proto také tak drahá a milá, že čtenáři nám jistě nevyloží ve zlé, když o ní činíme zvláštní zmínku a výklad.

Když se poutník ubírá od vodní kaple po schodišti nahoru, a právě západní slunce svítí na průčelí kostela, vítá jej mile krásný mosaikový obraz Panny Marie, dar moravského kněžstva. Četné zlaté paprsky jej obklopující, pozlacené korunky a blesky září jako oheň a znázorňují krásu slávy, moc a blaženost Bohorodičky v nebesích korunované.

Tento pak dojem se stupňuje, pozdvihne-li poutník zraku svého až ke kupoli chrámu. Spatří tam vztýčené zlaté jméno »Maria«, ozdobené čokola plamennými paprsky, nahoře hvězdou a dole pozlacenou bání. Jméno to mu napovídá, že stojí před svatyní, kde trůní a vévodí korunovaná Královna nebeská, Maria Panna. Hvězda zářící nad jménem označuje, že Maria jest nám na moři toho bouřlivého života tím, čím bývala druhdy polární hvězda plavcům na skutečném moři, ukazujíc jim bezpečnou cestu. Báně pod jménem Maria slouží k uschování jmen milovníků Panny Marie. Lesklé paprsky kolem jména představují lesk jejich ctností, výsad a předností, jakož i krásu a velikost její nebeské slávy a královské moci. Ty a takové spasitelné myšlenky vzbuzuje v duchu nábožného poutníka pohled na jméno »Maria« zářící na temeni kupolí hostýnské.

Horlivý hrabě Antonín z Rottalů dal to jméno ze železa zhotoviti, pozlatiti a vztýčiti na temeno kupole, aby sláva Panny Marie zářila na všechny strany naší vlasti. Jest již 163 let staré a má své zvláštní osudy jako chrám, jež zdobí. Přežilo mnohá lidská pokolení. Stkvělo se 39 roků na kostele rottalském — od jeho založení 1748 až do jeho zrušení 1787. Tehdy bylo s milostným obrazem odneseno a postaveno na bystřický chrám. Tam stálo 46 let až do roku 1833, kdy zhoubný požár zničil onen chrám a shodil jméno »Maria« na zem. Právě tehdy počaly se konati sbírky a přípravy na obnovu chrámu svatohostýnského. Proto již nebylo dáno na bystřický kostel, nýbrž vztýčeno, jakomile hostýnský chrám byl pokryt novou střechou šindelovou, na kupoli její. To se stalo 1842, tedy tři roky dříve než kostel byl (1845) posvěcen (benedikován). Bylo tudíž první jeho ozdobou. Slavně je světil holešovský děkan Martin Hrbáček a prusinovský lokalista, Jan Mikulka měl s hromady rumu před četnými posluchači dojemnou řeč.*) Od té doby stkví se opět na kupoli svatohostýnské a hlásá lásku a slávu Matky Boží do všech krajín moravských s malými »přestávkami« již přes 71 let. Pravím s »malými přestávkami«. První taková přestávka byla 1852, kdy vichor je shodil. Škoda způsobená tímto pádem byla asi dosti značná, neboť oprava stála dle výkazu účetní knihy z r. 1852 něco přes 100 zl. v. m. Byla svěřena (v novější historii svatohostýnské známému) tesařskému mistru, Janu Solařovi v Bystřici, jenž 1842 vystavěl silnou vazbu k podpírání kostelní střechy, obdivovanou dosud ode všech. S ním pracoval 36 dní jeho tovaryš. Bání opravil klempíř z Holešova. Kovářské práce vykonal kovář z blízkého Slavkova. Uplynulo asi půl druhého měsíce, než vše bylo opraveno a pak na bystřickou faru dopraveno. Farář Bernard Reger dal je odtud tesařským mistrem za 3 zl. v. m. dovézti na Sv. Hostýn a opět na kupoli chrámu vztýčiti.

Druhá přestávka nastala v roce 1887, kdy členové Tovaryšstva Ježíšova převzali stálou duchovní správu na Hostýně. V létě jmenovaného roku byla s kostela odstraněna dosavadní šindelová střecha, která pro ustavičné opravy byla příliš nákladná, a nahrazena plechem pocínkováným po obou stranách. Za té příležitosti bylo také jméno »Marie« sundáno se vším, co s ním souvisí, aby se důkladně obnovilo, obzvláště pozlatilo. V bání našla se pamětní listina, schovaná tam od roku 1842. Byli

*) Na památku této pozoruhodné události byly poutníkům rozdávány obrázky Panny Marie svatohostýnské, z nichžto jeden uchován jest v nynějším museu svatohostýnském.

na ní zaznamenání členové rodiny p. barona Laudona, mnozí kněží, panští úředníci a stavitelský personál (Jan Solař). Z tehdejších zapsaných žije jen ještě baron Arnošt Laudon, nynější majitel panství na Bystřici p. H., jenž se jako desetiletý chlapec podepsal. Než se jméno obnovené vztýčilo na kupoli kostelní, staral se P. Jan Cibulka, aby do bání ke staré listině přidány byly některá čísla tehdejších novin a pergamenová listina nová, na které se podepsali obyvatelé kláštera: P. Jan Cibulka, superior, P. František Xav. Zimmerhackl, minister, Frater Jan Houf, vrátný, Fr. Frant. Obdržálek, malíř a Josef Havelka, klášterní kuchař, — pak vdp. Fr. Kremel, farář bystřický, P. Sopúch, jeho kaplan, vdp. Jan Blažej, farář rusavský, p. Skála, hospodský na Hostýně, Julius Bubílek, kostelník, celý stavitelský personál, p. revírník Josef Scharf se svou chotí, revírník Fr. Tomášek s chotí atd. P. Cibulka připsal ještě některé časové a místní poznámky, aby potomci naši jednou přečtouce tu listinu, se z toho potěšili a za nás se modlili. V zápisné knize stojí o tomto ději takto psáno:

25./VIII. 1887 Augustin Vrzal, O. S. B. v Rajhradě byl na Sv. Hostýně v den, kdy jméno Panny Marie nazvednuto.

25./VIII. 1887 František Gogela, kooperator v Místku; j s e m v b á n i.

Rozumí se samo sebou, že všichni tito kněží se též podepsali na památné listině.

Od té doby zářilo jméno Maria s chrámu Matky Boží Hostýnské, až na podzim roku 1898 nastala třetí, podobná přestávka jako roku 1852. Silný noční víchor tak jím lomcoval, až je vyviklal z kupole a na zemi svrhl. Tímto pádem vše bylo velice překrouceno a poškozeno. Proto museli zámečník, klempíř a pozlačovač dlouho a důkladně pracovat, než všecko: paprsky, hvězda, bání a jméno bylo urovnáno, obnoveno a pozlaceno. Umělecký zámečník p. Skřehota připevnil pak se svými řemeslníky 16./X. obnovené jméno »Maria« na kupoli hostýnské. Od té chvíle vyzařuje opět s naší mariánské Svatyně, hlásajíc bez přestávky její slávu. Doufáme, že nebude tak brzo zlým víchrem poroucháno.

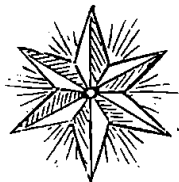
Vedlo se tedy tomu zajímavému jménu podobně jako Sv. Hostýnu. Sdílelo s ním jeho osudy.

Tříkráte pokoušeli se nepřátelé o jeho snížení a vyhubení: roku 1241 ukrutní Tataři, kteří jako silný víchor z Asie přiletěli a křesťany na Hostýně přepadli, r. 1620 Václav z Bitova, pán na Bystřici, který zákazem a spálením milostného obrazu chtěl vyhubiti úctu mariánskou na svatém chlumu; — a roku 1787 Josef II. a jeho osvětářští přátelé, kteří nařídili zrušení velechrámu hostýnského a také je provedli.

Podobně bylo též jméno »Maria« — tato jediná z rottalského chrámu pozůstalá památka — po tříkráte přepadeno a násilně sraženo. Po prvé se to stalo bezbožnou osvětářskou rukou, po druhé a po třetí, bouřlivými víchry, které je bezohledně svrhly.

Ale jak Svatý Hostýn pomocí božské prozřetelnosti nikdy na vždy nepodléhal nepřátelům svým, nýbrž po každém ponížení zase byl povýšen, tak bylo i jméno »Maria« po každém svržení a snížení opět povýšeno, a pohlíží po slavné korunovaci Královny hostýnské — jak se zdá — mnohem velebněji a radostněji na veselou Hanou, na bodrou Slovač i na valašské hory.

(P.d.)

Ke charakteristice P. Frant. Gogely,

faráře střebětického, rostlinopisce svatohostýnského, jubilanta.

P o z n á m k a. V prosincovém čísle m. r. přinesly »Hlasy Svatohostýnské« z pera dp. faráře rudslavského článek, v němž mimo životopisná data vytčena zejména vědecká činnost velezasloužilého dp. jubilanta. Zatím došel redakce soukromý dopis, kterým jiný pisatel zase velice případně vystihl vzácné osobní vlastnosti našeho svatohostýnského rostlinopisce, i konáme tudíž jen povinnost vděčnosti a úcty, když dodatkem jej tuto podáváme, aby životopisný náčrtek i po této stránce aspoň v hlavních obrysech se doplnil. Doufáme, že se zavděčíme takto čtenářům i proto, že brzy započneme uveřejňovati pod záhlavím »Z požehnané Hané do Švýcar« cestopisné črty, které vdp. jubilant laskavě upravil pro naše Hlasy. — Předslav něco úvodem sděluje pisatel doslovně takto:

Ledování na sv. Hostýně: nasekaný led se táhá z rybníčka.

Záhodno jistě, aby všichni nejen kněží a biskupové, ale i laici něco bližšího se dověděli o tom malém človíčkovi, jehožto obdivuhodné rychlosti a čilosti nohou při šedesáti letech jedině jeho bystrost a čilost všestranně nadaného a strohou disciplinou vyškoleného ducha předstihuje, toho muže, který při své báječné paměti sám jsa učeným i neučeným znám, tak málo lidí zná. Nevyhýbá se lidem, ale zájem jeho od mládí upoutala ta Boží příroda v nejvyšším stupni. Již jako malý studentík znal všechny motýly moravské a sbírku jejich si pořídil, ale s motýlů přeletěl na bylinky, a sice nejen jako diletant. Do čeho se dp. farář Gogela dá, vždy s celou bytostí a s celou houževnatostí své povahy.

V kterém kraji trochu prodlel, tam zná z autopsie všechny rostliny, všechna jejich náleziště. Odborníci na slovo vzatí na př. uznávají jednohlasně, že není lepšího znatele květeny karpatské nad něho. Nedivno, že objevil i věci, které pozorností druhých ušly. Jsou i některé k jeho cti

jeho jménem pojmenovány. Láska jeho k rostlinkám se značí zvláštní, abych tak řekl, něžností. Lidí nevidí, ale bylinku každou, každou v duchu pozdraví, k zajímavější se skloní, prohlédne, pohladí ji, ale neutrhne, leč by snad jeho obsáhlé sbírky jí dosud neměly. Když po svých unavujících vycházkách zasedne doma, nastane teprve podrobné studium každé bylinky. A když zima vše zničí, vytahují se herbáře, knížky, notesy a duch p. faráře dlí v nejmilejší společnosti. Ano, tento svět jest mu milý, tak milý, že ocitne-li se ve společnosti cizí, jest uzavřený, zamlklý, ale jakmile někdo zavadí o bylinky, tu hned jakoby mu srdce říkalo, že kdo má zájem o byliny, nemůže býti zlým člověkem, otevírá se jeho srdce, stává se sdílným a dobývá si lásky všech.

Kdo by však se domníval, že pro tuto svou zálibu se stal p. farář jednostranným, že svému vlastnímu povolání věnuje pouze zbývající chvilky, ten by se ocítl na velikém omylu. Jest báječná škoda pro botaniku, že P. Fr. Gogela zůstal na místech, kde své vzácné vědomosti nemůže zaslouženou měrou uplatnit — ale p. farář je vždy na prvním místě k n ě z e m — v z o r n ý m knězem. Nenajde se tak snadno člověk, který by si byl tak vědom svých povinností, a který by je tak c e l e tak p r a v i d e l n ě, tak h o r l i v ě plnil jako on. Ať je to zpovídání, ať kázání, ať jiné úkony, všudy vtělená, naprostá pravidelnost, dokonalost. Pro leckterého mladého kněze není nezajímavé, že p. farář po celý svůj život ještě nikdy »nony«*) se nemodlil odpoledne, a jen jednou neměl anticipováno. A měl v Místku týdně 24 hodin školních, vypomáhal v knihovní správě, řídil spolek atd. To jen tak námatkou.

Náš jubilant neváže se při svém neobyčejném duchu a zdravotním kapitálu jen na povinnosti svého úřadu. Kde jen trochu byl, všude ho kde kdo najde na výpomoc. Jen třeba nadhodit — bez prosby přijde. O tom by se daly celé kapitoly napsat. Je to vůbec nejen veliký učenec a vzorný kněz, ale i člověk vzácných vlastností a zlatého srdce. Kdo se jednou ocitne v jeho společnosti, ví, jak se mu vtípy a žerty řinou s výmluvných rtů — ale nikdo neslyšel, že by si dovolil vtíp na účet druhého. Má-li už někdo býti terčem vtípu, pak volí sama sebe.

Jeho spisy a články byly vyloženy na holešovské výstavě v »Koutku u faráře Gogely«, ale podivným způsobem se stalo, že jeho fotografie nenalezla místa mezi literáty moravskými, ač tam každý nedouk se strany protivné paradoval. Ctitelé jeho Vám jistě budou vděční za jeho o b r á z e k!

(Poznámka redakce: přinesli jsme v čís. prosincovém m. r.)

K laskavému povšimnutí! Do lednového čísla tohoto nového ročníku vložen obsah minulého ročníku X. se složenkou Hlasů čís. 97.129. — Dary na bronzovou sochu B. Srdce Páně, díkůvzdání, knihy redakci zaslané a časopisy výměnou posílané uveřejníme v příštím čísle.

*) Částka dopoledních kněžských hodinek.

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Počasí. V druhé polovici listopadu a na začátku prosince bylo na Sv. Hostýně zimní počasí. Sníh sice nepadal na sv. Martina, ale až 3 dny po něm 14. listopadu, potom opět po třech dnech 17. listopadu každý den s přestávkami až do 20. listopadu, takže ho bylo přes 1 dm; velmi zvolna se srážel a trval až do 8. prosince. V té době také uhodilo prudší mrazy; největší zima byla 21. listopadu — 8·5° C. Sníh a mrazy vtiskly Sv. Hostýnu zimní ráz. Každý svah byl všemi směry saňkami rozbrázděn, a označen hojnými stopami zajíců a králíků. Rybník zamrzl, led se sekal a vozil. Stroby byly celkem jen málo sněhem prosypané, ale za to byly celé bílé od jinovatky, která nejen větve, ale i jednotlivé jehličky jemně obalila, a utvořila aspoň na krátkou dobu stříbrný háj okolo Panny Marie. Na svátek Panny Marie 8. prosince se změnilo počasí, nastal jižní vítr, který rychle sníh rozpouštěl, takže dnes, 10. prosince, kdy toto píší, není ani památky po sněhu. Na loukách kvetou leckde chudobky. — Protože bylo většinou zamlženo, nebylo v tyto dny daleko viděti. Dvakrát jsem byl na rozhledně. Okna před vchodem do místnosti, kde se prodávají lístky jsou většinou rozbita: zda zámyslně či jinak, těžko říci, vždyť byla letos opravena. Proto nahoře železného schodiště byl sníh. Na rozhledně byly okolo zábradlí malé závěje, sloupy pak a zábradlí navátým a zmrzlým sněhem pomramorovány. Když jsem tam 8. prosince po druhé přišel, sníh již roztál, stekl po zdech schodiště a zmrzl; nahoře zbylo ještě několik kalužinek, které však jižní vítr brzy vysušil. Za měsíc listopad napršelo 31·5 mm, a průměrná teplota byla +0·2° C.

Život v zimě. Ač bylo zima, přece by se čtenáři mylili, kdyby si mysleli, že byl Sv. Hostýn opuštěn. Skoro každý den přichází 10, někdy i 20 lidí na šestou neb sedmou mši sv., a v neděle na 100, 200 i 300. Na svátek Panny Marie 8. prosince tu bylo několik Slováků v hnědých vyšíváných kožichách od Hodonína, s nimi jedna matka z Bojanovic u Hodonína, která má 6 synů na vojně, pak několik vojáků od Uh. Brodu, kteří jsou na dovolené. V neděli 6. prosince přišlo asi 20 vojáků, kteří byli na bojišti, nyní se uzdravují, a připravují opět do války. Začátkem prosince byly kolem Sv. Hostýna nové odvody; tyto opět přiměly nejednoho muže, aby si na Hostýnek zaputoval. Také sem připutovalo několik menších

oddílů uprchlíků polských až od Jaroslavy, a zbožně se modlili za brzký konec války a za ochranu Polsky. Všichni sem přicházejí pro posilu a odevzdanost do vůle Boží. Jistý muž, který chodívá na pouť každou neděli a svátek, ač má 4 hodiny cesty, mi 8. prosince řekl: »Mám syna na vojně a již od začátku války nevím o něm nic. Ale co naděláme! Kdybychom se již na tomto světě neshledali, jen když se najdeme u Panny Marie«. Týž pravil P. Superiorovi: »Chtěli pořád manželskou rozluku, teď ji mají!« Jiný otec téhož dne chtěje, abych mu posvětil růženec pravil klidně: »Mám nemocného syna, jest již zaopatřen; kdyby zemřel, aby měl růženec do rakve«. Jinak na Sv. Hostýně neprožíváme válečných hrůz, jaké jsou v některých městech. Ale dle řeči, chování se poutníků a dle dopisů, které občas budeme uveřejňovati, jsou styky s Pannou Marií svatohostýnskou velice čilé a působivé. — Zdá se mi že Morava za doby válečné divadlem učiněna jest andělům. 1. Kor. 4, 9. Jistě tito s nebe pozorují proudy milosti, které se valí se Svatého Hostýna na všechny strany po celé Moravě a daleko za hranice do srdcí mariánských ctitelů, a pilně zapisují do knihy života diamantovým pérem velké množství dobrých skutků, odevzdanosti do vůle Boží, obětavosti a lásky k bližnímu, z nichž jistě velmi mnoho je konáno z lásky k Panně Marii.

Všelicos. V polovici listopadu jsme konali svá roční osmidenáti duchovní cvičení. Od 21.—25. listopadu tu byl na visitaci vdp. Jan Wimmer, provinciál T. J. Dp. P. superior měl před svátkem P. Marie 8. prosince ve Staré Bělé u Mor. Ostravy třídení pobožnost při zakládání Mariánské Družiny. Byl velice dojat zbožností tamnějšího lidu a jeho velikou láskou k Sv. Hostýnu. Na svátek Nep. Početí P. M. bylo tam přijato do Mar. Družiny 59 členek. Vdp. farář Fabián Gregárek vyprávěl při té příležitosti o zajímavých příhodách našich vojinů, které pro památku uveřejňujeme pod záhlavím »Z církve a světa«. — Začátkem prosince vykonali též naši domácí služební s velikou horlivostí svá duchovní cvičení.

Křížová cesta: Inoc. Jemelka z Radkov 1 kor.

Dary. 6 uměle zpracovaných, růžových kytic ze skla s broušenými vázami darovala sl. Aug. Slavíčková ze Smíchova. Jsou krásnou ozdobou milostného oltáře v období zimním.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

sáhl do kapsy, vytáhl skvostné pouzdro, otevřel je a ukázal dámě, že má růženec. Dáma ihned dala mu agnůstek a on přede všemi pověsil si ho na krk.

Jeden voják napsal své ženě: A modlete se za mne a stále se modlete, nebo nic jiného mi nepomůže. Nás Pán Bůh neslyší, proto že jsme se k němu doma nemodlivali, ale vás spíše vyslyší. Zde člověk přijde na docela jiné myšlenky a každý najde Pána Boha, i ten kdo na něho doma nedržel, a každý naučí se modlití. A řekni mamince, aby se také za mne modlila a děti také. A buďte s Pánem Bohem, kdybysme se už neviděli.

—*—

Úmrtí. 14. listopadu zemřel náhle ochrnutím srdce ndp. prelát kustos Karel princ Hohenlche. V Pánu zesnulý narodil se v Červeném Hrádku r. 1866. Prelátem kustosem byl r. 1913. Pro svoji prostotu a skromnost byl u všech, kdož ho znali, velmi oblíben. Zvěčnělý byl velikým ctitelem P. Marie svatohostýnské a daroval ještě letos obnos 1200 K na obraz nové křížové cesty (VI. zastavení). Matička svatohostýnská buď mu na věčnosti štědrou odměnitelkou!

Mírová encyklika Benedikta XV. Papež vydal k biskupům katolického světa encykliku, v níž nejprve líčí strašlivý obraz nynější války a zapřisahal knížata a národy, aby učinili konec bratrcvražedné válce. Než i jiná válka rmoutí srdce papežovců: válka duchů, která je původem válek ostatních. Hlavní příčina války tkví v nedostatku upřímné lásky k bližnímu jakož i v tom, že cílem lidstva stalo se pouze blaho. Papež připomíná zásadu evangelia, abychom se navzájem milovali, čímž se dosáhne, že vyšší k nižším se sklánějí v křesťanských ctnostech a nižší mají k vyšším důvěru. Právě štěstí není v pozemském, nýbrž v nadzemském. Papež končí nejvřelejším přáním, aby došlo k míru. Církvi přeje papež dosažení úplné svobody a ukončení dosavadních abnormálních poměrů, proti nimž papež obnovuje protest svých předchůdců. Na konec doporučuje papež důrazně horlivcu modlitbu za brzký mír.

Vdp. assessor, kons. r., c. k. šk. inspektor v. v. P. Frant. Perútka byl pro své zásluhy o vybudování nových škol a účinnou snahu o zvelebení školství na Slovácku vyznamenán rytířským řádem Frant. Josefa. Blahopřejeme vdp. assessorovi, který i Sv. Hostýnu zůstavil tolik pomníků své obětavé lásky (XIV. zast. kříž. cesty, mosaikový obraz) z hloubi duše k tomuto nejvyššímu, zaslouženému vyznamenání!

Dopis na rozloučenou † JUĐra Karla hrab. Lažanského, c. a k. poručíka, zemřelého v Bělině, v Bosně dne 28. srpna 1914.

Mým rodičům a sestrám!

Obracím se na Vás s prosbou! Vyplnili jste všecky předchozí, neodmítnete, vím, ani tuto, po které již žádná následovati nebude. Přijměte, co se stalo, s pravou křesťanskou statečností a s víry plnou odevzdaností, jako dobře působící příklad všem

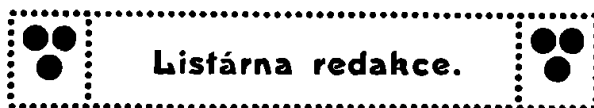
rodičům a sourozencům v milé krajině naší, kteří snad ještě větší ztráty oplakávají! Byl jsem dobře připraven, když duch opustil tělesnou schránku, kterou 27 let ožívoval, a zemřel jsem silný ve víře a s čistým svědomím. — Toto vědomí necht slouží Vám k blahého upokojení. — Život můj, který jste před 28 lety založili, byl krásný a šťastný, zahríván slunnými paprsky Vaší často a vždy mně osvědčované lásky. Tato láska Vaše osvěcovala i při loučení jasně a pokojně mou cestu až do okamžiku, kdy uhaslo mně světlo pozemské, aby ustoupilo věčnému na Boha patření! Tam u trůnu Božího modlím se u věčné vděčnosti za Vaši všecku lásku, za Vaše pozemské blaho, za sílu a statečnost pro tu chvíli, kdy dojde Vás zpráva o mé smrti a za šťastné spojení po dokonané pouti pozemské k věčné blaženosti. Víím, že jsem Vám připravil velký zármutek, když do války jsem šel, a víím to nyní, kdy přítomnost a budoucnost pro mne existují!

Odpusťte mně tento čin — nemohl jsem jinak, aniž bych se prohřešil na své vojenské a vlastenecké povinnosti, slávě svých předků a na sobě samém, ačkoliv částečně v mé moci bylo nejít se svými druhy!

Odpusťte mně, že jsem šel a více nepřišel, — jako Jste všecko odpustili — prve než se stalo — Vy dobří, milí! — Píši tyto řádky večer před svou generální zpovědí. S čistou duší jdu v boj a čist dokonal jsem života mého běh. — Pozdravuji Vás, nejmilejší rodičové, sestry, Vás všechny příbuzné, známé, všechny, kteří jste mně byli tak milí a drazí, domácí čeleď, obyvatele naší milé krajiny, z celého srdce a vyslovuji Vám, milí rodičové a sestry především můj věčný, nekonečný dík za Vaši lásku a za Vaše nesčetná dobrodiní!

Požehnání Boží na všech cestách Vašich.

Váš Karli.

Spolehlivého přítele má rodina v dobrém kalendáři, jakým je náš kalendář »Vzkříšení« na rok 1915. Podle povídek od předních našich spisovatelů s pěknými obrázky obsahuje mnoho rad pro domácnost a hospodářství, mnoho rozmanitých ilustrovaných zajímavostí, jež provedeny způsobí v rodině mnohou kratochvíli, dále jednostranné obrazy císaře pána a † arcivévody následníka s rodinou, jakož i titulní obraz Panny Marie. Cena 1 K, 1 tucet 8 K, 10 kusů 6 K 70 h, vše s počtu již vyplacenou, Adresa: Kalendář »Vzkříšení« v Č. Budějovicích.

»Kde domov můj« německy. Naši vojáci si rádi zazpívají naši národní hybnu a jejich němečtí kamarádi nadšeně naslouchají a rádi by si zapěli s nimi, ale nerozumějí a nemají textu. Proto budou vítány (polničky) s textem a překladem od K. D. Lutinova, které právě vydala »Archa« v Prostějově (50 ex. 1 K. Pošlete předem ve známkách.)

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konzervy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSKA

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví *pravou italskou mosaičku* kaménkovou pro fačady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží trojice, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice č. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvřeleji.

„Tisíckráté pozdravujem Tebe“

májová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka.

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 korun.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — chyb. — — —

Kanafasy na ložní povlaky, košilová plátina lněná neb polovlničky, rumburské věby, griležety, ručníky, tkané barchety, na šaty, modní zefiry na košile a bluzky a na šaty, bílé grádle, flanely, modré tísky na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracováno, velekrásno a trvanlivy v délce 3—15 metrů.

Frant. Maršík

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte zaznamenati, nehodící výměnám, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám půl tuctu čistě lněných prostěradel beze švu 150 cm. šlr., 200 cm. dl., jen za K 15-80.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy Hše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubiček, emer. děkan v Kroměříži.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.40 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: *Novinka svatohostýnská. — Ježíš (báseň). — Válečné poměny. — Za mobilisace na Sv. Hostýn. — V krajinách tichých (báseň). — Z Hané do Švýcar. — Dějepisné příběhy ze zápisných a úředních knih svatohostýnských. — Zprávy ze Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Museum svatohostýnské. — U zimního pramene svaté vody na Sv. Hostýně. — Ledování na Sv. Hostýně: led odváží se do kláštera. — Strojní pušky při manevrech na Sv. Hostýně r. 1914.

Upozornění a prosba!

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět, aby, pokud se nestalo, všichni splnili svou povinnost.

Tímto rokem započínají Hlasy Svatohostýnské své druhé desetiletí. Snažíme se je co nejvíce možno zdokonalit. Papír je mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, jsou shovívavě od nejlepších našich českých firem. Poněvadž předplatné nebylo zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1.50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adresy co nejdříve nám zaslali si neobtěžovali. Prosíme však jen o adresy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozornit. Královna svatohostýnská ráčíž sama odměnit hojně všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a účt! Zároveň prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129.

Z církve a světa.

Válečná výpomoc jesuitské rakouské provincie.

Vídeňský denník »Reichspost« píše o válečné výpomoci rakouských jezuitů takto: Když se mobilisovalo, odebralo se 22 bratří laiků rakouské provincie řádu Tovaryšstva Ježíšova k svému pluku. V touze dobu byli dva kněží, patřící k vojsku, povoláni, z nichžto sloužil jeden jako vojenský kaplan při námořnictví, druhý v armádě na souši. Podobně dostavilo se při mobilisaci 11 řádových kleriků konat službu zdravotnickou. Provinciál nabízel několikrát apoštolskému polnímu vikariátu kněží k dobrovolné a bezplatné službě za vojenské kaplany buď v poli, buď ve válečných nemocnicích. Nabídka ta však byla po každé odmítnuta, protože prý není prozatím nedostatek rezervních vojenských kaplanů. Za to pak konají kněží a klerikové T. J. služby raněným vojákům v soukromých nemocnicích. O 270 raněných ve vídeňské válečné nemocnici (VI. Mittelgasse 24) pečují výhradně Otcové a klerikové z noviciátního domu T. J. v Lainzi; podobně obstarávají též služby pro raněné (35) v lainzské nemocnici. Pracují na těchto dvou místech

až do úmru. Když se některý z nich příliš udřel anebo se roztónal, hned druhý spolubratr obětavě na jeho místo nastupuje. — Klerikové řádu mají obsluhu v dětském špitálu Siebrerově a ve válečné nemocnici (100 raněných) na Sillgasse v Innomosti. — Kněží a klerikové koleje řádové trávnické v Bosně obsluhují asi 300 raněných, majíce o ně péči ve dne v noci bez cizích výpomocných sil. — Také Otcové koleje maríasccheinské v Čechách prokazují raněným v tamním domě katolických tovaryšů samaritánské služby.

Nejméně jako ve službě ošetřovací, jsou též Otcové T. J. pověřeni péčí o duchovní potřeby raněných vojáků. Tak ve Vídni má duchovní správu raněných v Augartenšpitálu P. Andlauer T. J., ve válečné nemocnici Palfiho P. Kolb T. J., ve špitále secesní výstavy P. Geiger T. J., dále duchovní správu v nemocnicích v Mittelgasse a v Lainzi. Titéž kněží navštěvují také raněné v XIII. okresu. Několik vídeňských jezuitů navštěvuje celou řadu vídeňských válečných nemocnic a vypomáhají svojí znalostí všech řečí mocnářství, kdekoliv je toho třeba. V Linci mají jesuité celou duchovní správu ve vojenském

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

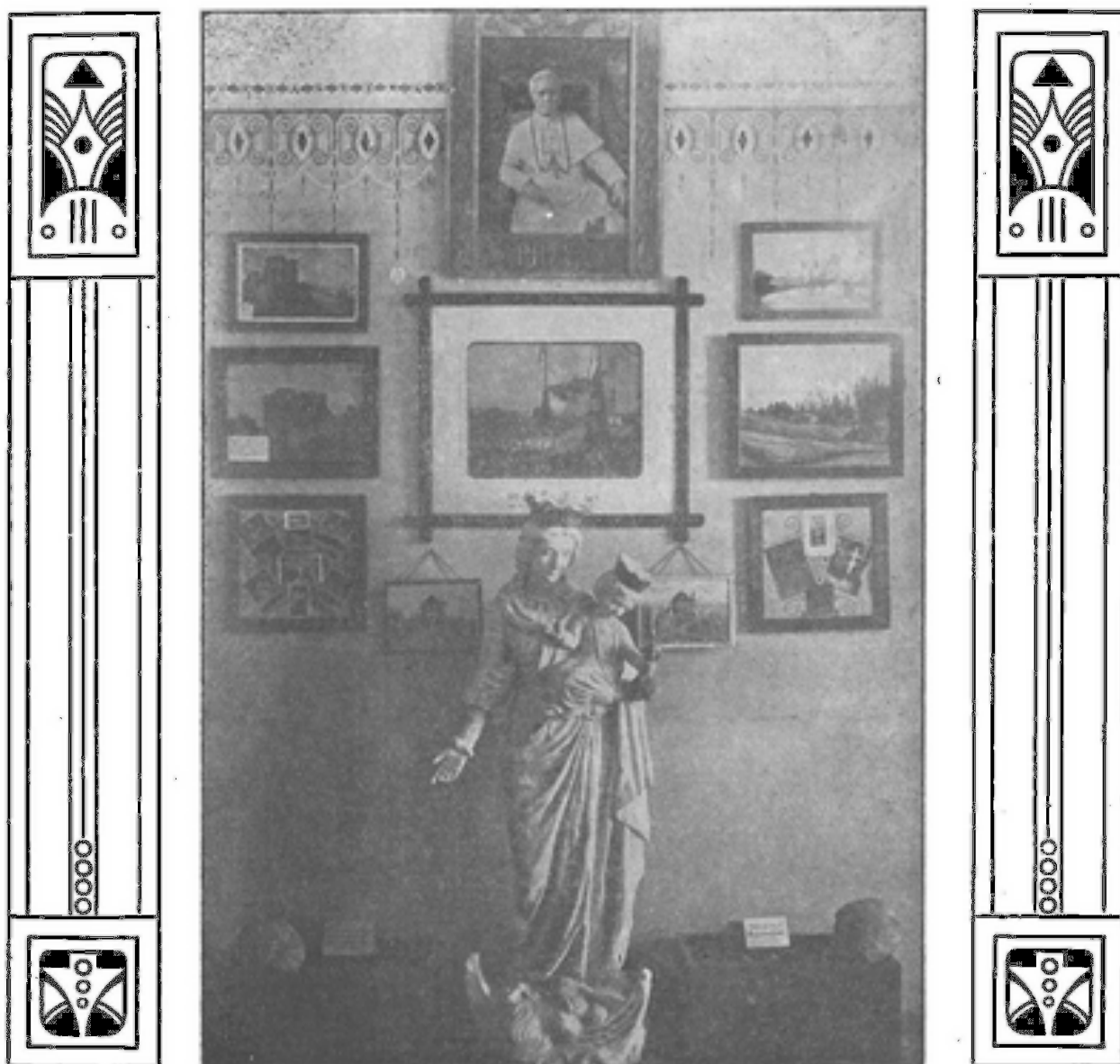

Vydávají Dřicové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo. 2.

Únor 1915.

Ročník XI.

Museum svatohostýnské.

Strana severní s modelem sochy Panny Marie svatohostýnské v kníže-arcibiskupském semináři v Olomouci.

Novinka svatohostýnská.

Poznámka. Pod tímto záhlavím přineslo vánoční číslo »Čecha« z pera geniálního feuilletonisty Trojana velezajímavou stať o soše B. Srdce Páně, která se právě pro Sv. Hostýn hotoví v Praze. Doufáme, že se našim čtenářům a všem milovníkům Sv. Hostýna nemálo zavděčíme, když onu stať v Hlasech uveřejníme a je takto připravíme na milé překvapení, které je letos — dáleli Bůh v pokoji se dočkat — na Sv. Hostýně čeká.

Není pravda, že veškerý náš zájem zabrály děla, strojní pušky, šrapnely a granáty — v koutečku skryté tají se umění.

A věc podivná: zrovna v době krvavých válečných událostí byl to moravský lid, který pocítil potřebu na křídlech umění povznést se vysoko nad hřmění děl a bitevní zápasy — do blankytu náboženského míru a křesťanské ideálnosti.

»Poutnickové svatohostýnstí! Každým rokem valnými poutěmi putujete na posvátný Hostýn, kde vztek divokých Tatarů se rozbil, kde návrší s kostelem vévodí širému úrodnému kraji, kde sbírkami dali jste si zříditi spanilé schodiště — jaké překvapení vás čeká letos v srpnu, až korouhve nad sebou, zpívající, zatčíte své řady k malé planince nad valy a užijete zde něco nového, velikolepého, nebývalého: obrovského bronzového Krista! A ten Kristus — jako chrám Sacré-Coeurský nad Paříží — z celého božského srdce svého žehnati bude vám, celé Moravě«.

Jaký to bude Kristus!

Našel jsem jeho model v sochařské dílně proslulého mistra Vincence Vosmíka. Model, ač ještě bez podstavce, sahá skoro až do stropu atelierového: Je to Kristus triumfátor, Kristus imposatních rozměrů, podmanivého dojmu, pevného postoje, jehož roucho činí v záhybech svých dojem pláště královského majestátu — ale mohutnou pyramidu končí pokorná, milá hlava, lehce k zemi skloněná, těžkou massu, produševňují dvě spanilé žehnající ruce a rámeček bohatých, lepých vlasů. A když před sochou stojíc, zdá se ti, jakoby otevírala ústa a šeptala: »Pojďte ke mně všickni . . . a já vás občerstvím . . . a najdete pokoj pro duše své«.

Zlatá Pallas Athena nad akropolí slibovala nejvyšší krásu, obrovská socha na majáku Novoyorském podává svobodu, mnichovská Germania slávu národní — svatohostýnský Kristus bude s láskou svého božského Srdce žehnati těm, kteří vystoupí k němu na kopec pro pokoj duší svých . . .

»Nechci býti neskromným«, pravil mně sochař Vosmík, ale problém Kristův zajímá mne dobrých dvacet let. Hledám jeho tvář u Rafaela Sanzia, u Michel-Angela, u Donatella, tuhle v bibli, můj »Kristus na poušti«, kterého viděla pařížská výstava, byl první a od té doby, co Kristů jsem spodobil z mramoru, pískovce, bronzu — tohohle Krista pokládám však za vrchol svých meditací a svého umění. A bude státi v přírodě, na místě historickém, lidem milovaném, zelený les máje za sebou a nekonečnou rovinu před sebou«.

Gratuloval jsem umělci k soše, on pak pravil: »Práci svou konal jsem s věrou v Boha, s citem člověka, s láskou k umění«. A otočiv podstavcem, ukázal mi Krista ze všech stran, Krista jednoduchých, velikých ladných linií . . .

A v hovoru ještě dodal, že professor Fanta chystá pro pomník zvláštní podstavec s vyrytými jmény dárců a že čeká v lednu návštěvu svatohostýnského superiora P. Ant. Ostrčilíka T. J., jenž přijde se na hotový model podívat.

Velikolepou sochu pořídili si Moravané sbírkami a těší se srdečně na její slavné posvěcení. Trojanus.

Rud. Stupavský.

Ježíš.*)

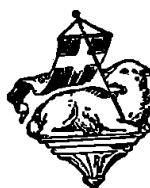
Nad med sladší jméno matky,
když je dítě uslyší,
echem z nebe zvuk je sladký —
jméno Tvoje, Ježíši!

Mnohá jména jasem slávy
září v obzor daleký,
slávy věnec kol Tvé hlavy
skvít se bude na věky.

V mramor vryto září jméno
caesarů a královen,
nebem, zemí velebeno
jméno Tvé jen ze všech jmen.

Jako mušky za večera
svítanou jména lidí všech,
Tvoje jméno dnes i včera,
sluncem září po letech.

Zhasnou hvězdy, slunce zchladne,
v nívec rozpadne se svět,
jméno Ježíš nezapadne,
na věky se bude skvěť!

Maria Alfonsa.

Válečné pomněnky.

Svatyně se k večeru plnila poutníky. Z daleka připutovali mnozí z nich projevít svou lásku ke Sv. Hostýnu. Vzácny příklad zbožné horlivosti dal miláček amerických Čechů, vznešený host biskup Josef Koudelka z Ameriky. Nedbal překážek, hrůzy doby válečné, které netušil, když cestou do Evropy na palubě do šumných vlnek hleděl. A zíral do dále, kde je česko-moravská vlast.

Když setmělo se, vedl průvod poutníků do kostela. Podivil se veliké účasti lidu v době tak těžké pro každého. Přivedla je sem láska ke korunované Královně, touha, požalovat si, ulevit v bolestech. Zná tam ještě jednu matku: dobrou, starostlivou, tichou a skromnou, silnou však v či-

*) Viz cyklus básní »Zdrávas Maria« roč. X.

nech a šíření úcty mariánské — Svatohostýnskou Matici. Že lidem známa je a práce její oceněny jsou, dokazuje počet členů jejích. Jak matka stará se o milé dítě, tak Matice pečuje o vše, co jí možno je pro dobro poutníků zříditi.

Průvod ve svatyni uvítal strážce svatyně, kněz mariánský. V takové době, jako tehdy byla, nevítal ještě nikdy poutníky. Znal a chápal bolesti všech, kteří sem připutovali. Těšil, povzbuzoval, dodával síly i důvěry. Děkoval nejen za lásku k Matce-Královně, ale i za oddanost k Matici Hostýnské, jejíž dějiny krátce nastínil. Po svatém požehnání vyzváňeny hrany za zemřelé členy Matice. Smutně se nesly zvuky zvonů, písní i modliteb do dálky, odkud hukot vlaků zněl děsivý. Modlitbou za vzdálené vojiny ukončena pobožnost. Pak ztichlo vše. I hukot vlaků na chvíli.

U zimního pramene svaté vody na Sv. Hostýně.

Slzy setřel spánek, smutek v duších uspala Matička svatá, starostlivá, mající v srdci lásky víc než rodná matka. Vše usnulo . . .

Jen v dále bděli bojovníci, kteří zřekli se tepla a blaha rodinného. Vše položili vlasti a říši na oltář, majetkem i životem brániti ji chtěli. Ale když bledá luna vzešla ve vysoku, zatoužili, s ní nahlédnouti do komnat i okénkami do statků, chat, a ještě aspoň jedenkrát milé duše pocelovat. Z Čech a z Moravy vzpomínali mnozí na Sv. Hostýn ve chvíli té. Věděli, když ne z každé rodiny, tedy aspoň z vesniček a měst že někdo ve svatyni mariánské dle, za šťastný návrat a sílu bojujících modlí se.

Medailky mariánské líbaly ve chvíli té jejich retě, šeptající jména manželů, dětí, otců i matek. Růžence ve spjatých dlaních kropili slzami stesku. Těšili se důvěrou, že Královna-Matka se svatohostýnského trůnu i dálné kraje vidí a neopustí věrných dětí trpících tam.

S jítrem nastal nový ruch ve svatyni i na chlumu. Mše svaté následovaly jedna za druhou. Při každé přiklekal velký počet věřících ku stolu Páně. Kolem sochy sv. Matičky opakovaly se výjevy bolesti a žalu. Přicházeli noví poutníci. Svět se hýbal v základech, ale oni nedbali toho. Mysl jejich byla soustředěna k svatyni, která jako maják bělá se v náruči lesů nad krajem.

Někteří, když přicházeli k lesům, bázlivě se rozhlíželi kolem, nejsou-li tam opravdu ukrytá děla, o kterých se mluvilo v jejich vesnicích a odstrašila bázlivé. »Celý Svatý Hostýnek prý je podkopaný. V dírách jsou pumy. Až nepřítel vnikne do lesů a na horu, vyhodí se celý kopec do vzduchu. S nimi poletí prý ovšem i poutníci, kteří tam budou«, vyprávěli si lidé.

O osmé hodině započala valná hromada Matice Svatohostýnské. Vždy stačila dvorana. Tentokrát ne. U romanské kaple konala se, na svěžím, zeleném travnatém koberci. Pod modrým blankytem zjasněným sluneční září. Ševlení stromů, píseň lesů tajemných, hlubokých zněla kolem. Zdálo se, že každá květinka a stéblo ze sporých brázd i lučiny k zástupům se naklání a šepotají: »Nepatrnými jsme a všechny bouře šťastně jsme překonaly, vzrostly k užítku i radosti mnohých. Sílila nás důvěra v našeho Tvůrce, otce laskavého. Vy však, ač lidským duchem i tělem nad nás povznesení, smutně skláníte hlavy, hledíte do dálky, kde vaše opuštěné jsou krby rodinné. Každý váš vzdech projevuje žal, snad i nespokojenost s vůlí boží«.

Valná hromada započala. Za předsedu zvolen biskup Koudelka. Získal si hned úcty všech, kteří jej dříve neznali. I lásky přátelské poznal projevy. Jeho šlechetné, otcovské srdce rozumnělo duším trpícím.

Přečteny byly všechny zprávy o činnosti Matice. Poděkováno všem za oběti a lásku, zvláště za tak nesmírnou účast v době plné překážek. Nebylo zapomenuto ani na obětavé kněze řádu jesuitského, věrné a neunavné apoštoly, strážce mariánské svatyně. I zemřelých a vzdálených, na bojišti dlících bylo vzpomenuito. Bratřím a sestrám dlícím za mořem zaslán byl pozdrav srdečný. Dobrý otec jejich, biskup laskavý přislíbil, že jim vše vyřídí až v zámořský přípluje kraj. Projevy nadšení střídaly se s upřímným povzbuzením ku statečnosti v dnešních těžkých dnech. Všichni shromáždění cítili se býti stejnými dětmi, které poutá a pojí láska ke Královně-Matce. Pronášeny volné návrhy. Aby pořádána byla prosebná, děkovná pouť po ukončení války.

V pozadí zástupu, níže k lesu, zvedl jeden stařeček ruku. Chtěl se také hlásit ke slovu. Stařenka jej zatahala za šosy vybledlého kabátu. »Prosím tě, táto, co bys chtěl klábosít? Nevidíš, že tam u stolu sedí sami učení páni v brejlách?« »I nech mne, stará! Myslíš snad, že jenom ty umíš povídat? Chci těm pánům říci, jak nás lidé po celou cestu strašili, že Tataři jsou již zase u Hostýnka a obléhají jej. Děla že mají rozestavena kolik mil kolem. Ale, že jsem se přece nebál a řekl, že vyletím třeba i s Hostýnkem do povětří, jenom když se tam dostanu. Myslel jsem si tentohlec: »Vojáci jsou beztak jenom na té straně od Bystřice. Nadejdu si od Hlínka, tentohlec. S Matičkou se rozloučím a pak, budiž Pánu Bohu poručeno«. A ještě jim chci říci, že tři dny jsme sem putovali. Ať lidé vědí jak svatou Matku Hostýnskou milujeme a že jsme z daleka, tentohlec«. »Pro Boha, mlč tatíku! Ani necekej, nebo to s námi dopadne zle! Jak uslyší, že jsi také nějaký ten špej . . . jak se tomu jen říká? Aha, špejlek! Ale ne, tento je do jitrnic. Už vím. Špijón! Víš, že u nás také chytili pět studentů. Šli prý na výlet a u dědiny vylezli na stoh slámy, aby lepší měli rozhled. Ale chtěli špehovat. Lidé je chytili a zavedli do dědiny. Do šatlavy je dáti

nemohli, je díravá a ti by mohli utéct. Starosta měl prázdný, nový chlívek, tedy je zavřeli tam. Všem bylo divno, že si studenti z toho dělají legraci ještě.

Když starosta přišel domů, hned jej vedli ke špijonům. Sotva se dveře otevřeli, první student vykřikl: »strýčku, strýčku, jak se máte?« a chytil jej kolem krku. Představený je zavedl do bytu a všechny pohostil. Vykládal jim, jak jsou naši lidé hloupí. Viděli letět čápy a již poplašili celý kraj, že to ti »herlopáni«, co pouští na lidi pumy. Pomlouval nás. Se studenty vše skončilo dobře. S tebou by však hůře bylo, když zde žádného strýce nemáš«. Domluvila stařenka. — Tatík ani necekl, jen v duchu přisvědčil, že jeho žena je přece jenom chytrá a pravdu má.

Zatím byla ukončena valná hromada. Nadšení, povzbuzení rozcházeli se účastníci. Všichni s přáním v srdcích, by jim dobrý Bůh dopřál milosti své, aby všechna utrpení a žaly šťastně překonali a v příštím roku zde se mohli sejít zas.

Nejen oni, ale i ti, kteří přijít nemohli a také bojující za blaho vlasti a říše. Obavy před morem a hladem rozplašovala důvěra v divotvornou Ochrankyni Moravy. »Ochráníš nás jistě«, šeptaly retы shromážděných ve svatyni zas. »Ty, která tak něžně slzy stírat umíš, tišit srdce opuštěná, lkající: Ó, Matko dobrotivá, shlédni tvým pohledem sladkým do českých krajů. Potěš, potěš tam lkající všechny. Aspoň pro lásku a úctu těch, kteří tě nikdy ctít a milovat nepřestali. Mnoho utrpení seslal na nás tvůj božský Syn. Trestá nás se všemi vinníky a také dá nám více než kdy jindy, poznatí moc přímlyvy, nejsvětější Panny-Matky!«

Odpoledne se poutníci rozcházeli. Všichni plakali hlasitě, nemohouce se rozloučit. Stále nové a nové prosby vyslovovaly jejich rty.

Když odešli, zavládlo ticho ve svatyni i na chlumu. Večer i v noci dumavé dlela ve chrámě jen milostná socha svaté Matky, která v srdcích lidu, ve středu jeho země, zvolila si trůn. Ozářena leskem světla věčného, šepotala skrytému Kristu ve svatostánku a pozemských bolech a prosbách lidu kajícího. Dosud znělo tam tajuplně, v ozvěně steré: »Ó zůstaň, zůstaň, stále Matkou lidu svému!«

P. Alois Vicenik, koop. v Kelči.

Za mobilisace na Sv. Hostýn.

Prázdny . . . chvíle oddechu, klidu po celoročním běhání a pach-tění se ve venkovských školách . . . Tak toužebně očekávány bývají prázdniny v naší rozsáhlé duchovní správě. Než v lonské prázdniny vstupovali jsme rozesmutnění . . . chmura tížila starostlivá čela . . . Zákeřná smrt Jeho Výsosti následníka trůnu a jeho vznešené choť rozesmutnila . . . A jak by ne! Vždyť ztratili jsme v nich mnoho my katolíci — bylať vznešená choť následníka trůnu matičkou praporu sdružené »Omladiny« — tak oznamoval mně

hoch ve škole při vzpomínce na tragickou smrt těchto mučedníků — směle můžeme říci — mučedníků pro své neochvějné katolické přesvědčení . . . Ultimatum Srbsku, tak najednou vyrušilo to všechny . . . A vojáci povolávání zpět se žňové dovolené . . . V tom jako úder hromu: válka a prohlášena všeobecná mobilisace . . . Na svátek svatého Ignáce z pátku na sobotu po půlnoci vířením bubnů oznamována v našem městě všeobecná mobilisace a ježto my patříme k prvnímu vojenskému sboru, musila nastoupiti do 24 hodin první i druhá výzva t. j. všichni vojínů až do 42 let. V sobotu ráno tísnilo se kolem zpovědnic mnoho mužů vojínů z naší rozsáhlé farnosti. Ukázali se tu zajisté hrdiny živé, pevné víry . . . Než nejen ráno, ba po celý den v sobotu přicházeli muži vojínové do kostela, by ve svaté zpovědi načerpali síly k hrdinným bojům, by rozloučili se s tímto místem, které jim bylo zdrojem tolika čistých, duševních radostí, by rozloučili se s místem, v němž mnohý z nich byl snad naposled . . . K večeru hlásí se ještě jeden z přífařené obce Kl., desátník a odcházející prosí: Zítra, skoro ráno, než odjedeme, přijdou ostatní kamarádi od nás. Pozdě nám bylo ohlášeno, kdy máme nastoupiti. A kamarádi praví, že bez sv. zpovědi nepůjdou, kdyby je pozabýjeli . . . Jen ať přijdou, pravím; jsou vzdálení hodinu cesty. O 4. hodině je očekávám. A přišli se starostou v čele, jako jeden muž . . .

A my, co jsme zůstali doma, prožívali jsme nové, nepoznané dosud doby. Cestování dráhou znemožňováno, ba i vzdálení se do dalšího okolí znesnadňováno legítimací, vyhláška oznamovala omezení zákona shromažďovacího, zakazovány hromadné průvody, ustanoveny hlídky telegrafní a telefonní, hlídky na automobily, u nás prohlášeno stanné právo, zbraně odevzdány . . . zkrátka takměř denně nové a nové nařízení a opatření . . . A účinky nezvyklých dob byly brzy patrný. Našlo se dosti zlomyslných lidí, kteří prohlašovali, že papírové peníze nebudou platiti, a tu lid chvatem měnil peníze papírové za kovové ať už stříbrné, niklové či měděné; následek toho, všeobecně se pocítil: nedostatek drobných peněz . . . Z mnohých domů odešlo více synů, jinde opět otec, živitel . . . a byly právě nejpilnější práce žňové . . . Ano, těžkou dobu zkoušky seslal to na nás Pán Bůh . . . Lid potřeboval potěchy, . . . a ústa lidská byla slabá, nedostatečná, aby nalila balsámu útěchy do rozbolavěného srdce. A víte, kde jí hledal? Tam, kam se utíkali naši zbožní předkové před hordami sverepých Tatarů, u mocné Ochrany Moravy, u Matičky svatohostýnské. Láska je vynalezavá. A to osvědčilo se při lásce k Panně Marii svatohostýnské. Vlaků bylo používáno tou dobou jen pro dopravu vojínů, než náš zbožný lid toho nedbal. Na Sv. Hostýn se musel dostatí stůj co stůj. I když musel míti legítimací! Tu si opatřil a pak hajdy na pouť na Sv. Hostýn, jak putovali naši staříci a stařenky, buď pěšky nebo na vozích, třeba že musel se na cestě několikráte vojenské hlídce legítimací prokázatí. A v sobotu před jednotlivými nedělemi, bylo pozorovati procházející hloučky naším městem, modlíci se neb prozpěvující, většinou ovšem ženy ze Záběčví či Závodí, jak se zde říká, spěchající na Sv. Hostýn, které šly prosíti vítěznou Ochranu Moravy za ochranu a šťastný návrat svých mužů, synů, bratrů . . .

Bylo to ten týden před výročí korunovačních slavností. Musíš na Sv. Hostýn, pravím si. Vždyť tíha těchto rušných dob plnou měrou dopadla na nás kněze. Zlomyslníci dovedli využítkovati stísněnosti mnohých žen a označovali jako vinníky těch trapných chvil . . . kněze . . . Kněží dávno o válce věděli, . . . tak utrhačně našeptávali lidu někteří z tak zvané inteligence, prosáklí odporem proti víře, nepřátelským tiskem šířeným, a tím i proti kněžím . . . Kdež jinde než u matičky svatohostýn-

ské zapomeneš na všechny trampoty, načerpáš nových sil, budeš vzpomínati našich hrdinných vojnů . . . Zaopatřil jsem legitimaci pro sebe a p. katechetu, že jsme lidé pokojní, a vydali jsme se na pouť. Počasí nádherné, slunce mile hrálo. A aby to byla skutečně pouť a ne výlet, poobědvali jsme chůzí unavení v hotelu »Sluníčko a u studánky« a pospíšili jsme si, abychom největší parno přečkali v stinném revíru. Odpočinkem osvěžení, vystupovali jsme po čtvrté hodině odpoledne lesním úbočím na posvátnou horu. Jen péro básníka dovedlo by mistrně vylíčiti klid a zvláštní blaho, jež zaujímalo srdce naše v těchto okamžicích. Najdeme na Sv. Hostýně koňo z kněží poutníků, když vlaky nejedou, tak jsme se cestou zvědavě dotazovali. A jak radostně jsme byli potěšeni, když setkali jsme se tam s novoknězem z Podhostýna. Spěchal však již domů,

Ledování na Sv. Hostýně: led odváží se do kláštera.

by přišel v čas k večerní pobožnosti, kterou každodenně ve své rodné obci za vojny konal. Na výročí slavností korunovačních příjdu se členy našeho křesťansko-sociálního spolku, tak oznamoval; z domů půjdeme jednotlivě s legitimacemi, pod sv. horou se však seřadíme v průvod . . . A v kostele, v stínu Matičky setkáváme se s knězem Drem Hubíkem . . . Po pobožnosti stojíme před kostelem; před naším zrakem rozprostírá se žírná Haná, Záhoří, Valašsko . . . Myšlenkám svým necháváme volný průchod . . . V tom však opět noví a známí poutníci. Nastávající abiturient seminarista z Podhostýna a akademik z blízkého města H. Chlubíme se svými legitimacemi, důkladnější má však legitimaci akademik. Byl tak důkladně popsán, jak na certifikátě . . . A při své pouti nezapomněli jsme na tichý hřbitůvek hostýnský, kdež dřímá věčný, klidný sen v těchto rozbourřených dobách, velký ctitel Matičky svatohostýnské, vzor kněží, vdp. P. Filip Malý . . .

A tož co, pravím tomu velebnému pánu, co fotografuje (P. J. Černý T. J.), když je váš varhaník na vojně, může hrát při sv. požehnání pan katecheta. A hrál na harmonium při sv. požehnání, hrál na varhany při mši sv. na druhý den. Než vymínil si p. katecheta varhaník: Musíte zpívat. Velebný pán, co fotografuje, nachystal tklivou píseň svatohostýnskou a zpívali jsme. S takovým však západem jsem aspoň já už dávno nezpíval, jako tehdy. A manželka varhaníková, napřed slzy jako hrachy, zajisté vzpomínky to byly na manžela vojáka — a pak svým zvučným hlasem doprovázela varhany. Než i druhý den nám skytl milé překvapení! Zase nový poutník kněz, pán farář z Kostelce. A do kostela trousili se stále noví a noví poulníci, dle šatu z řad inteligence; poklekali u zpovědníc a odtud spěchali k svátostnému Ježíši . . .

Bylo k deváte hodině dopolední; když již vzpomněli jsme v kostele modlitbami našich vojáků, bude jim zajisté i pohled z tohoto místa rovně milý pravím. Rozcházíme se po kopci, bychom si nějaký opatřili. Než hle, opět noví poutníci kněží spěchají a známi: Lípnický pán děkan a osecký pán farář s p. učitelem, známým bojovníkem křesťansko-sociálním. Ještě rádi by sloužili mši sv.; při mši sv. posluhuje jim poutník bohoslovec nastávající pastoralista z Podhostýna a p. učitel přistupuje k sv. přijímání . . . Nebyl sám z učitelů toho dne na Sv. Hostýně. Viděl jsem tam ještě p. učitele s chotí ze Záhoří. Byl bych brzo nazval onen den, poutním dnem učitelů a kněží . . .

Než honem ještě, než se rozloučíme, píšeme lístky našim vojákům. A jak jim pozdrav od Panny Marie svatohostýnské byl milým, patrně z odpovědí. Náčelník Orla z Krakova psal: . . . Přijměte ode mne srdečný pozdrav a dík za lístek se Sv. Hostýna, který mne velice potěšil. Já sám chodím do chrámu Páně každý den, když jdu k snídani, o 5. hodině, aspoň se pomodlit k Panně Marii, by mne chránila ode všeho zlého. Nového tu velice není, nic jen ruch válečný; jsme přichystáni na každou chvíli, šavle máme naostřené . . .

Člen Hospodářské Besídky, od dělostřelectva polní poštou č. 52 psal 20. září: . . . Přijměte mou prostinkou, ale upřímnou vzpomínku, zároveň vřelý dík za vzpomínku mně věnovanou od naší Matičky se Sv. Hostýna. Ona zajisté uslyší své dítky k Ní s důvěrou se utíkájící, a přijme je pod svůj mateřský plášť. Vždyť jsme se na její svátek rozloučili s naší Moravěnkou a zavítali do cizí, dálné země. Hrdě však, neb činíme vše pro Boha, vlast a krále. Kéž nám Panna Maria dopřeje síly, zdraví a vítězství, pro nás snad lepší budoucnost. Počasí se střídá, víc ale prší. Ještě jednou srdečně zdraví . . .

A polní poštou č. 186 přišla tato odpověď 26. září: . . . Přijměte nejprve nejsrdečnější dík za lístek, který Jste mi poslal jako pozdrav od Matičky Boží se Sv. Hostýna. Mám Vás od posledního okamžiku stále v paměti. Při rozloučení Jste mne sílil do boje, večer svatou zpověď a sv. přijímání; tiskl Jste mi ruce a dával s Bohem. Nesl jsem od Vás zprávu svým kamarádům, že mohou skoro ráno přijít. Vaše láska je všechny posilní na těžké okamžiky. Tak jako jste mne potěšil, potěšte také moji rodinu. Dávám Vám za to to nejlepší, co mohu, předem Pán Bůh zaplať . . .

Než čas plynul a nezbývalo, než bychom se loučili. S dojmy nezapomenutelnými opouštěli jsme místo každému Moravanu tak milé. Když sestupovali jsme za Sarkandrovkou k Rudolfovu údolí, šelest stromů od hřbitůvka svatohostýnského jakoby volal k nám: Na brzkou opět shledanou. A již se zdálo, že bez zvláštní příhody dokončíme svou pouť, aniž bychom

si připamatovali, že žijeme ve zvláštních dobách, mimořádného opatření. Ba p. katecheta již resonýroval, k čemu jsme tak pečlivě opatrovali legitimace. Přicházíme k obci L. Jářku, nepůjdeme za humny, jako když jsme šli na pouť, ale přes obec, abyste viděl, jak vypadá. Než to nám bylo právě osudným. Jsme v polovici obce, když tu najednou pozorujeme nezvyklý šum u sochy. Dva občané ozbrojení, stojí v úřední posíci a dožadují se legitimací, kdo jako jsme. Naše kolárky nic nám nepomohly. Zákon, že jako je zákon a proto legitimace ven. Celkem však tato úřední prohlídka šťastně pro nás dopadla. Po přátelské rozmluvě byli jsme propuštěni, jako lidé klidní a žádní špionové.

Tak skončila naše pouť na Sv. Hostýn v této době válečné.

Karel Bohdan Ort.

V krajinách tichých . . .

V krajinách tichých, dýšících mírem,
duch můj se vznáší v nadhvězdnu říš,
na křídlech lásky ve věčnu širém —
spěje tam tiše — výše a výš.

Zaplálo slunce v nebeské bání —
boť duše prchl — není ho víc' —
srdce se hrouží v nadšené pláni,
láskou mi plane chmurná dřív' líc.

V krajinách tichých, dýšících mírem,
duše se zbaví bolů svých pout,
do oněch krajin — ve věčnu širém
chtěla by duše nyní již plout'.

V krajinách tichých, dýšících mírem,
Paní ó svatá, kde Tvůj je stan,
duši mou doved' světa tím vírem
k Sobě, ó Máti, chraň ji, ó chraň!

P. Frant. Gogela, farář ve Střebětčicích.

Z Hané do Švýcar.

Do Churu.

Ani nevím, jak jsem se před dvěma roky dostal na větší cestu. Leč kterak odolati lákavé výzvě známého a zkušeného cestovatele, — po krátkém váhání byl jsem rozhodnut. Pan aranžér sestavil již dříve velmi přesný cestovní plán a objednal také předem noclehy v hotelích, což se znamenitě osvědčilo. Chtěli jsme navštívit krásné Švýcary a shlédnouti tu velkolepou alpskou přírodu, ty horské velikány, jejich štíty a hroty, okolo

níchž krouží pouze orel a sup, ty věčným sněhem a ledovci pokryté hřbety, ty dravé z nich proudící bystřiny, hučící vodopády, šumivé řeky a nádherná jezera, smělé viadukty a proslulé tunely, chtěli jsme viděti alespoň některá města a také pozdraviti Královnu nebes v proslulém mariánském poutním místě Einsiedeln. Dva dny byly ustanoveny pro pochody pěší, a kromě některých jiných kratších cest také výstup na horu Schafberg v Engadinu. A dle vypracovaného cestovního plánu vše jsme provedli na den a hodinu od 21.—30. července, vrátivše se ze Švýcar přes Mnichov, Solnohrad, Linec a Vídeň domů. Sešit jízdních lístků na tuto cestu byl nám vypočten na 99 marek 80 fen., čili 118 K. Naše cestovní společnost čítala šest osob a dle postavy, zevnějšíku a cestovní úpravy tvořili jsme tak malý »kaleidoskop«, jakož se také i nějaké panstvo ve Švýcarech o nás vyjádřilo; jen že náš kaleidoskop ukazoval pouze jeden obraz, všichni po celou cestu byli jsme za jedno, okolnost, na níž při společném cestování záleží velmi mnoho, ne-li vše.

V bouři a dešti jeli jsme k Vídni, kde jsme po krátkém odpočinku přešli na záp. nádraží, vsedli večer na vlak a jeli celou noc. Od Amstetten jsme uháněli údolím řeky Ybbs k Hieflau ku proslulému Gesäuse, což jest hluboký a velkolepý horský úval, čtyry hodiny cesty dlouhý, kterým se žene divoká Fnnže. Z krásy tohoto místa jsme ovšem nepostřehli ničeho, pcněvadž byla tmavá noc, a my podřimovali. Když se šerilo byli jsme u Zell am See, rozkošně položeného místa u břehu 4 km dl. a 1½ km šir. jezera; toužebně jsme hleděli ven, leč obloha, třebas ustával déšť, dosud byla zachmuřena, a horstvo ukrývalo svá temena ve mracích. Za Leogangem překročili jsme hranice Tyrol; obzor znénáhla se čistil, a bylo lze pozorovati samoty, osady s kostely, městečka, hrady, zámky a trosky, půvabná místa, hledaná pro letní pobyt, ale především dojímala velkolepá horská krajina Alp. Od Worglu jedeme údolím řeky Innu a blížíme se Schwazu. V pravo na kopci vidíme benedikt. klášter Fiecht, v levo město. Schwaz čítá 7 tisíc obyvatel, má farní chrám v plochové rozloze z celých Tyrol největší, čtyřlodní, se dvěma hlavními oltáři, a františkánský klášter; Alpy okolní jsou nad 2300 m výše; nad městem vypíná se kopec Friendsberg s hradem a s poutním kostelíčkem 14 sv. Pomocníkům zasvěceným; kostelíček tento Baedeker sice neuvádí, já pak zmiňuji jej zde proto, že Kordula Peregrina žila při něm pět let skoro jako poustevnice; nyní žije v městě Schwazu ve vlastním domě na úpatí Friendsbergu. Spatřiv Schwaz živě jsem sobě připomenul dojemné csudy této nanejvýš úctyhodné konvertitky a německé katolické básnířky zvučného jména; a proto budiž i pro naše čtenáře na tomto místě něco ze života jejího uvedeno. (Viz Obzor, roč. XXV.)

Kordula Peregrina byla nejstarší dcerou protestantského faráře Viléma Wöhlera, naroz. r. 1845 v Malchíně, území Meklenburk-Šverinského. Od maličkostí nabyta pečlivého vychování, příučila se cizím řečem. frančtině a angličtině, hudbě i jemným pracím ručním, konala cesty s otcem do cizích zemí, zvláště do Tyrol, a byla miláčkem celé rodiny. Ale ač jinak spokojena, cítila přec, že úplně šťastnou není, cosi její statečné a po vznešeném ideálu práhnuoucí duši chybělo. Od manželky jednoho pastora obdržela kdysi výklad Otčenáše, sepsaný známým lidovým spisovatelem Albánem Stolzem. Brzy potom žádala otce, by ji dovedl navštívit katolický kostel; otec po delším zdráhání sám ji tam uvedl. Byla právě neděle druhá po velikonocích, kde se čte evangelium o dobrém Pastýři. Při slovech: »Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince« pocítila mocné vzrušení, jakoby se jí dotkl proud tajuplné síly. Při mši sv. pak všimla si mladého hezkého děvčete, jež neodvracejíc očí od oltáře

všemi smysly pohřížena se býti zdála ve vroucí modlitbu a ve hlubokou úctu k nejsv. Svátosti oltární. Příkladem tím tak byla dojata, že při požehnání velebnou Svátostí zachvěla se až do hlubin duše, pocítujíc přítomnost živého Boha, a že potom jala se mnoho a vážně přemýšletí o přítomnosti Pána Ježíše v katolickém kostele. Tehdy jí nebylo ještě ani 16 let. Sama píše: »Od oné jedinké hodinky, strávené v kostele katolickém, byl oltář magnetem duše mé. Ač neměla jsem žádné příležitosti zevrubněji o nejsvětější Svátosti ústně nebo písemně se poučiti, věřila jsem v ní — podivuhodným a tajuplným působením milosti boží — v duši své tak pevně, poznávala ji tak jasně a mílovala takovou vroucností, jako bych již tehdy byla dítkem církve sv., ano jako bych rozenou byla katoličkou. — Než od oné první návštěvy kostela katolického až do té chvíle, co bylo mi možno složití vyzvání víry, devět dlouhých let čekati jsem musila, nebo tehdejší zemské zákony mé vlasti dovolovaly brániti přestupu až do plných let (do 25. roku) a rodičům mým se zdálo, toho dovolení vůči mně, že by se užítí nejen mohlo, ale i mělo. Po celou tu dobu žila jsem sice v okolí výhradně protestantském, ale v nitru svém byla jsem katoličkou, a v té době již složeny byly mnohé písně mojí sbírky (t. »Hovorů věčného světla«, písní k úctě nejsv. Svátosti), ze kterých čtenář sotva vytuší, že psala je protestantka, dcera pastora«. (P. d.)

P. Frant. X. Zimmerhackl T. J.

Dějepisné paběrky ze zápisných a úředních knih svatohostýnských.

15. Nová klenba nad presbytářem. — Dívné osudy okrouhlého okna nad hlavním oltářem.

Když chrám svatohostýnský byl roku 1787 zrušen a poznenáhla upadal v ssutiny, klenba nad lodí kostelní zachovala se přes všechny nepohody, ale bánitá klenba nad presbytářem se rozpadla. Když r. 1841 počal se kostel obnovovati, nebylo třeba nové klenby nad lodí, nýbrž jen nad presbytářem. Bernard Reger dal ji stavěti, jen že ne tak vysokou a bánitou jako byla původní klenba, kterouž zhotovil znamenitý stavitel hraběte Fr. z Rotalů, Tomáš Šturm. Že původní klenba byla vyšší a poměrně bánitá jako klenba nad lodí, o tom svědčí professor historie, benediktin Řehoř Volný v obojím místopise svém markrabství Moravského i církevním i světském, jakož i zevrubný obraz zřícenin svatohostýnských, jež nakreslil souvěký svědek, piarista Veselý, professor na gymnasiu kroměřížském, a jež lze spatřiti v novém museu svatohostýnském.

Když Bernard Reger stavěl zmíněnou klenbu, neobnovil bývalé okrouhlé okno v presbytáři, nýbrž zazdil je. Nedostávalo se mu totiž peněz — jak nám písemně sdělil p. Julius Bubílek, bývalý kostelník na Hostýně, — a krom toho prý se obával, že by mohlo sluneční světlo oknem vnikající škoditi při sloužení mše svaté. Ale nástupce (dříve ka-

plan jeho) Jan Šubert vždy si stěžoval, že je u hlavního oltáře tma. A to vším právem. Neboť Bernard Reger dal zazdít také druhé čtverhranné okno, kteréž bývalo přímo pod okrouhlým oknem tam, kde nyní trůní milostná socha a skrze něž se rozlévalo velkým otvorem hojné světlo na hlavní dvojitý oltář, přední a zadní jakož i na milostný obraz nad tímže oltářem umístěný. Zamýšlelť postaviti milostnou sochu P. M. na zazděné místo. Tudíž nebylo v presbytáři již žádného okna, jímž by přímé světlo dovnitř padalo. Proto byla snaha faráře Jana Šuberta chvalitebna, když chtěl prolomiti zavřené okrouhlé okno nad milostnou sochou. Ale měl při tom nemilou příhodu. Dal vybourati okenní otvor a připraviti od sklenáře malované sklo pro okno, aby do presbytáře padalo »krásné« světlo.

Strojní pušky při manevrech na Sv. Hostýně 1914.

Když bylo všecko přichystáno, tu teprv zažádal u kn. a konsistoře za povolení. To byl ovšem přehmat. Nejdůst. konsistoř poručila mu vybourané okno opět zazdít. Patrně mělo na toto přísné nařízení vliv zakročení P. Mathona z Rajhradu, jak nám laskavě vysvětlil vdp. Jan Blažej, děkan rusavský. Píše: »Právě tenkrát zavítal P. Mathon na Sv. Hostýn a já — odjakživa nadšen pro okrasu Sv. Hostýna — vykládal jsem jemu o zamýšleném »malovaném« okně, a netušil jsem, jaké následky má řeč způsobí. P. Mathonovi se malování okna nelíbilo, dopsal nebo zajel do konsistoře, kde prohlásili malované okno za nepřístojnou ozdobu — a P. Šubertovi dali — mimo pár slov — záповěď«.

Později však učinil nový pokus, zaslal nákres okna a vzorek malovaného skla do konsistoře, žádaje o povolení. I bylo mu povolení dáno dle zaslané žádosti. Prolomil tedy zase okno, dal tam žluté sklo a zapravil vše z kostelních peněz, jak o tom svědčí účetní kniha v roce 1878: »Dle přiloženého povolení nejdůst. konsistoře 7. listopadu 1877 prolomilo se zazděné okno nad hlavním oltářem a byly při tom následující výlohy: Za

prolámání okna 5 zl 35, za dubový rámec 37 zl., za kutí toho rámce 24 zl., za žluté sklo do toho okna 16 zl 55, za přiváčku toho skla do Hulína a Bystřice 1 zl 30, za přiváčku toho rámce a skla na Sv. Hostýn 2 zl, konečně od zasklívání toho okna 10 zl 52 kr., souhrnem 96 zl 74 kr.»

Když pak slunce skrze ně ráno svítilo, zdálo se, jako by zlaté paprsky vnikaly a po svatyni se divně rozlévaly, což pisatel těchto řádků sám s radostí vídával.. Žluté okno Šubertovo bylo asi r. 1888 vyměněno oknem B. Škardou ve skle malovaným a představujícím východ slunce.

Uvedené zde vzpomínky jsou sice nepatrné, ale budou — jak doufáme — vzácný všem milovníkům Sv. Hostýna. (P. d.)

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Od 11. prosince do 15. ledna.

Počasí za minulý měsíc bylo celkem jednotvárné. Buď pokrývaly celé dny mlhy téměř Sv. Hostýna, neb když zmizely byla obloha potažena tmavými mraky. Když však mraky aspoň na krátkou dobu při západu slunce zmizely, bylo na ní pozorovati rozmanité zjevy. Slunce zacházelo za Brdem a tvořilo červánky někdy tak věrně ohni podobné, že by skoro každý myslil, jakoby za Chřipčímí horami od Buchlovského hradu až ku Hradisku u Nových Hvězdlic plápolal ohromný požár. Odpoledne na nový rok a brzy potom asi třikrát se odráželo slunce při západu o jasné mraky a prosvicovalo páry na rovině, takže tato vypadala jako jediný oheň; nad hlavou byla obloha barvy olivové v horách barvy temnomodré. Několikrát před východem slunce se ukázala oběžnice Merkur (Dobropán) jako malý půlměsíc; Valaši o ní tvrdí, že přinese brzy mír. Časté mlhy a tmavá mračna přinášela sebou 13. a 17. prosince déšť a od 19. prosince sníh. Od 10. do 19. prosince byl Sv. Hostýn žlutozelený, beze sněhu, od 19. prosince až doposud je bílý. Padával skoro každý den; nejvíce ho bylo na vánoce a na nový rok: 1 dm. Lidé si na něm ušlapali dosti pohodlnou cestu. Ale po novém roce tálo, ušlapaný sníh se změnil v led, zmrznul, a zvláště od sv. Filomeny až k vodní kapli bylo dosti obtížné náledí. Brzy opět napadl sníh, který 8. ledna všude zmizel kromě nejvyššího temena, takže mezi náspy bylo zasněženo, pod nimi pak na slavkovské louce kvetly sedmikrásky. 11. ledna napadl opět sníh a pokryl celou krajinu; a tak se počasí ustavičně mění. Od 8. do 17. pros. byl teploměr ustavičně nad nulou. 11. a 16. pros. bylo +6° C. Ve vánoce byly —2° C a na mládatka byla největší zima v prosince —4·4° C. Průměrná teplota za prosinec byla +0·1° C. Napršelo za pro-

sinec 60·9 mm. Za celý rok napršelo 820·5 mm. Průměrná teplota za leden —7·8° C, únor —1·0, březen +1·2, duben +8·0, květen 10·6, červen 13·5, červenec 16·4, srpen 15·9, září 10·1, říjen 5·9, listopad +0·2, prosinec +0·1. Průměrná teplota za celý rok byla + 6·1° C.

Vánoce. Jesličky stavěl fráter kostelník se služebníky v polovici prosince. Na štědrý den bylo zamlženo, dopoledne padal sníh, odpoledne pokrápělo. Přišlo večer 20 poutníků. Ačkoliv jitřní bylo až o 5. hodině, přece několik zbožných duší i malých dítek dostavilo se již po třetí hodině, aby prý nezmeškali. Nejvíce jich přišlo ze Slavkova, Lhotky a Chvalčova. Vzdálenější od Dřevohostic, z Loukova, Osíčka, z H. Újezda vyšli z domu již po půlnoci v blátě, kdežto nahoře byl slabý mráz a sníh. Všechno poutníků bylo na 400. Bylo jasno; v dálce svítila světla z nádraží přerovského, olomouckého, prosenického, chropínského, kroměřížského, hlučského. P. superior měl jitřní zpívanou mši sv., po ní kázání a 2 mše sv. Na to byly opět 3 mše sv. po každé mši sv. krátké kázání, takže se pobožnost protáhla od 5. hod. do půl 11. Kromě toho od 5—8 hod. bylo slouženo 6 mši sv. u jesliček. Valná část poutníků přijala sv. svátosti. Všecky svíce (140) v celém kostele hořely. O půl 11. hod. se přivalila mlha, sněžilo, odpoledne poprchávalo a slabě mrzlo. Odpoledne bylo jen několik lidí v chrámě. V noci se oteplilo. Na sv. Štěpána tálo, poprchávalo a přišlo na 40 lidí, podobně i na sv. Jana. Večer na sv. Sylvestra bylo po růženci a litanii k P. Marii Te Deum laudamus na poděkování za všechny milosti na Sv. Hostýně od Panny Marie udělené; bylo tu na 30, na Nový rok na 300, v neděli na to asi 30, na sv. tři krále na 100, v neděli 10. ledna na 500. — Na svátek zjevení Páně byl čten jako v ostatních chrámech arcí-

diecése olomucké pastýřský list rakouských biskupů o zasvěcení se božskému Srdci Páně. Po mši sv. konaly se litanie k božskému Srdci Páně a modlitba zásvětná, kterou se všichni přítomní s opravdovým přesvědčením nejsvětějšímu Srdci zaslíbili.

Všelicos. Na začátku prosince odjel P. Černý T. J., do Vídně zaopatřovat nemocné tyfem v nemocnici. Vrátil se, jak doufáme, na jaře. Od 19.-23. pros. měl dp. P. superior třídní pobožnost v Prasklicích u Nezamyslic. Od 4. do 10. ledna konal duchovní cvičení s bohoslovci v Chrlicích u Brna. Od tamtud odjel s vdp. děkanem J. Daňkem z Jevíčka do Prahy podívat se na hotový již model sochy božského Srdce Páně; na Sv. Hostýn vrátili se oba 14. ledna. O modelu se vyjádřili, že překonává všechno očekávání a v ten smysl vyznívají úsudky všech, kdož měli příležitost jej shlédnout. Za svého pobytu v Chrlicích slavil P. superior své abrahamoviny; jménem všech čtenářů zde mu přeji, aby se dočkal věku svého patrona Antonína, poustevníka, jenž byl stár 105 let, aby mohl ještě dlouho pečovat o zvelebení Sv. Hostýna.

Socha božského Srdce Páně: Vdp. Fab. Gregárek, farář ve St. Bělé 500 K, nejmenovaná z Osíčka na úmysl šťastného návratu manžela a otce 10 K, nejmenovaná rodina ctitelů mariánských z Lipové 20 K, Marie Frantíková z Bruchotína 5 K, Dr. J. Pulkrab, katech. Husovice 10 K, Ed. Štefan, far. v. v., Letovice 10 K (po druhé), Fr. Pelan, kat., Žďár 8 K (po druhé), Cyrill Jakubec, koop., Urbanov 6 K (po druhé), Boh. Jiráček, kat., Vinohrady 8 K (třetí dar), Fr. Ambrož, kurát v ústavě choromysl. v Brně 8 K (opětně), Ant. Šnajdar, farář v. v., Plumlov 10 K, (třetí dar), Petr Spazier, katech., N. Město 6 K (opětně), Frant. Drápel, koop. Studená 10 K, Petr Kosík, far., Studená 10 K, Jos. Kempánek, děkan, Nagy Sándori, Uhry 10 K, Otto Adámek, prof. náb. Brno 10 K (opětně), Fr. Čech, far. Růžná 4 K (druhý dar), Ant. Novák, far. v. v., Olešnice 6 K (třetí dar), J. Doležel, far., Rouchovany 4 K (opětně), Jan Novotný, děkan, Radostín 12 K, Rajm. Kobza, prof. náb., Znojmo 6 K (po druhé), Fr. Tábořský, far., Křoví 6 K (opětně), Fr. Procházka, koop., Otnice 2 K (opětně), J. Gottwald, farář, Pulgary 2 K (opětně), Frant. Čížková, služebná v Urbanově 80 hal. **Celkem darováno od kněží diecése brněnské 1530 K.** — J. M. nejd. p. gen. vikář J. N. Dr. Sedlák v Praze 100 K. Anna Maršálková v Praze 20 K. Antonie Kučerková z Turovic 100 K. Justina Vrablíková z Banova 2 K. Božena Sušánková Olomučany u Blanska 4 K, Julie Pospíšilova z Vídně od služby bývalé evangeličky, která jde do kláštera 5 K. Růž. Markova, Slavkov 6 K. Fr. Tater, Turnov 1 K 50 h. Nejm. 1 K. Karla Musilova z Rychtářova 20 K. Antonie Kučerková z Turovic 100 K. Nejm. 2 K. R. K. Ž. 2 K. Nejm. z D. Něčic 1 K. An. Svobodova z Lipové zl. naušnice. Vdp. J. Láska, arcik. z H. Moštěnice

10 K. Aug. Slavičkova, Smíchov 10 K. Kar. Sovák, Chicago 20 K. — B. Srdce Páně račiž hojně a štědře odměnití těmto i všem ostatním, dosavadním i příštím šlechetným dárčům a dopřáti, aby za nedlouho při pohledu na monumentální sochu B. Srdce Páně žehnající celé milé vlasti moravské pocítili nemenší útěchu a radost jako při pohledu na mosaikový obraz Královny kněží nad portálem svatyně mariánské! — (P. d.)

Dar. Nejmenovaná šlechtična z Brna věnovala na památku svého zesnulého chotě drahocenné stříbrem vyšívání, mešní roucho pro zádušní služby boží. — Korunovaná Královna svatohostýnská budiž oběma štědrou odměnitelkou!

Křížová cesta: Anežka Kuráčková, Znojmo 3.50 K. Skupina Štěp. Boršice 5 K.

Panně Marii svatohostýnské děkují: P. Rud. Rozkošný T. J. na Sv. Hostýně, za ochranu bratra, jenž byl v boji střelen nad levým okem, a nyní se uzdravuje; Klementina Obořilova z Mor. Prus za uzdravení a pokračuje; Mám manžela v boji za Krakovem, modlete se prosím Vás za něho, aby ho P. Maria vzala pod ochranný plášť; je velký ctitel P. Marie hostýnské. Jest-li se navrátí, slibuji za něho, že P. Marii oba společně i naše 4 dítka navštívíme; předem Vám srdečně děkuji, jen na něho pamatujte. Srdečný pozdrav. Klementina Obořilová, odběratelka Hlasů. Rodina Matějčková za záračnou ochranu manžela a dcery při bleškovém požáru. Fr. Melkova z Myslovic za vyslyšení prosby v důležitých věcech, M. R. čtenářka Hlasů od Radostína u Vel. Meziříčí za pomoc ve velkých úzkostech. Jan Netopílek z Hrušek u Břeclavy za vyslyšení v důležité záležitosti. Marie Petrášova z Bernatic za vyslyšení v mnohých záležitostech. Růžena Markova ze Slavkova za uzdravení. Mariánská sodálka z Mor. Ostravy za pomoc při zkouškách, že se nic nebála, a všechny otázky uměla, jakoby neznámá ruka jí vedla péro, a neznámý hlas ji povzbuzoval a pomáhal, a doporučuje všem studujícím, aby odevzdali své nabyté vědomosti Panně Marii. Jana Mališová z Frýdlantu za vyslyšení prosby. Odběratelka Hlasů z Komárova ve Slezsku za vyslyšení prosby. Žofie Kostková z Trnávky u Lipníka za vyslyšení v důležité věci. A. P. z Koryčan za uzdravení v nebezpečné nemoci, za několikerou ochranu před těžkou nemocí, a za pomoc v těžké záležitosti.

Z bojiště na Sv. Hostýn.

V poli dne 6./XI. 1914. Vele důstojný pane! Vzdávám povinný dík za tak dobrotivou zásilku četných obrázků Královny svatohostýnské. Již dnes započal jsem s rozdáváním. Když to viděli zdejší Srbové, vyprošovali si také pro sebe něco, zvláště jedna selka, která se jmenovala Marie. Pán Bůh zaplať Vám to vše! Tak volá ze srdce a

jménem všech obdarovaných zcela oddaný přítel Dr. R. Z., vrchní polní kurát.

Vzácní přátelé! Díky za Vaši vzpomínku; srdečně ji opětuji a těším se na další důkaz Vaší paměti a přízně a na opětnou zprávu z domova, která je mně velmi milá a drahá. Dosud se mám dobře: i hvězdičky mně přibýly tento měsíc. Vzpomínám často na Vás, na tu horu nevysokou, přepamatnou a drahou a zejména na svatohostýnskou naši Matičku boží, jak jen nehodný umím. Kéž bych byl už zase u Vás a pod Vámi ve stínu Sv. Hostýna. Co tam nového u Vás? My zde víme málo, jen očekáváme vítězných zpráv ze severu. Dejž, Bože, zdaru našim zbraním a generálům! Jde nyní do tuha. Srdečný pozdrav všem důst. pánům na Sv. Hostýně! Bůh s Vámi i se mnou! Váš Dr. A. V., pluk. lékař v Krakově.

Důstojní! Přijměte především srdečné díky za Váš lístek. Slova oně sloky (na pohledce vydané »Archou« v Prostějově: Milený) zní mi jako hudba a táhnou duši jako vánek z lesů hostýnských. Ochranou sv. Máti s Hostýna jsem až dosud neporaněn a zdrav, za což jí vzdávám díky vroucí. Doufám, že mne zdravého přivede k mé rodině a s ní pak k sobě na Sv. Hostýn. Na šťastnou shledanou na Sv. Hostýně u trůnu naší korunované Královny. O Hostýně, ty touho duše mé! Srdečný pozdrav celému Tovaryšstvu Ježíšovu a všem svatohostýnským poutníkům a poutnicím ze vzdáleného srbského bojiště a s prosbou o přimluvu za ochranu u naší nebeské, korunované Matičky vroucí ctitel Sv. Hostýna A. Š.

Veled. pane! Srdečný dík za lístek s P. Marií a básničkou, která opravdu člověka dojde a nadchne! Jsme teď ve větším městě, kde je více kostelů; ve dvou jsem už byl; v jednom mají rozmalováno malíři, ale práce stojí. Také jsem zde v jednom polském záměčku (u Tarnova), kde jsme nocovali, viděl starý obraz P. Marie svatohostýnské — olejomalba, a ve dvou domech obyčejné tištěné obrazy P. Marie svatohost. Těším se, až přijedu a budu Vás opět moci navštívit na naší sv. hoře. Vám oddaný J. J. (Pozn. Pisatel je dovedný malíř v Bystřici p. H., který mnoho pracoval na Sv. Hostýně a není tudíž divu, že o malby se zajímá.)

Důst. P. superiore! Zasílám Vám i všem ostatním důst. pánům srdečný pozdrav. — Sdělují Vám, že jsem dosud chválá P. Bohu zdrav; jak bude dále, to sám Pán Bůh ví. Těšíme se všichni, že to vezme brzy konec. S Bohem na šťastné navrácení! A. C. varhaník svatohostýnský.

Lístárna redakce.

Slunce katolického světa. Nákladem revue »Archy« v Prostějově (Morava) vyšla krásná kniha »Eucharistie«. Básně kněze Jacinta Verdaguera, největšího básníka španělska. Přeložil z katalonštiny náš slovatný básník a učenec P. Sigismund Bouška. Mně dostalo se té cti, že obdržela jsem ji přímo z ruky dp. překladatele. Jest to milostná kniha, právě album přeněžných citů duše zamilované do Ježíše Krista svátostného. Obsahem i úpravou hodí se za modlitební knihu a jest požehnanou přípravou ke mši sv. a sv. přijímání. Dp. překladatel prosí v předmluvě, aby se z lásky k Ježíši Kristu rozšiřovala, i já upozorňuji tímto na ni a přeji si vroucně, aby zvláště v příštích dnech »lásky« našlo se dost duší, které by jí učinily radost sobě i svým milým. Není drahá, vázaná 2.60 K. Nevyzývá nadarmo? — Duši jíst je třeba, — nenechme ji v hladu, — sladkostmi ji plňme — mystického sadu. — Z klasů pšenky zlaté, — hroznů révy vinné: — »Krev a Tělo svaté«: — pokrm duše silné! — Z. Kociánová. (Jitřenka.)

O polních lístcích »Archy« píše vydavatelstvu dp. farář Kotek ze Střelohoštic: »K mé velké radosti došly právě dnes Vaše lístky. Vzal jsem je k požehnání a předslov úvod o vojácích, jak potěšení jsou, když v poli dostanou krásný pozdrav od svých milých, přednesl jsem lidu jednu básničku po druhé. Za pouhý krejcar takový lístek! A měli Jste vidět ten nával do sakristie! Přimo se o lístky rvali: »Mně sv. Václava — já chci »Milý«, — já modlitbu — já všechny . . . V několika minutách byla zásoba rozebrána. Pošlete mi obatem ještě 500 lístků«. (100 za 1.50 K).

Naříkáte často na své povolání, ale neuvvažujete, že žijí lidé, kteří mají zaměstnání těžší a že život jejich jest k tomu ještě v neustálém nebezpečí. O takových lidech, kteří polovici svého života ztráví při kmitu kahanců, hluboko pod zemí, vypráví pěkná kniha »Ve věčných tmách«. Spisovatel její c. k. horní podúředník Jan Chalupecký, rouchem povídky oděl skutečné příběhy, odehrávající se v závrtných hloubkách dolů příbramských, a dojmavě líčí život hornického lidu, který těžce pracuje, aby z lůna matky země stříbrné poklady vydobyl. Kniha »Ve věčných tmách« je vkusně vypravena a obsahuje celou sbírku povídek, je psána z lásky k horníkům. zaslouží rozšíření co největšího a proto vše je odporúčujeme. Cena 2 K, poštou 2.20 K. Objednávky přijímá: Česká sekce diecévního komitétu v Českých Budějovicích.

lazaretě na tamním Freienberku právě vystaveném, provádí různé vlaky dojíždějící s raněnými, navštěvují linecké válečné nemocnice a nabízejí svou duchovní pomoc, při čemž dobré služby prokazuje znalostí více řečí. — V Terstu převzal P. Tomc T. J. duchovní správu raněných v tamnější nemocnici. V Brně konal P. Stork T. J. po dva měsíce službu špitálního kaplana ve válečné nemocnici. V Innosti mají jesuité duchovní správu raněných v konviktě, v sirotčinci a v obchodní akademii. V Travníku v Bosně obstarávají duchovní správu u všech raněných. V Maria-scheinu pečoval o duchovní potřeby zraněných P. Köckert T. J., v Lublani P. Hrubeš T. J., v Praze P. Stryhal T. J. a P. Žák T. J., v Záhřebě P. Gavric T. J. Když úřad zdravotnický chtěl zařídit zvláštní lazarety pro nemocné cholerou stížené, nabídlo se 69 jesuitů k jejich duchovní správě.

Jiný způsob válečné pomoci jest přijímání a ošetřování raněných ve vlastních budovách klášterů. Ve vídeňském klášteře bl. Kanisia chová a ošetřuje Tovaryšstvo Ježíšovo 35 raněných vojáků. V Innosti v obou kolejích 370, v Linci 150, v Travníku 300, na Velehradě nabídnuto míst pro 300, ale dosud neobsazeno. Podobně nabídla kolej kalsburkská u Vídne místo pro 300 raněných.

Důležitou válečnou výpomocí jest dále poskytování přístřeší uprchlíkům ze zabraných zemí, zejména z Haliče. Klášter řádu ve Sv. Ondřeji v Korutansku přechovává stále 100 uprchlíků, po nějakou dobu až 1500, mezi nimiž byli také nemocní na choleru a úplavici. Velehradská kolej řádová chová u sebe stále 70 haličských uprchlíků, někdy i více. Také záhřebští jesuité poskytují polským vyhnancům stále přístřeší. —

Po čas mobilisace bylo několik set vojáků ubytováno v innomostské kolejí a dvůr její sloužil jim k vojenským cvičbám. Podobně ubytovali jesuité v Lublani a v Sarajevě u sebe po 200 vojáků, a kalsburkská kolej dosud bytuje 270 mužů.

Že také chovanci jesuitů spolupůsobí k válečné pomoci, rozumí se samo sebou. Tak darovali chovanci koleje kalsburkské 500 K na postavení postelí ve vídeň. universitní budově, potom opět věnovali značnou částku peněz na zakoupení vlny. Také sehráli domácí divadlo, a strženě vstupné zaslali ministerstvu vojenství. Nyní pak (je jich 300) horlivě připravují cigaretky pro vojáky. — K tomu podotýkáme, že od prosince m. r. 1 P. Černý T. J. se Sv. Hostýna vypomáhá ve voj. nemocnicích vídeňských a že se Sv. Hostýna rozesláno bylo 8 beden dobré četby do rozličných špitálů.

Ku počtě vyznamenaných reků rakousko-uherské armády. Hrdiny rak.-uherské, kteří se ku slávě a cti vlasti své vynikajícími činy vyznamenali a za to Nejvyšší uznání Vrchního vojevůdce propůjčením řádů a čestných odznaků obdrželi, chceme zvěčnit

v literárním díle. Jejich vyobrazení jakož i data, vztahující se na jejich vyznamenání, uveřejněny budou v monumentálním díle pod názvem »1914«, jež obsahovati bude též vyličení bojů, obrazy bitev a jiné příspěvky vynikajících umělců. Tím chceme aspoň částečně projevit vděčnost svoji nejen vynikajícím hrdinům statečné naší armády, nýbrž i celému našemu vojsku bojujícímu s de všem veřejným knihovnám a archivům chrabrostí titánů. Dílo toto, jež vtěleno bu celého mocnářství, vydá se ve prospěch úřadu c. a k. ministerstva vojenství válečné péče pro vdovy a sirotky vojáků na poli padlých a vyjde pod záštitou kuratoria, jehož předsedou jest J. E. c. a k. ministr vojenství Alexandr rytíř z Krobotinů. Příbuzné v poli se nalézajících, dále raněných a padlých rak.-uh. vojáků, důstojníků a mužstva, jež za zvláštní zásluhy vyznamenání byli řády neb čestnými odznaky (též železným křížem,) vyzýváme tímto, aby nám zaslali podobiznu vyznamenaného, na jejíž zadní straně budiž čitelně zaznamenáno jméno křestní a příjmení, důstojnost a pluk (oddělení); dále budiž přiložen - pak-li ovšem možno - výstřižek novin, v němž byla líčena epizoda vztahující se na dotyčné vyznamenání. Otištění podobizny a textu stane se zdarma, rovněž ta kdostane se naším hrdinům neb jejich příbuzným části díla vztahující se na dotyčný obrázek bezplatně. K otištění možno též použítí podobizny v civilu. Zásilky (jméno a bydliště odesílatele buďtež zaznamenány!) Vyprošujeme si jedině na Správu díla »1914« ve Vídni, I. Seitzergasse 6.

Umírání chorvatského vojína. V sarajevské vojenské nemocnici zemřel těchto dnů raněný voják z Dalmacie, okresu Makarska. Byl do poslední chvíle při smyslech a vědom si svého stavu; nemoha psát, diktoval dopis pro svého otce kamarádovi, prose, aby byl ihned poslán. Dopis zní: »Milý otče! Jsem dlužen Ante Lukšičovi dvě koruny 60 haléřů, a prosím Tě, abys mu ty peníze vrátil, abych neodešel se světa s výčitkami svědomí. Nelituji mne. Padl jsem za Boha, krále a vlast. Bůh mi bude milostiv a odplatí mně a já vám. Bůh s vámi! Tvůj syn«.

Smutné shledání. »Královický Obzor« vypravuje: Mladé děvče mělo známost. Na podzim chystala se svatba. Přišla vojna a ženich musil táhnouti do boje. V nedávných dnech obdržela nevěsta lístek od svého milého z nemocnice. Vrátil se již opět do vlasti, ale poraněn. Jen lehce. Nevěsta spěchala, aby jej navštívila. Bylo to shledání srdečné a přece bolestné: Lehké poranění byla ztráta ruky. Druhého dne po svém návratu z nemocnice obdržela nevěsta druhý dopis milencův. Sděloval, že nepřiznal celou pravdu. Ztratil v bitvě také nohu. A když ji — svou nevěstu — spatřil nyní zdravu a svěží, nemůže prý žádati, aby připoutala svůj celý život k jeho rozstřílené existenci. Vrací jí slovo, které mu kdysi dala jako zdravému. A odpověď děvčete? Okamžitě odjela do nemocnice a v nejbližších dnech vykonány zcela potichu oddávky. —

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě mítí budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

Vína přírodní zaručená

v sudech i láhvích, veškeré lahůdky, sýry, konzervy, likéry, čaje, pražské uzeniny atd. doporučuje za mírné ceny

JAN JANSÁ

závod lahůdkářský a vinárna

v Holešově,

vedle obec. domu (dům p. Klabusaye).

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nej-jednoduššího vzoru do nejbohatší sklo-malby figurální. — Hotoví *pravou vlašskou mosaičku* kaménkovou pro fačady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Roz-počty ochotně a zdarma.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží trojice, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvíce.

„Tisíckráté pozdravujem Tebe“

májová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka

Oba díly lze dostat na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 korun.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů)

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou zaručeně pracích barev bez — — — — — chyb. — — — — —

Kanafasy na ložní povlaky, košilové plátka lněná neb polovlníky, rumburské věby, grilezety, ručníky, tkané barehety, na šaty, modní zefíry na košile a bluzky a na šaty, bílé grádle, flanely, modré tisky na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracováno, velekrásné a trvanlivé v délce 8—15 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby račte udat co potřebujete i délku zbytku si račte za-znamenati, nehodící výměnám, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé dů-věry ujistí každého. Též zasílám při tuotu čistě lněných prostěradel bez švu 150 cm. šír., 200 cm. dl., jen za K 15.80.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů, jakož i polovoskové a stearinové

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

HLASY SVATOHOSTÝNSKE

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejvyš. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryštva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.40 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Dvoji jubileum vdp. místoděkana Jana Blažeje: sedmdesátiny a 40leté farářování na Rusavě. — Válečné poměny. — Prosba (báseň). — Zdravas milosti plná! — Sv. Hostýn za válečné tísně. — Z Hané do Švýcar. — Zprávy ze Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Vdp. v. děkan Jan N. Blažej, farář rusavský, jubilant. — Lid se modlí denně za naše vojsko před korunov. Královnou svatohostýnskou. — Celý bataillon vojáků cvičících na Sv. Hostýně 1914. — Stoletá, zdravá jedle pod románskou kaplí ve výši 16 m vichrem přelomaná a rozpoltěná na sv. tři krále 1916. — Methoděj Zemánek, dlouholetý sluha klášterní na Sv. Hostýně.

Důležité upozornění

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět, aby, pokud se nestalo, všichni splnili svou povinnost.

Tímto rokem započínaly Hlasy Svatohostýnské své druhé desítileti. Snažíme se je co nejvíce možno zdokonalit. Papír je mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, jsou shovívavě od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebylo zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1.50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adresy co nejdříve nám zaslali si neobtěžovali. Prosíme však jen o adresy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti. Královna svatohostýnská račíž sama odměniti hojně všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a účtěl! Zároveň prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129. — Příspěvky na Matici svatohostýnskou račte zasílati složenkou Matice čís. 44.642. — Příspěvky na jiné účely nejlépe posílati poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, buďtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubíček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Při změně adresy buďtež vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba závčas upravití, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili.

Z církve a světa.

Panně Marii Svatohostýnské děkují: zejm. zámek Tannenmühle, D. Rak. za vyslyšení prosby, nejmenovaná rodina z farnosti Lešenské za uzdravení z nebezpečné nemoci, odběratelka Hlasů z farnosti Náměšťské u Olomouce za ochranu sebe a svého manžela, Filip. M. z Lehotic Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení v nouzi, Františka H. Milonic u Bučovic za vyslyšení: jistý vojn.

byl 16 neděl neznámý, po celou tu dobu vroucně P. Marii prosila, až vyslyšela prosbu. —

Kanovník Msgr. Dr. Jiří Lásků mrtev. Dne 4. února v noci ze čtvrtka na pátek odebral se na věčnost šlechtitný, dobrý muž a horlivý kněz nejdp. Msgr. Dr. Jiří Lásků, kanovník kolleg. chrámu sv. Mořice v Kro. měřizi. Narodil se r. 1846 v Uher. Brodě. Gymnasium studoval v Kroměříži, bohosloví v Olomouci, kde byl r. 1870 vysvěcen

HLASY SVATOHOSTYNSKÉ

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo 3.

Březen 1915.

Ročník XI.

Veleďústojný p. u. děkan Jan N. Blažej, farář rusavský, jubilant.

Dvojí jubileum vdp. místoděkana Jana Blažeje: sedmdesátiny a 40leté farářování na Rusavě.

Jubileum znamená obyčejně něco veselého. Letošní válečná tíseň se svými zjevy však nehodí se k veselí. Nicméně nesmíme přehlédnouti dvojí vzácné jubileum, jež letos slaví náš milý soused a dlouholetý příznivec Sv. Hostýna, vdp. Jan Blažej, místoděkan a farář na Rusavě. Dne 2. března bude tomu 40 let, co v sousedním údolí rusavském spravuje blahodárně tamní faru. A 20. května dovrší sedmdesátý rok svého pozhnaného života. Snad málokdo zná jeho život, většinou na chudé, horské fárce strávený, leda že poutníci často jej vidávali v hostýnských zpovědnících. Neboť chořoval z Rusavy pilně na výpomoc do svatyně hostýnské, zejména tehdy, kdy ještě nebyla zavedena stálá duchovní správa. Proto asi se zavděčíme našim čtenářům, podáme-li zde krátký jeho životopis a vytkneme-li hlavně styky jeho se Sv. Hostýnem.

Veledůstojný pan jubilant je syn mlynáře Jana Blažeje v Chabíčově ze slezské farnosti ve Velké Polomi. Narodil se 20. května 1845. Z devíti dospělých dětí stali se dva kněžími: Josef, starší bratr a Jan nejmladší z nich. Oba bratři vychodivše obecnou školu v Chabíčově, byli r. 1855 dáni do Opavy na studie: na hlavní německou školu a gymnasium. Po maturce vstoupili 1865 do semináře v Olomouci. Oba byli zároveň na kněze vysvěceni kn.-arcibiskupem Bedřichem r. 1869 5./VII. a slavili spolu 1./VIII. 1869 prvotiny ve Velké Polomi, Josef v kostele a Jan na hřbitově vedle chrámu. Strýček P. Václav Blažej měl na hřbitově primiční kázání před přčetnými zástupy nábožných lidí, kteří se z blízka i z daleka přihrnuli na první mši svatou svých krajanů.

Rod Blažejův dal Bohu a církvi svaté šest kněží. Jan byl šestý a poslední z rodu. Přežil všechny bratry a sestry. S ním pak vymře v Chabíčově rod a jméno »Blažej«.

Po vysvěcení dostal se zvláštním řízením božím za kooperatora na p o u t n í m í s t o do Zášové u Val. Meziříčí, aby takto jaksi se připravoval na pozdější působení na Sv. Hostýně. Zášová je vesnice při dráze »Krásno-Rožnov« s 1800 obyvateli. V poutním chrámě stkví se na hlavním oltáři zázračný obraz Panny Marie s Jezulátkem, zasazený do drahocenného rámce, jež daroval r. 1726 štědrý hrabě Antonín František z Rottalů, zakladatel hostýnské svatyně. Když r. 1714 počal hrabě Fr. Rud. ze Žerotína stavěti místo dřevěného kostelíčka velkolepý kamenný chrám, ukázala se jako svým časem na Sv. Hostýně naléhavá potřeba, povolati řeholníky ku zvelebení poutního místa. I byli přičiněním svob. pána Rudolfa Magna Podstatského povoláni r. 1724 Trinitáři t. j. členové řádu nejsv. Trojice na vykupování zajatých křesťanů, aby lid v katechismu a základních pravdách víry vyučovali. Prostí ale velmi horliví řeholníci (počtem 13) působili velmi blahodárně mezi lidem valašským, až je Josef II. r. 1784 zrušil pod záminkou, že vykupováním zajatých se vyvážejí peníze za hranice rakouské říše. Rok na to založena tam fara a část zrušeného kláštera upravena na farní budovu.

Na tuto faru tedy byl náš novosvěcenec ustanoven za kooperatora. Zažil tam mnoho radostí, ale také leccos trpkého.

Pod ochranou »Zášovské Paní« počal s mladistvou horlivostí konati duchovní povinnosti své jak v kostele tak ve škole a u nemocných. Věnoval se také práci, ku kterým nebyl povinen. Pro nedostatek učitelů

totiž zastával dobrovolně po dva roky i úřad učitelský, vyučuje dítky nejen v náboženství, nýbrž také v jiných školních předmětech. Což divu, že brzo si získal důvěru a lásku všech osadníků a poutníků. Avšak ani některé nehody a nepříjemnosti ho neminuly.

Již v druhém roce 1. června 1871 zastihlo hrozné neštěstí mariánský kostel a vedle stojící faru. K 11. hodině v noci vzňala se chaloupka stojící daleko pod kostelem. Vítr rozmetl hořící došky směrem ke kostelu, který vyhořel i s farou. Vše zničeno i farní archiv. Nic nebylo pojištěno. To byla přesmutná a trapná noc pro mladého kaplana, jenž kvapně vynášel z hořícího kostela Velebnou Svátost a milostný obraz »Zášovské Paní« a pečlivě skrýval v hrobce pod sakristií, v níž odpočívají Trinitáři, zakladatelé kláštera: hrabata ze Žerotína, R. M. Podstatský a jiní dobrodinci. Aby lid nezůstal bez služeb božích, byl postaven prozatímní oltář pod kostelním chorem. Tam sloužili farář i kaplan mši svatou. V čas pršky (a tehdyž skoro pořád pršelo) chodívali s deštníky k oltáři. Po celých 18 měsíců museli přebývat v podružství, kaplan u p. J. Šobra.

Brzo na to zastihla ho mnohem bolestnější nehoda. Zúčastnil se 21. prosince 1873 pohřbu milé matičky nejdůst. knížete-arcibiskupa Bedřicha a nastudil se tak, že se těžce rozstonal. Tak jisto očekávala se už jeho smrt, že učitelé cvičili pro něho pohřební píseň. Avšak dobrotivý Bůh na přímlovu Panny Marie nedopustil jeho smrti, chtěje síly jeho ještě zachovat pro jiné poutní místo, pro Sv. Hostýn.

V dobu jeho kaplanování spadají ještě některé pozoruhodné maličkosti, kterých nechceme pomínouti.

Předně nalezáme téměř každý rok jeho jméno zapsáno v knihách svatohostýnských. Neboť již tenkrát byl netoliko milovníkem »Zášovské Paní«, kteréž děkoval za navrácení zdraví v těžké nemoci, nýbrž také vroucím ctitelem Matky Boží hostýnské. Proto putoval tak často s procesím ze Zášové k jejímu milostnému trůnu, aby jí společně se svými osadníky vzdával hold své oddanosti a úcty. — Zajímavý jsou též návštěvy některých osob, které teď vysoce jsou postaveny. Tak býval nynější nejd. p. kardinál Dr. Frant. Bauer (tehdyž profesor) z blízkého Hrachovce často o prázdninách milým a vzácným hostem na faře; ano jednou měl pan kaplan Blažej čest s ním jeti do Prahy. Podobně často tam příputoval a sv. svátosti přijímal nynější nejd. p. biskup Dr. Karel Wisnar, tehdy jsa ještě mladinkým bohoslovcem. (P. d.)

Maria Alfonsa.

Válečné pomněnky.

III.

pondělí bylo málo ruchu na posvátné hoře. Nezněly sodálské pozdravy. Laškovný vánek marně hledal vlající, družinské prapory, kterých zde vždycky hodně napočtl. A pohrál si s jejich ozdobami.

Zdrávas Panno Maria, naše Máti přemilá,
Tobě srdce světíme, za ochranu prosíme.
Dej ať silni láskou Tvoji, zvítězíme v každém boji!

Jak nadšeně tuto píseň sodál i sodálka pje!

Tentokrát zněla tísňivě. Smísena se žalem a stezkem. Málo dítek mariánských zpívalo.

Jinochy vojenská povinnost odvolala do boje. Pilných dívčích rukou bylo zapotřebí ku práci, neboť síly mužů scházely všude. Kteří přijít mohli, stulili se oddaně k milostné Matce. Slíbili trpělivost ve všech utrpeních.

»Kdo nám může pomoci, ó Maria? Jenom Syn tvůj a ty, slunce naší lásky, víry a naděje. Ozařuješ temné hlubiny v moři žití, před nárazem na skaliska, utonutím v bouři, chráníš naše lodičky. Pomoz nám, Těšitelko, Paní mocná! Nás vyvolila jsi zvláště za bojovníky svaté víry a své dítky. Tobě cele náležíme. Ochraňuj nás, Matko družin všech!«

Mnoho sodálů padlo v boji.

Lid modlí se denně za naše vojsko před korunov. královnou svatohostýnskou.

Nikdo nezná jich hroby. Nepokleká nikdo u nich, květinami nezdobí. Jen v srdcích našich kvetou pomněnky. Moje květy krvavé z půdy bolesti vypučely. Ale tím vzácnější jsou a cenné budou, porosíme-li je opravdovou modlitbou za duše padlých bratrů mariánských. Kéz hojně jich rozkveté! Již nikdy neuzří prapory svých družin. Ale jistě se sejdou pod oním, který vlaje nad jejím trůnem v nebesích.

S božským Dítěm Máti, rač všem v boji i nám požehnati! Těm, kteří v dálné cizině spánkem dočasným sní, uděl věčného míru a pokoje. Duším jejich milostiva buď! Přiveď i nás, plačící v údolí slz, hledící s důvěrou ke trůnu tvému, pod svůj prapor!

Hvězdo mořská na Hostýnském trůnu!

V ten den smutek neúprosný svíral mou duši . . .

Odpoledne bylo veseleji. Přicházely matky s dítkami. Jas dětských oček, úsměv jejich jakoby zaplašil smutek.

Některá matka vedla i dvě tři děti. Nikdy jich nešlo tolik najednou. Dnes však se chtěly všechny modlit u trůnu Matky divotvorné za šťastný návrat milých otců. A brzy aby přišel.

Vždyť je jim bez něho smutno. Neměl je kdo na koníčka houpat, chodit s nimi na procházku, pamlsky jim nosit.

Jindy nařikaly, že je nožky bolí. Dnes ne. Mnohé se těšily, že tatínka najdou na Sv. Hostýně. Ostatní nadějí, že jejich spjaté dlaně a vroucí modlitbičky přivolají otce zpět. Tak hezky by bylo u nich doma zas.

Nyní stále slyší jen matčin pláč . . .

Většina matek přišla až v úterý ráno, v den pro ně určený. Větší děti seskupily se kolem oltáře. Dvě malé tulily se k matce. Čtyřleté děvčátko a tříletý hošíček.

»Maminto! Tys nám zítaja, že tu najdeme tatíčka a není to plavda. Byly bysme sem nechodily«, domlouvala děvůška matce.

»Mami, pšiveze mně tatínek novou čepicu?« žvatlal bratříček.

Matka smutně jen přikývla.

Šťastné dětské duše. Netušily žal jejího srdce.

Větší pozorně naslouchaly slovům kazatelovým. Čekaly, že jim snad poví něco o tatíčkově anebo jak to na vojně vyhlíží.

Mezi kázáním vzdálil se asi pětiletý hošík do sakristie. Zvědavě naslouchal co lidé u stolku říkají, aby sakristián jim napsal. Dávali na modlení. Za drahé vzdálené a šťastné jejich návraty. Když se místo u stolku uprázdnilo, přistoupil nebojácně blíže.

»Napište za mého tatínka taky!« poroučel si.

»Jak se jmenuje tvůj tatínek?«

»Hm! Copak nevíte?« divil se malý klučina. »Tatínek se jmenuje a je z dědiny, ze které je vidět kou — kou — kousíček vašeho kostela«.

»Čím je a co mám napsat?«

»Hm! Aní to nevíte? Je vojákem. Nosí flintu s nožem a červenou čepici, pánečku! A je vojákem, daleko. Až budu veliký naučím se střílet a půjdu také na vojnu«.

»Napišíš tedy »za šťastný návrat tatínka-vojína«, řekl sakristián. Než dopsal, hošík zmizel a na stolku nechal dvouhalěr.

Kazatel právě ukončil. Vyzval děti, aby se s ním pomodlily za otce a bratry vzdálené. Po modlitbě šel jeden hošík od oltáře za matkou. Naklonil se k ní.

»Mami, kdopak je ta Paní, co stojí nad oltářem?« šeptem ptal se. »Proč se k ní všichni modlí?«

»To je Panenka Maria, dobrotivá matka nás všech«.

»Je tak hodná jako všechny maminky?«

»Ovšem, ještě hodnější. Když budeš něčeho potřebovat, můžeš si u ní vyprosit«.

»Dobře tedy! Až mne budeš chít bít, uteču sem. Ona zde nemá žádnou metlu na hřebíčku pověšenou jako ty. A když je tak vysoko, jistě vidí také až na tu vojnu a co tam dělá tatínek?«

»Ovšem že vidí; a nejenom tam, ale i do našich srdcí a zná přání i bolesti, které máme«, přisvědčila matka.

»Maminko, ty jsi větší, zašepťuj té druhé mamince, ať řekne tatínkovi, aby mně z vojny přinesl také flintu«, žadonil . . .

...Nejedna z klečících tu matek byla již vdovou. Dítka sirotami. Nevěděly o tom. Obětovaly svojí Ochránkyni vše. Zasvětily dítka i syny a manžely. Těžké bylo jim loučení. Přály si několik dní prodletí v zátíší klidu a míru, který hojí a osvěžuje duši.

Rodinné a hospodářské povinnosti je však volaly zpět. Musely se již rozloučit. Sestoupit v údolí slz a běd. Všechny slibovaly, jakmile toužené světlo míru zasvítne do jejich okének statků i chat, že přijdou za ochranu sem na Sv. Hostýn Královně poděkovat.

Každý, kdo s toho posvátného místa odcházel měl důvěru, že od zhoubné hrůzy a bouře válečné bude ušetřena naše česko-moravská vlast.

Vždyť ji chrání Matka všeho lidu!

Zástupy žen s dítkami ubíraly se lesem. Cizí se navzájem brzy seznámily. Vždyť všechny vedly sem ne-li stejné, jistě podobné úmysly a touhy. Vědouce, že při hovoru lépe ujde cesta, rozmlouvaly.

Moje sousedka chtěla také přijet«, řekla jedna z nich, ale nemůže, onemocněla ze žalosti. Ta nešťasná mobilisaca ju porazila. Považte jen. Teprve dva měsíce má po svatbě. Onehdy večer se s mužem pobíla. Poprvé. Dva hrnce, pěkný hlináčky, zlostí rozbila. Šálkem potloukla mu hlavu. A tu máš! Najednou o půl noci policaj zabubnoval.

Mysleli jsme, že někde hoří. A zatím to byla mobilisaca. Sousedka se lekem chytla za hlavu a od té doby si nařiká na bolesti. Muže držela ráno stále kolem krku a říkala, že jej nepustí. Všechny modřiny mu vařekou stlačila a líbala je. Lituje svého přenáhlení dodnes«.

»I my jsme se polekali. Bylo to za několik dní po mobilisaci. Časně ráno přiběhl náš pohůnek a poděsil celou vesnici. »Kozáci jdou! Už je jich plný les. Mnozí lidé měli beztak peřiny a šaty strachem svázané a vyhlédnutá místa, kde by se v lesích mohli schovati.

Jak uslyšeli o nepříteli nastal shon a nárek. Když byli již všichni jak bez rozumu a nařikali, kam se schovají, když jsou ruští kozáci v lese, dal se do smíchu a řekl, že hříbků-kozáčků je plný les. Musel se dva dny schovávat na půdě v seně, jak lidé byli na něho rozhněvaní«.

»Ba, je to soužení na tom světě. Když muže máme doma, stále na ně hubujem, že pijou, kouří, trápí člověka a zlobí«, dodala jiná. »Teď nám schází všude. Já bych mému chudáčkovi teď nacpala třeba pět fajek najednou, kdyby doma byl. Asoudek pití bych mu přivalila.

Ale, je to také trest pro něho. Vždycky si přál, aby mohl jít aspoň na měsíc z domu a měl od mé huby pokoj. Teď je mu také teskně beze mne«.

Poslední šla mladá žena. K hrudi tulila tříletého chlapečka. Divná tíseň svírala její srdce. A duši jala hrozná předtucha. Spěchala do nedaleké vesnice u Hostýnka.

Její matka, stařenka, vyšla ji vstříc. Z očí řinuly jí slzy. »Nelekej se drahá dceruško. František . . .«

»Padl! Je mrtvý Tušila jsem to, Bože, Bože můj«, vykřikla a klesala k zemi. Hošík pláčem a matka studenými obklady přivedla ji k vědomí.

Když bolestně, hlasitě zaplakala, přitulil se k ní hošíček, řka: »Ale, neplačte mamínečko! Vždyť ta paní Královna v hostýnském kostelíčku je s Ježíškem také sama. Když nám bude smutno půjdeme za ní a . . .«

Neřekl nic.

Matka jej prudce v náruči sevřela a zlíbala ústečka malá, která ji v nejtěžší chvíli žití skytla těchy.

»Buď o Pane, vůle tvá«, zašeptala.

(P. d.)

Rud. Stupavský.

Prosba.

Královno vítězná
na Svatém Hostýně,
Ochrano Moravy,
stůj při své rodině!

Ze všech stran zuří boj,
zaznívá ryk a sten,
u Boha vypros nám
jásavý míru den!

Uslyš hlas tisíců,
jenž letí k nebesům,
ochraňuj vojíny,
naši vlast, každý dům!

Slzí proud zastav již,
Hostýnská Matičko,
radost ať usedne
dětem Tvým na líčko!

Za to Ti slibuji
věrní být v životě,
v modlitbách rozjímat
o Tvoji dobrotě!

Aloisie Světloušková.

Zdrávas, milostí plná!

(Dle skutečnosti.)

Na den sv. Prokopa přijíždí každoročně na Sv. Hostýn poutníci z Mor. Ostravy a okolí pokořit se korunované Královně a aby podali veřejně důkaz, že i tam, v té rudé záplavě karafiátů, jsou dobří katolíci a upřímní ctitelé mariánští.

Bývá jich každoročně mnoho: chudých i bohatých. Všichni, bez rozdílu stavů, spěchají vzdátí Korunované svůj hold.

Leč není také ojedinělý případ, že stoupenec proletariátu dá se s průvodem na pouť, aby na Sv. Hostýně, jako redaktor Skála v Čenstochově, vše sledoval a možno-li uvedl v posměch.

Při jedné takové pouti bylo mi možno sledovati známého tvrdošíjného odpůrce víry katolické, jemuž nic se tak neprotivilo jako víra a kterého nic tak nerozčilovalo, jako řeč o náboženství.

Již jeho pátravý zrak na všechno vůkol dosvědčoval, že jede jen pozorovat. Nenadál se však, že jízda s poutníky bude mu trapná. Marně schodil hned na začátku jízdy všechny vozy ve vlaku hledaje klidu, ale ve všech ozýval se zpěv s modlitbou, což chtěj nechtěj musel poslouchat. Rozmrzen usedl konečně u okna a na oko pozoroval míjející vesničky, ze zřetele však nespustil poutníky a všímal si jejich chování. Rád by s nimi zapřel hovor, ale nemohl, neboť všichni neúnavně zpívali.

»Což vy s námi nezpíváte?« vyrušil ho z myšlenek hlas nejbližší poutnice.

»Neznám písně«, přiznal se J.

»Tak kterou umíte? Jen povězte! Střídáme je, aby všichni mohli chválu zapěti Marii Panně«.

»Umím málo písní«, přiznával se dále J.

»Tuto však zajisté budete umět«, a podávajíc mu zpěvník, navrhla ostatním, »zazpívejme si nyní T i s í c k r á t e p o z d r a v u j e m e T e b e!«

A již velebně zazněla píseň a ohlas její otevřenými okny zachvíval vzduchem ve blankytnou výš ke trůnu nebeské Královny. J. se činil, seč mohl. Zpíval s námi. Sotva však dozněla slova poslední sloky, poděkoval sousedce a odešel na čerstvý vzduch, a již se nevrátil. Proč, nevím. Na další cestě jsem ho už nespatriila, ale při vodní kapli jsem ho přece našla. Odpočíval na lávce. Byl důkladně propocen. Pot se s něho jen líl, ani nestačil se utírat. Však slunce též tenkrát pražilo! Ale touha, býti u Korunované co nejdříve, popoháněla nás ku předu.

Jak zaplesala naše srdce, že jsme opět u své milé Matičky! A vroucí modlitby řinuly se k jejímu trůnu.

J. procházel se mezi poutníky, všímaje si pozorně jejich chování, aby si mohl určitě a jasně zodpovědět otázku, která jej vlastně sem přivedla, »nač a proč ti lidé sem jezdí«. Nedbal únavy a ještě týž den, jak jsme přišli, schodil celý vrch.

Poutníci houfně kupovali si svíčky na světelný průvod. A když k večeru nebylo poutníka, který by neměl svíčky, nedalo to J., aby se neoptal, co s těmi svíčkami budou dělat.

»Bude se konat světelný průvod«, ochotně sdělovali poutníci. J. nedůvěřivě kroutil hlavou.

Průvod se rozvinul. Dojemně zazněla oblíbená poutní hymna »Tisíckráte pozdravujeme Tebe«. Nadšené zpěvy prosycené vroucí láskou k P. Marii hlaholily večerním tichem, neseny vánkem do širého okolí, jako večerní pozdrav Korunované.

Úchvatná je společná večerní modlitba, kterou se zakončuje světelný průvod. Jistě že ne jeden vlažný poutník touto modlitbou povzbuzen, vzpomíná si na léta svého mládí, jak máti doma ho učila se modlit, jak vštěpovala mu do srdce základy pravé víry a lásku k Pánu Bohu a k Panně Marii a při té vzpomínce hlas maně se zachvěje a též nejedná slza z oka vytryskne.

Po pobožnosti vyšla jsem ven. U vchodu, opřen o dvěře, stál J., oči upřeny k milosti plné Královně. V tu chvíli, jako by ustal v pozorování, stál nehnutě, pohřížen ve vzpomínky, či v modlitbu, kdož z lidí může vědět. Bylo pozorovati na něm vzrušení, ano z prsou vydraš se mu hluboký vzdech. »Panna Maria, Královna svatohostýnská je velmocná«, zašeptala jsem. —

Od časného rána mnoho kajících přistupovalo ke stolu Páně. Podávalo se, jak obyčejně, celým kostelem. Lidé tísnili se k božskému Spasiteli blíž. Za nimi stál J., nespouštěje z lidu očí. Žádný pohyb neušel jeho zrakům. Co si při tom pozorování myslel, těžko tušit.

Na kazatelnu vstoupil kněz-missionář, jenž na slova »Dědictví otců zachovej nám Pane«, ujal se řeči. Prostými slovy líčil význam příchodu sv. Cyrilla a Methoda na Moravu a probíral ty vznešené ideje cyrillo-methodějské, poukázal na účinky, jaké měla víra na obrození lidstva a povznesení jeho z poroby hříchů ku věčné blaženosti, že jen ona vymaňla národ z mravní poroby a povznesla na úroveň lidskou. Obratnými slovy zavedl posléze řeč na dnešní poměry a jak ty vznešené ideje zaměňovány a nahražovány jsou pozlátkem libozvučných hesel a frází. Řečník se rozohňoval a vyobrazoval nám dále smutek Panny Marie, jak těžce to nese ona, ze které přece přišla spása na svět a za tu její lásku jak svět nevděkem jí oplácí. A s prosbou obracel se k nám, poutníkům, jsme-li pravými ctiteli mariánskými, bychom aspoň my za tu její lásku jí vděční byli; připomínal jak nás nevděk bolí, když se ho časem v tomto slzavém údoí dožijeme, bychom tu bolest nevědku majíce na paměti, v úctě a lásce k Panně Marii prospívali.

Jeho řeč mocným a hlubokým dojmem působila na přítomné; ani jedno oko nezůstalo suché. Lepší promluvy kazatel ani voliti nemohl.

J. sledoval slova kazatelova napřed bezvýznamně a posuzoval jeho řečnický talent, ale za nedlouho i jemu vyhrkly slzy z očí. Musel chtěj nechtěj uvažovati o jeho slovech, ač se vši mocí bránil a nové, hojně slzy stékaly mu po tváři . . . Bránil se a přemáhal, chtěje mocí zakrýtí svoje pohnutí, leč nemohl. Slova kazatele hučela mu v hlavě a svědomí vytýkalo mu jeho nenávisť proti víře. Takto, sám nad sebou velmi znepokojen, uvažoval, co začít. Cítil, kterak ta hráz »nevěřím«, v srdci po léta uměle budovaná, se rozpadává . . . Co dělat? Pohledl na lid tísnící se znovu k sv. přijímání a vnitřní hlas našeptával mu, aby též on se smířil s Pánem Bohem. Neodolal. Byl mocně dojat. A za několik okamžiků klečel již u zpovědnice, aby po dlouhé době opět hledal a našel pokoje pro své rozhárané srdce.

Když se ho na zpáteční cestě tázali, co bylo příčinou, že se tak rázem změnil, pravil: »Ta pouť na Sv. Hostýn! Jel jsem tam sice ze zvědavosti a nenadál jsem se, že se tam taková změna se mnou stane. Abych mohl vše dobře pozorovati, šel jsem s průvodem vzhůru. Mračno prachu zvedalo se nad námi; k tomu také vedro, že bylo mi k zalknutí. Ten kopec! Mé nohy již mdlely, ale poutníci pořád čerstvě, takřka bez únavy, zrovna běželi. Chtěl-li jsem pozorovati, nesměl jsem zůstatí pozadu, až celý uřícený a udýchaný stanul jsem u vodní kaple. Po schodech šlo to už lépe.

Jako proletář z přesvědčení, nestaral jsem se o katolické kostely, ale klášter svatohostýnský se mi zalíbil na první pohled. Okolní lesy dodávají místu zvlášť cituplný vzhled! Bez hlubšího zájmu, lehkomylně, vstoupal jsem do chrámu. Při pohledu na korunovanou Královnu zmocnilo se mne zvláštní chvění, které nedovedl jsem si vysvětlit a které přičítal jsem podrážděnosti nervů a nezvyklosti místa.

Dojala mne ta zbožnost lidu již ve vlaku, zvláště ale, když viděl jsem, kterak přišedše do chrámu Panně Marii děkovali za všechny milosti, které od ní obdrželi. Pohřížení ve vroucnou modlitbu, nevšímalí si ničeho kolem sebe, ale jen tiše s korunovanou Královnou rozmlouvali.

Větším ještě a nezapomenutelným dojmem působilo na mne příštího rána společné svaté přijímání poutníků. Všimnul jsem si, s jakou pokorou přistupují ke stolu Páně, aby uložili do srdce svého, hříchů očistěného, svého Pána a Boha. Pozorovali lidi, přistupující ke svatému přijímání, z tak blízka jak na Sv. Hostýně, jsem před tím příležitosti neměl nikdy. A při pohledu na ty zástupy věřících, mezi nimiž byli i lidé vzdělaní, mé srdce měklo. Poznal jsem, že poutníci poutem lásky s Pannou Marií, abych tak řekl, jsou spjati; přesvědčil jsem se, jak ji milují, že ani daleké cesty a obtíže se nelekají; ano přesvědčil jsem se, jaké oběti z lásky k ní si ukládají, jak někteří po haléřích na tu cestu šetří, jen aby poutí se mohli účastnit a Matičce svatohostýnské podati důkaz své vděčnosti, oddanosti, úcty a lásky.

Byl jsem všecek přeměněn. Ještě předevčírem, kdyby byl ke mě někdo přišel a třeba celý den mluvil o náboženství a snažil se mě přesvědčiti, věřte mi, že marně by se byl namáhal, to by se mu jistě nebylo podařilo, ano byl bych se mu do očí vysmál. Ale při pohledu na ty lidi, na tu jejich zbožnost a pokoru nebylo mi do smíchu, bojoval jsem sám se sebou, až konečně slova kazatele roztála úplně led mého srdce.

Poznatí kus Moravy, shlédnutí pouť a ty davy lidu ze všech stran sejité, bylo mým cílem; ale nikdy bych se nebyl nadál, že by na mne nějaký mravní účinek ta cesta mohla mít a že bych tam uvěřil tomu, čemu léta jsem se vysmíval. Ach, jakými díky jsem zavázán Panně Marii, že mi na Sv. Hostýně vyslovila milost, poznati opět ztracenou svatou víru. A proto: Zdrávas, milosti plná!«

P. Alois Viceník, koop. v Kelči.

Sv. Hostýn za válečné tísně.

Příspěvek k poznání našeho lidu.

I.

Každou neděli po ranní u nás, v obou kaplankách, bývá sběrna novin a z kaplánek se stává malá debatní síň. Naši stoupenci z venkovských obcí přicházejí si pro noviny; neodcházejí však hned. Napnutá mapka bojiště na dveřích mé kaplanky, dopisy synů vojáků dodávají dosti látky k časovému rozhovoru. Přidruží-li se některý raněný voják z farnosti, dlící právě na dovolené, rozhovor tím živější. Jedni odcházejí, druzí přicházejí, takže mnohdy až zvon, zvucí na velkou, tuto časovou besedu ukončí. A jak to bude letos s poutí na Sv. Hostýn, tak lázali se mne mnozí z přítomných. Od nás, každoročně jsme na Nebevzeří Panny Marie na Sv. Hostýn putovali, tak dokládali jednotlivci. Letos, v tomto bouřném roku světové války to těžko půjde, byste

šli s procesím, pravím. Četli jste přece ve vyhláškách nalepených, že v dobu válečnou jsou společné průvody zapovězeny. Jednotlivci s legitimacemi od představenstva obce, můžete jít, ale ne v průvodě!

Jen jeden z nich, p. Váňa ze Skaličky neříkal nic a poslouchal. Má tři syny na vojně, syn lékař je na jižním bojišti, druhí dva na východním, z nichž Robert, vojenským kurátem u jízdy. Každoročně vodí poutníky na Sv. Hostýn, chodí již po mnoho let na Žibřidovskou Kalvarii na pouť, v obci řídí místní pobožnosti, a když přijede Jeho Eminence, kníže-pán na letní svůj zámček, po tu dobu kostelníci — a letos by nevedl procesí na Sv. Hostýn? Vyzrál na to. Zašel si na c. k. okresní hejtmanství do Hranic, vyzvedl si legitimaci pro 100—170 osob, zaručil se za pořádek — a myslím, že málo bylo těch, kteří v tomto bouřném roce toho dne větší procesí na Sv. Hostýn přivedli. Nesvědčí toto o velké úctě a lásce k Ochráně Moravy, k Panně Marii svatohostýnské? —

Celý bataillon vojáků cvičících na Sv. Hostýně r. 1914.

II.

Bylo to v neděli, 16. srpna, kdy spěchám domů ze sousední obce. Potkám jednoho farníka s hochem. Ze Sv. Hostýna, — táži se. Ano, odpovídá, a byli jsme z naší obce jen dva: já a zde sousedův hoch. A nevěděli jsme o sobě, až na Sv. Hostýně. Náš obecní tajemník, p. učitel, nechtěl dávat nám legitimace na Sv. Hostýn, že prý půjdeme přes více vesnic a to že musíme mít legitimace z hejtmanství. To je nedorozumění, pravím. Legitimaci od hejtmanství potřebujete jen k jízdě po vlaku a to snadněji ji dostanete ve Val. Meziříčí než v Hranicích, kde jen s velkou obtíží ji obdržíte a dokážete-li, že jedete ve vojenské záležitosti. Však jsem si pomohl, vykládal dále. Šel jsem v K. na městský úřad a pravím p. tajemníkovi: prosím vás, však mě znáte, napište mně legitimaci k pouti na Sv. Hostýn. A také mně ochotně ji napsal. —

A bylo tam mnoho lidí, táži se dále, když není možno jeti vlakem? To se ani neptejte! Kostel byl plný, a v kostele hlava na hlavě. V kostele kázal český pán biskup z Ameriky. A to je vám kazatel! Ten nás tak dojal, že jsme museli všichni plakati; kostelem to jen hýbalo. Po tom byla venku schůze, u té románské kaple. A tam nás potěšil nějaký p. Zbořil. Ano, doplňuji, to je továrník z Bystřice. Dříve jsem ho neznal, pokračoval poutník, ale musí býti hodný a zbožný, protože je pán a tak pěkně nás nabádal, abychom v těchto těžkých dobách hledali útěchu a útočiště u Panny Marie svatohostýnské. A potěšil nás, jak naše vojsko je udatné a odvážné a jak ti lékaři umějí nyní rány léčiti, takže jich mnoho neumře. Ale má to ten náš císař pán nepřítel. Co jich těch států proti němu povstalo. Toho p. poslance Dra Stojana, co to všechno řídil v kostele i venku, znám už dávno. A potřeboval jste legitimaci? — táži se dále. Po mě jí nechtěli, odpovídá poutník. Vždyť viděli, že putuji na Sv. Hostýn. A přece, dodává, musela se jedna poutnice legitimací prokázati. Však ji znáte, je z naší farnosti. Je urostená, ramenatá a postavou spíše muži podobná; k tomu má snědou pleť. Nic nepomohlo, že se svědectví totožnosti spolupoutnic dovolávala, musela legitimaci stráží vojenské ukázati. Tak jsem rád, že jsem mohl býti dnes na Sv. Hostýně. A kdyby nebylo bývalo toho zmatku s legitimacemi, byl by šel z naší obce kde kdo.

(P. d.)

P. Frant. Gogela.

Z Hané do Švýcar.

(Č. d.)

Alb. Stolz, s nímž si Kordula dopisovala, poslal psaní jejímu otci, přimlouvaje se za ní, by jí nebránil přestoupiti. Otec odpověděl rozhodným »Ne«.

Dále píše: »Jáť již dříve, než mi na mysl přišlo státi se katolíčkou, jsem rozžehla v srdci svém ohníček lásky k P. Marii a počala ji tajně ctíti, ale neodvážila jsem se tehdáž ještě ji vzývati, vědouc, že to protestantům dovoleno není«.

»V naší vesnické modlitebně, bývalém to katolickém kostele, byl na prostranném chóru osamělý, tichý, zaprášený koutek, kterého si nikdo nevšímal a kam nikdo nepřicházel. Tam stála stará dřevěná soška bolestné Matky Páně, mající na klíně mrtvé tělo božského Syna svého. Posud ji tak, jak jsem ji tehdáž našla, v duchu před sebou vidím: plnou prachu, sešlou, že nebylo na rouchu ani znát, jaké barvy bylo, několik prstů na rukou Spasitelových bylo uraženo; slovem, soška byla, když jsem ji našla, v ubohém stavu a přece, jak podivuhodně dotkl se mysli, jak hluboce dojal mne nálezný, když jsem sochu poprvé spatřila! Nepohnutě stála jsem dlouho — dlouho před ní. A zase mě to tam do toho tichého místečka táhlo a oprášila, od pavučin očistila jsem nejen sošku, ale i celý ten kout. A přišla jsem opět nesouc nejkrásnější květiny ze svého záhonku a kladouc je na srdce

drahého těla Páně a na ruce i skráně Bohorodičky, objímající Syna svého. A pak neminulo téměř ani dne, kterého bych tu starou, zamilovanou sošku nebyla navštívila, ozdobujíc ji čerstvými květinami od jara až do podzimu.

Netrvalo dlouho a já již nepostála toliko před Bohorodičkou, ale i padla na kolena a celovala Syna i Matku; vždyť byla jeho Matkou, — o kéž — tak želela jsem — byla by též matkou mojí! — Než posud neosmělila jsem se jí za to prositi; pociťovala jsem posud výčitky protestantského svě-

Stoletá, zdravá jedle pod románskou kaplí ve výši 15 m vichrem přelomená a rozpoltněná na sv. tři krále 1915.

domí, které mi bránilo z plna přikloniti se k matce Pána Ježíše a ctíti ji též jako matku svou. Teprve když Alb. Stolz, jemuž jsem své pochybnosti svěřila, k ostýchavé otázce mé odpověděl, a výslovně mne ujistil, že zhora žádného bezpráví se nedopustím, budu-li, ač protestantka, vzývatí Pannu Marii, teprve tehdy zachvělo se na rtech mých první nesmělé »Zdrávas«, po němž již drahnou dobu toužebně dychtila duše má.

Bylo mi popřáno po několik let milou starou sošku, která mi byla v pravdě soškou milostnou, skrytě sic, však nerušeně zdobiti a ctíti. Nikdo na osamělé tiché zákoutí nepřicházel, nikdo nebyl svědkem denních návštěv mých. Jakmile však zvěděli všickni domácí, že hodlám přestoupiti na katolickou víru, všecky mé kroky byly bedlivě střeženy a byly tudíž mé docházky k sošce vystopovány, a soška sama vyslíděna. Z počátku byly květiny, které jsem tam nosila, každý den odnášeny; ale pak, což mi nevýslovně hoře způsobilo, soška sama z kostela odstraněna. Nezvěděla jsem nikdy, kam zanesena byla, a nespátřila jí od té doby nikdy více! —

Ale obraz přeblahoslavené Panny a bolestné Matky Páně utkvěl již hluboko v mysli mé, že nebylo možná mi jej tam odtud již vyrvatí, a jsem o tom pevně přesvědčena, že jen její mateřské ochraně a jejímu mateřskému požehnání mám za milost onu děkovati, že dostalo se mně místočka mezi dítkami církve, která byla, jest a bude jedinou pravou, jedinou, již božský Syn její založil.

Po několik let, jsouc ještě protestantkou, slavila jsem měsíc máj a v duchu aspoň přidružovala jsem se ke šťastným oněm dítkám mariánským, jež i dle těla směly dlíti na blízku oltářů zasvěcených a okrášlených ke cti královny máje. Oltáříčkem mým byla sice jen malá porculánová soška, kterou jsem sobě před lety na cestách koupila, a která jest mi podnes drahou a posvátnou; tu sic jen skrytě, s obavou a nesnází květinami jsem okrašlovala a za tiché noci lampičkou osvěcovala a tak přední růženeček se modlila, — ale srdce mé bylo jí dnem a nocí oddáno, medailku neposkvrněného Početí stále jsem při sobě nosila a tak jsem přec chudičkou sic, ale přehojně požehnanou a pravda že i časem slzami rosenou pobožnost májovou slavila. —

Srdce mé lpělo na rodném kraji a na vší přírodě, která jej zdobila; jak milovala jsem zahradu, pole, les i moře, domovinu i rodný dům, a jaké hoře padlo na duši mou, když od toho všeho měla jsem na vždy, na celý život se odloučiti. Přilnula jsem k rodičům, sestrám i k domovu láskou tak něžnou a silnou zároveň, že bych byla za věc zhola nemožnou pokládala k vůli vdavkám anebo jinému pouze časnému zaopatření opustiti to všecko, co mi tak drahocenným bylo. Odvážiti se toho přece, bylo jen k vůli Pánu Bohu a k vůli pravé víře možná. — Odvážila jsem se toho s pomocí a milostí boží, ale též se slzami v očích a s krvácejícím, od žalu mroucím srdcem.

O svátku Navštívení P. Marie r. 1870 — byla právě sobota — došlo na rozloučení ze všech nejtrpčí, jež nastati může dítku, které rodiče miluje, na rozloučení — na vždy a — bez požehnání. Rodiče, jsouce úmyslem mým na nejvýš zarmoucení a roztrpčení naříkali a předhůzky mi činili, zapřísahali mě, bych se přece rozmyslila, předpovídali mi, že toho budu hořce litovati, předpovídali mi neblahé následky pro čas i věčnost a všecky ty předhůzky a výčitky dorážely na duši mou a zaléhaly do uší mých v posledních okamžicích posledního pobytu mého v domě otcovském, ještě i tehdy, když jsem jako nalomená třtina naposledy překročila práh rodného domu. Ó jak těžké, trpké a hořepné bylo ono loučení! Kéž by Bůh každé ubohé duši, která podobného kroku za stejných poměrů z lásky k Bohu a z lásky k pravé víře se odvažuje, v trpké té, smrtelným úzkostem podobné, hodině olivetské milostiv a nápomocen býti ráčil! Vlastní síla nikterak nestačí. Než — »vše mohu v tom, jenž mne sílí«. (Filip. 4, 13.)

(P. d.)

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Počasí od polovice ledna do polovice února bylo většinou zamlžené, slunce se zřídka ukázalo buď při východu neb mezi dnem. V lednu byly jen 4 dny, v nichž ani nekáplo; totiž 1., 20., 21. a 24. ledna; v ostatní dny buď ve dne neb v noci sněžilo neb přšelo. Za celý leden napršelo 90·8 mm. Na začátku ledna bylo sněhu 1 dm, později tál neb něco málo připadávalo, až ku konci (26. ledna) více sněžilo, takže největší sněhová vrstva byla 16 cm, která trvala i na začátku února, až 9. února prudkým jižním větrem rychle byla rozpouštěna. Pěkné, jasné dny byly v odpustkovou oktávu; sněhu bylo jen na 2 cm; a proto ve všední dny denně až 40 poutníků chodívalo na pouť z okolí, přišli až i z Choryně s p. farářem. V neděli 24. ledna se však změnilo počasí. Hustá mlha se valila po horách, teploměr klesal od 4° C až k 11° C zimy; mlha mrzla na stromech, a větve byly jako ovinuty tlustou vrstvou jinovatky, a hluboko se skláněly k zemi. Kromě toho ku konci (26./I.) padal sníh, jenž jedle a smrky velice tížil. Nezlomila se však žádná koruna, protože nebyl vítr. Jinovatka se také usazovala na mřížích kostelních oken a upletla tak husté záclony, že bylo za bílého dne v kostele jako ve sklepe. 2. února se však ukázalo slunce, zatím co rovina byla zamlžena, a svými paprsky (ve stínu bylo —5° C na slunci —5° C) způsobilo změnu: sníh se stromů padal, a větve se vzpřimovaly, záclony v oknech na jižní straně zmizely, chrám se osvětlil, sněhová vrstva na jižním náspu roztála a ukázala se suchá tráva. Ráno 2. února bylo —8·8° C, a teploměr zvolna vystupoval, ač 6. února klesl ještě na —8·6° C; 10. února vystoupil nad 0° C a sníh mizel, takže v ostatky již skoro není na hoře žádného sněhu. Před ostatky po celý takměř týden burácel vichor, jedle se ohýbaly, šuměly, ba sténaly; 2 smrky za hostincem byly s kořenem vyvráceny, a jedna jedle byla nízko u kořene zlomena blízko můstku u V. zastavení nové křížové cesty u chodníku, který vede na Říku a převržena přes násep. Asi před měsícem byla pod kulatou dřevěnou kaplí jiná mohutná jedle v půli vichrem rozlomena a rozštěpena, koruna pak několik metrů od kmenem směrem ke kapli odnesena. (Viz vyobrazení v tomto čísle Hlasů).

V ostatkovou neděli dopoledne jsem byl na rozhledně. Byl opět silný jihovýchodní vítr. U rozhledny leželo několik smrků vichrem poražených. Dva z kořene vyvrácené se opíraly o samo zábradlí, jeden se dotýkal dveří kaple, druhý vzadu byl blízko vchodu na rozhlednu. Okolo rozhledny jich asi 6 leželo: buď rozlomené v půli, neb u kořene, neb vyvrácené s kořenem. Nahoře

na rozhledně bylo sucho, jen v místnosti, kde se prodávají listky bylo trochu mokro. Viděl jsem zasněžené plochy na Pradědu, Lysé Hoře, Radhošti, Javorníky na hranicích uherských, a kopce za Hovězím u Vsetína: Hrabuště, a Hrachovec, Komonec, Buchlov; zvláště zřetelné byly Jeseníky, v nichž bylo možno rozeznati každý pahorek a údolí. Kostel dubský a kojetínský byly poněkud v mlze. Okolní krajina byla šedohnědá; zorané pole usychalo. Ojedinelí poutníci na cestách se vraceli z poutí. Bylo jich všech na 150 v kostele.

Návštěva chrámu byla poměrně hojná; průměrně v neděli přicházívало na 100 poutníků a to nejen z blízka, ale i z daleka. Vždyť někteří z nich připutovali již v sobotu večer; tak 23. a 20. ledna jich bylo na 20 večer na požehnání; 1. ledna připutovalo 7 poutnic z Bojanovic u Hedonína pomodlit se za vojáky. 2. února jich bylo na 200, 24. ledna na 500, hlavně ze Žeravnic, neboť tamnější horlivý kostelník, p. Gořalík, opět přivedl školačky, které celé dopoledne zpívaly u jeslíček vánoční písně. 7. února byla vystavena jako v celé naší říši Velebná Svátost Oltářní po celý den, příslušné modlitby modlil se dp. superior. Poutníků přišlo na 500; byl jižní vítr a zimy —2° C; asi 30 zbožných duší, hlavně terciářek z okolí, vytrvalo ve chrámu po celý den: zahaleny ve vlnáky ustavičně se modlily, zpívaly. O 5. hod. večer byl růženec, modlitba za mír, litanie ku všem svatým, načež o ¾6 ve tmě a chumelici se vraceli účastníci domů. Celý den bylo zamlženo. Ostatně i ve všední dny jest každý den někdo zdela na mši sv.; některé zbožné duše sem přicházívají několikrát v týdně přes celou zimu a nebojí se ani větru ani zvěří ani tmy ani lesů, a jsou tu již o půl 6. hod. ráno.

Osobní zprávy. 19. ledna odjel se Sv. Hostýna děkan z Jevíčka P. J. Daněk. 28. ledna navštívil nás bystrický p. lékař Dr. Al. Váhala, jenž jest nyní plukovním lékařem v Krakově. 31. ledna ráno připutoval vdp. Ivan Filip, katecheta t. č. ve Štítné, a sloužil mši sv. Od 31. ledna do 2. února byl dp. superior ve Velkém Lukově, kde konal pro tamnější mariánskou Družinu dívek duchovní cvičení, kterých se také mariánská Družina z Fryštaku hojně a horlivě účastnila. Na Hromnice vykonal ve farním chrámu Páně za veliké účasti věřících slavné přijetí nových sodálek do družiny. 8. února byl na pohřbu vdp. Msgr. Dra Jiřího Lásky, kanovníka v Kroměříži a člena výboru Matice svatohostýnské. 15. února odjel náš frater kuchař František Gabrys T. J. do Prahy, proto že tamní frater kuchař (už druhý) musel na vojnu. —

František Gabryš je rodákem z Koloredova u Místku, a před vstoupením do řádu vodíval průvody z Místku na Sv. Hostýn. V době, kdy byl nyní na Sv. Hostýně ministroval o poutích již o 4. hodině ráno a při podávání sv. přijímání držival svíčku. Jakozto bývalý zpěvák za nepřítomnosti varhaníka, jenž je posud u pevnostního dělostřelectva v Krakově, řídíval večer při požehnání v kostele zpěv a popěvoval si při práci po celý den. Obstarával též naši zahradu a proto budeme ho na Sv. Hostýně nemálo postrádati. Kéž se nám zas brzy vrátí!

Metoděj Zemánek, dlouholetý sluha klášterní na Sv. Hostýně. Koncem ledna došla nás zpráva, že zemřel dlouholetý služebník klášterní Metoděj Zemánek. Narodil se 3. července 1885 na Salaši u Velehradu. Sloužil v klášteře na Sv. Hostýně od 1. května 1904 s krátkou přestávkou až do srpna 1914, kdy musel narukovati na ruské bojiště. Tam byl asi 3 měsíce v boji a zastřelil, jak své sestře v nemocnici vyprávěl,

hned v prvním ohni 14 Rusů. Uhonil si úplavici, ležel z počátku v nemocnici tarnovské, potom v olomoucké, kde se ještě přidala vodnatelka, na kterouž 21. ledna t. r. v Pánu zesnul. Byltě služebník věrný, spolehlivý a pracovitý. Byl také mariánským sodálem, miloval Sv. Hostýn a přistupoval každý měsíc k sv. Svátostem. Proto byla i smrt jeho velmi příkladná. Když nastal smrtelný zápas, prosil sestru ošetřující, aby se s ním modlila. Drže v jedné ruce křížek, v druhé hromicí blaženě skončil. Odpočívej v pokoji!

Na bronzovou sochu božského Srdce Páně darovali: Amalie Schmidková, Jihlava 5 K. Fr. H. z Vídně 150 K. Nejmenovaná ze Studénce 10 K. Amalie Švihusová, Brno 5 K. Pí Hrubá z Pelice 5 K. Johanna Nováková Weikersdorf D. Rakousy 10 K. Anna Traubová, Čistěves 10 K. Jos. Br. Jundrov 10 K. P. Alois Škrabal, spirituál v Přerově 7.77 K. M. Kaláčová ze Světlova 10 K. Ž. Trunečová, Prostějov 5 K. M. Křiváková, J. Muchová, R. Syllová, K. Ondráková, J.

Straková Rosice 4.40 K. P. Anton. Cigánek, k. a. kom. rada, Veselí 5 K. Josefina Reichlová z Janoslavice 100 K. Frant. Janáčková Veselí 5 K. Hel. Víková 1 K. Manželé Kučíkovi Štříbrnice 10 K. N. N. zámek Tannemühle D. Rak. 5 K. Jaroslav Slaviček, katecheta na Smíchově 30 K. Augustina Slavičková, Smíchov 30 K. Nejmenovaný z Klokočí 20 K. Alois Divina, Bystřice 2 K. Za zemř. syna Fer. Divinu 2 K. Rodina Olšinova, Prakšice 2 K. F. Můčka, c. k. vrch. inspektor bezp. stráže v Praze 4 K. Nejmenovaná Bylavsko 8 K. Zbožní ctitelé B. S. P. v Jevíčku 50 K. Pí. Klvačová 1 K. Kat. Dvořáková ze Sloupnice sbírku od ctitelů B. S. P. 16.50 K. Arnošta Kudelková z Kolbova 2 K. L. z. P. 20 K. Pan Šumbera 100 K. Vdp. arcikněz Fr. Mikšánek z V. Němčic 50 K. Pí Novotná z Bystřice n. P. 2.70 K. (P. d.)

Z vojenské nemocnice na Sv. Hostýn. Vele důstojní Pánové! Tam na hoře, kde si vyvolila trůn naše Opatrovnice v těžkých bojích, kam často, jsa v domovině, jsem chodíval a kde zírál jsem v mateřské oči Bohorodičky naší mpravské. Tam moje myšlenky jsou často soustředěny; zvláště před bitvou, když nepřátelské koule litaly kol hlavy, tehdy k Matičce svojí jsem se utíkal v mysl. V bitvě u pevnosti Ivangorodu, kde v dešti strašných ruských granátů jsme bojovali, tenkrát mě koule přejela kalhoty, avšak já zdrav bez sebe menšího poranění žiji dále. Jsem chudý, rodičů jsem nepoznal, neboť je Spasitel povolal k sobě a tak rodičové moji žiji tam nahoře u trůnu božího. Moje Matinka jest tam na chlumu Hostýna, která mne chrání v bojích proti nepříteli silnějšímu. Věřte důstojný otče, že člověk, který si osvojil čest a důstojnost krásného ideálu Kristova, jest mnoho šťasten. Nyní se nelekám; jsem v nemocnici v Olomouci i nemocen, avšak nebezpečí již minulo a brzy opět půjdu pomoci svým bratřím. Oh kéž by Rodička hostýnská brzy vyprosila míru a my opět v její svatyni zapěli vítězně: Tisíckrát pozdravujeme Tebe, naše Bohorodičko! Tisícero vřelých pozdravů zalétá k Tobě, Ty náš nejdrahocennější poklade, z bojiště i z nemocnic. Přijmi, Matičko naše útrapy, slzy i srdce! Tam tichounko v tvém stánu a milo vždy bylo, když slzy naše kanuly pod Tvůj trůn a ústa šeptala tichounkou modlitbu. Dne 7. února budou v celém katol. světě prosby za mír, jež sám svatý Otec složil. Ano, dříve nebude lépe, až náš lid se pozná a jedním srdcem k Bohu svému a k Tobě, Matičko přilne, neboť dále to tak nemohlo jíti. (Viz urážky Macharovy.) Běda českému národu, když jej vodí takoví vůdcové k jeho záhubě. Dejž, Matičko, ať vše Tvému milému Synu jedněmi ústy a jedním srdcem se oddá a prosí za odpuštění! Tisíc pozdravů Tobě, Matičko, zasílá nemocný voják od c. k. 3. pěš. pluku z nemocnice olomoucké.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.**

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem **Jindřicha Slováka v Kroměříži.**

na kněze. Ustanoven byl za kaplana ve Val. Meziříčí, odkud však již po roce povolán byl do Olomouce, kde se stal adjunktem theolog. fakulty. Byl zároveň kaplanem u sv. Mořice a učitelem náboženství na slov. gymnasiu. Jako znamenitý kazatel stal se miláčkem lidu nejen v Olomouci, nýbrž i v okolí. Během 4 let složil rigorosa a byl r. 1874 promován na doktora bohosloví. Stal se pak farářem v Jestřábí pak v Penčicích u Přerova a r. 1900 farářem v Týnci u Olomouce. R. 1912 jmenován byl kanovníkem kolleg. kapitoly v Kroměříži. Všude, kde působil, získal si svou nanejvýš šlechetnou a dobrosrdečnou povahou a nevšední horlivostí lásku a úctu svých farníků, kteří až dosud s vděčností na něho vzpomínají. Také v Kroměříži získal si zesnulý v krátké době svého pobytu zde všeobecnou úctu a lásku zvláště u lidu chudobného, který v něm ztrácí svého největšího dobrodince. Byl také štědrým podporovatelem všech dobročinných a lidumilných podniků a nebyly to obnosy malé, které štědrá jeho ruka ukládala na úroky ceny nehynoucí. O jeho horlivosti kněžské svědčí, že i v Kroměříži, v pozdním již stáří, rád zvláště o slavnostních příležitostech kázal a to s nadšením a zápalem mladých let. Před krátkou dobou raněn byl mozkovou mrtvicí, nastalo pozvolné shroucení sil a konec. Pohřeb konal se v pondělí dopoledne za velmi hojné účasti kněžstva a obecního. O pól 10. hod. konány v kostele sv. Mořice, kam mrtvola převezena, zádušní hodinky, po nich sloužil bratr zesnulého vdp. Jan Lásk, arcikněz a děkan v Horní Moštěnici slavné rekviem. Po rekviem měl ndp. probošt Msgr. Dr. Stojan krátkou promluvu, v níž srdečnými slovy ocenil blahodárnou a lidumilnou činnost zesnulého jako kněze a upřímného přítele chudobného lidu. Při odchodu z kostela zapěl sbor chovanců učitelského ústavu za řízení p. prof. Rauschera velmi dojemně smuteční sbor. Pohřebního průvodu, který vedl bratr zesnulého vdp. arcikněz Jan Lásk, účastnilo se na 100 kněží, z místa, okolí a z dále, zástupci všech zdejších zeměpan. a samospráv. úřadů, zástupci učitel sborů škol středních, měšťanských a obecních, chovanci kn. a gymnasia a učitel. ústavu, zástupci katol. spolků, křesť. soc. spolek s praporem a mnoho obecního. Na hřbitově zapěl opět sbor chovanců učitelského ústavu za řízení p. prof. Rauschera velmi krásně Zvonáfovo „Animas fidelium“. Účast při pohřbu byla důkazem, že odešel muž, který požíval všeobecnou vážnost nejen v úzkém kruhu svých známých nýbrž i v širší veřejnosti. Pro svoji velikou a obětavou lásku k Sv. Hostýnu zvolen před rokem za člena Výboru Matice Svatohostýnské a proto zejména Sv. Hostýn a jeho strážcové zachovají mu památku trvalou a vděčnou. R. i. pl

Z Křenovic. Kdo by neznal v celém okolí Verunky Švančarové z Kuchelné? Malá osoba, v jedné ruce košíček, ve kterém nosila vždy všecko své bohatství, a v druhé

hůl, o níž se však ještě ve svých starých letech málo podpírala, neboť nohy jí dobře sloužily. Hůl a ruční košíček byli její nerozluční společníci. Peněz neměla, žila z almužny, ale přece putovala každoročně na Sv. Hostýn a Velehrad, do Prahy atd. Vyznala se všude. Když dostala nějaké peníze, jela vlakem, nebylo-li nic, jela také a konduktéři se musili spokojit s nějakou nábožnou písní, kterou jim ve vlaku zazpívala. Když však nebylo ani příležitosti jeti, putovala pěšky se zpěvem přes dědinky a města a neztratila se. Takto se ozvala se všemi. Nejznámějším a nejmilejším jí byl Sv. Hostýn. Přebývala na něm obyčejně přes celé léto, kde pásala krávy za zbožného zpěvu a modliteb za své krajany a dobrodince. Panna Maria také svou věrnou služebnici neopustila. Vyprosila jí lehkou smrt. Večer ulehla a ráno byla mrtva. Minulou neděli jsme ji pochovali. Odpočívej v pokoji!

J. M. nejdůst. p. Jos. Koudelka, biskup v Superioru v Americe, spolukorunovatel naší Královny svatohostýnské, všem ctitelům jejím příliš dobře známý, poslal po svém šťastném příchodu do Ameriky na Sv. Hostýn tento dopis: 4. ledna 1915. Milý, důst. P. Superiore! Posílám Vám nejsrdečnější pozdrav a blahopřání k Novému roku. Nech milovaný Ježíšek Vám přinese útechy a milosti plný rok. Pán Bůh rani, Pán Bůh hojí. I my cítíme následky hrozné války. Modlíme se za Vás, za ubohou vlast. Vám v Kristu oddaný J. M. Koudelka. (Pozn. Dopis potřeboval tentokrát celý měsíc na cestu do Evropy.)

Zasláno z Brna: Pomněnky z Rychaltic. Nemohu své překvapení utajiti obrázkem dp. P. Fr. Gogely, i chci také já k jeho šedesátiletému jubileu pomněnku z Rychaltic do jeho zahrádky (sběrný) přidati. Vzpomínám sobě jako žákyně, když kaplanoval v Hukvaldech, neměli jsme varhaníka; přiběhl p. kaplan z Hukvaldu každou neděli do Rychaltic hrát ke mši sv. Jak rádi do Hukvaldu jsme chodili na jeho kázání; dnes nahlížím do minulosti, jako by to teprve včera bylo: zatím již uplynulo více než 20 let. Přeji mu za jeho ochotu od Pána Boha mnoho ještě zdravých a čilých let, by se ještě přišel podívat na Hukvaldskou oboru. J. Kubalová, čtenářka Hlasů Svatohostýnských. —

Nový prelát kapitoly olomouckých kanovníků. Velikou radostí naplnila nás zpráva, že novým prelátem — kustodem olomoucké kapitoly jmenován byl papežský prelát Msgr. Dr. František Ehrmann, býv. sekretář J. E. arcibiskupa Dra Bauera a nynější kanovník a latere J. E. kardinála olomouckého. Vitáme toto jmenování s velikou radostí jak s hlediska církevního tak národního, neboť v prelátu Ehrmannovi je takoruka vtěleno heslo kněze-vlastence Sušila: církev a vlast. Je totiž prelát Dr. Ehrmann neúnávným pracovníkem jak na poli náboženském tak národním. Každý český člověk ví, jak hluboce vůbec zasahovat mo-

hou do národného tělesa církevní naši hodnostáři; a prelát dr. Ehrmann pracoval dosud neúnavně pro náboženský a národní rozkvět našeho lidu. Není téměř oboru v různých složkách našeho pokroku, v němž by nepracoval Dr. Ehrmann, a s pýchou pravíme, že pracoval úspěšně. Proto vítáme jeho jmenování prelátem s radostí i povděkem, neboť jest nám dosavadní jeho činnost pevnou zárukou, že i v budoucnosti zůstane neúnavným pracovníkem pro dobro lidu mravní i národní. My novému hodnostáři přejeme pevného zdraví a pomoci Boží, aby na dlouho zdolati mohl všechna ta břemena, jež ukládá na něho láska k církvi svaté a národu. I Sv. Hostýn je nejd. p. prelátovi vázán mnohými díky!

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkově krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví *pravou vlašskou mosaiku* kaménkovou pro fačady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejšířším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží nroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice č. 445-I

(proti Vejvodám). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí a prosím o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co největší.

„Tisíckráté pozdravujem Tebe“, májová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka.

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za snížené ceny 2 korun.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun
dobírkou zaručeně pracích barev bez
chyb.

Kanafasy na ložní povlaky, košilové plátna lněná neb poleviličky, rumburské věby, grilezety, ručníky, tkané barchety, na šaty, modré zefíry na košile a bluzky a na šaty, bílé grádle, flanely, modré tisky na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracováno, velekrásno a trvanlivé v délce 8—16 metrů.

Frant. Maršík,

ruční domácí tkadlec,

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby ráčte udat co potřebujete i délku zbytku si ráčte znamenati, nehodící vyměnit, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám při tuotu šleť lněných prostěradel boze šve 150 cm. šír., 200 cm. dl., jen za K 15.80.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdokonaleji
a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské statky Hše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kuběš, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slovák v Kroměříži.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

**MĚSÍČNÍK
PRO LID**

S povolením nejvyšší kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.40 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Nový P. generál Tovaryšstva Ježíšova. — Válečné poměny. — Panně svatohostýnské (báseň). — Dvoji jubileum vdp. mistoděkana Jana Blažeje: sedmdesátiny a 40 leté farářství na Rusavě. — Moje první pouť ze Štípy na Sv. Hostýn před 57 lety 9. května 1858. — Hostýnská hvězdička (báseň). — Sv. Hostýn za válečné tísně. — Matička svatohostýnská, potěšení zarmouceným. — Moje milá (báseň). — Z Hané do Švýcar. — Zprávy ze Sv. Hostýna. — Listárna redakce.

VYOBRAZENÍ: Připraven k boji 8. září 1914. — Muži procesí Liseňského na Sv. Hostýně 28. července 1914. — Procesí z Olomouce vedené P. T. Dominikány na Sv. Hostýně 21. června 1914. — Malí pracovníci u křižové cesty svatohostýnské. — Modlitby za naše spojené armády na Sv. Hostýně 22. srpna 1914. — Kroje poutníků svatohostýnských z Raškovic. — Brněnské procesí na Sv. Hostýně 13. července 1914. — Z musea svatohostýnského: Ozdoby na vykopaných stěpích svatohostýnských.

Důležité upozornění!

Jelikož se sešlo hojně zajímavé a časové látky, vydáváme tentokrát dvě čísla (dubnové a květnové) najednou a prosíme tudíž P. T. odběratele Hlasů, aby květnového čísla zbytečně nereklamovali.

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět, aby, pokud se nestalo, všichni splnili svou povinnost.

Tímto rokem započínaly Hlasy Svatohostýnské své druhé desítiletí. Snažíme se je co nejvíce možno zdokonalit. Papír je mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, jsou shotovena od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebylo zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1.50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adresy co nejdříve nám zaslali, si neobtěžovali. Prosíme však jen o adresy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti. Královna svatohostýnská račíž sama odměnit hojně všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a účtěl! Zároveň prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129. — Příspěvky na Matici svatohostýnskou rače zasílají složenkou Matice čís. 44.642. — Příspěvky na jiné účely nejlépe posílají poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, buďtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubíček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Při změně adresy buďtež vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba závčas upravit, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili.

Z církve a světa.

Boží hod na bojišti. Z »Času« vyjímáme následující: Vojenský lékař dr. Miloš Klika napsal svým rodičům do Prahy ze Starého Fúttaku v Uhrách, jak se měl o Vánocech. »O Božím hodu ráno — píše — byli jsme

všichni posláni do kostela na mši sv. Moderní kostel s elektrickým osvětlením, s jeslemi a vánoční výzdobou byl plný vojska, důstojníků i prostých vojáků. Dr. Gluck a já vylezli jsme si na galerii, abychom měli

Celoroční předplatné 1 kor. 50 hal. V Americe 0-40 dol. V Německu 1-50 M.

HLASY SVATOHOSTYNSKÉ

Vydávají Otcové Továryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo 4-5.

Duben-Květen 1915.

Ročník XI.

*Preparovan k boji před 1914.
Jak jsem oslavil den narození
Sanny Marie roku 1914.*

Nový P. generál Tovaryšstva Ježíšova.

Přípravy k volbě nového generála Tovaryšstva Ježíšova počaly dne 2. února t. r. 11. únor byl den volby. Ten den 86 voličů, kteří se i za nynějších nepokojných dob bez překážky do Říma dostali, se shromáždilo v kostele Germanika,¹⁾ kde sloužil prozatímní generální vikář P. Fine mši sv. k Duchu sv. Ostatní voliči přijali dle zvyku ten den z rukou gen. vikáře sv. přijímání. Po mši sv. intonoval gen. vikář »Veni Creator Spiritus«, načež ostatní voličové v průvodě se odebrali z kostela do volebního sálu. V sále měl proslov k voličům římský provinciál P. Turchi. V této řeči má řečník obvyčejně vylíčiti nutné vlastnosti, které nynější poměry od nového generála žádají. Po proslově měli voličové hodinu rozjímání a potom skládali pod přísahou slib, že zvolí jen toho, koho dle svého svědomí za nejhodnějšího uznají. — Mezi tím scholastici,²⁾ kteří za zpěvu »Veni Creator« a s křížem voliče do sálu doprovodili, se znovu v průvodě zpívající litanie Všechných Svatých odebrali do kostela, kde měli komunitní mši svatou; po mši sv. se vystavila Nejsv. Svátost oltářní, před níž měli po celou dobu scholastici a ostatní páteři klánění. Tentokrát netrvalo dlouho. Neb již asi o půl 11. hodině se zvonilo velkým zvonem na znamení, že je volba hotova. První zvěst nesl jeden pater sv. Otcí do Vatikánu. Mezi tím v sále voličové vzdali zvolenému první hold. Na to bylo zvěstováno venku na chodbě shromážděným scholastikům, profesorům a germanikům: »Habemus A. R. P. generalem P. Wladimírum de Ledóchowski«. (Máme nejdůst. P. generála P. Vladimíra Ledóchowského). Radostně se rozjasnily tváře všech shromážděných. Germanici a mezi nimi zvláště Poláci zajásali, neb to první germanik generál a za sto let zase druhý polský generál.³⁾ Že nový generál i všeobecně již dříve byl osobností oblíbenou pro své velké zásluhy a svou dobrotu, svědčí zdar volby, neb již při druhém scrutiniu (hlasování) obdržel velkou většinu hlasů.

R. P. Ledóchowski Wladimir narodil se 7. října 1866 v »Loosdorfě«. Je synem známé a zasloužilé u nás polské rodiny Ledóchowských a synovcem slavného kardinála M. Ledóchowského, který jako arcibiskup poznaňský za tak zv. kulturního boje od Bismarcka po 2 roky ve Hvězdě byl uvězněn a ještě ve vězení od zvěčnělého papeže Pia IX. povýšen na důstojnost kardinálskou. Přípravná svá studia skončil ve Vídni v Theresianu. Na to vstoupil v Tarnově do semináře, kdež 2 léta pobyl. Odtud se odebral r. 1887 do germanika v Římě. Zde studoval 2 léta filosofii a udělal z ní skvěle doktorát r. 1889. Z Germanika vstoupil 24. září 1889 do Tovaryšstva Ježíšova. Posudek tehdejšího rektora v Germaniku, který povahu cdcházejícího chovance zcela vystihl, udává, jakého muže Tovaryšstvu tak se dostalo. »Hic alumnus ad eminentis ingenii laudem adiecit laudem eximiae virtutis. Prae caeteris excellebat miro animi candore singula-

¹⁾ Germanikum je ústav v Římě, založený od sv. Ignáce z Loyoly pro jinochy střední Evropy, kteří po 7 let se tam vychovávají a důkladnými studiemi filosofickými a theologickými připravují na stav kněžský. Za 450 let svého trvání odchoval nepřehlednou řadu výtečných kněží a učenců, z nichž přemnozí k nejvyšším důstojnostem a úřadům církevním byli povzneseni. Za posledních 25 let sídlí tam i nejvyšší představený řádu Tovaryšstva Ježíšova (P. generál) se svými spolupracovníky (assistenty), kteří vrchní správou celého Tovaryšstva jsou pověřeni.

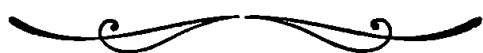
²⁾ Tak zovou se mladší členové řádu, kteří ještě studiemi se obírají.

³⁾ Prvním generálem, který byl rodem Polák, zvolen byl a papežem Piem VII. potvrzen P. Tadeáš Brzozowski, který spravoval Tovaryšstvo od r. 1805–1820.

rique pietate, humilitate atque caritate». (Chovanec tento vynikal stejně chvalně jak neobyčejným nadáním tak velikou ctností. Zejména vyznamenával se obdivuhodnou upřímností, příkladnou zbožností, pokorou a láskou.) V řadě též brzo jeho neobyčejné vlohy byly uznány a proto mu ihned byla v různých úřadech a pracích dána příležitost, aby je osvědčil a k dobru církve a řádu využil. V mladém věku byl povolán již mezi literární pracovníky v Krakově a ve Lvově. Roku 1901 byl dokonce přípuštěn předčasně ke slavným slibům, aby mohl na to převzít úřad provinciála. Z tohoto úřadu byl roku 1906 povolán od generální kongregace jesuitské jako asistent německých a rakouských provincií. Tu pracoval jako zdatný pomocník zesnulého generála P. Fr. Wernze, jehož pravici ve všech podnicích se stal. Práce jeho i zesnulého generála jistě touto volbou ode všech voličů byly uznány, práce a zásluhy jeho o tolik provincií jistě mu přinesou hojně požehnání Boží v těžkém jeho úřadě.

K vůli úplnosti dodáváme, že nový generál je synem hrab. Antonína Augusta Ledóchowského a jeho druhé choti hraběnky Josefy Salis-Zizersové. Jeho nevlastními bratřími z prvního manželství otcova s hr. Marií Seilernovou jsou vládní rada na odpočinku Ant. hr. Ledóchowski a rytmistr n. o. Kazimír hr. Ledóchowski, vlastními bratřími a sestrami jsou hr. Marie Terezie Ledóchowská, gen. ředitelka družiny sv. Petra Klaverského pro africké misie, hr. Julie Marie, řeholnice kláštera Uršulinek v Krakově, hr. Arnoštka Mane Josefa, choť hr. Miečislawa Ledóchowského a konečně dělostřelecký major hr. Ig. Ledóchowski. Bratřenci nového generála Jesuitů jsou hr. Josef, býv. hejtman gen. štábu, který pro své stanoviště v soubojové aféře Tacolí jako protivník souboje složil důstojnickou šarži a vystoupil z armády, hr. Vladimír, který je služebním komořím arcivévody Maxe, bratra následníka trůnu a hr. Sigmung Ledóchowski, kanovník olomucký.

Že obzvláště od slovanských příslušníků řádu Tovaryšstva Ježíšova volba nového P. generála, rodilého Poláka, s velikou radostí byla uvítána a zejména válkou tolik zubožené a rozprášené provincii haličské, k níž přináležel, že zpráva ta přinesla nemalou útěchu, netřeba dokládati. Věnovaltě nově zvolený myšlenky cyrillo-metodějské povždy účinný svůj zájem. Zajásali ovšem též a vděčně »Te Deum laudamus« zapěli strážcové Sv. Hostýna. Zná totiž nový P. generál všechny záležitosti svatohostýnské až dopodrobně; od 10 let sledoval jako asistent s nejživější účastí vše, co se na Sv. Hostýně děje, jak vidno z mnohých dopisů, jež zejména v posledních letech sem poslal a jimiž projevoval svou radost nad rozkvětem naší sv. hory. Účastníci delegace svatohostýnské vzpomínají dodnes vděčně na laskavost, s níž je uvítal v Germaniku, kde naše korunky za pobytu v Římě byly uschovány, a kterak jim oplatil jak návštěvu v hotelu »Fischer«, kde byli ubytováni. Tehdy netušili ovšem, že to budoucí P. generál! Nedlouho potom poslal darem na Sv. Hostýn 2 relikviáře s ostatky všech Světců Tov. Jež. a vzácný světlotisk (fototyp) celého španělského rukopisu »exerciciál sv. Ignáce, a ještě počátkem ledna t. r. děkoval vlastnoručním přípisem za poslaný mu X. ročník »Hlasů svatohostýnských«. A proto vystihujeme asi tužby všech ctitelů naší korunované královny svatohostýnské, vyslovujeme-li přání, aby Božské Srdce Páně, jehož nový P. generál je vroucím ctitelem, na její přímluvu mu ráčilo žehnati hojně a sílití jej v těžkém a zodpovědném úřadě na mnohá, dlouhá léta ke blahu církve sv., k rozkvětu svěřeného mu Tovaryšstva, k potěše milé Polsky a k radosti Sv. Hostýna!

Válečné pomněnky.

IV.

yla tichá, měsíční noc.

Bledé světlo luny osvětlovalo příkrou stráň za lesem, plnou ozbrojených vojáků. Za lesem tušili nepřitele.

Všichni usnuli námahou vysílení; toliko strážé bděly.

Ticho bylo v lese. Jenom zvučení praménku, nedaleko vyvěrající studánky, je rušilo. Tu a tam stráží vyplašené ptáče z hnízdečka zapísklo.

Větérek rozšuměl dřímající lístky. Tajemné písně jejich zanikaly v šerých lesních tišinách. Chvillemi znělo to jak hymna k oslavě Tvůrce, pak jako krásná píseň žití.

Ač lahodná ukolébavka byla to, vůně lesa omamovala a svaté ticho bylo, nemohli všichni usnout. Mnohý bojovník opíral se pravicí v čelo a duše jeho na chvíli — a naposled snad — dlela u drahých, vzdálených. Někteří psali dopisy.

Místy zachrastěl růženec, který voják měl zavěšený na krku. Nyní jej sňal, poklekl. Pláčem a nevyspáním zrudlé oči upřel k blankytu, plnému hvězd. Prosil Mocného, Svatého o sílu a ochranu nejen pro sebe, ale i pro všechny, drahé srdci jeho.

O klenutí studánky na pokraji lesa opíral se polní kněz.

Právě se domodlil za bratra dlicího taktéž v boji i za jeho šest malých dětiček a matku chorou. K trůnu Všemocného vznášel prosbu, aby s bratrem — bojovníkem sešel se a mohl mu vyřídit pozdravy jejich.

Zadumal se.

Mysl jeho zalétla v rodnou chatu. Byl v ní ještě před týdnem. S rodinou bratrovou se přišel loučit. A s domkem, ve kterém prožil dětství. Švakrová jej uvítala s pláčem, dívky se zavěsily na strýčkovy kapsy.

»Co nám nesete, velebný pane strýčku, a kam jdete? ptaly se.

»Na bojišti. Vyhledám vašeho tatínka a přivedu jej, odvětil. Jásot rozléhl se v nízké chatě.

Pět dítek bratrových loučilo se s ním. Šesté, nedávno zrozené, v kolébce. Otec je neviděl, křížkem nepožehnal čelo.

»Josef si tolikráte přál, místo děvčátek mít syna. Nyní je splněno jeho přání a kdož ví — zdali žije, Bože můj!« zasténala

Strýc-kněz přemohl vlastní smutek svůj a odvětil s úsměvem: »Až vám bude psát, že se spolu vracíme, nachystejte nám něco dobrého. Budu se za vás všechny modlit i na bojišti«.

»Přijďte hodně brzy, pane strýčku!« volaly dívky po rozloučení.

Ještě jiná vzpomínka vedrala se snícimu knězi do duše: na Sv. Hostýn a okamžiky, prodlené tam.

Tak teplo bylo v jeho hrudi při vzpomínce na hostýnskou sv. Matku!

Bylo mu osm roků, bratrovi dvanáct, když s matkou putovali poprvé. Den cesty musely jít, ač vyšli časně ráno z domu. Když slunko neúprosně pražilo a prach na silnici v kotoučích se zvedal, vyzuli si chlapci boty a šli bosí.

Bratr Petr, dvanáctiletý, byl vyznamenaný. Nosič korouhve dovolil, aby směl nésti pouzdro. Chvillemi dovolil mladšímu bratrovi, aby mu pomohl.

Nový kraj — kudy šly — mnoho zbožnosti mu nepřidal. Stále se rozhlížel kolem, prohlížel vše. Ptactvo, zpívá-li a létá jako u nich. Zrakem klasy měřil. I květinčky podle cest počítal, odhadoval.

Nejvíce poutali jeho dětskou pozornost — brouci. A jak by ne! Vždyť měl z nich doma sbírku již v několika větších krabičkách od cigaret. Kdyby se nebál matčina kárání, nejednou by se byl rozběhl přes meze a příkopy na polní cestičky, kde skotačila stáda zelených kobylek.

Muži procesí Líseňského na Sv. Hostýně 28. července 1914.

Kdyby si jich mohl nachytati, to by mě chlapi doma záviděli. Když přišel do lesa, nevěděl kam se dříve obrátit. Veverky skotačily na stromech, kterých neviděl nikdy tolik pospolu. U nich lesů nebylo. Nějaké strohořadí nebo březový hájek nemohl se rovnati lesu.

I živého zajíce zahlédl, jak panáčkoval a pak zděšeně prchal v temné houštiny. Stále se rozhlížel, zdali uvidí ptactva pěvecké sbory. Jen zpěv bylo slyšet kolem. Litoval, proč si nevzal několik papírových schránek sebou. Tolik brouků a motýlů mohl nachytat.

Nohy jej bolely. Nechtělo se mu jíti do příkrého kopce. K tomu se připojily obavy, jestli poutníci v tomto velikém lese nezbloudí k nějaké perníkové chaloupce, kde Ježibaba sídlí. Mohla by je tam vykrmit a potom ve vytopené peci upéci, jak chtěla Jeníka s Mařenkou v pohádce.

»Ale, já bych na ni vyžrál«, říkal si polohlasitě. »Řekl bych: »Babičko, ukažte nám, jak se to na vaší lopatě jezdí!« Až by sedla, vsunul bych ji do pekárny a upekl. Poutníci by byli vysvobození«.

Prosil maminku, aby chvíli posečkala a nechala jej odpočinout. Ale kdepak! Stále se jen modlila a zpívala s ostatními. Jakoby jej ani neslyšela. Zlobil se, proč lidé vystavěli kostel na takovém kopci. Pro něho by lépe bylo, kdyby pod kopcem byl. Aspoň by mohl jít do lesa broučky chytat.

Když přišel k vodní kapli, ptal se maminky, proč je kostel tak malý. Vysvětlila mu, že musí jít ještě výše. Na vrcholu kopce že je teprve veliký kostel. —

Konečně dostali se až nahoru. Oddechl si, když lidé poklekli u oltáře a po kolenou plížili se pod milostnou sochu Matky Boží. Zde měl zase dosti příčin k údivu.

»Jak je možno, že socha Panny Marie nespadne, když je tak vysoko«, sám sebe ptal se. »A proč všichni poutníci tak prosebně ruce spínají a mnozí pláčí?«

On by za nic neplakal. Vždyť v boudách je tolik perníkových koňů s husary i jiného cukroví. Oharků a limonády také dost. A maminka má plný košík dobrých koláčů.

V noci spal, stulený ke starostlivé matce.

Ráno se také modlil. Na zpáteční cestu si koupil cukrové růžence. To byla první jeho pouť na Sv. Hostýn.

Pak putovával každý rok. Ve dvanáctém šel s nimi i otec, ač domácnost postrádala nepřítomnosti rodičů. Hošík se divil, proč? Zvěděl teprve na zpáteční cestě všechno.

»Ač je naše chaloupka malá, chceme tě dát na studie. Šli jsme se s Matičkou hostýnskou poradit. Budu muset od časného rána až do noci u kovářiny dlít, do únavy pracovat, ale učiním to rád pro tebe. Víím, že nevděčným nebudeš«, řekl otec měkce, jako dosud nikdy.

Byl přísným ve výchově dítek, lásku otcovskou nestavěl příliš na odiv

Kněz dumal dále.

Mžikem přelétly vzpomínky na léta chudého studenta. Odměnou za oběti a strádání otci i jemu byla každoročně pěkná vysvědčení.

Dva roky již minuly od jeho kněžského vysvěcení. Za rok zemřela matka, brzy otec. Dvakráte již jako kněz putoval na Sv. Hostýn. Letos chtěl po třetí. Bez rodičů, sám.

Nyní, kdy jím lásky nejvíce podati mohl, spí pod drnenu. Kromě modlitby nemůže jím dát nic . . .

Rád šel na bojiště za kněžskou povinností. Vždyť tolik trpících a zmírajících lačnilo po slovech útěchy a důvěry. A kdo je může lépe, účinněji podati, než-li Kristův kněz?

Jen to mu bylo líto, že nemůže splnit slibu, který Královně-Matce při korunovaci dal: »že k ní bude putovati každý rok«. V loni tam byl, letos nemohl: povinnost jej volala na bojiště.

»Odpustíš služebníkovi tvému, Panno svatá, vid'«, šeptal a zahleděl se k obloze, kde bledla světla hvězd. I měsíc skryl se. Nastalé šerení vyrušilo jej z dumání.

V tichém lese ozvaly se první ranní písně. S novým dnem, nové žití nastalo. Kněz, domodliv se ranní modlitbu sestoupil k cestě k polnímu oltáři sloužit mši svatou. Právě uděloval požehnání, když za lesem ozval se hukot děl.

Na strání i kolem zazněly povely k útoku. První paprsky slunce ztopily se v proudech krve. U každého stromu padaly pokosené životy. Mnohým tak milé, drahé . . .

Srpnové slunko nemilosrdně pražilo. Umdlené byly paže bojovníků. Vůdci povely však povzbuzovaly k dalšímu boji. Odpoledne dobojován byl boj. Nepřítel ustoupil s polí a zákopů za lesem.

Nářek a pláč zněl smutně do kraje . . .

»Červený kříž« dosud za lesem, na strání se pachtíl, máje tam mnoho práce. Do popředí volaly kněze steny umírajících. Zaslechl varovné hlasy, že nepřítel by mohl ještě jednou útok podniknout.

Nedbal na nic. Vždyť Bůh všude s ním.

Několika těžce zraněným útěchy skytl. Mnohým ulevil v bolestech, osvěžil je, zraněné obvázal, podložil hlavy. Hle! Tam na pokračí sténá kdos. Ruce zvedá do výše.

Mladícký kněz rychle spěchal tam. Když před zmirajícím stanul, zalétly do kraje najednou výkřiky dva:

»Bratře! Drahý bratře můj!« . . .

V tom z nepřátelské strany zafičela koule. Byla dobře mířena. Přímo do šlechetného srdce knězova zaryla se.

Padl vedle bratra. Umírali spolu . . .

A když za večera luna vyšla, obklopena úsměvy plajících hvězd, osvětila bledá čela hrdinů, padlých na bojišti. Současně nahlédla též do chudé, šindelovou střechou pokryté chaty, rodné chaty obou bratří.

Pět dítek drobných spínalo dlaně. Za návrat šťastný, otcův i strýčka milého, dobrého, modlily se.

»Jenom aby mezi vojáky tam tatínka našel«, šepotaly v obavě dětské jejich rety.

»Musí najít! Šlibil nám to«, tvrdila dvouletá Petruška.

Matka, dosud chorá, tulila nemluvně k nádrům svým.

»Ovšem, že najde. A jistě také sdělí, že malého kováříčka máme«, zašeptala matka v úsměvu tichém, který svědčil o kmítu naděje, v nitru skrytém. Netušila ubohá, co před málo hodinami tam v dáli se stalo . . .

Ač den, ustanovený pro pouť kněží byl, byla svatyně prázdná. Nepřišli jak jindy, nemohli. Těžké povinnosti odvolaly mnohé je od jejich domovů. V ten den, kdy oslavit chtěli druhé výročí korunovace Královny kněží, klesal už ne jeden z nich, jako bratr Petrův, na válečném poli zraněn, s postřelenou hrudí: R. i p.!

Orebský.

Panně svatohostýnské.

Matičko Boží, k Tobě já kráším,
hříšník ač bídny před Tebou jsem,
prosby své hojně slzami smáčím,
před Tebou klekám v posvátnou zem!

Matičko Boží! Čistotu, prosím,
srdci dej mému po všechn čas,
lilije květem duší kéž zdobím,
nechť mě vždy krásí panictví jas!

Lásku dej k Bohu obětnou, čistou,
posiluj v boji, v strasti mě těš;
duší, když klesá, pomocí jistou
v životě vstříc jí, ve smrti spěš!

Dvojí jubileum vdp. místoděkana Jana Blažeje: sedmdesátiny a 40leté farářování na Rusavě.

(O.)

roce 1874 osířela fara Rusava. Podruhé byla již vypsána, nikdo se o ni nehlásil. Nejd. konsistoř vyzvala proto kooperatora zašovského, jehož poutní horlivost byla známa, aby o ni zadal. Úposlechl, zažádal a obdržel faru.

Je v řadě rusavských farářů třetí. Předchůdce v jeho úřadě dle Ř. Volného jsou tito: Kurát Pavel Schwach až do roku 1848, Kurát Alois Piffl, který roku 1859 přesazen do Lidečka, potom Jan Dolina z Bojkovic, první farář, na to František Gogela, farář až do jmenovaného roku 1874, kdy se nikdo nechtěl o tu chudou faru ucházeti.*)

Tak tedy obdržel bývalý kooperator zašovský faru rusavskou. Byl 19. ledna 1875 investován a přestěhoval se 2. března téhož roku na Rusavu. Žije tam spokojeně již plných 40 let. Zamožnější osadníci jsou luteráni (858), katolíků je málo a většinou jsou chudobní (385). Pastorece je pro hory, velké vzdálenosti usedlostí a neschůdné cesty dosti obtížná. Když již tak dlouho na témže místě dlí, což divu, že zná každý lesíček a strom, každý pahrbek a kámen, každý chodníček a záhyb cesty, každou chaloupku a louku, každou studánku, každý plot z urovnaného kamene, jehož je tam všude nazbyt. Aby čtenáři naši dovedli lépe oceniti jeho záslužný 40letý pobyt na rusavské faře, jest nám aspoň stručně vyliciti místní poměry rusavské.

Rusava leží asi hodinu jižně od Sv. Hostýna v romantickém údolí, nad nímž vyčnívají krásné, lesnaté hory. Údolím protéká »Rusávka«, která vzniká v lukovských horách jsouc jedním ze čtyř potoků vyvěrajících ne daleko t. zv. »Tří kamenů« t. j. na hranici trojího panství: Bystřického, Lukovského a Keleckého. Osada je nepravidelně stavěna. Jednotlivé usedlosti stojí po různu v údolí vedle »Rusávky« a na pasekách. Chalupy jsou většinou dřevěné, z nichžto některé se mohou snadno rozebrati a na jiném místě postaviti. Kolem zahrad vidět ploty z urovnaného kamene. Člověk potřebuje skoro hodinu, než projde celé údolí, domky obsazené. »Rusavják« živí se většinou dosti nuzně: chovem dobytka a vzděláváním neúrodné půdy. K penězům přijde, uprodá-li několik kousků dříví anebo výrobky ze dřeva. Také někdy prodá máslo a vejce. Je tu skutečně — jak tamní lid říkává — »k o n e c c h l e b a, z a č á t e k v o d y a k a m e n í«. Ale nicméně »Rusavják« miluje své domácí údolí a je s tím, co mu poskytuje příroda spokojen.

Takové byly místní poměry na Rusavě, když se nynější p. m. děkan před 40 lety tam přestěhoval. Mohltě se svými osadníky dle rusavské písně národní zpívati:

»Kámen na kamení
a na tom kamení
kámen na kamení«.

*) Až do r. 1777 byla Rusava přiřazena k tehdejší duchovní správě (kuratii) na Sv. Hostýně, majíc tam hřbitov za hlavním oltářem kostela a školu. Od r. 1777 byl tam jeden hostýnský kaplan ustanoven expositou, břízo na to byl postaven na Rusavě kostelíček, hřbitov a škola. Po zrušení kuratie na Sv. Hostýně, bylo r. 1787 celé hostýnské území přiděleno duchovní správě rusavské. To trvalo až do r. 1852, kdy nejd. Konsistoř přiřkla nebožtíku faráři B. Regerovi pro osobní zásluhy o znovuzřízení Sv. Hostýna právo na chrám, rusavskému faráři však právo na ostatní chaloupky hostýnské.

Avšak nový farář tak nezpíval, nýbrž spokojil se se skrovnými poměry milých Rusavjanů a vpravil se do nich časem úplně. Těšila ho příroda v rusavské samotě. Hledal si v ní nevinné a zároveň užitečné zaměstnání. Počal ve své zahradě včelařiti, chovaje tam někdy přes 80 úlů dle soustavy Dzierzonovy. Pak se zabýval v prázdných chvílích svého úřadu ušlechtilým uměním Nimrodovým (mysliveckým), k němuž zavedl mu osamělý revír bystřického panství na Rusavě a v sousedství vhodnou příležitost. O tom později více.

Než nejhlavnější starost měl o duchovní blaho a pokrok svých osadníků. Nechceme snad urazit skromnost našeho jubilára, ale pro pravdu a ku vzdělání jiných musíme vyznati, že v té příčině měl velké štěstí a že s pomocí Boží docílil ve své malé osadě takových úspěchů, jako sotva

Procesi z Olomouce vedené dp P. dominikány na Sv. Hostýně 21. června 1914.

kdo z jeho předchůdců. Třeba tu připomenouti, že jen malá třetina Rusavjanů je katolického náboženství, ostatní sami luteráni, kteří houževnatě se drží svého vyznání. Těžko někoho z nich přesvědčiti o pravdě katolické víry, obzvláště na Rusavě. Nicméně podařilo se vdp. jubilantovi, přijati v době svého farařování 53, pravím padesát tři evangeliků do lůna katolické církve, mezi nimi 3 na smrtelné posteli a dva staré odpadlíky. To je za našich dob jistě velké dílo a Bohu buďtež za to díky!

Avšak také o důkladné vzdělání svých katolických farníků se pilně staral: kázáním, křesťanským cvičením a častým udělováním sv. svátostí. Neboť i jiní kněží, někdy s nimi se stýkající hned vypožorovali, jak pevně jsou utvrzeni u víře a dobře ozbrojeni naproti námitkám sousedních jinověrců. Nejvíce však vyniká praktickým katechizováním dětí. Kdokoli někdy byl přítomen visitační zkoušce dětí v kostele a slyšel otázky a

odpovědi dané, nemohl se dosti vynadiviti, jak důkladně jsou v náboženství vycvičeni. Na důkaz toho stačí uvést slova nynějšího nejdůstojnějšího p. kardinála, která 8. června 1907 pronesl po katechesce ke školákům: »Děti, již jsem mnoho visitací vykonával, ale snad nikde neuměli školáci jako vy«. A vdp. prelát Dr. František Ehrmann k tomu dodal: »Nikde!« Generální visitační recess zní: »Katechese byla snad v celém děkanství nejlepší a veškeré působení vdp. faráře v místě tak osamělém a jinověrci tak ohroženém věru apoštolské«.

Toto uznání z nejvyššího místa působilo našemu jubilárovi nesmírnou radost, a osladilo onu tak mnohou hořkou hodinku minulého života. Zasloužil si toho plnou měrou, ačkoliv nehledá lidské chvály. Pečovalťe jak o vnitřní a vnější výzdobu kostela, tak hlavně o duchovní blaho svých osadníků. Proto dal třikráte konati svaté missie, které po každé velice požehnaně se vydařily. Aby se farníkům líbilo v malém kostele, dal jej čistě vymalovati, dva boční oltáře vyzdobiti, křížovou cestu opatřil novými obrazy, a zjednal nový chrámový zvon. Proto také, již při první generální visitaci 18. května 1878 byl chválen pro důstojné vyzdobení farního chrámu. K této pak chvále bylo něco přidáno, co zajisté všechny milovníky Sv. Hostýn zvláště bude zajímat, totiž slova: »Chválíme faráře Jana Blažeje pro jeho obětavé práce při poutním chrámu na Sv. Hostýně«.

A věru vším právem oceňuje hlas nejvyššího úřadu arcidiecésního neúmorné práce jeho na Sv. Hostýně. Ač hledal v pracích svých spásy poutníků a odměny nebeské, zasloužil si aspoň podobného uznání, jakého se dostalo jiným, kteří teprve po něm počali zvelebovati Sv. Hostýn a o nichž se ve veřejnosti více mluvilo a psalo. Neboť dokud ještě nebyla zavedena pravidelná duchovní správa, chodíval za mladších let týdně 3, 4 a vícekrát na Sv. Hostýn Neunavně tu kázal a zpovídal. (To musí člověk zkusit, co to znamená, když jen jeden kněz zpovídá a je obklopen celými davy kajících!) Napravil tisíce chybných zpovědí a slyšel tisíce zpovědí generálních. Při stavbě kláštera na Sv. Hostýně, byl také ustanoven za dohlázeatele na stavbu. Docházel denně nahoru, nedbaje obtíží, někdy i škaradé cesty. Vybíral ze země kosti bývalých rusavských farníků z doby rottalské nalezené. Neboť klášter stojí na starém rusavském hřbitově. Kostí pak znova pochovával. Pro tuto jeho nezištnou snahu o stavbu kláštera, jsou mu nynější a budoucí obyvatelé jeho k díkům zavázáni. Chovají uctivě jeho obraz na klášterní chodbě, aby ho na modlitbách vděčně vzpomínali. — Věříme mu, co nám jednou sdělil, »že v pracích hostýnských tolik vycedil potu, že by potokem tekl«, dodává ještě slova: »U Matky Boží doufám v odměnu«.

Ani teď po zavedení stálých poutních kněží na Sv. Hostýně, nepřestává nám vypomáhati ve zpovědnici, jakmile větší návaly poutníků se přihrnou. Tiše přichází do sakristie, obléká se tam v kněžský talár, spěchá do zpovědnice, horlivě zpovídá a po zpovídání zase tak tiše zmizí, jak přišel. — Zde nelze opomenouti jednu epizodu z jeho mladšího života, která o tom svědčí, že již mnohem dříve než mnichy jiný se horlivě o to zasazoval, aby na Sv. Hostýně založen byl klášter a do něho usazen řád. — Jednoho letního dne seděli pod tak zvancu »střápatou jedlí«, tam kde teď stojí rozhledna hostýnská: p. farář rusavský, P. Placidus Mathon O. S. B. z Rajhradu, kaplan Jan Žváček a bystrický kooperátor Fr. Koutný. Byli to sami mladí lidé, ale plni horlivosti pro Sv. Hostýn. Radili se společně, jak by se měl Sv. Hostýn zvelebovati, mluvíce hlavně o založení kláštera a stálé duchovní správě. Usnesli se, že budou o tom psáti v novinách a za druhé, že rozešlu provolání ku zvelebení Sv. Hostýna po

celé Moravě. Jak ujednáno, tak i učiněno. P. Mathon dal natisknouti plakáty, na nichž se skvěly podpisy těchto mladých duchovních důst. pánů: Jana Blažeje, Františka Koutného a Jana Žváčka. Plakáty byly rozeslány po celé Moravě, ale běda jim! Ovšem jednání to nebylo přesně zákonité, ale zdá se, že P. Mathon bez jejich souhlasu uveřejnil jejich podpisy. — Téhož roku byla děkanská visitace v Bílavsku. Horlivý a úřadu svého velmi dbalý děkan spustil takto při stole: »Pěkný to pořádek v děkanátě! . . . Tři mladí . . . opovážili se za zády a bez vědomí svého děkana rozeslati po celé Moravě svolání ku zvelebení Sv. Hostýna a k založení kláštera. To se nesmí trpět! Z toho budou zlé následky«, pohrozil. Nepošly z toho zlé následky, ale když o oné pohružce doslechli, přešla jim chuť k dalším podobným snahám. Příběh tento nepatrný aspoň dokazuje, že snahy mladého p. faráře směřovaly ku zvelebení Sv. Hostýna, třebas se mu nepodařilo, co později od jiných bylo uskutečněno. —

Když jsme se až posud zabývali hlavně duchovními pracemi pana jubilára, jest nám se ještě zmíniti o jeho loveckém umění. Není sice vyučený myslivec, ale je v tom tak dovedný, že se vyrovná každému odborníkovi. Chodívá rád po myslivosti a nabyl tak bezpečného výcviku, že si ho oblíbila bystřická vrchnost. Zve ho na všechny panské hony, ano obdržel od vysokorodého pána barona Arnošta Laudona dovolení, na jeho panství sám a bez dohlídky stříleti zvěř. Této blahosklonosti také hodně využítkoval. Neboť dle úředních zápisů zastřelil 129 srnců, tisíce zajíců a koroptví, 14 lišek a 3 černé; což ovšem všecko svědomitě odváděno do důchodního úřadu bystřického.

Že takové pctulky s flintou po lesích nebyly pánu jubilantovi pouhou zábavou, nýbrž sloužily také k sociálnímu dobru a daly mu podnět ke konání milosrdných skutků, o tom svědčí následující příhody.

Jednou chodě s flintou na Skalném, odchytl dvěma zlodějům ukradenou krávu. Patřila chudé vdově na Kotárech rajnochovských. Věc nebyla tak snadna. Až natáhl dvojku a namířil, jeden ze zlodějů volal »pusť!« Pustili krávu a utekli do hor. P. farář měl kravičku, ale nedlouho. Druhého dne přišla si pro ni ona vdova z Kotár. Po nedlouhém pátrání a vyšetřování soudním byli zlodějové dopadeni a odsouzeni.

Druhá příhoda: Asi před 10 lety našel na svých potulkách s flintou v »Zubrově« (v panských lesích) mladíka Jana Jassučkera, syna mašinisty na parní pile, mrtvicí raněného v přežalostném stavu: vssileného, na zmrzlé zemi ležícího. Chudák byl by té noci úzkostí, hladem a zimou v horách zahynul. Vzal ho a odnesl domů k rodičům. Rodičům vstoupily radostí slzy do očí, když viděli, že dobrý farář jako milosrdný samaritán zachoval synovi život. Dal mu mnohonásobné »Pán Bůh zaplať!« a líbali mu vděčně ruce. —

Z takovýchto a podobných případů poznati, že to není na škodu, rozumí-li někdy farář také flintě.

Jak velice si vážil našeho jubilanta i předešlý nejdůst. kn.-arcibiskup Dr. Kohn, vysvítá s dopisu, který obdržel prostřednictvím jeho sekretáře Dra. Vavrouše z Ehrenhausenu. Uvádíme jej zde na konci, poněvadž vystihuje velmi trefně charakter našeho jubilára. Zní takto (24./II. 1914):

»Resignovaný kníže-arcibiskup byl dojat čta Vaše doporučení. Věru netušil, že dosud žijete na Rusavě a že v pokročilém věku nenašlo se pro Vás místo aspoň méně obtížné. Byl jste dle mínění knížete-arcibiskupa knězem, jehož on si zvláště vážil a Vám přál, věda, že o Vás platí slovo Písma: In quo non est dolus (v němž není žádné lsti). Zůstaňte jen věren svým zásadám kněžským, spoléhaje na odplatu, až nás nebude. Kn.-arcibiskup žehná Vaší práci a těší se na shledanou na věčnosti«.

Prisvědčujeme, že o našem vdp. jubilantu platí slova Kristova k Nathanaelovi pronesená: Vere Israelita in quo non est dolus! (Aj, pravý Israelita, v němž není lsti.) — Pro mnohonásobné zásluhy své byl r. 1905 jmenován konsist. radou a r. 1908 v. děkanem, což na horské dědině rusavské znamená mnoho.

Měl občas na své horské faře i vzácné návštěvy, tak ku př. nejd. p. biskupa Dra. K. Wisnara, bisk. Viléma Blažka, vdp. Heindla, probošta na sv. Kopečku, vdpp. kanovníky Fr. Vaculíka a Josefa Benu z Kroměříže, profesora p. Františka Pinkavu, který vždy přes prázdniny tam dlíval a velkým dobrodincem chudého kostelíčka rusavského byl, vysokorod. pána barona Arnošta Laudona s chotí, paní Jindřiškou mnohokrát, p. hraběte Ledóchowského atd.

Přidali jsme také jeho podobiznu (v čísle březnovém t. r.). Čtenáři mohou z ní poznati, že náš vážený jubilár, ač slaví sedmdesátiny, si zachoval ve zdravé přírodě rusavské ještě veškeru mužnou sílu a svěžest života.

Přejeme mu jménem jeho milých osadníků, pak jménem otců jesuitů i všech poutníků, s kterými se na Sv. Hostýně mnohonásobně stýkal, aby mu ráčil Bůh na přímlovu Panny Marie hostýnské a »zášovské Paní« ještě mnoho let zachovati tělesné i duševní síly ke cti Boží a pro spásu nesmrtelných duší.”)

Amalie Švihnosova.

Moje první pouť ze Štípy na Sv. Hostýn před 57 lety 9. května 1858.

Můj nebožtík tatínek byl nadučitelem ve Štípě. Přišel z kostela a snídali jsme. Po jídle jsem políbila rodičům ruce, tatínek odešel do školy, a já jsem se obrátila k mamince s prosbou: »Maminko mohu jít k Novotným?« »Ale dítě, co bys tam již dělala?« Ale já jsem prosila, až mě dobrá maminka pustila. Vešla jsem s pozdravením do světničky; pantáta šil kabát a Honza vestu. Karolína, jejich dcera, umývala náčiní a panímáma skládala na stole kvadrátky a fialové štoly. »Jej, to je krásné panímámo, a proč to dáváte do té krabice? Prosím vás dáte mně také z toho haderky na panny?« »Slyšíš, taťku, tumluj se s tím kabátem; mám-li jej vzít do té Dolní Vsi, abychom aspoň o 10. hodině vyšli, a ty, Karolínko, vhoď sebou, ať si hotová, chceš-li jít se mnou. Já jsem stála před obrazem Krista Pána, který na vše strany se díval; kam se divák postavil, všady hleděly Jeho krásné oči.« »Panímámo kam s Karolínou půjdete?« »Půjdeme na Sv. Hostýn. Běž domů a řekni mamince, aby ti dala něco na cestu, vezmu tě také, bude Karolíně veseleji«.

Oprava: Na straně 35. v předešlém sešitu místo »kardinála Bedřicha« má státi: »knížete arcibiskupa Dra. Františka Bauera«.

Utíkala jsem, s radostí otvíráám dvéře: »maminečko, prosím vás, pusťte mě s panímámou a s Karolínou na Sv. Hostýnek«. »Na Sv. Hostýn? vždyť tam nedojdeš, máš teprve 7 roků a je to 5 hodin«. »Maminečko drahá, dojdou, však Klaudinka v loni také byla a došla. Maminečko já vám donesu baňku sv. vody a všem dětem pouti«, a dala jsem se do lítostného pláče. Maminka šla zavolat tatínka; přišel na okamžik. »Ať dcerka jde«. Políbila jsem tomu dobrému tatínkovi ruku, slze ty tam a hned jsem byla ustrojená. Maminka mně vázala malý raneček. Chlebíček ještě teplý, právě jej vysadila z pece, nejmenší bochníček, máslo s tvarohem a kmínem a 3 šestky. »Ty peníze dej panímáně, ať je neztratíš, to máš na nocleh, ofěru a pouť; buď hodná, modli se k Panně Marii Svatohostýnské, je nad oltářem na stěně; jdi s Pánem Bohem!« maminka plakala. Zavolala: »Klau-

Malí pracovníci u křížové cesty svatohostýnské.

dinko, Valtinku, Faninko, Maričko, Františku: Málinka jde na Sv. Hostýn«. Všeci přiběhli jen František byl ještě maličký, natahoval ručičky pá — pá — »Mě dones prstýnek, mně hodinky, mně pannu, mně cukrové!« Já nic neslyšela a uháněla k Novotným.

Už byli vypraveni. »Panímámo, já nesu chiéb s tvarohem a máslem a, pane, ještě 3 šestky!« »Dej jich sem, já je schovám. My zas nemáme chleba, tož jsem napekla tvarohových a zemákových pagáčků. Můžeš jísti s námi a ten chléb načneme až zítra«.

Dali jsme s Pánem Bohem pantátovi i Honzovi a bráli jsme se cestou »mezi svatými«, pořád se ohlédajíce na náš krásný štípský kostel a školu, ku Fryštáku. My s Karolínou byly pořád napřed, ale panímáma nás okřikla: »dcerky, tak to nepůjde, to by byla pěkná pouť; hned sem, pomalu jít! A až přijdeme za Fryšták, budeme se modlit«. Modlili jsme se

růženec, a též hodinky k sv. Anně a zpívali »Zdrávas Maria milostí plná, — buď pozdravená Panno Maria, — Panno vzácná, hvězdo jasná, — Maria pros za nás, perlo krásná!« Když jsme došli k Býlavsku, tam jsme si na krásném místečku usedly a pojedly; chutnalo nám znamenitě; doma jsem ty pagáčky nejedla ráda, ale tam samy lezly do krku.

V Býlavsku na faře panímáma prodala kvadrátek a dvě štolky; byla ráda; a ještě jí hospodyně přidala velký vdolek, perníkem posypaný; byl dobrý. My s Karolínou jsme seděly pod kvetoucími třešněmi; květ padal na nás a libý větérek nás ovíval. »Nic na plat dcerky, nohy na ramena a pojďte«. Za chvíli se nám zjevil chrám svatohostýnský. Klekly jsme na kolena, a v tichosti jsme se pomodlily.

Při slunce západu dorazily jsme do Bystřice.

Panímáma vyhledala hezký domek. »Zde budeme prositi o nocleh«. Vejdeme do kuchyně; tam byla paní milého vzezření. »Pochválen buď Ježíš Kristus«. »Na věky amen!« »Co byste rády?« »Prosím, paní Pajtlová,*) dejte nám noclehu; ráno bychom šly rády na Sv. Hostýnek«.

»My žádnému noclehu nedáváme; při našem řemesle je to nepohodlné; a odkud jste?« »Ze Štípy«. »Jejda, ze Štípy, tam máme příbuzného Novotného!« »Já jsem jeho žena«. »A ty dcerušky jsou také vaše?« »Ta menší je moje, a ta větší, ač o 4 roky mladší, je pana rektora«. »Tak tu zůstaňte«. »Mařko, tu alkovku vyklidíte, dejte tam dvě otýpky slámy, o cstatek já se postarám«. Šli jsme na dvůr, u pumpy jsme se umyly a když jsme přišly do světnice, panímáma dostala pivnou polévku a my s Karolínou teplé sladěné mléko a plný košíček rohlíků a pletenek; bylo to u pekařů. To nám chutnalo! Pak jsme paní poděkovaly, pomodlily se a ulehly na čisté upravené lože.

Panímáma ještě rozmlouvala s paní Pajtlovou. Za chvíli — tak se nám to zdálo — nás panímáma budí: »Dcerky vstaňte, bude 5 hodin«. Hned jsme byly pohotově. Paní i pán nás již čekali v kuchyni. Panímámě dali kávu a nám mléka a zase tak mnoho rohlíků a pletenek; my jsme mléko vypily; ale panímáma děkovala, že půjde ke stolu Páně. Políbily jsme naší dobrotivé hostitelce ruku, poděkovaly: »Pán Bůh zaplať« a braly jsme se do chrámu Páně. Panímáma nás hned upozornila na skvostný stříbrný obraz Panny Marie svatohostýnské, který dříve býval, než se Sv. Hostýn stroskotal, na hlavním oltáři. Pak byl odvezen do Bystřice a je až dosud co vzácná památka na hlavním oltáři. Modlily jsme se vroucně a panímáma přijala Nejsvětější Tělo Páně s mnohými poulníky. »Kdo ví bude-li se na Sv. Hostýně zpovídati?« Vyjda s kostela koupily jsme si každá za 3 kr. lukšové polévky; ta byla dobrá!

Včel půjdeme koupiti pouti a baňku na sv. vodu. Na Hostýnku se nic nedostane. Koupily jsme prstýnek, hodinky, pannu, cukroví a hrkačku; pak krásnou hnědou lesklou baňku s reliefem Panny Marie hostýnské a obrázky. Já jsem měla radost, že to ani vypsati nemohu. »Ještě máš 5 kr.« »To dám na ofěru panímámo. Teď Sv. Hostýn se pořád k nám blížil a zase se schoval. Lidu šlo v hloučkách; ale průvodu jsme žádného neviděly, ani

*) Rodina Pajtlova jest stará pekařská rodina v Bystřici. Svého času posílala pečivo až do Vídně. Pan Pajtl si však umínil, že se spíše nevzdá živnosti, dokud nebude péci pečivo samému císaři pánu. Prání jeho se splnilo. Roku 1897 byly v Bystřici císařské manevry. Císařský hofmistr všechno připravoval před příchodem Jeho Veličenstva. Tázal se také pana barona, odkud se má bráti pečivo. Pan baron odporučil pana Pajtla. Hofmistr se odebral do pekárny, p drobně pozoroval jak se peče pečivo, a na konec řekl: Všechno je dobré jen housky jsou příliš velké. Musí hýti o polovici menší. Pan Pajtl slíbil, že vyplní přání, a dodával skutečně po čas manevrů pečivo na stůl Jeho Veličenstva. Za 14 dní po manevrech se živnosti vzdal. Nyní již není pekařství v jeho rodině.

nepotkaly. Když jsme přišly dále, bylo tam mnoho narovnaných cihel. Panímáma si jednu uvázala do uzla na záda. Pořád v radostném nadšení, že jdeme na Sv. Hostýnek, ani jsme se nemodlily. Cesta šla do vrchu lesem, ptáčci zpívali, a všady nás vítaly něžné květiny, červené a modré kochoutky, žluté petrklíče, fialky, sasanky a tolik roztopotivného kvítí, že jsem podobného nikdy neviděla. Ač jsem měla nošku na zádech, přece jsme s Karolínou trhaly kvítí Panence Marii a Ježíškovi.

Přiblížily jsme se k vodní kapliče; tam bylo mnoho lidu, ale též na nás došlo. Umyly jsme si v korýtkách i nohy; však jsem je měla celé odřené od botků; ta koupel studená blahodárně působila, že se mě zdálo, že bych došla ještě kraj světa. Pak jsme se napily u pramene té dobré občerstvující sv. vody a do baněk nabraly, v kapliče se pomodlily, květiny položily pod oltář Panence Marii a Ježíškovi a s velkou radostí a nedočkavostí stoupaly do nejpříkrějšího vrchu ke kostelu. Jak jsme jej již tak blízounko spatřily, poklekly jsme a se modlily. Pak za malou chvíli octly jsme se v krásné a velebné svatyni Svatohostýnské. Panímáma líbala chrámovou dlažbu a plakala a my s Karolínou taky. Lidu tam bylo hojnost a nejvíce uherských Slováků. Ti měli velmi namaštěné vlasy. Mše sv. právě začala. Zpívali »Tisíckrát pozdravujeme Tebe«. Já jsem pořád myslela, že to hraje náš tatínek. Bylo kázání. My s Karolínou jsme si sedly k jedné zpovědnici, a pořád jsme dřímaly a vždy jedna druhou budily. Po kázání lid se s pláčem loučil a při odchodu pořád se ještě ohlédali k oltáři. Teprve nám bylo popřáno dostat se k oltáři. Já jsem jenom pořád hleděla na Panenku Marii a Ježíška, jak třímá v ručičkách blesky a hubí Tatary, jak nám to drazí rodičové vypravovali. Ložily jsme okolo oltáře, a pořád jsem myslela, proč ty svíčky na oltáři nejsou všechny stejné? jak ve Štípe a nejsou na nich kytičky? Jedna byla velká silná, druhá malá a jiné ještě menší — jak to dobrodinci darovali. I panímáma položila dvě menší svíčky na oltář. »Panímámo a co my s Karolínou na oltář položíme?« »Tady máš těch 5 kr. vhod je tam do té truhlice«. Panímáma, chudátko, uzel odložila ke zdi i s tou cihlou. Do sytosti jsme se namodlily a na krásnou Panenku Marii nadívaly. Zdálo se mně, že se usmívá; pořád se obracejíce, opustily jsme nádherný avšak velmi chudobný kostel. Bylo dávno po polední a my jsme ještě nejedly.

Panímáma našla místočko za kostelem, kde nyní stojí útulný klášter Tov. Ježíšova; tam na pěkném trávníčku vyzdobeném chudobkami jsme se usadily, pomodlily, panímáma rozvázala můj uzlík, načala chlebiček. Ach, ten byl dobrý s tím mazáním! »Pravda, panímámo? Ta naše maminka umí všechno dobré připravit!«. Karolína mě pořád chtěla pít moji vodu, ale nesměla; sama jsem se nenapila, moje baňka byla malá. Panímáma se nám dala napítí ze své větší. »Mamínko šak nedáte Málince těch rohlíků co máme od Pajtlů« řekla Karolína. »Ty mlč, však já vím, co mám dělat!«. Karolína ani nemukla. Když jsme se najedly a odpočinuly, šly jsme uložit cihlu k jejím družkám. Tu pojednou potkáme dva velebné pány. S pozdravem a pokornou prosbou se panímáma táže, zdali by nekoupili kvadrátky, kolárky a štolý? »Stavila jsem se v Bystřici a velebný pán nebyl doma«. »Jdete jak na zavolancu«; koupili dva biretky, dvě štolý a 12 kolárek vyšívanych. Panímáma pravila, že jsme ze Štípy. »Tam máte také krásnou Pannu Marii, ale Sv. Hostýn je proslulejší«.

Nás se ptali, jestli nás nebolí nohy. »O ne, jak jsme si je vykoupaly v té zázračné vodě, hned nás přestaly bolet. Políbily jsme hodným a převětivým důst. pánův ruce, daly s pánem Bohem. Panímáma velebila Pannu Marii, že brzy vše až na jednu štolu prodala. »Pojďte, půjdeme se ještě

pomodlit a rozloučit s Panenkou Marií! Poklekly jsme před oltářem, byly jsme tam již samy. Panímáma plakala a já taky. »Panímámo Karolína nepláče!« »Což ta jenom pláče, když jí tatík nabíje; ta necítá!«

Zadívala jsem se na tu krásnou Panenku Marii a zkoumala jsem je-li podobná na Štípskou, a zdálo se mi že hostýnská Matka Boží se bolně usmívá a štípská, že smutně hledí. Daly jsme s Pánem Bohem, loučily jsme se bolestně s Matičkou Boží. Šly jsme pomalu krásnými, velebným chrámem, pořád se ohlédajíce. Zdálo se nám, jak by Panna Maria truchlila, že odcházíme. Daly jsme se jinou cestou přes Rušavu pořád horami. Zase jsme se modlily, a též vykládaly, jak na tom Sv. Hostýnku je smutno a přece krásně, když vstoupí do kostela. Ani jsme se nenadáli, byli jsme v Lukovečku. Tam jsme navštívily známé, dali nám kyžky, odpočaly jsme si a za

Modlitby za naše spojené armády na Sv. Hostýně 22. srpna 1914.

chvilku byly jsme ve Fryštáku. Když jsme šly do kopce pod lešenským zámekem už mě nohy vypovídaly službu; velmi jsme byly všechny zemdlené. Ale přijda na kopec a uvidá Štípu, zaradovaly jsme se, že jsme již doma. Tu již od »anděla strážného« vidím před školou v chládku drahé rodiče a všechny své milé sourozence jak nás vyhlídali. Děti se rozběhly a přišly nám až k sv. Antonínkovi naproti. »My se těšíme na tu pouť«. »Počkejte, však vám nesu! Napřed tatínkovi a mamince!«

Panímáma měla obydlí u »sv. Floriánka u Ekartů«; dala mi moji pouť a ještě dvě pletenky a slaný rohlík. Více jsem letěla než běžela, drahým rodičům ruce i tváře líbala; oba slzeli. Maminka chovala Františka; ten první dostal hrkačku. Napřed se každý napil sv. vody. »Mně ještě také nechte«. Pak jsem rozdávala pouť. Tatínek s maminkou dostali po obrázku a makové pletýnce, Klaudínka přstýnek, Valtýnek hodinky (a ty byly nej-

dražší), Fanyňka dřevěnou pannu Mářenka cukroví. »A kde je Rozárka?« (naše služka). Dostala obrázek a rohlík. Mně nezustalo nic. »Tak moje bude baňka s Panenkou Marií!«

Tehdy jsem ovšem neuměla dobře psát. Avšak tato moje první pouť na Sv. Hostýn utkvěla mi živě v paměti pro celý život a teď, po 57ti letech, na pokyn sl. redakce svatohostýnské posílám do Hlasů vzpomínku na ni. Z rodiny Novotných nežije už nikdo, jen moji někteří sourozenci, které jsem poutí podělila, dosud se mnou na ni vzpomínají. Jsem od té doby velkou ctitelkou Panny Marie svatohostýnské; na zvelebeném, krásném Sv. Hostýnku jsem byla již několikrát a mnohých milostí se mi dostalo její mocnou přímluvou a proto: ctěna a velebena budiž Královno svatohostýnská!

Rudolf Stupavský.

Hostýnská hvězdička.

S hostýnského vrchu
svítí hvězdička,
na své dítky hledí
Boží Matička.

Osvítím vám jasně
každé rozcestí,
byste neupadli
byste neupadli.

Nebojte se dítky,
tma vás nezhalí,
zaženu já mraky
kdesi do dálí.

V moji září chodte,
vede k nebesům
v posled uvede vás
věčným ku plesům!

P. Alois Vicaník.

Sv. Hostýn za válečné tísně.

Příspěvek k poznání našeho lidu.

III.

V týden výročních slavností korunovačních na Sv. Hostýně za světové války, některé dny počasím nebyly právě nejpříznivější. K tomu práci mužů vojáků při polním hospodářství musely převzít většinou ženy a žně byly v našem kraji v plném proudu. Bylo to v den pouti sdružené venkovské omladiny. K šesté hodině vracím se domů. Na mezi před městem u kapličky sv. Františka sedí několik žen a děvčat s růženci kolem krku.

Odpočívají a pojídají. — Ze Sv. Hostýna, táži se. Ano, odpovídají. Máme trochu polní práce předělané a proto šly jsme se potěšiti na Sv.

Hostýn. A tam u Panny Marie zapoměly jsme na všecku nynější trampotu. A bylo vás tam mnoho, vyzvídám dále. Něco přes pět set. To je dosti, dodávám, pováží-li se, že museli poutníci vykonati většinou pouť pěšky a že odchodem tolika mladých mužů vojáků leží veškera polní práce na bedrách žen. Rozvykládaly se; kázal na Sv. Hostýně český kazatel z Vídně a mluvil velice dojemně. Vyložil, jak lidé bez víry posměšně psali o nebi ve svých novinách a nechávali ho už jen pro vrabce. A takovými novinami otravovali náš, dosud hodný lid. Bohužel, přeruším jejich rozhovor, jsou takové noviny, které se posmívají našemu náboženství. — A tak nás uklidnil, k důvěře k Panně Marii povzbudil, že novou silou spěcháme k svým domácnostem. A spíchaly už; mají ještě kus cesty, než dorazí domů; jsou z vesnic od Starého Jičína. Odešly k svým domovům a já jsem uvažoval. Jaký duševní klid a odevzdanost do vůle boží zářily z jejich tváří. Skutečně ženy statečné, o nichž mluví Písmo sv. V těchto bouřných dobách světové války živá víra u našeho lidu téměř divy činila, což musí doznati každý, kdo mezi tím lidem žije. U žen živé, pevné víry, jejichž živitelé a synové jsou ve zbrani, a proto na jejich bedrách spočívala většinou starostlivost o polní hospodářství, bylo možno pozorovati obdivuhodnou důvěru a odevzdanost do vůle Boží. Ano zásluhou našich žen venkovských na mnoze to je, že při nedostatku pracovních sil mužských, byla přece úroda s polí v čas sklizena, a i pole na zimu obděláno. Ty slabé ženy třímaly v ruku opratě potahů a na poli oháněly se kosou. — Nebylo tu na venkově nějakých úředních žňových komisí, ale za to uplatňovala se křesťanská láska k bližnímu, která činila právě divy vzájemné svépomoci.

Jak bolestným byl proti tomu pohled na lidi otřesené víry, na naši venkovskou inteligenci, na ty, kteří v jiných dobách, v dobách míru rádi se tomuto lidu vnucovali za učitele, vůdce! U těchto, kteří přece svým vzděláním v těchto bouřných dobách měli státí pevní jako skála, našli jsme nejvíce duševní zbabělosti, malomyslnosti, oni viděli již vše ztraceno; jejich jedinou myšlenkou bylo, kam utekou, co sebou vezmou . . .

Takoví lidé, byť i inteligenti, bez sebedůvěry, bez důvěry v armádu a tím i bez důvěry k bratřím, nejsou národní. Nedivno, vždyť oni pohrdají tou hlavní a jedinou oporou v těch obětíplných dobách — vírou . . . Náš věřící však lid naplněn dětinnou láskou k panujícimu rodu, se zápallem, protože z přesvědčení, zpíval slova tklivé písně v čas války:

Zhřešili jsme, uznáváme,
trestů Tvých se obáváme,
odvrať válku, hlad a mor,
pokání Tvůj činí tvor. (K. Dostál-Lutinov.)

IV.

Prosebná pouť na Sv. Hostýně . . . Počasí opět nepříznivé . . . Pro noviny všichni nepřišli . . . Příští neděli se dotazují: Kde jste byli? Jistě na Sv. Hostýně? A bylo Vás hodně? Ovšem, že na Sv. Hostýně odpovídá jeden po druhém. Z naší obce R. bylo nás dosti. Ani jsem to nepočítal; teprve za vesnicí jsme se seřadili a bylo nás celé procesí. Letos už po druhé jsme tam byli s procesím. Na Sv. Hostýně bylo lidu mnoho a z odkud, to se nedá vypočítati. V kostele byl křížíček na křížíčku a korouhev na korouhvi, tolik tam bylo průvodů. Zpovídalo se i v kaplích křížové cesty a po pobožnostech sám nejdůstojnější pán biskup Dr. Wisnar vedl průvod s Nejsvětější Svátostí. Mám dva syny na vojně. Adolf u polního dělostřelectva toulá se po Rusku a Ludvík s příprěží projel už Čensto-

chovem, Kielcem, Piotrkovem. Doma máme také každý večer pobožnost za vojáky. Všichni píší domů, jen se za nás modlete i ti, kteří se dříve z modlitby vyšklebovali. A já také každé matce a každému otci, který malomyslně běduje, říkám: Co naříkáš? Tím mu nepomůžeš! Poruč ho do ochrany Boží a Panny Marie Svatohostýnské a to je to nejlepší, co mu můžeš věnovat. — Hle, jaké květy vykvétají v ruchu válečném ze živé, pevné víry.

V.

Za zvláštních, tklivých vzpomínek, kdy většina sdružené Omladiny dlela v poli válečném, zval neúnavný Dr. Žurek zbytky své omladiny k Dušičkové pouti na Sv. Hostýn. Upozorňoval jsem naše, aby na tuto tklivou slavnost zvláště v tomto ruchu válečném nezapomněli. A skutečně mnozí

Kroje poutníků svatohostýnských z Ratiškovíc.

se k pouti chystali. Plískanice však již před oktávou svátku Růžencové Panny Marie a na svátek, den pouti teprve. To od nás na Sv. Hostýně nikdo nebude, myslím si. A byli přece z přífařené obce K. Proč nepřišel Rudolf pro noviny, pravím. Byl na Sv. Hostýně s některými od nás; byli s ním jeho kamarád František Skýpala a z děvčat Anežka F. Cestou na Sv. Hostýn rozesmutněl František a pravil: Kdo ví, zda nekonám pouť na Sv. Hostýn naposled. Na Sv. Hostýně bylo však zima i sníh tam padal. Na pobožnost venku nebylo ani pomyslení, proto vše vykonáno v kostele. Nebylo jich tam chlapců mnoho, ale za to si Rudolf pochvaloval, že tolik už dávno se nenamodlil, jako tehdy na Sv. Hostýně. Má jíti i se svým kamarádem Františkem k odvodu, a proto vykonali tuto pouť na ten úmysl . . . František byl však odveden a 26. října nastoupil. Byl přidělen k těžkému dělostřelectvu. Shledán byl však slabým a proto byl přidělen

k 3. pěšímu pluku; na cvičení byl v Maloměřicích u Brna. Svému příteli Rudolfovi často psal, posledně psal 14. listopadu: . . . mundur a spodní dvoje prádlo jsme vyfasovali, kvery ještě ne; brzo je ale vyfasujeme. Já jsem marod, všechno mě bolí od toho honění a cvičení. Nyní cvičíme všechno do války; děláme »švarmlínyje« a táhneme nepřítel proti nepříteli; nestřílíme však, protože nemáme kverů . . . Dne 15. prosince jsme s »abrich-tunkem« hotovi a na vánoce jsme v poli, ba snad ještě spíše . . . S Bohem na shledanou, nevím kdy a kde, třeba na věčnosti . . . A skutečně, shledají se až na věčnosti. Kamarádi jeho odtáhli a František měl 21. prosince v Brně pohřeb. Už nebude konatí pouť na Sv. Hostýn. A až se sejde opět omladina k Dušičkové slavnosti na Sv. Hostýně, budou modlitby konány i za něho. Byl to zbožný hoch, chodil s místním průvodem na Sv. Hostýn a kromě toho i soukromně. Zajisté Panna Maria svatohostýnská byla také jeho mocnou přímluvkyní.

Nebylo jich ani z naší farnosti mnoho na této Dušičkové pouti omladiny na Sv. Hostýně, máme však přece na památku něco z této pouti. S velkým nadšením zpívají naši v kostele píseň prosebnou, která byla určena pro pobožnost sdružené omladiny na Sv. Hostýně a kostelem důvěrně se ozývá zpěv věřících:

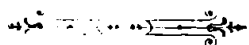
Tys důvěra má,
Ty a máti Tvá,
Ty s ní nás ochraňuj!

VI.

Ale slyšte, já myslím, že můj bratr se šťastně z vojny vrátí. On byl za svobodna velkým ctitelem Panny Marie svatohostýnské. Když jen poněkud mohl, tu v neděli chodíval na Sv. Hostýn. A i když se oženil a není v našem kraji, je na Olomoucku, nepřestal býti ctitelem Panny Marie svatohostýnské. Když si představoval svůj dům, nezapomněl na výklenek pro sochu Panny Marie svatohostýnské. A má tam pěknou její sošku. Sama jsem se divila — praví sestra —, kde ji koupil. Hledal však tak dlouho, až ji našel. A nyní chodil každoročně na Sv. Hostýn s procesím olomouckým, které vodili kněží z řádu kapucínského. A letos, jako by to předvídal, že narukuje, šel spíše na Sv. Hostýn, s procesím, které vedli Dominikáni. A že skutečně jmenovaný bratr-voják je zvláštním ctitelem Panny Marie svatohostýnské, patrně z jeho dopisu a fotografického pohledu.

Rodičům, sestře a bratrovi píše dne 23./9. 1914: »Chodíme včil na vachy (strážě) ke všem magacinám, prachárnám a na nádraží, jak z obrázku můžete viděti. Tam je nevíce času se modliti. Až 14 růženců jsem se pomodlil za noc. Bratře děkuj Bohu, a modli se aspoň jeden růženec denně . . .

7. listopadu děkuje sestře za modlitební knihu (z Moravy): »Vojínův přítel«: . . . Jsem potěšen, milá sestro, že na mě tak pamatuješ, neb zde není možné za celý den se něčím potěšiti, ještě v noci je to lepší, více klidu. Když stojím na vartě, je mně možné aj 12 růženců se pomodliti. Mimo to jsou tyto krásné modlitby mou útěchou, ale jen v noci, kdy mám klid. Srdečně Ti za ně vzkazují: Pán Bůh zaplať! Musel jsem si modlitební knížky vypůjčiti, abych mohl slavnost Růžencové Panny Marie oslavit sv. přijímáním. Teď nemusím si vypůjčovat a mohu jíti k sv. přijímání dle libosti . . . Na šťastnou shledanou u Matičky na Sv. Hostýně. Tam bude první naše cesta. Také Vás ještě jednou všechny srdečně pozdravuji . . .

(P. o.)

Aloisie Světlá.

Matička svatohostýnská, potěšení zarmouceným.

Črta ze zimní pouti na sv. Valentína.

ám Svatý Hostýn kotvou je v béd bouři, tam Božská Máti podnes divy tvoří«, těmito slovy rádi opěvují poutníci Pannu Marii svatohostýnskou a milou horu, k níž srdce jejich tolik přilnulo pro Tu, která si jí za místo, zvlášť milostí plné, byla zvolila.

A vším právem: neboť Panna Maria svatohostýnská uzdravuje a léčí choré duše, vracejíc jim svým prostřednictvím svatou víru; ale ona jest též v pozemských bolestech jedinou útěchou a chladivou náplastí všem krvácejícím srdcům.

Proto bývá ráda vyhledávána, zejména nyní v době kruté války, kdy hroznými událostmi zkypřena jest půda pro bolest a žal, který své kořeny zapouští do nesčetných srdcí, čelo brázdí vrásky, a vynucuje smutné vzdechy.

Tu duše, bolestmi přetížená, nenalézajíc nikde útěchy ani porozumění, snad ani v kroužku přátelském, kdež chtěla pookřátí, ráda chvátá sem, na toto tiché místočko, vzdálené pozemského ruchu, aby zde ve svatyni korunované Královny, a v náručí Matičky milované hledala a našla, co nemohl jí poskytnouti svět.

Na sv. Valentína, v památný den odsvěcení chrámu svatohostýnského, ač burácel silný víchř, dosti poutníků navštívilo Sv. Hostýn. Strasti a utrpení přivedly je sem i v zimě, mimo období poutní.

Pod milostnou sochou Panny Marie klečeli zbožní ctitelé, hlavy pozvednuté vzhůru a oči prosebně a důvěrně upřeny k milosti plné. Rty šeptaly vroucnou modlitbu ke trůnu Vítězné Ochránkyně Moravy, prsa se dmula a slzy jako hráchy perlily se četným prosebníkům s očí. Přednášeli zde své zármutky a vyprošovali ochrany pro vzdálené milé, pevně přesvědčení, že Panna Maria je zde jistě vyslyší. »Vždyť je nám tak blízko, není možná, aby nás neslyšela«, pravila mi jedna poutnice. — Zde několik cizích bolestí a proseb, jak jsem je tehdy postřehla:

Sestarálý otec doporučil syna, jedinou oporu svého stáří, mocné ochraně Panny Marie svatohostýnské: »Ochraň mi ho«, vzdychal, »v nebezpečnostech, které ze všech stran mu hrozí, a popřej šťastného navrácení; budeme Ti vděční po celý svůj život! Ale ne má, nýbrž vůle Tvého nejsvětějšího Syna se staň! On nejlépe ví, co je k našemu dobru«.

Plakala zde matka o syna, který v daleké cizině skonal, zanechav ji zde teď opuštěnou. Vzpomínala, jak býval k ní vždy hodným. Pracoval v továrně a celou svoji mzdu jí vždy odevzdal, neponechav si ani haléře, ač jej soudruzi sváděli. Nedbal na jejich řeči a svádění, aby užíval světa dokud je mlád a ponechal si ke své zábavě aspoň částku vydělané mzdy; nedbal ať se mu vysmívali, že nic neužije ve svém mladém věku, že nikam nejde. Nešel, nedal se svést, ale vždy říkával: »já bych tam zbytečně peníze utratil a moji matičce by se pak nedostávalo«.

A teď dostala zprávu, že padl. Kolik zármutku pro ubohou matku v tom jediném slovíčku »padl!« Co bolesti v něm skryto! Již se nikdy nevrátí, jest mrtev, pochován v cizí zemi, a ona nemohla mu před smrtí ani posloužit, ani teď na jeho hrobě se nemůže pomodlit. — Vypravovala to, hlasitě pláčíc. Připutovala na Sv. Hostýn, aby svoji bolest Panně Marii obětovala, aby u jejího trůnu složila svou tíhu, načerpala nové síly a odevzdanosti do vůle Boží.

Klečela tu mladá žena z blízkého okolí, prosíc Matičku Boží za ochranu pro muže, jehož vojenská povinnost vytrhla z klidného rodinného krbu a zanesla v boj, za císaře a vlast.

»Co jsem se za ten čas naplakala«, povídala. »Ať pohlédnu, nač chci, všechno připomíná mi dobrého muže a tesknota hrozná pak svírá moji duši. Jen když přijdu na Sv. Hostýn nalezám uklidnění a potěšená se vracím domů«. —

Byla zde i slečna od Prostějova, která již dávno toužila býti na Sv. Hostýně v zimě, ale vždy lekala se studeného povětrí. Letos přišla prosit za tři narukované bratry, z nichž jeden již 3 měsíce neposlal o sobě žádné zprávy. Nevědí, žije-li či je v zajetí snad, nebo položil svůj mladý život na oltář vlasti; ale přece ještě doufají, a vzpomínka, jak rád putoval na Sv. Hostýn, vlévá jim útěchu v rozesmutnělé srdce.

Brněnské procesí na Sv. Hostýně 13. července 1914.

Vyprávěla, že velikými díky zavázani jsou Panně Marii svatohostýnské za četné vyslyšené prosby. »Přece však« — přiznávala se — »dlouho to trvalo, než paprsky vřelé úcty k Ní a k Sv. Hostýnu, vnikly přes pahorky až do naší nepatrné vísky a našeho rodného domku, a nyní, ó jak jsme tomu rádi!«

Rodiče začali s málem; ale přičinili se a Bůh jim požehnával. Domohli se slušného jmění a nyní mohou své děti slušně vybývat. Mladší sestra cítila náklonnost ke stavu řeholnímu. Rodiče, ač zbožní, zprvu nechtěli ani slyšet. Byli by jí potřebovali v domácnosti a měli jiné úmyslu s její budoucností. Sestra obětovala svoji touhu Panně Marii, putovala na Sv. Hostýn, oddala se do ochrany Matičky svatohostýnské a hle! Panna Maria vyslyšela mladistvou prosebnici. Rodiče přivolili, dosáhla, po čem toužila.

A jak se cítí ve svém povolání šťastnou! V každém dopise děkuje Panně Marii svatohostýnské za tu velikou milost, že uznala ji za hodnou k tak vznešené službě!

Tyto a podobné prosby v zimní pouti na sv. Valentína ke trůnu Utěšitelkyně svatohostýnské, svědčící výmluvně o nezlomné důvěře moravského lidu k národní svatyni naší, k vítězné Ochránkyni Moravy, zejména nyní, ve válečné době. Již vznik našeho slavného poutního místa, jeho trvání a dějiny jsou nám zřejmým dokladem, že si sama přeje, abychom v těžkých dobách a životních nesnázích k ní prosebně o pomoc se utíkali, jinak by nebyla poskytla již tolik milostí statisícům poutníků, kteří se na svatohostýnské stráni za 700 let vystřídali. A proto není divu, že všichni, kdož aspoň jednou Sv. Hostýn navštívili, zvláštní láskou přilnuli k tomuto posvátnému místu a nemohouce jinak, aspoň srdcem dlí u Matičky svatohostýnské, duchem patří v její milostnou tvář a pokorně se před ní sklánějíce, poroučí do její mocné ochrany sebe, svoje drahé, milou vlast, celou říši a jejího staříckého panovníka.

P. Rudolf Stupavský.

Moje milá.

Mám já milou, roztomilou,
krásná je jak růžička,
byste dlouho nehádali:
Hostýnská to Matička.

Té mé srdce zasnoubeno,
má je ona celičká,
třeba bývá na kopečku,
milá je k ní cestička.

Tak je krásná jako slunce,
milá jako měsíček,
z náručí se její dívá
ještě krassší Ježíšek.

Princeznou je přemilostnou,
na hlavě má korunu,
tisícové poklekají
s prosbou její u trůnu.

Bohatství má miliony,
proto všechněm rozdává,
u ní srdce uzdraví se
i ta hlava bolavá.

Věrnost svoji neporuší,
jen když já jí věrný jsem,
a za lásku již k ní chovám,
štěstí mojim údělem.

Svadbu též mi přislíbila
v poslední až žití den,
vstříc mi přijde, od ní v nebe
slavně budu uveden!

Z Hané do Švýcar.

(Č. d.)

Dne 10. července 1870 v neděli odpoledne po nešporách dostalo se mi převzácného štěstí, že směla jsem ve Frýburce Brýsgavském v ruce nyní již dávno v Pánu zesnulého svět. biskupa, Lothara Kübela, složití vyznání víry katolické a po třech dnech přijala jsem svátost biřmování; na to pak 16. července přistoupila jsem poprvé ke stolu Páně a přijala poprvé chléb andělský! Z celého života mého byly ty tři dni na milost boží nejbohatší a zároveň tak plny ryzího štěstí a blaha, že vyvážily všecken bol posledních, hořkostí přesycených let. — Z duše zmizel bývalý neklid a nepokoj, který mě trápil i když se mi nejlépe vedlo, a nebyla jsem již bez domova, bez ochrany. —

Obírala jsem se již mnoho let před svým přestupkem na víru katolickou zamilovanou myšlenkou a přála si v nejtajnějších útrobách srdce, jakmile bych se stala katoličkou odebratí se do Ebenu.*)

»Vědouc dobře, že mi, až přestoupím, rodný dům, co živa budu, zůstane uzavřeným rájem, v Ebenu přála jsem si tak živa býti a lidem sloužití, jako právě v Ebenu před dávnými časy žila a sloužila sv. Nothburga, kterou jsem obzvláště ctíla a si zamilovala. Řízením božím se to uskutečnilo v březnu 1871. — Před lety psal mi tehdejší farář ebenský, dp. Lukáš Tolpeit a nabídl mi místo ve farnosti za pomocníci stařícké a dlouho již churavé hospodyně. Přijavši teď teprve tehdejší nabídku, vydala jsem se do Ebenu a poklekla konečně na hoře v kostele u oltáře sv. Nothburgy, vidouc se u cíle dlouholeté tužby a snahy.

Zastávala jsem všecku i nejnižší službu, které po domě, v kuchyni, v zahradě, na poli třeba bylo, a hleděla staré hospodyně všecky obtíže usnadnit. Byla mi, pravda, většina hrubších těch prací neznáma. Rýti v zahradě, kopatí na poli, drhnouti podlahu, v nůši na zádech nosití každou sobotu potraviny a jiné věci na týden potřebné z městečka Jenbachu půl druhé hodiny cesty do příkrého vrhu k nám do Ebenu, to vše bylo mi novinkou nezvyklou a proto z počátku dosti krušnou, ale láska ničeho se neštítí; z lásky k sv. Nothburze, kterou jsem velice milovala a ctíla, byla bych mnohem větší obtíže míleráda podstoupila.

Byla to pro mne blažená doba života. Než co mně pravým a skutečným bylo blahem, zdálo se jiným býti štěstím velice pochybným. Přicházeli hosté do fary, kněží i jiní vzdělanci světských, kteří vidouce, že tam sloužím za děvečku, počali mě přemlouvati a do mne se vším úsilím hučetí, že prý nezvolila jsem pravého povolání, že jsouc vzdělaná a prý ne bez vloh a nadání bych mohla a měla zastatí místo mnohem lepší než službu děvečky. Nepochybuji, že dobře to se mnou mínili, o tom však ani tušení neměli, jak tyto řeči jejich do duše mne řezaly a jakou mě úzkostí naplňovaly, když jsem pozorovala, kterak staříckého faráře znepokojovaly. Byloť přece nejvroucnějším přáním srdce mého sloužití a v služebném stavu na sbírku přemilé sv. Nothburgy v tichém, klidném, osamělém krásném Ebenu žítí i umřítí.

*) **Poznámka:** Eben jest malá vesnička v sev. Tyrolsku; pod ním na břehu Innu leží městečko Jenbach, stanice dráhy k Innomostí. Z Jenbachu vede ozubená dráha vzhůru k Ebenu a dále až k jezeru Achenskému. V Ebenu žila sv. Nothburga, nar. 1265 v Rottenburgu; byla z prvu klíčnicí na tomto hradě, když pak od zlé paní hradu vypuzena byla, sloužila v Ebenu u jednoho sedláka. Po smrti hradní paní vrátila se opět do hradu, kde ještě 18 let dřívější službu zastávala. Když r. 1303 zemřela, zavezeno bylo tělo její do kostelíka sv. Ruperta v Ebenu, kde se dosud ve velké skleněné skříni na oltáři chová. Papež Pius IX. prohlásil ji r. 1862 za svatou; svátek její slaví se 13. září.

Než: »Vaše myšlenky nejsou mé myšlenky, a cesty vaše nejsou cesty mé«, praví Hospodin. Blízká příbuzná p. faráře přišla náhle kdesi o službu a prosila, by ji strýček farář poskytl útulek a přístřeší. Mně, jak samo sebou se rozumí, nezbývalo nic jiného, než hodnému onomu děvčeti obživu zbavenému ustoupiti. Na smrt zarmoucená se slzami v očích prosila jsem Pána Boha, aby mi zemřít dal dříve než nadejde okamžik, kterého Apollonia do domu přijde, a já opustiti nucena budu milý, přemilý Eben. Ó byl to okamžik hořký, když opouštěla jsem mně posvátnou vesničku a kráčela pak chvějíc se bolestí a smutkem do neznámého mi městečka Schwazu, bych tam vyhledala si službu jinou. A z trpkých dnů mého života patřil onen k nejtrpčím, kterého jsem ve Schwazu od domu k domu chodila a prosila, potřebují-li služby, děvečky. Bůh však pomohl mi i v té úzkosti. Ještě téhož dne našla jsem službu u hodných křesťanských lidí, kde jsem brzy, jako bych členem rodiny byla, se cítila, přece však ani zpola tak šťastnou jsem nebyla, jako ve faře. Bylo mi velmi často vypomáhati v krámě při prodeji.

Hned na počátku té služby, což dojista mnohemu podivným zdání se bude, vymínila jsem si, že budu sloužiti bezplatně, jen když mi místo mzdy bude dovoleno každou sobotu k večeru putovati do Ebenu a teprve v neděli odpoledne se vrátiti, nebo touha má táhla mě vší mocí nazpět do Ebenu, do tiché svatyně, ve které panenské tělo sv. Nothburgy odpočívalo. Co jsem si vymínila, bylo mi bez námitek povoleno. Celičský týden těšila jsem se na sobotu. Ale u cukráře bylo právě v sobotu nejvíce pilno a práce končila až teprve o 8. hod. večer. V tu dobu teprve bylo mi možná připravit se na cestu. Ustrojila jsem se a ustrojená do půl noci ve své komůrce trochu si odpočinula a pak za tmavé noci chvátila tam, kam na křídlech letět jsem si přála. Jakmile jsem vyšla z domu svých pánů, vyndala jsem z kapsy růženec a nepřestala se modliti až stála jsem u kostela Ebenského. Všecky ty Mariánské žaltáře věnovala jsem duším v očistci, ale ne zadarmo. Umluvila jsem se s nimi, že mě za to budou celou cestu provázet a chránit. A to věrně splnily. Žádná nehoda mě nikdy na všech těch nočních poutích nepotkala.

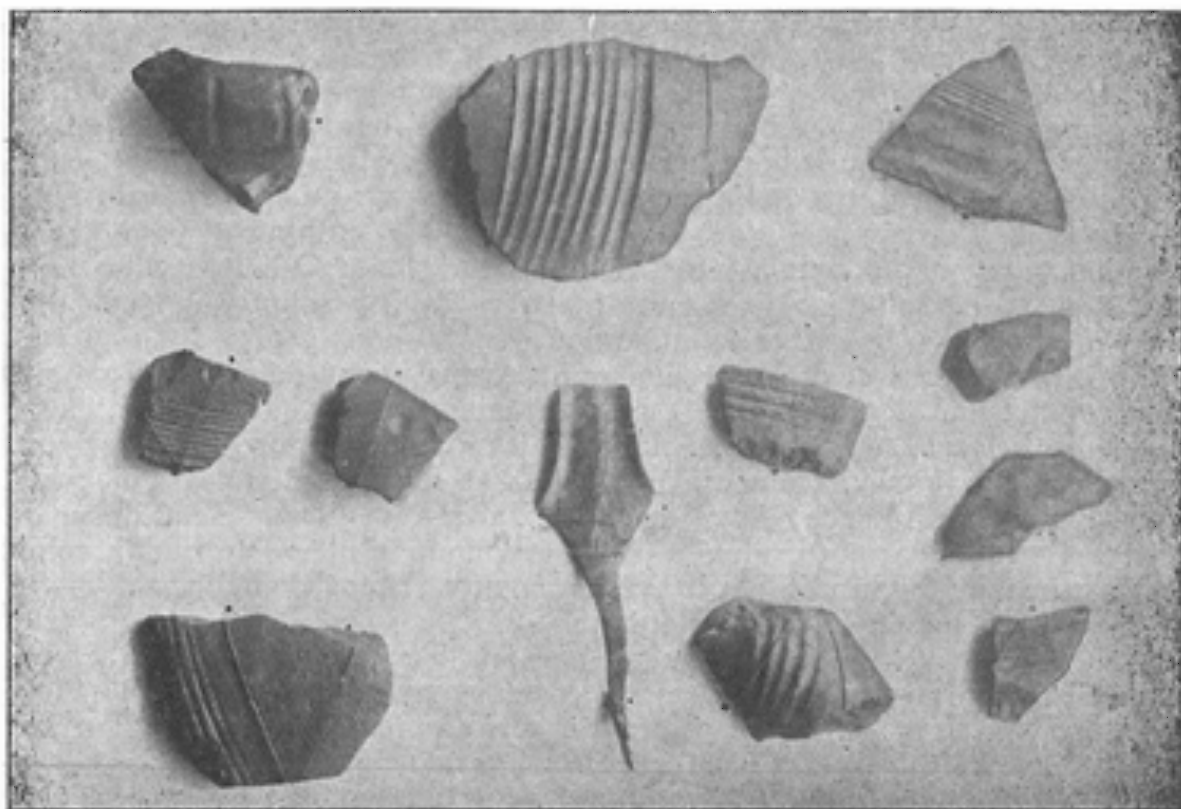
Ku dveřím kostelíka Ebenského dorazila jsem obyčejně o půl čtvrté hodině ráno; před čtvrtou otvíral se kostel, v němž mohla jsem se tudíž na sv. zpověď a sv. přijímání připravit, správu boží vykonati a ranní mši sv. přítomna býti; pak šla jsem ještě na kázání a na velkou, byla pak u milých a srdečných lidí, kteří mne jako za svou pokládali, u oběda, pochutnávajíc sobě s nimi na prajednoduchých selských knedlících. Jakmile odzvonili poledne, pustila jsem se s kopce dolů, abych ve 3 hodiny byla zase ve Schwazu. Konala jsem ty pouti věrně po celý rok, pak přestaly, obávalť se zpovědník můj, že by zdraví mému škoditi mohly.

Vydržela jsem ve službě pět měsíců, tak dlouho totiž, až naskytlo se mi místočko pro mou povahu jako stvořené, o kterém se mi zdálo, že mi je nebe samo přichystalo.

»Nad městečkem Schwazem stojí kopec Friendsberg a na něm poutní kostelíček zasvěcený 14 sv. Pomocníkům. Ke kostelu samému přistaven jest byt kostelníka, kterým byl tehdaž poctivý švec, jenž se nedávno teprv oženil; oba byli milé, dobrosrdečné prostinké povahy, že se mohl člověk snadno u tak upřímných lidí jako doma cítit. K těm jsem se odstěhovala. Mělť malinkou komůrku prázdnou, ze které šlo jedno okno přímo do kostela; oknem tím bylo vidět přímo na oltář. Byl to pro mne útulek převzácné ceny. Když paprsky věčného světla před oltářem hořícího za tiché noci okénkem až na mé lůžko dopadaly, zdálo se mi, že tam ne na zemi, nýbrž v nebi přebývám.

Neměla jsem prazádného jmění a prazádné podpory z domova. Příbuzní mi neposkytli ani nejmenší pomoci, doufajíce, že mě nouze malomyslnou učiní a přinutí domů a ku dřívější víře se navrátiti. Nezbyvalo mi tudíž než prací rukou svých a hlavy své sama každodenní výživu si vydělávati. Živila jsem se tím, že vyučovala jsem cizín řečem a pletla, šila, vyšívala za plat. Na stravu, byt a nejpotřebnější šatstvo jsem sice vydělala, ale více nic. Na štěstí odnaučila jsem se už důkladně mítí mnoho potřeb a všechno mi vynahradila nesčíslněkrát blízounká přítomnost převlebné Svátosti oltářní. Ó tam nahoře, na vrcholku starého, ctihodného Freundsbergu bylo mi tak blaze, jako apoštolům na hoře Táboru!

Tichým blahem chvělo se srdce mé, když zaléhaly do něho zvuky harfy královské: »Otec můj i matka má opustili mě, ale Hospodin ujal se

Z musea svatohostýnského: Ozdoby na vykopaných střepích svatohostýnských.

mne: skryl mě ve stánku svém, chránil mě v úkrytu příbytku mého«.
(Žalm 26.)

Se zálibou zabývala jsem se také mimo své každodenní a literární práce ošetřováním tří roztomilých dítek, které Bůh mladým manželům za té doby udělil. K těm nevinným robátkům přilnulo srdce mé takovou náklonností, že je snad ani rodiče více nemilovali.

Vše mi tak svědčilo, tak mě blažilo, tak dokonale šťastnou a spokojenou mě činilo, že bych byla místo svého za žádné jiné na světě nezměnila a sobě jen přála, tam tak život svůj strávit až do smrti.

Správa ženského jednoho kláštera v hlavním městě nabídla mi místo za učitelku řeči cizích, — nepřijala jsem je. Měla jsem se státi vychovatelkou, odřekla jsem. Mohla jsem se státi manželkou v poměrech na pohled velmi příznivých a příjemných, — ani to ani co jiného nebylo s to, by

pohnulo mě opustiti zamilovaný útulek na Freundsbergu. K smrti se mi rovnalo myšlení, že bych měla tam odtud odejít. A přece i s ním jsem se rozloučila a měla se dát poslední, konečnou stezkou dráhy pozemské.

Dne 17. srpna 1876 stala jsem se manželkou a vzala si muže, jehož jsem dříve nikdy neznala a jehož jsem teprve tehdy na vlastní oči spatřila, když už věděl, že svoluji. Toť poslední oddíl mého života«.

Takto popisuje Kordula Peregrina osudy svého pohnutého života v předmluvě ku svazku básní vydaném r. 1898 s nadpisem »Ze života lásky, blaha, bolu. Poutnická večerní«.

Manžel její Josef Schmid byl zámožný měšťan v Bregenzu, kde s ním žila pět let, načež přesídlili do Schwazu, kde na úpatí Freundsbergu zakoupil muž její domek. V městě Schwazu chvalně známo a vůbec ctěno jest jméno šlechtěné »paní Korduly«.

A nyní s Bohem šlechtěná paní Kordulo!

Blížíme se starobylému městu Hallu, které hned v dávném středověku nabylo významu pro své solné doly; solivarny jsou nedaleko nádraží. Vidíme pak zámek Amras, jehož cenné sbírky starožitností uloženy jsou teď ve Vídni, a dojíždíme do Innomostí.

Innomostí, hl. město Tyrol s 50 tisíci obyv. má vedle Solnohradu nejkrásnější okolí ze všech německých alpských měst, leží na pravém břehu Innu. Město jsme pouze minuli.

Před Zirlem v pravo vystupuje kolmo do výše 1113 m »Martinská stěna«, kde r. 1493 císař Maximilián I. při honu na kamzíky octnul se v nebezpečí života a neznámým mladíkem zachráněn byl. Míjíme osady a městečka, zámky a hrady, kláštery a zříceniny, jedeme řadou viaduktů a tunelů, ocítáme se u Pettneu, kde v pravo vypíná se Riffler 3160 m s příkrě sváženým ledovcem a blížíme se k Sv. Antonínu. Inn jsme již dávno, hned u Landecku, opustili a jsme nyní v porůčí Rosanny, jedouce ustavičně do kopce. Innomostí leží 574 m, ale Sv. Antonín 1303 m výše nad mořem a jest nejvýše položená ves v údolí Rosanny, vyhledávaná pro letní i zimní pobyt. Zde počíná také Arlbergský tunel 10.216 m dl., přes nějž trvá cesta 15—20 min.; při vjezdu stojí obelisk s reliefem jeho stavitele Julia Lotha, zemř. r. 1883; tunel končí před Langen a dráha počíná opět klesati; následují zase viadukty a menší tunely, jsme v porůčí Illu a blížíme se městu Bludenz v pěkné poloze; nad městem ční zámek Gaienhofen. Bludenz jest už pouze 558 m výše. Následuje úhledné město Feldkirch a nad ním velký hrad Schattenburg a konečně Buchs již za hranicí Tyrol, kde se koná celní přehlídka. Zde jsme u řeky Rýnu tolik proslulého svými zámky a hrady, leč sláva mnohých už dávno zašla, — ležíť už od konce 15. století v rumech, a trosky jejich zdí a věží smutně pohlíží na Rýn, jakoby tiše dumaly o své bývalé síle a slávě, která zmizela tak, jako ty prchavé jeho vlny. V porůčí Rýnu lze pozorovati tyto zámky a hrady od Sevelen za Buchsem až po Thusis, kde dráha údolí Rýnu zase opouští.

Od Buchsu počíná dráha zase stoupati. Při Sevelen viděti za rýnskou nížinou hlavní město knížectví Liechtensteinu Vaduz, ležící na úpatí »Tři sester«, význačných svými klikatými štíty 2566 m, a znenáhla stává se krajina ještě velkolepější. Blíží se Ragaz proslulé lázeňské místo s kostelem katolickým, evangelickým a anglikánským; dolů hojné vinice, nahore však šedé, holé skály zubatých alpských hřbetů, dolů život — nahore smrt. Za nedlouho jsme v Churu, hlavním městě kantonu Graubünden a cíli dnešní cesty.

Graubünden jest největším kantonem Švýcar, má rozlohy více nežli šestinu celé země, a obyvatelstvo jest z větší části polovice protestantské a z menší katolické; temena nejvyšších vrchů zasahují do oblasti věčného sněhu, vysoká pak údolí v Engadinu a Aversu mají skoro sedm měsíců zimu, kdežto zase v údolí Rýnu okolo Churu daří se víno a ovoce, a údolí otevřená k jihu dokonce i bujnosti vegetace italské se vyznačují.

Chur má tisíc obyv., město už v dobách římských bylo významu důležitého a záhy mělo také už svého biskupa, ač jako biskupské sídlo teprve r. 452 se uvádí. Od nádraží do města vedou nové, široké ulice, kdežto v městě starém jsou ulice úzké a mnohé domy z 15.—17. století. Bývalý katol. kostel sv. Martina, u něhož jest stará sv. Martinská studna, jest nyní protestantským. Na skalní terase svahu hory Mittenbergu zvedá se nad městem biskupský dvůr s dómem, zámek, domy kanovníků a katol. škola a stojí na místě bývalého římského hradu, který zde hájil přechody alpské. Věž Marsöl v sev. rohu jest ještě původu římského. Dóm sv. Lucia, postavený dle podání ku počtě prvního zdejšího biskupa (2. stol.) stojí na místě starých, snad až do 4. stol. sáhajících kostelů, započat byl ve 12. stol. a posvěcen r. 1282; půdorys chrámu jest nepravidelný, ježto i loď hlavní a nízké lodě boční stojí šikmo ku dříve postavenému presbyteriu, nejspíše proto, že pro skálu nebylo lze podržeti podélné hlavní osy. Poněvadž chrám nebyl otevřen, prohlédli jsme sobě románský jeho portál a zevnějšek, který činí dojem staré, úctyhodné stavby; věž stojí na boku, má okna gotická a helmicovou střechu. Nad biskupským dvorem jest bisk. seminář a různé střední školy a ústavy. Na dómě bijí hodiny; ve Švýcarech, jak jsme právě teď a později také jinde pozorovali, odbíjejí se hodiny na kostelní zvony, a to celé hodiny dvakrát, podruhé totiž na zvon největší; a ten hluboký a táhlý zvuk druhého odbíjení dojmá tak vážně; jakoby napomínal: pozoruj, člověče, jak rychle prchají hodiny tvého života.

Od okolí dómu dojde se za tři čtvrtě hodiny po upravených cestách s vyhlídkovými pavilony ku kapli sv. Lucia na Mittenbergu, stojící pod ohromným převislým balvanem skalním; všechny ploché skalní stěny popsané jsou jmény švýcarských Kyseláků, zahlédl jsem jedno i s predikátem: »X ist ein Schiff der Wüste« = koráb pouště, to patrně kolega kolegovi věnoval básnickou vzpomínku!

Z Mittenbergu jest pěkný rozhled na město, do údolí a na okolní Alpy; pohoří Calanda naproti nám dostupuje přes 2800 m výše; Scesaplana 2969 m. Dokončivše svůj denní úkol návštěvou Mittenbergu a poněvadž se schylovalo už k večeru, vraceli jsme se přímo do svého útulného hotelu »U tří králů«.

(P. d.)

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Počasí. Jedenáctého března připomíná církev sv. památku 40 sv. mučovníků, kteří museli v krutém mrazu státi bez obleku po celou noc ve vodě a zmrzli. Také na Sv. Hostýně byla letos toho dne největší zima —14,2° C. Ovšem za větrem a na slunci jest zde i při takovém mrazu dosti příjemno; tehdy však fučel prudký severovýchodní vítr, stromy ohýbal a v lících ostře řezal. Od 8.—11. března kolísal teploměr

mezi 10—14° C zimy. Později vítr se utišil, padal sníh a 14. března byly +3° C a tálo. V únoru bylo tepleji. Největší zima v únoru byla 6. února —8° C; nejteplejší den v únoru byl na sv. Valentina 14. února +3,4° C. Také od 19.—22. února pršivalo a teploměr byl nad nulou, pod kopcem u lázní kvetl podběl a lísky. Ale jak praví pořekadlo: Svatý Matěj láme led, není-li ho, zrobí ho hned, již den před ním mrzlo

a padal sníh, na jeho svátek 24. února byly —4° C a po něm nastala opravdová zima. Na sv. Valentina nebylo nahoře sněhu, ale 15. února padal, a trvá až do dneška, kdy tyto zprávy píší (17. března) doposud. V druhé polovici února ho bylo nejvíce 5 cm, na začátku března přibývalo, a v polovici března ho bylo přes 3 dm. Proto v neděli 14. března bylo jen 30 poutníků ve chrámě: úzká pěšinka k Bystřici a ku Slavkovu byla ušlapána, z Říky a z Rusavy bylo vidět jen jednotlivé šlépěje ve sněhu vyšlapané. Od 19. prosince mimo 14. února jest tu ustavičně sníh. Za únor napršelo 58.6 mm a průměrná teplota byla —2.1° C. Návštěva chrámu v neděli kolísala mezi 30—100 poutníků. Ve všední dny první polovice března přicházeli na pout rekruť, kteří 15. března musili odejti na vojnu.

Osobní. P. Frant. Zimmerhackel odjel 5. března do své rodné farnosti v Bořimi u Bezděže v Čechách a konal tam do 14. března sv. missii spojenou s válečnou pobožností. Přehlédl jsem, že letos 13. února slavil své sedmdesáté narozeniny. Narodil se totiž 13. února r. 1845 v Korči u Dubé, severně od Mladé Boleslavi. Přejímu tu také jménem čtenářů našich Hlasů, aby se ještě dlouho se stejnou láskou ujímal poutníků a staral o Sv. Hostýn jako dosud. — P. superior byl od 7.—14. března na sv. missii v Blansku; od 21.—28. března konal duchovní přednášky pro muže v nekdějším kostele jezuitském v Brně. — Dne 25. února zemřel v Innocosti v Tyrolích P. Josef Milz Tov. Jež. ve stáří 74 let, stráviv v řádě 57 roků. Zmiňujeme se o něm, poněvadž r. 1887, jsa provinciálem rakousko-uherské provincie T. J., přijal na prosbu »Družstva svatohostýnského« duchovní správu na Sv. Hostýně a poslal tam jako poutní kněze P. Jana Cibulku a P. Fr. X. Zimmerhackla. Přijel brzo za nimi a podával v chrámě tělo Páně v dlouhých řadách klečícím poutníkům, kteří již v pátek a v sobotu před první velkou poutí se dostavili. Za dlouhého života svého zastával v řádě mnohé a důležité úřady: byl pečlivým a obezřetným představeným, učeným profesorem na gymnasiích řádových, dobrým kazatelem a zpovědníkem. Roku 1906 navštívil opět Sv. Hostýn, aby viděl, jak dílo T. J. jím před 20 lety započaté, pokročilo. Prohlížel s velkým zájmem celé svaté místo a radoval se srdečně, že přijetím jeho do duchovní správy přispěl k rozšíření a zvelebení úcty Panny Marie. R. I P.! — Dne 1. března slavil dlouholetý, o Sv. Hostýn velezasloužilý p. c.s. rada Jan Haran a kn. arc. dv. lékárník a předseda lékárnického gremia zlaté, padesátileté jubileum svého lékárnického povolání. Odbornický časopis lékárníků věnoval svému úctyhodnému p. předsedovi při té příležitosti zvláštní článek, plný uznání pro veliké zásluhy, kterých si o zájmy jejich vydobyl, vzpomínaje při tom i neocenitelných služeb Sv. Hostýna a jeho rozkvětu po tak

dlouhou řadu let prokazovaných. Konáme zajisté jen přemilou povinnost vděčnosti, vyslovujeme-li přání upřímné a vroucí jmenem strážců svatohostýnských a všech milovníků Sv. Hostýna, aby dobrotivý Bůh na přimluvu naší korunované Královny svatohostýnské, pro jejíž posvátné sídlo po celých 25 roků s největší obětavostí a nadšenou horlivostí pracoval, milého našeho jubilára ještě dlouho a dlouho zachoval ráčil ve zdraví a svěží síle sl. lékárnickému gremiu i Sv. Hostýnu, jehož dějiny po celé čtvrtstoletí i s jeho jménem těsně srostly!

P. Alois Viceník, kooperátor v Kelči, který horlivě sbírá věci pro museum svatohostýnské a příklady o úctě P. Marie svatohostýnské v Záhoří, byl jmenován farářem v Klášterci na severní Moravě. Přejeme mu, aby ho Panna Maria tam ochraňovala, a doufáme, že napíše opět nějaký článček o úctě P. M. svatohostýnské na severní Moravě: vždyť i tam jest mnoho jejích ctitelů jak v Rudské tak zvláště v Postřelmovské farnosti, zvláště v Chromči.

Z Ameriky na Sv. Hostýn.

New York 23. ledna 1915.

Pochválen buď Ježíš Kristus!

Veledůstojný pane Superiore a všichni velební Páni a bratři na Sv. Hostýně! My američtí odběratelé Hlasů svatohostýnských a ctitelé Matičky Boží svatohostýnské Vás všichni uctivě pozdravujeme a sdělujeme Vám, že Vaše milé Hlasy svatohostýnské rádi čteme a že se nám velice líbí; všechno, co je tam, je opravdu velice zajímavé a milé: o kéž by byly všude dobře oceněny a odebírány! I my zde za mořem toužíme, abychom je také mohli více rozšířit a lásku k Panence Marii svatohostýnské více do srdcí našich krajanů zámořských roznést, ale ačkoliv se přičiňujeme, přece se nám to nedaří tak, jak bychom si přáli. Jsou mnozí, kteří ze začátku odebírali, ale teď už nechtějí a vymlouvají se, že mají mnoho výdajů, ačkoliv 40 centou nejsou žádné peníze; někteří zase se přestěhují a nedají pak žádné zprávy o sobě, kam se vystěhovali. Kdyby jsme měli všechny odběratele, co byli od začátku a co máme teď zase nové, bylo by jich už jistě přes padesát; nejhorší je to s tím stěhováním, někteří odjeli také domů, na Moravu a do Čech, a tak se to stále mění. My bychom také rádi tam na Sv. Hostýn k naší milé Matičce putovali, a zvláště bychom si přáli, abychom mohli udělat větší výpravu společnou, kdyby se nás aspoň 150 sešlo. Ale ovšem až bude zase všechno v pořádku a bude mír, teď za války není ani pomyslení. Když je náš miláček nejdůstojnější pán biskup Josef Koudelka v lodi do Říma a na Sv. Hostýn, bylo také naším vroucím přáním, abychom s ním mohli jeti, ačkoliv nám to nebylo možno. Ale když jsme dostali zprávu, že v

Evropě je válka, velice jsme se strachovali, jak se dostane zpátky domů, a všichni jsme se za něj modlili, aby Panenka Maria svatohostýnská zase nám jej šťastně navrátila, neboť je naším miláčkem a všichni zde v Americe ho nazývají svým: každý říká »naš nejdůstojnější pan biskup«, ať je to Čech, Slovák nebo Polák, i také Irčané a Italové, všichni bez rozdílu. A jaká byla naše radost, když jsme dostali zprávu, že je na cestě do Ameriky a když 3. října přijel šťastně do Nového Yorku: ó to jsme děkovali Matičce svatohostýnské za jeho šťastný návrat. 5. října měl zde u nás dvě krásná kázání a večer přednášku, a slíbil nám, že v prosinci zase přijde. A přišel skutečně na požádání dp. P. rektora Jos. Šota. Měl pro nás terciáře třídní duchovní cvičení a tu teprve dostoupila naše radost svého vrcholu při těch krásných a dojemných kázáních, jakých jsme ještě nikdy před tím neslyšeli. Ale také byl veliký zájem o ně: po celé tři dny byla návštěva tak veliká, že byl náš chrám Páně přeplněný, ač je dosti prostranný. Kromě kázání a mše sv. byl stále ve zpovědnici; to se ani tam v Evropě hned nestane, aby sám pan biskup dával terciářům duchovní cvičení. Mnohému se zdá snad, že my zde v Americe nemáme nic, ale to není pravda, nejsme zde opuštěni, a cítíme se i zde my, kteří jsme si zachovali sv. víru šťastni a spokojeni, zvláště v nynější kritické době. Ku konci duchovních cvičení nám udělil papežské požehnání a 8. prosince nám terciářům i generální absoluci. Loučení bylo smutné, ale doufáme, že zase brzy mezi nás zavítá. K nám přijel ze sv. missií, které měl ve dvou slovenských osadách nedaleko Nového Yorku. A tak stále pracuje náš český pan biskup a miláček všech. Pán Bůh jemu vše zaplat, co pro nás dobrého učinil. A teď Vám přejeme tam za mořem v tomto novém roce všechno dobré a zvláště brzkého míru a pokoje, o který prosíme i my zde v Americe. Každou neděli totiž modlíme se společně v našem kostele sv. růženec za pokoj mezi knížaty a národy křesťanskými. — Ještě připomínám, že jsme se divili tomu pozdravu, zaslánému terciářům ke korunovačnímu slavnostem, který jste obdrželi na Sv. Hostýně teprve až za 2 roky: ten dělal jistě cestu kolem světa! (Pozn. red.: nikoli, ale zpronevěřil jej nějaký poštovní zřízenec, u něhož po 2 letech teprve byl nalezen a sem dodán.) Napsal jsem toho kapku moc a nemá to slohu, pero je nám neznámé, ve dne není kdy a večer se to moc špatně píše; ale přijměte aspoň dobrou vůli a vyřídte pozdrav pěkný a srdečný naší milé Matičce svatohostýnské, aby žehnati ráčila i nám svým dítkám za mořem v daleké Americe. A pozdravujte od nás všechny naše milé krajany a její věrné ctitele! Prosíme též uctivě, abyste nás zapsali do Matice svatohostýnské, a-bysme měli účastenství na její zásluhách o Sv. Hostýn: posíláme na to 20 K. Jména

jsou: František, Anna a Marie Janošik. Po-daři-li se nám více něco učinit pro Sv. Hostýn zde v Americe, jsme k tomu hotovi z lásky k naší Matičce. Zůstávejte s Pánem Bohem!

Z bojiště na Sv. Hostýn.

Veledůstojný Pane Superiore!

Dnes jsem zase šťastně dojel do té naší pevně odrátované tvrze krakovské, trochu ovšem rozdeptané, ale zase čilý, osvěžený návštěvou u trůnu svatohostýnské Matičky Boží pro další službu pro vlast i císaře pána. Těšíme se velice, že nás docházejí dobré a utěšující zprávy. Zima je dnes zde v městě —5° C, sněhu dosti. Potěšil jsem se na tom Vašem památném kopci a lituji jen, že jsme si toho málo mohli povědět. Však až dá Bůh, budoucně! Srdečný pozdrav Vaším vzácným dpánům bratrům. Vaší zasilku Hlasů svatohostýnských jsem dnes dostal. Budu rád čítat ve vzkazkách z drahého domova. Přeji všechno dobro v míře vrchovaté. Těším se s Vámi, dá-li dobrý Bůh, až budete světit Vaši vzácnou sochu B. Srdce Páně. Snad už budem doma! Pozdrav můj všem!

Dr. A. V.

Veledůstojný Pane!

Denně vzývám Božské Srdce Páně a Matičku svatohostýnskou za ochranu, posílám a šťastný návrat nás všech na bojišti dlících. Dověděl jsem se, že budujete sochu B. Srdce Páně k okrase posv. Hostýna dovoluji si Vám též z bojiště haličského ze studených hor karpatských příspěvek na ten účel poslati. S nejsrdečnějším pozdravem P. Alois Pospíšilík, c. k. polní kurát, rodák od Holešova.

Veledůstojný Pane!

Zasílám nejsrdečnější díky za listek od Vás. O, jak jsem šťasten! Ani nevíte jakou radost pocítuji, že Jste byl tak laskav a odepsal mi! Dovoľuji si Vás laskavě žádati, buďte tak dobrý a zašlete mi občas nějakou vzpomínku se Sv. Hostýna! Vždyť se mi zdá, jakoby sama Královna svatohostýnská mě ty pozdravy zaslala. Tam na Sv. Hostýně dlí mé srdce, a pokaždé kdykoliv si na posvátnou horu vzpomenu, musím slzet. Vždyť doma jsem každou neděli vídával Sv. Hostýn od nás z domova a mé myšlenky zalétaly tam k Matce Boží. A nyní jsem daleko od mé Matičky, jak od své pozemské tak i nebeské! Letos, jak jsem byl posledně s lipnickým procesím na Sv. Hostýně bylo to již po dvacáté, právě tolikrát, kolik je mě let! Je mě zde na vojně velmi smutno! Byl jsem zvyklý netoliko v neděli, ale i ve všední dny, chodit na mši sv. A nyní nemohu jít ani v neděli. Chodíme místo do kostela na cvičiště. O, jak rád bych poklekl před svátostným Kristem, a přednesl před trůnem jeho své prosby radosti i žalosti. A teď jsem vzdálen od ně-

ho, jak smutno mi je! Jen srdce zatvrzelé může být bez svého Pána! Zde úplně poznávám, jak vypadá život lidský bez Boha! Svět je pouští, život zoufalý! Musím se velmi zdržovat, abych touhou po kostele neplakal jak dítě! Modlím se, když jinak nemohu jen večer leže potichu růženec a jiné modlitby, ale jsem stále vyrušován. Jen krátké vzdechy přes den mohu poněkud vroucněji přednést Bohu. Na pochodu se modlím z paměti mši sv. Musím však Bohu a své nebeské Matce děkovat již nyní, poněvadž jsem aspoň na nějaký čas zachráněn životem. Nepůjdu nyní do války, nýbrž budu hlídat na stráži mosty, železnice, prachárny a pod. Bylo nás několik, asi na 50 vybráno. Ovšem ještě nemám vyhráno, až budou ti staří rekruti vycvičeni, potom přijdou někteří na naše místo. Ale doufám silně v pomoc Boží, že mě zachrání i potom! Doma mám starý obrázek Panny Marie svatohostýnské a jiné. Jak rád bych chtěl jej zase přinést do musea na Sv. Hostýn. Zasilám zde 60 h ve známkách, které jsem si koupil ještě doma! Přijmete tuto maličkost jako malou almužnu na Matici Svatohostýnskou! Buďte tak laskav veledůstojný pane a udělejte mi tu dobrotu: obětujte za mne tam u mojí Matičky mši sv. za šťastný návrat! Též za mojí matinku doma! Zachráni-li mě Bůh pak přijdu poděkovat. S Bohem! Zdraví Vás a přeji Vám by Váš Bůh ochraňoval a zachoval všechny Sv. Hostýny. Váš přítel J. Sch.

Veledůstojný Pane!

Prvý pozdrav sodálský posílám Vám z vojny. Při našich cvičeních na kopci zadívám se často směrem ku Sv. Hostýnu a pozdravuji v duchu Vítěznou Ochránkyni Moravy. Rodička Boží nezapomíná nikdy na svou Družinu a to každého věrného Mariánského sodála musí potěšit. Zcela snadno je to zůstat hodným i na vojně. Stačí pamatovati na všudypřítomnost Boží, a to je onen magnet, který nás udržuje v lásce Boží. Ranním dobrým úmyslem nabývá každé cvičení, byť i nepatrné, velké ceny. Jak mne to nyní těší, že v občanském (civilním) životě chodíval jsem denně ke stolu Páně. Toť přineslo mi požehnání pro přítomnost. Myslil jsem, že to bude horší v příštím stavu, ale člověk musí v tom umět chodit. Když není mi možno zde ku sv. přijímání častěji chodit, tak aspoň sv. zpověď týdně silím duši svou. Z našich novin odebírám »Den«. Psaní ve volné chvíli též dosti, domů a na Velehrad a známým Družinám našim. Prosím o memento při mši sv. Pozdrav všem ve Vašem domě známým. Uctivě se odporoučí Jan Doležel Mar. sodál.

Manželka vojínova ze Slovácka na Sv. Hostýn. Pochválen buď Ježíš Kristus! O Panno Maria svatohostýnská, velký žal obklíčil mé srdce! Nejsem s to, abych si mohla odlehčiti v nynější trudnou dobu na Sv.

Hostýně a nutí mne to dnem a nocí, abych to aspoň dopisem sdělila a prosím proto důstojné strážce svatohostýnské se slzami v očích a zkormouceným srdcem: račte to místo mne přečíst před P. Marií, aby mne vyslyšela. »O Panno Maria, Tys zachránila předky naše, zachraň i nás, jenžto válkou tak stížení jsme. O Maria setři slze, které dnem a nocí se 4 dítkami prolévám za svým manželem; je nyní v nemocnici v daleké cizině v Uhrách, neboť se roz nemohl v bitvě u Samboru. Ach, Bože, tak dobrý manžel a pečlivý otec o své děti. Pane Ježíši Kriste, který jsi pro nás moc vytrpěl a pro spasení naše na svatém kříži, smiluj se nad námi! A Ty, Matičko svatá, přimluv se u Syna za mého manžela, by ho brzy pozdravil, aby se opět živý mezi nás navrátil. Já se modlím i s dítkami ve své domácnosti před obrazem Panny Marie hostýnské za šťastný návrat manžela. Ach, Bože, nevíme, kde má chudšas svátky a jak je slaví. My je máme smutné. Před štědrou večeří poklekly čtyry dítky okolo vánočního stromčku a pláčice modlili jsme se za šťastný návrat tatínka. Když jsme povstali, řekl nejstarší chlapec, 12 roků starý: maminko, kdybychom mohli něco z našich svátků dát tatínkovi. Ale když byli doma tatínek, byly lepší svátky, vydělali peníze a nikdy se neopili. — Tak děti naříkali o dobrého otce, neboť jsme jen z jeho rukou žili. Posílám 2 K na sochu B. Srdce Pána Ježíše na dobrý úmysl za šťastný návrat manžela. O Panno Maria vyslyš prosbu naši! J. V. B.

Panně Marii svatohostýnské děkuji: V. K. z Lehotic za uzdravení, čtenářka Hlasů od Štramberka za uzdravení z těžké nemoci, K. J. z Noslavi za uzdravení manžela z cholery na bojišti, manželé Luskovi z Rychtářova za uzdravení dítky, a za vyslyšení prosby, voják odtamtud za vyslyšení prosby, že ho chránila ve válce ode všeho nebezpečství, čtenářka Hlasů ze Štitiny u Opavy za uzdravení z těžké nemoci v krku a za vyslyšení v mnohých záležitostech, Ant. Horák Ennis Ellis Texas za uzdravení syna, čtenářka Hlasů ze Slezska, nyní v Badenu u Vídně děkuje za podivuhodné vyslyšení v důležitých záležitostech, nejen nyní, nýbrž dlouhou dobu byla v každé záležitosti tělesné a duševní vyslyšena kdykoliv vzývala božské Srdce Páně skrze přimluvu Panny Marie svatohostýnské, sv. Josefa, sv. Antonína; F. Z. B. děkuje za podivuhodné zachránění ve válce a píše: Přijel jsem nedávno z ruského bojiště. Byl jsem u oddělení válečných mostů. Při každé těžší chvíli jsem v duchu vzýval a prosil Pannu Marii svatohostýnskou, aby mě chránila ode všeho zlého, také jsem všude šťastně prošel. 2. října se mě však stala velká nehoda. Sebrali jsme most na řece Dunajci u vesnice Biala a tryskem jsme s ním jeli k druhé řece, neboť již tam na nás čekaly řady našeho vojska. Na cestě jsem spadl z vozu, který vážil s nákladem 25 metr. centů a zadní kolo mně

prejelo přes obě kolena. Kamarádi neměli času se se mnou zabývat, nechali mě samého. Když jsem se z leknutí vzpamatoval, divil jsem se, že mám ještě celé nohy. První pomoc mě poskytli dragouni, kteří měli v oné vesnici odpočinek, zvedli mě. Mohl jsem vstát a na nohou se držet. Když jsem viděl, že nemám moc těžké poranění, vydal jsem se na další cestu, a jeden četař šel se mnou. Pěšky to šlo přece špatně. Na štěstí tam jel polský sedlák s prázdným vozem, který mne svezl, takže jsem se ještě před večerem dostal ku svojí četě. Ti na mě hleděli; jeden myslel, že jsem mrtvý, druhý že mám nohy pryč, a všichni se zhržili, že to je jenom zázrak, když mám celé nohy, a mohu jak tak chodit. A já jsem děkoval Panně Marii svatohostýnské, že vyslyšela moje prosby, a zachránila mne od tak velkého neštěstí a slíbil jsem, že uveřejním poděkování v Hlasích, dá-li mně toho Pán Bůh dočkat a vrátí-li se domů. Chvála Pánu Bohu se mně to podařilo. Mám také padoucnici, dostal jsem záchvat, a další dovolenou.

Dary na bronzovou sochu Bl. Srdce P. Bohumil Jiráček, katech. Vinohrady 2 K, Kašpar Ibl, far. Ouřice 10 K, Josef Kotyk, defic. Litomyšl 2 K, Ant. Novák, far. na od. Olešnice 10 K, Frant. Tábořský, far. Křoví 4 K, Otto Adámek, prof. náb. Brno 8 K, Tomáš Fiala, far. na odp. Žamberk 4 K, M. Holubová v Urbanově 6 K, sestry Jankovy v Žatci 8 K, Ant. Bártek, děk. Hobzí (opět.) 2 K, J. Novotný. koop. (opět.) 2 K, Frant. Šťávoval v Otčenovicích za 3 syny 2 K 40 h, Berta Vaisarova ze Střebčic 5 K, Anast. Velšková z Alexovic 6 K, Nejm. odb. Hlasů ze Sv. Sydonie 10 K, Vdp. Jan Daněk, děkan v Jevíčku 25 K, Karel Mužný z Metylovic 1 K, Marie Poutíková z Velatic u Tvarožné 30 K, Anna Matuchová z Velkých Němčic 10 K, Františka Kuchařová 10 K, dvě nejmenované z Prácheň 20 K, Frant. Gajzler z Oldřichovic u Napajedel 8 K, nejmenovaná z Vyškova 10 K, z farnosti domaželské dvě nej. osoby 15 K, St. K. 5 K, Vircenc'e Šustková ze Slopného 5 K, J. V. 40 h, M. Šebestková, chcf. c. k. ber. oficiála z Vyškova 5 K, Jan a Marie Smýkalovi z Drahlava u Olom. 26 K, Ludmila Drbálková z Kralic 12 K, Marie Pitronová z Vápenky u Hranic 1 K 50 h, Františka Ležáková z Lipové 2 K, nej. z Prusinovic 1 K, nejmenovaná rodina z Brusného 10 K, Fr. Nesvadbová z Malé Lhotky 2 K, Rozalie Zmeškalova z Nahošovic 10 K, Vdp. Leop. Kolšek, kons. rada v Blansku 20 K, J. M. vdp. Sal. Roubíček, opat v Želivě 10 K, dp. Vircenc Král, far. v Choryní 5 K, Frant. Ludíkovský, měšťan ve V. Kloboučích 10 K.

Křížová cesta: A. Miklík ze Zahnašovic 5 K, Marie Chvilová ze Lhotky u Hradčovic 50 K.

Mosaikový obraz: Josefa Baráková, Protiťanov 2 K, nejm. z farnosti pitínské 2 K, L. z P. 20 K, Marie Čiháčková, učitelka z Olš. u Tišnova 18 K.

První jarní pouť bude 1. a 2. května.

Pomozte sirotkům! Sirotčinec Útulek sv. Josefa na Králov. Vinohradech vydal svým nákladem krásný kalendář o 180 stranách ušlechtilé četby a s pěknými obrázky, ke každému exempláři přikládá též ještě zvláštní obraz. Kalendář jest zdrojem výživy 136 českých sirotků, které tento ústav vychovává. Ačkoliv ústav již velký náklad kalendářů rozprodal, přece jen ještě jest jich 2400 kusů nerozprodáných na skladě. Doporučujeme našemu čtenářstvu vřele tuto knihu, neboť její zakoupením zmírníte starosti tohoto blahodárného ústavu, jenž má kromě toho v nejbližší době přijati zastup ubohých sirotků po padlých vojácích. Též prosí Útulek v kruté době stoupající drahoty o sebe menší příspěvek, obnošené šatstvo, prádlo, potraviny, staré rozlámané klenoty a podobné.

»Já jsem to již zapomněl, velebný pane!« v rozpacích odpověděl raněný voják na pozvání kněze ke sv. zpovědi. A tak jest u mnohých i nevojáků, přemnozí neumějí se zpovídat, ač by chtěli. Proto opatřila »Archa« v Prostějově místo zpovědních obrázků letos stručný návod ke sv. zpovědi, který by se v době velkonoční měl hromadně rozšířit po farnostech a v poli. (1000 dvojlistků 5 K, 500 ex. 3 K). — Je to něco, v čem jsme cizinu předstihli, i co ceny se týče! Je 4 krát lacinější než podobné tisky cizí!

Různé hlasy: »Redakci »Archy« v Prostějově: Zašlete mi ještě jednu »Eucharistii« od Verdaguera-Boušky. Taková roziimání jsou zlatými perlami křídly pro znavenou duši kněžskou! Měla by býti na klekátku každého kněze! V největší uctivosti oddaný Fr. Hala, farář ve Vrchoslavicích. — Výtisk v původní vazbě stojí jen 2.60 K. — Račte mi listků polní pošty s verši poslat 150. Objednávám podruhé, neboť se všeobecně zalíbily. V. Strmiska, farář v Provodově. (100 listků za 1.50 K). Dp. Bart. Kutal z Raškova píše: »Za blou andělskou knihu (Eucharistii) díky!« — Na revui »Archa« předplácí se ročně 6 K, studenti 4 K. — Křehleřův obraz sv. Cyrilla a Metoděje 10 K. — »Pošli mi ještě jednu Eucharistii Verdaguerovu. Je to skvostné! Dr. Alois Kolšek. — »Zpívejte Pánu«. 1 ex. 20 h, 100 ex. 10 K.

přehled. Můžete si představit moje milé překvapení, když, vstupuje do kostela, slyšel jsem zpívat »Nesem vám noviny«. A překvapení se proměnilo v úžas, když jsem seznal, že varhany ke zpěvu hraje býv. maršálek král. Českého kníže Lobkovic. A hrál dobře. Po proměňování hrál Lobkovic »Narodil se Kristus Pán« a vojáci zpívali česky. Bylo to velice milé. Ba i hymna na konec zpívána byla česky. — Nadporučík princ Schwarzenberg přistoupil při mši sv. k přijímání. Po mši sv. šli jsme domů, kde jsem připravil božíhodový gábl.

Měsíček sprostředkovatel. Psala mu mezi jiným: »Vrať se mi, drahý muži, vrať se třeba bez ruky nebo bez nohy, vrať se třeba zmrzačený, ale vrať se. Uvítáme Tě s velkou radostí. Tolik se na Tebe těšíme, tolik nám zde scházíš. Každou chvíli o Tobě hovoříme. Maruška stále vzpomíná, kde je asi v tuto chvíli tatínek, zda právě neletí na něho smrtonosné olovo. Jaroušek ji těší, že se tatínek nebojí, že se mu nic nestane a malá Jarmilka již umí vyslovovat slůvko »táta«, které nyní tím sladčeji a mileji z její pusinky zní. . . « Dostala tuto odpověď na růžovém lístku polní pošty: »Mojí draží, nejdraží! Lístek tento je dokladem, že jsem dosud živ. Připojuji k tomu, že jsem také zdráv. Jaroušek má pravdu — olovo se mi až dosud vyhýbalo. Zlíbej za mne ty zlaté hlavičky našich dětiček, já ti to vynahradím až přijdu. A večer dívejte se všichni na měsíček. Já naň budu také hledět a tak tichý měsíček sprostředkuje splnutí našich zraků. V stejnou dobu bude svítiti vám i mně a já budu vzpomínat. . . « V noci hleděly do měsíčku čtyři páry zarosených očí a malý Jaroušek viděl v něm oči tatínkovy, jak hledí na ně. Po něm i ostatní viděli podobný sladký prelud. A co tatínek? Hleděl do měsíčka? Viděl v něm také oči svých drahých? O, ano. Viděl ještě více. Viděl v duchu tři drahé hlavičky v okně, any stulený kolem hlavy matčiny hledí do měsíčka. . . Měsíček sprostředkoval spojení tatíčka s jeho rodinou. Zlatý měsíček a sladká illuse. . . Dětičky každý večer hledají v něm tatíčkovy oči. . .

Český sedlák a polský sedlák. Žena mu, ehuďascovi, zemřela, a on s dvěma drobnými dětmi musel uprchnout před nepřitelem. Prchl až ku Praze, ale děti ztratil. Zavezli je jinam. Hledal je a našel je, měli mu je dovézt drahou. Čekal na pražském nádraží. Pražané se dověděli o polském rolníku, jak čeká na dvě děti, a byli zvědaví na shledání. V tom dojel vlak. Ve spoustě vystěhovalců vede jedna paní dvě děti. Výkřiky a už si leží osmahlý rolník s dvěma robátky v náručí. Pražané slyšeli. Jedna paní zahovořila k druhým: »Jen si představte, že by vaše děti musily za takového mrazu utíkat z domova bez vás!« Hned se také nabídl, že děti by vzala k sobě. Ale polský rolník-otec přivínil svá robátka k sobě a zahovořil: »My se už neodloučíme, paní, od sebe. Jsem u českého sedláka, který má dobré srdce a ten už se těší na moje děti!« Jediné oko nezů-

stalo suché. Polský rolník odnášel své děti — k českému rolníkovi.

Modlitba vojína. V době nejprudších bojů, kdy u Přemýšlu zuřila pekelná palba a naše vojsko konalo nejtěžší a vítěznou povinnost, složil jeden voják, jménem František Szatka, modlitbu, kterou vojín v zuřivém ohni se modlil. Modlitba krásného obsahu zněla: »Bože na nebi, dej ať krev naše jest požehnáním pro vlast, dej ať ze všech obětí, které pro otčinu přineseny byly, vzejde mír, který přinese nový život a nový rozkvět. A ze vzdechů, které v této trpké hodině k Tobě vystupují, slyš prosbu za ochranu ubohých, jež jsme opustili a kteří nyní jsou bez ochrany. Ukaž se, Všemohoucí, ve slávě své jejich duším a zjev jim, že my s jejich jménem v ústech před trůnem Božím se objevíme. Potěš nase otce a matky, naše ženy a nade vše milované dívky. A oznam jim, že v tomto táboře byli jen rekové, kteří radostně bojovali a umírali pro vlast. Uděl drahým doma klidu a pokoje a chraň je před neštěstím. Amen«.

Naši vojáci se modlí. Po velké bitvě ubíral se zbytek velkými ztrátami prořídle setniny nazpět do svého bytu. Jeden řeholní bratr, který se nacházel u setniny jako rezervista, vytáhl rženec a modlil se tiše. Druzí to viděli a jeden z nich pravil: »Modli se jen nahlas; dnes máme Bohu co děkovati, že jsme ještě na živu«. Stalo se, jak si přál. Bratr modlil se napřed a za ním ve sboru ostatní. Jaký to krásný obraz! Takové příklady našich vojáků nechť nám dodají myslí a dobré naděje.

Hanák nechtěl sloužit v »loftě«. »Hlas Lidu« vypravuje: Při přehlídce domobranců v Prostějově uznán byl za způsobilého občan K. To ho rozlítostnilo do té míry, že si koupil v hospodě opičku. A s touto opičkou přišel ku přísaze. Pozorně naslouchal čtení přísazní formule. Když slyšel, že má věrně sloužit na suchu, na vodě i ve vzduchu, přerušil důstojníka, čtoucího přísazní formulí a povídá: »A to, prosím, ne! Na socho a na vodě slóžit bodo, ale v loftě né«. Marné bylo domlouvání, že musí slóžit přisahu dle předepsané formule. Občan K. tomu nechtěl nijak rozumět a rezonýroval dále: »Ale, páni, majó přece rozom a oznání, deť já so staré člověk, na socho bodo slóžit, do vode take pudo, ale v loftě, páni, víte, to se mnó není nic. Tak mněte oznání«. Odvodní komise uznání měla, poslala občana K. domů, aby se z opičky vyspal, a druhý den se střizlivý dostavil ku přísaze.

Šíroci raněným vojínům. Nedávno před večerem cupaly dvě dívenky, šíroci z Asyly Pražského Jezulátka v Praze-II., Černá ulice č. 12, Žitnou ulicí v Praze a nesly veliký koš různého šatstva, hlavně pak mnoho starších dívčích zimních klobouků. »Kam to nesete, děti?« tázal jsem se. »Do školy ctihodným sestrám, dá-li se toho u potřebiti pro vojáky«, zněla odpověď. A dnes už se z darovaných klobouků robí pohodlné domácí střevíce pro vojíny. A jak budou trvanlivé. Blaze těm, kde i děti osi-

řelá rády přináší dle své možnosti obět vlasti. Račte šlechtní dobrodinci pamatovati na dítky asylu Jezulátka v těchto zlých dobách!

Zbožnost ve válce. Francouzský důstojník napsal v lícení bojiště: Nalezl jsem u stromu šest mrtvých německých vojnů. Jeden měl ještě v ruce lístek, který představoval obraz Kristův s tištěným nápisem: Pane, zůstaň s námi, neb se připozdívá. — A pod tím bylo napsáno umírající rukou: Pán praví, já jsem s vámi po všechny dny až do konce věků. — Něco dále našel jsem osm jiných. Mezi nimi ležela modlitební kniha a otevřena byla právě strana s modlitbami za umírající. Každý německý voják nesl takovou knížku u sebe.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví a dodává

okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví pravou vlašskou mosaičku kaménkovou pro fasády, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším záručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice č. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvíceji.

„Tisíckráté pozdravujem Tebe“

májová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 korun.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů).

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun

dobírkou záručeně pracích barev bez chyb. — — —

Kanafasy na ložní povlaky, košilové plátna lněná neb polevlóníky, rumburské vby, grlezety, ručníky, tkané barochety, na šaty, modní zefiry na košile a bluzky a na šaty, bílé grádle, flanely, modré tlaky na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracováno, velekrásno a trvanlivé v délce 8—15 metrů.

Frant. Maršik,

ruční domácí tkadlec,

Česká Černá, č. 107, p. Háchov.

Každý dle potřeby račte udát co potřebujete i délku zbytku, si račte zaznamenati, nehodící výměnám, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Těm zasílám při této šleť lněných prestěradel barev švu 150 cm. šir., 200 cm. dl., jen za K 15.80.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdekonsalji a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů, jakož i polovoskové a stearinové

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejdůst. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.40 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Pozdrav k pouti válečné, zaslaný na Sv. Hostýn od nejdůst. k.-a. konsistoře v Olomouci dne 28. dubna 1915. — Letoší jarní a zároveň prosebná pouť na Sv. Hostýně. — Před bojem novým (báseň). — Monsignore Dr. Jos. Bena. — K 70tým narozeninám Monsgr. Dr. Beny (báseň). — Válečné pomněnky. — Sv. Hostýn za válečné tísně. — Čím jest náboženství našim vojínům. — Dr. Beda Dudík a Sv. Hostýn. — Z Hané do Švýcar. — Zprávy ze Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Ranění vojini na Sv. Hostýně. — Monsgr. Dr. Josef Bena - † kons. rada Karel Klimkovský - Pokračovací dívčí škola v Hájí. — Hlavní oltář v kostele bystřickém se starým obrazem Panny Marie svatohostýnské. — Holešovské procesí na Sv. Hostýně. — Kroje poutnic svatohostýnských z okolí velehradského. — Stará jedle u vodní kaple víchrem zlomená. — Sv. Anna na novém místě na Sv. Hostýně od 22. června 1913.

Důležité upozornění

Jelikož se sešlo opět hojně zajímavé a časové látky, vydáváme dvě čísla (červnové a červencové) najednou a prosíme tudíž P. T. odběratele Hlasů, aby červencového čísla zbytečně nereklamovali.

Poněvadž mnozí dosud za minulé ročníky nedoplatili, viděli jsme se nuceny upomínat; těm, kdož upomínce vyhověli budou Hlasy dále zasílány, ostatním však zastaveny. Prosíme opět, aby, pokud se nestalo, všichni splnili svou povinnost.

Tímto rokem započínaly Hlasy Svatohostýnské své druhé desetiletí. Snažíme se je co nejvíce možno zdokonalit. Papír je mnohem lepší (hladký a lesklý) a též vyobrazení, vesměs se Sv. Hostýna, jsou shotovena od nejlepší naší české firmy. Poněvadž předplatné nebylo zvýšeno, nýbrž jako dosud jen 1.50 K, doufáme, že P. T. odběratelé zůstanou Hlasům našim věrni a prosíme je snažně, aby hojně nových odběratelů nám získali (každý aspoň jednoho) a jejich správné adresy co nejdříve nám zaslali si neobtěžovali. Prosíme však jen o adresy těch, o nichž možno se určitě nadíti, že stanou se skutečnými odběrateli. Proto nejlépe by bylo je osobně na Hlasy upozorniti. Královna svatohostýnská račíž sama odměniti hojně všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a úctě! Zároveň prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129. — Příspěvky na Matici svatohostýnskou račte zasílati složenkou Matice čís. 44.642. — Příspěvky na jiné účely nejlépe posílati poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, buďtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubíček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Při změně adresy budíž vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba zavčas upravití, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili.

Z církve a světa.

Pochvalný přepis nejdůst. Kníž.-Arcib. Konsistoře v Olomouci zaslaný vdp. jubilantovi Janu Blažejovi v. děkanovi na Rusavě dne 5. dubna 1915. Veleďst. pánu p. Janu Blažejovi, m. děkanu, kons. radovi a

faráři na Rusavě. Dočetli jsme se v Hlasech Svatohostýnských, že dovršil jste ve dnech právě uplynulých 40 let své farářské činnosti na Rusavě. Dlouhá to zajisté doba a mnoho v ní zašlo, by již nikdy se nevrátilo

nás dolehly a prosil za nás, aby vyslyšela naše prosby, pomocí svou nám přispěla a jako Královna pokoje vyprosila od milosrdného Srdce svého Božského Syna, Knížete pokoje, žádoucího, tolik želaného míru. — Za té řeči tiché štkání lidu propuklo v hlasitý pláč.

Po svatém požehnání vyzváněny hrany za zemřelé vojíny. O 8. hod. uspořádán světelný průvod, obětován rovněž za vojíny.

V neděli, po ranní mši sv. obětované za vojíny, uspořádán prosebný průvod s Nejsvětější Svátostí Oltářní, aby Bůh naše vojíny sílil a žehnal jejich zbraním. Průvod bral se schodištěm dolů, pak cestou k lesu a okolo

Ranění vojini na Sv. Hostýně.

staré křížové cesty k románské kapli, kdež byl udělán oltář. Probošt Stojan vybídl ke společné modlitbě za vojáky na bojišti, za raněné, umírající, padlé a zajaté, za brzké uzavření míru, za císaře pána, za sv. Otce, aby Pán Bůh ráčil žehnatí jeho snahám o sprostředkování míru mezi válčícími mocnostmi. Zasvěcením Božskému Srdci Páně, vyznáním víry a svátostným požehnáním pobožnost skončena. V kostele pak byl kondukt za zemřelé vojíny.

Po 9. hod. byla u románské kaple schůze Matice svatohostýnské. Jednatelskou zprávu podal probošt Stojan. Schváleno zaslati pozdravný telegram císaři pánu, načež byla uspořádána malá akademie. Dvě družičky přednesly hold Panně Marii svatohostýnské a vyprošovaly ochrany

pro naše vojíny. Za modlitby dětí děkoval přítomný voják z lazaretu. Pak přednesl hold chlapec. Za Poláky promluvil vystěhovalec ze Lvova; pak uděleno slovo rusínskému profesorů náboženství a jistému Slovákovi od Uh. Brodu. Ten ve své řeči hlavně poukazoval, ať nikdo nesvaluje vinu dnešní vojny na nikoho, ale jen sám na sebe, na svoji pýchu a vypínavost. Ať se každý přizná, že jest to jen zasloužený trest za naše protivění se vůli Boží.

O 10. hod. bylo venku kázání a pak mše sv. ve staroslovanské liturgii.

Po mši sv. uspořádán znovu prosebný průvod s Nejsv. Svátostí Oltářní, s tímž úmyslem a pořadem jak ráno. Slavným Te Deum a přáním, aby co nejdříve konána byla děkovná pouť na Sv. Hostýně, slavnost ukončena.

Po sv. požehnání nastal rozchod. Těžce odcházelo se četným poutníkům. Mnozí po zpátku se slzami v očích odcházeli. — Vzpomínku zasluhuje jistá matka od Uher. Hradiště, která ač nemocná, přece přijela na Sv. Hostýn, aby zasvětila svoje drobné děti Panně Marii svatohostýnské, aby Ona, Matka nebeská, neopcuštila je, když by si ji Pán Bůh povolal a muž z vojny se snad nevrátil, když od něho již přes 5 měsíců nemá žádné zprávy. Tak milo a útulno jí bylo ve svatyni. Nyní vrací se zpět do svého domova, kde tolik bolesti jí čeká . . . Ještě ve dveřích se ohlížejíc, posledním pohledem loučí se s Pannou Marií svatohostýnskou a již sestupuje do údolí slz. Panna Maria jistě jí žehnala, stírala kanoucí slzy a šeptala k ní: »Neopustím tě v důvěře tvé!«

Hostýn byl kdys hlučným bojištěm, teď — je tichým útočištěm.

* * *

K tomuto obrázku lidovému podává vdp. katech. Adolf Jašek přesný popis válečné prosebné pouti pořádané Maticí svatohostýnskou:

Na první obvyklou pouť jarní uspořádala Matice svatohostýnská letos i druhou válečnou pobožnost. Válka dosud trvá. Děla denně hřmí, životy lidské denně jsou ničeny a mrzačeny a za těch hrozných úzkostí ještě nevíme, kdy posléze tomu strašnému krveprolití bude konec, a kdy zase vzklene se duha míru nad lidstvem zbědovaným. Lidé jsou silní, aby mocně rozdmýchali vášně, ale slabí, aby rozpoutané zkrátli. Kdo jiný může pomoci než Bůh »milovník a dárce pokoje«, a čí přímluva u Něho bude mocnější, než Té, která světu dala Knížete pokoje? Proto se nedivíme, že veškeré lidstvo upírá prosebné lkající zraky k nebi, prosíc o milostivé vyslyšení úpěnlivé prosby: »Dej nám už konečně, Bože, pokoje, jehož nám tento svět dát nemůže, a jehož nám tolik zapotřebí«.

Teploučká skoro letní měsíčná noc umožnila přčetným poutníkům, že mohli přenocovati venku na měkkém trávníku, ani pro nedostatek nenašli již útulku pod nějakým přístřeším. Lehounký vánek je ovíval, měsíček svítil a hlídal, lesy šuměly ukolébavku.

Ráno v kostele kázal katecheta Ad. J a š e k z Kroměříže a venku vdp. superior P. O s t r č i l í k. U vedlejšího oltáře sloužil mši sv. za zemřelé a padlé vojíny dp. Balt. H ř í v a, farář v Napajedlích. Na to rozvinul se prosebný průvod s velebnou Svátostí, jež vedl vdp. děkan D a n ě k z Je- víčka. Byl počtem mohutný, zbožností vroucí, pohledem nádherný, velkolepý. Na prostranství u okrouhlé kaple stanuli, lid v několika tisících zástupu obtočil oltářík a probošt dr. Stojan vykonal s věřícími veřejné modlitby za Jeho Veličenstvo, bojující, raněné, zajaté, nemocné a padlé vojíny, za vlast a odvrácení hrůz válečných, za sv. Otce a snahy jeho o mír. Po sv. požehnání doprovodili věřící Nejsvětější Svátost do kostela, kdež vykonal kondukt za padlé vdp. farář P. Balt. H ř í v a.

Na to venku bylo prosebné holdování k Panně Marii. Probošt dr. Stojan všechny vřele vítá, navrhuje za předsedu dvor. radu Sedláčka, místopředsedu Matice svatohostýnské. Pan dvorní rada ujímaje se slova, vyslovuje nesmírnou radost nad tak hojným úcastenstvím, jímž podávají důkaz lásky k Sv. Hostýnu a důvěry v mocnou pomoc jeho Královny. Dítky ze sirotčince v Lukově přednesly několik srdečných proseb k Panně Marii. Prostá slova jejich, jež plynula srdečně z úst jejich, byla tak dojemná, že lidé nesmírně dojatí hlasitě plakali. Na to vdp. probošt Stojan přečetl vřelý přípis nejdůstojnější knížearcibiskupské konsistoře v Olomouci, který přinášíme v Hlasech na prvním místě a za nějž jménem Matice svatohostýnské, duchovní správy a všech poutníků zvláštním přípisem nejdůst. konsistoři bylo poděkováno.

Pak navrhl vdp. probošt děkovný telegram J. M. nejdůst. pánu generálnímu vikáři dru K. Wisnarovi, jakož i holdovací telegramy Jeho Veličenstvu a Jeho Eminenci, pánu kardinálu do Olomouce. Všechny byly nadšeně přijaty. Jeho Eminence ráčil odpovědět děkovným telegramem: »Děkuje vroucně za milou vzpomínku poutníků svatohostýnských, spolu se modlím, by na přímluvu mocné ochránkyně Moravy společné tužby naše byly splněny. Kardinál Bauer«. Jménem vojinů poděkoval vojin Jan Obrázka za tolik lásky a tak hojné a četné modlitby a pobožnosti, které doma pozůstali konají opravdově zbožně za vojiny naše. Přeje všem, aby Pán Bůh se smiloval a popřál nám všem brzkého již shledání u krbů domácích. Šimordova Milada z Kostelce u Holešova prosí za dítky o ochranu pro tatínky na vojně a jejich brzký návrat k rodinám. Eugen Vaníček rovněž z Kostelce dojemně vykládá, jak smutno doma, kde tatínka, bratříčka už tak dlouho není. Vařucha jménem Omladiny prosí Matičku svatohostýnskou, aby nedopustila, by prořídly řady nadějných skupin Omladiny úmrtím členů vojinů. Pěkně a srdečně promluvila Vaníčková z Bylavska. Vlává v pokleslé myslí novou naději a těší, že po dnech žalu nastanou dnové radosti, za jejichž urychlení přednesla vroucí prosbu.

Polský učitel Jos. Wrubel z Přemyšlu, nyní na polské škole v Kroměříži, praví, že jest vzdělán a dojat tak velikou účastí a vzornou zbožností. Co Moravanům podává Sv. Hostýn, skýtaly lidu polskému Častochova, Kalvaryja, Kochavina. Nyní jsou srdci polskému většinou nepřístupny, nejsou svědkem takých oslav, zanícených proseb, ale miliony Poláků upírají k těmto posvátným místům zraky své prosebné a prosí nebe o smilování a ukrácení dnů hrůzy. Roztroušení Poláci mezi námi spojují se s námi na modlitbách. Děkuje vřele za pohostinství, jakého se jeho krajanům mezi námi dostalo. Dr. Stojan praví, že cítíme i my jejich neštěstí a ujišťuje je i nadále naší přízní a láskou. Jménem rusínského bohosloveckého semináře v Kroměříži promluvil kanovník dr. Ščepkovič ze Stanislavova. Praví, že z očí národa jeho již mnoho slz proteklo. Zdá se mu, jako by pro jeho národ nejtrpčí kalich byl určen; proti nejsvětějším statkům národa jeho, náboženství a jazyku, vede nepřítel vyhlazovací boj, vše to jakož i strádání v cizině bolí, ale všechnu tu nevolí lahodí jednak naděje v lepší časy, jednak v pravdě bratrské přijetí, za něž vřele děkuje. Dr. Stojan praví, že jsme vždy vysílali modlitby za sjednocení Slovanů u víře a že nyní tím vroucněji je budeme konati, když nepřítel sahá na sv. víru.

Bachaň z Hluku, praví v pozdravu, že Slováci přišli tak četně složit hold Vítězné Ochráně Moravy a poprosit, aby pod svůj ochranný plášť vzala všechny vojiny a rozprostřela jej i na věrnou Jí Slováč. Osvědčuje věrnost Slováků trůnu Habsburskému, odmítá planá hesla protinábožen-

ská o této válce a za mocného souhlasu všech zapřísáhá k životu dle Boha. Vinc. Kroutil z Bylavska prosí za muže o mír a Vymětal vyzývá obnově všech slibů a předsevzetí dobrých a k praktickému životu náboženskému. Dítky lukovské pěkně zazpívaly. Dr. Stojan děkuje jménem poutníků koleji Tovaryšstva Ježíšova za jejich horlivost a péči a za vše, co konají dobrého pro časné i věčné blaho poutníků. Dvorní rada Sedláček poděkoval tisícům za přehojné účastenství a za vzácné upřímné z hloubi duše vytrysklé projevy křesťanského přesvědčení a vlasteneckého smýšlení, jaké veřejně osvědčovali ve svých proslovech. Tím zdařilá holdovací akademie byla skončena.

Před hrubými službami božími kázal nadšeně ve chrámě horlivý pan děkan P. Jan Daněk z Jevíčka, vybízaje k trpělivosti, a odevzdanosti do vůle Boží a k důvěře v milostivou a velmocnou ochranu Vítězné Královny svatohostýnské.

Venku kázal P. Solář, farář z Újezda, vyličuje význam Sv. Hostýna pro náboženský život náš. Jest útočištěm a svědkem šťastných i žalostných chvil našich, naší radosti i našeho pláče.

Hrubou mši sv. sloužil za assistance dpp. farářů Al. Ficka z Blazic a Fr. Hronka z Kostelce vdp. probošt dr. Stojan a venku ve staroslovanském obřadě kanovník dr. Ščepkovič. Prosebný průvod s Nejsvětějším po kopci vedl dr. Stojan, jenž vykonal i společné modlitby podobně jak ráno.

Třeba že pro poměry válečné nedělo se příprav a agitace na tuto pouť, přece byla na ní zastoupena skoro celá Morava: sešlo se proseb- níků na 25.000. Vynikalo zvláště okolí svatohostýnské a Slovácko. Pobožností byly neobyčejně dojemné, upřímné, modlitby vroucí. Ku sv. svátostem jich přistoupilo na 6300. Tak četné hromadné pouti dle všeobecného souhlasu nebylo od slavné korunovace.

Kéž Panna Maria utvrdí dobrá předsevzetí tu učiněná a posvěti je a přimlouvá se mocně za vyslyšení všech proseb tak hlasitě a úpěnlivě k nebi volaných!

Průvody byly zaznamenány: Slopné 70, Mostkovice, Horní Lhota 60, Velký Ořechov 270, Hrubčice, Dub, Kostelec, Břesovice, Vrahovice, Smržice, Dubany, Lipina u Val. Klobúk, Lidečko 250, Újezd 103, Štítná 150, Stará Ves u Mor. Ostravy 19, farnost Brumovská přes 400, farnost Provodovská 100, Smolína, Vlčnov 230, Hluk 120, Polanka 120, Nezdenice 50, Pítín 140, Holešov asi 1000 s vdp. děkanem, Kostelec s p. farářem 500, Blazice s p. farářem 500, Horní Újezd s p. farářem, Loukov s knězem, Černotín s p. farářem, Spyťínov s knězem, Vysoké Pole, Slavičín, Cíchov, Zděchov, Hradčovice, Studlov, Bánov, Prostějov, Bojkovice, Vlachovice, Lačnov, Březůvky, Drnovice, Francová Lhota, Komna, Pozlovice s knězem, Zlámanec a Svárov, Všemina s p. farářem, Krumsín, Kunčice a Trojanovice, Frenštát, Kozlovice u Frenštátu, Chvalkovice, Nevšová. Tito odešli v pondělí ráno. Ve zpovědnici vypomáhali všichni důst. pánové svrchu jmenovaní, dále vdp. děkan Fr. Kremel a zvláště horlivě P. Frant. Pokorný, farář v Dolních Vístonicích. Za povšimnutí stojí, že právě téhož dne, kdy byla konána válečná pobožnost na Sv. Hostýně, dobyla naše vojska velkého vítězství v Haliči.

Žofie Gottwaldová.

Před bojem novým.

Hostýnská ty horo svatá,
památko ty veliká —
hlásáš světu Boží divy,
do blízka i daleka.

Na vrcholu tvém se zlatí
v lesku slunce slavný chrám,
tam vévodí mocná Kněžna
proti všem zla nástrahám.

Obránila předky naše
zde ctná Bohorodička,
lešť kdy Tatar vlasti strojil,
zastala se Matička.

Syna svého přesvatého
za ochranu prosila,
zbožný národ Moravanů
poroby zlé zhostila. —

Pozvedáme znova dlaně,
k Tobě Krista Matko ctná,
kdy zas pohan útok kuje
dědictví na posvátná.

Před Tebou o Panno slavná,
Přímluvkyně vznešená,
s vřelým citem lásky věrné
padáme na kolena:

Chraň nás v boji z jasné výše,
s Hostýna ať vždy k nám dýše,
lásky Tvé van líbezný;
by odkazy naše milé
církve, vlasti vlajky bílé
slavily vjezd vítězný!

Karel Tesárek, farář v Chabičově.

Monsg. Dr. Josef Bena.

(Věnováno k 70. jeho narozeninám.)

Jedeme-li dráhou od Svinova k Opavě, upoutá nás asi v polovici cesty pohled na velmi úhledný nový kostel, který položen jest na překrásném místě a obklopen nově založeným sadem. Jest to nový farní kostel v obci Chabičově-Háji, zasvěcený sv. Valentinu, b. a m., a vystavěný v letech 1910—11 nákladem 150.000 K na paměť 80. narozenin J. V. císaře a krále našeho Františka Josefa I. Kostel dle vyjádření samého nejdůst. pana světitele J. b. M. Dr. Karla Wisnara, jest jedním z nejkrásnějších venkovských kostelů v naší arcidiecése. Kromě této budovy jímá pozornost příchozích do Chabičova-Háje ještě jiná, nejen pro obec, ale i širé okolí slezské významná budova, jejíž starší část nese nápis »Sirotčinec sv. Karla B.«, kdežto nová část, ozdobená v rohu z venčí sochou sv. Josefa, slouží za pokračovací dívčí zimní školu. Budova tato jest vlastnictvím kongregace ct. sester sv. Kříže z mateřského domu v Choryni na Moravě, a děkuje svůj původ dvěma šlechtitným kněžím, jejichž podobizny přinášíme. Jsou to † 27. března 1911 kons. rada Karel Klímkovský, em. farář velkopolský, a vysoce důstojný Monsgr. Dr. Josef Bena, sídelní kanovník v Kroměříži, em. ředitel k. a. semináře v Kroměříži, assessor k. a. konsistoře, c. k. vládní rada, k. a. komisař kongregace sester sv. Kříže a k. a. semináře v Kroměříži.

Poněvač 24. května slavil vys. důst. pan kanovník své 70. narozeniny, naskytla se velmi vítaná příležitost, abychom uveřejnili aspoň stručný ná-

črtek jeho zasloužilého života a doufáme, že se tím zavděčíme nejen milému Slezsku, jemuž úspory své životní věnoval, ale též velké části kněží arcidiecése olomucké, jejichž učitelem a vychovatelem v k. a. semináři v Kroměříži byl a jimž úctu k Rodičce Boží a k posvátnému Hostýnu vštěpoval. Také i poměr, v jakém stal k řádu Tovaryšstva Ježíšova, o němž se dále zmíníme, vybízí, abychom mu v tomto časopise přinesli vděčnou vzpomínku.

Jak jsme již připomenuli, narodil se p. kanovník 24. května o svátku P. M., Pomocnice křesťanů, r. 1845 v Malé Lhotě, farnosti velkopolské ve Slezsku z rodičů Jana a Johanny Benových. Protože tři strýcové ze strany matčiny byli ve službách panských, určen i Josef vstoupiti do

Monsgr. Dr. Josef Bena — † kons. rada Karel Klímkovský.
Pokračovací dívčí škola v Háji.

těchto služeb a byl poslán na studie na reálku do Opavy. Ale hned po prvních prázdninách náhoda zavedla ho na studia gymnasiální. Jako pasák o prázdninách zpíval si zpěvy ze mše sv., jak si je od slyšení zapamatoval. Sestře se to tak líbilo, že mu pravila: »Ty bys mohl býti i páterkem«. Přišlo to k řeči i doma s rodiči a po prázdninách vstoupil Josef do gymnasia opavského, kdež mezi jinými měl za učitele známého Antonína Vaška, rodem z Háje, kdež až posud na rodném jeho domě č. 8 se nalézá mramorová pamětní deska, a pak JUDr. Matěje Kavku, pozdějšího ředitele na akademickém gymnasiu v Praze.

R. 1865 složil maturitní zkoušku s vyznamenáním, načež konal studia bohoslovná v Olomouci a v r. 1869 vysvěcen byv na kněze ustanoven byl prefektem v k. a. semináři v Kroměříži. Ale již po půldruhém roce odebral se z rozkazu nejdůst arcipastýře do Prahy, aby tam na filosofické fakultě důkladně se vzdělával ve vědách přírodních. Po zkouškách vykonaných s vý-

borným prospěchem, stal se opět prefektem v k. a. semináři a v roce 1875 dosáhl i diplom doktora filosofie.

Počátkem školního r. 1876—77 odešel z Kroměříže na přání tehdejšího kardinála Fürstenberga do Kalksburgu, kdež s úchvalou c. k. zem. školní rady dolnorakouské ustanoven byl za profesora a ředitele na šlechtickém gymnasiu. Úřad tento zastával po 7 roků a tak vstoupil v přátelský styk s řádem Tovaryšstva Ježíšova, jemuž vyučování a vychovávání na jmenovaném ústavu bylo svěřeno. Když na počátku let 80. jednáno bylo o zřízení prvního českého gymnasia ve Slezsku v Opavě, obrátila se pozornost české veřejnosti k němu a tehdejší vlastenci slezští zvláště Dr. A. Gruda mnoho s ním jednali, aby převzal vedení nového ústavu. Ale Dr. Bena této nabídky nepřijal, nýbrž chtěje zůstatí věren arcidiecési — počátkem školního roku 1883—84 vrátil se zpět do Kroměříže a působil nepřetržitě až do r. 1908 v k. a. semináři jako učitel, místoředitel a po jmenování tehdejšího ředitele seminárního, pozdějšího světícího biskupa Viléma Blažka r. 1900 kanovníkem v Olomouci, jako ředitel tohoto ústavu, načež v r. 1908 jmenován byl sídelním kanovníkem v Kroměříži.

Po celou dobu 37 leté působnosti své vyučovací a vychovavací pracoval neunavně a svědomitě a získal si spokojenost svých představených, tak že se mu dostalo i četných zasloužených vyznamenání i od úřadů státních; bylť za své zásluhy o školství vyznamenán u kněze řídkým titulem »c. k. vládního rady«. Pomník své činnosti jako ředitel k. a. semináře postavil si tím, že se přičinil, aby tento ústav dosáhl práva veřejnosti, což po velikých pracích a obtížích, kterých nám nelze zde zevrubněji vypisovati, se stalo. Ústav byl velkým nákladem rozšířen, upraven a celý zreorganizován; abiturienti z něho odcházející ovládají oba zemské jazyky dokonale, což jim a jich působení, ať již jakémukoliv stavu se věnují, velmi prospívá. Ale ani jako sídelní kanovník v Kroměříži není jmenovanému ústavu nadobro odcizen, vždyť jest při něm k. a. komisařem. Kromě toho i k. a. komisařem kongregace ct. sester sv. Kříže a tu má otevřeno pole velké činnosti a neleká se jí přes obtíže stáří i choroby.

Do svého rodiště ve Slezsku jezdíval vys. důst. p. kanovník velmi rád a býval hostem na faře velkopolské u svého přítele faráře Karla Klimkovského. Prodchnutí šlechetnými úmysly umluvili se, že zřídí ze svých životních úspor nějaký dobročinný ústav ve Slezsku a zvolili za místo pro něj Háj, jakožto osadu, která svou polohou u dráhy a svým krásným okolím se jim velmi zamlouvala. Tam si tedy koupil p. farář Klimkovský úhledný zánovní dům chtěje tam trávit čas odpočinku. Nastěhoval se tam r. 1910 na podzim, ale již v březnu následujícího roku umřel ve věku 72 let. Ve své závěti odkázal svůj dům kongregaci sester sv. Kříže v Choryni na Moravě, »aby se v něm usadily a opatrování sirotek z okolí Háje se věnovaly, ale též i jiné působnosti dle svého řádu«. Ct. sestry dědictví přijaly a započaly na podzim r. 1911 svoji činnost. Tak vznikl ve Slezsku první český sirotčinec, jemuž z úcty k fundatorovi dáno jméno sv. Karla, Bor.« Počátky byly obtížné, ale vys. důst. pan kanovník poskytoval sestřičkám štědré zálohy a tak obtíže se překonaly.

Ct. sestry zkusily i s jiným oborem působnosti, který došel v celém okolí velkého porozumění; počaly totiž učit šití, střihům, vedení domácnosti a tak s dovolením c. k. zemské vlády slezské vznikla pokračovací dívčí zimní škola, pro níž ovšem byla třeba vhodných místností. A tu se rozhodnul p. kanovník věnovati úspory své na postavení nové budovy při stávajícím již sirotčinci. Z jeho daru obnosem 20.000 K zakoupeno pole na zahradu a postaven úhledný prostorný dům, který v zimě od 1. listopadu do 1. května slouží účelům vyučovacím, v létě pak je místem oddechu

a odpočinku pro ct. sestřičky, potřebující zotavení po úmorné práci v různých ústavech kraje ostravského.

Tak postavil sobě vys. důst. pan kanovník trvalý pomník lásky k českému lidu slezskému, z něhož vyšel, a my jistě mluvíme z duše tohoto lidu, jestliže u příležitosti 70. narozenin jeho vděčně tohoto šlechetného skutku jeho vzpomínáme a mu veřejné díky vzdávající Boha prosíme, aby mu dopřál ve zdraví z provedeného díla se těšiti až k nejzazším hranicím věku lidského a na věčnosti vše bohatě odměnil.

Znajíce skromnost vys. důst. p. kanovníka, jenž co činil dobrého, činil tak, aby levice nevěděla, co činí pravice, prosíme ho, aby prominul, že jsme se rozepsali o jeho šlechetném skutku; konáme povinnost vděčnosti, řídíce se slovy Krista Pána: »Tak svět světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a velebili Otce vašeho, jenž jest v nebesích«.

Poznámka redakce. I Tovaryšstvo Ježíšovo a strážci svatohostýnské připojují se z hloubi srdce k tomuto blahopřání, vzpomínající vděčně přelaskavých služeb, které vysocedůst. p. jubilant prokázal řádu svojí sedmiletou horlivou působností na jejich gymnasiu kalksburgském, jakož i lásky, s níž chovance semináře kroměřížského tak často vodíval k milostnému trůnu naší Ochránčyně svatohostýnské. Při památné korunovací dostalo se mu za to vyznamenání, že jako zástupce vysoced. kanovnické kapitoly kroměřížské nesl korunky ve slavném průvodu. Kéž jej za vše jednou odmění Královna svatohostýnská se svým Božským Synáčkem velikou korunou slávy na věčnosti.

Fr. Glabazňa.

K 70tým narozeninám Monsg. Dra Beny.

Kide slezský, který slavíš
zdárné syny vlasti své,
pomník lásky v srdcích stavíš
jim jak vděčnost k tomu zve,

uctí muže, který klidu
neznal, vědě, dobru žil,
jenž lnul láskou k svému lidu,
po oslavě netoužil.

Českým děvám ku vzdělání
ústav v Háji zbudoval,
celé jmění z nastrádání,
blahu dítek věnoval.

Vychovával dlouhá léta
vzorně mládež svěřenou,
jeho setba libě zkvétá,
vlasti naší milenou.

Muž ten skromný, ryzí, zlatý,
slaví sedmdesát let,
láskou k blízním, k pravdě vznatý,
jako z jara k slunci květ.

Proto národ k Tobě vděčně
s tímto přáním přichází:
ať Tě Pán Bůh z říše věčné
na všech cestách provází.

Zdraví, blaha do hojnosti
ať Ti nebe nadělí,
v nerušené spokojenosti
ať Tě chrání s anděly!

Vzorný synu slezské vlasti!
Bůh Tě dlouho zachovej
a pak jednou rajske slasti
v nebi věčně požívej!

Maria Alfonsa.

Válečné pomněnky.

ak často mládež jará, smavá poklekala u trůnu Matky Vítězné. Se svými stesky a boly vroucí lásky. Věděli, že Ona šepotání srdcí jejich porozumí. Skytne těchy, splní přání.

Raněným srdcím léky dá, zklamaná potěší, ukáže nicotu mnohé lásky pozemské, která vypučela bez rosy víry a lásky k Bohu. —

Přístavem lásky je svatohostýnská svatyně, kde Dárkyně vládne. Její láska k trpícímu lidstvu je na pravém místě. Když zatemní se obzory dálné a širá laďa i kraj spí, když i neklidné srdce lidské dřímá, její bdí.

Ve tmící se sady lásky pozemské hledí, zvadlé květy svlažuje. V náruč láskyplnou přijímá všechny, kteří sem v přístav lásky její připluli. I ony, které sem zahнала žití bouře. Pokynem ruky, jako kdysi Pán, tiší vlny dravé.

Namáhavou je cesta do svatyně její. Odměnou však láska její čistá, pravá, kterou nikdy skytnouti nedovede svět, plný hařin a močálů.

Jak luna smavá na blankytu, ve středu hvězdných luhů, svítí její láska v kraj. Šumný vánek roznáší tajuplné šepotání:

»Pravdu, krásu a dobro je možno jen ve výšinách nalézt. V blízkosti svého trůnu, na němž sídlí jasný Pán, květou ony květy. Ovšem, cesta k nim je daleká a strmá . . .«

Nikdy nebylo ve svatohostýnské svatyni tolik čistých slz lásky prolito, jako na počátku smutné doby válečné. Plakala nejen srdce žen, mužů, matek, sester a dítek, ale i těch, kterým je láska v mládí vším.

V mnohé duši mnohých jinochů a dívek poprvé vykvetla. A již přišel smutek, chlad loučení, víchřice žalu. Odvála vonný pel, rozdrtila korunku tak mnohých květů.

Přišel bol. Tím větší byl, čím krásnější, čistší a ušlechtilější byla jejich láska. Byl den, určený pro omladinu, ale mnoho jich nepřišlo. Překážek bylo příliš mnoho, než aby se překonati mohly. Většina jinochů na bojišti dlela.

Proto líčka dívek byla tak uszlzena. Nejen z omladiny, ale i ostatních, kteří přišli. Kterí do svatyně vešli a na stupních oltáře před Královnou poklekli, přednášeli nejen přání srdcí svých, ale prosili i za ochranu pro všechny, drahé srdcím jejich.

O světlo míru prosily, dlaně spjaté. Jedině s ním štěstí a blaho lásky může se navrátit ve srdce zas.

Po mši a sv. přijímání byla schůze.

K další práci povzbudil, horlivost ve víře upevnil a všechny bouřné děje slovy zobrazil, tatíček vídeňské mládeže P. Jemelka. Ať se nad námi blesky kmitají, rána za ranou nad nás i vlast milou vznáší, Maria nás ochrání, zůstane nadějí naší!

Vyřízen byl pozdrav kněze-pracovníka, apoštola mládeže Dr. Klem. Žúrka. Současně prosil, aby vzpomenu to bylo v modlitbách na vznešenou příznivkyni našich Omladin, zesnulou vévodkyni Žofii.

Ani na českou mládež ve Vídni nezapomněl tatíček jejich. Zapomenuta těmi, kteří by pomocí mohli, úpěnlivě volá o pomoc. Tolik pokladu krásy, zbožnosti je v jejich nitrech skryto . . .

Není však ideálních, nežistných pracovníků ani hmotné podpory. Mnoho květů dobra hyne, vadne bez rosy lásky milosrdné, ušlechtilé. Není

naší povinností, starati se jen o ty, které kolem sebe zříme ve vlasti. Péče a často mnohem více zaslouží si české duše, opuštěné v cizině, bijící se při každém kroku za rodnou věc a víru.

Nikdo nevidí zraků usazených, spjatých dlaní a proseb vřelých českého studentstva a mládeže veškeré. Co jim jejich dobrý tatíček vyprosí, nestačuje. O, kolik dobra hmotného dalo by se na vonných česko-moravských luzích sesbírat, kdyby aspoň většina z nás vlasteneckých povinností dbalá byla.

Ve vlastním hnízdečku v blahobytu a sytosti si hovět není těžko. Ale, kdo jednou viděl slzy trpících, poznal odřikání, ústrků a opuštěnosti žal, tomu se musí jeho sobecká sebeláska zprotivit.

Dobra a ještě více všestranné lásky třeba je českým vídeňským dětem. Byť by i dospělými byli. Tím více snad. Vykonaným dobrem vsejeme lásku, která je podmínkou žití, v srdce jejich. Ona tam bude žít i tehdy, kdy na dně hrobů spátí budeme.

Co mám já o vídeňské mládeži připojit?

»O, milujte ji, nedopusťte, aby zhynula a s ní květy našeho národa!«

Několik řečníků se vystřídalo.

Nynější doba přirovnat se může bouří«, řekl jiný. »Způsobí nejen škodu ale Bůh dá — i dobro. Mnoho duší v žalu a utrpení přivede zpět k dobrému životu. V něm najdou štěstí a mír.

Na vrchol všech činů — vystoupila milosrdná — láska. Nejen ona, ale i charaktery blížních ukáží se v pravém světle. Na místech mnohých činí lid prostý přímo zázraky. Nežistně obětuje poslední. Zdalí někdo uměl o lásce a povinnostech k bližnímu pěkně mluvit, má nyní příležitost, vše dokázat skutky.

Láska k bojujícím, trpícím a opuštěným v stesku vládne v této době. Vedle sobeckosti a tvrdosti zapsal anděl její mnoho obětí do knihy dobra a milosrdenství, které stonásobně odmění Pán.

Po bouři vychází duha na obzor. Vše, hromovými údery otřeseno, deštěm osvěženo, vstává svěžeji, silněji k novému žití.

Dej Bože svatý, dobrotivý, ať vlast naše česko-moravská zůstane prosta pohromy. Krev synů jejich ať zavlaží květy pokoje a lásky. Ať vzkvétá v záři míru a pokoje, o který tak vroucně prosíme Tebe.

Ať víchor odvane charaktery nehodné a zlo, které nedovolilo blahu vzrůst. Ukaž nam duhu — lásky. Nejen k bližnímu, ale na místě prvním i k Tobě a Marii.

Dej, až bouřná mine doba, po roce, ať steré prapory omladin zavlaží kol trůnu dobrotivé Matky na Hostýně.

Tam budeme jí i Tobě píseň díků zpívat«.

Nyní zasvěťme žití své jen práci a modlitbě a — lásce. Ona silnými, statečnými učiní nás!

Když bylo po schůzi a přítomní se rozcházelí, přecházel po chlumu a pátravě se rozhlížel mladý muž ve vojenské čepici.

Hledal dívku známou.

Před chvílí se kmitla mezi děvuchami, nyní zmizela. Neusedla mezi ostatní. Snad se ostýchala, neboť vechtý jen byl její kroj. Ale čelo plno pelu nevinnosti, čistota duše zářila ve zraku.

Napadlo mu, není-li u kaple Matky bolestné.

Byla tam. Klečela u mřížky. A nevěděla ani, že stanul za ní ten, kterého celou duší milovala. Chvilí stál v rozpacích nevěda, má-li ji oslovit. Po chvíli vstala a spatřivše jej, zarděla se. Chtěla obejít místo kde stál a vzdálit se.

»Maruško, posečkej! Chci od tebe slyšet jen dvě slova: odpouštím ti«. Mlčela. Jenom setřela slzy a oči zakryla dlaněmi.

»Proč rušíš můj klid, Josefe? A co by řekla tvoje žena, kdyby nás viděla?« namítala bázlivě.

Hlavní oltář v kostele bystřickém, se starým obrazem Panny Marie svatohostýnské.

Přistoupil k dívce blíž. Hlas jeho nabył měkké vroucnosti.

»Minuly teprve dva roky od oné doby, kdy jsem tě oklamal, penězům před láskou přednost dal a již jsem až příliš mnoho trestu vytrpěl za to.

Žena je dravou lvicí, křikem den začíná, hádkou zakončuje. Jsem na jejím statku jako nádeníkem. Oddělí jídlo, odpočítá peníze. Když mne před čeládkou několikrát pctupila a já hájil práva hospodáře, odsekla: »Nedám ti přece sníst a prokouřit celý grunt!«

A ty myslíš, že jsem šťastný? Odpustit mně nechceš, ač jsem tě tolikrát prosil již.

Měli jsme děťátko malé. Tak roztomilé bylo. Když jsem je uslyšel zaplakat, běžel jsem plný radosti do světnice, políbit je. Od prahu mne žena odehnala. «Až nebudu cítit chlévem, abych prý k dítěti přišel.

Za týden zemřelo.

Žena stále vyčítá, že mojí vinou. Napolykalo prý se kouře, když jsem je líbal. Ale není to pravda. Vyčítá, že prý půl statku odnesu mým rodičům do chaloupky. A zatím jsem rád, když mně maminka trochu jídla schová a tatínek dá do dýmky tabáku.

Co jsem řekl je málo z mého trápení. Chtěl jsem abys vše věděla. Ještě smutněji je v duši a v srdci, které nikdy nezapomene tvoji lásky. Kdybys věděla jak trpím! Odpouštíš mně?« prosil se slzami ve zraku.

Mlčela. V nitru jejím byla bouře. Vzpomínky mísily se s lítostí, žalem. V duchu odpustila dávno již, ale ret nechtěl vyslovit. Pět roků jí lásku předstíral.

Zalíbil se bohaté dívce. Na chudou zapoměl. Zůstalo mu však srdce, do kterého první, čistou lásku vsel. Je nešťastný. Svědomí mu nedá spáti.

»Váháš Maruško! Nechceš odpustit! Nuže, s Bohem buď! Vždy mne Matička Hostýnská vyslyšela, dnes však ne. Když jsem zaslechl, že půjdeš dnes na pouť, vzal jsem si vojenskou čepici, abys věděla, že půjdu do boje.

Posledním přáním mojí bylo, abys mně odpustila. Již ani do chrámu nepůjdu, když jsem nebyl vyslyšen.

S Pánem Bohem! Neuzříme se nikdy. Dívna předtucha mi věstí, že v zákopech bude můj hrob . . . Umírat budu v myšlence, že se za moji duši nikdo nepomodlí a žeš mne nikdy nemílovala . . .«

»Ne to si nesmíš mysliti. Mílovala jsem tě upřímně, dokud jsem směla. Odpouštím ti. Bolest svoji obětovala jsem bolestné Matce. Budu se modlit za tebe každý den. Jenom se vrať a šťastný buď. Vždyť štěstí i do tvé rodiny může cestu nalézt . . .«

»Ne, tam se už asi nikdy nevrátím! Ale odpuštění tvé mne blaží. Jdu klidně smrti vstříc . . . Ještě jedno přání mám: bych mohl naposled políbiti tvoje čelo. To budiž důkazem odpuštění tvého . . .«, prosil.

Se smutným úsměvem odstoupila.

»Tvé polibky náleží jen tvoji ženě i když je nehodná. Šťastným bude tvoje umírání, Josefe drahý, když svědomí ti nebude vytýkati žádného provinění proti tvým povinnostem. Já nenáležím nikomu. Budu dále žít jen Bohu a skutkům milosrdné lásky«. Tiskla mu přátelsky pravici a se slzami v očích rozešli se na vždy.

P. Alois Vicaník.

Sv. Hostýn za válečné tísně.

Příspěvek k poznání našeho lidu.

VII.

Knězi, který mu zprostředkoval zaslání modlitební knihy, píše vojín z Mauthausen, Hor. Rakousy, ze dne 5. prosince: . . . Teď jsem mezi Němci, kde musí být člověk úplně němý, jak zná jen česky, jak třeba já. Velmi mne to rmoutí, že jsem se musel tak vzdáliti od své vlasti, zvláště od naší, drahé Matičky svatohostýnské, kterou tak věrně miluji . . .

se k ní utíká! Mnozí až v poslední chvíli teprve ji poznávají a to ti, kteří jak živ o ní nic slyšet nechtěli. Mnohé takové béře pod svou ochranu, neodvrací se od nich. Psal bych Vám více o tom, není mi možná. Dá-li Pán Bůh a jeho Matička šťastné navrácení, pak teprve ústně to mohu vypovědět . . . Pozdravuji . . .«

A »Selské Hlasy« č. 51. uveřejnily tento dopis polní pošty:

Z *V i l l a c h u*. Starý chatrný chrám v Tarvise ještě není pamětníkem po celou dobu svého trvání, aby v něm kdy zněl chorál českých písní. Letos však usazením se 41. praporu domobrany v Tarvise dalo se tak každou neděli. Že to bylo připouštěno, jest děkovati blahovůli místního duchovenstva a všeho měšťanstva. V Ugovicích, kde byl umístěn 40. prapor byl dokonce zavěšen v chrámě obraz *M a t k y b o ž í s v a t o h o s t ý n s k é*.

Holešovské procesí na Sv. Hostýně.

Při našem odchodu bylo srdečné loučení s Tarvisany. Na naši oslavu byl uspořádán lampionový průvod po městě s hudbou. Zmiňujeme se s povděkem o této veliké blahovůli našich německých spoluobčanů, zejména p. starosty Treye. Ant. Hausner, četař.

Polní poštou 52, voják 16. pluku píše své manželce: 27. prosince 1914: . . . Trochu Ti popíši moje svátky, jaké jsem já měl; v jedné stodole jsme byli. Na Boží narození jsme měli také mši sv., u jednoho stavení. Tak jsem si představoval, jak se vypravuješ do kostela, jak jindy jsme chodívali. Moje myšlenky jsou stále s Tebou a mezi Vámi. Ty svátečky, přes všechny dny, jsem odbýl na jednom místě. Modlil jsem se, aby nás Pán Bůh a Panna Maria chránila, abychom se na Její mocnou přímluvu zase někdy ve zdraví sešli. Prosím Pannu Marii každý den, ba každou hodinu, aby mne tady chránila a opatrovala i s Vámi. Člověk si nemůže na svém životě nic zakládati. Dnes jest živ a zítra už mrtev. Drahá Anežko, byl jsem již ve velikém nebezpečí, mnohokrát v dešti kulek a granátů, ale Panna Maria, k níž se utíkám, ta mne všude chrání a té se nespustím, dokud

budu živ. Prosím Tě, modli se za mne, nezapomínej na mne a neplač nad mnou. Raději se vždy za mne pomodli. Já ten svůj život tady trávím s pomocí Boží . . .

Polní muniční dělostřelec 2. pluk, polní poštou 52 píše rodičům: Rusko, 6. ledna 15. Srdečný dík za lístek ze dne 29./12. a přání k novému roku. Opětuji ono přání: Kéž by Vám Všemohoucí a Panna Maria svatohostýnská dopřála ochrany na dále a nové síly ku práci nastávající v tomto roku. 'Ted' jsme v městě Pilica. Srážky jsou stále. Sněhu je zde po kotníky . . .

Polní dělostřelec, divise 13., polní poštou 100 píše své manželce 12. ledna 1915 od Gorlice: . . . Rozhodl jsem se poslat v dopise peníze aspoň na mši sv.; budu prubovat, zda to dostaneš. (Poznámka: dostala je). Milá Anežko, jen si nezoufej, snad nám Bůh pomůže a nás ochrání a dá nám šťastné spolushledání a brzké navrácení. Vzpomínám těch osudných a bolestných dní, které jsem přežil ve velké ochraně Boží, již hned od 25. listopadu až do 2. prosince, kdy jsme stáli v ohni, potom 17. prosince; to jsou ty nejhorší dny, co jsem zažil. Hlavní ale ochrana Boží byla na štědrý den odpoledne. Sedíme v lese, kde jsme slavili také ještě Boží narození, a tu tak okolo 2 hodin zase něco zafíčí a zrovna do prostřed nás, jak jsme si odpočívali, kouřili a vzpomínali doma oslavovaných štědrých večerů, vzpomínali největšího dne v roce, Božího narození. Každý byl pohřížen v myšlenkách se svými milými doma, ale strašný rachot nás vyrušil, ačkoli jinak je již všedním a jen odevzdanost do vůle Boží pomáhá. Ten nevídaný host byl granát 12ti centimetrový, který padl zrovna do prostřed nás, a to tak, že nás jen hrozný dým a písek zasypal. Nic se nestalo, jen kaprál měl opálenou čepku až po vlasy. Šli jsme kus dále pro lepší bezpečnost, a i druhý den jsme ještě vydrželi sypaní se šrapnelů na nás až do večera, kdy jsme se oddali svému odpočinku, spánku tomu nejsladšímu. Bylo asi 11 hodin, byl »marš berajt« k odjezdu na nové posice, v tichosti, bez hluku a bez světla zapřáháme a v tom okamžiku zase nás začal pozdravovat, ale hustě jako déšť; my jen v rychlosti jsme odjeli, ale celou noc nás následoval reflektory . . . Potěš Vás všechny Pán Bůh, Panenka Maria svatohostýnská, sv. Josef a Anděl strážný . . .

Vojín polní poštou 186 píše ze dne 1. ledna 1915: . . . S radostí přijímám Váš drahocenný obrázek Panny Marie svatohostýnské jakož i tu radu pro nás vojíny. (»Důležitá rada pro každého vojína« — napsal Alois Stork T. J. a vydala »Naše Omladina« Nová Říše, kus 1 hal.) Čím se Vám odměním za ten dar? Nemám nic, jen Vám slibuji svoji věrnost, lásku a ostatní vše, co na mě se patří a když mi dopřáno bude, bych se domů navrátil, budu se držeti vždy Vašich rad a budu s Vámi věrně bojovat proti našim nepřátelům církve katolické. Ten obrázek bude mojí útěchou po vždy a budu prosit Pannu Marii, bychom se jednou shledali ve zdraví, jak s Vámi, tak i s mojí rodinou . . .

Vojín z jižního bojiště, posílá manželce novoroční blahopřání: 26./12 1914: . . . ještě jednou prosím Pána Boha a Pannu Marii svatohostýnskou, snad Vaše modlitby i moje vyslyší a dopřeje toho, co všichni očekáváme: toho sv. míru v tomto roce novém, zvláště my v té cizině po Vás, moji drazí toužící. Snad toto přání bude nám dopřáno, jen se zaň modlete a prostě Ochránkyni celého národa Pannu Marii svatohostýnskou, k Ní se utíkejme a o záchranu Ji prosme. Doufejme, že jistě nás vyslyší, nebo větší a jinší ochrany na světě nemáme . . .

X.

Landšturmák polní poštou 52. ze 25. ledna 1915 píše své manželce: P. J. Kr.! . . . Ten třetí balíček, co jsi mně poslala s tím sv. růžencem, dostal jsem také v pořádku. Tomu růženci jsem velice rád, že mně došel.

jiným pravil, že po promluvě budu zpovídati a po sv. zpovědi dám každému škapulířovou medaili Bož. Srdce Páně a bl. Panny Marie, zůstali po promluvě všichni v kapli a až na několik, kteří byli rozkolníci, všichni (bylo jich 31) přistoupili k sv. zpovědi.

Jeden slovácký voják mi pravil: »Velebný pane, já jsem se téměř stále ve vojně modlil. Od rána do večera, když jsme v úkrytech leželi, jsem se modlil, i v noci, když jsem nemohl spáti, jsem se modlil. A když bylo nejhůř, přitiskl jsem ruku na obraz Panny Marie Celenské a jí do ochrany jsem se odevzdával. Jen jí musím děkovati, že jsem na živu. V levo ode mne padli dva mrtví a v pravo dva, já však jsem zůstal bez pohromy. Podobné případy se staly se mnou častěji. Až přijdu domů, řeknu to svým rodičům a všem lidem, s nimiž se setkám, to budu vykládat, že jen Panna Maria mne zachránila.

Kroje poutnic svatohostýnských z okolí velehradského.

Když jsem dával po sv. zpovědi jednomu raněnému vojínovi z Moravy obrázek Panny Marie svatohostýnské, pravil s radostným úsměvem: »Tu já stále uctívám. Již jako dítě mně matka vykládala, že Panna Maria svatohostýnská již mnohým pomohla. Tato myšlenka mně živě tanula na mysli, když jsem šel do vojny. Tam uprostřed mračen koulí jsem k ní volal a jí jsem slíboval, že každý rok budu putovati na Sv. Hostýn, jestliže mne zachrání na živu. A ona mne zachránila. Nemohu jinak říci, nežli že to byl pravý zázrak, když tak dlouhou dobu při hřmění děl uprostřed granátů a koulí zůstal jsem na živu. Panně Marii svatohostýnské do smrti budu za to děkovat«. — Jaká pak byla radost jeho, když jsem vyňal z kapsy medaili Panny Marie svatohostýnské se svatým Hostýnem na druhé straně a dal jsem mu ji na památku.

Když jsem se jednoho vojína raněného tázal, zdali chce vykonati velikonoční sv. zpověď, odpověděl: Vyzpovídám se, neboť mám v Boha víru. Když mi na bojišti bylo mnoho snáseti, nezoufal jsem si, poněvadž mám

víru. Když mi na bojišti došla od manželky zpráva, že mi doma umřel chlapec a když za krátkou dobu přišla nová zpráva, že mi umřel druhý chlapec, nezoufal jsem si ani tehdy, poněvadž mám víru».

Většina z našich vojáků již medaili má, ale přes to rádi přijmou i druhou i třetí. »Tu přinesu na památku svojí ženě, nebo svojí dceři«, říkají mi. Ani rúženec u většiny našich vojáků neschází. A jak úpěnlivě o rúženec mne prosívají ti, kteří na bojišti jej byli ztratili. Říkají mně, že si ho i sami zaplatí, jen když jim nějaký opatřím. Jak mne to došlo, když jednou po sv. zpovědi pravil mi jeden voják jaksi nesměle, že by mi rád předložil prosbu, jejíž splnění by mu udělalo velikou radost. A prosba ta byla, abych mu někde ve Vídni koupil českou modlitební knížku a rúženec, že prý je na bojišti ztratil. Rozumí se, že jsem to ihned opatřil, cvšem že nikoli za peníze, nýbrž přinesl jsem mu to druhý den jako dárek. — Pan Melichárek z Velehradu zaslal mi větší počet rúženců pro vojáky, tak že jsem dosud každému mohl prosbu tuto vyhověti. Nejednou, když jsem mu rúženec dal, pravil mi, že se ho pomodlí i za toho, jenž jej byl daroval. Stalo se, že jsem byl o rúženec požádán i od vojáka, jehož jsem musel teprve naučiti rúženec se modliti. Jakou radost měl by asi z našich vojáků generál Radecký, kdyby mohl z hrobu vstáti a spatřiti, jak rúženec, jenž byl nejdražším jeho klenotem, jest u nich ve vážnosti.

Zvláštní radost působí vojákům modlitební knížečka »Vojákův přítel«, již sepsal vojenský superior Adolf Honig a o její vydání postaral se dp. Dr. Žurek. Za dárek, který věnoval odbor »Naší Omladiny« ve Vranové Lhotě, byl mi pro vojáky zaslán větší počet těchto knížek a mimo to druhou zásilku mi poslal pan Dr. Žurek sám. Než to vše jde velmi rychle na odbyt. Jak výtečná je tato knížečka, je viděti z tohoto případu. V jedné nemocnici, kde jsem je českým a slováckým vojákům rozdával, pravil mi asi za dva týdny jeden desátník — zbožný to Moravan, jenž tu skoro každý den chodí k sv. přijímání, že jeden Slovák z Uher, jakmile ji přečetl, prosil jej, aby ho připravil k sv. zpovědi. Ještě prý se za celý život nikdy nezpovídal, poněvadž matku měl protestantku a do školy prý ani nechodil. Ovšem že to onen desátník rád učinil a slovenský onen voják po sv. zpovědi byl celý šťastný. Též zbožné obrázky, obzvláště bl. Panny Marie svatohostýnské, jichž mi hojnost superior dp. P. A. Ostrčilík T. J. se Sv. Hostýna poslal, dělají raněným vojákům velkou radost, když jim je po sv. zpovědi dávám. Jak je líbají a jak horlivě se ihned modlí zázračnou modlitbu, která jest na druhé straně vytištěna! Z četby, již jim hojně rozdávám, jest jim zvláště vítána četba zbožná. Když jsem jednou podával jednomu vojákovi ročník časopisu »Škola Božského Srdce Páně«, s radostí po tom chopil a pravil: »Co jest o Božském Srdci, to je to nejkrásnější«. Pak jsem mu dal ještě ročník časopisu »Květy Mariánské. I po tom s neménší radostí chopil, řka: »Co je o Panně Marii, to je to druhé nejkrásnější«.

Moravanům a Slovákům uherským jsou velmi milou četbou »Hlasy Svatohostýnské«. »Znám Sv. Hostýn«, říkají, »byl jsem tam nejdnou a rád si tam aspoň v mysli zalétnu při této četbě«.

Pro Chorvaty jsem z počátku neměl četby žádné. Stále však jsem slyšel tutéž prosbu z úst jejich, nemám-li »Glasnik presvetoga Srca Isusova«. Jen o Božském Srdci toužili stále něco čísti. Ukojil jsem tuto svatou touhu jejich srdcí a obstaral jsem jim nejen Glasnik, nýbrž i Kalendar Srca Isusova i Marijina. Dostal jsem této četby ze Záhřeba od P. Babunoviče T. J. hojnost, mimo to jsem dostal pro ně i 200 modlitebních knížek od jeho Excellence nedp. záhřebského arcibiskupa a k tomu všemu jim přináším i chorvatské »Novine«.

Na promluvy se vojínové velmi těší. Bývám sám často velmi dojat, vida jejich pozornost, a když ne zřídka na tváři oněch hrdinů, kteří bojovali v několika bitvách jako lvi, objeví se slzy. Též velikou útěchu jim přináší sv. zpověď a sv. přijímání. Již ne jeden mi pravil, že často v té vojně Boha prosil, aby mu dal milost přijmout ještě sv. přijímání. V některých nemocnicích, kde mohou vojínové každý den jít na Mši sv., jdou někteří denně k sv. přijímání, nebo aspoň týdně, jiní měsíčně. V jedné nemocnici, kde každou sobotu se zpovídá a v neděli uděluje sv. přijímání těm, kteří si toho přejí, žádal také jeden voják vyznání kalvinistického, aby mu bylo podáno sv. přijímání. Když mu to bylo odepřeno s poznámkou, že se Tělo Páně uděluje jen těm, kteří jsou členové katolické církve, odpověděl, že chce tedy také být členem té církve, v níž může Pána Ježíše přijmouti do srdce svého. Když ozdraví, půjde prý opět na bojiště, kde život jeho bude v nebezpečí a tu chce být také tak šťastný, jako jsou katolíci, kteří jdou na bojiště s Kristem v srdci. Když i později stále na své žádosti setrval byl o katolické věrouce poučen a po vyřízení nutných povolení byl také do katolické církve přijat. Od toho pak dne, pokud byl v té nemocnici, chodil denně ku sv. přijímání.

Největší radost působí útěcha náboženská těm, kteří jsouce těžce ranění, cítí, že jsou v nebezpečí života. Jak často se tu výrazy bolesti na tváři proměnily v blahý úsměv, když po sv. zpovědi jsem jim předříkal zasvěcení Božskému Srdci Páně a Panně Marii a oni ho tiše šeptali za mnou a když jsem jim sdělil, jak nesmírně miluje je nyní Pán Ježíš, když mu bolesti svoje z lásky obětují. Jak těšili se na příchod Božského lékaře, jenž uzdravoval všechny nemoce a jenž k nim zavítá, aby je posílil nejen na duši, nýbrž i na těle. Kdysi jeden z okolostojících vojáků, jenž ušel úsměv na tváři toho, na jehož tváři viděl již tři týdny jen výraz bolesti, přistoupil ke mně a pravil mi: »Tento voják jest až z Bukoviny a v těžké jeho nemoci nemůže k němu ani otec ani matka, aby ho potěšili, vy však jste mu nahradil otce i matku«.

Nezměrná důvěra v nadpřirozenou pomoc Božského Spasitele činí u některých těžce nemocných vojáků pravé divy. Jeden Polák, jenž má prostřelené plíce, přijme vždy, když stav jeho vážně se zhorší, sv. svátosti, a až nápadně rychle stav jeho se pak podstatně zlepší.

Jednou jsem zaopatřoval vojína, jenž podstoupil játerní operaci. Když jsem za 14 dní se na něho tázal, zdali ještě žije, bylo mně řečeno, že jest již v oddělení pro rekonvalescenty. A když jsem tam za ním šel, nenašel jsem ho ani na posteli, nýbrž procházel se již po chodbě. Tak rychlé uzdravení připisoval hlavně pomoci Božského Spasitele, jehož s neobmezenou důvěrou přijal jako nadpřirozeného lékaře nejen své duše, nýbrž i svého těla.

Několikrát i protestantští vojínové, když viděli, čím jest náboženská útěcha katolickým vojákům, volali mne k sobě a prosili, abych je také potěšil. Učinil jsem, co u nich bylo možné. Vzbudiv s nimi všeobecně víru ve všechny pravdy, které Bůh zjevil lidem, vzbudil jsem s nimi dokonalou lítost, aby aspoň takto, když bez vlastní viny byli mimo církev katolickou, dosáhli odpuštění hříchů.

A jak vděční jsou vojínové za útěchu náboženskou, které se jim dostává. »Na vás, velebný pane, nezapomenu do smrti, tak velikou radost jste mi udělal«, říkají mi často.

Ani já nezapomenu na vás nikdy — myslím si opět já — vy slavní hrdinové, kteří projevujete upřímně, čím jest vám náboženství naše v dobách nejtěžších obětí, tvoříte takto nejkrásnější jeho apologii (obranu).

Dr. Beda Dudík a Svatý Hostýn.

letoším lednu, dne 29. bylo to sto let, co se narodil slavný syn naší Hané, rodák kojetínský, historiograf moravský dr. Beda Dudík, rajhradský kněz benediktin. Zanechal po sobě krásnou památku; celou řadu spisů a také mnoho dopisů. Některých z nich použil spolubratr Dudíkův, nynější knihovník a archivář rajhradský dr. Maurus Kinter a vydal několik článků sestavených z literární pozůstalosti Dudíkově.

Mezi jinými popsal z Dudíkových dopisů jeho cestu do Haliče, kterou podnikl Dudík léta Páně 1865. Tam nacházím několik pěkných vzpomínek o Svatém Hostýnu. Zasluhují, aby vešly v širší známost. Jsou proto důležité, že v době, kdy nebyl Sv. Hostýn tolik známý jako nyní, píše o něm dr. Dudík učenec světového jména a cestovatel, který procestoval skoro celou Evropu s takovým porozuměním, s takovou úctou a láskou.

Staletá jedle u vodní kaple vichrem zlomená.

Uvádím jeho slova, a překládám je z němčiny. Dr. Dudík vyjel z Vídně 4. září 1865 a dojel severní dráhou do Hulína. Píše:

Již před delší dobou umínil jsem si, že na cestě, kterou mám podniknouti do Haliče, abych tam prozkoumal různé archivy, zastavím se před nastoupením této své cesty na Sv. Hostýně a poprosím Matku Boží, aby práci mou požehnala.

Dle domluvy dojel jsem v určitou hodinu vlakem do Hulína, kde mne očekávali moji dva bratři, se kterými jsem chtěl podniknouti posvátnou pouť. Přijel jsem právě v poledne. Všichni tři bratři, jeli jsme dostavníkem do Holešova. Tam vzal jsem si jakéhosi člověka, jako nosiče a šli jsme pěšky na svatou Horu. V dědině Jankovicích svlékl jsem si svrchník a ztratil při tom svou legitimaci k bezplatné jízdě na všech tratích po selské dráze. Měl jsem ji v postranní kapse, vypadla na zem. Byla pro mne tato ztráta sice velmi bolestná, ale obětoval jsem ji Panně Marii a pokračoval jsem s povznesenou myslí na pouť, která nás po chůzi, trvající skoro půl třetí hodiny dovedla na Sv. Hostýn.

Byl jsem všecek šťasten, když jsem vystoupil na horu, na níž jsem byl naposledy roku 1856. Vál ostrý, studený severák, pronikal kostmi. V kostele, který právě opravovali zedníci, pomodlil jsem se nešpory i kompletář; potom pomodlili jsme se společně my tři bratři litanii loretánskou. Též jsme šli společně ku prameni a napili se vody z posvátného zřídla. Bylo již pozdě večer, když jsme ulehli v hostinci poblízkou kostela. Již před tím požádal jsem písemně děkana bystřického o dovolení pro sebe a pro bratra, abychom směli sloužiti v poutním kostele mši svatou.

5. září v úterý byla časně z rána celá vyhlídka zahalena ve tmavý plášť. Vstal jsem o pěti a spěchal za husté mlhy do kostela. Jaké moře myšlenek a pocitů kroužilo mi v hlavě; Jako dítě donesla mne sem do svatyně mariánské má drahá matka na svých loktech. Jako chlapec modlíval jsem se často, kleče před zbořeniskem; moji rodičové měli obyčej, že sem každého roku putovali v neděli po Božím Těle. Byl jsem přítomen, když nový kostel byl z darů dobrodinců, mezi něž patřil také můj klášter rajhradský, znova vystaven a tehdejším opatem rajhradským vysvěcen. Tehdy stála má dobrá matka po mém boku tuto na stupních hlavního oltáře. Odpočívá již v pokoji, po boji, a já dnes stojím jako kněz na tomto posvátném místě. Chci se modliti za svou drahou matku, za sebe, za svého opata, za mé příbuzné a příznivce, za všechny dobrodince tohoto stánku božího. Zde míním přinést oběť novozákonní a poprosím Matku Boží, abych byl na její přímlovu uchráněn od každého hříchu, aby požehnala všechny mé práce, aby jimi byl veleben Pán Bůh.

Sloužil jsem mši svatou ráno o šestí při hlavním oltáři, můj bratr sloužil ji při postranním; zde cítím blízkost Nejvyššího jasněji, zřetelněji, než kdekoliv jinde. Kéž mi uchová Milostiplná tento svatý pocit!

Posnídavše dali jsme se na zpáteční cestu. Slunce svítilo tak líbezně, mile, teplounce; kéž mne také nikdy neopustí duchovní sluníčko! Na celé zpáteční cestě stále jsme rokovali, kam se asi poděla moje železniční legitimace? Všechno hledání bylo marné.

Když jsme procházeli Jankovicemi, měl jsem dobrý nápad, ohlásiti tuto ztrátu tamnějšímu učiteli. Bylo to skutečně zdařilá myšlenka!

Vrátili jsme se do Holešova. Šli jsme na faru, navštívit tamnějšího děkana barona Horeckého a podívali jsme se na opravu kaple při tamním farním kostele, kterou provedl děkan na svůj náklad. Mezitím učitel jankovský šel k jejich starostovi a oznámil mu ztrátu mé legitimace. A byla již u starosty, donesli ji tam školní děti, jimž učitel ve škole o tom vyprávěl. Ihned ji vzal hodný tento muž a jak mohl rychle šel do Holešova, kde nás zastihl právě v okamžiku, když jsme sedali do kočáru, který nás měl dovézt do Hulína na železniční stanici.

Patrně ochránila mne přímlova Matky Boží svatohostýnské tentokráte od citelné ztráty, která by mně byla velmi nemilá. V Hulíně jsem se oddělil od obou milých bratří a jel sám směrem ku Krakovu.

Z Hané do Švýcar.

(Č. d.)

Z Churu do St. Moritz.

Auf Wiederseh'n, auf Wiederseh'n — na shledanou — tak loučila se s námi přívětivá domácí paní, když jsme časně z rána opouštěli její hotel a spěchali na dráhu. Tušila-li či netušila, z jak daleka jsme, nevím, také jsme v Churu ani venku ani v hotelu nevzbudili žádné všetečné pozornosti, té jsme zakusili hojnou měrou teprve brzy na to, zvláště když jsme konali cesty pěší, a náš pan vůdce si vzal na sebe bledý cestovní úbor, zavěsil před sebe fotografický aparát, posadil si na hlavu bílou placatou čapku a obul Knaippské sandály, — pak všichni turisté, které jsme potkávali, oči mohli na něm nechat. V St. Moritz vyjádřili se o něm nějací Tyroláci: »Tés is a burgermástr«, tedy po našem: pane, to je pudmistr! Ale pana »pudmistra« po chvíli zase zamrzelo, že bodré Tyroláky zapoměl zachytiti aparátem, a dlouho toho želel. Také kožené obložky na dolní noze (kamaše), které nosil jeden pán naší společnosti, těšily se vzácné pozornosti, možná že se mnohým vtírala myšlenka, nepochází-li jejich majitel z krajín sibiřských. Jeden pán převyšoval nás všechny od ramene vzhůru, jako král Saul, a já zas pouze jako Zacheus; i z kočárů za námi dlouho hleděli, div sobě krků nevykroutili, a kdo ví jestli se nás některá vnímavá duše nezvěčnila i ve svém cestovním denníku. A taková pozornost doprovázela nás věrně až do Rozschachu na Bodamském jezeře, kde ji někdo důstojně zakončil tím, že když jsem seděl na lavici před jezerem, dokonce i okraj mého sluncníku, který jsem nad sebou držel, nadzvednul, aby mi pohleděl do tváře; hledal-li někdo v Rozschachu faráře ze S., ani z novin jsem se nedověděl. I ve mnohých hotelích neušli jsme pozornosti, hovoříce česky; jeden pán z naší společnosti mluvil s personálem elegantní němčinou, — nuže co jest to za krajany? přišly i zdvořilé dotazy, někteří nás pokládali za Francouzy, někteří za Rusy, jedna dáma dokonce i za Holländry, což jsme ovšem také upřeli s díkem, ale pouze v myšlenkách, poněvadž jsme ji nemohli vysvětlovati, v jakém smyslu se u nás bere »holendr«. Nuže tolik o té věnované nám pozornosti.

Z Churu vyjeli jsme časně z rána. U nedaleké vsi Felsbergu na úpatí Calandry utrhla se r. 1843 celá skalní stěna, a ves i nyní ještě jest ohrožena. Při Reichenau spojuje se Přední s divokým Rýnem Zadním, jehož břehy výše opevněny jsou mohutnými hrázi proti povodním. Mimo zámky a trosky hradu vidíme i staré kostely, tak u Cazis prastarý kostelík sv. Martina a při Thusis rozpadlý kostel sv. Jana, nejstarší kostel údolí.

Z Thusis do St. Moritz v Horním Engadinu vede »dráha Albuly« s názvem dle stejnojmenné řeky, vystavená mezi r. 1898—1903 nákladem 25 mil. franků, která umožnila volný přístup do krásného Horního Engadinu, a jest z nejzajímavějších horských drah; třeba není dlouhá, zůstává co do směle stavby sotva za dráhou Gotthardskou; mimo nejdelší tunel 5866 m má ještě 39 tunelů kratších. V Thusis sestoupili jsme z vlaku a šli pěšky do 8 km vzdáleného Solis; hluboko zaryté koryto, v němž hučí divoká Albul, rozrážejíc své přeje o skály a balvany, rokle rozervané stráně, viadukty — to vše pojí se tu v jeden úchvatný obraz až do Solis. Měli jsme do odjezdu nejbližšího vlaku ještě několik minut času ku prohlédnutí železn. mostu za zdejší stanicí; přepíná zde Albulu v délce 150 m, má 11 kamenných oblouků, z nichž největší 42 m rozpjetí, a stojí 89 m vysoko nad Albulou. Podobně velkolepým jest zakřivený viadukt přes rokli Landwasser, 130 m dlouhý, 65 m vysoký o 6 otvorech po 20 m šíře; u Predy,

položené ve krásném, z části sněhem pokrytým horstvem obklíčeném údolí vstupuje dráha na svůj nejvyšší bod 1823 m a to v oncm dlouhém, výše uvedeném tunelu; u Spinas vlak z tunelu, přes nějž jízda 10 minut trvá, zase vychází, a počíná sklon k údolí Innu. Za samadem, hlavním místem Hrního Engadinu, přichází Celerina, potom rokle Charnadüra, a konečně při jezeře St. Moritz. Jest asi poledne.

Údolí Pontresiny s nádhernými pohledy na Alpy skupiny Bernínské a nejvyšší údolní stupeň od St. Moritz výše s průhlednými jezery a největšími osadami jsou nejmalebnější částí Hor. Engadinu. Modřínové a limbové lesy vystupují zde až přes 2200 m (jinde v Alpách sotva přes

Sv. Anna na novém místě na Sv. Hostýně od 22. června 1913.

1900 m.) Limba (*Pinus cembra* L.) jest jehličnatý strom dorůstající výše až 40 m a dolů průměru až jednoho metru, a vyskytuje se ještě v Pyrenejích, vysokých Karpatech a v Sibiři až po hranici porostu stromového; její měkké, bílé, na vzduchu však červenající dřevo skoro ani netrouchnívá a hodí se na hudební nástroje, na práce stolařské a řezbářské; jádra limbová jsou chutná. Alpské louky jsou v červenci a srpnu ve své zeleni protkány květy živých, rozkošných barev, a kdo zná pouze naši hanáckou květenu, je zde se svou vědou velmi brzy hotov. Vzduch jest tu suchý, osvěžující, sluneční paprsky působivé a proto jest Horní Engadin pro léčebný pobyt vysokohorský místem nepřekonaným. Letní teplota mívá 27° C ve stínu, v zimě klesá teploměr až na — 30° C, proto s malým upříli-

šením říkává Engadiňan o své teplotě: 9 měsíců zima a 3 měsíce studeno. Náhlé poruchy teploty, sníh a jínovatky ani v srpnu nejsou řídým zjevem.

St. Moritz jest v Engadinu nejvýše položená ves, ovšem se vzhledem města a hotely velkolázeňskými; leží 1850 m vysoko a má 1600 obyv., krásu svou vidí stále ve hladině jezera, ležícího pod ním. Nádraží jest při výtoku Innu z jezera, odkud vedou nové ulice jednak do vsi, jednak ku lázním, ležícím v údolí při jezeře a nyní se vsí takřka již spojeným; dopravu mezi oběma místy obstarává elektrická tramway. V celém okolí vystupují zasněžení alpští velikáni a Piz Surlej i se svým ledovcem přes 3000 m. Ves připomíná se už v 15. století jako poutní místo, kteréhož významu už asi dávno pozbyla, neboť se zdá, že tu nyní mají převahu protestanté, ač i ve vsi i v lázních jest kostel katolický. Nyní má St. Moritz svůj význam jako mezinárodní lázeňské místo, jest totiž v celých Švýcarech nejvýhodnějším místem pro zimní pobyt pro svou před severními větry úplně chráněnou polohu, a jednak má své silné prameny železité kyselky, vyvěrající na úpatí hory Rosatsche. Od lázeňské budovy vede široká ulice s nádhernými výkladními skříněmi k jezeru, na pravo kostel katolický s vysokou věží vlašského způsobu. Všude na blízku jsou lesy a v nich upravené cesty a sedadla. Času jsme měli dosti a proto jsme podél jezera vykonali ještě vzácnou procházku a došli až do půl druhé hodiny vzdálené Silvaplany, kde jsme shlédli r. 1834 horským potokem zničené dvořiště Surlej a vodopád, načež jsme přes Campfer a návrším vrátili se do lázní, kde jsme v hotelu Centrálu ubytováni byli; ve vsi jsme totiž zamluveného místa nedostali, hotelier se nám omlouval, že má ustavičně přeplněno. V Centrálu se o nás dobře postarali, by nás netrápily těžké sny, a záplata byla »přiměřená«.

(P. d.)

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Od 15. března do 12. května.

Za tyto dva měsíce byly všechny možné změny počasí: sníh, mrazy, teplo, déšť, bouřka. V polovici března bylo na 3 dm sněhu, jenž se zvolna rozpouštěl (na sv. Josefa ho bylo 6 cm) a do svátku Zvěstování P. M. roztál. Hned následující dny padal nový do výšky 5 cm, jenž v druhé polovici pašijového týdne zmizel. Letošní březen byl chladnější než únor, skoro tak studený jako leden. Průměrná teplota za březen byla -2.9°C , za únor -2.1°C , za prosinec $+0.1^{\circ}\text{C}$, za listopad $+0.2^{\circ}\text{C}$. Celkem byla letos zima na Sv. Hostýně mírná: největší byla, jak z minulého čísla známo, po sv. Františku a na svátek 40 mučovníků 11. března -14.2°C . Nejteplejší dny v březnu byly na sv. Josefa $+3^{\circ}\text{C}$, a na Zvěstování P. M. $+7^{\circ}\text{C}$. Proto se také poutě na tyto 2 svátky, vydařily: 19. března bylo na 1200, 25. března na 1600 poutníků. Na svátek bolestné P. M. 26. března však zahálila hory mlha, padal sníh, mrzlo, byly závěje, a sníh s jínovatkou tížil stromy, na oknech kostelních se utvořily sněžné záclony. Na Zelený Čtvrtek prorazilo slunce mraky, na Velký Pátek

tálo, a velkonoční svátky byly beze sněhu, ale blátivé. Mezitím dole na rovině byla doba nejpilnějšího setí. Jistý starý muž mně řekl, že ani nepamatuje, kdy se tak dobře mohlo zaseti jako letos. Teploměr se držel nad nulou až do bílé neděle. V neděli večer, celý pondělí i úterý popadával sníh do výšky $\frac{1}{2}$ dm; bylo -1°C . Sníh brzy zmizel. Jižní vítr zvýšil teplotu 21. dubna na 14°C ve stínu a od té doby až ku konci dubna se pohyboval teploměr okolo 10°C . Průměrná teplota za duben byla 5.7°C . První jarní bouře se vznášela nad rovinou od Fryštáku k Hulínu a Kroměříži odpoledne 23. dubna na sv. Jiří. V Hulíně zapálil blesk stodolu. Slyšeli jsme hřměti, ale bouřka Sv. Hostýn minula. — 1. a 2. května, kdy byla první jarní pouť, bylo největší teplo letošního jara. V poledne ve stínu až 18°C v noci 14°C . Proto se dle toho pouť vydařila, a mnoho poutníků ponocovalo na trávě. Sotva však poutníci odešli, klesla ráno teplota $\frac{3}{4}^{\circ}\text{V}$ na 4°C a od té doby několik dní bylo ráno chladno. Ku konci týdne se zase oteplilo na 15° v poledne. Zdálo se, že bude v sobotu pršet, ale mračna přešla, takže se i pouť

Z bojiště na Sv. Hostýn.

Nejmocnější Matičko svatohostýnská. Tisíckrát tebe pozdravuji z daleké ciziny a nejsrdečnější díky vzdávám tobě za zvláštní ochranu, útěchu a pomoc za těchto 8 měsíců, co jsem domov opustil. O dejž, Maria, bych díky za vše tobě vzdal na posvátné hoře hostýnské a vše veřejně v »Hlasech« tvých vypsál. Tisíckrát tě pozdravuje tvůj věrný ctitel E. P. z Bystrovan t. č. ve W.

* * *

Vaše Důstojnosti!

Přijměte můj nejsrdečnější dík za Vás milý a mne velmi překvapivší lístek s korunou Ježíškovou. Jsem Vám k velikým díkům zavázán, že mně posíláte lístky z pohledy na naše nejposvátnější a nejmilejší místo na milé naší Moravě. Kéž Bůh žehná snahám Vaším a snahám Matice Sv.-Hostýnské o zvelebení Sv. Hostýna a rozmnožení úcty k naší milé korunované Matičce svatohostýnské. V denních svých modlitbách prosím Boha by Vás i důstojného p. posl. Msgr. Stojana i celé Tovaryšstvo Ježíšovo na posv. Hostýně za Vaše snahy již zde ráčil odměnit blahým pohledem na miliony věrných ctitelů Sv. Hostýna a po smrti pak by Vás všechny odměnil nebeským Hostýnem. Pozdravuje Vás i všechny pp. členy Tovaryšstva Ježíšova co nejsrdečněji zůstávám věrným ctitelům Sv.-Hostýnským. Srdečný pozdrav všem sv.-hostýnským poutníkům i poutnicím, jakož i členům »Hlasů Svatohostýnských«.

A. Š.

* * *

Veledůstojný pane!

Ó jak krásné, ó jak milé místo ten náš Svatý Hostýn, kde trůní naše nejlaskavější, naše nejdobrotivější Matička! Čím vzdálenější od nás, tím toužebněji po ní přáhneme. Jak plesalo srdce naše v blízkosti její při každoroční návštěvě, tak i zde na východě, vzpomínkou na ni duch náš občerstvuje se a srdce plní balsám útěchy. Jak trudná byla doba našich dávných předků, když svírání byli tak krutým nepřítelem, — tak i bolesti a hořkosti plny ten čas nynější — svírající a plnící rozbrojem celý svět. A jak naši slavní otcové sprostěni byli jistě záhuby, tak i my pevně doufáme, že přímlovou naší velmocné Prostřednice i nám všem zasvitne po bouřné době nynější slunce míru a pokoje a ona »Hvězda Mořská«, »Pomocnice Křesťanů« rozlévatí bude světlo slávy své a pramen milosti po všech vlastech slovanských! V přímlovu její se odevzdáváme. S Bohem na shledanou! J. H. ze Všeminy.

* * *

Modlitba k Panně Marii svatohostýnské.

Vyslyš, drahá Máti, prosbu svých synů, jenž z dálného bojiště se k Tobě denně vrací. Na dálném bojišti severním Tebe Máti

vzýváme, za ochranu v krutém boji k Tobě Máti voláme: Máti milá z Moravy na posvátném Hostýně, zůstaň při nás milostivě při poslední hodině! Ochraň, o Matičko, ženy, dívky naše, buď jim vždy útěchou v tomto těžkém čase. Jak rádi bychom, milá Máti, též spěchali k Tobě, avšak císař, vlast nás vclá sem v té těžké době. Vyslyš tedy dnešní prosbu našich milých krajanů, kteří Tebe přišli vzývat na posvátnou horu. Drž nad námi stále ruku, vem nás pod svou ochranu, bysme ještě uhlídali naši drahou Moravu!

* * *

Tisícere pozdravů na posvátný Hostýn zasílá ze severního bojiště Mončka Ant., četař, Zemek Šimon, desátník, Křižan Fr., Kovář Vlad., Zawala Fr., svobodník, Esterka Jan, Sýkora Prokop, Jurásek Josef, svobodník, Krápa Cyrill, Hrušecký Jan, Juras Ant., svobodník, Vaněk Josef, svobodník, Vendolský Jiří, Michalík Viktor. Též mnoho pozdravů od celého kroměřížského praporu přijměte častou vzpomínku.

* * *

S prosbou žádám dobrého člověka, by mně vyhověl a dodal tento lístek na oltář korunované P. Marie: Drahá Matko svatohostýnská, Ochránkyně Moravy! Volám k tobě, o záchranu, mne a mého drahého bratra, jenž po celý čas války dlíme v poli. V důvěře v Tebe a pod ochranou Tvoji bojovali jsme, dosud oba zdraví a v každé chvíli myslí utíkáme k Tobě o záchranu. Jen tento lístek jest má odměna; ochrániš-li nás do očekávaného míru, tak se Ti odměníme každoroční návštěvou na Tvé sv. hoře. S pozdravem děkuje za dodání c. k. vojín pěš. pl. č. 74 v poli.

* * *

Veledůstojný Pane!

Přijměte ode mně ze severního bojiště nejsrdečnější pozdrav i ostatní důstojní pání na posvátném Hostýnku. Obracím oči své k posvátné hoře a k trůnu milé Matičky a mocné Pomocnice naší a též v duchu ze srdce ji pozdravuji. Děkuji Vám, důstojný pane, ze srdce za podobenku korunky drahé Matinky naší. Oko mé zaslzelo při pohledu na ni. Pod mocnou ochranou Matičky svatohostýnské kráčím už devátý měsíc po bojišti a doufám, že nadarmo jí nevzývám. Doufám, že vyprosí u svého Synáčka šťastného navracení a já budu moci k ní, k jejímu velebnému trůnu kráčet se svou manželkou, která čerpá útěchu jen tam, a k ní často sama beze mne putuje. Ještě Vám srdečně děkuji a těším se na shledanou s Vámi.

J. O. kanonýr.

* * *

Můj milovaný otcovský příteli!

Právě doručila mi »Tagšarže« do »Dekunku« Váš mě nadevše tak vzácný lístek, anžto jsem právě přemýšlel o tragickém konci jednoho ze svých kamarádů padlého zrovna tuto hodinu. Váš lístek mne posilnil — přišel včas . . . Zdaž Panna nejsvětější vyprosí

mi tu milost, bych mohl ještě své zlaté dobré mamičce ruce zlíbat? Družinskou medaili tisknu na hrdle v těžkých okamžicích důstojný otče! Vy zajistě vystihnete můj duševní stav, právě v tento první den májového měsíce Královny nebes, a proto prosím Vás, vzpomeňte mně při svých kněžských hodinkách. Srdečně Vás pozdravuji a Vaši svatohostýnskou družinu. A. V.

Léta Páně 1. máje 1915, 7 hod. več.

* * *

Vzpomínka z nemocnice Královně máje.

Slunce schyluje se k západu, tichý větřík vane vůkol. Z malé kapličky barákové nemocnice zaznívá libý hlas zvonku a oznamuje první májovou pobožnost. Letoší první máj působil na nás dojmem, jehož nelze mi pérem vypsat. Kol ozářeného a tisíce květy okrášleného oltářiku zasněženého nejsvět. Srdci Ježíšova kupí se nemocní a ranění vojínové, aby uctili Královnu máje, jejíž soška na pravé straně oltářiku mile kyne všem. Sem belhají se bratři s uraženými nohama o berlách, jiní zase s obvazem na rukou nebo hlavě, opět jiní podpírají své slabé těla; silnější pomáhají slabším do lavice. Zvonek u sakristie zvoní, malé harmonium se rozzvučí a sbor polské legie pje chorálně »Ave Maria«. Ach, jak to všecko na vás působí mile a sladce! K té Marii Panně spěcháme všichni v bolestech a soužení, aby usušila slzu naši. Když večer se vracím s kamarádem, vypravuji mu, jak teprve tam uprostřed vysokých a tichých hor, kde Královna Moravy svůj trůn si zvolila, a kde tak laskavě k sobě přijímá dítky svoje, jaké tam dojmy a city každý poutník odnáší sobě. Pak jsme podali si s kamarádem pravici a dali si čestné slovo: dá-li Bůh a vrátíme se zdrávi, i kdybychom byli mrzáci, že se sejdem spolu na chlumu Sv. Hostýna, kde tak krásně ptactvo z háje pozdravuje Matičku, která chrání svoji Moravu a přimluvcu svou zjednává pokoj a klid v dnešní době. Ach, jak rád jsem spěchával po svahu vzhůru, kde kopule zářila jasem slunce. Spěchejte tam Vy, kteří u svých rodinných jste krbů! Spěchejte a pozdravte od raněných a nemocných, zdravých a žebráků, pozdravte Královnu máje, by se smílovala a slzy Vaše i naše usušila, by krvácející bratry na bojišti sílila, a je-li to vůle Spasitele našeho, by neštěstí celé Evropy, která trest si zasloužila svým odvrácením se od něho, nechtěje ho znáti, by brzy popřál míru; aby celá Evropa v pokoře se k němu schýlila a bylo jedno srdce a jedna mysl, neboť neštěstím přicházíme k poznání. Buď zdráva Vítězná Ochraňo Moravy! A. B.

Listárna redakce.

Píseň k Panně Marii na Sv. Hostýně na slova básníka Rudolfa Štupavského, shromážděná od slovutného hudeb. skladatele

Frant. Kolaříka, vyšla v Místku nákladem knihtiskárny Jindř. Novosada. Píseň milouká slovy a jímavá nápěvem všeobecně se líbí a hodí se zvláště k májovým pobožnostem i ke mši sv. Kus i s notami za 4 h; při větší objednávce značná sleva. I doprovod varhan za malý poplatek.

* * *

Nákladem Matice Cyrillomethodějské v Olomouci vyšla tato díla, která doporučujeme:

Modlitby vlastenecké Fr. Střížovského. Dílko schváleno jest kn. arc. konsistoří v Olomouci a zem. šk. radou a doporučeno čes. mládeži školní. Knížka ilustrována jest mistrem Jano Köhlerem a mimo to vyzdobena portréty císaře, sv. Otce, následovníka trůnu a arcivévody Bedřicha, velitele armády. 1 výtisk 20 h, na 100 výtisků 10 zdarma.

Polní dopis ženě vojína na bojišti, autorisovaný překlad redaktora L. Zamykala. Vzácný spisek, pln náboženské útěchy pro opuštěné ženy. Knížka je ilustrována. 1 výtisk 10 h, 100 kusů 9 K.

Modlitba mírová papeže Benedikta XV., přeložil Dr. Frant. Ehrmann, prelát v Olomouci. Objednejte je u sekretariátu MCM. v Olomouci. 100 výtisků za 70 h, 1000 výtisků 6 K franco.

Sjezdová zpráva o VI. všeobecném sjezdu katolíků československých v Olomouci konaném má přes 440 stran velmi cenného obsahu a přes 50 velmi zdařilých ilustrací. Administrace »Našince« v Olomouci zasílá pět výtisků sjezdové zprávy za 5.60 i s poštovným; jednu knihu prodává za 1.50 K bez poštovného. Vhodná kniha pro vojenské nemocnice. Ku každé zásilce přiloží se zdarma výtisk 32stranové brožury »Encyklika sv. Otce Benedikta XV.«

Modlitbová křížová výprava za mír. Česká sekce diec. komitétu v Č. Budějovicích vydala knížku s tímto názvem, obsahující poučení o modlitbové křížové výpravě za vyprošení míru s příslušnými modlitbami. Cena 16 h, poštou 20 h, 5 ex. 80, 10 ex. 1.50 K, 25 ex. 3 K, 50 ex. 50 K s poštou vyplacenou. Hodí se k hromadnému šíření po osadách za vyprošení brzkého míru. Objednávky vyřizuje Čes. sekce diecévního komitétu v Č. Budějovicích.

Květy z mých zahrad. Básně. Napsal K. Ort, kaplan ve Strážově, Šumava, Čechy. Vyšlo nákladem vlastním. Neveliká, ale úhledná knížka tato přináší na 76 stranách básnické projevy mladistvé Bohu oddané duše. Některé básničky čtou se velice pěkně, zvláště: V krajinách tichých (str. 48), Zdravas Maria (str. 52 až 53), Nocturno (str. 73). Podobně též na str. 74 a 75 jsou pěkné myšlenky v básnickém rouše. Básník je přispívatelem do našich »Hlasů Svatohostýnských. Část výtěžku je věnována pro opuštěné děti. Všem, zejména našim spolům, organizacím a Mar. Družinám doporučujeme knížku co nejvřeleji.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži

trudných chvíl, jimiž někdy život náš oplývá, ale též okamžiku tiché radosti, jež plodivá farářování na venkově mezi lidem prostým, ale upřímným. Býti farářem celých 40 let na jedné a téže faře a zůstatí věrným prvním svým farníkům po tak dlouhý čas, málokdy se přihází! Řídkým ne-li ojedinělým zjevem jest, prožije-li kněz takovou dobu na faře chudé mezi lidmi, kteří by i ze srdce chtěli, nemohou pastýři svému splatiti lásku jeho pozemskými statky a s litoostí pociťují často tuto svoji nedostatečnost! Ale působiti za takových poměrů ve farnosti, kde jiné vyznání dvojnásob převládá starati se bez oddechu, aby hlouček věrných katolíků na osadě se neztenčil a ovčinci Kristovu oveček neubylo, starost takovou míti celé 4 desetiletí, a přece neprovésti změny působisti, to věru jestiž zjevem za našich dnů převzácným! Ví ovšem kn. arcib. Konsistoř, že láska Vaše k Rusavě má kořeny své na Sv. Hostýně, jemuž jste obětoval zvláště za mladších let tolik úsilné práce, že nebude možno nevzpomenouti rusavského faráře Jana Blažeje, kdykoliv bude řeč o zvelebení mariánské účty na Sv. Hostýně. Vele důstojný pane rado! Jako ptáci táhnou dnes hlavou Vaší skorem sedmdesátiletou vzpomínky na léta uplynulá. Když jste byl instalován za faráře na Rusavě, probíral se právě Sv. Hostýn z kormutlivé své poníženosti a probíral se těžce. Dnes po 40 letech Vašeho farářování ve stínu Sv. Hostýna skvěje se na hlavě Matky Boží Svatohostýnské nádherná koruna Královny nebes důstojná a posvátná hora vykrášená obětavostí statisíců ctitelů Marie Panny, stala se světoznámou. Zajisté máte radost z toho neobyčejného rozkvětu účty Rodičky Boží na Sv. Hostýně a to tím více, když si vzpomenete, jak jste sám putoval z Rusavy k »holubici čisté« na Hostýn, otvírat poutníkům pramenů milosti Boží, hojit bolavých duší, těšit srdcí zármutkem zmítaných pomáhat k pokoji, kde nitro nepokojem hynulo. Kolika duším byl jste prostředníkem, kolik vděčných poutníků tohoto prostřednictví nikdo nezapomnělo a nezapomene! A vzpomíná dnes i kníže arcibiskupská konsistoř faráře rusavského a vděčně oceňuje zásluhy, jež si získal jak o farnost, tak zvláště o Sv. Hostýn. Ji ždívá Vás vyznamenala titulem svého rady a svěřila Vám úřad m.-děkana děkanství holešovského; ale vzácná udalost Vaše 40letého farářování na Rusavě vybízí nás, abychom znova zásluhy Vaše ocenili, a přítomným i budoucím k následování doporučeli. Děkuji Vám za veškerou obětavost a horlivost pro čest a slávu Boží, uděluje Vám kn. a. Konsistoř pochvalné uznání a žádá na Pánu Bohu, aby On sám doplnil odměnu Vašich dobrých skutků a nahradil Vám, čehož nedostatečnost lidská ani oceniti ani odměniti nemohla. Kéž dlouho ještě Pán Bůh Vás zachová ve zdraví těla i duše a dopřeje Vám podvečer Vašeho života ještě hojnost slunných dnů, prohřátých blaživými vzpomínkami na život dobře prožitý! Kéž jednou po tomto putování uvítá v nebesích Královna

všech Svatých, k Ježíš oslavě tolik jste přispěl, Vás, věrného služebníka svého, a ukáže Vám požehnaný plod života svého v slávě nebeské, milostivá, přívětivá a přesladká Panna Marie. Generální vikář: K. Wisnar.

Dopis nejdůst. p. biskupa J. M. Koudelky z Ameriky na Sv. Hostýn 9. dubna 1915. Můj milý důst. p. Superiore! Vzpomínám a vzpomínám na Vás. Úbozí, co strachu a bídy vytrpíte! Pán Bůh Vás navštívil hroznou metlou, Kéž lid to poznal, dokud čas milosti. My též trpíme pod válkou; tisíce lidí bez práce; všechno drahé. — Modlíme se, by Bůh seslal Evropě sv. nebeský pokoj! Kéž Bůh popřeje vítězství zbraním rakouským a německým. — Či se ještě jednou shledáme? Smrt drží hrozně žně. Brzy přijde řada na nás. Račte na mne vzpomenout před obrazem Matičky svatohostýnské! Se srdečným pozdravem a přáním všeho dobrého od Pána Boha, zvláště sv. pokoje (Pax vobis!) zůstávám Vám v Kristu oddaný J. M. Koudelka.

Vydavatelstvu »Hlasů Svatohostýnských« přeji mnoho zdaru v jeho snaze, působiti pro oslavu milé Matičky Boží. Kéž tento měsíčník vnikne co nejšířej mezi náš dobrý lid a z něho učí znáti její důstojnost a dobrotu, již zakusil jsem i já, jenž tyto řádky píši. Před několika lety došel jsem na přímluvu Matičky Boží uzdravení z těžké nemoci; avšak nevděčným jsem se stal, až znovu mne Bůh navštívil neštěstím. Tu teprve znova jsem se uchýlil k ní a z větší části je už znova překonal. Buďtež jí za to vroucí díky. Odběratel »Hlasů Svatohostýnských« z kraje Lipnického.

Dopis sestry vojínovy na Sv. Hostýn. Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Prosim duchovní strážce Sv. Hostýna, aby nezapomněl mého dopisu a to, co zde budu psát, aby dali do Hlasů Svatohostýnských: Ó Matičko svatohostýnská! přijmi ode mne, mých rodičů a bratra, který je na vojně srdečný pozdrav a milou na Tě vzpomínku. Ty nejlépe víš, jaký žal a jaká bolest svírá nás i jeho při vzpomínce, že jsme se museli opustit. Ty však jsi také trpěla a mnohem více než-li my. A my jsme si toho také zasloužili. — Psal mně bratr ke svátkům velikonočním: »jak jsem se já vždycky na ty svátky těšil a je s radostí očekával, a teď je musím trávit v cizině. Já však pevně důvěřuji v pomoc a ochranu Boží, že se zase někdy všichni shledáme. Jenom se za mě, milá sestro, modlívej, ale vroucně! Kdybych tu musel být sám, tak by mě to bylo těžší; ale když si vzpomenu na ostatní, že by také byli rádi doma, a není to možno, tak přemáhám sám sebe a kojím se vzpomínkou na Pannu Marii svatohostýnskou, že nám vyprosí u svého Synáčka šťastného doma shledání«. — Hleď, Matičko hostýnská, na takovou důvěru velikou v Tebe! Ochraň tam mého milého bratra a navrať nám ho zase živého a zdravého domů. Budeme Ti za to do smrti vděční. Na ten úmysl také zde posíláme 2 K na sochu B. Srdce Páně. Fil. M. z Bilnice.

Listárna administrace.

Amerika. Pan Antonín Pospíšil, Flatonia Texas. Potvrzujeme příjem 9 dollarů 20 ct. pro odběratele „Hlasů“.

Ostátním pp. odběratelům, kteří dluží předplatné již po delší dobu, sdělujeme, že jsme nuceni jim list zastaviti, neb i my musíme vydavatelským povinnostem dostáti. Kdyby snad náhodou byl někdo vyškrtnut z těch, kteří mají zapláceno, raďte se přihlásit.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví
a dodává

ohrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví *pravou vlašskou mozaikou* kaménkovou pro fasády, oltářní obrazy, náhrobky atd s nejšířším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma

Sochy, oltáře, křížové cesty. Boží trůny, jesle a veškeré práce kostelní zhotovují a opravují umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochar a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jiřská ulice čis. 445-I

(proti Vejsvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest, posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé návržení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvíce.

„Tisíckráté pozdravujem Tebe“

májová kázání (2 díly) od P. Ant. Rejzka

Oba díly lze dostati na Sv. Hostýně za sníženou cenu 2 korun.

Jsem domácí tkadlec horský

(člen spolku křesťanských sociálů)

Zasílám zboží různé.

40—50 m zbytků, 20—22 korun
dobírkou zaručeně pracích barev bez
chyb.

Kanafasy na ložní povlaky, košilové plátna lněná neb pelovičnický, rumburské věby, griezety, ručníky, tkané barchety, na šaty, modní zefiry na košile a bluzky a na šaty, bílé gradle, flanely, modré tlaky na domácí šaty a zástěry, vše mnou ručně pracováno, vel. krásný a trvanlivý v délce 8—15 metrů.

Frant. Maršík.

ruční domácí tkadlec

Česká Čermná, č. 107, p. Náchod.

Každý dle potřeby raďte udat co potřebujete i délku zbytku si raďte zaznamenati, nehodící vyměním, neb dle žádosti peněz vrátím. Zkouška mé důvěry ujistí každého. Též zasílám pšitnou čistě lněných prostěradel bezé žve 150 cm šir., 200 cm dl. jen za K 15 80

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdokonaleji
a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy Hše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kromětizi.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kromětizi.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

S povolením nejvyš. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1·50. — V Americe 0·40 dol. — V Německu M 1·50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Ctitelé svatohostýnské Matky Boží! — Tajemství starého obrazu Panny Marie svatohostýnské. — Na Sv. Hostýně. — Matko vítězná (báseň). — Válečné vzpomínky. — Svatohostýnský pomník Omladiny padlým v boji bratřím. — Tři nové rovy. — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Drahocenné zelené mešní roucho, darované pro Sv. Hostýn 1915. — Poláci s P. K. Bisztygou, T. J., na Sv. Hostýně dne 6. června 1915. — Žně na Sv. Hostýně. — Jeho Excellence † svobodný pán baron Laudon. — † vldp. P. František Perútka. — † P. František Pold T. J., bývalý superior svatohostýnský (1800—01).

Důležité upozornění

Prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129. — Příspěvky na Matici svatohostýnskou rače zasílají složenkou Matice č. 44.642. — Příspěvky na jiné účely nejlépe posílají poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, buďtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubíček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Přizměně adresy budiž vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba zavčas upravití, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Počasí bylo poutím velmi příznivé; zřídka pršelo. Přece však za květen napršelo 60 mm, a za červen 160 mm; na svátek sv. Petra a Pavla skoro 50 mm; déšť přicházel s bouřkou: několikrát udeřilo blízko Sv. Hostýna. 17. května o ¼6 večer uhodilo do jedle, která stojí na valech blízko hospodářského stavení; druhého dne vítr zlomil její korunu a shodil na zemi. 25. června byla opět bouře: blesk zapálil 2 domky v Bystřici. Počasí bylo teplé. Nejteplejší dny byly 10. a 11. června: průměrná teplota byla 23° C; od 8—14 června byla každého dne průměrná teplota přes 20° C. Průměrná teplota za květen byla 11·9° C, za červen 16·9° C.

Osobní. V polovici května přijeli sem na několikadenní zotavenou Karel Závadský T. J., Metod Řihák T. J., Blažej Ráček T. J. složivše v Praze zkoušky profesorské na střední školy; Karel Závadský a Metod Řihák odjeli brzy, aby se připravili na doktorát; 8. července byl Metod Řihák rodák z Roštění u Holešova v Praze promován na doktora filosofie. V pondělí svatodušní nás navštívil c.s. rada Frant. Sedláček místopředseda Matice svatohostýnské s chotí a s bratrem továrníka Wichterle z Prostějova. 28. května přijel z Prahy P. Jan Soukup T. J., aby vypomáhal v duchovní správě. 12. června slavil tu padesáté kněžské jubileum

Frant. Vyplel, farář na odpočinku v Holešově; zpívaly mu při mši sv. žákyně z Fryštáku. — Odvedení vojínů, kteří musili na sv. Aloisa opustiti domov, hojně chodívali na Sv. Hostýn. Svátek sv. Aloise přijel sem oslaviti Alois Viceník, farář v Klášterci na severní Moravě a organisátor Omladiny s šesti poutnicemi své farnosti, které poprvé na Sv. Hostýn putovaly. — 7. července přijela na Sv. Hostýn k několikadennímu pobytu hraběnka Johanna Nostizová. — S procesím lšeňským připutovala též J. E. hraběnka Belcredi se svým synem bohoslovcem poděkovat za ochranu druhého syna na bojišti. — Velice horlivě pomáhá v duchovní správě skoro po všechny neděle a svátky katecheta Adolf Jašek z Kroměříže. Na svátky sv. Petra a Pavla a sv. Cyrilla a Metoda vypomáhal také Fr. Pokorný, farář v D. Vystoněch u Znojma. Na sv. Cyrilla a Metoda 7 odvedených vojínů z Paršovic nechalo se obléci do paterého škapuliře a kytičky s klobouky vložili do věnce ve vodní kapli.

Z bojiště na Sv. Hostýn.

Vzpomínka.

Moravěnkou drahá!

Kolik cheváš v srdci pro mne drahých duší, kolik nezapomenutelných míst, kde ve-sele mi plynulo moje zlaté mládí. Kolik míst památných a posvátných.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

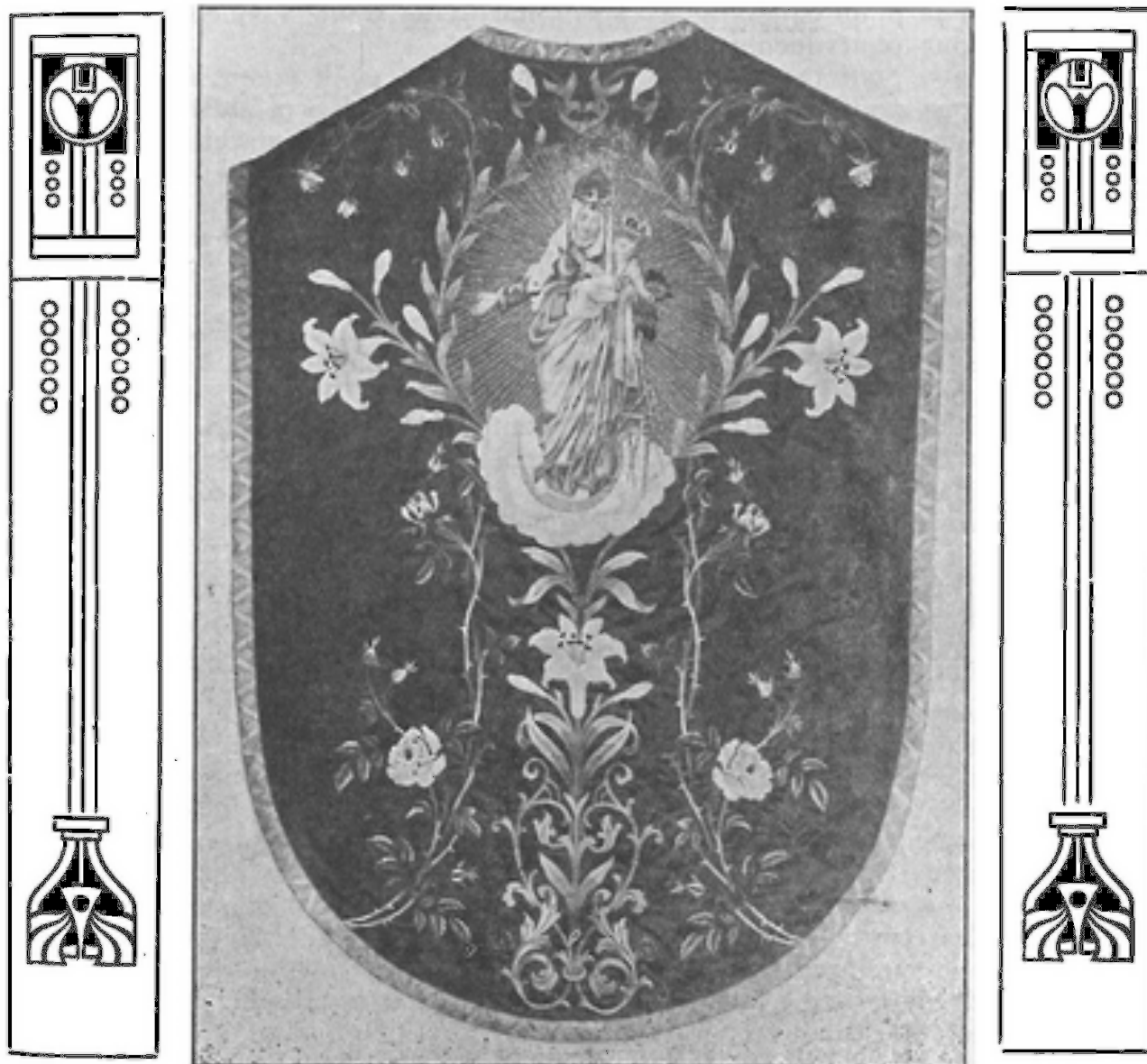

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo 8.

SRPEN 1915.

Ročník XI.

Drahocenné zelené mešní roucho, darované pro Sv. Hostýn 1915.

Čtitelé svatohostýnské Matky Boží!

Na vždy památným zůstane korunovační den svatohostýnské Matky Boží. S radostí pospícháme ke korunované Matce Boží svatohostýnské. V zanícenosti vzpomínáme na milostivou dobu tu, s vděčností oslavujeme ji každoročně dle předsevzetí o korunovací učiněného.

Blíží se opět výroční den slavnosti; než nastaly smutné poměry, válka zuří ve vlasti naší. Tu třeba odložit slavnosti s leskem zevnějším. Za to tím více upřímnější a vroucnější pobožností chceme uctít tu, kterou nazýváme vítěznou ochránkyní Moravy, jak za sebe, abychom v milosti Boží setrvali, tak i za ty, kteří bojují pro vlast, kteří v zajetí jsou neb nemocní, jakož i za ty, kteří padli, a nás na věčnost předešli.

Oktávní slavnostní pořádek b ý v a l tento:

15. srpna reprezentační pouť,
16. srpna pouť mariánských družin,
17. srpna pouť matek a dětí,
18. srpna pouť omladiny a oslava narozenin Jeho Veličenstva,
19. srpna pouť duchovenstva,
20. srpna pouť terciářů,
21. srpna pouť studujících, akademiků, učitelů a profesorů atd.

Zůstane to ovšem při oktávě druhdy ustanovené, než nečekáme a nemůžeme za daných poměrů očekávat většího počtu účastníků v naznačené dny.

Za to vykonáme dvě hlavní slavnosti a sice **15. srpna o svátku Nanebevzetí Panny Marie, výročním to dni korunovace Matky Boží svatohostýnské a v neděli dne 22. srpna.**

Pořádek bude tento: 14. srpna v sobotu o 7. hod. večerní řeč uvítací, klánění se Nejsvětější svátosti oltářní a svaté požehnání; o 8. hodině světelný průvod.

O svátku Nanebevzetí P. Marie je tento pořádek: o 6. hod. je kázání, mše sv. za dobrodince Sv. Hostýna se společným svatým přijímáním, o 7. hodině snídání, o půl 8. hodině akademie s holdováním P. Marii, o 9. hod. průvod s Nejsvětější svátostí oltářní a modlitby za papeže, císaře a krále, vojsko a mír; obnova křestního slibu, a zasvěcení se Božskému Srdci Páně; o 10. hod. kázání s desátkem: »Který Tě Panno na nebi korunovati ráčil« s vyzváněním, slavná mše svatá za dobrodince Svatého Hostýna, o 1. hod. promluva na rozloučenou a svaté požehnání. — V týž den koná se pouť **Omladiny**, při níž bude posvěcen základní kámen II. zastavení nové křížové cesty jakožto pomníku padlým v boji bratřím.

V sobotu 21. srpna o 7. hod. uvítání, vzývání Ducha sv.; svaté požehnání, vyzvánění hran za zemřelé údy a dobrodince Matice Svatohostýnské; o 8. hod. světelný průvod.

22. srpna v neděli o půl 6. hodině kázání, mše svatá u hlavního oltáře se společným svatým přijímáním za živé údy a dobrodince Matice Svatohostýnské a u vedlejšího oltáře mše sv. za zemřelé údy a dobrodince Matice Svatohostýnské, na to kondukt za zemřelé údy Matice Svatohostýnské, o 7. hod. snídání, o půl 8. hod. valná hromada Matice Svatohostýnské s obvyklým pořádkem, zpráva jednatele, pokladniční atd., holdovací akademie, apoštolátní promluva, proslov omladiny atd., o 9. hodině průvod s Nejsvětější svátostí oltářní s pobožností jako na svátek Nanebevzetí P. Marie o 10. hod. kázání s desátkem: »Který Tě Panno na nebi korunovati ráčil« s vyzváněním, slavná mše svatá a po ní slavné **Te Deum** na ukončení slavnosti.

Ostatní dny v oktávě budou mše svaté od 5ti do 9ti hodin; pobožnosti zařídí se dle daných poměrů.

Komu možno, přijď se potěšit a povzbudit v době těžké — Sjednotme se u vroucí zbožnosti a Všemohoucí Pán na přimluvu korunované Matky Boží Svatohostýnské, sv. Cyrilla a Methoda, sv. Jana Sarkandra tužbě ušlechtilé dá dojíti cíle.

Na Sv. Hostýně o Navštívení P. Marie 1915.

Výbor Matice Svatohostýnské.

P. Jan K. Černý, T. J.

Tajemství starého obrazu Panny Marie svatohostýnské.

Člověk míní, Pán Bůh mění.

Stará paní mlynářka Šedá vyšla celá uplakaná z velké světnice. Zavřela potichu dvěře a běžela do šalandy. Zavolala čeledína Jakuba: »Zapřáhněte a jeďte pro panáčka!«

»Což je tak zle?« ptal se starý Jakub, který již dlouho ve mlýně sloužil.

»Je, je — prosím vás Jakoubku, honem, aby se pantáta jak se patří smířil s Pánem Bohem«.

Jakub šel do dvora pod kůlnu, vytáhl bryčku, a šel pro koně. Dal jim ve stáji chomouty, očistil je, vyvedl ven a zapřáhl. Za chvíli zdvihal se již prach po silnici od prostředního mlýna k městečku. Jakub jel tryskem pro kněze starému Šedému.

Tento ležel v prostorné světnici na posteli. Sláb odkašlával a chvílemi těžce vzdychal. Až do světnice bylo slyšeti přitlumený klapot mlýna. Znalci ho cenili na sto tisíc zlatých.

Za chvíli vešla mlynářka nesouc bílý ubrus a na talíři něco soli. Postavila menší stolek stranou od postele, přikryla ho ubrusem, vzala se skříně svícny, vyhledala z prádelníka svíčky, postavila mezi ně starý, krásně řezaný kříž, stranou položila talíř se solí a kouskem chleba a připravila bavlnu. Pak přinesla v nádobce trochu svěcené vody.

Pantáta Šedý se na ty přípravy díval pokojně, jakoby se ho to ani netýkalo. »Panímámo, prosím tě, rozžehni také lampičku před Panenkou Marií svatohostýnskou«, prosil slabým hlasem.

Nad prádelníkem mezi okny visel starý veliký obraz Panny Marie svatohostýnské. Byl malovaný na plátně, hodně již začernalý. Panna Maria s Ježíškem a blesky, pod ní Sv. Hostýn s kostelem, baňatými věžemi a několika staveními. Doprostřed zlaceného rámu byla zavrtána lampička. Mlynářka do ní přilila oleje, dala tam knotek a rozsvítila.

Pak si přisedla na okraj postele k muži: »Františku, přišlo to«, řekla tichým hlasem zbožná věřící žena. Vzala ruce mužovy do svých dlaní a plna síly duševní pokračovala: »Udělej dobrý pořádek s Pánem Bohem. Neboj se, sedmatřicet let jsme byli spolu. Za ten čas ti nemohu nic zlého připomenouti. Spolu jsme chodívali k svaté zpovědi, spolu putovali na Sv.

Hostýn, snášeli dobré i zlé, jak to Pán Bůh poslal. Nechám tě chvílku samotna, abys se připravil«. »Mařenko, prosím tě, předříkej mi zpovědní modlitby«, pravil nemocný. Mlynářka vstala a přinesla starší modlitby, vzala brejle a klekla k posteli říkajíc modlitby, které asi znala z paměti.

Pak vyšla do zahrady. Tam plela na záhoně mladá asi tříadvacetiletá dívka. »Maminko, jak je tatínkovi?« volala mlynářce vstříc. Byla to jediná dcera, ostatní čtyři chlapci zemřeli. »Dítě, zle. Poslala jsem pro panáčka, každou chvíli tu bude. Nech práce a připrav se, abychom, jak náleží přivítaly Ježíše Krista!« Děvče odběhlo do vnitř a paní Šedá vyšla k besídce, dívajíc se k městečku. Tam na silnici před mostem, který vedl přes řeku, se zdvihal prach. »Jakub jede«, řekla si odcházejíc do šalandy. »Jedou k nám s Pánem Bohem«, volala, »pojďme uvítat Ježíše Krista!«

Chasa a mleči vyšli před mlýn, mlynářka s dcerou zůstaly na prahu. Zdaleka se slabě ozýval hlas zvonku.

Za nedlouho zněl zvonek jasně a po chvíli zastavil povoz s knězem před vchodem. Všichni pokleklí bijíce se pokorně v prsa. Mladý kaplan, pater Antonín sestoupil dolů, žehnal všechny a odebral se k nemocnému.

Dosti dlouho to trvalo, než zavzněl zvonek. Mlynářka s Mařenkou vešly a několik čeledínů za nimi.

Mlynář ležel jako vítěz po tuhém boji v bílých peřinách. Patřil na starý obraz Panny Marie svatohostýnské. Dojemný obřad nastal. Kněz pozdvihl Nejsvětější Tělo Páně: Ejhle, Beránek boží . . . Mlynářka sevřela pevně rty a sklonila hlavu, přemáhajíc pláč. Mařence vytryskly slzy, když viděla poslední sv. přijímání tatínkovo.

Pater Antonín připravil svaté oleje a začal obřady posledního pomazání. Mlynář ležel tiše, jenom když nastavoval ruce, třásl se mu, takže je panímáma musela podržeti. Všichni přítomní se modlili bolestný růženec s kostelníkem.

Zatím kněz dokončil obřady, pomodlil se s přítomnými a promluvil na konec několik povzbuzujících slov.

Když se loučil s mlynářem, šeptal mu tento cosi do ucha. Pater Antonín odpovídal konejšivě: »Nebojte se, Panna Maria svatohostýnská to spraví!« Nemocný si oddechl a zahleděl se s důvěrou na starý obraz.

Za chvíli ujížděl povoz s panem kaplanem zase k městečku.

* * *

Snesla se noc na celé okolí. — Temné její perutě konejšily ruch přírody snášejíce hojivý klid na krajinu. Mlýn klapal dále, hukot vody a drnkotání zanášek znělo tichem nočním silněji. Ve velké světnici pracoval však pán velkého mlýna k smrti.

»Mařenko, pošli děvče ven«, pravil, »rád bych s tebou promluvil o samotě«. »Odejdi na chvílku, Maruško do pokojíčka. Terezko, jděte s ní a odpočiňte si«. »Zavolám tě«, konejšila zdráhající se dcerku, »až tě bude potřeba«.

»Mařenko«, šeptal nemocný, »víš jak jsem si tě vzal, pravda, oba jsme neměli téměř nic. Tys měla asi tři stovky a já také tolik«.

»Vím, vím, Františku, měli jsme špatný začátek a Pán Bůh nám žehnal, až se sama divím. Dnes máme víc než sto tisíc!«

»Dej pozor! ať ti něco povím. Je to velmi důležité. Znala jsi staré Zábranské? Víš, náš mlýn jim kdysi patřival. Umřeli na cholera v šest a šedesátém roce. — Měli chlapce — bude mu dnes tak k čtyřicítce — jmenoval se Karel«.

»Dobře, dobře Františku, Zábranských jsem neznala. Chlapce, když jsme polozbořený mlýn kupovali, zde nebylo. Říkalo se, že je kdesi až ve Slezsku. Františku, slabneš, nemluv tolik!«

»Prosím tě počkej, až dopovím, namáhal se mlynář. »Ach«, dodal bolestně, »nic se z toho neuskutečnilo, co jsem zamýšlel.«

»Jenom se nerozčiluj«, konejšila ho panímáma. »Vím, že máš asi na mysli naše chlapce. Pán Bůh je sobě vzal, oplakali jsme je . . .«

»Ach nevíš, proč nám je vzal, — já — já — . . .«

Nemocný proměnil barvu, nos se mu špičatil — mlynářka poznala hned, že se blíží konec.

Rychle zavolala dceru. Zatím se mlynář trochu vzpamatoval, poznává, že u jeho postele klečí jeho dítě. »Františku, dej naší dcerušce své otcovské požehnání«, prosila paní Šedá. Mařenka sepjala ruce a sklonila svoji mladou hlavu na peřinu před ruce otcovy. Mlynářka je zvedla a položila dceři na hlavu. Mlynář přišel trochu k sobě a nápadně jasným hlasem pronesl otcovské požehnání: »Požehnej tě, mé dítě, všemohoucí Pán Bůh Otec, Syn a Duch svatý. Amen«. Křížku jí udělati již nemohl, neboť ruce mu ztuhly. Dceři při tom kanuly horké slzy po smutné tváři.

Mlynářka přinesla hromničku, vtiskla ji do ruky manželovy a předmodlávala se modlitby umírajících. Nemocný se ztišil a otevřel oči. »Co se to se mnou děje? kde to jsem?« tázal se.

»Františku, musíme se rozloučiti. Zaplat ti Pán Bůh za všecku tvoji lásku a věrnost. Neměla jsem se u tebe zle. Odpust mi, jestli jsem ti v něčem ublížila, nebo nevyhověla«, řekla panímáma pevným hlasem. Chytla pravici mužovu a vtiskla mu políbení, poslední na tomto světě.

»Ty mi odpust — odpust —« šeptal nemocný, »že jsem neprovedl, co jsem zamýšlel«. Vzadu klečel starý Jakub. Při slovech mlynářových kýval hlavou, jakoby rozuměl, proč nemocný nařiká, že se shroutily jeho plány.

Anděl smrti zamával mocněji perutěma, nemocný těžce dýchal, studený pot mu vyvstal na čele. Všichni se hlasitěji modlili. Najednou se nemocný protáhl — oči se mu široce rozevřely — podíval se naposled na svou ženu — a vydechl ještě hluboce až se celé tělo zatřásl — slza mu vytryskla z oka — skončil.

Mlynářka pustila pravici mužovu, zatlačila mu oči a otevřela okno. Jakub vyšel ven: »Tomáši zaraz mlýn, hospodář umřel«, volal do mlýnice.

* * *

Čekný pohřeb měl starý Šedý. Uložili ho pod staré lipy na hřbitově. Mlynářka s dcerou se držely stalečně, jak se na křesťany sluší, kteří doufají, že se nerozloučili s drahým zesnulým navždy, nýbrž že se jednou opět shledají tam na věčnosti.

»Proč tak bědoval«, divila se Anče, starší služka, když seděla chasa po pohřbu na kládách večer před mlýnem. »Co chtěl pořád, že se mu nepodařilo? Měl štěstí, takový majetek zanechal a skoro s ničím začal.«

»Kdož ví, co ho trápilo«, odvětila mladší děvečka. »Prý to bohatství nebylo přece jen ze samé práce. Pořád se cosi povídá, že prý nasel mnoho peněz. Lidé v šest a šedesátém roce zakopávali peníze před Prajzy . . .«

»Kdybyste mrtvých nechaly na pokoji«, ozval se starý Jakub, který potichu přišel ze zadu a zaslechl, co služebné o zesnulém mluvily. »Což to není velká rána, když přijde mlýn do cizích rukou? Čtyry chlapce měl a žádný z nich nezůstal na živu! Dva zemřeli tak nápadně. Když jsme do-

nesli mrtvého Františka, který utonul tady ve strouze, myslil jsem, že starý přijde o rozum«.

»My jsme to tak zle nemyslily«, omlouvala se Anče. »Ale mluví se ledacos a uší si přece nemusíme zacpat«. »Ale hubu«, odsekl Jakub. »To vám mohu říci«, dodal, »kdyby nebožtík, Pán Bůh mu dej nebe, byl i pochybil, jistě by to byl napravil. Všichni jsme chybující, člověk miní a Pán Bůh mění. Pojďme spat. Je dnes jasně vidět Sv. Hostýn, bude asi brzo pršet. Abyste si zítra přivstaly a nachystaly krmiva«.

Starý Jakub směl tak mluvit, požíval velké vážnosti ve mlýně. Byl práškem, když ještě patřival mlýn Zábranským. Chasa si o něm povídala: »Ten ví mnoho!« Věděl, ale mlčel. Někdy chodívali s nebožtíkem mlýnářem do polí a zdálo se, že mají důležité rozmluvy. Jednou byl Jakub asi čtrnáct dní z domova. Žádný nevěděl za jakou záležitosti. Když se vracel, byl mu hospodář naproti, ale od toho dne byl jaksi smutnější a Jakub zamlklejší. Zdálo se, že na cestě nepochodil. (P. d.)

Ks. K. Bisztyga, T. J.

Na Sv. Hostýně.*)

Zdá se mi, že jsem na pouti na Kalvaryi, nebo v Staré Vsi. Zbožný lid moravský putuje s písní na rtech k divotvorné Matce Boží na Hostýnek. Každé procesí má svého vůdce, který rázným hlasem předřikává a lid pokaždé vřele opakuje. V čele kráčí chlapec s ověčeným křížem. Různorodé kroje poutníků svědčí, že z rozmanitých přišli krajů. Celá cesta od pěkné Bystřice až pod hostýnský les hemží se zástupy pobožného lidu. Množství kolovrátků hraje nábožné písně — co chvíli vystoupí někdo z procesí podáváje almužnu starým kolovrátkářům anebo žebrákům, kterých zde není nedostatek. Nejvíce pozornosti na sebe obrací schytralý žebrák, který místo kolovrátku domohl se gramofonu již hezky starého, ale přec svojí hrou vábí k sobě nejvíce obdivovatelů. Zdá se, že jsou mu poutě na Hostýn hojnou žní. Procesí dostalo se již až k hoře, na které zdvihá se bílý kostel s mosaikovým obrazem Panny Marie. Paprsky slunečné dobývají z něho zlato a stříbro. Náhle ustaly zpěvy, slyšení jen těžké oddychování. Však to není malá úloha škra-bati se od úpatí nahoru asi 700 m. Potíme se všichni jako myši, ačkoliv jdeme zvolna ku předu. Štěstí, že cesta vede lesem, na parném slunci snad bychom se dnes všichni upotili.

Na štěstí ozývají se hlasy, že polovinu cesty jsme již urazili. Zastavili jsme a volněji oddychovali. Srdce nám bije jako kladivo na kovádlinu, pot lije se proudem s čela. Oči zalité a nohy zhmožděné. Těžká cesta, ba těžká, ale každý z nás má zač pokání činit. Nechť umenší naše putování pokutu za hříchy a Bůh shlédne dobrotivě na oběť naší, kterou přinášíme v těžké době válečné, abychom si získali milosti jeho. Jdeme zas ku předu, cesta jest již utěšenější, neboť není tak kamenitá a strmá jako dříve. Několik

*) Uveřejněno v »Kuryere Polskim«, vydávaném pro polské vystěhovalce v Mor. Ostravě.

desítek maroderů. Šlo za námi, jedni usedli na lavičkách, jiní stoupali na horu jen co noha na mine.

Již se přibližujeme ke vodě. Ze skály prýští voda, kterou lid nabírá do sklenic. Myjí si oči a věříce v divotvornou moc této lázně. Avšak i kdo nemá zvláštní víry nadpozemský její účinek, pije ji přechoťně, protože vyprahlé hrdlo dostane žízeň přímo báječnou; zachutnala i samému císaři pánu, který před lety žízeň hasil v době velikých manevrů vojenských. Od pramene brzo již uvidíte kostel uprostřed poutních budov. Tváře poutníků se vyjasňují; dávno ubírali jsme se vzhůru hezky po tichu, ale nyní zaznívají hlasitě a vy na novo, vroucí modlitby vystupují k nebesům, korouhve vlají vesele a nerutích lehkého vánku kolébají se neustále slova: »Královno hostýnská. Matičko naše, oroduj za nás« zalétajíce až ku trůnu té, která od věků je našou záchránkou a

Poláci s P. K. Bisztygou, T. J., na Sv. Hostýně dne 6. června 1915.

tyně Královny svatohostýnské. Na každém z nich vyrytý nápis svědčí, kdo jej daroval. Již dostoupili jsme vrcholu, když ubíral se nám vstříc vlídný kněz, vítaje nás ve jménu Matky Boží, která od pradávných časů zvolila orodovnicí lidu moravského. Dvě stě padesát schodů provází nás do svasvůj trůn na hoře hostýnské, aby odtud královským štítem chránila celou Moravu. Zpěv a hudba zazněly rovněž nám na uvítanou. Již vstupujeme do kostela.

Zraky všech utkvěly na zázračné soše. Jedni padají na kolena před oltářem, jiní hluboce se kloní k zemi, všichni se koří před majestátem Bcha a jeho nejsvětější Matky. Z očí plynou jim slzy, na tváři lze vidět brzo radost, brzo žal, z prsou se derou vroucí povzdechy. Také já klečím v zástupu poutníkův. Sotva modlití se dovedu vzrušen pohledem na poutníky moravské. V tisícovém davu já jediný Polák. Oni modlí se před svou Panenkou Marií, já jsem zde hostem. Mimovolně postaví se mi před oči milostné obrazy Matky Boží čenstochovské, kalvarské, lvovské,

staroveské a mně se zdá, že vidím náš polský lid, jak před svou Matkou klečí s prosbou za soucit a smilování.

Lid moravský modlí se s počátku potichu, pak stále hlasitěji. Slyším vroucí prosby shromážděných: Matko svatohostýnská, vrať mi šťastně mého muže — volá žena; mého syna — volá matka; našeho otce, bratra — volají děti. Zachovej je od smrti a zmrzačení na vojně. Do těch vzdechů se mísí žal matky, ženy, jimž padl na bojišti syn anebo muž. Všichni pak horoucně prosí za šťastný mír, za sílu a potěchu v zármutku. Takové prosby plynou ze zkormoucené duše poutníků — všechn nárek jejich zavinila strašlivá vojna, do které nás zapletli naši nepřátelé.

Nechť se vymodlí až do konce milí poutníci, pomyslí si sobě. Oni mají přednost, jsou ve svém domě, já mám ještě čas.

Na to začínám také já se modlit: Ó Máti svatohostýnská, obrať milosrdné oči také na náš nešťastný národ. Není pod sluncem národu jiného, který by Tě tak velice miloval, jako národ náš. Tobě jsme se všichni oddali, Tobě posvětili naše osady a kostely, naše nívy, pole i lesy. Když jsme se mluvit naučili ku Tvé cti první modlitbu jsme vyslali k nebesům. Na Tvých oltářích zavěsili jsme kořist, meče vítězné. Tvoje skráně ozdobili jsme zlatem a diamantem. Za Tvou slávu a čest prolévali jsme krev mučednickou. V dobách nejtěžších vlastní korunou jsme ozdobili Tvou nejsvětější hlavu. My jsme Ti zůstali věrni v radosti i strasti.

Když v dýmu požárů planou naše vísky i města, když v proudu krve bratrské toneme — bez střechy nad hlavou rozptýleni jako vyhnanci po celém světě; když zimou a hladem hyneme zmučení hrůzou válečnou — k Tobě o pomoc se utíkáme.

Pohleď, ó Panno nejsvětější na mchyly naše, pohleď na slzy matek i žen i dětí plačících — a smiluj se nad námi. Vezmi pod svou ochranu naše vísky, naše města, náš majetek a všechn náš nešťastný národ. Buď těšitelkou, orodovnicí a prostřednicí naší.

Královno koruny polské smiluj se nad celou naší Polskou!

J. Skalný.

Matko vítězná !

Matko vítězná,
Ochránkyně, slyš,
prosby k tobě vysíláme
v nadpozemskou říš.

Na sta tomu let,
co již chráníš nás,
proti nepřátelům krutým
stavíš silnou hráz.

Co to přes tvou zem
za sta dlouhých let
přehnalo se temných mraků,
všelijakých běd.

Avšak tolik slz,
jako kane dnes,
neviděla naše hora,
ani její les.

V smutku duše své,
v trapných žalostech,
pcutí k tobě přicházíme
s prosbou na svých rtech.

Matko vítězná,
slávou zářící,
ochraň vděčnou Moravěnkou,
naši orlici.

Matko vítězná,
pohled' na svůj lid,
vrať své zemi požehnání,
vrať svým dětem klid.

Vnucen-li však boj,
zkouška přehrozná,
veď nás k slávě jako vždycky,
Matko vítězná!

Maria Alfonsa.

Válečné vzpomínky.

Návštěvou ve vojenské nemocnici.

Oka matčina mi shasla hvězda jasná,
srdce mateřské — ty přestalo jsi bítí,
lásko mateřská — tě nemůže hrob kryti,
s nebe plá mi nyní zář tvá spasná.
K té hvězdě syn tvůj vděčně zírá,
s láskou dětinou, jež — neumírá.

Často jsem četla nápis ten, stojíc u pomníku neznámé, dobré matky
na Ústředním hřbitově.

Znala jsem ona slova nazpaměť a přece je pročítala znova, kdy-
koliv jsem kolem hrobu šla. Líbil se mi ze všech nejlépe. Na
mnohém pomníku byla slova zlatými písmenami vryta, ale ne-
poutala mojí pozornosti.

Před leskem a nádherou dala jsem přednost prostému rovu matky.
Její vznešené lásce mateřské jsem se kořila. Dala svému dítěti vše: lásku
celého žití. Proto duše zářila i za hrobem a byla hvězdou zářivou lkají-
címu dítěti.

Nejednou zadumala jsem se u pomníku dětské lásky. Naslouchala šu-
mění smutečních bříz. Často moje duše ptala se, kde žije druhá matka,
kterou bych mohla k této, dřímající pod drnem, přirovnati.

Duch můj hledal . . .

A vždy stanul ve svatyni hostýnské, kde má trůn Královna, Matka
lidu. »Jsme šťastnějšími, než-li onen syn, oplakávající zemřelou matku«,
tak často rozvažuji. »Dokud bude lid tvůj žítí, Matko hostýnská, a tebe mi-
lovati, nepohasne hvězda lásky tvé. Srdce svaté, mateřské nepřestane
bítí . . . Věčně bude hráti tvoje dítky mrazem bolesti a hříchu se chvějící.

Tisíce zraků s důvěrou k tobě se zvedá, pomoci hledá. Splňuješ přání
smělá, vřelá . . . Kdo spočet' by všechna slova díků a lásky dítek tvých?

Jen ty a božský Syn, kterému naše stesky předkládáš.

Nebojím se, že nestačí mi pomněnek na dovítí věnce kol tvé krá-
lovské koruny. Znáám přemnohé, kterým jsi Matkou dobrotivou, milo-
srdnou«.

Tak dumám . . .

Kořím se světlu její lásky, ozařující cesty smutku. Nejednou nastavuji
také já chvějící se dlaň . . . Prosívám o léky pro duši, kterou zranila slova

tvrdá, sobecká. Vyslyšela mne vždycky, přesvědčila jsem se, že v pravdě je Matkou lidu svému.

Nedávno vešla jsem do oddělení těžce raněných vojinů v naší nemocnici. Vědouc, že mnozí Matičku hostýnskou milují a ctí, přinesla jsem jim obrázky Korunované, které jsem pro ně obdržela. Přemnozí s dětinnou dychtivostí vztáhli ruce a vděčně obrázek přijali.

První obrázek vzal vojin a políbil jej. Položil na tvář, hlavu sklonil na stranu a jako dítě k matce se přitulil. V očích se mu zaleskly slzy. Všichni přijímali obrázky uctivě, prohlíželi a líbali. Jedni ukládali do modlitebních knížek, jiní na stolky vedle svých lůžek je kladli, říkajíce »Budeme se modlit k Matce hostýnské, aby nás brzy uzdravila«.

Jistě jim i v bolestech uleví, potěší duše zarmoucené.

Žně na Sv. Hostýně.

Čechové, Rusové, Poláci, Maďaři i Němci tam byli. Žádný z nich nejevil lhostejnosti k tomu nepatrnému dárečku. Vždyť všichni toužili po dobrém, láskyplném srdci mateřském. Tušili, že v jejím srdci nejvíc lásky a dobroty se skrývá.

Těm, kdož Sv. Hostýn dosud neznali a bylo trochu možno se dorozumět s nimi, vyprávěla jsem o královně korunované a rozšiřovala tak lásku k ní.

Poslední raněný v druhé řadě měl zavázané oči. Ostýchala jsem se k němu přistoupiti a mluvit o dobrotě Královny-Matky, když ji ubohý viděti nemohl. Obličej měl výraz bolesti, smutku i tiché oddanosti. Trpěla duše a srdce, vyhaslé bylo světlo očí.

Položila jsem obrázek na jeho stolek. V tom vztáhl pravici, jakoby prohlédl. Dala jsem mu do ruky obrázek, řkouc: »Matička hostýnská vás přišla navštívit. S obrázkem se usmívá na vás a touží, abyste byl trpělivý, že za bolesti časně dá vám radostí věčných«.

Položil obrázek na čelo, potom na tvář. Rety se chvěly, jakoby chtěl mluvit, ale nepromluvil již. Neusmál se, jenom naslouchal mým slovům o Královně-Matce.

Za týden zemřel. Obrázek žádal sobě do rakve. Na pohřeb přijela matička, ustaraná, třesoucí se stařenka. Hořce plakala. Slzy její mateřské bolesti byly palčivé. Tísnily a bolely nás. Již týden šla za synem z uherského Slovenska. Částečně jela, částečně šla pěšky, nemajíc dosti potřebných peněz.

»Jak šťastnou byla bych, kdyby mne byl uviděl ještě před smrtí«, naříkala. »Nic by to nepomohlo, staruško. Měl oční čivy prostřelené, obě oči zničené«.

»Ach, mylíte se! Matku by jistě poznal. Kdybych zde byla bývala, neumřel by«, tak tvrdila, chtějíc silou mateřské lásky jej oživit. »Smutně as umíral«.

»Ne matičko. Stále tiskl obrázek Královny hostýnské na tvář a bylo mu tak blaze, jakoby u vás dlel«, děla jsem a také jí obrázkem obdařila. Políbila jej plačíc.

»Již tolikráte jsem si přála na Sv. Hostýnek putovati, ale nebylo peněz. Až půjdu domů, zajdu si tam a poprosím sv. Matičku, aby mne brzy vzala k němu. A poděkuji za to, že byla matkou mému dítěti«.

»Prosím ich, paňenko, podarujtě mňa ešte štyry obrázky paní Královny hosténskéj«, volal na mne raněný voják při nové návštěvě. »Moje žínce, aji dětom prinest chcu!«

Vyhověla jsem jeho prosbě, majíc obrázků dosti.

»Já mám doma také ženu a děti . . . matku, sestry, otce a bratry« znělo pokojem prosebně.

Podělila jsem všechny a v duchu děkovala šlechetným dárcům svatyně hostýnské, že mnoho radostí způsobili trpícím. Zrnko lásky k Matce lidu zaseli do duše, poslali do dálek neznámých, kam se zranění po svém uzdravení navrátí.

Když jsem vojíny v tomto oddělení podělila, zašeptala milosrdná sestra: »U nás, v soukromém oddělení je také mnoho trpících. Nebyli sice v boji, ale trpí mnohou nemocí«.

Věšla jsem. V rohu pokoje ležel vetřelý stařeček. Přistoupila jsem k jeho lůžku. »Jak se vám daří, stařečku?«

»I děkuju pěkně, panímámo, vítám vás k nám! Kdybych mohl tancovat, bylo by dobře. Musím ty moje šmatláky dát již na vejměnek«, žertoval.

Obličej měl úzký, hlas i smích dětskému podobný.

»Stařečku, říkejte slečna«, sestřička ho napomínala, ač jsem ji upozornila, aby mu nebránila; vždyť měl tak prosté, upřímné, zlaté srdce.

»I to nic nedělá! Když jsem si moji starou bral, byla také tak mladá a hned po svatbě jsem jí říkal panímámo. Co tady slečno-panímámo dělají? Nebyl to jejich tatínek, co zde předevčírem umřel?«

»Ne, stařečku! Navštívila jsem raněné vojíny a přišla také za vámi. Nesu obrázky Matičky hostýnské, chtěl byste?«

Místo odpovědi vztáhl ruku a již líbal obrázek svraštělými retmi. »Ach Bože, Bože, to mám radost! Kdož tě, Panenko Maria, poslal s Hostýnka za mnou? Zнала jsi cestu do B. a našla číslo pokoje? Jistě jsi se unavila, bolí tě nohy, vid'« mazlil se s obrázkem.

»Znáte, stařečku, Hostýnek?« ptala jsem se po chvíli.

»Aj Bože, jak bych neznal? Nachodil jsem se tam s moji starou. Ať jsme potřebovali, co chtěli, vše jsme si tam u Matičky vyprosili. Nemáme na Sv. Hostýnek daleko. Jsem z Kř . . . c a jmenuji se Skřivánek. Moje

stará Skřivánková již dávno, chudáček, odpočívá v hrobě. Několik roků jsem na Sv. Hostýně již nebyl. Nemohu na nohy a přec bych tak rád viděl tu krásnou korunu, kterou lid Panence Marii věnoval. Nu, aspoň ji vidím tady na obrázku«, utěšoval se.

Vidouc žádostivé pohledy ostatních, podělila jsem všechny.

»Milujte svatou Matičku, uzdraví všechny, ne-li, tedy aspoň síly vyprcsí k trpělivosti a potěší duše«, pravila jsem.

U dveří ležel cikán Daniel. Obrázek Matičky hostýnské si také do knížek opatrně uschoval, aby se nepošpinil.

»Jak se vám daří, pane Danieli?«

»Dobře by bylo, kdyby pan doktor neporoučeli umývatí se pořád a jenom ležet. Prcsím jich, milostpánko, má Panenka Maria hostýnská také cikány ráda?«

»Ovšem, že má! Ale musí býti hodní, nesmí nikomu nic brátí a bližnímu ubližovati, zkrátka musí plniti příkázání Boží«.

»Plním, pravda, že plním. Kromě hus a slepic a nějakého kohouta, nezabil jsem nikoho. Aní nekradu, jen si беру když někdo má moc a já ničeho«.

»Ani to nesmíte dělati . . .«

»Náš tatík říkává, že v pátém příkázání není o slepicách nic. Člověka zabít, je prý už hřích. Bohatým brátí, když je nouze prý se může. Však okolo Hostýnka jsem ještě nezabil ani jednu slepici. Myslím, že by mne paní Královna s toho kopce spatřila a bylo by po lásce.

Obrázek uctivě políbil a sliboval, že bude hodný. Přijala jsem jeho cikánský slib.

Opouštěla jsem nemocnici mile dojata, že láska Matkv-Královny bude i dále těšiti trpící na cestách pozemského putování.

Z hloubi duše zaprosila jsem: »Zůstaň Matkou lidu svému!«

Svatohostýnský pomník Omladiny padlým v boji bratřím.

Thermopyl ve starém Řecku stál mohutný pomník, představující spícího lva a pod lvem v mramorovém podstavci byl vrytý nápis:

Poutníče, zvěstuj Lacedemonským, že my tady mrtví ležíme, jako zákony kázaly nám.

Byl to pomník, jež vděčná vlast postavila mladým Lacedemončanům, kteří na tom místě vykrváceli, bráníce hrdinně proti perské přesile cestu ku své domovině. Daleko od své domoviny vykrváceli, nekrváceli však nadarmo. Nepřítel jejich domov, Lacedemon, nezpustošil.

Naši bratři, členové sdružené omladiny, položili své životy na oltář vlasti. Jeden z nich napsal: »Kolik to věrných synů vlasti vycedilo svoji krev na bojišti za císaře a vlast a kolik jich ještě vykrvácí!« Hrdinně bojovali proti přesile, vše obětovali, trpěli, strádali, konali, co zákony kázaly jim, jen aby vlast svou zachránili před zpustošením, hrůzami války.

Jejich oběti zasluhují naší vděčné vzpomínky, zasluhují vděčné vzpomínky i příštích pokolení.

Vystavme jim pomník, na místě, kudy rok od roku kráčí tisíce poutníků, by poutníci oživilí rok z roku vzpomínku na ně, by zvěštovali i v domovině jejich, že vlast stále a stále, znova a znova na ně vzpomíná. Vy-

stavme jim pomník na místě, kam sobě chodívali pro posilu a útěchu, na nějž rádi vzpomínali v dobách dobrých a zlých.

Tyto dny poslal svému bratrovi jeden horlivý člen sdružené venkovské omladiny následující lístek: »Milý bratříčku! Přijmi srdečný pozdrav! Již jedeme, ale kam, nevím. Na vlak jsme byli slavně doprovováni. To si, bratře, nepředstaviš, co je to za okamžik! Můj koník se třásl a mně srdce radostí a jakýmsi nepochopitelným citem se chvělo. Divím se sám, co mne asi v boji čeká, když s takovým blahým pocitem odjíždím. Doufám, že mne Bůh neopustí a Máti svatohostýnská mne bude chránit, neboť teď právě zpívám: Usedla si holubice čistá na temeni hory zelené . . .«

Vystavme našim chrabřým vojínům pomník na temeni hory zelené, na místě, odkud proud Boží milosti a útěchy jako proud čisté vody vytékal a občerstvoval naše bratry ve světové válce, jako před staletími občerstvil naše bojující předky.

Tam jim postavíme pomník i náhrobek!

Nepostavíme jim spícího lva, nýbrž obraz hrdiny všech hrdinů, Spasitele světa, beroucího kříž ochotně na svá ramena. .

Druhé zastavení nové křížové cesty na Sv. Hostýně ať hlásá po věky smýšlení Sdružení venkovské omladiny. Od začátku svého bytí vyhlásila svým programem boj proti falešnému svobodářství, hmotářství a požitkářství, vzala do svého programu nauku o oběti a sebezapření. Ať hlásá její pomník: Ježíš beroucí ochotně kříž svůj na ramena, že i za světové války věrná zůstala svému programu, že ti, jichž jména vryta jsou v bílých mramorových deskách zlatým písmem, ochotně oběť svou donesli na oltář vlasti, ale že i ti, kteří doma zůstali, pamětliví slov božského Mistra: »Kdo chce za mnou přijít, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne«, dávali co jest císařovo císaři a co jest Božího Bohu i v dobách těžkých a strastiplných.

Minou leta. Půjde pouťník, stařeček stříbrovlasý a povede mladičké vnuče a ukáže třescucí rukou na pomník a na zlatý řádek na pomníku a promluví k vnučeti: »Vidíš, to byl můj kamarád, se mnou bojoval v jedné řadě, v mém náručí skončil, daleko odtud jsme jej pochovali . . .« Slza vyhrkne stařečkovi z oka a třescucí ruka udělá kříž a bezzubá ústa budou se modlit Otčenáš za kamaráda a vedle žvatlati budou Otčenáš nevinná ústa dětská.

Půjde mladík plný síly, půjde muž, půjde děvče, půjde žena kolem pomníku, zastaví se a pomodlí. Vždyť si zvykli zde se zastavovati a modlití, když sem chodívali s dědouškem, jenž již též dávno dríme pod drnem.

Tak půjde kol pomníku pokolení za pokolením a řeknou si, ukážíce na zlatý řádek: »Ten prý byl od nás«. Doma již dávno vymřel celý rod — leč neumře Otčenáš na rtech pouťníků svatohostýnských: »Vždyť on byl členem omladiny, jeden z našich řad!«

Proto, kdo chce zabezpečiti svým drahým padlým vděčnou a zbožnou vzpomínku, ať pošle svůj příspěvek na adresu: Dr. K l e m e n s Ž ů r e k, N o v á Ř í š e u M o r a v s k ý c h B u d ě j o v í c. Náklad na vystavení kaple druhého zastavení křížové cesty — pomníku Sdružení venkovské omladiny — je vypočten na 6000 korun.

Zde upozorňujeme též na obě vzácné, svrchovaně praktické brožurky »C l a p c ů m« a »D ě v č a t ů m«, vydané nákladem Naší Omladiny v Nové Říši, určené pro děti, opouštějící školu. Cena jedné brožurky 10 hal. Čistý výtěžek je na pomník padlým vojínům II. zastavení nové křížové cesty na Sv. Hostýně a na četbu raněným vojínům. Prosíme o laskavé, hojné objednávky u Dra Kl. Žůrka v Nové Říši.

Ústředí Sdružení venkovské omladiny.

Tři nové rovy.

Jeho Excellence svobodný pán baron Laudon.

Na kopuli uvnitř chrámu svatohostýnského nachází se rodinný znak baronů Laudonů. Ale málo kdo ví, že v báni, nad kterou se pne jméno Maria, je listina, na které je mezi jinými také podepsán zesnulý p. baron Jeho Excellence Arnošt Laudon. Jako 10tiletý hoch byl totiž přítomen významné slavnosti svatohostýnské r. 1842, kdy vztýčeno bylo jméno Maria nad opravenou bání. Tehdy podepsal se p. baron vlastnoručně do pamětní listiny.

Narodil se 6. října 1832 a zemřel 26. května 1915, tedy ve věku 83 let. Zesnulý pan baron byl velkým příznivcem Sv. Hostýna. Když r. 1887 byla na Sv. Hostýně zřízena opět duchovní správa dal milostivě dovolení, aby na jeho pozemku se mohl vystavěti klášter. Záležitosti té se ujal olomucký arcibiskup, kardinál Fürstenberg, který k panu baronovi poslal nynějšího kapitolského děkana p. preláta hra-

běte Potulického, aby věc vyjednal. Rok nato daroval pan baron klášteru přiléhající část pozemku, aby kolem kláštera mohla býti zřízena zahrada.

Dlouholetý zpovědník pana barona svědčí o upřímné jeho zbožnosti a příkladné lidumilnosti. Služebníci, kteří jen několik měsíců u něho sloužili stavše se nějak neschopnými, dostávali alespoň malou pensi. Jak laskavým byl zvěčnělý pan baron o tom svědčí příhoda, kterou vypravuje čtenář těchto Hlasů. Byl pomocníkem zahradnickým u Jeho Excellence a kdysi v zimě vybídnul pan baron své služebnictvo, aby si do libosti zakouleli sněhem, jehož tenkrát hojně napadlo. Mladý pomocník měl to neštěstí, že trefil pana barona. Leknutím celý zdřevěněl. Leč milý a laskavý pán pravil: Jen se veselte dále a házejte směle, to nic není.

O Sv. Hostýn měl veliký zájem. Zúčastnil se konsekrace kostela roku 1891 a velice ho zajímala výzdoba chrámu. Největší však dobrodiní prokázal Hostýnu, a tak i celé Moravě roku 1895, kdy prodal Matici svatohostýnské vrch posvátné hory i s vodní kaplí.

Když milovaný náš mocnář, císař a král František Josef I. zavítal roku 1897 1. září na Sv. Hostýn, tu se postaral zvěčnělý pan baron o pohodlnou cestu na vrch. Je to dnešní tak zvaná císařská silnice, která vede z Bystrice přes Chvalčov kolem svatého Antonínka na horu. Jeho Veličenstvo nocoval u pana barona a ocenil zásluhy jeho tím, že mu milostivě uděliti ráčil titul Excellence.

Jako zemřelá paní baronka, kterou pojai za choť 11. srpna 1856, tak byl i pan baron věrným ctitelem Panny Marie svatohostýnské. Rád putoval pokud ještě mohl na posvátný vrch. Také o památné korunovací papežské r. 1912 vystoupil naposledy nahoru, aby si prohlédl mosaikový obraz v průčelí chrámovém. Vyjádřil se o něm s velikou pochvalou a uspokojením. Též o museum svatohostýnské jevil nemalý zájem.

Pan baron byl také velikým příznivcem zemřelého malíře Hanuše Švajgra, který maloval věrně první obraz Panny Marie svatohostýnské, jenž se nachází v Bystřici na hlavním oltáři.

V neděli 30. května letošního roku měl pan baron Arnošt Laudon v Bystřici slavný pohřeb, jak to jen doba v níž žijeme, dovolovala. S posvátného Hostýna bylo pět kněží na pohřbu, který se dlouhou řadou táhl za zvuků smuteční hudby k rodinnému soukromému hřbitovu baronů Laudonů v Bystřici. Rakev uložena byla do hrobu vedle milované chotě, který si nechal rok po její smrti připravit. Do zpěvu a hudby mísil se hlas jubilejního zvonu svatohostýnského a vzdával tak poslední poctu bývalému majiteli.

Tak odpočívá věrný ctitel Panny Marie svatohostýnské v jejím stínu, na úpatí Hostýna. V kapličce na rodinném hřbitově je krásný obraz znamenitého Hanuše Švajgra, jehož příznivcem zesnulý býval. Pan baron tam klečí s celou rodinou a prosebně vztahuje ruce k Panně Marii svatohostýnské, která se k němu milostivě sklání. To co na obraze vyjádřil Švajger, stalo se skutkem: pan baron Arnošt Laudon jest, jak zbožně doufáme spojen se svou vroucně milovanou chotí u Té, kterou na zemi tolik miloval a ctil. —

* * *

Vldp. P. František Perútka.

Poutníci svatohostýnští vidali po mnoho let vždy na podzim staršího kněze na Sv. Hostýně. Bystré jeho oko prozrazovalo nevšední svěžest; věkem kmet, ale duchem mladík. Z celého jeho chování zářila láska k lidu. Rád se zastavoval s poutníky a vyptával se na domácí poměry, jak se jim doma daří a proč na Sv. Hostýn přišli, nemají-li nějakou bolest a starost. Jakmile poznal, že někoho něco tísní, měl vždy několik slov útěchy a mnohdy sáhl do kapsy a udělil potřebnému nějaký dárek. Co je to za panáčka? ptávali se lidé. To je pan rada Perútka, do vidali se od těch, kteří ho znali.

Stávalo se také, že po několik dní pan rada s nikým na Sv. Hostýně ani slůvka nepromluvil. Chodil sám, vážně a sebraně se ubírával pod rozhlednu, děkoval na pozdravy poutníků, ale s nikým se nezastavil, tu konal duchovní cvičení. Obnovoval ducha svého u Panny.

Marie svatohostýnské. Co v těch třech dnech s Bohem mluví, kolik a jakých proseb Matičce svatohostýnské přednášel, toho se nedověděl nikdo, ale mluvily jeho skutky, že těch milostí ve dnech sebezposvěcování na Sv. Hostýně bylo mnoho, že také Bůh mluvil k němu a nikoli nadarmo.

Dnes, kdy již pan rada odpočívá na hřbitově uhersko-hradištském a duše jeho se těší z pohledu té, kterou na Sv. Hostýně tolik miloval, smíme laskavým čtenářům odhaliti, co vykonal. Za živa by toho byl nikdy nepřipustil, byť velmi skromný.

Byl činným všestranně a podporoval každou dobrou věc. Založil s jinými podpůrný spolek Arnošta z Pardubic v Praze, sirotčí spolek v Uherském Hradišti, českou Ligu v Praze, podpůrný spolek techniků v Brně. Ruka jeho byla vždy štědře otevřena pro dobro. V Uh. Hradišti daroval na stipendia 2400 K, v kníž.-arcib. semináři kroměřížském 4400 K, sirotčinci v Uh. Hradišti 250 K a mnoho jiných darů učinil.

Jako předseda Matice v Uh. Hradišti pracoval od r. 1882 o zřízení českého gymnasia v Uh. Hradišti. Byl udán a vyzván, aby se předsednictví vzdal. Odpověděl: »Vzdám se, ale až bude české gymnasium uskutečněno!« A skutečně dne 13. září 1884 odevzdal profesor Frant. Perútka české gymnasium v Hradišti české veřejnosti.

Byla to šlechetná ideální kněžská duše. Jako inspektor obecných škol pro okres hradištský získal si úctu a lásku podřízených, kterým se s nevšední horlivostí obětoval, tak že byl jmenován čestným členem okresní jednoty učitelské.

Jako rodák kelečský, — narodil se v Kelči nedaleko Sv. Hostýna na Moravě dne 14. října 1840 —, miloval velmi Sv. Hostýn. V zápisní knize kněží poutníků čteme každý rok jméno jeho nejméně jedenkrát, ne-li vícekrát. Jako mladý kněz, — vysvěcen byl r. 1866 — putoval na Sv. Hostýn, později, jako kaplan želechovský sem vodil procesí a nezapomněl na Pannu Marii svatohostýnskou ani jako katecheta měšťanských škol v Olomouci. Když se stal roku 1896 profesorem náboženství na gymnasiu hradištském, ovšem tenkrát jen německém, tu teprve měl o prázdninách pokdy, aby mohl navštívit milý Sv. Hostýn. Není tedy divu, že lásku svou k Panně Marii svatohostýnské, jak bylo jeho zvykem, osvědčil také skutkem.

Postavil kulatou kapličku čtrnáctého zastavení křížové cesty svatohostýnské velikým nákladem. Aby však i po smrti dílo jeho trvalo, postaral se v závěti 300 korunami o vydržování a opravování této kaple. Když roku 1911 při kněžských exerciciích vznikla myšlenka nádherného obrazu mosaikového Panny Marie svatohostýnské nad průčelím chrámovým, byl pan rada Perútka toho původcem, že se věc uskutečnila, darovav prvních 2000 K a tak zajistil provedení obrazu.

Ctitele mariánského v sobě nezapřel nikde. Doma v Uh. Hradišti, chodil každou neděli do kostela na odpolední služby boží, a klečel před sochou Panny Marie Neposkvrněné. Rád chodil také na májovou pobožnost nevynechav ani jedině. A hle! Právě v máji v úterý po sedmé hodině večerní, když se u Františkánů konala májová pobožnost, povolala ho Královna máje, aby se těšil z věčného máje v nebi. Skutky jeho následují ho a modlitby vděčných ho provázejí. Odpočinutí lehké dej mu Pane, a světlo věčné ať mu svítí!

P. František Pold T. J., bývalý superior svatohostýnshý (1900—01).

Mnozí kněží se pamatují na staršího již šedivého jesuitu, který je v letech 90tých minulého století často na Velehradě vítával, staraje se nejen o potřeby duševní, ale zvláště tělesné, byl tam tak zvaným ministrem kolleje. Byl to P. Pold T. J.; velmi mnozí ho znají též z misíí a exercicií; býval laskavý a vlídný k službám vždy ochotný.

Narodil se na Moravě v Hrádku (Erdberg) u Znojma dne 10. října r. 1843. Rodiče dali nadaného hochu na gymnasium do Znojma a později do Brna, kdež byl jeho profesorem náboženství známý buditel moravský P. Matěj Procházka.

V 18 letech vstoupil 1861 dne 4. srpna do noviciátu Tov. Jež. v Trnavě, v Uhrách. Novic Pold dostal se do osvědčených rukou neboť jeho novicmistr, Moravan P. Koruna, spojoval s asketickou přísností rozumnou mírnost a srdečnou přívětivost.

Ukončiv noviciát odebral se do Sv. Ondřeje v Kerutanech, kde se po dvě léta věnoval studiu řečnickému. Roku 1865 poslán byl na řádové gymnasium do Kaloče v Uhrách, kdež působil šest roků. Máje 23 let studoval filosofii tři roky v Prešpurku na Dunaji. Ukončiv svá studia odebral se na rok opět do Kaloče; pak teprve se dostal do bohosloví, které studoval na universitě v Innomosti. Tam se mu dostalo konečně té milosti, že byl v 35 roce svého věku vysvěcen na kněze. Po ukončených studiích konal druhý noviciát v Tronchiennu v Belgii; tam se také zdekonalil v angličtině a frančině.

Na to vidíme ho opět v Kaloči, kde vyučuje řečnictví, latině, frančině a také angličtině.

Zatím američtí biskupové prosili R. P. Provinciála o české missionáře pro své diecése. Byl tedy poslán s P. Malým a P. Türkem také P. Pold do Ameriky roku 1883. Dostal se do diecése Omahy k biskupovi O'Connorovi, jehož sekretřem byl; provázel ho také na biskupských visitacích a pomáhal mu šest let v reorganisaci diecése.

Roku 1889 vrátil se z Ameriky a byl missionářem v Bohosudově v Čechách, načež se dostal do nově založeného domu Tov. Jež. na Velehrad. Byl jedním z prvních jesuitů na Velehradě r. 1890. Po celou řadu let působil tu jako kazatel, zpovědník a missionář.

Od roku 1900—01 byl *superiorem* na Sv. Hostýně, kde klidným a moudrým vedením spravoval poutní místo. Odtud se dostal za ministra a missionáře do Trnavy pro Slováky uherské. Po smrti P. Cibulky vrátil se na Velehrad, kdež byl opět ministrem až do roku 1905; pak se dostal do Laince u Vídně, kdež byl asi rok missionářem.

Dobré vlastnosti jeho a zkušenosti, kterých za 45 let v řádě nabyl uschopnily ho k důležitému úřadu provinciálního sekretáře, který zastá-

val od r. 1906—09. Pak se stal archivářem rakouské provincie. Roku 1913 poslán byl za spirituála na Velehrad; a odtud byl 1914 ustanoven superiorem v Králové Hradci. Nastala válka a P. Pold zvláště v posledních dobách nevycházel ani ze zpovědnice. Celé zástupy lidu najmě vojáků docházely k němu, aby je vyzpovídal. Přepřacoval se až se stal obětí svého povolání. O svátku sv. Antonína zavítal do residence královéhradecké lékař, jenž ohledav s nejvážnější tváří P. Polda, velí: »honem na venkov, třeba na Velehrad!« »Na Velehrad?« táže se nemocný, »a co tam, když zde ještě nejsem hotov?« »Co tam?« opakoval lékař otázku, ale nezodpověděl ji hlasitě, nýbrž pravil k sobě: Co tam? Umřít. Nezbyvalo než rady lékaře uposlechnout. Sebral se tedy a jel na Velehrad.

Přijel tam v pondělí 14. června maje již zárodek smrti v sobě. Dne 17. června přijal svaté svátosti a večer o 9. hod. zesnul tiše v Pánu.

P. Pold byl tichý, skromný, důkladně vzdělaný kněz. Kdo měl příležitost s ním se stýkat, poznal na první pohled jeho velkou dobrotu a velkomyslnost. Měl velké zkušenosti životní, leč z těchto pokladů čerpal jen tenkrát, když to nebylo na úkor řeholní jeho skromnosti.

Za hojně účasti lidu i duchovenstva konal se 20. června 1915 pohřeb jeho na Velehradě. Z kláštera velehradského šlo přes 80 kněží a řeholníků. Z okolí dostavili se prof. Dr. Nevěřil, vdp. faráři z Hradistě, Kunovic, Jablůb, Buchlovic, Boršic, Želechovic, klášter svatohostýnský zastoupen byl dvěma kněžími P. Ant. Ostrčilíkem a P. Fr. Zimmerhacklem, františkáni z Hradistě a j. Pohřeb vykonal vdp. J. Brázdil, děkan osvětímanský.

Na hřbitově velehradském odpočívá P. Pold po boku svých spolu-bratří s nimiž pracoval a trpěl. Ježíš Kristus, kterého v životě následoval, kéž odmění svého věrného služebníka korunou slávy věčné!

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Od 12. května do 8. července.

Poutí se v této době velice vydařily, jednak pro příznivé počasí, jednak pro válečnou tíseň, která mnohou duši nutkala, aby hledala u Panny Marie posily, pomoci a útěchy. Ač jest z každé vesnice mnoho mužů na vojně, přece jednotlivé průvody byly průměrně o jednu třetinu větší než jiná léta.

13. května na svátek Nanebevstoupení Páně připutovali z Újezdské farnosti u Luhačovic (124), jež vedl již po 28 krát p. starosta z Těšan, a z Jaseně. — 14. května z Rudslavic s knězem, družičkami a hudbou.

V neděli před sv. Duchem byl chrám plný ponejvíce Valachů. Byli tu z Halenkova přes 400 s knězem, ze Vsetína 400 s knězem,

z Nového Hrozenkova, z Hovězího, z Vesele u Slušovic, z Kašavy s mariánskou družinou dívek, z Trnavy 253 s knězem, z Lukova s knězem, a také ze Spálova, Lipníka, z Těšnovic, Vracova a Němci z Běloutína a Dubu, 2600 sv. přijímání.

17. května přivedl dp. kaplan z Němcic na Haně Omladinu. Na svatodušní svátky bylo na 6000 sv. přijímání a průvodů bylo přes 40 a sice: z Nivnice přes 200, z Věrovan 167, ze Slopného u Vizovic 67, z Újezda, z Polanky po druhé přes 100, z Bilan u Kroměříže, z Nevšové u Slavičína, z Velké Lhoty u Malencovic, z Francové Lhoty, z Lidčečka po druhé, z Domanína, z Vrbky u Kroměříže, ze Želechovic, z Lačnova u Val. Klobuk, z Derfle u Uh. Hradistě 300, z Mittelwaldu 42 Němců, z Kuželova u Strážnice

přes 100, z Bránek 210 s knězem, z Nového Hrozenkova, z Turzovky z Uher 200, z Karolínova u Kvasic 308 s knězem, z Velehradu, ze Zborovic s knězem 190, z Karlovic 35, z Mysločovic s knězem 60 čekatelek mariánské Družiny, ze Zlína s knězem, z Velkého Týnce, z Klenovic, ze Zlámanky, z Lubné, z Milovic u Zdcunek, ze Zlobic, ze Žlutav u Napajedel, ze Starého Jičína, z Pravčic, z Klokočova u Příbora, Olšovce u Hranic, z Rudimova, z Uh. Brodu, ze Šumic, ze Starého Města, z Určic, ze Stramberku, z Písku u Bzence. Byl také konán sjezd mariánských družin, k němuž se dostavily Družiny z Hulína s dp. kat. Podivinským, z Val. Meziříčí, z Kroměříže a odjinud a měly mši sv. se sv. přijímáním v Sarkandrovce o 6. hod., před sv. přijímáním promluvil k soddálkám P. Supericr. O 9. hod. kázal Družinám P. Španěl z Břestu a kulaté kaple a mši sv. sloužil P. Ant. Dokoupil, kaplan z Kvasic.

Vypomáhali ve svatodušní svátky dpp., kteří přivedli průvody, pak Dr. Karel Hubík, prof. v Kroměříži, prof. Ant. Janda z Kroměříže, kat. Podivinský z Hulína a P. Ant. Eisner T. J. z Brna.

V úterý svatodušní přijel průvod od Znojma.

Na svátek nejsvětější Trojice byly tu 2 průvody z Bělčína 200 s knězem, a z Heřmanic a Kunčic u Špiček 125 s knězem; pak ze Lhotky a Petřkovic, ze Stříteže u Hranic 90, z Nemotic u Bučovic, z Ústí, z Chvalnova a mnoho jednotlivců z Vracova a z jižní Moravy.

Na svátek Božího Těla bylo na 500 poutníků, mezi nimi asi 20 Slovaček z Vysoké z Uher, pro něž byla v pátek ráno sloužena mše sv. o 3. hod., by mohly skoro ráno vlakem jeti do Rožnova.

5. června: z Lešné 200 s knězem, ze Silimova, Velké Dědiny a ze Střížovic s knězem, z Hodslavic, z Vrbky, z Dřevohostic s knězem, z Kurovic s knězem, z Blazic s knězem; tiito poslední slíbili, že bude-li Lvov dobyt, přijdou zase. — 11. června z Velkých Karlovic 500 s hudbou a knězem. — 12. června, z Valaš. Meziříčí 800 s Msgrem Fr. Gilligem a kaplanem a družičkami, z Kokor s knězem, z Tršic s knězem, z Roketnice, z Otaslavic a z okolí Rožnova. — 19. června z Vel. Prosenic a z Loučky. — Svátek sv. Jana Křtitele byl slaven jako den sváteční. Byly slouženy mše sv. od 5. hod. ráno do půl 11., neboť tu bylo 5 kněží hostů. Vdp. Jan Daněk, děkan z Jevíčka slavil tu 60té narozeniny, holešovský kaplan přivedl průvod z Dobrotic s družičkami a vdp. děkan Ignác Janák přivedl mariánskou Družinu dívek z Frýdlantu (140). — 26. června: z Tučap s knězem, s družičkami, ze Stříbrnic u Buchlovic, z Jezernice, ze Zborovic, z Úsobrna. — 27. června: z Přerova 600 s knězem, ze Záhlavic s knězem. 28. června: z Pohorelic u Napajedel, z Otrokovic, z Vlkoshe a Čejkovic, ze Zdounek 300. — 29.

června v dešti: z Fryštáku s knězem z Domaželic s knězem, z Dršťkové. — 2. července: z Těšetic 80, z Brusného, z Blazic s knězem, z Pavlovic, ze Zahnašovic s knězem, s družičkami a hudbou. — 4. července: z Cholíny 60, z Bořenovic, ze Všetul s knězem, z Rožnova 30, z Rackové u Holešova, z Lišné u Brna 250 s vdp. bisk. radou Met. Hoškem, z Penčic u Přerova 235 s knězem, z Morkovic 200, z Tlumačova s knězem a s družičkami, z Drahan 71, ze Sptytinova, z Lechotic. — 5. července: z Paršovic 800 s hudbou a knězem, z Jankovic s vdp. holešovským děkanem J. Hiklem, jenž měl zpívanou mši sv. o půl 11. hod. s hudbou a družičkami; z Rusavy s družičkami a vdp. místoděkanem J. Blažejem.

Zvláštní zmínky zasluhuje průvod od Znojma. Jak se tam zakořenila úcta ku Sv. Hostýnu, ukazují zprávy v katolických novinách v Ochraně, Stráži a Slovanských novinách, které vycházejí ve Znojmě. Týden před svatodušními svátky bylo v nich uveřejněno:

Ze Znojma. (Pout na Sv. Hostýn, Velehrad.) Dostáváme tento dopis: Je velká poptávka po pouti na Sv. Hostýn atd. Hledte co nejdříve ohlásiti tuto pout na Sv. Hostýn, Kopeček, Velehrad, Sloup. Nejlépe v týdně svatodušním, v pondělí nebo úterý svatodušní by se vyjelo. Po Božím Těle již je pozdě, je práce na lukách. — Krátká slova, přímý rozkaz! Dáváme výzvu tuto našim poutníkům a vůdcům k posouzení. Do ba je krátká. Na zvláštní vlak pozdě — ba za války nelze naň pomýšlet. Poutníků tolik je na bojištích a doma tolik pilno. Však pravda! Duše touží po útěše, chce prosit za sebe a drahé svoje, za císaře a vlast vítěznou ochranitelku Moravy. Pojedeme? Sdělte svoje mínění, po případě přihlášky k pouti na Velehrad, Hostýn, snad i do Sloupa nebo do Tuřan, obratem, příští týden rozhodneme, bude-li pout pořádána.

Ve svatodušní svátky byla v nich zpráva: Z Únanova. (Prosebná pout za vítězný mír na Sv. Hostýn a Velehrad.) V poslední chvíli, bez dlouhých příprav, rozhodnuto o této pouti. Pojedeme! Přihlášek došlo tolik, že nemožno je odmítnouti, ač radili někteří odložit pout (pro krátkost nynějšího času) na svátek sv. Petra a Pavla. Vyjedeme ze Znojma v úterý svatodušní o čtvrt na 8. hod. ráno na Sv. Hostýn, ve středu na Velehrad a ve čtvrtek buď již přímo domů, nebo ještě do Sloupu (též do jeskyní a do Maccchy, do níž přístup jeskyněmi je otevřen). Cenu jízdného nemůžeme stanovit předem, neboť s drahami teprve se vyjednává, na zvláštní vlak rovněž je už pozdě, dosáhneme však aspoň oddělené vozy pro sebe. Možná k pouti přidati se i bez předchozího přihlášení a to ve všech stanicích až do Brna. (Nezapomeňte vzít s sebou letos moučné potraviny!) Farní úřad v Únanově.

A konečně pouť byla v nich takto popsána: Naše pout na Velehrad, Sv.

Hostýn a Sloup. Zaslouží opravdu, abychom vylíčili dojmy naše v delší stati a učiníme tak, jakmile bude dekončena »Besídka« nynější. Dnes je sdělujeme krátce: 230 nás putovalo za nepohodlného spojení železničního ve vozích přeplněných, skoro všude za plné jízdné s snížením — ale to vše vyváženo překrásným zdarem poutí. Duše pookřála na Srdci Mátky nebeské, již svěřili jsme žaly svoje, mysl vzpružila se na místech staré slávy naší na Velehradě památném, srdce nadchnulo se pro krásnou naši vlast, jejímž krásám velkolepým obdivovali jsme se v jeskyních a propastech sloupských. I tajemné dno Macochy navštívili jsme. Co zkusili jsme, zapomenuto už den po návratu, vzpomínky však krásné zůstanou navždy. Však nejen za sebe prosili jsme a nejen k vůli sobě putovali jsme. Za sv. církve naší a její hlavu, apoštola míru, sv. Otce Benedikta XV., za náměstka jeho v diecési naší J. E. biskupa Dr. Pavla hr. Huyna, za vlast naši a národ náš a císaře milovaného, tak těžce zkušenoého, za bratry naše bojující a umírající v poli, za vítězný mír — za ty za všechny prosby naše na posv. místech stoupalý k nebesům; kéž je vyslyší Bůh na přimluvu sv. Matky své a apoštolů našich sv. Cyrilla a Metoděje. Jako projev oddanosti a věrnosti naší zaslali jsme holdovací telegram J. Veličenstvu a J. E. nřdp. biskupu; od tohoto došla nás tato odpověď: Dp. Jakubu Řezníčkovi, faráři ve Višňově. Mile potěšen projevem synovské věrnosti a oddanosti zasláným mi poutníky z Moravy ze Sv. Hostýna a dojat modlitbami u trůnu Matky Boží svatohostýnské za mne vykonanými, vřele děkuji za hold oddanosti a modlitby k nebes Pánu za mne vysílané a uděluji milerád z celého srdce všem poutníkům své biskupské požehnání. Račte, dp., o mém díku a požehnání uvědomiti jak dp. faráře únanovského Josefa Rudoleckého, tak všechny zmíněné poutníky. V Jihlavě, dne 27. května 1915. † Pavel, biskup brněnský. — Krásná pout. Bože dej, bychom brzy podniknouti mohli pout děkovnou! — Podrobný popis pouti začíná již vycházení na začátku července pod čarou ve Znojemských novinách.

Poutí polských vystěhovalců na Sv. Hostýn.

(Adolf J a š e k.)

Jestliže všichni národové slovanští vyznačují se upřímnou, procítěnou a něžnou úctou mariánskou, nepřebírá ji chová národ polský. Častochova, Kochavina, obě Kalvarie — toť místa každému Poláku v otčině nejvyšší, tam rádi putují, tam k Matce Boží — Královně Polsky — jako nejmocnější a poslední záštitě ve všech potřebách časných i věčných se utíkají.

Když za války na rychlo opouštěli svou domovinu a utíkali jako vystěhovalci do ciziny, zůstávali v domech svých na stěnách obraz Matky Boží častochovské, do ní

poslední prosbu skládali, její osvědčené ochraně opuštěný dům a statek doporučovali.

A s tou úctou mariánskou přišli Poláci mezi nás. Kde jim bylo možno, zaváděli si své mariánské pobožnosti, mariánské písně polské zaznívaly dojemně, velebně a nadšeně v našich kostelích při polských bohoslužbách a v polských školách.

Čím osud jejich byl příkrější a krutější, stav beznadějnější, tím vroucněji stupňovala se u nich úcta mariánská, v zoufalém postavení — Ona byla jistá hvězda spasná. Své Královně žalovali bolesti, přednášeli své hoře, jí platilo ono moře prolitých slz opuštěných matek, manželek a dcer polských.

Požívající pohostinnosti naší, nemohli opomenouti navštívit i naše nejproslavenější poutní mariánské místo, Sv. Hostýn, složit hold vítězné Ochraně Moravy a poprosit ji v těžkostech o úlevu. Přišli již dvakrát sem.

Poprve vedeni polským knězem jesuitou K. Bisztygou přibyli v sobotu 5. června. V chrámě nadšeně bvli uvítáni vdp. superiorem P. Ostrčilíkem, jenž ve vřelém proslovu poukázal na dějiny Sv. Hostýna, a pak večer knězem, který je provázel. Nadšený, chnivý a výmluvný kazatel nalezl všim strádáním již dojatou a nábožensky zladěnou citlivou duši polskou a mocným svým slovem pohnul všechny k hlasitému pláči. Při slavné mši sv. v neděli se společným sv. přijímáním obdivuhodně krásně zapěly ženské sbory na choře. Poutníci byli většinou vystěhovalci od Hodonína a z Bystřice pod Host.

Ihned po prvé zdařilé pouti slibovali Poláci, že zavítají na útulný, milý Sv. Hostýn opětně a sezvou krajany své k větší společné pouti.

Dostáli slibu. Čtyři knězi polští vdp. K. Bisztyga z Hodonína, ks. Tułacz z Kvasic, ks. profesor Kalatta z Vádně, ks. Czadowski z Kojetína přivedli poutníky polských kolonií z Kroměříže, Kojetína, Kvasic v sobotu 19. června. S kroměřížskými šel i předseda polského komitetu dr. Lopuszański.

V sobotu večer kázal jim ks. Bisztyga. Nesmírně úchvatně a dojemně přednášel od otce prosbu k Panně Marii, aby shlédla na to moře prolité krve lidské, na ty neutuchající pláče po celém Rakousku rozptýlených Poláků a přivedla je konečně do milované otčiny zdeptané a rozryté. Až se navrátí, líbatí budou tu půdu krví lidskou prosáklou a vděční budou po celý život Královně své. Hořem rozbolněná, slovem mocně dojatá měkká duše polská rozplakala se hlasitě před oltářem Panny Marie svatohostýnské.

Loučili se Poláci se Sv. Hostýnem bočně, neboť tu tak milo, příjemně a sladce, jak říkali. Až se budou vracet do vlasti, slíbili, že přijdou ještě jednou na poděkovanou.

Poznámka: Popis poutí z Valašska a ze Vsetína bude v příštím čísle.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

O Hostýně! Ty horo posvátná! Denně
toužím spatřiti ještě jednou tvůj chlum, na
němž se bělá útulný chrám, v němž trůní
mocná Ochráňkyně Moravy.

Panno Maria svatohostýnská přijmi ode
mne vroucí pozdravení.

Přijmi, Panno Maria,
pozdrav v smutné době,
neopouštěj vojína,
který volá k Tobě.

Vzhledni na nás milostně,
na sbor Tvojích synů,
popros za nás Ježíška,
Matko, na Hostýnu.

Neopouštěj národ náš,
krutou zažeh válku;
do vlasti nás doved zas,
potěš otce, matku.

Rozpomeň se, Maria,
neslýcháno bývá,
že bysi opustila,
kdo Tě vroucně vzývá.

Přece-li však zemřítí
musím na bojišti,
rač mi, Matko, vyprositi
věčný život příští.

Tenkrát z Ruska pohlédnu
směrem na Hostýnek
pod Tvůj plášť se uchýlím
jako věrný synek.

Tak Moravě s Bohem dám,
s Bohem, Matko drahá,
syn tvůj věrně bojoval
za vlast, její práva.

Ctitel P. Marie svatohostýnské

Alois Künstler,
c. k. poľní reg. I. B. VI.

V dešti kulí a šrapnelů odesílám tento
pozdrav Panně Marii, která jest mojí jedi-
nou útěchou.

Pod adressou »Nejsvětější blah. Rodička
Boží, Panna Maria na posv. Hostýně u By-
střice na Moravě« došel tento dopis:

Nejsvětější Panno Maria, Královno máje
svatohostýnská! Tisíckrát pozdravuji tebe,
Rodičko Boží svatohostýnská, jako nehodný
služebník z vděčnosti za tisícere milosti
zkrze tebe vyprošené. Prosím tě opět, Pan-
no nejsvětější, jestli je vůle tvá, vyplň pros-
bu mou. Vem mne pod svoji ochranu, dej,
ať zdrav navrátím se na Moravu ku svým,
věkem sešlým rodičům, milé manželce a dít-
kám. Tobě poručím pod ochranu své stá-
řím sešlé rodiče, moji manželku Marii a
svoje děti. Drž nad nimi svoji mocnou ruku
a uchovej je ode všeho zlého. V tebe, nej-
světější Panno, skládám veškerou důvěru a
ty jistě ji splníš. Já ti přijdu po skončení té
hrůzoplné války poděkovat. Neopouštěj mne,
neopouštěj nás všech, Matičko hostýnská
neopouštěj nás! Na shledanou na posvátné
hoře hostýnské! Ctitel Mariánský.

• • •

Linec, 19. června 1915.

Nejmilejší, důvěrný Otče!

Velice mě potěší listek od Vás a zvláště
zpráva, jak mnoho již poutníků zavítalo le-
tos na Sv. Hostýn hledat útěchy a prosit
naši Matičku za bratry mír! Zajisté, že ta
mocná Ochráňkyně Moravy neoslyší prosby
svého lidu a vyprosí nám u svého Syna po-
kojných časů! Den ze dne zalétají mé vzpo-
mínky na Sv. Hostýn a pozdravy mé milo-
vané Matičce. Jistě mohu říci, že jediné
Královna nebeská, kterou tak vroucně na
Sv. Hostýně ctím, mě podivuhodně chrání
a vyprošuje mi štěstí u svého Božského Sy-
na! Ó, prosím Vás, milý Otče, poděkujte
tam za mne u oltáře té mojí Matičce za
všecka dobrodiní mně prokázaná a já, jak
pevně doufám v pomoc Boží a Panny Marie,
že se vrátím, přijdu pak sám na Sv. Hostýn
vzdát díky své nebeské Matce! Jen to mě
rmoutí, že letos mi není dopřáno býti pří-
tomnu na Sv. Hostýně. Ale za to v pozděj-
ší klidné době, to vše si nahradím! Se sr-
dečným pozdravem a milou vzpomínku na
Vás a všechny zůstávám ctitel svatohostýn-
ské Matky Boží Vás J. Sch.

• • •

24.-VI. 1915.

P. T.

Často vzpomínáme na milou naši Moravu
a na Hostýnek a prosíme Vás uctivě o la-
skavé zaslání nějakého obrázku neb pohledu
neb jiné upomínky na Sv. Hostýn, jimiž by-
chom se zde často i v ohni potěšiti mohli.
Za druhé kamarády v hluboké úctě oddan,
J. R.

○—○	Dary.	○—○
-----	--------------	-----

Na bronzovou sochu B. Srdce Páně da-
rovali: F. K. od Hradčovic 4 K, nej. z Chro-
píně 2 K, Božena Pařáková z Dol. Bojano-
vic 10 K, V. R. z Jezeřan 20 K, M. Horká
z Mor. Loděnic 6 K, Marie Doupovcova z
Pavlovic 2 K, Tomáš Kolář z Příluk 2 K,
Marie Záhořáková z Prostějova 6 K, nej-
m. odběratelky Hlasů 2 K, 2 K, 2 K, z Brna
3 K, z Dětkovic: Sosíkova Anna 2 K, rodina
Sekaninova 6 K, Mar. Doláková 2 K, Kat.
Štukova 1 K, Anna Nesvadbova 1 K, Marie
Slavíková 1 K, Anna Volfova 2 K, Marie
Doleželova 1 K, Barb. Novotná 1 K, Anna
Nadýmáčková 1 K, Anna Vojáčková 1 K,
Kat. Hanouzková 1 K, Marie Kaňáková 8 K,
Marie Kolibová z Dol. Bojanovic 87 K, Žofie
Tesařova z Letonic u Bučovic 5 K, Anna
Kučerova z Olšan 10 K, rodina Kolískova
z Protivanova 5 K, Kat. Klimešova z Ko-
márova 1 K, Žofie Schönová ze Židenic 1 K,
Křížová Marie z Horáková 1 K, Vykydalova
Marie z Rostěnic 2-20 K, Eliška Svobodova
z Uh. Brodu 10 K, M. Maršálková ze Stráž-
nice 6-50 K, Frant. Segeta, farář z Uherčic
6 K, nejmenovaná z Újezda u Vyzovic 2 K,
Jakub Jelínek ze Stanoviště 3 K, z Cidliny
u Lesonic: Anastasie Abrahamova 2 K, Eva
a Marie Krulová 1-80 K, Marie Lásková 1 K,
2 nej. z N. Dvora 60 hal., manželé Výmolovi

z Ohrozimí 4 K, nej. z farnosti Pavlovské 5 K, Františka Krajčova z Příluk 10 K, Fr. Říhákova z Malé Lhoty 2 K, nej. z Prusinovic 1 K, František Král z Lutotína 100 K, Anna Nevrklova z Val. Klobouk 1 K, Marie Krajčova z Dětkovic 5 K, nej. z Troubek 2 K, Marie Králova ze Smržic 2 K, Anežka Chytilova ze Smržic 2 K, Pop. Kostantin z Velké 6 K, Marie Radova z Polic 1 K, nej. z Pavlovic 10 K, Anna Doleželíková z Roštění 10 K, nej. 1 K, Adolf. Nárožná z Olomouce 2 K, Anežka Bradíková ze Žalkovic 25 K, Josef a Božena Pospíšilova z Roštění 20 K, ctitelky b. S. P. 10 K, rodina Žaloudkova z Příluk 2 K, rodina z Polic 10 K, rodina z Pravčic 10 K, rodina z Alexovic 4 K, rodina Kundratova z Hradčan 2 K, rodina Nováková a Kaďurkova z Loukova 6 K, Františka Latová z Příluku 6 K, nej. manželé ze Stříteže u Hranic 4 K, nejmenovaná se Sv. Hostýna 10 K, nej. se Sv. Hostýna 4 K, Josef Minařík z Lipové 2 K, manželé Poláchovy na dobrý úmysl 10 K, nej. rodina z Dřevohostic 10 K, nej. 1 K, nej. z Franckovic 1 K, Ella Jelínková 5 K. (P. d.)

Na křížovou cestu: nej. z Těšetic 5 K, N. Směkalová z Trustovic 50 K, nej. z Větkovic 50 K, nej. z Těšic 50 K, Marie Láta-
lova z Ohrozimí 4 K, nej. z Kostelce u Prostějova 2 K, nej. 20 K, nej. z Brna 20 K, nej. 2 K, nej. z Biškovic 4 K, nej. z Val. Klobouk 2 K, nej. z Velké 10 K, Vinc. Gaďurek z Týnu u Lipníka 10 K, nej. z Drysic 30 K, nej. manželé ze Zahnašovic 10 K, nej. z Hor. Lapače 2 K, Frant. Štěpánek z Mor-
kovic 5 K, Žofie Tesařova z Letovic 5 K, nej. na poděkování 50 K, nej. 10 K, nej. ze Závěšic 1 K.

Korunovace: Anežka Bradíková v Žal-
kovicích 25 K, Vincencie Duchaňova z Bis-
kupic u Znojma prsten, nej. 2 naušnice.

Listárna redakce.

Co nejvšeleji doporučíme naši mládeži a jejím přátelům obě svrchované praktické brožurky: »Chlapcům« a »Děvčatům« vydané nákladem Naši Omladiny v Nové Říši, určené pro děti opouštějící školu. Cena jedné brožurky 10 hal. Čistý výtěžek je na pomník padlým vojínům II. zasta-
vení nové křížové cesty na Sv. Hostýně a na četbu raněným vojínům. — Taktéž nejnovější vydání modlitební kni-
hy »Vojínův přítel«. Objednávky bud-
tež adresovány na Dra Klem. Žúrka v Nové Říši u Mor. Budějovic.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží hroby,
jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje
a opravuje umělecky, levně v každém
slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Veľvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám
k nahlédnutí a přesbou o laskavé navrácení.
Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné
práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na
základě mnohých doporučení prosím o laskavé
objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvšeleji.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna
oznamuji zdvořile, že převzal jsem po
p. Ant. Zajíčkovi krajní krámk od
Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré
druhy poutního zboží jako: sošky,
růžence, obrázky, kříže a j. též hračky
na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví
a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nej-
jednoduššího vzoru do nejbohatší sklo-
malby figurální. — Hotoví pravou
vlašskou mozaiku kaménkovou pro
fačady, oltární obrazy, náhrobky atd.
s nejširším zaručením uměleckého a
odborně dokonalého provedení. Roz-
počty ochotně a zdarma.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdokonalěji
a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-
Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá David Kubček, emer. děkan v Kroměříži.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejvyš. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.40 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně u Ruzčice

OBSAH: Mirové provolání Benedikta XV. — Jak jsme oslavili třetí výročí slavné korunovace svatohostýnské. — U Matičky hostýnské (báseň). — Válečné vzpomínky. — Ochraně svatohostýnské (báseň). — Ústřední rusínský bohoslovecký seminář kroměřížský na Sv. Hostýně dne 2. srpna 1915. — Důvěra (báseň). — Naši v Tyrolích. — Tajemství starého obrazu P. Marie svatohostýnské. — Sv. Hostýn za válečné tísně. — Z Hané do Švýcar. — Zprávy se Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Jeho cis. a král. Výsost, následník trůnu, arciv. Karel Frant. Josef v basilice B. Srdce Pěně v Hallu v Tyrolích dne 23. června 1915. — Italské procesí na Sv. Hostýně v červenci 1915. — Vojín z Domanína se svými příbuznými na Sv. Hostýně dne 30. května 1915. — Ústřední rusínský seminář kroměřížský na Sv. Hostýně 2. srpna 1915. — Pouť našich raněných vojáků do Maria-Absam v Tyrolích 13. května 1915. — Kněží jubilanti na Sv. Hostýně 20. července 1915. — Malí pouťníci svatohostýnští o Božím Hodu svatodušním 1915. — Vojenské kázání v Hallu.

Důležité upozornění

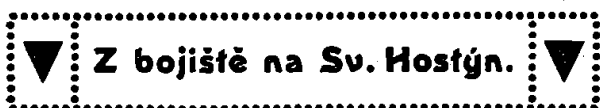
Jelikož se sešlo opět hojně zajímavé a časové látky, vydáváme dvě čísla (září-říjen) najednou a prosíme tudíž P. T. odběratele Hlasů, aby říjnového čísla nereklamovali.

Prosíme co nejsnažněji o brzké předplatné na rok 1915 přiloženou v prvním sešitě nového ročníku složenkou č. 97.129. — Příspěvky na Matici svatohostýnskou rače zasílati složenkou Matice č. 44.642. — Příspěvky na jiné účely nejlépe posílati poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, buďtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubíček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Při změně adresy budiž vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba zavčas upravití, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili.

Z bojiště na Sv. Hostýn.

2. června 1915.

Vaše Důstojnosti!

Dovoluji si tímto zaslati Vaší Důstojnosti srdečný pozdrav. Jsem dosud díky Bohu a naší milované Matičce svatohost. zdráv a neporaněn. Dne 2. května prorazili jsme u Gorlice ruskou linii. Rus utíkal a my nechtíce mu dopřát času k opětovnému novému se zakopání a musíme takto hnáti za ním, museli jsme často užití automobilu, aby jsme ho dohnali. Nyní stojíme v urputném boji o město P. . . po jehož pádu dle všeho pojedeme asi proti novému nepříteli Italii. Ó kéž by se již to vše skončilo, ó kéž by mi již bylo popráno co nejspíše putovati k naší korunované Královně svatohostýnské. »Matičko hostýnská, toužíme k Tobě, přimluv se k Synáčku, prosíme Tebe«. Počasí je zde teplé a velmi suché. Ještě jednou Vaší Důstojnost, jakož i všechny ct. členy Tovaryšstva Ježíšova srdečně zdraví znamenám se ve vsi úctě oddaný ctitel Sv. Hostýna.

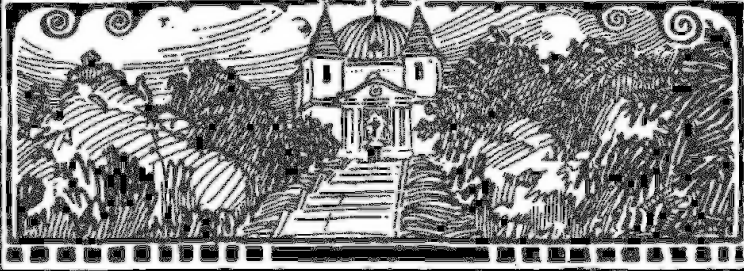
. . .

Alpy, 7. srpna 1915.

Vaše Důstojnosti!

Především dovoluji si zaslati Vaší Důstojnosti, všem ct. členům Tovaryšstva Ježíšova a všem ct. členům Matice svatohostýnské, vele důstojnému p. Msgr. Dr. Cyrillu Stojanovi, všem poutníkům a poutnicím svatohostýnským, jakož i všem čtenářům a čtenářkám Hlasu Svatohostýnských z italského bojiště v Alpách srdečný pozdrav. Dále osměluji se z úcty a lásky k naší milé korunované Matičce Královně svatohostýnské zaslati Vaší Důstojnosti prosté a věrné kvítka alpských hor »Edelweis« (Protěž), který jsem sám ve vzpomínkách na naše nejmilejší místo zde na zemi, trhal a přesoval. Zároveň prosím, abyste tato alpská kvítka složil na oltář k nohou naší milované Matičce na důkaz díků, lásky a vděčnosti za prokázaná mně dobrodiní mocné přimlavy a ochrany po celý přešlý válečný rok. »Přijmi, ó nejsvětější Královno, tento skromnický dárek ode mně nehodného, bídného a hříšného zemského tvora. Nechť tato prostá kvítka výmluvnou řečí hlásají celému světu, že nebylo slýcháno, bys koho opustila, kdo se k tobě utíkal a důvěrně o pomoc tě vzýval. Přijmi tímto, naše milá Královno, mé vroucí díky za neokvnutou ochranu po celý

HLASY SVATOHOSTYNSKE

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo 9-10.

Září-Říjen 1915.

Ročník XI.

Jeho cis. a král. Vys., následník trůnu arciv. Karel František Josef v basilice B. Srdce Páně v Tyrolích dne 23. června 1915.

Mírové provolání Benedikta XV.

Nyní válčícím národům a jejich hlavám!

Když jsme beze Své zásluhy byli povoláni převzít na apoštol-
ském trůně následnictví nadmíru mírného papeže Pia X., jehož
svatý a dobročinný život zkrátila bolest nad bratrovražedným
bojem, krátce před tím v Evropě vzplanuvším, cítili Jsme též
vzhledem na krvavé bojiště muka Otce, jenž vidí svůj dům
zpusťovaný zuřící bouří, a zatím co Jsme vzpomínali s nevýslovným utr-
pením Našich mladých synů, kteří po tisících byli usmrceni, naplňovala
Naše srdce, prodchnuté láskou Kristovou, celá žalost matek, předčas-
ných vdov a nevěst, a celá bezútěšná starost dítek, oloupených příliš
záhy o otcovské vedení. Z Naší účasti na úzkostech četných rodin a
z Našeho názoru na povinnosti vznešeného poslání míru a lásky, pří-
slušejšího nám zvláště v tak smutné době, vyplynulo u Nás záhy pevné
rozhodnutí, věnovati Naši celou činnost a Naši celou moc smíření bojující-
cích národů. To slíbili Jsme též slavnostně Spasiteli, jenž chtěl cenou své
krve zachrániti všechny bližní, a o míru a lásce mluvila též Naše první
slova, jež Jsme pronesli jako nejvyšší duchovní pastýř k národům a jejich
řiditelům.

Avšak Naše láskyplná a důtklivá rada jako otce a přítele nebyla vy-
slyšána. To zvýšilo v Nás bolest, avšak neochromilo předsevzetí. Obraceli
Jsme Se proto ustavičně s důvěrou ke Všemohoucímu, v jehož ruku spo-
čívají duch a srdce jak poddaných, tak i králů a modlili Jsme Se k Němu
za konec strašného krveprolití.

Všem věřícím dali Jsme se zúčastniti Naší vroucí a pokorné modlitby
a abychom zvýšili její účinnost, pečovali jsme o to, aby byla provázena činy
křesťanské kající. Dnes však ve smutný den výročí vypuknutí hrozného
konfliktu prýští z Našeho srdce přání, aby válka rychle přestala, ještě
vřeleji, otcovské volání ještě hlasitěji. Kéž toto volání přehluší hrůzný
třesk zbraní a pronikne až k národům a jejich hlavám, jež nyní vedou válku,
a přiměje jedny i druhé k mírnějšímu a méně zaujatému smýšlení.

Ve svatém jménu Boha, Našeho nebeského Otce a Pána a k vůli po-
žehnané krvi Ježíšově, jež byla cenou lidského vykoupení, zapřisaháme
Vás, kdož jste božskou Prozřetelností ustanoveni k vládě nad národy ve-
doucími válku, abyste konečně učinili přítrž tomuto hroznému vraždění,
jež nyní od doby jednoho roku Evropu zneuctuje. Je to krev bratrská, jež
jest prolévána na zemi i na moři, nejkrásnější kraje Evropy, této zahrady
světa, jsou posety mrtvolami a zříceninami. Kde krátce před tím dílny
a polní práce horlivě tvořily plodná díla, hřmí nyní hrůzně děla a neušetřují
ve své ničivé zběsilosti ani vsí, ani měst, nýbrž působí všude spoustu a
smrt. Máte před Bohem a lidmi děsnou zodpovědnost z míru a války.
Slyšte prosbu Naši, otcovský hlas Správce věčného a nejvyššího Soudce,
jemuž budete museti se zodpovídati jak za veřejné podniky, tak za Vaše
soukromé jednání. Hojnost bohatství, jímž Bůh Stvořitel vybavil země Vám
podřízené, dovoluje Vám zajisté pokračovati v boji, ale za jakou cenu? Na
to ať odpoví tisíce mladých životů lidských, jež denně shasínají na bo-
jištích, jakož i zříceniny tak mnohých měst a vesnic a tak mnohých pom-
níků vytvořených zbožnou myslí a geniem předků. Neopakují ony hořké
slzy v tichých komůrkách, nebo na stupních oltářů, že cena každodenního
boje jest příliš veliká?

Nikdo neříkejž, že ohromný konflikt nemůže býti odstraněn bez
branné moci. Budiž odloženo předsevzetí navzájem se zničití, budiž po-

váženo, že národové neumírají. Jsou-li národové poníženi a potlačeni, pak chvějíce se, snášejí jho na ně vložené a chystají vykoupení, předávající od pokolení k pokolení truchlivé dědictví nenávisti a pomstychtivosti. Proč tedy již nyní neuvážiti s nepředpojatým svědomím práva a spravedlivé aspirace národů? Proč ne dobrovolně započítí s přímou nebo nepřímou výměnou názorů, aby v mezích možností bylo vyhověno oněm právům a aspiracím a tak se dospělo k tomu, aby byla učiněna přítrž hroznému boji jako se stalo za dřívějších podobných okolností?

Požehnán budiž onen, jenž nejdříve pozdvihne ratolest olivovou a podá pravici nepříteli, nabídne mu rozumné podmínky míru.

Rovnováha světová a zdárný a nebezpečný klid národnostní zakládá se na vzájemné blahovůli a úctě k právu i na vážnosti bližního mnohem spíše, než na množství ozbrojenců a na hrozném pásu pevností.

Toť jest volání po míru, jež v tento truchlivý den hlasitě propuká z naší duše a zveme všechny přátele míru celého světa, aby nám podali ruku k urychlení konce války, jež nyní od doby jednoho roku proměnila Evropu ve veliké bojiště. Kéž milosrdný Ježíš prostřednictvím své bolestné Matky konečně dá vzejítí po tak hrozném bouři vlídnému a zářivému jitra míru, obrazu své božské tváře.

Kéž zazní co nejdříve děkovné hymny k nejvyššímu Dárci všech statků za provedené opětné smíření států! Kéž se vrátí národové sbratření v lásce, k pokojné soutěži studií, umění a průmyslu! A až bude obnovena vláda práva, kéž se rozhodnou řešení svých sporů příště nesvěřovati již ostří meče, nýbrž klidnému a mírnému studiu oprávněnosti a spravedlnosti. To bude nejkrásnější a nejslavnější vítězství!

V milé důvěře, že svět potěší se stromem míru, nesoucím iak toužené plody, udělujeme Svě apoštolské požehnání všem těm, kdož tvoří Nám svěřené mystické stádo a prosíme i Pána, aby svazky dokonalé činnosti lásky spojil s námi ony, kdož nenáležejí k římské církvi.

V Římě, ve Vatikáně, 28. července 1915.

BENEDIKT XV.

Ad. Jašek.

Jak jsme oslavili třetí výročí slavné korunovace svatohostýnské.

Vloni když válka rušila nám druhou výroční korunovační slavnost na Sv. Hostýně, nebylo snad účastníka, který se byl upřímně netěšil a nešeptal si: »Až narok si tu radost vynahradíme a co nejvelkolepěji oslavíme i mír«. Rok dlouhý, strašný s bohatými dějinami, psanými krví lidskou, se převálil, a my o třetím výročí ještě mocněji cítíme smutně a bolestně údery světové války než před rčkem.

Těch bolů a toho smutku letos se přidružilo a nahromadilo více než vloni, a my pod jejich dojmy oslavovali jsme opět třetí výročí korunovačních slavností. Poměry válečné setřely veškeren ráz slavnostní a nepohoda zmenšila poněkud účast poutníků. V sobotu večer uvítal je ve chrámě vdp. sup. P. Ostrčilík a v ambitech vdp. probošt dr. Stojan a prof. dr. Štanc l z Kroměříže. Po sv. požehnání konal se nádherný průvod se svícemi a lampiony. Po společné večerní modlitbě překvapil poutníky vdp. katecheta Podivínský z Hulína překrásnými světelnými obrazy ze života P. Marie a z nezapomenutelných slavností korunovačních.

Ráno kázal vdp. děkan jevíčský P. J. Daně k v kostele, venku katecheta P. Jašek z Kroměříže a slovensky P. Grigery kongr. N. Vyk.

č. 15

Italské procesí na Sv. Hostýně v červenci 1915.

V románské kapli sloužil staroslovanským obřadem mši sv. rektor Ústředního rusínského semináře v Kroměříži, basilián O. Jos. Kocyl o v s k y j.

Letoší pouť měla i zvláštní význam, že totiž při ní byl posvěcen základní kámen druhého zastavení nové křížové cesty, jakožto pomníku padlým v boji hrdinným bratřím z Omladiny. Kolem osmé hod. byla zahájena za tím účelem na prostranství před románskou kaplí holdovací akademie. Zahájiv ji probošt dr. Ant. C. Stojan, navrhl za předsedu J. M. nejdůst. pána opata rajhradského P. Prokopa Šup a. V děkovném proslovu praví p. opat, že před desíti lety začali jsme seřazovati na posv. Velehradě Omladinu a řady jejich požehnaně rostly. Než za těch deset let někteří sestárli a odpadli, a tu Omladina sama ve své rušné čilosti dovedla si řady nejen doplniti, nýbrž i rozmnožiti novými členy, novými nástupci. Letos naší čilé mládeži připadá ještě jiný význam; dolehlť na ni těžké starosti a četné práce, jež za války věrně a svědomitě koná. Než není to na škodu, jen ku prospěchu těm mladým, neboť nesouc spolu mužně tíhu války a plníc vážně povinnosti své, zmužní sama a nabude vzácných zkušeností pro budoucí život svůj.

Družička Marie Kučerová ze Žeranovic chválí nejkrásnější obětavost vojínů našich a přeje si, aby těm nezapomenutelným hrdinům byl postaven pomník důstojný. Družičky žeranovské dojemným zpěvem svolávaly lásku Boží pro zemi, ztíženou hroznou válkou a vyprošovaly na milosrdenstvím Božím brzkého míru. Šimon Pešl z Vlčnova holdoval Panně Marii svatohostýnské jménem Omladiny moravské za mocnou ochranu, o níž tolik členů Omladiny dává veřejné svědectví, že jen její přímlovou byl jim život zachráněn. Po příkladě předků svých zbožných všechny bolesti žalujeme Panně Marii, u nohou jejích chceme složit i zármutek svůj nad padlými bratřími z Omladiny a tu si zřídíme trvalý čestný pomník hrdinům našim, abychom je tu měli společně a vždy na očích, když k Matce své nebeské se budeme utíkat. Zajisté nebude poutníka, který by se u pomníku toho nezastavil a nepomodlil zbožně za ty vzácné oběti dnešní velké doby. Roman Šmahel přinesl pozdrav za Omladinu ze západní Moravy. Člen Omladiny hodonsko-břeclavské praví, že svedla nás sem touha po míru a úcta a láska k padlým bratřím, jimž stavíme pomník. Matka z Brodku dojemně vykládala, kterak syn její jedině mocnou přímlovou Matičky svatohostýnské, jejíž byl vroucím ctitelem a pod jejíž ochranu v každém nebezpečí se utíkal, vyvázl bez úrazu z 21 bitev v Rusku. Vojín na dovolené z Nevšové děkuje všem za modlitby a lásku, jakou poutníci projevují vojínům, jde opět do boje a neví, zda ten pomník, na jehož základy patří, nebude platit i jemu. Odstřelil Frant. pozdravuje za Holešovsko, dává všem s Bohem a volá: »Na shledanou« po válce na Sv. Hostýně, loučí se, odchází do boje.

Dr. Klem. Žůrek přečetl několik dopisů od členů Omladiny, jež mu zaslali ku svěcení z bojiště a z nemocnic. Byly nesmírně dojemné. Vyvolaly hlasitý pláč. Vyjadřovaly vděčnou lásku všech za společný pomník na Sv. Hostýně. Václ. Novák z Roseče pozdravil za katol. středoškolské studentstvo, které má hluboko zakořeněnou lásku a úctu k Panně Marii svatohostýnské v srdci svém. Děva Kristína Martínáková z Hutiska jménem Valašska prosí, aby přítomní a doma pozůstali členové postarali se, by uprázdněná místa po padlých brzy byla vyplněna mládeží dospívající. Rektor Ústředního rusínského semináře v Kroměříži O. Jos. Kocylovskyj připojuje k četným pozdravům i pozdrav ukraínského semináře kroměřížského. Viděli zřejmě lásku národa našeho k Panně Marii, a proto i poznali odtud prýstící lásku Moravanů k národu ukraínskému. Původně měl býti zřízen prozatímní seminář jejich na Sv. Hostýně; zdá se mu, že Matka boží je tu volala, a nestalo-li se tak, jest přesvědčen, že Matka boží lásku svou ukáže národu jeho a vyprosí mu stálost u víře, rozšíření a utvrzení katolicismu mezi Ukraínce. Děkan ze Štítné P. J. Filip praví, že jest tomu právě rok, co se zaslíbili ve Štítné, že vykonají děkovnou pouť na Sv. Hostýn, bude-li Vlára uchráněna od nepřítele. Byť blízko, nebezpečí bylo veliké. Ale P. Maria svatohostýnská držela svůj ochranný plášť nad lidem ji zasvěceným, Vlára byla uchráněna od nepřítele, a proto přišli s procesím poděkovat vděčně, jak byli slíbili. K zbožným díkům přidávají ještě vroucí prosbu, o šťastný návrat všech, kdož z farností jejich stojí ještě v poli. Boh. Andrášková z Vážan prosila Pannu Marii, aby vyslyšela milostivě všechny modlitby, které důvěrně k nohám jejích skládáme.

Nejdůst. pán opat Šup poděkoval vřele všem a poprosil přítomné o zbožnou modlitbu za padlé reky.

Kolem deváté hodiny vedl vdp. probošt dr. Stojan průvod s Nejsvětějším, jehož s příkladnou zbožností účastnilo se tisíce věřících a na louce před románskou kaplí vykonal společné dojemné modlitby za sv. Otce a snahy jeho o mir, za Jeho Veličenstvo, za všechny vojíny naše atd.

Před hrubou mší sv. kázal ve chrámě profesor dr. Aug. Štancel, venku redemptoirista P. L o m a Dr. Klem. Žůrek. Biskupskou mší sv. měl ve chrámě nejdůst. pán opat, venku zpívanou c. k. vojenský superior msgr. K o z á k.

Po skončených bohoslužbách započalo svěcení základního kamene druhého zastavení nové křížové cesty jako pomníku padlým hrdinným členům Omladiny. Slavnostně vykonal je msgr. Kozák. V nadšené promlávě velebil hrdinnost a obětavost padlých, neboť dali nejdražší, co měli — život — na obranu vlasti a záchranu naši. Jím náleží věčná památka čestná jako hrdinům thermopylským. Ctíme-li vyznavače víry, zasluhují úcty naši padlí vojínové, neboť jsou vyznavači lásky k povinnosti své. Vy slovuje přání, aby k pomníku tomu putovali a tam se modlívali nejen příbuzní padlých, nýbrž všichni věrní vlastenci.

J. E. generálmajor F i t z n e r, komandant z Welsu, který schválně ke slavnosti zavítal, chválil ve své česky pronesené řeči udatnost padlých a uznával nesmírné oběti, které přinesl národ rád a nadšeně pro císaře a vlast, když povinnost volala. Oběti ty zůstanou nezapomenutelnými a dojdou uznání na místech rozhodujících. Když provolal »slávu« Jeho Veličenstvu, zapělo množství rakouskou hymnu. Msgr. dr. Stojan poděkoval J. E. generálmajoru za uznání jeho a prosil ho, aby tůmočil hold oddanosti a věrnosti na místech nejvyšších. Navrhl pak telegram Jeho Veličenstvu a Jeho Eminenci do Olomouce. J. Eminence ráčil odpovědět tímto telegramem: »Hluboce dojat jsa vzpomínkou tisíců o výročí korunovačním shromážděných děkuji za ni co nejsrdečněji a pod mocnou ochranu Rodičky Boží všechny poroučím. Kardinál Bauer.

Kéž Vítězná Ochrana Moravy, korunovaná Královna svatohostýnská chrání i nadále drahou vlast a vyprosí nám, abychom o příštím výročí korunovačním zapěli z hloubi vděčných srdcí chvalozpěv díků za kýžený pokoj a mír!

R. Stupavský.

U Matičky hostýnské.

Jsem u Tebe zas Matičko
královno na Hostýně,
bych žaloval Ti maličko,
co dříme v srdce klíně.

Ty pro vše boly léky máš
a zhojíš všechny rány,
svou náruč všechněm otvíráš
a milostí svých brány.

Mě aspoň pokrop krůpějí
své nekonečné lásky,
mě napoj sladkou nadějí
a rozlom hříchů svazky.

A půjdu zase s Hostýna
kam rád vždy spěchám
a jak se sluší na syna —
své srdce tady nechám.

Maria Alfonsa.

Válečné vzpomínky.

Opět vešla jsem k raněným. Ve dlani tiskla darované, korunovační agnustky s obrázkem sv. Matičky hostýnské.

»Přijmou je?« kmitlo mojí myslí. Všichni je brali s uctívostí a dojati jsouce, děkovali. Věšeli si agnustky k růžencům, křížkům a jiným agnustkám, které na krku pověšené měli. Blížíc se k poslednímu loži v řadě, zachvěla jsem se. Do očí draly se slzy. Nespočítala jsem raněné a o jednu medailku měla jsem méně. A právě ten, pro kterého již nezbyla, hleděl nejvroucněji na ně.

»Odpusťte, přinesu vám příště. Poprosím, aby mně ještě poslali.«. Nesesmutněl. Usmál se, zářil. Rozpjál u krku šat a na hrudi se zaleskla — agnustka hostýnské Matičky.

Vojín z Domanína se svými příbuznými na Sv. Hostýně 3. května 1915.

»Netrapte se proto a nepište již o žádné. Tuto mám od mojí drahé matičky, uctívá Královnu hostýnskou velice. Jednu dala také . . .« Umlkl a hlasitě, bolestně zaplakal.

Nechala jsem jej chvíli. »Je vám smutno po mamičce?«

»Ne, často za mnou jezdí. Ztratil jsem však — přítele. Nebylo lepšího charakteru a šlechetnějšího srdce nad jeho. Znali a milovali jsme se již od útlého dětství. Studovali jsme spolu, vstoupili do bitevních řad a společně bojovali.

Již dávno matičky neměl, zemřela mu. Za to moje matka jej milovala a kdykoliv šla na Sv. Hostýn na pouť, brala nás oba s sebou. Při našem odchodu na bojiště medailky Matičky hostýnské zavěsila nám na hrud.

»Bude vás chránit v nebezpečí a do mě náruče přivede zpět«, pravila. Děkovali jsme Bohu, že nás neoddelili každého zvlášť. Při bitvách jsme hleděli býti si, jak možno, nejvíce na blízku.

Jedinou útěchou v mnohých bolech, strádání a smutku byla nám vzpomínka na Matičku hostýnskou a medailky její. Nazývali jsme ji »Hvězdou mořskou«. Zářila nám ještě krásněji. Stali jsme se opravdovými dětmi. Ani jediné kapličky, sošky nebo muky Boží s obrázkem Panny Marie, neminuli jsme bez prokázané úcty.

Nejednou, když možno bylo, natrhali jsme kvítí a zdobili kapličky mariánské. S počátku se nám vojíní smáli, vše považovali za dětinství. Později se modlili s námi a říkali, že jsou spokojenější nežli dříve.

Kdys k večeru došli jsme k nevelikému háji. Hned na pokraji bylo znáti, že ještě před nedávnem zde byli uprchlíci. Části oděvu byly tu a tam pohozené. I zbytky jídla jsme našli.

Uprostřed háje, na rozcestí, byla kaple s obrazem Matky bolestné. Na oltáříčku stály dvě voskové svíce. Uprchlíci se chtěli zde modlití, nezbylo jim však času. Rozžali jsme svíce. Poklekli a modlili se všichni.

Vůkol byla tma. V srdcích žal a stesk. Jen Maria, Hvězda zářivá v moři úzkosti a bolesti, plála.

Agnustky Matičky hostýnské těšily nás nejvíce v zákopech. Někdy mnoho dní jsme z nich nevyšli. Když nastala noc a měsíc zasvítíl, sňali jsme obě medailky a na nějaký předmět zavěsili. Dlouho jsme se modlili před nimi, duchem dlíce v hostýnské svatyni.

I písně mariánské jsme zpívali.

Když jsme všechny známé vyzpívali, zazněl náš chvalozpěv Hvězdě mořské:

Ó, hvězdo mořská, Matko milosti,
ve sváru živlů mír svůj rozhosti
a zažen vichrů divý sněm,
nebeských očí pokynem,
ó, hvězdo mořská.

Ó, hvězdo mořská, kotvo naděje,
posvátnou dlaní uhlad' přeje,
svíť libě vodním závojem
těm, co zde spějí s pokojem, —
ó, hvězdo mořská.

Ó, hvězdo mořská, zdroji života,
nechť bouře zlá i koráb ztroskotá
ty na dně pustém novou chýš,
z těch trosek lásce vystavíš,
ó, hvězdo mořská.

»To je výňatek z velké Čechovy básně »Bouře«, připomněla jsem »Ano!« přisvědčil. »Myslím, že ony sloky se velmi hodí na Matičku hostýnskou«. Utichl. Z očí se mu vyronily slzy. Po chvíli pokračoval:

»V jedné bitvě jsem byl těžce raněn. Přítel přiskočil, chtěl mne odnésti. Bránil jsem se věda, že by na nás nepřátelé stříleli. Nedbal mých proseb, opustil řady. Spěchal se mnou k nedaleké zahradě, plné ovocných stromů. Obalené větve klonily se hluboce k zemi. Již jen několik malých kroků scházelo.

Vzduchem zasvištěly koule. Jedna zaryla se do přítelovy hrudi, druhá vnikla do hlavy. Klesl. Na určené místo jsme se již jen doplazili a našli tam několik hrobů. Ozdobené byly jen prostými kříži. Na jeden hrob jsme položili svoje rozbité hlavy.

Čekali společnou smrt.

Obvázali nám rány, odnésti nás nemohli. Nastával večer, končil boj. Hleděli jsme na tmící se, bojem zpustošený kraj. Poslouchali jsme bolestný nářek a tisknouce agnustky k retům plakali jak malé děti. Kol sadu, blízko bojiště zurčel potůček. Plný byl české krve.

Poslední paprsky světla mihnuly se nad námi. Pohlédl jsem zděšeně na přítele. Umíral . . .

Jinoch se zadumal, po chvíli ztišil hlas.

»Pozdravuj rodiče . . . Matičku hostýnskou . . . Ať dá mojí duši věčný mír . . . Vždyť jsem ji tolik miloval, od dětství k ní chodil«.

»Nesmíš zemřítí!« vykřikl jsem. »Boj utichl, v dálce zřím červený kříž. Odnosou nás a zachrání . . .«

»Umírám . . . Na kříž mého rovu přibij tuto medaílku. Až ukončí se boje lité a vzejde lidstvu mír, odnese . . . pochovejte mne ve drahé vlasti . . . Ve stínu lásky Matky hostýnské . . . Hvězdy mořské . . .«

Agnustku tiskl k ústům. Dokonal.

S ním umřelo mi všechno. Jenom pozemskou matku a hostýnskou Matičku dovedu milovati«.

»Byl jste šťastným aspoň několik roků. Co mají říci ti, kterým nebylo v celém žití dáno jediné srdce, které by je milovalo, pochopilo«, odvětila jsem.

»Ještě dobře, že se o lásku Matičky hostýnské nemusíme báti«, pravil s úsměvem. »Vždy byla Matkou lidu svému, jistě jí i zůstane«.

Prisvědčila jsem.

Orebský.

Ochraně svatohostýnské.

Maria, jež hledíš od Hostýna
s láskou matky na moravský lid
všechnen národ ruce k Tobě spíná,
prosí Tebe o žádoucí klid.

Viz tu matku, která tone v hoří,
mysl její, syn kde bojuje,
zírá k Tobě jako k spásné zoři,
láska k Tobě s ní ho spojuje.

Lkají děti, slzu prosby v oku,
úpěnlivě hledí ve Tvou tvář:
Tatíčka chraň v bouřném bitvy toku!

Ochraňuj nás v zhoubné žití době,
mile sviť nám lásky Tvojí zář,
kvítky díků přineseme Tobě!

Ústřední rusínský bohoslovecký seminář kroměřížský na Sv. Hostýně dne 2. srpna 1915.

Nemohlo býti šťastnější a požehnanější myšlenky než ukončiti na Sv. Hostýně děkovnými bohoslužbami studijní školní rok ústředního rusínského semináře, jenž co do okolností, zvláštností a rázu zůstává ojedinelým. O národním svátku našem, sv. Cyrilla a Methoda, navštívili posvátný Velehrad, často slychali v Kroměříži o snahách a pracích našich velehradských, bylo tedy záhodno ukázati jim a obeznámiti je i s nejsvětější svatyní naší mariánskou, kde Matka Boží zvláště za nynější hroznou válečnou dobu opět zjevně divy tvoří u těch, kteří tak hojně, důvěrně a vroucně v nezměrném bolu a tísnivých potřebách se k ní utíkají.

Většina bohoslovců jako dobrých turistů přišla z Kroměříže na Sv. Hostýn pěšky se svým rektorem drem Jos. K o c y l o v s k ý m. Na cestě byli velmi srdečně přivítáni a pohostěni vdp. děkanem H í k l e m v Holešově.

V neděli večer O. rektor měl slavné požehnání východním obřadem za dojemných chorálních zpěvů staroslovanských. Při večeři na veliké verandě často zaznívaly jejich nádherné národní a bohatýrské písně, jež byly přednášeny buď sólově nebo mohutným dobře secvičeným vybraným sborem.

V pondělí ráno před 8. hod. započaly děkovné slavné bohoslužby, jež konal basilián O. Feščak, zástupce nejdůst. generálního vikáře O. Filasa. Súčastnili se jich všichni členové Tovaryšstva na Sv. Hostýně dleci, probošt msgr. dr. Ant. S t o j a n, prelát dr. Jan G r ó b e l s k í, kanovník K o u p í l, msgr. Fr. S n o p e k, děkan H í k l, farář P. Baltazar H ř í v a, profesor K. F a d r u s, farář D o s t á l z Věřovic, kaplan Ad. K u č e r a, katecheta Ad. J a š e k, kaplan Al. R i c h t e r, novosvěcenec Z a p l e t a l, kaplan P. M a c ů r e k, polní kurát P. K o u t n ý, farář klobucký a několik jiných kněží a bohoslovců našich. Při liturgii přistoupili bohoslovci ku společnému sv. přijímání.

Po desáté hodině zahájena byla na verandě akademie. Po krásně předneseném mohutném chorálu ujímá se slova zástupce gen. vikáře O. F e š č a k, líčí hroznou situaci, jež krutě dolehla za války na národ rusínský, stěžuje si do pravoslavné propagandy a do zjevných úmyslů dočasných vítězů zničení unii církevní mezi Ukrajinci. Než Pán neopustil stáde svého věrného, vzbudil mu řadu velikých, nezapomenutelných dobrodinců na Moravě, kteří umožnili a uskutečnili, že budoucí dorost kněžský našel v Kroměříži neobyčejně milého útulku a že bohoslovci získali celý rok jak po stránce studijní tak i v ohledu duchovním. Seminář za podpory Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda byl v Kroměříži založen. Zakladatelem jeho možno nazvati msgra dra Ant. C. Stojana. Ujal se a prospíval, jak dokazoval celý průběh jeho tak zvláště zkoušky, které ku konci skvěle dopadly. Ku zdaru jeho přispělo mnoho činitelů. A tu především děkuje Jeho Eminenci kardinálu dru Bauerovi, jenž nejen propůjčil část piaristických místností pro kuchyň, nýbrž staral se, aby seminář byl autorisován před celým katol. světem. S krajní blahovůlí vyšly semináři vstříc všechny kníže-arcibiskupské úřady kroměřížské, a tu na předním místě sluší povinné díky vzdáti centrálnímu řediteli msgru R o s k o v í, inspektorovi H o m o l k o v í, řediteli K o s a t í k o v í, kníže-arcib. lékaři dru V l k o v í, inženýru Š p ř i n d r i c h o v í, oficiálu B e d n á ř o v í, kromě jiných činitelů. S nej-

větší ochotou poskytly křesť. spolky své místnosti, a to křesť.-sociální spolek pro spárnu, Orel pro muzejník, Sportovní klub »Kroměříž« pro přednášky a zahradu pro rekreaci a učení, Mariánská družina pro jídelnu. Všem jim děkuje co nejsrdečněji. Díky vzdává celému pohostinnému městu Kroměříži, jehož úřady i obyvatelstvo se starostou drem Bartákem v čele je mile pohostinně přijalo a všechny snahy semináře účinně podporovalo. Volá srdečně: »Pán Bůh zaplať!« i nemocnici cti. sester Vincenek, které zdarma přijaly a ošetřovaly několik lehce onemocnělých bohoslovců. Díky vzdává i vdp. kanovníku Koupilovi za laciné propůjčení a užívání kostela sv. Jana. Děkuje všem a celému národu českému vřele za vše, co podnikli pro Ukrajince a především pro rusínský seminář a prosí Pána Boha, aby všem odplatil a požehnal tak štědře a hojně, jak štědře a dobře přijali Rusínův.

Ústřední rusínský seminář kroměřížský na Sv. Hostýně 2. srpna 1915.

Po děkovné hymně ujal se slova rektor semináře dr. Josafat Kocylvski. Dr. Stojan mu na počátku pravil: Jestli to dílo Boží, zdaří se, přiložte ruku. Dnes jsme před zakončením díla toho: zdařilo se, požehnání Boží spočinulo na něm. Líčí, jak nezměrné důležitosti jest tento školní rok vysokého učení; jest okrášlen též nejslechetnějšími snahami všech, kdož na něm pracovali. Kromě tvůrce dra Stojana pomáhal uskutečňovati obětavě s pomocí Boží dílo započaté a stavěti ideály celý sbor kněží kroměřížských, již vyučovali vědám bohoslovceckým. Děkuje dru Stojanovi, jenž přednášel právo, msgru Snopkovi, jenž vyučoval hermeneutice biblické a měl publicum o sv. Cyrillu a Methoději, profesoru K. Fadrusovi, jenž přednášel Nový zákon, profesoru dru Ant. Kubíčkovvi, jenž měl filosofii a fundamentálku, vikáři P. J. Olšinovi, který přednášel o manželství a jazyku hebrejském, profesoru dru Aug. Štanclovi, jenž přednášel dogmatiku, kaplanu P. Al. Richtrovi, jenž měl morálku, profesoru dru K. Hubíkovi, jenž měl přednášky o archaeologii a literatuře

starokřesťanské, a katechetovi Ad. Jaškovi, jenž kromě přednášek o Starém zákoně měl péči o celou oekonomii semináře a vedle dra Stojana a O. rektora byl hlavním pracovníkem pro celý průběh a život semináře. Na příkladě jejich vidí národ rusínský, jak kněžstvo moravské rozumí věci katolické a přeje, aby ten obětavý, vzorně katolický duch kněžstva našeho byl zářivým vzorem rusínským bohoslovcům, budoucím to kněžím a vůdcům národa. Než to vysoké porozumění pro ukrajinský seminář našel nejen v Kroměříži, nýbrž všude v okolí, kam přišli, všude byli vpravdě slovansky bratrsky přijati. Zdá se mu, že oba národy, český i ukrajinský se sblížily a sblížení to přinese ovoce. Aby Pán Bůh stonásobně všem odplatil, přeje všem a končí děkovný proslov.

Bohoslovec Horský praví že posvátná chvíle nás sloučila. Jsme všichni jako jedna rodina. Děkuje celému kolegiu profesorů, kteří vykonali dílo veliké, pro ukrajinský národ a unii nezapomenutelné. Když pastýř byl zajat, byli sircami a tu vdp. probošt s duchovenstvem kroměřížským se jich ujal jako otcové. Všichni kněží s pravou láskou a s neobyčejným zápallem chopili se díla a vytvořili jediné a nejvyšší ukrajinské učeliště v Evropě. Dějiny je budou vzpomínat a budou jim vděчны. Na seminář kroměřížský je budou provázeti celým životem nejkrásnější vzpomínky. Vše zdá se mu ideální. Zkořistili mnoho pro život nejen ve vědách bohosloveckých, nýbrž že poznali vzorné horlivé duchovenstvo moravské a jeho obětavost a práce pro věci katolické. Kéž by mohli za jeho osvědčeným příkladem pracovati mezi národem svým. Vidí tu všude vanouti silného ducha cyrilomethodějského a v tom duchu slibují zasvětit celý život svůj.

Slova ujal se katecheta Ad. Jašek. Praví, že jsme jim chtěli ukázati nejvzácnější místa naše moravská: posvátný Velehrad, nejpamátelnější pro každého Slovana a Sv. Hostýn, nejsvětější pro každého Moravana. Vidí v osudech tohoto semináře zvláštní úmysly Prozřetelnosti Boží a zdá se mu, že Prozřetelnost již delší dobu cestu tu na Moravu rusínskému dorostu kněžskému připravovala. Mezi nejlepšími representanty národa jejich a námi po několik let byl navazován styk na Velehradě na sjezdech unionistických. Pro ideu cyrilomethodějskou mají býti získáni i oni. A aby nebyli na rozpacích o její velikosti, významu a důležitosti, vidí, že za tou ideou spějí k nám největší mužové jejich národa, sám metropolita jejich ukazuje jim cestu na Moravu k posv. Velehradu. Oni posvátným zápallem nadšení pro unii mají se odebrati k lidu svému jako nejhorlivější zastanci a apoštolové její. Válka jim odhalila věrně všechny slabiny — znají, kde nyní nasaditi páky. Zapřisáhá je, aby v národě svém zavedli a všude rozšířili spolek sv. Cyrilla a Methoda, jenž poučením, duchovními cvičeními, misíemi a podporou všeho katolického unii u nich upevní, ba i dále rozšíří, jak vřucně se modlíme. Slibují-li vděčnost nám, prosí jich, aby tu vděčnost ukázali Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda, jenž se jich ujal v Kroměříži a je podporoval. Odporučuje jim Apoštolát jako nejmocnější prostředek pro posílení, zakotvení a rozšíření unie. Podává přehledně jeho rozvoj u nás, mezi Slovinci, Charvaty a Bulhary a vypočítává jeho činnost misijně náboženskou mezi Slovany. Zmiňuje se o druhém institutě našem Akademii velehradské, na jejíž založení pracoval a jejíž předsedou jest jejich metropolita. My na Velehradě budeme často jen teorií budovat, oni však budou povoláni, aby naši teorií prakticky řešili. Bude třeba někdy snad naše plány poopravit, a tu jich prosí o dobrou radu získanou vlastní zkušeností. Prosí jich, aby sledovali pilně naše práce a snahy unionistické a neustále s námi udržovali styk ve věcech náboženských. My na ně nezapomeneme nikdy. Když nyní, ač nám byli cizí, dle vlastního dosvědčení tak přátelsky jsme je přijali a otcovsky se jich ujal, tím spíše jim pomůžeme a jich se

zastaneme budoucně, neboť nejsou nám už cizí, ale jsou bratři naši, odchovanci naši, proto za pomoc naši pro unii spoléhati mohou úplně. Po dvakráte již připravili jsme sjezd unionistický, ale před třemi lety válka balkánská, vloni světová je znemožnily. Řečník vidí, že v náhradu za ty neuskutečněné sjezdy Pán Bůh nám poslal rusínský seminář do Kroměříže, kde právě skoro všechny přípravy sjezdové se děly. Vzejde-li ono zrnko nadšení zasévané za uplynulý školní rok v Kroměříži do srdcí jejich, vy-nahradí a vyváží ovoce budoucí jejich práce jistě činnost oněch sjezdů. Přeje všeho zdaru a svolává požehnání Boží společným snahám a pracím našim.

Superior P. Ostrčilík vítá všechny a děkuje jim za poctu, které se dostalo touto poutí Sv. Hostýnu. Myslí, že po prvé Sv. Hostýn jest svědkem tak vzácné slavnosti, neboť s takovou okázalostí dosud asi nebyla sloužena staroslovanská liturgie ve svatyni svatohostýnské. Přeje jim na apoštolských cestách jejich požehnání Matičky Boží svatohostýnské.

Probošt msgr. dr. Stojan děkuje Pánu Bohu za milost, že ve Vídni kdysi v únoru maně potkal se s nejdůst. p. gener. vikářem O. Filasem, jenž si stěžoval, že nemůže najíti místa pro rusínské bohoslovce. Dr. Stojan ihned ujal se myšlenky přenést seminář na Moravu. Kdysi chtěl s jinými založiti katol. universitu — sešlo z toho, ale podařilo se mu zřídit aspoň rusínský seminář. Nabádá bohoslovce, aby to nadšení, které si od nás odnášejí, neutuchalo v nich. My jsme k nim přilnuli opravdu bratrsky, mají celé srdce naše, proto ať ho využítokují. Navrhuje pozdravné telegramy: Jeho Em. Františku kardinálu B a u e r o v i do Olomouce, gener. vikáři O. F i l a s o v i, J. E. ministru H u s a r k o v i, J. E. místodržiteli B l e y l e b e n u, J. M. biskupu W i s n a r o v i, prelátu dru E h r m a n n o v i, býv. místodržiteli K o r y t o v s k é m u, dvor. radovi P e k a r s k é m u, sekč. šéfu H a m p l o v i, jež s povděkem byly schváleny. Děkuje bohoslovcům za vzácný vzorný příklad, jaký dali všem, kdož je viděli a pozorovali. Jde Kroměřížem jeden hlas, že veškeré chování jejich bylo vzorné, vzácné, povznášející. Děkuje všem a nezapomíná ani na seminární kuchyň, jež měla nemálo práce, obstarávajíc každodenně potřeby pro 80 osob.

Při společném obědě zástupce gen. vikáře O. Feščák poděkoval rusínským kněžím, kteří svorně s kroměřížskými vyučovali v semináři. Jsou to prelát dr. J. G r ó b e l s k í, kanovník dr. Š č e p k o v í č, O. Nazar Č a b a n a na předním místě rektor semináře O. dr. Jos. K o c y l o v s k í, jenž neleká se přetěžké úlohy, seminář za tak mimořádných okolností smíšený ze čtyř bohosl. ústavů vésti. A vedl jej moudře, obezřetně, ukázal mistrnou ruku a přilnul ku všem jako pravý otec.

Po prohlídce musea a okolí s rozhledny sešli se všichni účastníci k sv. požehnání, po němž spěli s nejkrásnější vzpomínkou do svého druhého domova, útulného, pohostinného Kroměříže. Večer sešli se naposled ještě všichni v místnostech Katol. pol. Jednoty, aby poděkovali dobrodincům kroměřížským. Byla přítomna vybraná společnost.

O. rektor dr. Kocylovský vzdává povinné díky městu a zástupcům kníž.-arcib. úřadům a křesť. spolkům, načež starosta města dr. Barták praví, že jsme hrdí, že právě Kroměříž si zvolili za svůj útulek, ujišťuje je bratrskou slovanskou láskou, přeje jim jménem obecní rady, zastupitelstva i obyvatelstva kroměřížského šťastný návrat do otčiny a prosí, aby zachovali město v blahé paměti.

Centrální ředitel msgr. J. R o s k a praví, že kdykoli byl u Jeho Em. pána kardinála, vždy tázal se na rusínský seminář, řekl mu, že rád by viděl bohoslovce ukrajinské a jim požehnal. Vzpomíná velmi rád na J. E.

metropolitu Sczeptyckého, za něhož se neustále modlí. Vzkazuje celému semináři od J. E. požehnání a pozdrav.

Probošt msgr. dr. Stojan oceňuje zásluhy rektora dra Kocylovského, jichž si získal o vedení semináře. Dovedl vésti jako otec mladé srdce pro nejkrásnější ideály.

Bohoslovec Kravčuk vzpomíná z dějin Kroměříže, že tu Palacký a Rieger rázně hájili samostatnosti Haličiny pro Ukrajince, kdy ani v Haličině samé nebyly podobné myšlenky valně probuzeny. Kroměříž nyní zase nesmazatelně se zapisuje v dějiny národa ukrajinského. Co viděli a slyšeli na Velehradě a Sv. Hostýně, hluboko zlatými literami si zapisují v nadšená srdce svá.

Časté zpěvy mezi jednotlivými promluvami jak na Sv. Hostýně tak v Kroměříži zaznívaly mohutně s vzácným přednesem. Někteří bohoslovci již seminář opustili, ale většině dosud nemožno vrátiti se do olčiny.

I. Skalný.

Důvěra.

Svatá Matka milosrdná
na hostýnské stráni
od věků svou věrnou zemi,
věrný lid svůj chrání.

Svatá Panna Ochránkyně
zahynout nám nedá,
proti mečům nepřítele
rázné blesky zvedá.

Na nebeském dlí teď trůnu,
v rozhodném však čase
na pomoc nám přijde s hůry,
zvítězíme zase.

Herman Vašíček.

Naši v Tyrolích.

Do Tyrol přestěhoval se náš pluk 3. března t. r. Jsme zde my čeští vojáci úplně spokojeni a to proto, že máme velice hodného polního kuráta, msgr. P. Engla, který se o nás otcovsky stará. V květnu měli jsme v našem vojenském kostele české májové pobožnosti. Zpívali jsme každý den naše oblíbené české písně, tak že obecenstvo halské nás obdivovalo, jak krásně Češi zpívají. Mimo náš kostel měli jsme takové pobožnosti v sedmi »Rekonvalescentenheimech«. Nyní opět celý červen měli jsme pobožnost k Božskému Srdci Páně. Vo-

jíni pilně chodili na obě pobožnosti a byli velice rádi, že si mohou česky zazpívat. Dne 13. května na svátek Nanebevstoupení Páně pořádali jsme pouť do Maria-Absam. Byla určena pro raněné vojíny. Súčastnili se jí všichni garnisonní důstojníci. V průvodě nesli vojíní stříbrnou sochu P. Marie. Byl to imponantní průvod. Zpívali jsme píseň »Máti Páně přesvatá« za doprovodu vojenské hudby. Na zpáteční cestě zpívali jsme »Tisíckrát pozdravujeme Tebe«. Kázání německé měl v Maria-Absam vdp. polní kurát msgr. Engel; česky kázal vdp. profesor theologie na bohoslovecké fakultě v Inšpruku dr. Spáčil T. J. Za téma vzal: »Potěšení zarmoucených, croduj za nás!« Zmínil se o S v. H o s t ý n ě, že se tam právě pořádala pro-sebná pouť za mír, které se súčastnilo mnoho tisíc poutníků. Vojíní hlasitě plakali a šeptali si mezi sebou: »Já jsem byl také na Sv. Hostýně«.

Pouť našich raněných vojínů do Maria-Absam v Tyrolích dne 13. května 1915.

Byli to příslušníci všech rakouských národností: Češi, Němci, Maďaři, Chorvati, Slovinci, Poláci, Rumuni, Italové.

Lid je zde velmi zbožný a také se k nám přívětivě chová. Je zde mnoho kostelů a klášterů. Hlavní kostel je tu basilika Božského Srdce Páně. Jsou při něm Bílé Sestry věčného klánění. Kostel jim daroval zvěčnělý následník trůnu arcivévoda František Ferdinand a jeho spanilá choť vévodkyně Žofie z Hohenbergů.

Dne 23. června byl tu následník trůnu arcivévoda Karel František Josef a basilika Božského Srdce Páně velice se mu líbila. Slíbil, že sem 28. června přijede se svou chotí arciv. Zitou na slavné rekviem za zesnulého arciv. Františka Ferdinanda a jeho choť. Mši sv. sloužil světicí biskup z Brixenu o 9. hodině dopol. Při kázání vzpomněl zesnulých manželů, tak že nezůstalo jediné oko suché v celé basilice. Po mši sv. šli se arciv. manželé podívat do vojenského kostela a do hrobky arciv. Magdaleny, která zde 300 let odpočívá.

Dne 11. července slavili jsme zde svátek sv. Cyrilla a Methoda. Na mši sv. byla celá garnisona. Kostel byl přeplněný. Kázání německé i české

o sv. Cyrillu a Methodu měl vdp. msgr. P. Josef Engel. Odpoledne o 6. hod. měli jsme slavné požehnání s litanií k sv. Cyrillu a Methodu; pak jsme zpívali pět slok písně: »Bože cos ráčil před tisíci roky«.

Vídeňský vojenský biskup si přeje, aby po celém Rakousku byla konána pobožnost za mír ve všech »Rekonvalescentenheimech« a nemocnicích, kde se chová Nejsvětější. Také my zde budeme tuto pobožnost konati v sedmi »Rekonvalescentenheimech«. První jsme začali 26. července na sv. Annu a každodenně ji budeme konati co válka potrvá. Právě odebírali se naši vojíní — Marschkompanie — na bojiště; podělili jsme je obrázky svatohostýnskými, Vaší Důstojností zaslanými: veliká byla jejich radost i vděčnost.

Prosím zašlete nám nějaké české katolické noviny pro naše české vojíny; máme zde nedostatek českých katolických novin.

P. Jan M. Černý, T. J.

Tajemství starého obrazu Panny Marie svatohostýnské.

Náhoda, nebo řízení Boží?

(Č. d.)

Přišla zima s dlouhými zimními večery. V prostředním mlýně bylo plno mletí. Tomáš se oženil a zařídil si malý obchůdek moukou v městečku. Panímáma hledala nějakého stárka. »Jen když bude k Bohu, to ostatní se poddá!« říkala.

Jednou v neděli, bylo to v postě, přišel Jakub z kázání z městečka. V městečku bývalo v neděli odpoledne postní kázání. Lidé je velmi milovali, z okolních vesnic na ně mnoho zbožných duší přicházelo a mnoho užítku duchovního si odnášelo. Jakub nevynechal žádného. Tentokrát vracel se z kostela se společníkem. Přivedl si stárka. Uviděv prý ho v kostele, poznal po šedých šatech, že bude asi z mlynářského řemesla. Pozoroval ho při kázání a požehnání a usoudil, že je k Bohu. »Uvidíme, bude-li také k práci«, pomyslí si. Dal se s ním u kostela do řeči. Byl skutečně mlynářským, a ze Slezska prý pocházel. Jmenoval se Zábranský. Jméno to jaksi Jakubem trhlo. Něco peněz má prý v záložně v Opavě. Schodil kus Německa, prošel Čechy a skoro celou jižní Moravu. Karel byl chlapík až milo. Silný, zdravý, asi čtyřicetiletý muž jiskrných černých očí; držení těla ukazovalo, že býval vojákem. Byl upřímný a zbožný.

»Panímámo, vedu stárka«, začal Jakub. Mlynářka si právě sedala s dcerou k svačině, byly také v kostele. Odstrojily se a chystaly se pojit trochu teplé kávy, aby se zahřály.

»Neměl jsem vlastně v úmyslu přijati zde práci«, začal Karel Zábranský, »ale Jakub mne přemluvil, abych prý to zde zkusil, že to bude pro mne výhodné. Tak jsem slíbil«.

»Když vás Jakub přemlouval, tak já vás pěkně prosím, abyste u nás zůstal«, řekla mlynářka. »Maruško, dones panu Karlovi šálek a Jakubovi také. Posvačte s námi, alespoň se blíže seznáme«.

Karel odložil svrchník, přisedl, pokřižoval se po křesťansku a dal se s chutí do jídla. »K jídlu je«, myslil si Jakub, »bude také k práci«.

Hovor vedl Jakub. Vykládal, co věděl o novém stárkovi. Když Karel dojedl, poděkoval a zahleděl se na starý obraz Panny Marie svatohostýnské, který visel zrovna naproti němu mezi okny. Zdál se mu jaksi známým. Mlynářka si toho všimla a pravila: »To je starý obraz. Náš mlýn byl před šest a třiceti lety zříceninou. Koupili jsme ho a tam visel tento obraz. Nebožtík muž si ho velice vážil, dal rám pozlatit a upevnil na něj lampičku«.

»Zdá se mi jaksi povědomý«, řekl Karel, »viděl jsem někdo podobný obraz«, dodal.

»Podivno«, řekla panímáma, dřívější majitelé tohoto mlýna se jmenovali, jako vy, totiž Zábranští. Můj muž koupil tento mlýn od jakéhos pří-

Kněží jubilanti na Sv. Hostýně 20. července 1915.

buzného oněch lidí. Hledal prý tu jakýs poklad, všechno prokopal, ale ničeho nenašel. Dali jsme za tu zbořeninu sedm set zlatých. Zábranští umřeli na cholera, zůstal po nich tříletý chlapec, kterého uprchlíci před Prajzem kamsi odvedli. Vzdálený onen příbuzný měl prý na tom mlýně dluh asi tisíc zlatých. Tak si soudně vymohl, že byl mlýn prodán«.

Jakub pozoroval bystře Karla. Ten poslouchal klidně. »Jmenuji se Zábranský, ale s majiteli tohoto mlýna nemám asi nic společného. Vyrostl jsem jako sirotek v Mičíně, vesnici to na Krňovsku; nejsem Slezan, pocházím z Moravy, ale odkud ani sám nevím. Stařenka, která mne na Moravě v šest a šedesátém roce našla, vykládala, že jsem jí řekl, když se mne hošíka ptala, čím jsem: Já jsem Karel a jmenuji se Zábranský. Tomu mne asi naučil otec. Možná, že rodičové moji někde ještě žijí. Stařenka ona utíkala kdesi od uherských hranic před Prajzy a měla v Mičíně provdanou dceru. Našla mne na silnici u Přerova, nebo jak se to město jmenovalo, již ani určitě nevěděla«.

»Vidíte«, ozval se starý Jakub, »to jste mi tím milejší. Zůstaňte u nás a buďte tu jako doma. Nemáte beztak domova. Panímáma vás potřebuje a ráda vás do práce vezme«.

»Toť se rozumí, že vás přijmu, chcete-li u nás zůstatí«, řekla paní Šedá. »Co jste dostával jinde, dostanete také zde a budete-li hodným a svědomitým přidáme«.

»Zůstávám u vás«, řekl Karel. »Moji pěstouni jsou již dávno mrtví, nemám nikoho. Zde se mi líbí a jaksi mne tu cosi poutá; bude mi tu s pomocí Boží dobře«. Podal mlynářce ruku, ona ji stiskla na znamení, že ho do služby přijímá«.

Jakub šel ukázat Karlovi, kde bude bydlet. Byla to malá světnička s okénkem na vantroky. »Zítřka vám prášek přiveze kufr z městečka a budete tu jako doma«, dodal.

Kdo by byl večer Jakuba viděl seděti na posteli, byl by slyšel jak si častěji opakuje: »Bude to on — bude, ale jak to dokázat!«

* * *

Blížila se Veliká noc. Ve mlýně bylo plno práce. Všechno se drhlo a smýčilo. Karel byl zde asi měsíc a již ho bylo znáti na každém místě ve mlýnici. Radost bylo se dívat, jak pěkně uměl zacházet s chasou. Všichni ho rádi poslechli protože poznali, že práci rozumí a že má velké zkušenosti. »Až v létě«, pravil kdysi Jakubovi, »objednám jedno složení, které jsem viděl v Čechách. Uvidíte, jakou budeme mít mouku! Z celého okolí se k nám pohnou«.

Podivno, starý Jakub byl s ním hned od prvního okamžiku za jedno; všichni se divili Jakubovi, jak se stal najednou sdílným k novému stárkovi.

V zahradě pracovala Maruška. Bylo již v polovici dubna. Do velikého pátku měla být zahrada zryta, připravena pro jaro. To byla její radost rovnat záhonky, které dělníci zryli a sázet přísadu a květiny. Vše to se kupovalo z kláštera v městečku. Za několik zlatých bylo tolik květin a přísady, že byla veliká zahrada posázena.

Bylo již hezky teplo. Na zelený čtvrtek byli všichni ze mlýna u sv. svátostí. K večeru seděl Karel s Jakubem na vantrokách. »Pořád se mi zdá«, pravil Karel, »jako bych tu byl už někdy býval, tak jsem tu za krátký čas zdomácněl. Ta voda zde, tam ten les, ty chaloupky pod lesem, most přes řeku mi připadají jako staří známí«.

»Možná, že jste kdysi v mládí v podobné krajině býval, pravil Jakub. »Ostatně jsou všechny mlýny skoro stejny. Voda, most, les, luka, zahrada, samota, to vše bývá u nich«. Neřekl co si myslel.

Na veliký pátek šli do kostela a pak se čistilo ve světnicích. Vrchní světnice byly již provětrány. Dolní veliká světnice měla býti důkladně vyčistěna. Obrazy i nábytek vynesly děvečky ven a zedník opravil uvnitř, co bylo třeba, děvčata myla venku nářadí. Také starý obraz Panny Marie svatohostýnské stál venku.

»Opatrně s tím obrazem, děvčata«, napomínala panímáma, aby se nějak nepoškodil. Starý Jakub šel kolem a díval se na starou památku. Viděl v zadu dosti silnou desku. Prohlížel ji a poznal, že se dá vytáhnout. Co tam je? kmitlo mu hlavou. »Panímámo, ten obraz bych očistil. Vezmu kousek chleba a zlatý rám bude jak nový«. »I můžete, Jakube«, řekla mlynářka.

Jakub vzal obraz a odnesl ho opatrně do své světničky. Tam ho na stole obrátil a zkoušel onu širokou desku v zadu. Dlouho si nevěděl rady. Konečně spatřil na okraji kolíček. Vzal kleště a vytáhl ho ven. Nyní hladce

odsunul také desku. Bylo uvnitř několik listin. Vyndal je opatrně a skryl je: »Až budu mít pokdy prohlédnu je, možná, že najdu co hledám«.

Vyčistil chlebem rám, zandal vzadu obraz, utřel opatrně a odnesl do světnice. Tam již myly služky podlahu. »Pověste tam některá ten obraz, aby se venku nepoškodil; nechci vám to zde pošlapat«, pravil.

K večeru šel na kázání a vrátil se dosti pozdě domů. Na bílou sobotu ráno byl v kostele, odpoledne na vzkříšení, takže by byl málem na listiny ze starého obrazu zapoměl. Teprve večer si na ně vzpoměl. Rozsvítil svíčku a probíral se v zažloutlých arších. Byla to rodinná kronika Zábranských z prostředního mlýna. Poslední zápis zněl: Léta Páně 1863, dne 20. října dal nám Pán Bůh o šesté hodině večerní syna, který byl pokřtěn na jméno Karel. Na pravé lopatce má hnědou bradavici. Kéž nám roste k radosti!

Jakub se zamyslel: »Kéž by Bůh dal, abych to vypátral!«

Skoro ráno na neděli velikonoční vstal Jakub, dal koním a šel k vantroákům umýt si ruce. Tam stál Karel, obnažený až po pás, umýváje si prsa v chladné vodě. Na pravé lopatce zahlédl Jakub hnědou bradavici. »Řízení boží«, byl by málem vykřikl.

U Panny Marie svatohostýnské.

Laskavý čtenář si pomyslí, že je nyní tajemství starého obrazu odhaleno. Tomu tak není. Starý Jakub znal asi nejlépe celé tajemství, a přece mlčel a neřekl ani Karlovi, že je potomkem Zábranských, dřívějších majitelů prostředního mlýna. Byl tedy v té věci přec ještě háček.

Přešly velikonoce, i krásný máj již odkvetl. Ve mlýně se nestalo nic zvláštního. A přece něco. Panímáma byla jaksi zamlklá, mrzutá. Nebyla již tak přívětivá ke Karlovi, jako s počátku. Nebyla snad spokojena s jeho prací? Naopak musela si říci, že s ním přišlo do domu Boží požehnání. Shledala snad, že je světák, bez náboženského přesvědčení? Bylť hodný, tak že o něm říkával pater Antonín: »To je pořádný, křesťanský muž. Mohli by si ho mnozí z městečka i z okolí vzít za vzor«.

Karel jakoby toho nepozoroval, byl veselý, pracovitý a pořádný. Přišel svátek Navštívení Panny Marie. Z prostředního mlýna chodívali v ten den na pout na Sv. Hostýn. Mletí mnoho nebylo, tak mohli skoro všichni jít. Jindy se panímáma již několik dní před poutí zmiňovala, kdo půjde, kdy se vyjde a kdo zůstane doma. Ale letos, jakoby ani neznamenal, že je svátek již za tři dny. Tu se ozval starý Jakub při obědě: »Panímámo, abychom se chystali na Sv. Hostýn«.

»Já půjdu letos s Maruškou na Nanebevzetí Panny Marie. Vy ostatní jděte nyní. Mládek a prášek zůstanou doma«.

Karel maně pohlédl na Marušku, která trochu zbledla. Jako hodná, dobře vychovaná dcera nenamítala ničeho, ba ani nedala na sobě znáti, že ji rozhodnutí matčino překvapilo.

Jakub zdvihl mohutné šedivé obočí a řekl: »Tak já půjdu s vámi Karle. Ostatní mohou jít v poledne, my půjdeme až k večeru«. Pak se již o celé věci nemluvalo.

Svátek Navštívení Panny Marie připadl ten rok na neděli. V sobotu c polednách se služky čistě vypravily, každá si složila do koše výživu: buchty, máslo, vejce na tvrdo, sůl a veliký bochník chleba. To vše daly do jednoho koše, který pak střídavě nesly. Krmiva pro dobytek již dříve nanosily a navařily. Ostatní za ně obstará panímáma s Maruškou. Chasníci nechtěli ničeho vzít s sebou, ale stará Tereška přidala kus masa a několik smažených ryb: »Však se oni dostaví, na Hostýnku člověk vytráví!«

Po jedné hodině bylo ve mlýně jako po vymření. Poutníci vyšli statečně na pout.

K šesté hodině vyšel starý Jakub s Karlem. Karel si oblekl bělavé lehké šaty, šedý široký klobouk nasadil na kučeravou hlavu, vzal do ruky lehkou hůlku a dav domácím s Bohem vykročil s Jakubem na pout, poprvé na Sv. Hostýn!

Když vyšli nad les, ukázal se jim Hostýnek v modravé dálce. »Za čtyry hodiny tam budeme«, pravil Jakub, »chodím tam každý rok dvakrát: teď a na Jméno Panny Marie. Pomodleme se růženec, abychom přece putovali!« Karel ochotně svolil, zmírnili krok, Jakub předříkával a Karel odpovídal. Pak si zazpívali, cesta jim uběhla, že ani nevěděli jak se octli v Bystřici. Bylo asi půl deváté. Karel si všimnul čistého, pěkně upraveného města. »Vypijme sklínku piva a posilněme se!« navrhl Jakub.

Malí poutníci svatohostýnští o Božím Hodu svatodušním 1915.

Zastavili se v hostinci a šli za chvíli přes náměstí květinami mile ozdobené k Svatohostýnské ulici. »Pěkně je ta ulice upravena«, pravil Jakub, »radost je tu jít!«. Šli kolem hřbitova: »Tady odpočívá Hanuš Švajger, co namaloval obraz Panny Marie svatohostýnské«, vysvětloval Karlovi. Přišli k lázním a Jakub navrhl, aby se dali pohodlnější cestou. »Povím vám něco o Sv. Hostýně, když jdete po prvé nahoru. Toť v pravo je holý kopec Bedlina. Když přitáhli Tataři až sem, bylo prý jich tolik, že nanosili v čepicích ten kopec, aby mohli lépe na křesťany na Hostýnku střílet. Ale Panenka Maria je nedala. Zaprosila svého Synáčka, jako kdysi v Káni Galilejské, by pomohl. On poslal hroznou bouři, blesky začaly bít do tatarských stanů až zhořely a tataři utíkali. Křesťanům zmořeným žízni na vrchu vytryskla voda ze skály, a byli zachráněni. To všechno je velice pěkně za hlavním oltářem tam na hoře vyřezáno, myslím ze dřeva to bude. Nad zázračným pramenem je kaplička. Když se té vody napiju, jsem celý občerstven, voní mi jako jahodím«.

Karel poslouchal, kráčeje spokojeně vonným lesem; měsíc jasně svítil. Před nimi šli poutníci a za sebou slyšeli také modlení a zpěv. »Vidíte, tuto cestu na vrch upravila Matice svatohostýnská«, ukazoval Jakub na serpentinu k svaté vodě. Já k tomu spolku také patřím a rád Panence Marii nějaký halíř obětuji, aby byla její residence pěknější«. Pak už nemluvili až zvolna došli ke svaté vodě. Odpočinuli si, občerstvíli se vodou a potom stoupali dále. Dnes už z té krásy ničeho neuvidíte, ale zítra! to dobře otvírejte oči a srdce«, napomínal starý Jakub.

Před nimi šlo jakési procesí, po zpěvu soudili, že musí být až kdesi z Uher. Byli to skutečně uherští Slováci.

Přidali se k nim a vešli do jasně osvětleného chrámu. Nad oltářem skvěla se v matné záři Matička svatohostýnská . . . Slováci pokleklí na zem a líbali ji se slzami v očích, Karel a Jakub učinili totéž. Pak se šoupalo na kolenou celé procesí zvolna k hlavnímu oltáři a zpívalo pěknou píseň opakujíc na konci: » . . . Přišli jsme Matičko, přišli jsme k tobě, přímlov se k Synáčku prosíme tebe!« Karlovi se zdálo, jakoby z té písně vyznívala dětinná důvěra, láska dítěte, když spatří svou vroucně milovanou matičku. Byl dojat.

U jedné boční lavice seděli poutníci z prostředního mlýna a zpívali rovněž mariánskou píseň. »Ančo«, upozornila mladší dívka starší děvečku, »vidíš Jakuba a Karla!« »Dívejte se do písniček a ne po lidech«, rýpla Tereška, »jsme na svatém místě«.

Procesí obešlo třikrát hlavní oltář. Karel a Jakub pokleklí pak u dveří sakristie. Karel pil takřka milostnost Matičky svatohostýnské do své dětinné duše. Ty oči milosrdné! ani se od nich nemohl odtrhnout!

Zatím se procesí srovnalo pod velikou bání chrámovou. Jakub věda, co bude, se zvedl a Karel šel za ním. Ve středu kostela stálo asi na šedesát družiček pěkně od sebe odělených v řadách. Každá měla věneček na hlavě. Procesí začalo tklivě zpívat, družičky poklekly, pak se položily na své tváře a ležely tak několik minut. Jakési ženy sňavše jim věnečky s hlavy kladly je na ně. Vše to provázela velice tklivý, vážně naladěný zpěv. Zdálo se jakoby celé procesí Panně Marii to nejdražší obětovalo. Diváci slzeli a družičky také.

Jakub pokynul Karlovi. Pokleklí si u zpovědnice doufajíce, že se brzo vyzpovídají. Za chvíli byly však všechny zpovědnice Slováky obleženy. Podivno, každý z těch lidí byl brzy na řadě. Rýpl loktem dvakrát, třikrát, přitlačil se k zadní stěně zpovědnice a už klečel u mřížek. Byla skoro již půlnoc, když se oba vyzpovídali. Kněží, kteří dnes výjimečně až do noci zpovídali, opustili také kostel, aby si odpočinuli. Karel s Jakubem vyšli ven a ulehli na trávníku nedaleko Sarkandrovky.

* * *

Skoro ráno, již před čtvrtou hodinou byl kostel plničký. U hlavního oltáře se sloužila mše sv. Karel s Jakubem se přidružili k poutníkům z prostředního mlýna a zpívali z plna srdce krásnou mariánskou píseň: Tisíckrát pozdravujeme tebe . . . ! Varhany hrály a utvrzovaly srdečný zpěv zbožného lidu.

Po mši svaté se rozdávalo svaté přijímání. Poutníci z prostředního mlýna zůstali ještě dlouho po svatém přijímání v kostele klečeti modlíce se vroucně. Konečně vyšli ven. Tereška s ostatními usedla u sochy svaté Anny a vyndala zásoby z velkého koše. »Ty se pořádně scvrkly«, poznamenal Karel. »Však byly na to, aby se snědly«, přidal Jakub. Podělili se všichni a ještě zůstalo. »Bylo nás u svatého přijímání! přes hodinu to tr-

valo«, divila se Anče, »a že toho panáčka nebolí ruka, když tak dlouho nosil ten veliký kalich?« »To se ví, že mu trnula«, řekl Jakub, »ale to je jejich stav a oběti, na to jsou kněžími«. Pojedli a Jakub s Karlem se šli podívat po Hostýnku.

Lidstva bylo plno na trávnících; jedni snídali, druzí odpočívali. Karel si prohlížel křížovou cestu, pak se díval na Moravu. »Je to krása, a jak daleko je dnes vidět!« »Máme dnes štěstí«, řekl Jakub. »To že jste zde poprvé, abyste sem častěji přišel«. »Přijdu, — přijdu, tady je krásně!« »Je tu jeden panáček, ten píše v Hlasech Svatohostýnských«, začal Jakub, »že je odtud vidět i rozhlednu na Pradědu, ano někdy prý je tak jasno, že je vidět okna v Prostějově. Vidíte tam ty velké náspy, to jsou svatohostýnské valy«, vysvětloval dále Jakub. »Myslíval jsem, že je křesťané na ochranu před Tatary naházeli. Podívil jsem se, kolik set tisíc vozů hlíny asi navezli, než je vybudovali, že to muselo několik roků trvat; až kdysi při kázání zde na Hostýně vykládal jeden missionář, že ty valy už tu dávno byly. Navezli prý je lidé asi před třemi tisíci lety. Měli bychom po nich obejít celý vrch. Tam dole je také jezírko. Tudy se jde na rozhlednu, a tam od lesa pod rozhlednou je vidět Skalné. Všecko nemůžeme hned prohlédnouti, bude za chvíli kázání, tak půjdeme do kostela jinak bychom se tam ani nedostali«.

Měl pravdu, lidu bylo velmi mnoho, tak tak že se dotlačili k bočnímu oltáři a začalo kázání. Po něm byla mše svatá a pak vodil Jakub Karla po kostele a ukazoval mu malby a vysvětloval je. Zatím začalo druhé kázání a to také vyslechli a byli na hrubé. Potom poobědvali. O jedné hodině bylo sv. požehnání a poutníci se rozcházeli domů.

Děvčata ze mlýna čekala u kříže na mužskou chasu, měly už nakoupeno pouti. Karel a Jakub si koupili také. Pomodlili se ještě jednou na rozloučenou s Pannou Marií a ubírali se domů. U svaté vody se ještě zastavili, napili se a naplnili si baněčky a ubírali se dále.

* * *

Kolem šesté hodiny očekávala mlynářka poutníky. Stůl byl připraven, jídlo navařeno — byl to nedělní oběd. Přišli skutečně, jak si to vypočítala. Byli zapocení a dosti unavení. Rozdali poutí: růžence, obrázky a svatou vodu. Každý se pomodlil, než se jí napil. Bylo vykládání: »Kde jste spali?« tázala se panímáma. »Kde? v kostele«, odpověděla chasa. »My jsme byli venku a trochu jsme si zdřímli«, pravil Jakub.

»Maruška dostala od Karla malou baněčku plnou svatohostýnské vody a hezký bílý růženec: »Pěkný pozdrav od Panny Marie svatohostýnské«, dodal, »máte k ní přijít a vyprosit si u ní štěstí«. Díval se jí upřímně při tom do očí. Trochu se zapýřila, poděkovala a odnesla si pout do svého pokojíčka.

Chasa si ani nevšimla, co ti dva spolu mluvili, jenom Jakub a ten se spokojeně usmál, pak mlynářka, která se zaškaredila. Když přišla Mařenka večer do svého pokojíčka byla baněčka i růženec pryč.

Ráno potkal Jakub Mařenku celou nevyspanou. »Co je ti děvče?« tázal se. »Baněčka od Karla a růženec zmizely«, odpověděla a z očí jí vyhrkly slzy. Jakub pískl slabě skrze zuby. »Nestarej se, těšil ji, však se to zase najde. Musím promluvit otevřeně s panímámou«, umínil sobě.

(P. d.)

P. Alois Vicenik.

Sv. Hostýn za válečné tísně.

Příspěvek k poznání našeho lidu.

XI.

Vegscheid u Lince 1. května landšturmák píše sestře: . . . Den ode dne čekal jsem slíbené psaní od Tebe, přece aspoň lístek jsem obdržel, v němž také vzpomínáš první pouti na Sv. Hostýn. Jak tesklivě se srdce chvěje po tak vzácném, krásném místě, kam s takovou radostí jsem chodíval. Jsem dnes v neděli dopoledne ve službě; den je velmi krásný. Stále vidím dnes, jak mnozí šťastní spěchají jistě ze všech stran k P. Marii svatohostýnské. Jak toužebně čekám chvíle té, zda ještě někdy budu moci toto místo sv. navštívit. Na den Zvěstování Panny Marie aspoň odpoledne jsem oslavil tento svátek na poutním místě Sedmibolestné P. Marie v Pöstlingbergu za Lincem, vzdálené odtud půl třetí hodiny. Místo to je moc podobné Sv. Kopečku; ale jak jsem se podívil, vzdálen jsa ještě hodinu od kostela. Srdce radostí plesalo, oči slzely, když jsem viděl sta a sta vojínů různého věku a různého druhu, o holích. bez ruky, v papučích i v hadrách jen nohu zavázanou a také mnoho zdravých. Spěchal jsem nahoru, ale ani krokem jsem nemohl; stále byla cesta plná až na vrch. Hned jsem si vzpomněl, jak jsem byl jednou na Sv. Hostýně 15. srpna; právě tehdy tolik lidí šlo od Bystřice. Ale jaká změna v tomto roku; při pouti do Pöstlingbergu byli většinou ranění a z poutníků byli většinou muži. Přijdu do kostela, tu teprve jsem se potěšil, když jsem viděl skoro samé muže a mladíky, všechny s růžencem v ruce, okolo oltáře. Napadlo mně, jak daleko to došlo, že růženec byl dříve doporučován jen starým babám, a jakou útěchou je teď všem. Přišlo mně na paměť, právě letos rok na svátek zvěstování Panny Marie šli jsme s manželkou a švagrovou na požehnání; u B. jako vždy políbili jsme sv. kříž. Posměch velký se strhl: »no už nemáte se ani čeho naobědvat, že hryzete kamen« — tak ozval se hlas mladých posměváčků. Nezůstal jsem jim odpověď dlužen, jsem však jistý, že onen mladík se dnes už nemá také čeho najíst, nebo už v listopadu táhl na bojiště a velmi bych si přál s ním se shledati. Tak i zde jsem viděl takové mladíky, kteří nehryzli, ale líbali sv. růženec, kříž i cltář. Jednou zvolal náš p. farář: ženy, kde máte své muže, ale zde mohl zvolati: muži, kde máte své ženy! O jaká to změna jen za rok! Těším se, že aspoň přibude nových zkušených ctitelů Panny Marie, zvláště svatohostýnské, dopřeje-li nám Bůh opět míru a šťastného shledání . . .

Vegscheid. 19. května 1915 píše landšturmák opět sestře: . . . Po chválen buď Ježíš Kristus! Zase jsme se museli odstěhovat z lágru do nového baráku a dělati místo novým zajatcům, kteří denně přijíždějí z bojiště. Až dosud došlo za 4 dni osm tisíc. Ve všech lagrech máme 50 tisíc. Lagry jsou velké, dvě hodiny dokola máš co šlapat; denně nové a nové vlaky sem přijíždějí. Přes lagry jde dráha z Lince do Salcburku; ještě 50 tisíc jich sem má přijet. Z toho poznáš, kolik je to služby a kolik potřeba lidí k obsluze jen jídlem a chlebem. Jsou zde 4 koupelny; v každé se vykoupá 3 tisíce denně. Každý hned obdrží čisté nové prádlo; mundur se paří ve velkých kotlech a tím ničí se nakažlivé nemoci a hlavně vši, kterých je víc než moc. Právě jsem přišel ze služby v neděli o polední, když jsem obdržel Tvé psaní. Bylo mi velmi smutno a již dopoledne jsem si umínil, že odpoledne půjdu zase na pouť k Matičce Sedmibolestné do

Pöstlingbergu, třeba nevyspalý a třebas i nohy bolely. Však já si dřímoty proženu, ale ne já, Ty jsi mně je prohnala. Jak jsem psaní přečetl, byl jsem velmi potěšen a také umytý, ale slzami a teď ještě vodou — a dřímoty byly pryč, takže o půl třetí hodině bylo mně volno odejít. Potom s chutí do cesty. Protože do Lince máme přístup zakázaný, snad páni mají strach, že bychom jim donesli choleru z baráků a museli by umřít, musel jsem si vyprositi dovolení, bych se na horu Pöstlingberg dostal, protože jen mostem přes Linec je možno na horu k Matičce Sedmibolestné. Šťastně jsem se tam dostal o čtvrt na šest. Byl jsem velice dojat, když jsem přišel ke kostelu. Viděl jsem kostel přeplněný a co ještě více mne dojalo, byli to opět skoro sami muži. Měli medaile na prsou, růženec v ruce — přece však jsem se do předu dostal. Jak radostná je chvíle u Marie Nejsvětější!

Vojenské kázání v Hallu. (Viz článek: Naši v Tyrolích.)

A toto poutní místo je v kraji úplně německém a jak teprve plesá srdce radostí na Moravě, tam na Sv. Hostýně, jak jsem četl v »Našinci«, a také Tys mně to sdělila, že na první pouti bylo tam přes dvacet tisíc poutníků. A zajisté, že i každá neděle bude také oslavena na Sv. Hostýně. Vzpomínám na blížící se svátky, které vlastně jsou již zde, kolik to opět tisíc ve dne v noci bude u Matičky svatohostýnské prositi a kolik slz útěchy a posily spadne před Královnou Nejsvětější. O vyslyš, vyslyš Matičko prosby lidu svého a dopřej shledání na tvé svaté hoře. — Po třetí vytahuji dopis »z brotsaku«, abych ho dopsal. Opět jsme dovedli do baráků tisíc mužů. Jest velké horko a sucho V Pöstlingbergu jsem pobyl u Matičky v neděli do 7 hodin; tam se aspoň potěším a klidně pomodlím. Velký zármutek mám, když zde v neděli tak dlouho musím trávit a není možná dopoledne se na mši sv. dostat. Šťastně jsem se vrátil o 10. hod. večer do baráků . . . S Bohem, na shledanou, o 1. hod. s půlnoci 20. května, dopsáno. Noc je krásná.

Ženatý zeměbranec, pěšího pluku č. 15 opavského ze dne 25. února 1915, píše svému příteli: . . . Jak se Ti daří? Mně teď chvála Bohu dobře.

Modlím se stále k Panně Marii, by mne přijala pod svůj ochranný plášť a vidíš, stále se zde ještě udržuji. Již jsem měl z O . . . odejít, ale zůstal jsem v posledním okamžiku zas. Nic mně v tom nepomáhá, jen sv. modlitba. Vysměj se mi, že Ti to tak otevřeně píši — Ty to neuděláš — ale já se za to nestydím . . .

Pevnostní dělostřelec, pluk č. 2. píše 6. května 1915: . . . Jsem chvála Bohu dosud zdrav a doufám v mocnou přimluvu naší milé Královny máje, že i na dále se bude za mě přimlouvat u Boha, abych se mohl zase navrátit na tu naši milou Moravu. Vzpomínám stále, jak krásně tam bývalo, zvláště v tomto měsíci — a teď, tam také nebude asi tak, jak bývalo, a zde — —? Měli jsme tu dlouho klid, však již přes týden zde víme, co je hrozná vojna! Hřmí to zde ve dne v noci, hoří na všech stranách. Rusákové snad dostávají nářek, tak se zoufale brání, ale ustupují. Kdyby už Pán Bůh dal a zahnal jsme je hodně daleko, co by už toho měli dost, neb už každý z nás očekává toužebně toho konce. . . . Však, čím bych mohl posloužit museu na Sv. Hostýně, to dosud nevím. Mám zde špiče ruských granátů, odštěpky koulí, patrony, poslat to odtud však nejde. Možná, že budu mít pak i některé fotografie, máme zde u baterie jeden aparát, ale ten nemůže stačit, pro tak mnohé, tak musíme čekat vždy, až zase dostaneme papír a potřeby ku kopírování. Kdyby to bylo blíže města, ale zde v té poušti nelze nic koupiti.

P. Frant. Gogela.

Z Hané do Švýcar.

(Č. d.)

Ze St. Moritz do Colico.

Před osmou ráno vyjeli jsme ze St. Moritz po elektrické dráze Berninské do Pontresiny, rozložené na úpatí Schafbergu na pravém břehu Berniny čili Flazbachu, má 500 obyv., kostel evangelický a anglikánský, a často se navštěvuje pro letní pobyt a zimní sport; svého významu nabývá pro blízkost alpského pásma Berniny, které co do velkoleposti zasněžených temen a ledovců málo zůstává za skupinou Monte Rosa. Piz Bernina má 4055 m výše. Na blízku jsou ledovce Morteratsch a Roseg, na nichž jedouce z Pontresiny viděli jsme plahočiti se turisty. Hanák by tu upřímně řekl: Že se jim chce!

V Pontresině jsme vystoupili, hodlající vystoupiti na 2733 m vysoký Schafberg, kam dosti pohodlná cesta vede. Hned za evang. kostelem vstupujeme do starého modřínového lesa a kráčíme až po silnici stromového porostu; nad touto hranicí jest restaurace dolní ve výši 2230 m, a dospěli jsme sem za hodinu; již odtud jest rozkošná vyhlídka na celé alpské okolí s modrým jezerem St. Moritz; kamenité svahy porůstá zde nízký jalovec. Flora pak nešetřila ani píce ani vkusu při výzdobě zelených pažitů nejpestřejšími květy. Po krátkém odpočinku vydali jsme se na cestu k restauraci hořejší na temeni, kamž jsme za půl druhé hodiny šťastně dospěli, a poslední zbytky potravin, které jsme měli s sebou ještě z domova, zmizely cestou z našich kapes. Na temeni sníh, a vedle něho alpské rořce, rozchodníky a sasanky! Rozhled rozsáhlý, zvláště na Berninu; k jiho-

východu strmí tři příkré skalnaté vrchy, zvané Sestry; »Tlustá sestra« jest 2982 m výše, a od restaurace hořejší lze na ní vystoupiti za tři čtvrti hodiny. Na tento výstup však nám času už nezbývalo a proto jsme se vrátili od hořejší restaurace dolů.

Při sestupu šli dosti volně od sebe a potkali pána — byl to snad nějaký profesor — se sáčkem na motýly; já šel se svým panem sousedem. Mimoděk byl jsem jednou příčinou, že členům naší společnosti utkvělo v paměti jméno nočního motýlka »*Plusia chrysis*«. Soused můj s jakýmsi tajným na mne sosnovaným plánem řekl nyní jen jakoby nenápadně: *Plusia chrysis*! Turisté na potkání zajisté zřídka dávají se do řeči, ale tento pán jakoby elektrisován započal hned s otázkami o motýlech, a to na mého souseda; však můj pan soused nyní zchytra přeložil břímě dne i horka na mne, a já musel pak jmenovati několik motýlů, které jsem náhodou na Schafbergu pozoroval. Se sběrateli rostlin jsem se ve Švýcarech nesešel, bylo pozorovati pouze takové, kteří květiny trhali jenom proto, aby je po chvíli odhodili. Po šťastně dokonané vycházce na Schafberg sedli jsme v Pontresině zase na vlak; dráha ustavičně stoupá; za stanicí Morteratsch s vyhlídkou na stejnojmenný nedaleký ledovec následuje pusté údolí Berniny, smutná to krajina beze stromů, nevidíte než pusté skály, místy sníh, ponuré černé vodní tůně a nedaleko vinoucí se berninskou silnicí; z nízkého porostu poznáváme ze vlaku pouze žlutý alpský pcháč (*Cirsium spinosissimum*) a pěníšník (*Rhodorendron ferrugineum*) čili »alpskou růží«.

Dostupujeme nejvyššího bodu dráhy u Berninského hospice 2256 m a nyní velikými zákruty sestupujeme do malebného zeleného údolí Poschiavo s hlavním místem a jezerem stejného jména; za Brusiem, poslední větší švýcarskou osadou, počínají už sady kaštanové. Řeka Poschiavino, která toto údolí protéká, žene se místy úzkými skalními koryty a divokými vodopády. Madonna di Tirano s velkým poutním chrámem jest už na území italském. Zde vstupuje dráha do t. zv. Veltínu (it. Valtellina), širokého a často povodněmi pustošeného údolí Addy, jehož svahy pokryty jsou bohatými sady a vinicemi a dodávají proslulé kořenné veltlínské víno. Město Tirano na levém břehu Addy má 6 tisíc obyv. a staré šlechtické paláce, dráha tu vede přes Poschiavino a jde pak podél pravého břehu divčké Addy. Sondrio se značnou produkcí vína a mírným podnebím, jest hlavním místem Veltlínu, pak jest Morbegno, Delebio a konečně Colico na jezeře Como. Byl již pozdní večer; jak jsme byli rádi, že se nám s ubytováním nevedlo tak jako v St. Moritz; zde nás čekali.

Z Colico do Faido.

Jsme u jezera Comského! Už římský Virgíl je opěvoval, ano mnozí vyhláší je za nejkrásnější severo-italské jezero. Ráno vstoupili jsme na parník a plavili se do Como pozorující četné osady, městečka, nádherná letní sídla, bujné vinice a sady olivové, ořechové a kaštanové, které vroubí jeho břehy; hory strní až do 2400 m výše. Mezi plavbou strhla se krátká, ale vydatná bouře, při níž jeden blesk sjel také do jezera, a plavčíci měli pilno rozpínati plachty, aby nás chránily před deštěm; na štěstí déšť i s bouří po nějaké chvíli zase ustal, a my nevycházejíce z obdivu krásy, kterou zde příroda i ruka lidská oba břehy jezera obestřela, octli jsme se u Como; už z daleka jsme pozorovali horský kůžel za městem s věží z Castello Baradello, kde r. 1176 bydlel císař Bedřich Rudovous, a kopuli dómu.

Como, římské Comum, jest hl. město provincie, leží na jihozápadním konci jezera, ověněno skalnatými zelenými výšinami s množstvím vill a

vesnic, jest sídlem biskupa, má mnoho továren na hedbáví a přes 31 tisíc obyvatel. Dóm započatý v gotice a přestavený ve slohu renesančním s vysokou kopulí jest celý z mramoru a jeden z nejkrásnějších v sev. Itálii. Portály ozdobeny jsou četnými rytinami, mezi nimiž vidíme u portálu hlavního sochy římských spisovatelův Plinia staršího a mladšího, kteří pocházeli z Coma. Plinius starší proslavil se svou »Historií přírody« a zahynul při výbuchu sopky Vesuvu, kterým r. 79 po Kr. zničena byla města Pompeji a Herkulanum, a Plinius mladší, syn sestry předešlého, uveřejnil mimo jiné také podrobný popis této pohromy. V Como narodil se r. 1745 také slavný fysik Alex. Volta, jeden z nejpřednějších autorit v oboru elektřiny, který svým ostrovtípem vynalezl galvanický sloup, položiv takto základ ku vyvozování a zužitkování elektrického proudu; a byl katolíkem upřímným, který, jak se veřejně přiznával, ve své katolické víře nikdy nekolísal; veřejně vykládal dětem katechismus, bral účast na všech náboženských cvičeních, a víra křesťanská poskytovala mu úplného blaha a spokojenosti. Slovuťnému svému rodáku postavilo město sochu na náměstí Piazza Volta. Že má Como i nádherné sady, netřeba ani podotýkat, je v nich také klec s různým drobným ptactvem, dosti volně v ní poletujícím.

Z Como jeli jsme drahou do Lugano. Za 2900 m dl. tunelem octli jsme se v Chiasso zase na půdě Švýcar, a byla zde celní revise. Při Capolago a Bissone byli jsme již při jezeře Luganském. Z Bissone do Melide na protějším břehu jezera postavena jest kamenná hráz s oblouky na obou koncích, po níž vede i dráha i silnice; dráha pak vede na druhé straně jezera do Lugano.

Lugano má rozkošnou horskou polohu při jezeře, jest výstavné a největší město kantonu Tessinského s 13 tisíci obyvateli; hotely jsou zde velkolepé. V okolí po nábřeží roztroušeny jsou v zeleni vinic, zahrad, kaštanových a ořechových sadů letohrady a vesnice a bližší horstvo dostupuje výše 900—1700 m. Sestupující od nádraží do města navštívili jsme dóm, starý kostelík Sta Maria vedle Grand-hotelu se starými fresky představujícími poslední večeři a umučení Páně, prohlédli ještě část města, široké nábřeží a nádherné sady; i zde byly prostorné klece, v nichž poletovalo množství ptáků, ale sady byly ještě pěknější nežli v Como.

Ukončivše svou zástavku v Lugano jeli jsme vlakem dále; opět tunely, a dosti dlouhé, a porosty kaštanů a ořechů na svazích, až se ocitáme u Bellinzony, hlavního města kantonu Tessinského, s 5400 obyvateli. Město má vynikající chrám a jest malebně rozloženo pod starými zdmi a hrady; opevnění jeho bylo posledně obnoveny 1853, leč novějším opevněním sv. Gottharda pozbylo významu. Bellinzona jest první hlavní stanice dráhy sv. Gotthardské v jižních Alpách, kde se všechny rychlíky zastavují.

Údolím Tessinu, na němž i Bellinzona 231 m vys. leží, vystupuje dráha mezi horstvem až 2000 m vysokým na úpatí mohutných skalních stěn, místy s pěknými vodopády až do Faído, hlavního místa Leventíny, tak se totiž nazývá horní údolí Tessinu; leží už 800 m vysoko, má dva kostely a přes 800 obyv.; má velmi krásnou polohu, zrovna vedle vystupuje kolmo horský skalní útes, a domy jsou namnoze ze dřeva a řezbami zdobené. Nejvíce hostí mívá z Itálie. Při Faído jest hranice porostů kaštanových. Pobyt jsme měli zamluvený v hotelu Posta, do něhož jsme z nádraží asi 10 min. vzdáleného pcozem dojeli. Odloživše zavazadla sešli jsme, můj soused a já, ještě dolů a posadili se na lavici venku; měli jsme před sebou náměstí s nějakým pomníkem, a onu šedou skalní stěnu hory nad městečkem docela blízko. Slunce bylo již chvíli za obzorem, a příjemný večer počal rozestíratí své klidné šero nad údolím i vrchy; bylo zde tak úchvatně krásně. Leč do našich úvah na lavici, které jsme i hovory svými vyjadřo-

vali, dosti rušivě zasáhli dva Faidané, ne příliš vzhledného zevnějšku, napřed jeden, pak druhý, kteří se před námi zastavili, pozorující asi naši řeč. Pozorovací stanici jsme tedy opustili a odebrali se dovnitř. Mezi tím byla přichystána večeře, kde při společnosti šestičlenné o řeč nebyla potíže. Po chvíli přistoupí k naší společnosti nějaká elegantní dáma a počíná chybně takto: Jsou pánové z Čecha? Já jsem také z Čecha, z T. . . , ale jsme už přes 20 roků v Miláně. A odkud jsou pánové? Pravíme, že z Moravy. I divila se, že se na Moravě také česky mluví, snad to za svého dlouholetého pobytu v cizině zapoměla, snad toho ani z domu nevěděla. — Šli jsme spat, po různých a různých dojmech Morfeus brzy sklížil znamenitě očka naše.

Z Faído do Gletsch.

Časně z rána opustili jsme útulné Faído a pěšky vykonali cestu do 8 km vzdáleného Rodi-Fiesso, kde jsme hodlali zase vstoupiti do vlaku. Silnice pomalu stoupá. Cesta tato jest z nejzajímavějších partií. V rokli s mnohými vodopády žene se Tessin, a síla jeho vln zápasí s divným ješkotem s tvrdostí skal a balvanů, které mu stojí v cestě; a v tento hukot zanášejí zvony nedalekých chrámů své lahodné a slavnostní zvuky, — jest právě slavnost sv. Anny. Při břehu Tessinu pozorovali jsme nerostoucí u nás keř rákytník (*Hippophaë rhamnoides*) a vzácnou u nás olši zelenou (*Alnus viridis*). V Rodi bylo ještě času dosti do odjezdu vlaku, zastavili jsme se tedy v menší restauraci nedaleko nádraží a posadili se venku při zahradě; v zahradě s kamenným plotem z rulových desk rostly nízké jilmy s révou popínající se na nich. Přišel dámský personál, leč naší poptávce po sýru — německé — nerozuměl, až p. vůdce jediným šťastným slovem vlášským: »frumažo« tuto naši vzájemnou hádanku rozluštil.

Vstoupili jsme do vlaku, abychom pokračovali ve své cestě sv. Gotthardskou drahou. Přijíždíme k Airolo; toto místo leží už 1144 m vys. a bylo r. 1898 útržkem hory Sasso Rosso z části zničeno, i byla tu vystavena mohutná hráz, a nebezpečnému místu vody odvedeny; krajina jest rázu vysokohorského, a přicházejí sem zvláště Vlachové na letní pobyt. Zde počíná velký tunel sv. Gotthardské dráhy.

Dráha sv. Gotthardská byla vystavena nákladem 271 mil. franků mezi r. 1872—82. a nejvyšší její bod jest uprostřed velkého tunelu 1154 m vys.; v celku má 80 tunelů a galerií a 324 mostů s více než 10 m rozpjetí. Velký tunel vystaven byl r. 1872—80 za 56 $\frac{3}{4}$ mil. fr., jest 14.998 m dlouhý, 8 m šir. a 6 $\frac{1}{2}$ m vys., o dvou kolejích a celý vyzděný; od svého středu sklání se k Airolo a Göschenen, rychlík jím projede za 14—20 min., vlak osobní za 21—25 min. Při Airolo jest vstup opevněn. Stavitelem tunelu jest Louis Favre, rodák od Ženevy, zemř. r. 1879; pomník jeho stojí na hřbitově v Göschenen.

Při Göschenen, malebně rozložené vsi při řece Reuss, přicházející od sv. Gotthardu, vychází zase vlak z tunelu. Ves zhusta se navštěvuje na letní pobyt a pro zimní sport, a jest tu východiště silnic přes sv. Gotthard a průsmyk Furku. Sv. Gotthard není osamělá hora, nýbrž celé horské pásmo, bohatě rozčleněné, s mnohými náhorními dolinami, řadou hřbetů a temen se značnými ledovci a též asi 30 malými jezery. Průsmyk sám jest holé náhorní údolí bez rozhledu, ohraničené dokola spoustami skal okolních vrchů až přes 3000 m vystupujících. Sv. Gotthard jest proslulý jednak svou květenou, jednak svým geologickým složením a nalézají se tu vzácné nerosty, které jsou místy i na prodej.

Z Göschenen pustili jsme se pěšky až do 37 km odtud vzdáleného Gletsch, — úloha celodenní. — Hned za Göschenen počíná hodinu dlou-

há skalní rokle po obou stranách s vysokými a příkrými stěnami, v níž hučí a bouří divoká Reuss, jakoby nespokojena, že jí tato skaliska omezují svobodu; aby dokázala, co umí, zničila r. 1888 starý Čertův most. Silnice při této rokli jest velmi ohrožena lavínami, mimo povodně největší pohromou zemí alpských, a na místě nejnebezpečnějším postavena jest ochranná galerie. Za malé půl hodiny od Göschenen jsme u Čertova mostu ve velkolepé skalní krajině; most jest o jednom oblouku, 18 m rozpjetí, a jest postaven ze žulových kvádrů na místě starého, který zničila Reuss. Pod mostem žene se Reuss krásným vodopádem do 30 m hluboké a divoké skalní rokle a tříštíc své vlny až na vodní prach, tvoří zde za svitu slunečního, jak jsme i viděli, krásnou duhu. Most starý byl o něco niž a r. 1799 byl dějištěm krvavých bojů, které skončily zatlačením Francouzů ruským generálem Suvarovem. Pomník na tuto událost jest v levo nad mostem, totiž žulový řecký kříž ve výklenku na skalní stěně s případným ruským nápisem. Na čerta, který propůjčil mostu své »vzácné« jméno, také zde nezapoměli, obraz jeho viděli jsme na jiné skalní stěně u mostu. Most má železné brány, aby se přístup dal uzavřítí, a jícny děl zely u něho z otvorů skalních, střežených posádkou; odtud přes Andermatt, Hospenthal až na průsmyk Furku řada silných a namnoze skrytých pevnůstek ve skalách. Kousek za Čertovým mostem počíná »Urnská díra«, skalní průlom 64 m dlouhý a za ní 10 km dlouhé Ursernské údolí ve výši 14—1600 m, ohraničené vysokým, částečně sněhem pokrytým horstvem; zde roste už jen velmi ubohé obilí; zima tu trvá skoro 8 měsíců, však i v ostatních čtyřech měsících letních nezřídka musí se topit. Při Andermatt jsou kasárny a cvičiště, kde právě cvičilo vojsko; na některá místa vojenská zapovídá se vstup. Andermatt jest hlavní místo Ursernského údolí, má přes 800 obyv. a úhledný kostel; nedaleko při skalní stěně na levo stojí starý kostelík sv. Kolumbána, pocházející dle podání už z počátku 7. stol.; Furku vidíme v dále před sebou; jižně nad Andermattem jest t. zv. Bannwald, totiž les, kterého se sekera nedotkne, poněvadž chrání místo před zasypaním skalní drobou; s takovými lesy setkáváme se v Alpách i jinde.

(P. d.)

Zprávy se Sv. Hostýna.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Od 18. července do 20. srpna.

V minulém čísle Hlasů svatohostýnských byl uveden veliký počet poutí, které ze všech stran Moravy si přicházely pro pomoc a útěchu na Sv. Hostýn v nynější válečné tísní. V uplynulém měsíci, v době to nejpilnějších žní chodívali se potěšit k Panně Marii ponejvíce jednotlivci, neb větší, menší hloučky, zřídka celé průvody; proto v neděle nebýval chrám plný. V kostele bývalo 700—1500 poutníků. Za to však hojněji — jako v prázdniny — navštěvovali Sv. Hostýn ve všední dny kněží i vzdělanější třídy. Skorem každého dne bylo tu několik uprchlíků italských, kteří bydlí v okolí Sv. Hostýna. 15. července, 27. července a v neděli 7. srpna pokaždé je dovedli tři italská kněží taktéž bydlící v okolí, sloužili mši sv., měli kázání, modlili se s nimi růženec a litanii k P. Marii; při bohoslužbách Itálové mnohohlasně a krásně zpívali. Větší

oddíly, pokud bylo možno sledovati, přišly: 10. července sirotci ze zemské ochrannovy dřevohostické se svými učiteli a knězem. 11. července průvod z Prusinovic s knězem. 12. července 60 poutníků ze Staré Vsi u Frerova. 13. července asi 150 žáků ze Zubří s knězem a polští studující Tovar. Ježíš., kteří na Velehradě složili zkoušku zralosti. 15. července průvod z Mrlínka. 20. července kněží, kteří tu slavili své stříbrné jubileum. 24. července asi 150 poutníků ze Suchdola u Konice s knězem. 31. července 330 poutníků z Brna, které přivedl vdp. P. Blažek, rektor kolleje redemptor. s družičkami, ne soucími sochu Panny Marie svatohostýnské. 1. srpna rusínští bohoslovci z Kroměříže. 7. srpna 80 poutníků z Dobré u Frýdku, a jeden průvod z Valašska. Průvody ze Suchdola, z Brna, z Dobré přijely vlakem. Pouť na svátek Nanebevzetí P. Marie se velice vydařila. V korunovační oktávu bývalo v

chrámě více poutníků, než v jiné všední dny. V pondělí se dostavily mariánské družiny z Frenštátu a Břestu, a v pátek terciáři. Bylo jich tolik, že měly obojí promluvu od oltáře. Břestská družina dříve se tu loučila se svým zakladatelem vdp. J. Španělem, jenž byl přesazen do Těšnovic. V pondělí odpoledne přivedl dp. morkovský kaplan poutníky a měl k nim večer i v úterý ráno kázání.

Osobní. P. Frant. Zimmerhackel dával duchovní cvičení sedým sestrám v Nov. Jičíně od 12. do 17. července. 14. července byl tu vdp. probošt dr. Stojan; vyjednával o slavnosti Nanebevzetí P. Marie. 15. července Dr. Klement Žůrek O. S. N. z Nevé Říše sloužil mši sv. za živé a zemřelé vojíny sdružené venkovské Omladiny, a ostatní členy a členky sdružení. Od 20. do 31. července se tu na cestě z Vídně do Prahy zastavil P. Cyril Jež T. J. Od 22. do 31. července přijel na zotavenou P. Ant. Řehoř T. J. z Hradce Králové. 25. července nás navštívil Dr. Otto Stanovský z Konopiště, vychovatel dítek po zemřelém následníku trůnu, a 27. července těšili jsme se z přítomnosti vdp. Frant. Korce, děkana v Urbanově. 16. srpna odjel P. superior s vdp. děkanem Daňkem a dp. farářem Loukovským na pchřeb † dp. Val. Doležala do Fryštáku.

Kněžské jubileum. Na Sv. Hostýně ve dnech 19. a 20. července sešli se kněží vysvěcení v Olomouci v roce 1890, aby tam oslavili své stříbrné kněžské jubileum. Zvolili si ke své slavnosti Sv. Hostýn, aby nejen se uviděli a po 25 letech pozdravili, ale zároveň, aby ve vážné nynější době u korunované Královny svatohostýnské pomodlili se za císaře, vlast a národ svůj. Sešlo se jich 26, a k jejich radosti zavítali mezi ně správce školy p. Janásek od Lipníka, jenž byl jejich spolužákem, ale pro nemoc ze semináře olomuckého odešel. Přišli i spolubratři z diecése vratislavské, kteří tenkrát ještě bohosloví v Olomouci studovali. Slavnost byla zahájena v pondělí 19. t. m. o 7. hod. večer. Ve svatyni hostýnské uvítal jubilanty vdp. P. Ostrčilík, načež prof. Janda z Kroměříže měl slavné sv. požehnání. — V úterý ráno slouženy byly soukromé mše sv. O půl 8. hod. měl p. superior k jubilantům srdečnou a dojemnou meditaci o číležitosti úřadu kněžského. Po meditaci byla děkovná slavná mše svatá a Tedeum. Dp. farář Hřiva zároveň sloužil zádušní mši sv. za zemřelé spolubratry. Slavnou mši sv. sloužil Dr. Ondřej Bielek, farář v Šenově ve Slezsku za asistence p. faráře Jančíka z Veselí, prof. Eisenberga z Těšína, kaplana Vavříka z Kostelce u Prostějova a prof. Jandy. Po mši sv., klečíce před oltářem mariánským, modlili se jubilanti s přítomnými poutníky za císaře, vlast a národ. Po službách božích byla prohlídka musea svatohostýnské. Nálada při přátelském obědě byla slavnostní, a při tom tak mile srdečná. Prof. Janda pronesl nadšený přípitek sv. Otcí a Jeho Veličenstvu, jimž oběma proje-

ven byl srdečný a mohutný hold oddanosti a úcty. Vzletný přípitek na Jeho Eminenci kardinála Bauera měl farář Hřiva, na biskupa vratislavského Dra Bertrama a těšínského generálního vikáře msgra Kolka farář Dr. Bielek. Farář Jančík vděčně vzpomenul bývalého superiora biskupa Wisnara, spirituála Krestýna i ostatních představených a učitelů. Farář Tesárek poděkoval hostitelům. Všem jmenovaným a spolujubilantů prelátu Ehrmannovi poslány holdovací a pozdravné telegramy. — Na návrh faráře Jančíka z Kanské u Těšína bylo ujednáno, že po 5 letech opět bude přátelská schůzka na Sv. Hostýně. O 2. hod. odpoledne krásná slavnost byla ukončena sv. požehnáním. — Na paměť své schůze kromě menších darů jubilanti věnovali 115 korun Matici Svatohostýnské, 100 K raněným vojínům a sirotům po padlých vojínech, 60 K na zasilání novín do nemocnic a na bojiště. — Na holdovací a pozdravné telegramy ještě téhož dne přišly odpovědi J. E. njdp. kardinála Bauera, od knížete biskupa Dra Bertrama z Vratislavi, od J. M. biskupa Dra Wisnara, od preláta Dra Ehrmanna a j. Pozdravné připsy došly od vdp. probošta dra Stojana, arcikněze Lásky z Horní Moštěnice, kanovníka Beny z Kroměříže a j. — Nuže, na shledanou po 5 letech, dá-li Bůh!

Počasí bylo střídavé: za měsíc červenec bylo 13 dešťových dnů; od 14. do 18. července přšelo málo sice, ale přece každý den. 8. července byla v noci velká bouře, několikrát v okolí udeřilo a napršelo 25 mm. Za měsíc červenc napršelo 117.6 mm. Průměrná teplota byla 15.6° C. V úterý 3. srpna v poledne se přivalila mlha s deštěm a přšelo až do čtvrtku odpoledne: napršelo 1½ dm, takže řeky vyvěrající v okolí Bystrčicka, Rusava, také i Bečva se rozvodnily a na některých místech protrhly se hráze. Před Nanebevzetí P. Marie nebylo právě příznivé počasí: 13. srpna v noci přšelo také 14. srpna před polednem právě když někteří poutníci se blížili ku Sv. Hostýnu, byl dosti silný liják; a 15. srpna odpoledne přešla přes Sv. Hostýn bouře s deštěm a blízko udeřilo. 15. srpna bylo 13° C tepla. Po svátku nastalo mlhavé počasí.

Na nové křížové cestě bylv začátkem srpna sasazeny 3 porcelánové obrazy: zast. IV. Kristus Pán se setkává se svou matkou; zast. IX. Kristus Pán padá po třetí a zast. VI. Veronika utírá obličejem Pána Ježíše. Stav nové křížové cesty jest tento: 14 zastavení zůstane totéž jako staré křížové cesty, jen obraz má býti mosaikový; 13., 11., 9., 6., 4. zastavení jsou úplně hotové; u 3. zastavení se klade střecha, a u 2. zastavení se staví základy. 10., 8., 7., 5. zastavení jest pod střechou, bez obrazu; první zastavení ještě vůbec není. Nové obrazy jsou zhotoveny v Rakovníku velice zdařile dle výkresů akad. malíře mistra Köhlera z Nenkovic u Kyjova.

Poděkování. Jistá dělnice ze Židenic u Brna děkuje Panně Marii v dopise takto: Nebyla jsem nikdy na Sv. Hostýně, až letos

koncem února. Příčina mé pouti byla tato: S jinými vojáky odešel do války můj manžel, který mně byl nade vše. S jistotou jsem očekávala, že se vrátí. Těšil mne před odchodem, že přijde brzy zpět. Ale Bůh dopustil jinak. Padl na poli cti u Zamošče v ruském Polsku. První zprávu jsem obdržela od vlp. Sudíka z bojiště. Nemohu teď ani vzpomínati na ony hrozné myšlenky, které mi utkvěly v hlavě po oné kruté zprávě. Mojm štěstím bylo, že jsem odjela z Brna domů do Vyškova. Právě když jsem domů přijela, vypravovalo se mnoho žen na pouť na Sv. Hostýn prosit Pannu Marii o šťastný návrat svých manželů z války. Již tehdy mi napadlo, že bych také mohla jeti s nimi, a umínila jsem si, že též pojedu, až budu moci. Již koncem února jsem pozdravila Matičku svatohostýnskou. O jak si vzpomínám na okamžik, kdy jsem vkročila do Tvé svatyně, ó Maria, a s jakou úzkostí jsem přiklekala před Tvým oltářem a prosila o sv. trpělivost. Neprosila jsem nadarmo. Tys dala mému srdci klid, a ještě více: Tys mne utvrdila ve sv. víře, kterou jsem mnoho zanedbávala. Těchto pár řádků Vám povím mnoho; neumím to sepsati. Jsem jen pouhou tovární dělnicí. Nemám žádného, jen tu Matičku hostýnskou, jen jí si mohu postěžovati, jen Ona mi rozumí a posílí v dalších křížkách, které na mne milý Pán Bůh sešle. M. V. R. — V. V. rodák z Týna nad Vltavou t. č. vojín ve vojenské nemocnici v Budapešti, jenž píše: Po dva dny, a také před tím byl jsem trápen velkou bolestí zubů, takže nezbyvalo, než jej vždy nechat vytrhnouti. Četl jsem ve vašem časopise, že P. Maria jak divem často pomohla; i obrátil jsem se ve své bolesti k Ní, a hle za malou chvíli bylo po bolesti; a zuby již nebolí. — Božsk. Srdci Páně a P. Marii děkuje H. K. z Biskupic za uzdravení dcery z těžké nemoci. — Panně Marii a sv. Antonínu děkují čtenářka Hlasů ze Žeranovic za uzdravení dítěte, a čtenářka Hlasů z Dolních Bojanovic za vyslyšení prosby v důležité záležitosti, nejmenovaná z Bochoře u Přerova za uzdravení matky z těžké nemoci. 16. srpna přišla osčně poděkovati italská žena bydlící t. č. v Dřevohosticích, že dostala zprávu o svém synu ve válce. Dlouho o něm ničeho nevěděla; proto před 2 měsíci se vroucně modlila na Sv. Hostýně, by se o něm něčeho dověděla. A vskutku obdržela zprávu, že je v zajetí v Rusku.

Panně Marii svatohostýnské děkuje za vyslyšení mnoha proseb, a za ochranu v mnoha případech, za přispění v různých záležitostech Frant. Dobrovolný, konduktér st. drah. Božskému Srdci Páně, P. Marii děkuje za uzdravení z těžké nemoci, která trvala 3 roky A. B. z Lukova. Zdálo se, že po operaci se vrátí dřívější zdraví, ale po 3 letech se ukázala rakovina na jiném místě. Lékař se vyjádřil, že se musím znovu podrobiti operaci. Obrátila jsem se s důvěrou k Matičce svatohostýnské a prosila jsem, aby se nade mnou ustrnula a mi pomohla. Po krátkém čase se rána počala hojiti, takže

další operace nebylo potřeba. Nyní jsem úplně zdráva. — F. K. od Hradčovic děkuje P. Marii za vyslyšení v těžké záležitosti. — Božena P. z Dolních Bojanovic za vyslyšení jisté prosby, nejmenovaná z Chropině za uzdravení z těžké nemoci; nejmenovaná z farnosti holešovské děkuje sv. Josefu, sv. Antonínu za vyslyšení prosby; Fr. Serafín Stejskal člen řádu milosrdných bratří ve Valčicích za vyslyšení prosby; J. Z. z Malhotic děkuje Bož. Srdci Páně, P. Marii, sv. Antonínu za vyslyšení prosby ve velice nemilé záležitosti, z níž jak se zdálo nebylo žádného vyhnutí; F. C. z Kunovic za uzdravení z dlouholeté těžké choroby; čtenářka Hlasů za uzdravení maminky, která ležela iako Lazar na lůžku, a na jejíž uzdravení nebylo naděje. P. Maria pomohla a za týden maminka byla zdráva; Marie Horká z Mor. Loděnic za uzdravení dítěte své sestry, A. Š. z Brna za vyslyšení prosby.

○—○	Dary.	○—○
-----	-------	-----

Na bronzovou sochu B. Srdce Páně darovali: manželé Slavíkovi 4 K, Kar. Mudříkova 2 K, A. Šenkyříková 2 K, Em. Prokšová z Karolínova 20 K, z Dětkovic Anežka Šošíková 1 K, Anašt. Bartošová 1 K, za šťastný návrat 2 K, nej. z Chropině na poděkování 2 K, nej. z Ústí 1 K z Újezda 1 K, nej. 2 K, Frant. a Štěpánka Severova 3 K, Fr. Gler ze Zákřov 40 hal., Stan. Fusek z Val. Klobouk 2 K, nej. ze Vsechovic 2 K, nej. 1 K, nej. 1 K, nej. 1 K, Marie Štolfová z Ivanovic 20 K, Frant. Pospíšilova 20 K, Just. Valčíkova 1 K, Al. Zaoralova 1 K, Kar. Pospíšilova 40 K z Rudslavic, nej. 2 K, Mar. Oliveva z Lomnice 2 K, z Nivnice Marie Valšáková 1 K, Kat. Oliveva 1 K, Františka a Jan Caletkovi 2 K, M. Ch. 30 K, M. Z. 10 K, nej. z Rychtářova 10 K, nej. z Holešova 10 K, Frant. Zamazal z Malhotic 5 K, nej. 1 K, Karol. Hanáková z Prostějova 3 K, manželé ze Zahnašovic 10 K, nej. z Brna 2 K, manželé Kuličkovi z Hor. Něčic 2 K, nej. od Prostějova 6 K, nej. z Prusinovic na dobrý úmysl 4 K, Ant. Hradil z Raclavic 5 K, Fr. Hradilova ze Sušic 2 K, nej. 1 K, nej. od Frýdku 1 K, Marie a Hedvika Linhardovy 1 K, nej. z Morkovic 1 K, nej. ze Vsechovic 1 K, nej. z Tlumačova 10 K, z Turovic 10 K, z Podhradní Lhoty 1 K, Leopolda Vajdíková v Badenu u Vídně 4 K, z Nového Yorku v Americe: rodina Janošíková 5 dol., Marie Marvanová 2 dol., Kateř. Beranová 2 dol., Ant. Topinková 1 dol., Helena Přindišová 1 dol., Alžběta Postarová 1 dol., Eliška Svobodová z Uh. Brodu 10 K, Sbírká ctitelů B. S. P. z Vyškova 163 K, Frant. Volfova z Vsechovic 10 K, vdp. r. Jos. Lužný z Prusinovic 10 K, M. Rychmanova, Bzenec 2 K, Kat. Němčáková Troubky 5 K, nej. manželé z Prusinovic 60 hal., Za padlého vojína 2 K, Alžb. Václavek, Vysoká 2 K, 2 nej. sestry z Prahy 6 K, nej. z Újezda u Vítkovic 2 K, Aug. Slavíčková, Smíchov 10 K, Dp. Alois Škrábal, spirituál

v Přerově 10 K, Anna Janoščík, Nov. York, Amerika 68 K, Děvčata ze Žeranovic 42-40 K, Jenov. Daňkova, Jevíčko 25 K, Fil. Přichystalova, Jevíčko 2 K, Jenov. N. z Křadek 8 K, Švédová 4 K, nej. dárce z Hrušové 12 K, čtenářka Hlasů z Mor. Ostravy 2 K, nej. z V. Prosenic z vděčnosti za uzdravení z těžké nemoci 200 K, hraběcí rodina Belcredi z Líšně 30 K, Dr. Ant. Jelen, prof. v Brně 10, pí. hrab. Johanna Nostitzová 200 K, Frant. Mikulášek, Cetechovice 11 K, M. Růžickova z Penčic 10 K, Dp. Cyr. Bařinka, děkan v Kelči 10 K, Anděla Janáčková z Podolí 3 K, Major Jan Mrázek 20 K, Marie Hanousková 20 K, Aloisie Kratochvilová 20 K, nejmenovaná z Břestu 80 K, Mazáčová Anna z Brna 2 K, nejmenovaná z Vidně 2 K, nej. rodina 3 K, Ant. Zicha, ban. úředník z Vidně 50 K, Jakub Jelínek ze Stanoviště u V. Byteše 4.50 K, Marie Koblihová sbírkou od dívek z D. Bojanovic 9 K, Anděla Dusých z Koberic 4 K, 2 osoby z Vel. Němčic 6 K, Ant. Cigánek k. a. kons. čestný rada ve Veselí 10.20 K, nej. z Ivanovic 5 K, děti R. z K. farnosti Dobroměřické za navrácení tatínka z ruského zajetí 10 K, A. Kub. z Biskupic 5 K, Teresie Pospíšilová z Vidně 6 K, Jan Konečný, kons. rada na Rudě 10 K, a od svých farníků: sl. Albíny Tomšíkové 10 K, Jos. Kulatého 2 K, Krist. Horké 6 K, Frant. Šťastné 4 K, Jos. Klapala 2.60, Frant. Pelánka 1 K, Fr. Barák 50 h.

Křížová cesta: nej. 1 K, Frant. Adamovská z Prostějova 2 K, Beata Zalejova z Prostějova 5 K, nej. 2 K, Frant. Kamenický z Vostopovic u Troubska 10 K, nej. z Ivanovic 5 K, Dr. Klement M. J. Žůrek první dávku na pomník sdružené omladiny 412 K, nej. v Místku 5 K, pí. M. Scharfová z Loukova 4 K, vdp. Delák, kapl. 10 K, J. M. nejdp. čpat rajhradský Prok. Šup 100 K na pomník Omladiny.

Z církve a světa.

Vdp. čestný kanovník Frant. Hrbáček zemřel. V pátek 30. července ráno zemřel po delší nemoci vdp. Fr. Hrbáček, čestný kanovník, kn. a. kons. rada, kn. a. bibliotekář, místoředitel a profesor kn. a. semináře ve výslužbě. Zesnulý narodil se 20. května 1847 v Blatci u Charvát a studoval gymnasium v Olomouci. Bohoslovecká studia konal v Olomouci a byl na kněze vysvěcen 1872. Ustanoven byl pak kooperátorem v Jevíčku, kde pobyl asi ¼ roku, načež byl povolán jako prefekt do kn. a. semináře v Kroměříži. Po roce poslán na universitu pražskou, kde studoval na filosofické fakultě dějepis a zeměpis. Podrobil se státním zkouškám a přednášel pak tyto předměty v semináři až do r. 1905, kdy se odebral na odpočinek. V semináři zastával také úřad místoředitele. Dlouhá léta byl kn. a. bibliotekářem v kroměřížské kn. a. bibliotece. Před dvěma roky byl jmenován čestným

kanovníkem kroměřížským. Zesnulý byl muž nanejvýš šlechetný, učený, výtečný učitel, upřímný přítel mládeže a milý a příjemný společník. Všichni jeho žáci s úctou a láskou vzpomínají na svého výtečného a milého učitele a všichni kdo měli příležitost zesnulého osobně poznati upoutáni byli jeho milou a šlechetnou povahou. Zesnulý měl velmi cennou knihovnu, kterou věnoval kn. a. semináři v Kroměříži. Pohřeb zesnulého konal se v neděli o 4. hod. z kostela piaristického a slavné rekviem bylo slouženo v pondělí o 7. hod. v kostele sv. Mořice. Zvěčňelý byl vroucím ctitelem naší Matičky svatohostýnské. Rok co rok putovali na Sv. Hostýn a ještě vloni zde měl slavnou mši sv. o jubilejní pouti kn. arc. úřednictva a desátém výročí nastolení J. Eminence, kard. Frant. Dra Bauera, na stolec arcibiskupský. R. i. p.

Z Velehradu. Dle soukromých, úředně dosud nezjištěných zpráv padl v květnu v Haliči klášterní sluha Jan Doležal, známý šířitel dobrého tisku a zejména Hlasů svatohostýnských, jehož dopis z vojny byl uveřejněn v květnovém čísle Hlasů svatohostýnských.

Listárna redakce.

O příčinách nakažlivých chorob, zvláště válečných a o prostředcích, jakými se jich můžeme chrániti. Napsal MUDr. K. Schneider, odborný lékař pro mikroskopickou a lučební diagnostiku a ordinář nemocnice česko-budějovické. Tato brožura, zajisté vítaná v této době, vyjde tento týden nákladem České sekce diecévního komitétu v Č. Budějovicích. Cena 20 h poštou, 5 ex. 80 h, 10 ex. 1.50 K, 25 ex. 3 K, 50 ex. 5 K poštou vyplaceně. Upozorněte své známé na tuto časovou brožuru. K zásilkám přikládá se složenka pošt. spořitelny k zaslání peněz; menší obnosy mohou se zasílat při objednávce v poštovních známkách v uzavřeném dopise.

Zavedl jste již mezi svými známými brožuru: »Modlitbová výprava křížová za vítězství a mír pod ochranou Matky Boží?« Obsah: 1. Za brzké vítězství a čestný trvalý mír. 2. Co máme konati? 3. Modlitby za vítězství a mír. Cena poštou 20 h, které se nejlépe počtou v pošt. známkách v dopise uzavřeném, 10 hal. známkou opatřeném zasílají; 5 kusů stojí 80 h, 10 kusů 1.50 K, 25 kusů 3 K, 50 kusů 5 K poštou vyplaceně s přiloženou složenkou k zasílání peněz. Adresa: »Česká sekce diecévního komitétu v Č. Budějovicích«.

Poutní místo Malé Svatoňovice. K dvoustoletému jubileu 1715—1915 podává St. M. Doporučujeme vřele knížečku tuto všem ctitelům mariánským. Objednati možno u dp. Stanislava Hlinky v Malých Svatoňovicích v Čechách.

čas války. Přimlouvej se, milá Matičko, u svého Synáčka, by již zase zaskvěla se nad Evropou míru obloha. Spoj opět všechny mocnáře pod žezlem, jímžto vládne anděl míru. Amen». Co se mne týče, jsem díky Bohu a naší Matičce nebeské zdrav dosud. Jsem ve výši 1870 m, kde obývám villu v lese, kterou jsem si sám postavil. Každý druhý den musím sejít do údolí, kde jdu malou vesničkou s mariánským kostelíčkem, nad jehož dveřmi je nadpis »Pod Tvoji obranu přiběžimo«. Kolem kostelíčka teče řeka a tu vždy mně připadnou na mysl slova oně velebné písně »Kde v údolí ku řece hora má sklon«. Písní v Lurdech, srdcem na Hostýně. Počasí jest zde nestálé. Je-li den dva pěkně, pak týden prší. Časem navštíví nás bouře s borou a tu se zdá, že nastal soudný den, že celý svět zhyne; kdo neprožil bouří v Alpách, ten to neuvěří. Doufám však, že i na tomto novém bojišti vydržíme a pak že ve zdraví budu moci na posv. Hostýně složit naši milé korunované Královně povinný hold díky. »Zdravas vítězná Ochránkyně Moravy, zůstaň Matkou lidu svému«. Prozatím ještě jednou Vaší Důstojnost srdečně zdraví vřelý ctitel Sv. Hostýna

Šustek Alois.

• • •

P. B. J. K.! 10. srpna. Srdečně Vás mnohokrát pozdravuji i se všemi katolickými vojiny a vzdáváme čest a slávu Panně Marii svatohostýnské za uzdravení. Vás mnohokrát zdraví jménem všech vojáků Methoděj Hruboš, k. u. k. Garnisons-Spital Nr. 21, svět. 17, Temešvár, Uhry.

• • •

13. června 1915.

Veledůstojní strážcové Sv. Hostýna!

Přijměte prosím na Vás, a na milou Matičku naši svatohostýnskou můj nejsrdečnější pozdrav z bojiště. Pamatuji se jako dnes, kdy naše Líšeňské procesí dlelo právě na posv. Hostýně, když došla zpráva, na posv. vrch, že Jeho Vys. arciv. Frant. Ferdinand s chotí byl zavražděn. Vzpoměl jsem sobě ihned na počátku války na výrok dp. Č., že můžeme očekávat brzy válku. A vskutku se tak stalo. Jsem každoročně poutníkem svatohostýnským, až letos povolán jsem na obranu vlasti naší drahé, proto prosím byste před trůnem Matičky hostýnské při mši sv. mne a kamarády vzpoměli a Líšňáky až k Vám přijdou, pozdravovali. Dejž Bůh a Matička jeho, bych mohl ještě jedenkrát k Vám připutovat. S pozdravem a úctou oddaný Dom. Svoboda.

• • •

4. srpna 1915.

Drahý bratře!

Děkuji ti za růžence se Sv. Hostýna, jež jsem dnes obdržel a jimi kamarády podělil a velkou radost způsobil. Za to ti nižepsaní mnohokrát i se mnou děkují a zároveň prosím kdybys byl tak laskav a mohl ještě asi tolik jich zaslat, je-li ti možno. Jsem doposud zdrav a trochu vesel, což je hlavní věc,

a těším se již na brzkou shledanou. Jak již snad víš, bratr Leouš je raněn a v Rusku zajat, Josef bude rukovat. Se srdečným pozdravem a díky tvůj bratr Žanda. Též srdečný pozdrav a dík za růženec zasílá švagr Jan Holánek. Srdečný dík a pozdrav zasílá též četař Alois Wrba, přítel Vašeho bratra Jana. Srdečný dík a pozdrav zasílá též A. Grünwald, přítel Vašeho bratra Jana. Ant. Zeman zasílá Vám srdečný pozdrav a dík za růženec. Za darovaný růženec děkuje Vám desátník Josef Benáček. Za růženeček mockrát děkuje a pozdrav zasílá Josef Nekvapil z Křovic, soused.

• • •

Na adresu: Vítězná Ochránkyně Moravy Sv. Panna Maria na Sv. Hostýně v Bystřici pod Hostýnem došel následující dopis:

Zdravas, Vítězná Ochrano Moravy, zůstaň Matkou lidu svému! Svatá Panno Maria, naše Matičko a mocná orodovnice, já nižepsaný poklekám a kořím se v duchu před Tebou; děkuji Ti za přimluvu a za vyslyšení mojích prosb. Vyslyšelas mně, Matičko svatohostýnská, vím to, vím to zcela jistě. Ty víš, co jsem Tobě slíbil a také víš, že chci slib svůj věrně plnit. Popřej mně toho, bych tento svatý slib mohl po těchto těžkých dobách vykonat a Tebe i s Tvým Synáčkem mohl navštívit a Vám poděkovat patře na Vás tváří v tvář. Na stotisíckrát buď pozdravena a velebena svatá Boží Rodičko svatohostýnská. Raněný J. F. od Inf.-Reg. Nr. 3.

• • •

28. července 1915.

Veledůstojný Pane!

Vysílám snažné prosby a modlitby k naší milostivé Matičce Boží na Sv. Hostýně o pomoc a ochranu, aby mně chránila na jihu jak mně svým mateřským pláštěm chránila na severním bojišti. Byl jsem na severním bojišti u velikém nebezpečení, a že jsem byl jen zázrakem zachráněn děkuji medailonku s obrázkem Panny Marie svatohostýnské. Jí jedině děkuji za to, že jsem dosud živ a prosím ji denně, aby mně i nadále svou mocnou ochranu poskytla. Prosím Vás Důstojný Pane o laskavou vzpomínku, až budete sloužit mši svatou před obrazem naší Matičky. Slibuji, pak-li se navrátím, že ji navštívím a po celý svůj život úctu k ní šířiti budu. B. Skládanka.

• • •

Matičko svatohostýnská!

S prosbou v duchu přicházím k tobě, neb ty jsi Potěšení zarmoucených. Zachovej mi mé rodiče, abych se mohl s nimi se zdravými zase shledat. Ó, Panno pannen, ó Matko má, chraň mně ode všeho zlého. Nebo když se po válce zdravý bez úrazu, bude-li to vůle tvého Syna, vrátím, na Sv. Hostýn se ti přijdu poděkovat. Na to všechno tobě přísahám, to chci splnit věrně. Chci Maticí svatohostýnskou podporovat a uctívat P. Marii. Potěšení zarmoucených, oroduj za nás!

• • •

Dopis ženy vojínovy.

Budiž pozdravena, ó Panno Maria Vítězná svatohostýnská. Zalétám v duchu pokory a zbožnosti k tobě, ó dobrotivá Panno, ó milosrdná Matko, ve své úzkosti a nesnázi. Ach vyslyš a pomoz. Ty jsi již jednou mně vyslyšela; vyslyš i dnes, když s manželem k tobě volám. On ti přijde poděkovat a tvůj sv. obraz si zjednáme na památku pro nás i naše děti. Srdečně zdravím ctihodné Otce T. J. a prosím pro lásku Boží, aby moji prosbu Marii přednesli a uveřejnili ve Hlasích svatohostýnských, začej volám zaplať Pán Bůh. Čtenářka Hlasů svatohostýnských.

14. srpnja 1915.

Veledůstojný Panel

Jménem svým a mých kamarádů posílám Vám pozdrav a tisícere díky za milou vzpomínku z naší drahé Moravě. A prosíme Vás abyste i na dále na nás při oběti mši sváté před obrazem naší drahé Matičky a Královny pamatoval a ve svých modlitbách nás do Její ochrany doporučil, aby nás chránila před nepřítelem těla i duše, a aby se objevila brzy duha míru, abychom se mohli navrátit do naší drahé vlasti a před její zázračný obraz pokleknout a za milosti nám poskytnuté poděkovat. V hluboké úctě B. Skládanka.

13. септа 1915.

Zdrávas Marial

P. B. J. K. Rodiče Boží, Máti svatoho-
stýnské a všem ctitelům jejím, účastných
poutních slavností ve dnech 14. a 15. srpna
zasílá nejsrdečnější pozdrav a milou vzpo-
mínku Václav Moštěk, t. č. u 3. pěš. pl.,
I. set. v Brně. Zvláštní pozdrav pro Dr.
Žúrka, kterému jsem dobře znám.

Upozornění. Zápis do dívčí dvojtřídní obchodní školy na Král. Vinohradech, Kounní tř. 4, jakož i do praktického kursu ku vzdělání vychovatelek, jednoročního kursu ku vzdělání industriálních učitelek pro školy obecné a měšťanské, šicí školy a do II.—VIII. tř. dív. vyš. reál. gymnasia koná se (denně až do 17. září) vždy o 8. hod. dop. v ředitelnách ústavu. Kromě toho vyučuje se hře na klavír a housle, zpěvu, němčině, francouzštině, angličtině, všem druhům praktických i ozdobných ručních prací, malbě atd. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty ochotně zasílají škol. sestry O. S. F.

**Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží nroby,
jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje
a opravuje umělecky, levně v každém
slohu i moderním**

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnout v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme túto katol. domáci firmu čo najviac.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajičkovi krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě mítí budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO.

umělecký ústav prvního řádu hotoví
a dodává

ohrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklo-
malby figurální. — Hotoví *pravou
vlašskou mozaikou* kaménkovou pro
fačady, oltární obrazy, náhrobky atd.
s nejširším zaručením uměleckého a
odborně dokonalého provedení. Roz-
počty ochotně a zdarma.

SVÍCE KOSTELNÍ

**vyrábí nejdekoneleji
a doporučuje firma**

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů, jakožli polovoskové a stearinové

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

4x100 v Kroměříži.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejvyš. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.40 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně u Bystřice.

OBSAH: Valná hromada Matice svatohostýnské dne 23. srpna 1915. — Proslov vysoced. p. Msgr. Rafaela Kozáka, c. a k. polního superiora, při svěcení základního kamene pomníku Omladiny (II. zast. n. kříž. cesty) na Sv. Hostýně 15. srpna 1915. — Válečné vzpomínky. — Tajemství starého obrazu P. Marie svatohostýnské (Č. d.). — Na dušičky vzpomínejme, z očistce jim pomáhejme. — Zprávy ze sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: Průvod s Nejsv. Svátostí Oltářní na Sv. Hostýně dne 15. srpna 1915. — Nejd. p. prelát Šup, Msgr. Kozák a děkan Daněk při mariánské akademii 15. srpna 1915. — Řečníci a řečnice při mariánské akademii dne 15. srpna 1915. — Synovec P. Malého, vojenský kapelník Obruča, se svou paní u jeho hrobu na hřbitůvku svatohostýnském. — Martin Viceník.

Důležitá upozornění

Brzy dokončíme XI. ročník našich Hlasů. Jelikož trvání i rozkvět každého časopisu závisí na hojném počtu správně předplácějících odběratelů, prosíme co nejsnažněji všechny dosavadní odběratele, přispívatele a příznivce, aby »Hlasům svatohostýnským« i příště zůstali věrní a získali hojně odběratelů nových. Nejlépe, když osobně na Hlasy upozorní tím, že jim své zapůjčí. Noví odběratelé račtež své správné adresy (s poslední poštou) oznámí, pokud možno, během listopadu, abychom dle toho mohli stanovit počet výtisků pro příští ročník. Královna svatohostýnská ráčíž sama nejhojněji odměnit všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a úctě a zvelebení Sv. Hostýna.

Vydavatelstvo přičiní se ze všech sil, aby Hlasy i nadále byly zásobeny zajímavými články obsahu ponejvíce svatohostýnského jakož i časovými obrázky z naší sv. hory a výjevů hostýnských.

Ačkolí vydaje za válečné doby značně se zvětšily zvýšením ceny papíru a sazby a tím, že jsme se postarali, aby úprava Hlasů v každé příčině byla úhlednější (hladký papír, bezvadné ilustrace), nezvýšili jsme předplatné, které i příštím rokem bude 1 K 50 hal. Na 10 výtisků jeden zdarma.

Aby se zmatkům předešlo, prosíme snažně, by předplatné zasíláno bylo složenkou: »Hlasy svatohostýnské« číslo 97.129, která do prvního čísla příštího ročníku bude vložena. Stává se totiž, že mnozí zasílají předplatné na »Hlasy svatohostýnské« jinými složenkami (na příkl. Matice svatohostýnské, Apoštolátu atd.), čímž se administracní práce a účtování velice stěžuje a snadno se přihází, že pak upomínán bývá, kdo sice předplatil, ale nikoli složenkou Hlasů. Tak vznikají druhdy nepříjemnosti, nemilé vydavatelstvu i odběratelům, kterým snadno lze se vyhnouti, bude-li dbáno našeho pokynu. — Příspěvky na jiné účely (mše sv., sochu B. Srdce Páně, křížovou cestu, elektrické osvětlení Sv. Hostýna a podobné) jakož i předplatné z Ameriky nejlépe zasílati poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, budtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubíček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Při změně adresy budiž vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba zavčas upravit, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili.

Kdo podrží první číslo stává se odběratelem a má povinnost zaslati předplatné. Kdo nemíní odebírat, prosíme, aby zaslané číslo s poznámkou »nepřijímá« ihned vrátil, a nikoli teprve snad za měsíc, jak se někdy děje, anebo i později.

Knihu »Papežská korunovace« lze obdržeti za sníženou cenu

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

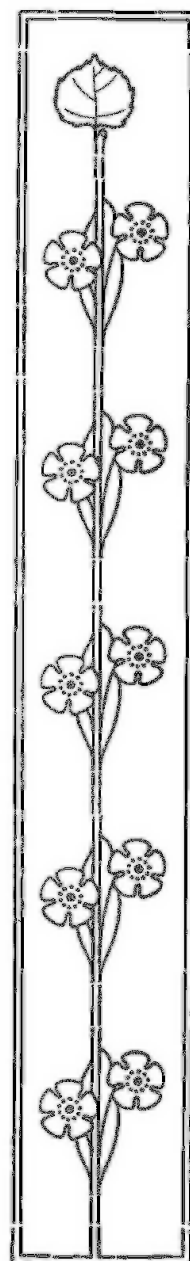
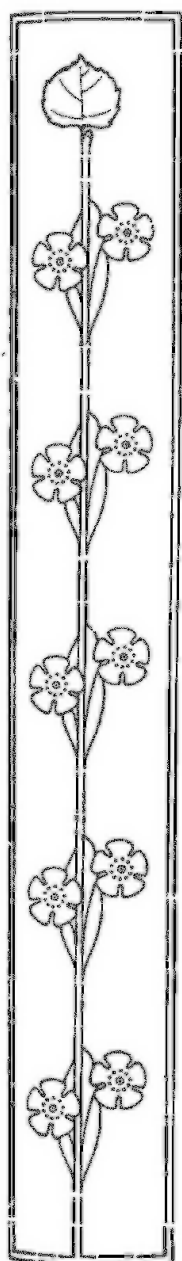

Vydávají: Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo 11.

Listopad 1915.

Ročník XI.

Průvod s Nejsv. Svátostí Oltářní na Sv. Hostýně dne 15. srpna 1915.

Valná hromada Matice svatohostýnské dne 23. srpna 1915.

Letoší valná hromada Matice svatohostýnské měla býti zvláště významnou, neboť mělo se oslaviti dvacetileté trvání Matice, jež vykonala za tu dobu dílo nesmírné důležitosti pro náboženského ducha na Moravě a pro dějiny Sv. Hostýna zahájila novou epochu. Než pro válku letos upuštěno od oslav, které snad připadnou až na 25. výročí.

V sobotu večer ve chrámě svatohostýnském uvítal přecetné poutníky Jeho biskupská Milost Dr. Wisnar. Kázal stejně vroucně, jak účinně. Poukázal na význam Sv. Hostýna pro lid náš v minulosti a zvláště za války v bezradné přítomnosti. Matice svatohostýnská ujala se toho nejsvětějšího mariánského poutního místa našeho a nejen jej lidu zachovala, nýbrž povznesla, zvelebila a proto jí za velké zásluhy vděčí výstavnost, jakés takés pohodlí a zevní ráz tohoto poutního místa. A přispíval na to obětavě lid skládaje vdovin halíř rád a ochotně, aby ukázal lásku a vděčnost k vítězné své Ochráně. Nejen jako předseda Matice, nýbrž i jako generální vikář arcidiecése děkuje vřele všem činitelům, zvláště kněžím z Tovaryšstva Ježíšova za jejich horlivost pro Sv. Hostýn. Letos při 20. výročí trvání Matice vděčně vzpomíná požehnaných prací v Pánu již odešlých neúnavných pracovníků: P. Cibulky, P. Malého z T. J., biskupa Weinlicha, kanovníky Buřinského a Droběny, faráře Srbeckého a jiných, jimž volá v odplatu v nebi: »Odpočinutí věčné . . .« Vyzývá přítomné, zvláště ženy, aby i ony mobilisovaly, ale pro úctu a povznesení Sv. Hostýna. Že mohutně působící toto kázání nezůstalo bez účinku, ukázal příštího dne zápis nových členů v kanceláři matiční.

Večer zvonily hrany zemřelým členům. Odešlo jich již na věčnost 2377, minulý rok 129. V neděli ráno sloužil za ně při bočním oltáři mši sv. farář P. Baltazar Hříva z Napajedel a jeho biskupská Milost měl za ně kondukt.

V neděli ráno kázal o příchylnosti a účtě naší k Matce boží a o významu útočiště za všech dob k Sv. Hostýnu probošt Dr. Ant. C. Stojan z Kroměříže, načež měl nejdůst. p. gen. vikář Dr. Wisnar pontifikální mši sv. za živé členy Matice svatohostýnské.

Před osmou hodinou zahájil předseda J. Milost valnou hromadu Matice, vyzýváje všechny k věrnosti a obětavosti pro Sv. Hostýn prose znova o přistoupení nových členů.

Jednatel Msgr. Dr. Ant. C. Stojan podal zprávu pokladniční. Vyjímáme z ní: Příjmů za uplynulý rok bylo (členské příspěvky, hotovost, milodary a věnování, nájemné a jiné) 22.684·95 K, vydání (splacené jistiny, daně, práce řemeslnické, úroky, tisk, pohledávka a j.) 23.720·55 K, tak že všech dluhů zbývá 71.371·20 K.

Panu pokladníku vzdány díky za veškeru obětavost a starost o Sv. Hostýn. — Jednatel Dr. Ant. Cyr. Stojan, poslanec v Kroměříži, podává tuto zprávu jednatelemskou:

Slavná valná hromado!

Stanovy »Matice svatohostýnské« potvrzeny byly 15. dubna 1895 a ustavující valná hromada byla 4. června 1895. Trvá tudíž, jak jste již byli slyšeli, Matice svatohostýnská 20 roků a my sešli jsme se na dvacátou valnou hromadu. Bylo by záhodno sestaviti přehled činnosti za těchto 20 roků, jelikož však tak obyčejem jest při 25. výročí toho kterého spolku, ponecháme to, dá-li Pán Bůh toho dožítí, na 25. výročníci.

Válka ohromila veškerou činnost spolkovou. Než »Matice svatohostýnská« není spolkem obyčejným. Činnost její i v také době neustává a ustati nesmí, neb právě v době nynější stal se sv. Hostýn, o kterýž jí pečovati jest, místem tím vzácnějším. Horoucně touží ti, jichž otcové neb bratři na vojně jsou, by mohli sem přijíti a tužby srdce svého milené Matičce svatohostýnské přednésti.

Říkáváme, až se kniha života otevře uzříme, co zde se konalo na Sv. Hostýně. Říkáváme-li to v každé chvíli platí to měrou vrchovatou o této době válečné. Tu jest Matka Boží svatohostýnská útočištěm starostlivých rodičů, zkormoucených matek, vdov, snoubenců, bratrů, sester a dětí. Zde vyhledávají úlevy a odchází potěšení s odevzdaností do vůle Boží. A z dálného bojiště, z nemocnice a ze zajetí zalétají myšlenky bojujících, raněných, nemocných i zajatých sem k Matce Boží svatohostýnské, jakž toho důkazem přecetné dopisy, žádající ochrany a pomoci od vítězné ochrankyně Moravy. Ano, naše poutní místa, posvátný Velehrad a sv. Hostýn stala se útočištěm modlících se tisíců a tisíců za sv. Otce, císaře a krále, za vojny bojující i padlé a za brzký mír.

I jest vše, co Matice svatohostýnská vykonala, splaceno a odměněno měrou přehojnou. Na Sv. Hostýně z Tovaryšstva Ježíšova tohoto roku blahodárně a neúnavně působili: vp. P. Ostrčilík, superior, P. Černý, P. Rozkošný, P. Soukup a P. Židek. Dlužno jim díky vzdáti za všechnu obětavost přinášenou pro časné a věčné blaho našich rodáků. Kromě toho o rozkvět a slávu Sv. Hostýna se starali časopisem »Hlasy svatohostýnské«. Česným členem »Matice svatohostýnské« jmenován vdp. děkan Josef Blažej, farář na Rusavě, jenž slavil své 50leté jubileum kněžské. Už dříve, dokud nebylo zde koleje jezuitské, staral se o Sv. Hostýn a zde vypomáhal neúnavně ve zpovědnici. I podala mu »Matice svatohostýnská« nepatrný důkaz vděčnosti své.

Jubilantem — 70letým — byl vdp. P. Fr. Zimmerhackl, jenž zde s v Pánu zesnulým P. Cibulkou, blahé paměti, první zahájil činnost Tovaryšstva Ježíšova. Neměli jsme dříve příležitosti mu blahopřáti, proto činíme tak nyní přejíce mnoho dobrého od Pána Boha a želajíce dlouhá léta ku další činnosti.

Matice svatohostýnská s pomocí Tovaryšstva Ježíšova zařídila loni a letos válečné pobožnosti a pout na Sv. Hostýně, na nichž bylo tisíce a tisíce poutníků ze všech končin a krajů Moravy a Slezska. Za holdovací telegram od Jeho Veličenstva i od nejdp. kardinála díky vzdány.

Jak vše zde podléhá zkáze snadno, tomu nasvědčuje jubilejní rozhledna. Vrch až po první patro se musí odstraniti, an hrozí spadnutím. I bude snahou Matice opět rozhlednu dle možnosti zřídití v nynější podobě a v nynějším útvaru na památku jubilea císaře a krále Františka Josefa I.

Sazenic na 3000 vysázeno, které se ujaly, později však velmi suchem trpěly. Školka založená prospívá. Drátem ohrazeny sazenice, než odveden drát, když vyšla výzva, by se odvedl ostnatý drát.

Nesmírné potíže jsou pro poutníky na nádraží bystřickém o větších poutích. I žádáno opětně o úpravu nádraží. Na poslední žádost odpověděno od c. k. ředitelství dráhy, že nyní nemožno o projektu tom uvažovati.

Kn. arcib. stavební správce Sprindrich R. z Kroměříže prohlédl s jednatelem všechna stavení, zač se mu díky vzdávají.

O větších poutích pocituje se nedostatek místa pro noclehy, snad se podaří Matici i v tom směru zase něco učiniti.

Náklad na sochu Božského Srdce Páně je zabezpečený. Jedná se nyní o vhodné umístění sochy té. Stavba křížové cesty pokračuje. Minulou

neděli posvěcen základní kámen pomníku padlým členům omladiny; je to zastavení druhé.

Členů je 14.901. Ohlášených zemřelých členů je 2377; za minulý rok zemřelo 129 členů. Včera jim vyzváněny hrany a dnes konána za ně pobožnost a sloužena mše sv. Dlužno aspoň o 3 z nich se zmíniti.

Zemřel vdp. Dr. Jíří Láska, člen výboru, kanovník kroměřížský, jenž zaplatil náklad na potřebnou kůlnu a jinak štědrým podporovatelem zájmů svatohostýnských byl.

Zemřel vdp. P. Pold, jenž zde na Sv. Hostýně působil a přemnoho dobrého u vši skromnosti vykonal.

Zemřel tajný rada Arnošt baron Laudon, pán na Bystřici, jenž Sv. Hostýn — chlum posvátný — Matici svatohostýnské prodal a tak valně k tomu přispěl, že Matice mohla úkoly své prováděti.

Konečně též zmíniti se jest o členech vojáků, již padli v boji a jimž pomník na zdejším hřbitově postaven bude.

Těmto jakož i všem zemřelým členům a dobrodincům budiž všemohoucí Pán na přímluvu korunované Matky Boží odplatitelem a odměnitelem ve slávě nebeské. — Při pracích matičních napomáhali vp. P. Jašek, katecheta v Kroměříži, revírník Štulin v Říčce, dp. farář Hladký Vilím v Kroměříži, dp. Fr. Duda, kaplan libavský, novokněz Zapletal ze Skaštic, Bedřich Stojan, hospodyně Hřívová a Gricová z Kroměříže a některé členky mariánské družiny z Kroměříže. Členové matiční na vlastní oči se přesvědčují, jakým zdrojem milostí různých stává se Sv. Hostýn a proto tím ochotněji budou zajisté plniti členskou povinnost a vynasnaží se, by jiných členů získali a účastnými je učinili tak mnoho dobra.

Ať všemohoucí Pán na přímluvu Matky Boží svatohostýnské, sv. Cyrilla a Methoda i bl. Jana Sarkandra žehná další činnosti Matice svatohostýnské.

Jednatel poukázal na uvítací kázání J. bisk. Milosti a připojil prosbu, by »Matice svatohostýnská« měla brzy co nejvíce členů, což se snadno stane skutkem, když každý vynasnaží se aspoň jednoho člena získati.

Vdp. superior P. Ostrčilík poukazuje na různé potřeby, nutné pro poutníky, osvětlení a přístavby a rovněž slovy nadšenými vybízí ku další činnosti pro zvelebení Sv. Hostýna.

Za náhradníka zvolen po zemřelém kanovníku msgru dru Jířím Láskovi dp. A. Jašek, katecheta v Kroměříži. Za přehlízetele účtů zvoleni: vdp. děkan holešovský Hikl a farář střebečický P. Frant. Gogela.

Nejdp. předseda děkuje místopředsedovi dv. r. Sedláčkovi, členu výboru Zbořilovi a všem členům výboru za všeliké oběti přinesené, žádá, by členové věnovali vzpomínku zbožnou nemocnému velezasloužilému členu výboru p. cís. radovi Harnovi a končí poděkováním valné hromadě valnou schůzi. Když vdp. P. superior poděkoval Jeho biskupské Milosti, byla valná hromada, již přes nepohodu účastnilo se několik tisíc členů, skončena.

Členové pak pospíchali na průvod eucharistický, plni jsouce radostí, že mohou mítí účast na díle tak záslužném, jakým jest »Matice svatohostýnská«.

Před slavnou mší sv., již sloužil za asistence probošt Dr. Stojan, kázal opětnejdp. gen. vikář Dr. Wisnar.

Vdp. probošt dr. Stojan za všeobecného souhlasu navrhl telegramy oddanosti Jeho Veličenstvu, císaři pánu, a Jeho Eminenci, pánu kardinálu do Olomouce.

Na oba telegramy došla dru Stojanovi odpověď, a to od Jeho Eminence, pána kardinála z Olomouce: »Za milý projev oddanosti poutníkům svatohostýnským z toho srdce děkuje a žehná kardinál Bauer«.

Z okresního hejtmanství holešovského došel vdp. probošta dra Ant. Stojana telegram: »Z nejvyššího rozkazu dovoluji si Vaší Vele důstojnosti, vyhovuje výnosu c. k. ministerstva vnitra ze dne 21. srpna 1915, č. 17.635, pokud se týká výnosu c. k. mor. místodržitelského předsednictva ze dne 26. srpna 1915, č. 52.091, tlumočiti za projev loyality, učiněný jménem poutníků telegraficky u příležitosti svěcení základního kamene pro upomínku padlých členů »Omladiny« na Sv. Hostýně Nejvyšší dík«.

Dodatkem. Za nedlouho po valné hromadě došel na Sv. Hostýn dopis ze Šlapanic, jímž ohlášena hezká řada nových členů. Uveřejňujeme z něho tyto zajímavé řádky: Byly jsme přítomny valné hromadě »Matice svatohostýnské«. Rozhodly jsme se, že staneme se členkami Matice. Ale musím se přiznati, chci-li býti upřímnou, že nebyla to tak slova důst. pánů řečníků, jako spíše velebná večerní mluva hostýnských zvonů, jež nás k rozhodnutí přímo donutila. Chceme, aby i na nás v životě i po smrti v tom velebném hradě Královny svatohostýnské bylo pamatováno, aby ta milovaná Matička hostýnská přijala nás do počtu svých ctitelů.

Proslov vysoced. pana Msgra Rafaela Kozáka,

c. a k. polního superiora, při svěcení základního kamene pomníku Omladiny (Il. zast. n. kříž. cesty) na Sv. Hostýně 15. srpna 1915.

Stará pověst vypravuje: Zbožný mnich šel v noci na hřbitov, aby se modlil.

Udeřila půlnoc. Po hřbitově rozlil se najednou podivný jas, mnohem krásnější než jest světlo úplňku za krásné měsíční noci a v záři té viděl mnich řady andělů, sestupujících s nebe a shromáždujících se u kříže uprostřed hřbitova. V rukou měli zlaté kaditelnice. U kříže zapěli líbezný chorál a pak šli od hrobu k hrobu a okouřovali každý libovonným kadidlem. Na žádný hrob nezapomněli. Okouřili hroby, nad nimiž stály skvostné pomníky, okouřili hroby s jednoduchými kříži, zašli k čerstvým rovům, ale i k těm zapomenutým, zapadlým hrobům, rovům bez křížů a nápisů, tam u zdi hřbitovní. I tam zašli, i ty okouřili a pak se opět navrátili zpět ku kříži a odtud se vznesli k oblakům — — —

Těm andělům podobají se dnes naše myšlenky. Shromáždily se na této hoře posvěcené krví našich udatných předků. Shromáždily se u pomníku všem nám drahého, zbudovaného Matičce Boží, Vítězné Ochraně Moravy, a vzdavše jí chválu a čest, ubírají se po tom velkém hřbitově Evropy k jednotlivým hrobům. Zastavují se u hrobu s nádherným pomníkem, kryjícího vznešené osoby — milostivé manžely: následníka trůnu a jeho vznešenou choť, matku praporu Sdružené Omladiny a zapalují jim kadidlo citů rejdějších, jakých je naše srdce schopno, citů lásky, uznání a vděčnosti. Maně zalétají myšlenky naše do Sarajeva, kde ruka zločinná sklátila vznešené ty životy —

Odtud nesou se myšlenky naše do krajů bosenských a srbských, k hrobům tam padlých miláčků našich, přelétají různé hřbitovy po celém mocnářství a vyhledávají hroby těch, kteří zemřeli následkem ran na bojišti a následkem nemocí, jež je při konání vojenské povinnosti zastihly. Ty hroby opatřila a ozdobila ruka místních obyvatelů. Od těchto hrobů nesou se myšlenky naše dál a dál, do Karpat, do luhů haličských, bukovinských a ruských, k hrobům snad zapadlým a opuštěným. I tam v té samotě vznáší se k nebi libovonný kouř citů našich, citů lásky, úcty a vděčnosti. Přemýšlíme, jak oplatit lásku jejich, s kterou na nás vzpomínali až do posledního vzdechu, jak uctít jejich památku, jak ukázat jim svůj dík za obět, kterou pro nás přinesli.

Nejd. p. prelát Šup, Msg. Kozák a děkan Daněk při mariánské akademii dne 15. srpna 1915.

A po této úvaze s určitým plánem, určitým pevným úmyslem vracejí se myšlenky naše zpět na tuto posvátnou horu, posvěcenou krví a hroby našich předků. Zastavují se znova u pomníku zbudovaného Matce Boží, která předky naše v boji sílila, jim občerstvení připravila, jim vítězství vydobyla a prosí:

V nouzi, zármutku, kříži trápení, vyžádej u Boha potěšení, neb nás všech bolestně se dotkla zvěst o smrti našich známých a milých. Do stínu Tvého velechrámu, Matičko, přenášíme všechny jejich hroby a postavíme pomník jim v upomínku, ať alespoň v upomínce naši drazí, jichž hroby navštívit nemůžeme, zde odpočívají — — —

Starí Spartáni postavili u Thermopyl svým padlým hrdinům pomník s nápisem:

»Poutníče, zvěstuj Lakedemonským, že my tady mrtví ležíme, jakož zákony kázaly nám«.

I tento pomník má hlásati všem poutníkům obětavost, s kterou moravsko-slezští hrdinové se věnovali své povinnosti. Však pohnutka k jejich hrdinným činům byla mnohem ušlechtlejší, vznešenější a vyšší, než u hrdinů Lakedemonských. Vyrostla z kořene víry křesťanské.

Na balvan ku počtě hrdinů u Thermopyl postavený dali mrtvého lva, na pomníku tomto umístěn však bude obraz největšího reka, který svým příkladem nadchnul miliony k hrdinným obětem, a za základ této obětavosti položil lásku. Neboť prohlásil: »Větší lásky nemá nikdo než ten, jenž život svůj dá za přátele své«.

A co hlásal, to též vyplnil. On dal život za nás za všechny.

On řekl: Kdo chce býti učenníkem mým, vezmi kříž svůj a následuj mne — a sám těžký kříž nesl.

Jak dojemná shoda okolností!

Druhé zastavení křížové cesty bude zároveň pomníkem našich drahých zemřelých vojáků.

Kristus bere ochotně kříž na svá ramena. Kristus nás učí nésti kříž, on naučil i naše hrdiny nésti kříž. A oni ho nesli vytrvale. Snášeli útrapy válečné, často hlad a žízeň, mráz, dešť, rány, až přišli na svou Golgotu, kdež položili životy své. Víra v Ukřižovaného to byla, která je sílila na té jejich cestě křížové.

A on, který je učil kříž nésti, dodával jim též posily. Vždyť volal tak mile všechny řka: Pojdte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás obcerstvim. O kterak dojemné to bylo, když jsem v Rusku po mnohé bitvě dával kříž svatý do rukou umírajících a raněných a tiskl jim jej na ústa! Jak mnohý si jej rukou přidržoval a dlouho líbal, jak by sílu z něho sáti chtěl, jak by po tomto kříži poslední polibek posílal svým drahým — — Byl to snad váš syn, váš muž, váš bratr, váš otec — dost možná. Vždyť byli většinou Moravani.

Mluví se o lásce k vlasti. Pod slovem vlast nemyslíme však pouze onu hroudu země, na které jsme se zrodili, ne onen koutek země, kde jsme své mládí prožili, nýbrž myslíme na ony, kteří naše mládí takřka pozlatili, kteří s láskou na nás vzpomínají. Myslíme na své rodiče, bratry, sestry, scurozence, myslíme na své přátele a známé, na své dobrodince, kteří se o nás starají, myslíme na našeho milovaného císaře a krále, jakožto společného otce, který tvoří hlavu té velké rodiny a otcovsky se o nás všechny stará. Pro tuto vlast a pro její blaho a bezpečnost stavíme se proti nepříteli, abychom ji hájili — a tato láska k vlasti je vrcholem lásky k bližnímu.

Oslavujeme smrt svatých mučovníků, poněvadž za víru život svůj položili. A což máme říci o těch, kteří položili život svůj na důkaz lásky k vlasti, lásky k těm, kteří v té vlasti bydlí: svých rodičů, bratří, sester, žen a dětí?

Sám Spasitel nazývá tuto lásku velikou, řka: Větší lásky nemá nikdo nad toho, jenž život svůj položí za přátele své. Máme tedy jakési právo nazývati padlé naše hrdiny mučovníky lásky. Z lásky ku svým rodákům přinášeli oběti válečných svízelností z lásky obětovali i život svůj. Nejsme-li i my povinni lásku jejich jim odplatiti láskou naší?

Čím lépe ji ukážeme než modlitbou, aby Bůh lásku jejich jim odměnil tam nad hvězdami? A zůstalo-li na duši jejich něco lidské křehkosti, aby prosbami našimi a přimluvou té Panny Nejsvětější, kterou zde rádi navštěvovali a vzývali, svých vin sprostěni byli.

Blízko města Bolzana v Tyrolích je hřbitov. Říkají mu vojenský, neboť na něm byli pohřbeni vojíní, kteří v bojích s Italy padli aneb následkem ran v boji utržených zemřeli. Zbožný lid tyrolský postavil na tom hřbitově dřevěnou a nepatrnou kapli a chodívali se do ní modlití za padlé vojíny.

Ale stávala se tam zázračná uzdravení a vyslyšení modliteb a proto zbudovali místo dřevěné kaple pěkný kostelík. Nyní konají se v tomto kostelíku poutí a lid se tam modlí nejen za zemřelé vojíny, nýbrž i k blahoslaveným vojínům, o jichž přímlově u Boha je přesvědčen. Takovým hřbitovem staniž se toto místo.

Chodíte sem poutníci v zástupech modlití se za padlé vojíny a oni modlitbami vašimi doprovázení ať vynesou se k trůnu Božímu.

Dejž Bůh, abychom za nedlouho chodili se sem modlití ne za zemřelé vojíny, nýbrž k blahoslaveným vojínům. Amen.

Maria Alfonsa.

Válečné vzpomínky.

Vešla jsem do oddělení těžce raněných. Uvítali mne radostným úsměvem. »Mají asi radost, že jsem přišla«, pomyslíla jsem si. Úsměvů však přibývalo. Bylo to již trochu nápadné. I ošetřujícím sestrám hrál úsměv na tváři.

»A ještě ničeho nevidí«, radostně zvolal jeden z raněných. Podařilo se jim mne překvapit.

»Podívejte se!« zvolal po druhé a ukázal nad sousední lůžka. »Ach, to je pěkné! Jak jste mne potěšili, ani nevíte«, odvětila jsem. Čekali na pochvalu jako malé děti. Téměř všichni měli na tabulkách s jejich jmény zavěšené obrázky Matičky hostýnské, které jsem jim nedávno darovala.

Její mateřsky vlídná tvář hleděla na všechny až milo! »Chtěli jsme vám dokázat, jak máme rádi Matičku hostýnskou«, říkali, »Modlíme se k ní velmi často«.

Nad jedním nemocným obrázku nebylo. »Není tu as dlouho« pomyslíla jsem chtějíc přistoupiti blíže. Sestra mne zadržela řkouc: »Leknete se hrozného pohledu«.

Nedbajíc varování, přistoupila jsem blíže. Pod bílou pokrývkou vyčnívala jenom hlava. Lebka bez vlasů, oči zapadlé v důlcích, retы nezakrývaly zubů. Nažloutlá kůže pokrývala vysedlé kosti.

Obraz smrti to byl.

Cos tajemného hledělo ze široce rozevřených očí. Víčka jejich ani v noci se nezavřela. Vše jakoby mluvilo ke mne: Také jsem žil nadějný život, a co mám ze všeho? Jenom to, co dobrého jsem vykonal a vytrpěl z lásky ke Kristu.

Ošetřovatelka mi vykládala:

»Již několik týdnů nic nejí, pouze mlékem a vínem udržuje se denně na živu. Týden již umírá a zemřítí nemůže. Lékař jej dal včera přenést k nám. Nevíme, co s ním počítí. Již dvakráte nehybný, jako mrtvý se zdál a zase přišel k vědomí«.

Vypoulené oči zahleděly se upřeně na mne. Pohled jejich mne neděsil. Zřela jsem v nich obraz klidu, který bývá po životním boji odměnou spravedlivému. Moje duše pocítila nicotu všeho pozemského: smrt!

Vlála nad ním temnými perutěmi. Podobu svoji tiskla již na čelo i skráně, ale život nedal se ještě přemoci, jakoby chorý čekal na něco důležitějšího. Vyňala jsem obrázek Matičky hostýnské a dala před jeho zraky. Seschlá, kostnatá pravice sáhla po něm. Oči upřeně hleděly na obraz milostné Královny.

A hleděly naň s důvěrou a odevzdaností, až chorý tíše usnul na věky. Na jeho čele rozhostil se klid a mír. Matička hostýnská vyprosila mu šťastnou smrt. Nechť odpočívá v pokoji!

* * *

Poutníci dávají rádi na modlení za přímluvu a ochranu Matky Boží. Ale smutné povzdechy doprovázejí často úmysly těch, kterým padl na bojišti někdo z milých přátel.

Počestní rodiče měli hodného syna Jiříka a zdárnou dcerušku Blaženu. Mimo věno dali jim též potřebného vzdělání, aby se nestyděli, že pocházejí jen z doškového statečku v zapadlé moravské vesnici.

Pilně pracovali a klidně živi byli, až válka světová rozmetla jejich štěstí jako pyří. Těžce se s Jiříkem loučili, když šel na vojnu. Každý den posílali za ním lístky poštou, děkující Bohu, že dosud žije. A těšili se naději, že setkají se zase ve zdraví.

Syn měsíc již nepsal, neděkoval za dary, které mu pečlivá matička často posílala. »Možná, že je v zajetí, nebo že se lístky ztrácí«, těšila je Blaženka, přemáhajíc hrozný žal nad smrtí bratra milého. Již měsíc měla zaručenou zprávu, že padl na bojišti, ale bála se sdělit ji s rodiči.

Bolestně hleděla na dárečky, které matka posílala stále synovi. Tatíček nejlepší tabák a jemné cigarety přikládal. Když poslali ji na poštu, odnesla vše ke známým. Denně prosila Matku Boží za sílu, aby ve vhodné chvíli mohla rodičům oznámiti smrt Jiříkovu.

Byla pěkná jarní neděle.

Poutní doba ještě nenastala, ale při pěkné pohodě přišlo přece mnoho ctitelů Matky Boží na Sv. Hostýn. Také vojíní byli mezi nimi. Blaženka šla s rodiči, předřikávajíc modlitbu sv. růžence.

Druhý den byli na ranní mši svaté, kterou i se svatým přijímáním obětovali za šťastný Jiříkův návrat. Ku konci předčítal kněz dobré úmysly těch, kteří dali na modlení a mezi jinými vyzývá též: pomodleme se za padlého Jiříka R.

Chrámem zaúpěly dva těžké vzdechy bolestně překvapených rodičů. Blaženka dala za bratra na modlení, ale v lítosti zapomněla říci, aby se úmysl veřejně neoznamoval a tak se rodiče náhle dověděli smutnou novinu. Ještě dobře bylo, že dleli právě před trůnem Matky, která jest Potěšení zarmoucených. Potěšila je Maria, usmířila s vůlí Boží a upevnila v srdci naději, že na věčnosti shledají se zas.

»Odpočinutí lehké dej mu o Pane!« modlily se odevzdaně trojí retý v mariánské svatyni. Nejvíce plakalo a krvácelo srdce matčino, otec sušil veliké slzy mozočnou dlaní, Blaženka hluboce vzdychala.

Na zpáteční cestě setkali se s mladou paní ve smutečném šatě. Tři dítky kráčely smutně vedle ní. Ptaly se, jdou-li dobře na Sv. Hostýn. Slyšely asi po prvé na pout.

»Jdeme se tam pomodlit za padlého manžela. Nikde nemůžeme najít útěchy, tedy putujeme k trůnu divotvorné Matky Boží«, vyprávěla paní. Netušila ani, že tím také potěšila zarmoucené rodiče.

»Lépe jest, oplakávají-li rodiče děti, než-li děti otce nebo matku. Ale, děj se vůle Boží!« dokládali vlídně. Dítka šly po schodišti rychleji než-li matka. Pojednou se zastavily volající udiveně: »Matinko hled! Proti nám jdou dva vojáci a jeden vyhlíží jako náš tatínek!« Než se matka vzpamatovala, dlela v manželově náruči.

»Co se stalo, pro Boha, za koho nosíte smutek? Snad ne za mne?« táže se otec. »V novinách bylo tvoje jméno i naše městečko jmenováno . . .«

»Stal se omyl! Zde je můj soudruh, pochází z B. a často na Sv. Hostýn putoval. Slíbili jsme Panně Marii, zachrání-li nás na živu, že první naše cesta bude na poděkování k jejímu trůnu. Splnili jsme svůj slib; přišli jsme zdraví, jenom moje levá ruka je o polovinu kratší.

Vrátili se do svatyně chválice Boha a děkujíce mocné Ochránkyni za šťastné shledání.

Ať odpočívají v pokoji, po boji také ti, kteří v cizích zemích našli hrob a do její svatyně již se nenavrátní . . . !

P. Jan M. Černý, T. J.

Tajemství starého obrazu Panny Marie svatohostýnské.

Pravda vychází na vrch, jak olej nad vodu. (Č. d.)

Parné léto připravovalo bohaté žně. Všude se na ně chystali. Karel objednal ne jedno, ale zrovna tři nová složení. Právě došla a strojník je s dělníky umísťovali ve mlejnici na velké straně. Chasa pokud měla kdy, musela býti při tom, pomáhat a dívat se, jak jsou složena, aby s nimi uměla zacházet.

Jednou v neděli po obědě pravil Jakub k mlynářce: »Panímámo, rád bych dnes s vámi o něčem důležitém promluvil. Nepůjdu na požehnání, prosím vás zůstaňte také doma«. Panímáma jaksi s nechutí chystala se odmítnout, ale vidouc vážnou jeho tvář kývla hlavou, že ano.

Když chasa odešla, zamířil Jakub do velké světnice a mlynářka za ním. »Rozsvětme před Pannou Marií svatohostýnskou«, řekl a již rozžíhal, neboť byl lampičku již dříve připravil.

»Ten obraz«, začal Jakub posadiv se naproti, »byl starou památkou rodu Zábranských«. »To začíná jaksi od Adama«, myslěla si paní Šedá a posadila se k oknu. »Bylo mi asi půlpatnácti roku, když jsem přišel k Zábranským za práška. Stárek František Šedý mne dostal pod moc. Vy, panímámo, jste byla ve službě u hraběcí rodiny v Křisíně, odkudž stárek Šedý pocházel«.

»Zábranští byli zámožní. Když jsem k nim přišel, měli chlapečka Karla, asi půldruha roku mu bylo. Mluvilo se tehdy o válce s Prajzem. A skutečně asi za pět čtvrtí roku vypukla tato metla boží. Bylo to kolem Navštívení Panny Marie, kdy naše vojsko ustupovalo od Králové Hradce a Prajzí

za ním. Lidé utíkali ze stavení, schovávali peníze, zakopávali cenné věci do země, každý hleděl zachrániti, co mohl«.

»Ten večer na Navštívení Panny Marie jsem vyběhl z mlýnice ven a spozoroval ve stodole světlo. Chtěl jsem vykřiknouti, ale zdržel jsem se«.

»Přiblížil jsem se opatrně až k vratům a tu vidím, jak Zábranský zahrabával cosi na mlatě v rohu. Opatrně jsem se zase odplížil: Nevím jest-li si to uchráníš«, pomyslel jsem si. Mlynářka již pozorněji naslouchala.

»Netrvalo to ani dva týdny a přišli Prajzi. Hledali mouku, obilí, oves a dobytek. Chtěli také zaplatit, a buď jim pantáta Zábranský nerozuměl, nebo se bál, on jim nechtěl ničeho prodati. Když nedal dobrovolně, tak

Řečníci a řečnice při mariánské akademii dne 15. srpna 1915.

brali násilím vše, čeho mohli potřebovat. Panímáma s dítětem utekla, pantáta, když mu i koně odváděli, se bránil a tak Prajzi rozezlení mlýn zapálili. Ve zmatku utekl i Zábranský«.

»Chudáci«, řekla mlynářka, »měli mítí rozum, aby vyhověli vojákům. Válka je válka, voják má moc jako císař«.

»Inu člověk v té hrůze ztratí rozvahu, nedivme se. Brzo potom se rozneslo, že nadešel již toužebný mír. Lidé si oddechli a vraceli se do svých opuštěných příbytků, také Zábranští se vrátili. Já jsem tehdy šel sloužit do dvora tady v městečku. Jak víte přišly pohromy válečné, přišla cholera, lidé umírali na potkání«.

»Tenkrát přišel můj nebožtík do Křísína, aby jednal o svatbu«, vzpomínala mlynářka; mě: i jsme na hody zdavky«.

»To jsem nevěděl«, cdivěl Jakub. »Ale Zábranští byli do dvou dní oba mrtví, zemřeli na choleru. Když jsem se to dověděl, šel jsem zase do mlýna. Bylo z něho spáleniště, jenom tato světnice zůstala neporušena a

obraz Panny Marie svatohostýnské visel tam, kde visí nyní. Hledal jsem chlapce, ale toho tu nebylo. Ptal jsem se v okolí. Lidé byli celí pobláznění. Všeljaké strachy se šířily, že prý Prajzi zase přijdou, tak se opět mnozí rozutekli. Řekli mi v dědině asi dvě hodiny odtud, v Rybníčkách, že prý tu šli lidé, kteří utíkali až od uherských hranic do Slezska a byl prý s nimi jakýsi chlapec Karel. Více jsem nezvěděl.

»Potom se rozneslo, že se mlýn prodá, protože nebylo příbuzných ani dědiců. Jakýsi člověk měl pohledávku u Zábranských na tisíc zlatých. Soud uznal jeho právo, tak se můj muž obětoval a vyplatil mu sedm set zlatých, ostatní nám odpustil a mlýn připadl nám«, vykládala mlynářka.

»To byl darebák; byl to nevlastní bratr Zábranské, člověk ochlasta, který pak bídne pod plotem zahynul. Ale pravda je, že vás pantáta mlýn koupil. Já ho znal, proto jsem ho prosil, aby mne vzal do služby, což on s radostí učinil. Jednou v noci nemoha usnouti jsem vyšel ven, tu spatřím ve stodole světlo. Přiblížím se opatrně a tu rozeznám pantátu šedého v rohu, jak něco z mlatu vyhrabuje, zrovna tam, kde jsem kdysi viděl Zábranského«.

Panímáma vytřeštila na Jakuba oči, rty jí zmodraly: »Bože můj naposledy . . .«

»Áno, ano tak je to. Pantáta věděl o tom, o čem jsem věděl já. Pod mlatem byly zakopány peníze, bylo jich, jak jsem se později domákal šedesát tisíc stříbra«.

»A proto jsme potom z jara celý mlýn opravili, za šest let na to postavila se malá strana — ach Bože, můj Bože, to je hrozné . . . teď vím, proč tak bědoval, když umíral«.

»Nemajte mne, uklidněte se a vyslechněte všechno, potom mluvte«, pravil Jakub. »Já jsem chtěl s počátku udati všechno, sám již nevím, proč jsem tak neučinil a konečně, kdo ví, bylo-li by to co platno. Mlýn byl tedy opraven, dobytka se přikoupilo, uvnitř bylo vše dobře zařízeno. Štěstí se jen smálo na prostřední mlýn«.

Panímáma sklonila hlavu, jakoby čekala smrtelnou ránu, mlčela vzdychajíc.

»Ale mělo přijít jinak. Narodil se vám první chlapec, za ním přišli ještě tři. Rostli, až bylo nejstaršímu dvanáct let; dostal záškrt a zemřel. Pantáta se těšil, že má ještě tři, ale za čtrnácte dní umřel prostřední, také na záškrt. Tenkrát bylo hůře«.

»Což to«, začala panímáma a slzy jí kanuly na zvadlé ruce, ale když zachytila řemenice Josefka a přinesli ho mrtvého, tu jsem sama myslila, že to nepřečkám«.

»Když pak se utopil František, tu jsem chodil za pantátou ve dne v noci, aby si něco neudělal, pořád jsem na něho dával pozor. Do čtrnácti let byli všichni chlapci mrtví. Tu jsem ho našel tady jednou před Panenkou Marií svatohostýnskou klečeti; tady mi řekl, co se stalo a jak ho Pán Bůh trestá. Řekl mi jen, co já již dávno věděl. Od té doby sestaral o dvacet let«.

»Potom se nám narodila Maruška«, vzdychla mlynářka. »Teď vím, proč nechtěl, aby byla v klášteře vychována, aby z ní byla slečna, proč chtěl, aby pracovala jako služka — ten majetek nepovažoval za svůj«.

»Tak jest«, dotvrdil Jakub. »Jedenkrát mne poslal do Slezska hledat Karla. Oď tě cesty si mnoho slíboval. Hledal a pátral jsem, peněz jsem mnoho utratil, ale všechno bylo marno. Vidím pantátu jako dnes, jak mne vyhlídal na nádraží. Čekal na mou zprávu, jako vězeň na vysvobození. Jak byl zklamán! A tu konečně po tolika letech přišlo světlo do celé té záležitosti«. Jakub vytáhl ze záhradří zažloutlé papíry a podával je mlynářce: »To jsem našel ve starém obraze Panny Marie svatohostýnské«.

»Já na to nevidím, snad bych to ani nepřečetla; co je tam prosím vás«, pravila stísněně panímáma.

»Je to kronika Zábranských, poslední záznam zní takto: Léta Páně 1863, dne 20. října dal nám Pán Bůh o šesté hodině večerní syna, který byl pak pokřtěn na jméno Karel. Na pravé lopatce má hnědou bradavici. Kéž nám roste k radosti«. — Jakub se podíval tázavě na mlynářku.

»Kdybych ho našla, hned mu všechno odevzdám. Raději žebračkou, než nepoctivou bohačkou. Nyní vám, dobrý Jakube, také něco svěřím, ale již na to pohlížím jinak. Karel není asi lhotejným naší Marušce; hleděla jsem to překazit, dnes už toho neučiním. Ona je vlastně žebračkou on je poctivý muž, hodí se k sobě«.

»Myslím, že ano, že to sám Pán Bůh chce«, řekl Jakub. »Ty listiny panímámo dobře schovejte; možná že jich bude potřeba«, dodal vstávaje.

»Ponechejme ty věci pro sebe a trpme tiše«, řekla paní Šedá odevdaně.

* * *

Maruška našla večer baněčku i růženec od Karla ve svém pokojíčku zase na stolku. Na prostřední mlýn se snesla tichá letní noc. Jakub se procházel podél strouhy. Staré vzpomínky ho rozrušily a více snad ještě bol a zármutek mlynářčin. Kéž ji Pán Bůh potěší!
(P. o.)

P. J. Soukup, T. J.

Na dušičky vzpomínejme, z očiště jim pomáhejme.

Sedivé mlhy nad lesem plynou,
jako duchové vlekouce se řadem;
jeřáb ulétá v krajinu jinou —
pusto a nevlídno ladem i sadem.
Vítr od západu studeně věje
a přížloutlé listí tichou píseň pje.
Známatě to píseň; pokaždé v jesení
listové na buku šepcí jí znova,
ale málokdo pochopuje slova
a kdo pochopí — do smíchu mu není.

To jsou úvodní slova básně Erbenovy, která budí dučičkovou náladu.

Květy teplého jara uvadly, pěvci se odstěhovali na jih, a chladná, nevlídná mlha zahaluje pole i lesy, přížloutlé listí smutně padá se stromů. Jest dušiček.

Jako v podzimní přírodě vypadá to v naší duši při vzpomínce na zemřelé.

Na velikém stromě našich příbuzných a přátel uvadly listy a spadly; zavál mrazivý víchř smrti a mrtvá těla zapadla do tmavého hrobu. Spěcháme na svaté pole hledající místočko malé, kde srdce našich milých

zemřelých se drobí v prach. Dojde na nás na všechny. Co začalo srdce naše bít, neustále počítá každým úderem vteřiny našeho života — až do počítá poslední, pak nastane klid smrti. Vážné myšlenky vzbuzuje dnes pohled na hřbitov. Živí navštěvují zemřelé, krášlí jejich hroby, rozsvěcují na nich světla, modlí se a zamyšleně hledí na rovy, jako by se chtěli tázati: jak se tam máte milé dušičky? Ale žádná odpověď, je ticho v hrobě. Jenom anděl zjevení rozsvěcuje pochodeň víry, která svítí až za hrob do věčnosti. Nemůže vejít do nebes, kde trůní nejsvětější Bůh, žádná duše, která jest poskvrněna třeba jen všedním hříchem, ale také zavržena být nemůže na věky, když těžkého hříchu je prosta. Jest tedy očištec, to jest

Synovec P. Malého, vojenský kapelník Obruča, se svou paní u jeho hrobu na hřbitávkou svatohostýnském.

místo, kde duše oněch lidí, kteří sice nezemřeli ve hříchu těžkém, ale také svých hříchů úplně neodkálí, ještě nějaký čas trpětí musí.

Sv. Tomáš Aq. vykládá, že nejmenší muky v očištcí jsou větší, nežli největší útrapy zde na zemi. Čím více tedy hříchů někdo s sebou donese na onen svět, tím více tam bude trestán. Duše v očištcí trpí mnoho, ale nikoli beznadějně, nýbrž jako miláckové Boží, kteří spravedlností božské pokorně se podřizují v pevné naději, že jen na čas jsou odloučeni od Boha, pramene všeho dobra a že na jisto budou spojeni se všemi svatými na věčnosti. Duše v očištcí nemohou si samy pomáhati, jelikož pro ně čas milosti již pominul a nastala doba odplaty.

Tím potěšitelnější pro nás, že můžeme věrným dušičkám pomáhati také my pozemšťané. Sněm tridentský poučuje nás, že věřící mohou duším v očištcí pomáhati obětí mše sv. a dobrými skutky jako na př. modlitbou, almužnou, přijímáním sv. svátostí a přivlastňováním odpustků. Nejvíce a nejjistěji jim pomáhá předrahá obět mše sv., jelikož obětujícím knězem jest vlastně sám Kristus Pán, který obětuje svou nejsvětější krev na od-

puštění hříchů. Proto dovoluje sv. otec Benedikt XV., letos po prvé, aby na den všech věrných zemřelých směli kněží sloužiti tři mše sv. za duše v očistci.

Jak se namáhal tento starostlivý otec křesťanstva, aby zažehnal válku a její hrozné následky, jak přechořavo vyzýval k míru všechny národy ve jménu Ježíše Krista, ale bohužel přehlučel rachot obrovských děl všechna jeho slova. Letos v den věrných dušiček potekou hořké slzy hojněji než kdykoliv jindy.

Oplakávají budou rodiče své syny, manželky své muže a tisícové sirotkův lkáti budou nad ztrátou svých otců živitelů. Kdo má srdce v těle bude se mu svíratí soucitem. Avšak pláčem a nářkem zesnulým a padlým nepomůžeme. Ani zevnější odznaky smutku, ani pomníky samy o sobě zemřelým nepomohou. Před Bohem mají cenu jen dobré skutky. Vítejme tedy s povděkem zbožný úmysl svatého otce, zúčastněme se hojně všech tří svatých mší, obětující je s knězem za všechny věrné zemřelé, zvláště pak za všechny padlé vojíny, aby za jejich nevýslovné strasti odpočinutí věčné dal jim milosrdný Bůh a světlo věčné, aby jim brzo zasvitlo. Také na Sv. Hostýně rád se připojíme k zbožnému úmyslu sv. Otce. Máme zde nový hřbitov v lesním zátiší, právě tam kde sbíhají se obě křížové cesty. Poutníci konajíce zde pobožnost neopomenou učiniti též u hřbitova zvláštní zastavení, aby za zemřelé se pomodlili. Odpočívá tu P. Filip Malý, který dosud žije v paměti svých přátel a duchovních dítek jako dobrý tatíček; je zde pochována slč. Viktorie Hřívová, jejíž hrob vděční příbuzní rádi zdobívají na důkaz upřímné lásky; je zde i malý hrůbek nevinného dítěte, které se zde narodilo jedné poutnici, ale po křtu svatém ihned uletělo jako andělíček do nebes; také kosti z bývalého hřbitova, jenž u kostela dříve se rozkládal, sem přeneseny byly.

Na tomto hřbitůvku vzpomínati budeme v modlitbách na věrné zemřelé, vzpomínati také na obrovské hroby padlých vojínů s úpěnlivou prosbou, aby na přimluvu Panny Marie svatohostýnské všeslavitelný Bůh očistec jim ukrátil a jejich oběti slávou věčnou korunoval.

Ať odpočívají v pokoji — po boji!

Zprávy se Sv. Hostýna.

(Od 15. srpna do 15. října.)

Poutí. Ač letos již na jaře spěchalo mnoho poutníků na Sv. Hostýn, přece i podzimní poutě byly hojně navštíveny. Nebývalo sice příznivé počasí, přece však chrám v neděle a ve svátky od 15. srpna do 12. září býval vždycky plný. Pokud bylo možno zaznamenati, připutovaly tyto průvody: 14. srpna z Nového Hrozenkova, z Bílnice, z Kozlovic, ze Štítné (přes 300 s vdp. děkanem), z Turzovky (200), z Břeclavy (400 s knězem), z Hradiska u Kroměříže, z Újezdské u Zdounek, ze Znorov (s knězem). 16. srpna: z Morkovic (110 s knězem). 22. srpna: z Křenovic u Kojetína, z Rožnova, ze Zubří, z Komárova u Brna, z Palkovic, z farností Velkočechovské (110). 26. srpna konala na Sv. Hostýně mariánská Družina učitelek svoji prázdninovou schůzi a zároveň válečnou a

mírovou pouť. 29. srpna: z Metylovic (55), z Pavlovic (s knězem). 4. září: z Boršic u Velehradu, z Kroměříže (150 s knězem — šli v lijáku až do Holešova), z Doloplat u Olomouce (50). 8. září: ze Starého Města u Uh. Hradiště (50), z Horněmčí, z Boršic u Uh. Brodu, ze Znorov a z Hrozenové Lhoty (70 družiček se sochou Panny Marie), z Vel. Újezda u Lipníka s knězem, z Brušperku, z Ostrožské Lhoty, z Dolněmčí, z Tasova, z Veselí, ze Strážnice, z Nivnice, od Trenčína. 9. září mariánská družina dámská z Brna s P. Fr. Schrollerem C. SS. R. (40). 10. září: z Cíchova a z Lačnova u Valašských Klobouk (75). 11. září: z Val. Klobouk (240 s knězem), z Lysé v Uhrách (75), z Kunovic (105), z Lípova, z Krhové u Val. Meziříčí (30), z Hluku, z Kněždubu, z Kojetína s knězem, z Dolněmčí (s knězem, jenž se tu s průvodem rozloučil a odjel na nové

působisti, z Vidče, z Velké, z Jasenice, z Drnovic. 14. září: na slavnost povýšení sv. Kříže z Chomýže (s družičkami a knězem), ze Žop (s družičkami a knězem) a dívky z Val. Meziříčí s knězem: slouženy mše sv. bez přestávky od půl 6. hod. do půl 12. hod. 19. září: z Pravčic (25). 26. září bylo na 800 poutníků. — Na svátek Růžencové Panny Marie bylo málo lidí, protože velice pršelo. 10. října konala se slavnost Omladiny, k níž zavítal Dr. Kl. Žůrek z Nové Říše. Po výkropu měl kázání a velkou zpívanou mši sv. za živou Omladinu. Též za vojiny z Omladiny a zemřelé členy a členky slouženy mše sv. Dvakrát případně kázal P. Černý T. J. O svátcích 15. a 22. srpna přijeli na výpomoc z Červenky pokaždé 2 vdp. Redemptoristé, a vypomáhali ochotně Dr. K. Hubík, dp. Fr. Gögela, farář ze Střebčic, důst. pp. z Loukova a kněží poutníci.

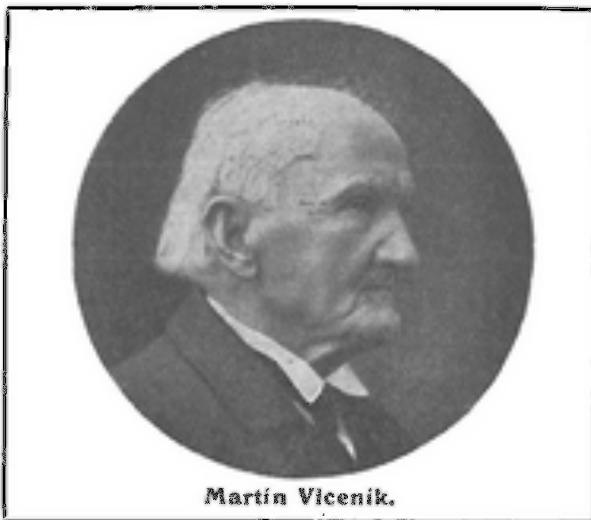
Osobní. 28. srpna přijel na Sv. Hostýn na několik dnů Fr. Míksánek, arcikněz z V. Němčic; 29. srpna připutoval z Kroměříže a šel z Bystřice pěšky 82letý prelát Msgr. Fr. Vaculík. Od 18. do 26. srpna konal zde duchovní cvičení P. Al. Jemelka T. J. z Vídně. 7. září vypomáhali P. V. Kalinský, superior Salvatoriánů z Val. Meziříčí a Dr. Jos. Foltynovský, spirituál k. a. semináře v Olomouci. 13. září přijel P. Kazimír Bisztyga T. J., profesor z Krakova. Od 16.—19. září konal P. superior třídní pobožnost v Halenkově, při níž přes 800 přijali sv. svátosti. 23. září připutoval dp. Fr. Valoušek, poslanec a farář v Němčicích na Hané.—6. října o půl 3. hod. odp. tiše v Pánu zesnul, byv zaopatřen P. superiorem, vdp. Fr. Kremel, bývalý děkan a farář bystrický a svatohostýnský; byl pochován v sobotu 9. října odpoledne od vdp. probošta Dra Ant. Stojana za účasti vdp. děkana Dra J. Schneidra a četných kněží z okolí a se Sv. Hostýna. — V lonském ročníku Hlasů svatohostýnských (č. 9.) věnovali jsme zvěčnělému o slavnosti jeho zlatého kněžského jubilea zaslouženou vzpomínku, kterou oceněny byly zejména jeho veliké zásluhy o Sv. Hostýn, a proto doporučíme tentokráte toliko duši jeho zbožným modlitbám všech poutníků svatohostýnských, kterým po 34 let s neunavnou horlivostí býval ve zpovědnici těšitelem a radcem. R. i. p.!

Počasí. V srpnu bylo 16 deštivých dnů. Pršelo 3., 4., 5., 7., 10., 13., 14. (před polednem), 15. (odpoledne), 17., 18., 19., 20., 21. (večer před matiční slavností), 29., 30. a 31. srpna. Obvykle když prší, bývá také mlha na Sv. Hostýně. Za celý měsíc napršelo 216 mm; nejvíce pršelo jak známo z minulého čísla 3., 4. a 5. srpna: 152 mm. Průměrná teplota za srpen byla 13.3° C. Denní průměrná teplota kolísala mezi 19.8° C (2. srpna) a 7.2° C (31. srpna. Průměrná teplota 15. srpna byla 12.4° C a 22. srpna byla 10.2° C. — V září bylo 11 deštivých dnů a sice: 3., 4., 5., 6., 8. (dopoledne mlžilo), 9., 12 (večer), 15., 18., 27. a 30. září. Napršelo 118.1 mm; nejvíce 3., 4. a 5. září: 75.9 mm. Snad v

poříčí Bečvy více pršelo; neboť průvod z Vel. Újezda musil se až po kolena brodit vodou na silnici u Lipníka. Jasně dny v září byly: 2., 12. (svátek jména P. M.), 13., 14., 19. (byla ráno jinovatka a daleký rozhled), 20., 21., 22. (jinovatka) 24., 25. (silný jižní vítr), 27. (v noci bouřka), 30. září. V ostatní dny bylo zamračeno. Průměrná teplota za měsíc září byla 9° C a kolísala mezi 13.4° C (14. září) a 2.9° C (21. září); 8 září bylo 8° C, 12. září 12° C. V říjnu nepršelo toliko 4. října; ostatní dny až do 11. října každý den: napršelo do rána 10. října 116.7 mm. V okolí jsou stromy sežloutly a zrudly. Pro ustavičné mlhy sotva co vidět.

Všelicos. 27. září byl kovový obraz P. Marie na rozhledně snesen dolů; od té doby — pokud to počasí dovoluje — celá střecha a vrchní část rozhledny rozebírá se a snáší dolů; trámův steřelo a hrozilo nebezpečností, že by mohlo shroutiti se víchem. — V neděli 5. září byla v Plavči slavně posvěcena socha P. Marie svatohostýnské, jakožto Vítězná Ochránkyně Moravy, s polním křížem.

Z Předměstí Uh. Ostrohu. Dne 1. září v 8. hod. večer zemřel stařeček Martin Viceník, soukromník, bývalý kovář, ve stáří 89 let. Narozen 1826 na sv. Martina v Nivnici. Svou vlastní pílí, pracovitostí, domohl se majetku. Bylo až milo stařečka Viceníka poslouchati, když se rozhovořil o minulých časech, kterak se 100 zl. šajnu — tof byl

Martin Viceník.

jeho celý základní majetek, jak říkal, erbál — pronajal si kovárnu na Suchově, pak v Louce, pak na Předměstí. Jak často a rád vzpomínal doby 1848, roboty atd. Jak se svou manželkou Veronikou, která zemřela r. 1908 v červenci, jak mně pravíval, denně od 4. hod. ráno bušil na kovadlinu ve dvojici do pozdní noci. Byl zbožný. Práci spojoval s modlitbou. Denně bylo stařečka Viceníka vidívat na svém místě v kostele, lavici u bočních dveří. A nesesad-li tam, ptali se návštěvníci, kde je, zda-li je nemocen?! Rád putoval na Sv. Hostýn. Ještě před loni pěšky na horu vyšel. Ponejprv připutoval, jak mně sdělil, na Sv. Hostýn r. 1848 . . . v rok revoluční, jako tovaryš kovářský pěš-

ky z Kroměříže. Nebylo roku, kdy by tam nebyl. Někdy 2- i 3krát ročně. Byl členem Matice svatohostýnské a odběratelem našich Hlasů, a jeho podobizna jest i v almanachu korunovace Panny Marie svatohostýnské, kde jest počítán mezi nejstarší poutníky. Byl dobrosrdečný, pro vše dobré srdce máje otevřeno, řídě se Písmem sv., »ať neví levice, co činí pravice«. Pohřeb zesnulého stařečka konal se dne 3. září o 4. hodině odpoledne. Pochovával za přísluhy domácích kněží P. Jos. Barták, č. kanovník.

◆ Z církve a světa. ◆

Jeho Eminence kardinál Bauer zaopatřen sv. svátostmi. Jeho Eminence kardinál dr. Bauer, metropolita moravský, v posledních dnech ochuravěl a ulehl. Ač lékaři zjistili, že subjektivní stav pacientův se dne 30. září zlepšil, přece J. Em. přál si podle obřadních předpisů pro biskupy přijetí sv. přijímání. Obřadní předpisy pro biskupy stanoví totiž, aby biskup, když onemocní, slavným způsobem přijal Tělo Páně, jako nejvydatnější posilu na cestu do věčnosti pro případ, že ho Pán k Sobě povolá. A tak o 4. hod. odpolední za hlaholu dómských zvonnů nesl nejdp. kapitolní děkan hr. Adam Potulický, provázen věrnou metropolitní kapitolou a sborem vikářským, profesory bohosloví, farním a ostatním duchovenstvem, držícím hořící svíce, jakž i bohoslovci doprovázenými jejich představenými, velebnou svátost z dómu do arcibiskupské residence, kdež se příbuzní J. Em., domácí kněží, úřednictvo a služebnictvo shromáždili. Věrná metropolitní kapitola s duchovenstvem stanula v audienční síni, zatím co kapitolní děkan se zpovědníkem Jeho Eminence ndp. kardinála P. Hubertem Ettlem a domácím duchovenstvem, vešel dále k nemocnému arcipastýři. — Hlubokým dojmem působila slavnost tato, kterou J. E. na dobrý příklad sobě svěřenému duchovenstvu a lidu věřícímu živou víru osvědčila. Nezůstalo nezaroseno žádné oko, když předčítán byl předepsaný odpros Jeho Em.: »Promiňte mi, v čem jsem pochybil! Odpusťte mi, jestliže jsem koho urazil! Modlete se k Bohu Všemohoucímu za duši mou! Stůjte při sv. církvi, ujímejte se vdov a sirotek! Kdyby mě Pán Bůh povolal, vyproste si za nástupce mého pastýře dobrého, jenž by stáde sobě svěřené lépe pásal, než mně se podařilo«. — Jsme jisti, že celá Morava vroucně modlí se za milovaného arcipastýře, aby znova okrál a dále vedl stáde svoje svěřené k blahu církve a vlasti. Dle došlých zpráv daří se Jeho Eminenci od té doby mnohem lépe.

Panující kníže Liechtenstein, daleko široko známý pro svoji šlechtynost, lidumilnost a všestrannou dobročinnost, slavil 5. října své 75. narozeniny. I Sv. Hostýn jemu blahopřál jakožto svému velikému příznivci a dobrodinci. Ku prosbě P. superiora přivolil totiž, aby v šamotové továrně rakov-

nické, která jest jeho majetkem a kde hotoví se dle kartonů M. Köhlera obrazy nové křížové cesty v porculánové mosaice, učiněna byla úhrnná sleva 7.500 K, tak že náklad na každý obraz jest o 625 K menší. Knížecí opravdu dar, který umožní rychlejší dekonání křížové cesty, na níž se pracuje již celých 15 let. Korunovaná Královna svatohostýnská, račiž přehojně zde i na věčnosti odměnit Jeho Jasnosti vše, co za dlouhého panování svého vykonal ku oslavě Boží, blahu lidstva i pro rozkvět církevního umění. Ctitelé Matičky svatohost., pomodlete se za šlechtyného knížecího dárce!

○—○ Dary. ○—○

Na bronzovou sochu B. Srdce Páně darovali: Amalie Jurečková z Předměstí u Přerova 1000 K, Frant. Štávová 3 K, nej. 60 h, Jos. Kolář z V. Ořechova 1 K, Jos. Slovák z Březúvek 1 K, Jos. Orlický z Vysoké 1 K, Marie Perníčka 1.30 K, M. Rusková 1 K, nej. z Chropíně 10 K, Anežka Široká 4 K, nej. 1 K, nej. z Pavlovic 10 K, z Dol. Bojanovic 1.40 K, raněný voják Rudolf Našel z Příluk 30 h, rodina Krumpalová z Příluk 10 K, nej. 1 K, nej. z Malhotic 11 K, nej. z Chvalovic 5 K, nej. z Prostějova 3 K, z Vaňovic Haramír Josef 4 K, Haramírova Fr. 2 K, Máčala Fab. 2 K, A. Zapletalová 40 h, manželé Kunratovi 2 K, Alois Vaculík z Kvasic 10 K, rodina Vymětalova z Ratotína dukát, Fr. Brázdilová za návrat manžela 10 K, nej. z Těšic 2 K, nej. z Poruby 2 K, Horáková z Napajedel 10 K, nj. ze Smržic 1 K, ze Studence 1 K, z Vejšovic 2 K, z Troubek 1 K, z Polic 4 K, 1 K, Fr. Zahradkova z Raclavic 2 K, Kristina Pekárková 1 K, nej. z Roštění 2 K, rodina Kytlicova 2 K, Fr. Kolíková ze Staré Vsi 2 K, nej. z Nivnice 1 K, Anna Kratochvilová z Troubek 5 K, rodina Mclčíková z Všechovic 2 K, Adéla Zdráhalová z Lipníka 1 K, nej. z Nahošovic 5 K, nej. z Tučap 10 K, nej. rodina z Tučina 4 K, nej. 5 K, Ignác Zavřel, farář v Přerově 10 K, Marie Obdržálková 2 K, Karolina Procházková 2 K, Fr. Šterova 2 K, nej. 2 K, nej. z Troubek 5 K, nej. 10 K, nej. z Pravčic 1 K, Ant. Zaban 1 K, rodina Dvořáková z Kanovska 10 K, Anežka Bílá ze Střítěže 10 K, nej. rodina z Horní Vsi z vděčnosti 10 K, rodina Malantova z Blazic 2 K, nej. z Nákla 10 K, Zdražilová z Kralic 4 K, Anna Susedíková z V. Klobouk 5 K, rodina D. z Kudlovic 3 K, nej. 1 K, Fr. Andresová z Otonovic 20 K, nej. z Loukova 2 K, manželé Drdovi ze Zubří 5 K, nej. z Přílep 2.20 K, nej. ze Střebětic 4 K, manželé z Něčic 8 K, z Biškovic 6 K, nej. ze Sptynova 1 K, P. Frant. Bubílek, farář v. v. v Bystřici p. H. 5 K, Ant. Bilíkova za zajatého manžela z Boršic 50 K, nej. z Dědkovic 10 K, N. Brázdil ze Zahnašovic 4 K, Marie Wolská z M. Ostravy 2 K, Fr. Hlaváčková 2 K, Hermína Skopalová z Bezuchova 1 K, Volfova Marie 1 K, rodina Sedláčková 2 K, Anna Frydrychova ze Žalkovic 2 K, Val. Fabík z Kladrub

1 K, Ant. Vymětalíková ze Soběchleb 50 h, Marcell Daranszky, Poroszká, Uhry 3 K, Msgr. Rafael Kozák, správce pol. super. z Vídně 100 K, Jan Kolomazník, farář v Dubanech 20 K, P. Alois Škrabal, spirituál v Přerově 10,20 K, Karel Loveček z Val. Klobouk 3 K, Jos. Zháněl, studující v Komíně u Brna 10 K, Marie Hapalová z Stříteže 1 K, Hedv. Kubíčková z Biskupic 2 K, Cec. Bendeva z Komárova 2,10 K, Ludmila Turečková z Chomče 3 K, nej. z Brušperka 3 K, nej. z Velké u Hranic 10 K, F. S. z Náměště 20 K, manželé Sedláčkovi z Havřic 10 K, Dp. Lázeňský, farář z Křenovic 7 K, nej. z farnosti trštické 6 K, děvčata ze Žeranovic 2 K, důst. kollej Salvatoriánů ve Vel. Meziříčí 5 K, nej. 1 K, nej. 40 h, Karel Loveček, Val. Klobouky 3 K, Žofie Gottwaldová, Brno 5 K, Ad. Postlopilová, Brno 10 K.

Křížová cesta: Marie Šestáková z Derfle 3 K, Fr. Kolofíková z Drslavic 2 K, Jan Koniček z Vlčnova 1 K, nej. z Uh. Hradiště 2 K, nej. z farnosti Dobroměřické 8 K, nej. z Drysic 30 K, nej. 2 K, Vinc. Zavadil z V. Týnce 2 K, Vilemína Vykydalová z Bilan 10 K, nej. z Oseka 4 K, Fr. Šťávoval 1 K, Marie Škarpová 2 K, Terezie Škarpová 2 K, nej. 4 K, Jos. Svera z Lipové 2 K, J. Koplík 60 h, nej. z Pavlovic 5 K, nej. 4 K, Ant. Franková z Holubic 2 K, nej. z Prostějova 3 K, Ant. Sekaninová 4 K, Alois Vaculík z Kvasic 10 K, nej. z Těšic 50 K, rodina Vymětalíková z Radotína 2 K, N. Brázdil ze Zahnašovic 3 K, Msgr. Rafael Kozák z Vídně 100 K, nej. z Polehradic 2 K, z Horněmčí A. Milošova, M. Uherkova a Malíkova po 40 h, A. Hýblova z Jestřábí 20 h, dp. Jakl 20 K, nej. dp. pol. kurát 50 K, Vlasta Holová z Mor. Ostravy 100 K, Anežka Holová z Mor. Ostravy 100 K, Milada Tlapáková 40 K, Anna Ottová z Nedakonice 100 K, Josef a Marie Hudkovi a syn z Drahotuš 200 K, M. Bradíková ze Žalkovic 5 K, nej. z Urbanova 60 K. — Manželé Josef a Terezie Klabalovi věnovali 1100 K na obraz IX. zastavení (Kristus Pán po třetí padá pod křížem). František a Rosalie Zmeškalovi z Lipové u Bystřice p. H. věnovali 1100 K na obraz VI. zastavení (sv. Veronika podává roušku Kristu Pánu), na památka v boji padlého 4. května t. r. Josefa Severy. — Oba tyto obrazy jsou již v kaplích zasazeny. — Štědrým dárcům všem vděčně »Pán Bůh zaplať a milá Matička Boží!«

Korunovační slavnosti: Ludmila Šimová z Krásna 2 K.

Schodiště: Msgr. Rafael Kozák z Vídně jeden schod (150 K), Aloisie Kratochvílová z Celovce jeden schod (150 K).

Pomník Omladiny: Mariana Segetova, Vlčnov u St. Jičína 2 K, Marie Nekarová 1 K, Anež. Hradilová z Oseka 1 K, Veronika Janečková z Břeclavy 50 h, M. Valtrová z Lednice 50 h, J. Janků, Včelasy

2 K, Antonie rukopis čitelnější 50 h, Chládek Jos., Podbřezice 1,50 K, Frant. Ministr, Hrádek 2 K, Jan Ministr, Nevšová 2 K, Alois Zintler Olbramice 2 K, Bož. Smekavova Prostějov 1 K, ??? Pavlíková z Poruby 4 K, Franti. Dobiáš, Znorovy u Veselí 1 K, Ignác Kuchař z Ořechova 5 K, Josef Novák ze Zámrska 10 K, Jan Ryšavý z Tikovic 10 K, Frant. Skýpal z Kladorub 1 K, Kučera Jan, Josefov 2 K, Ant. Hrabal z Čechovic 1 K, Od poutníků z Morav. Žižkova u Břeclavy 9,20 K, Alois Jakubec ze Sovadin 1 K, Jan Vrána z Francovy Lhoty 2 K, Marie Trochová 1 K, Kat. Valášková z V. Blatnice 1 K, Fr. Lažova z Vídně 1 K, Marie Seloucká z Vídně 1 K, Anežka Školoudíková z Pavlovic 2 K, nej. z Chvalkovice 5 K, Barb. Měráková za zemř. bratra 2 K, Fr. Štěpáníková z Hradiska 1 K, z Vlčnova Cahel Fr. 20 K, Pavelka Jan 20 K, nej. 20 h, nej. z farnosti Dobroměřické 2 K, Ver. Zanášková z Kostelce 4 K, Ant. Zobaň 1 K, z Křenovic 1 K, skupina z Boršic 11 K, Anna Smělíková za zemř. muže Tomáše 2 K, rodina Uhýrková za zemř. Řehoře Uhýrka 10 K, Ver. Zanášková z Kostelce 10 K, nej. z Nákla 10 K, za padlého Ant. Ota 2 K, za zemř. Lukáše Vaculíka 2 K, Josef Panárek ze Zlechova 2 K, Marie Bilíková na památku syna Al. Bilíka z Příkazu 50 K, Václav a Ludmila z Vídně 2 K, A. K. ze Znojma 1 K, Jos. Zelina z Miškovic za zemř. Františka 5 K, C. Doležalova 40 h, za Jak. Lejska a za Fr. Lejska z Veteřova 2 K, Jiří Hloupý 40 h, Jos. Vykydal z Bilan 10 K, Karel Terych 60 h, z Kvasic Frant. Daňkova 5 K, Vinc. Lysáková 5 K, za padlého vojína Al. Smahěla, Kunovice u Louček 25 K. Dvě čtenářky Hlasů z Uh. Brodu 8 K, za časopis »Omladina 1 K, Albín Kužela, rol. syn z Hor. Moštěnice u Přerova od skupin přerovských 300 K.

* * *

Pláštík na ciborium darovala Marie Váňová, cvičná učitelka na ústavě učitelek v Brně. Vyšivancu pokrývku na oltář sl. Marie Lyskové z Místku.

Děkují: Panně Marii svatoh. a ctih. P. Martinovi Středovi Veronika Sovova z Brna za uzdravení z těžké nemoci, Panně Marii svatoh., sv. Josefu, sv. Antonínu, sv. Janu Nepom., sv. Judu Tadeášovi za vysvobození z velké tísně Fr. B. z O.; božskému Srdci Páně, P. Marii svatoh. za vyslyšení prosby v jisté záležitosti čtenářka Hlasů; P. Marii svatoh., sv. Josefu, sv. Antonínu za vyslyšení prosby nejmenovaná z farnosti Holešovské; Panně Marii za ochranu Fr. V. Př.; P. Marii svat. za vyslyšení mnohých proseb, za ochranu v mnoha případech a za posilu v trpělivosti čtenářka Hlasů z Náměště (dítka její prosí za návrat tatínka); Gisela Vybiřalova z Holešova za vyslyšení (poslala 4 svíce).

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

▼ Z bojiště na Sv. Hostýn. ▼

Ku 8. září.

29. srpna 1915.

Drazí přátelé!

Přijmete od nás Moravanů, od břehů Adrie srdečný pozdrav. Zároveň vyslovuji srdečný dík za zasílání časopisu »Naše Omladina« a »Našinec«. Též knížečka nám zasláná »Vojínův přítel«, těší se velké oblibě. Jde z ruky do ruky, každý by ji chtěl mít. Když nám přijde časopis, tu všichni se kupí dohromady, chtějí vědět, co nového v kraji a co naši dělají v Rusku. Byl bych zaslal dříve nějakou zprávu, ale nebylo možno. Za jedno nebylo času a za druhé nebylo ani lístků polních. Milení! Jste shromáždění dnes na posvátné hoře svatohostýnské, kam i já a mnozí z nás rádi jsme putovali, ale letos nám není možno súčastnit se s Vámi velké slavnosti, neboť dálná krajina nás dělí od sebe. Když nemůžeme my, tak aspoň Vy, drazí přátelé, prostě Matku Boží by jako druhdy, naší Moravěnku ochránila od svěřepých Tatarů, tak také nyní, by držela ochranou ruku svou nad naší říší rakouskou a sprostila ji všech mocných nepřátel. O kéž Vaše vysílané prosby k nebesům jsou vyslyšeny a my zase brzy na posvátné hoře zapějeme s Vámi slavné »Te Deum«. Za moravské landšturmáky: desátník Florián Mart. a Cholasta Pavel.

P. B. P. J. K.

Matičko svatohostýnská! Přijmi nejsrdečnější pozdrav a milou vzpomínku od Tvých ctitelů. Jelikož Tě nemůžeme osobně přijít poctit, zasíláme Ti tuto prostičkou prosbu, bys nás chránila ode všeho zlého, i v těch nejhorších cestách a zkouškách, které jsou nám souzeny. Ó Matičko svatohostýnská, o-roduj za nás u Syna svého, chraň nás ode všeho zlého! Také zasíláme srdečný pozdrav na duchovní úřad svatohostýnský, aby se za nás modlili společně s přítomnými poutníky, zač Vás srdečně prosíme. Dá-li nám Bůh dočkat, přijdeme sami osobně Matičce Boží poděkovat. Se vši úctou se znamenáme vojíni od 25. Reg. Landšturmu. S Bohem, na šťastnou shledanou!

Alpy 23. srpna 1915.

Přijmete především ode mně nejsrdečnější pozdrav a vřelý dík za miloučký lístek s korunkami. Jsem dosud díky milostivému Bohu zdrav. Před 3 dny sněžilo a od toho času zuří mrazivá »bora«. Ital v malomocném vzteku a za velikých ztrát již téměř celý týden na nás útočí. U naší baterie jeden z nejvěrnějších mých přátel — rodem Slezan — byl zabit. Ještě jednou, a všechny ct. spolučeny srdečně zdraví ctitel svatohostýnský A. Š.

Lince 23. srpna 1915.

Můj nejsrdečnější dík za laskavou Vaší vzpomínku! Jsem vždy velmi potěšen zprávami Vašími se Sv. Hostýna, neboť moje srdce takofka zůstalo tam u trůnu naší svatohostýnské Matičky. Kéž by již nám se navrátil kýžený mír!

Pozdravujte za mne tam na milém Hostýnku tu korunovanou Královnu nebes a prosím o laskavé vzpomínky ve Vašich modlitbách. S Bohem! Váš J. Sch.

V Haliči 15. srpna.

Zasílám vám a všem důstojným Pánům na Sv. Hostýně nejsrdečnější pozdrav z bojiště. Vzpomínka na Vás, působí na mně nesmírně, obzvláště v dnešní den, na slavnost naší Matičky Nanebevzaté. Dnes je na bojišti jem tělo moje a duch můj pojí se s těmi tisíci u trůnu Pomocnice naší. Jsem zdrav, chvála Pánu Bohu, a už druhý rok s pomocí Boží a pod ochranou Panny Marie jsem na bojišti. Osměluji se Vás prosit o nějakou duchovní knížku, nebo nějaké čtení z Hlasů svatohostýnských. Bude mně to velmi milé. S pozdravem všem, zůstávám Váš věrný přítel Josef Onderka, dělostřelec, ze Lhoty Podhr. Na shledanou!

Válečné jubileum 14. pluku zeměbr.

Vojín nám píše na Sv. Hostýn: Dne 26. srpna 1914 přišel náš moravský zeměbr. pluk č. 14 poprvé do ohně u Zamošče v ruském Polsku. V úpomínku na tento památný den konala se dne 26. srpna 1915 o 9. hod. dopol. na voj. cvičišti v Hallu v Tyrolích polní mše sv.; nato měl polní kurát Msgr. Engel, český a německý proslov, jímž nás vybízeli, abychom obnovili přísahu věrnosti Bohu, císaři a vlasti. Mše sv. súčastnila se celá garnisona a byli též přítomni četní vojíni, kteří právě tento křest ohněm prožili.

Dopis ženy vojínovy.

Rozpomeň se, ó nejsvětější, blahoslavená Panno Maria, že nikdy nebylo slýcháno, že bys někoho opustila, kdo se k Tobě utíkal, Tebe o pomoc a ochranu vyzval. Také já, ó nejsvětější Panno a Matko naše milá, Tebe o pomoc a ochranu prosím pro mého milého muže, který má teď jít již brzy do války, abys mu byla přítomna vždy po boku a držela nad ním svou mateřskou ruku. Neopouštěj ho, Panenko Maria, buď mu dobrou matkou, a vrať mně jej brzy zdravého domů, do náručí mého a dítek našich, které on tak velice má rád. Slituj se nad naší drahou vlastí a vypros nám již kýžený pokoj. Vrať ženám muže, matkám syny a dětem otce živitele! Ó nejsvětější Panno Maria svatohostýnská, Tys zachránila Moravu od divých Tatarů a za to vděčný lid moravský Tě nazývá Vítěznou Ochranou svou. Pomoz a zachraň také nyní nás a budeme Tě ctít, a také potomky své lásce k Tobě učiti. Od-vrať válku, mor a hlad a drahotu, a usmíř milého Boha, který je rozhněván pro ne-

pravosti naše. Také Ti, nejsvětější Panno, děkuji za milost, kterou mně dosud prokázala a prosím Tě, aby to jen ke chvále Boží a také Tvé již vždycky trvalo. A vrátí-li se můj muž zdrav, slibuji Ti, bude-li nám to jen trochu možné, že Tě přijdeme na Svatý Hostýn navštívit a Tobě, naše milá Matko, poděkovat za jeho záchranu. Tak zůstávej zdráva, Matičko naše, a buď s Bohem! Na brzké shledání!
T. M. ž. T. A.

Lisárna redakce.

Dědictví Svatojanské vydalo za rok 1915 jako podíl:

Soustavná katolická věrouka pro lid. Napsal P. Frant. Žák T. J. Díl první. O pravé víře. O církvi. O podání a písmě. O Bohu jednom v Trojici. Podíl údů Dědictví Svatojanského na rok 1915, čís. 1. Cena 6 K.

Dědův odkaz. Kniha pro dospívající jinohy. Napsal K. Balík. Podíl údů Dědictví Svatojanského na r. 1915, č. 2. Cena 1⁶⁰ K.

Paměti Františka J. Vaváka, souseda a rychtáře Milčického z let 1770—1816. Vydává Jindřich Skopec. Kniha třetí (rok 1791—1801). Část 1. (1791—1794.) Podíl údů Dědictví Svatojanského na rok 1915, č. 3. Cena 2⁵⁰ K.

Tyto knihy byly od Ředitelství »Dědictví sv. Jana Nep.« našemu časopisu k posouzení a doporučení zaslány. Nemůžeme než doporučiti našim čtenářům zmíněné knihy k pilnému čtení. Jsou vesměs jako 130 předcházejících podíl. knih poučné, vzdělávající a zábavné. Kdo z našich čtenářů ještě není údem »Dědictví Svatojanského«, nechť se přihlásí u »Ředitelství Svatojanského v Praze IV. Hradčany«, Vklad za člena třetí třídy obnáší jednou pro vždy 20 K. Kdo je od založení toho Dědictví údem, má už 130 knih. Tedy za málo peněz mnoho knih a to dobrých a doporučení hodných. Úhrnem zapláno jest 31.929 žijících a zemřelých členů. Členové kněžského stavu, a těch je mnoho, slouží v oktávě sv. Jana Nep. mši svatou za živé a zemřelé členy Dědictví. Kromě toho slouží ředitel Dědictví u hrobu sv. Jana Nep. v Praze dne 15. května v 8 hodin slavně zpívané rekviem za všechny v Pánu zesnulé členy. Kdo by chtěl přistoupiti k tomuto Dědictví, nechť na zmíněnou adresu zřetelně zašle své jméno a příjmení, pak oznámí svou osadu farní a diecési, s obnosem 20 K.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží trůny, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jilská ulice čís. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákrasy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k zhlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvíceji.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkově krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figuralní. — Hotoví *pravou vláskou mosaiku* kaménkovou pro fačady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. Zbořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů, jakož i polovoskové a stearinové

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Za redakci zodpovídá **David Kubíček**, emer. děkan v Kroměžizi.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slovák v Kroměžizi.

HLASY SVATOHOSTŮNSKÉ

MĚSÍČNÍK PRO LID

S povolením nejvyš. kníže-arcib. konsistoře v Olomouci a řehol. představených vydávají Otcové Tovaryštva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. — Vychází počátkem každého měsíce. — Celoroční předplatné K 1.50. — V Americe 0.49 dol. — V Německu M 1.50. — Administrace na Sv. Hostýně n. Rostkovicích

OBSAH: Cisařský rada Jan Nep. Harna, dlouholetý hospodář Matice Svatohostýnské †. — Báseň. — Vánoční vzpomínky. — Sv. Hostýn ve válečném roku 1915. — Tajemství starého obrazu Panny Marie svatohostýnské (dokončení). — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z bojiště na Sv. Hostýna.

VYOBRAZENÍ: † Cis. rada Jan Nep. Harna. — První snímek na Sv. Hostýně na sv. Martina (11. listopadu) 1915. — Průvod s Nejsv. Svátostí Oltářní na Sv. Hostýně. (Začátek průvodu. - Panny v průvodu. - Muži v průvodu. - Ženy v průvodu.)

Důležitá upozornění

Brzy dokončíme XI. ročník našich Hlasů. Jelikož trvání i rozkvět každého časopisu závisí na hojném počtu správně předplácějících odběratelů, prosíme co nejsnažněji všechny dosavadní odběratele, přispívatele a příznivce, aby »Hlasům svatohostýnským« i příště zůstali věrni a získali hojně odběratelů nových. Nejlépe, když osobně na Hlasy upozorní tím, že jim své zapůjčí. Noví odběratelé račtež své správné adresy (s poslední poštou) oznámiti, pokud možno, během listopadu, abychom dle toho mohli stanovit počet výtisků pro příští ročník. Královna svatohostýnská račíž sama nejhojněji odměnití všem, kdož šíří zájem o časopis, věnovaný její oslavě a účtě a zvelebení Sv. Hostýna.

Vydavatelstvo přičiní se ze všech sil, aby Hlasy i nadále byly zásobeny zajímavými články obsahu ponejvíce svatohostýnského jakož i časovými obrázky z naší sv. hory a výjevů hostýnských.

Ačkoli výdaje za válečné doby značně se zvětšily zvýšením ceny papíru a sazby a tím, že jsme se postarali, aby úprava Hlasů v každé příčině byla úhlednější (hladký papír, bezvadné ilustrace), nezvýšili jsme předplatné, které i příštím rokem bude 1 K 50 hal. Na 10 výtisků jeden zdarma.

Aby se zmatkům předešlo, prosíme snažně, by předplatné zasíláno bylo složenkou: »Hlasy svatohostýnské« číslo 97.129, která do prvního čísla příštího ročníku bude vložena. Stává se totiž, že mnozí zasílají předplatné na »Hlasy svatohostýnské« jinými složenkami (na příkl. Matice svatohostýnské, Apoštolátu atd.), čímž se administrativní práce a účtování velice stěžuje a snadno se přihází, že pak upomínán bývá, kdo sice předplatil, ale nikoli složenkou Hlasů. Tak vznikají druhdy nepříjemnosti, nemilé vydavatelstvu i odběratelům, kterým snadno lze se vyhnouti, bude-li dbáno našeho pokynu. — Příspěvky na jiné účely (mše sv., sochu B. Srdce Páně, křížovou cestu, elektrické osvětlení Sv. Hostýna a podobné) jakož i předplatné z Ameriky nejlépe zasílati poštovní poukázkou.

Všechny zásilky, vrácené výtisky a dotazy, týkající se redakce a administrace, jakož i reklamace, budtež posílány přímo na Sv. Hostýn a nikoli do Kroměříže, kde vdp. děkan Kubiček je toliko zodpovědným redaktorem a nikoli pořadatelem a vydavatelem Hlasů svatohostýnských. —

Neobdrží-li někdo číslo do 15. dne v měsíci, nechť lístkem ohlásí na Sv. Hostýn a připiše na adresu: Reklamace. Na takové lístky netřeba pak lepiti žádné poštovní známky.

Při změně adresy budiž vždy udána i adresa stará, která má býti pozměněna, a prosíme aby taková změna vždy aspoň do 15. byla oznámena, poněvadž adresy třeba závčas upravit, aby nové číslo vždy začátkem následujícího měsíce mohlo býti rozesíláno.

Kdo podrží první číslo stává se odběratelem a má povinnost zaslati předplatné. Kdo nemíní odebírat, prosíme, aby zaslání číslo s poznámkou »nepřijímá« ihned vrátil, a nikoli teprve snad za měsíc, jak se někdy děje, anebo i později.

Prosíme též snažně, aby ti, kdož podrželi si slavnostní spis »Papežská korunovace« a dosud nezaplatili, laskavě tak učinili; lze obdržeti za sníženou cenu 2 K 50 h franko.

HLASY SVATOHOSTYNSKÉ

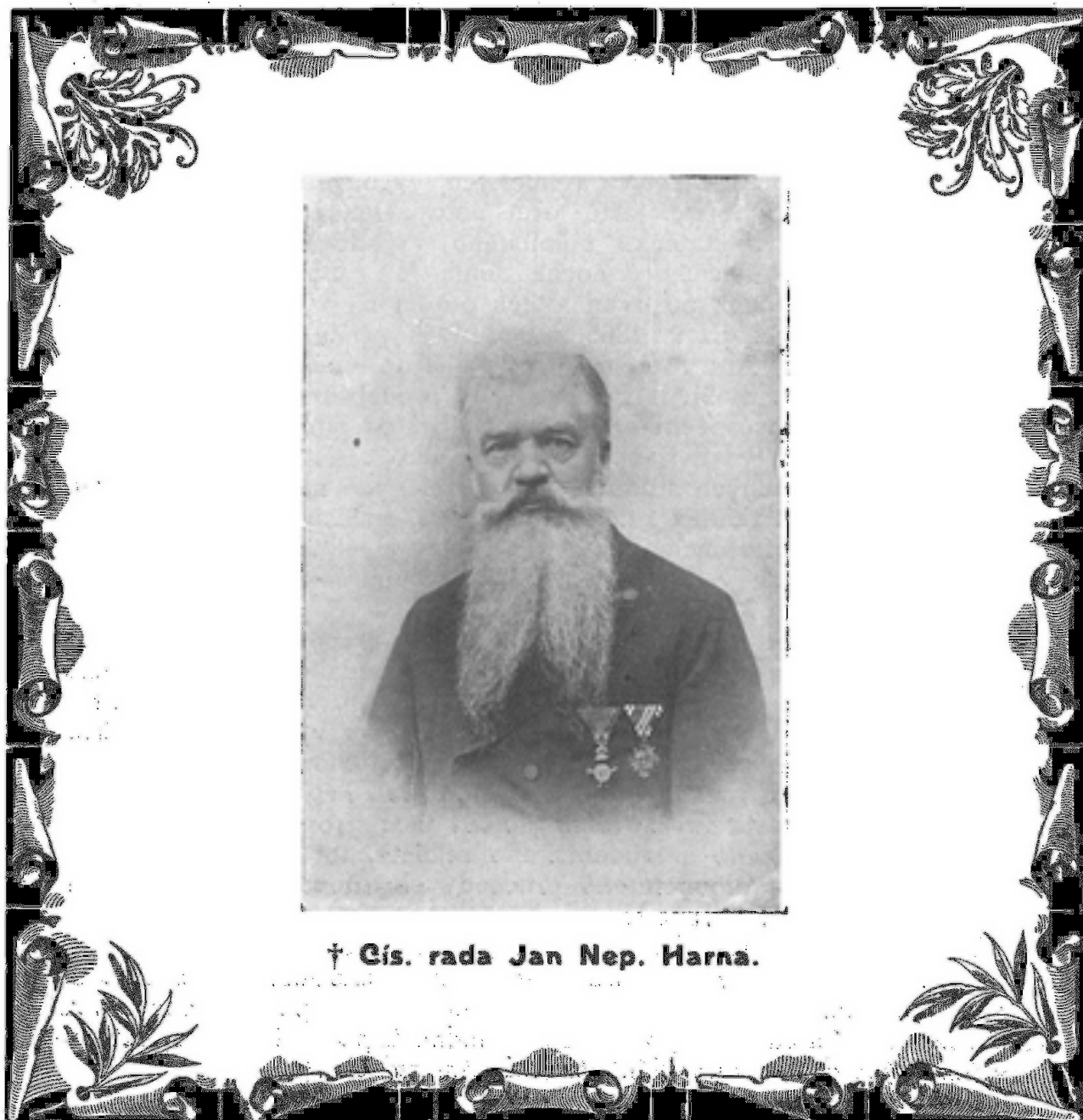

Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Svatém Hostýně na Moravě.
Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. — Vychází počátkem každého měsíce.

Číslo 12.

Prosinec 1915.

Ročník XL.

† Cis. rada Jan Nep. Harna.

Císařský rada Jan Nep. Harna, dlouholetý hospodář Matice svatohostýnské †.

Nedávno když jsme se rozepisovali o nových rovech svatohostýnských (J. Em. bar. Arn. Laudona, vdp. cos. P. Frant. Perútky, P. Leop. Polda sup. T. J. a vdp. děk. Frant. Kremla), nenadáli jsme se, že ještě letos nastane opět bolestná povinnost, věnovati v našich Hlasech vzpomínku jednomu z nejzasloužilejších a nejobětavějších zvelebitelů Sv. Hostýna, jakým byl dlouholetý hospodář Matice svatoh., zvěčnělý p. c. r. Jan N. Harna. Je ovšem pravda, že dlouhá a povážlivá choroba, která se vyvinula z nepatrného na pohled úrazu, trapnými předtuchami svírala ctitele jeho všechny, přece však doufalo se všeobecně, že pevný organismus nebožtíkův šťastně ji zdolá, — ale podlehl přece. Modlili jsme se vroucně za jeho uzdravení u milostného trůnu jím tolik uctívané Královny svatohostýnské, nyní však nezbývá, než modliti se za pokoj jeho duše a, jak vděčnost káže, vzpomenouti jeho velezasloužilého života a oceniti spravedlivě zásluhy, aby památka jeho potrvála v dějinách Sv. Hostýna k příkladu a povzbuzení všem příštím horlitelům pro Sv. Hostýn.**)

Jan Nep. Harna narodil se dne 4. září 1846 v Suchonicích v bývalém kraji olomouckém z rodičů rolnických, vychován v Zámeštní Lhotě ve farnosti Penčické máje ještě osm sourozenců, jichžto zaopatření a výchova z malého statečku rolnického vyžadovala velikých obětí starostlivých rodičů. Dospěv v hochu Jeník Harna dán do německé hlavní školy v Olomouci, po dvou letech potom na vyšší německé gymnasium tamtéž, kteréž již r. 1865 z hmotných příčin byl nucen opustit a vstoupil do lékárny Ant. Meissnera a později do lékárny Moř. šl. z Gerhauserů v Olomouci. Složiv 11. února 1868 předepsanou zkoušku lékárnickou s výborným prospěchem, zaměstnán byl od podzimu r. 1869 v lékárně Bedř. Sandera ve Svitavách a po té jako asistent ve vídeňských lékárnách. Po vykonaných studiích farmaceutických na universitě vídeňské Harna prohlášen tamtéž 14. července 1871 magistrem farmacie.

Jako magister farmacie sloužil po 10 let v lékárně Dra. Jos. Ehrmanna ve XX. okrese ve Vídni. R. 1883 zakoupil lékárnu v Kroměříži, jednu z nejstarších na Moravě, zřízenou již r. 1568.

Již za působení svého ve Vídni byl čilým pracovníkem ve stavovských otázkách lékárnických a zároveň členem redakce odborného listu »Pharm. Rundschau« (Lékařnický Obzor), vydávaného v Litoměřicích Phm. Mg. Winterem. Od r. 1887 až 1902 členem obecního výboru v Kroměříži, po 10 let též členem obecní rady tohoto královského města samosprávného, jehož zájmům a rozkvětu dle sil napomáhal. Zřízení městského vodovodu, okrášení města vysazováním mnoha tisíc stromů v obvodu městském, zařízení školského a studentského rejdiště, toť nemalou zásluhou městského radního a dlouholetého předsedy okrašlovacího a zalesňovacího spolku v Kroměříži, Jana Harny.

Také lékárnické gremium olomoucké, pozůstávající tehdy ještě z většiny německé, uznalo jeho odborné vědomosti a zkušenosti a zvolilo ho r. 1889 svým spolustarostou s Drem Vojt. Johannym a po jeho odstoupení téhož roku prvním starostou, ve kteréžto hodnosti po celé čtvrt století, ve prospěch svých druhů v povolání lékárnickém byl činným.

*) Viz »Náš Domov« ročník XXIII., č. 1.

Ministerstvo vnitra svolalo r. 1900 za účelem reformy farmacie zvláštní radu odborných znalců do Vídně, při níž i zvěčnělý p. Harna s úspěchem zastupoval olomucké gremium. Když pak roku 1904 jednáno bylo na říšské radě o návrhu zákona lékárnického, pozván i on předsednictvím panské sněmovny k poradám, konaným v subkomitétu zdravotní rady říšské, kterých se tak živě účastnil, že zůstal se zvěčnělým starostou vídeňského lékárnického gremia Drem Ot. Zeidlerem a lékárníkem Karlem Bradym ve stálé permanenci a styku s členy jak zmíněného subkomitétu, tak se členy zdravotního výboru, ve kterém projednáván byl zákon lékárnický, až mu nejvyšší sankce udělena 18. prosince 1906. Neúmorné činnosti těchto zastánců lékárenských a majitelů lékáren se podařilo zabránit, aby stav lékárnický neutrpěl vydáním tohoto zákona žádných škod, a dovedli svou činností i stykem s vlivnými činiteli odvrátiti nejednu pohromu od svého stavu.

Za tyto zásluhy při projednávání lékárnického zákona dostalo se p. Harnovi se strany lékárnických společenstev díků a uznání skvostnou děkovnou adresou a jmenován zároveň čestným členem jak českého, tak i německého všeobecného rakouského spolku lékárnického. Česká společnost lékárnická věnovala jemu mimo to ukončený ročník 1911 svého »Časopisu českého lékárnictva«, a gremium olomucké skvostnou stříbrnou vásu. Také od jednotlivců stavu lékárnického dostalo se mu po schválení zmíněného zákona vřelých přípisů děkových,

R. 1899 uznáno záslužné působení p. Harnovo na veřejnost též správou státní, která jej vyznamenala záslužným křížem s korunou. R. 1904 poctěn byl od sv. Otce záslužným křížem »Pro Ecclesia et Pontifice« (Za církev a papeže), a to zvláště pro jeho zásluhy o Sv. Hostýn, o nichž se ještě zmíníme a pro něž r. 1914 jmenován byl čestným členem Matice svatohostýnské. Roku 1908 byl mu propůjčen v uznání dlouholeté jeho činnosti jako starosty olomuckého gremia lékárnického Nejvyšším rozhodnutím J. cís. a král. Veličenstva titul císařského rady s prominutím poplatků.

Mimo tato vyznamenání dostalo se zvěčnělému poděkovacích dekretů a pochvalných uznání od moravského místodržitelství, zemské a okresní školní rady mezi jinými i za účinné spolupůsobení při zachránění jistého otce a jeho tří dětí od smrti utonutím.

Ministr vnitra povolal r. 1910 cís. radu a lékárníka Jana Harnu jako mimořádného člena do odborného komitétu nejvyšší zdravotní rady pro záležitosti lékárnické, kdež mu byl přidělen poslední dobou referát o reformě studia a výchovy lékárnického dorostu a jmenován i místopředsedou pracovního výboru rakouských gremií a spolků lékárnických ve Vídni.

V olomuckém gremiu lékárnickém jako starosta byl zároveň předsedou zkušební komise při zkouškách aspirantů, nad to i příšežným stálým odborným znalcem v obvodu c. k. krajských soudních stolic v Novém Jičíně, Uh. Hradišti a v Olomouci.

Též literárně byl činným přispívaje do odborných časopisů o stavovských otázkách. Cenné práce z dějin lékárnictví moravského uveřejňoval v listech českých i v německém — »Časopise všeobecného rakouského lékárnického spolku« ve Vídni. Menšími články zvlášť o Sv. Hostýnu a vlasteneckými vzpomínkami přispíval do různých listů pode jménem Jan Suchonský.

A právě pracemi svými a zásluhami o Sv. Hostýn nebožtík císařský rada pojistil sobě trvalou památku v srdcích moravského lidu a jeho vděk upřímný a nehynoucí. Můžeme říci právem, že co v posledních 30 letech

vykonáno pro Sv. Hostýn, co se tam pořídilo nového, co na okrasu posvátné hory a pro pohodlí poutníků podniknuto, na všem měl již od roku 1887 svůj poctivý a začasté lví podíl, a to zvláště jako první a dlouholetý, neúnavně činný hospodář Matice svatohostýnské. Nebylo jedné slavnosti, při níž by nebyl přispěl k oslavě ohňostrojem a účastenstvím v pořadatelstvu. Při zakoupení vrcholu a bočních strání svatohostýnských byl nápomocen i finančně, založiv k tomu cíli jako závdavek 20.000 K, později r. 1896 složil 40.000 K, které na směnku vypůjčil a zaručil cennými papíry jisté olomucké bance; pak když z rodinných důvodů cenné papíry byl nucen vyžádati si zpět, převzal po něm velkomyslně tento závazek J. M. tehdejší světicí biskup olomucký — blahé paměti generální vikář Jan Weinlich.

Stavba hostince r. 1895—96, kdy i v zimě se stavělo, cesty, jich zřízení a úprava (serpentina od sv. Filomenky k vodní kapli, cesta se schody kolem nové kříž. cesty atd.), vysázení 170.000 stromků, zařízení studně, potrubí u vodní kaple, r. 1897 slavnosti císařské, přípravy k nim, uspořádání slavnosti samé a dozor v den návštěvy J. Vel. císaře a krále Františka Josefa I., pořízení císařské pyramidy a jubilejního háje, desky v kostele na památku návštěvy J. Veličenstva a papežského nuncia Belmonte, památných obrazů z r. 1897, přestavba kramářských bud, úprava studní po nehodě jejich znečištění, dláždění kolem kostela, stavba rozhledny, útulny, monumentálního schodiště od vodní kaple ke kostelu, přístavba klášterní budovy, účelná úprava kostelních ochozů pro přenocování poutníků, spárny v hoteli, zařízení hřbitůvka a památné korunovační slavnosti, to vše dělo se za dozoru, účinné výpomoci a neúnavné námahy hospodáře Matice svatohostýnské, cís. rady J. Nep. Harny, který často celé dny v dešti a nepohodě sv. horu obcházel, vyměřoval, dozíral, pokyny dával.

Těžko ovšem málo řádky oceniti vše, co vykonal pro okrasu, povznesení a zvelebení Sv. Hostýna: dílo hotové mluví samo za sebe i za něho výmluvněji, nežli bychom to my dovedli.

Zvěčnělý p. cís. rada byl osobností všeobecně známou a váženou. Poutníci svatohostýnští těšili se zejména o valných hromadách Matice na hospodářské referáty »vousatého pána«, které uměl okořeniti řízným vtípem a přijímal s povděkem i důtky, které činival, když na př. pro pořádek a čistotu na Sv. Hostýně, ochranu stromů atd. spravedlivě horlil. Byl upřímným vlastencem, který se velmi čile účastnil veřejného života a své nevšední schopnosti, síly i zkušenosti věnoval blahu a dobru svých spoluobčanů; byl milujícím a milovaným manželem a otcem, a co hlavního, rozhodným, praktickým katolíkem, který své přesvědčení nezapřel nikdy a dokazoval životem i skutkem. Povahou byl cholerik, přímý, rázný a podnikavý, neobyčejně praktický, v práci neúmorný, houževnatě vytrvalý a nad míru přesný, což ovšem nebývalo vždy po chuti některým lidem. A právě tyto vlastnosti vynucovaly mu bezděky úctu i odpůrců, s nimiž bývalo mu druhdy jednati. Dokladem budiž blahopřejný přípis, kterým jej poctil o letošním jeho padesátiletém jubileu lékárnickém člen nejvyšší zdravotní rady, c. k. vládní rada Sigmund Fried, s nímž bylo se nebožtíkově častěji potýkati, když se jednalo o zájmy lékárnického stavu. Zní takto:

Velevážený pane kollego! Kdo přináleží padesáte let k určitému stavu, ten si toho zaslouží plnou měrou, aby případně byl oslaven a obraz jeho života byl nakreslen. Dovolte mi, abych učinil na paletě flíček. Nikoli však, abych nabral barvy stínové — o to se již postarají tak zvaní »přítelíčkové« — nýbrž abych charakterisoval t. j. abych význačné rysy Vaší povahy nakreslil a tím obrazu vdechnul duši. Takovým význačným rysem Vašeho charakteru jest, že pracujete, nikoli na plano a jen abyste

se zaměstnával, nýbrž opravdově a vážně, že nepřinášíte své náhledy na měkkém polštářičku pěkných frází, nýbrž pevně a jasně je projevujete, avšak při tom uplatňujete důvody proti důvodům, vše ostatní nechávaje stranou. Mělo-li by zase dojít k výměně názorů, pak si přeji ve Vašem táboře nalézt muže, podobné Vám, kteří jsou velikými sice protivníky, nikdy však malichernými nepřátely.

V tomto smyslu blahopřeji Vám ku krásné slavnosti a přeji Vám v nezkalené radosti všech jubileí se dožítí, kolik si jich ještě oslaviti troufáte.

Že zesnulému bylo nejednou zakusiti trpkého nevděku, který ovšem bolet, není nic nového pod sluncem a neumenšilo jistě jeho zásluh.

V létě zajel si ke svým dvěma dcerám a jich rodinám do Zbiroha v Čechách. Při koupání nastoupl na cosí ostrého a poranil se na pravé noze. Rána se zanítila t. zv. snětí (gangraenou). Za hrozných bolestí uchýlil se do Prahy, kde se mu dostalo nejpečlivějšího ošetřování od Milosrdných bratří, kteří se mu snažili co nejlépe odvděčiti za mnohé služby, které jim ochotně prokazoval v řádových záležitostech lékárnických. Tam strádal těžce přes 3 měsíce nezapomínaje ani na lůžku bolesti na zamílovaný Sv. Hostýn. Svědčí o tom dopis, který dne 25. srpna vlastní rukou napsal a pisatelé těchto řádků poslal:

Velmi jsem byl potěšen jak došlou sem pohlednicí, podepsanou vld. Pány, tak obšírným Vaším ct. dopisem. Děkuji vřele Vám a všem. — Pátý týden trpím a trpím nyní hlavně, jak od počátku, nespavostí. Rána na hořejší část nohy se nerozšířila, ale za to zachvátila všechny končetiny pravé nohy. Opatrně se proslýchá, že některé padnou v obětí!! Proto také hojení zdlouhavé. Nejvíce se bojím, že si zde poležím ještě. Horečky jsem neměl, bílkoviny ani cukru není; jsem zachovalý i zde dobře živený, je tedy naděje na uzdravení, ovšem komplikace nejsou vyloučeny. Škoda že počasí tak špatné. Jsem zde vzorně obsluhován, vždyť jsem mnoho dobrého řádu vykonal. Vdp. P. převor, rodák z Vlkoše u Přerova i ostatní páni bratří mne znají. Vdp. P. provinciál schválně přijel mne navštívit a včera dopsal o zprávě, jak se mi vede. Srdce jen aby nesláblo! O j a k m í s c h á z í S v. H o s t ý n!! Snad i bez končetin se tam shledáme, ale kdy? Ty noci!! Ještě že mám rodinu Hoppe zde a Opatrných. Srdečně Vás a celou residenci zdraví V. D. oddaný Jan N. Harna. — Velice potěšil jej obraz P. Marie svatohostýnské, který se Sv. Hostýna mu byl poslán: dal zavěsiti jej nad postelí, pohlížel naň často a přikázal, aby tam zůstal na památku.

Mělo se za to, že operací se zachrání, avšak na vlastní operaci ani nedošlo; snětí rozšířila se na celou nohu a učinila drahému životu konec. Tuše vážné nebezpečí, uspořádal své časné záležitosti, vykonal celoživotní sv. zpověď a přijal svátosti umírajících. V sobotu ráno 23. října vešel mil. bratr do pokoje, chtěje zatopiti. »Je mi dnes hezky, spím ještě trochu, přijďte později« pravil nemocný. Asi za hodinu přišel bratr opět a našel jej již v Pánu: zesnul u věku 69 let.

Převezen byl do Kroměříže a tam pochován ve středu odpoledne 27. října. Obrovská účast ze všech vrstev občanstva na pohřbu svědčila o vážnosti, jaké zesnulý požíval. Pohřbu zúčastnil se: chéf c. k. okresního hejtmanství v Kroměříži Dr. Mentzl, městský výbor se starostou Dr. Bartákem, nejd. kolleg. kapitola, zástupci všech měst. úřadů a korporací, výbor Matice svatohostýnské s kněžími hostýnskými, mnoho lékárníků z okolí, okr. hejtman z Val. Meziříčí p. Procházka, stavitel Otto Zeman z Bystřice p. Host., a mnoho jiných vzácných osobností. Jelikož nejdůst. p. biskup Dr. K. Wisnar, předseda Matice svatohostýnské pro neodkladné práce úřední přijeti nemohl, ač vroucně si přál, vedl pohřební průvod pokladník

Matice svatoh., vdp. kapit. děkan Msgr. Dr. J. Schneider. U hrobu věnoval vdp. probošt Dr. Ant. C. Stojan zvěčnělému hospodáři Matice svatoh., s nímž po tak dlouhou řadu let svorně pracovali pro Sv. Hostýn, vřelou vzpomínku a tklivě rozloučil se se svým milým kolegou vrch. řed. Dr. Stohr, jako zástupce všeob. lékárnického spolku ve Vídni a p. lékárník Knapp z Prostějova, jako zástupce lék. gremia olomuckého.

Sv. Hostýn toužil ovšem po tom vřele, aby velezasloužilému hospodáři a zvelebiteli dostalo se posledního odpočinku na útulném hřbitůvku, o němž před 3 roky tolik pracoval, avšak z ohledů na velev. četnou rodinu v Pánu zesnulého, která si přála jej na blízku mít, bylo třeba zřici se této tužby, a proto odpočívá v rodinné hrobce na staroměstském hřbitově kroměřížském.

Ostatní se rozloučili s Vámi, milý p. cís. rado, u hrobu; strážcové svatohostýnští, jimž Jste býval vždy přítelem a rádcem upřímným a spolupracovníkem nezištným, loučí se s Vámi na vrcholu naší sv. hory s ujištěním, že jméno Vaše ve vděčné paměti potrvá na Sv. Hostýně, s nímž život Váš tak těsně srostl, a u milostného trůnu korunované Královny a Vítězné Ochrany Moravy volají Vám z hloubi duše: Odpočinutí věčné dejž Vám Pán a světlo věčné svítíž Vám ve slávě nebes!

J. N. Skalný.

Dobrá hospodář svou práci skončil.
Usnul v Pánu —. Bolesti již není.
Duše před soudem dlí a Pán volá:
»Vydej počet svého vladaření!«

Anděl šeptá: »Za něj skutky mluví.
Vzpomeň, Pane, Marii ku chvále
hřivnou svou zajistil Hostýn svatý,
zveleboval poutní horu stále.

Viz, jak ladné cesty vzhůru vedou,
libým stínem zalesněných strání,
hleď, jak stavba dole u kapličky
svatý pramen obezřele chrání.

Sečti schodů řadu velkolepou,
která k trůnu královny se zdvihá,
vzpomeň na hřbitůvek v taji lesa,
na rozhlednu, jež se v dáli mihá.

Všude stopy jeho vzácné pile,
proudy potu pracné dílo stálo;
lásky k Matce boží sílu dala.
Starosti měl mnoho, vděku málo.

»Dosti slov«, dí Pán. »Zde skutky mluví
posvěcené láskou k boží Matce.
Sluho věrný, vejdi do života,
kde Maria odměňuje sladce!«

Maria Alfonsa.

Vánoční vzpomínka.

Andělka byla od útlého dětství sirotou, ale byla zbožná a Bůh ji neopustil. Dal ji laskavé a zbožné pěstouny, kteří ji dobře vychovali. Ale když dorostla, odebral se jeden po druhém na věčnost. Teprve po jejich smrti dovedla oceniti dobré srdce a štědrrou ruku milovaných pěstounů. Byla sice zase sirotou, ale mohla se starati již sama o sebe.

Působila již přes rok na venkovské škole jako učitelka. Dokud pěstounové žili, ráda je navštěvovala a s nimi se potěšila. Nyní nemá nikoho, cítí se tak osamělá jako hruška v širém poli. Uvykla si na město, život na vesnici neskýtal žádné pro ni zábavy ani příležitosti k dalšímu vzdě-

lání. Rozhlížeje se kolem sebe, spatřovala prostý lid pracující až do únavy. Měla s ním soucit, ale nedovedla mezi ním žít; nechápala, že tvrdá práce činí venkovany drsnější a hrubší, nedovedla se k nim přiklonit. Tito zase ~~plachost~~ slečny učitelky považovali za lhostejnost a proto si netroufali mizolnou dlaní srdečně stisknouti její jemnou ruku. Jen kdyby na ní bylo znáti, že nikoli pýcha, nýbrž dívčí nesmělost a nezkušenost ji ovládá, byl by jí vesnický lid odhalil své srdce a ukázal, že umí projevit lásku a vděčnost.

A tak žila sama v útulném pokojíčku se srdcem stísněným. Blížily se vánoce; po prve měla je slaviti v tesklivé opuštěnosti. Žádná náruč se jí neotvírala, žádné srdce po ní netoužilo. Přála sice s úsměvem panu řídícímu veselé svátky, hleděla klidně za mladším učitelem, jak odjíždí k rodičům na prázdniny, ale stesku v srdci nemohla se zbaviti.

A když štědrý večer tajemně na vísku se sklonil, bylo srdce její tím smutnější. Nikdo na ní nevzpomínal, nikdo pro ní dárku nechystal a také na důkazy její lásky nikdo nečekal.

Byla zapomenuta od celého světa. Bylo jí úzko. Vyšla ven a sledovala, jak světlo za světlem vyskakuje v oknech tiché víscky, jak domácí zasedají k večeři, cítila jak zvláštní kouzlo lásky vane v rodinách, slyšela v dáli již veselé vánoční koledy.

Na nebi tiše přecházely hvězdy chvějíce se radostným úsměvem z vánočního blaha na zemi.

Anděla však skřížila ruce na prsou a zaplakala: »Ach Bože, jak smutný mám život, jsem stále ještě sirotou, bytostí opuštěnou; aspoň matku, milý Bože, kdybys mi byl ponechal, abych se zahřála na jejím upřímném srdci«. V tom zakmitla se na nebi veliká hvězda padajíc k zemi. »Kam padáš, hvězdo bludičko«, promluvila pro sebe vzrušená Anděla. »Do našeho pozemského údolí zapadáš? Vždyť se ztopíš v moři lidských běd«.

Hvězda zapadla nad Sv. Hostýnem, zapadla tam kde Matka boží bdí jako Ochránkyně nad moravskou zemí.

Tvář dívčina se vyjasnila.

»Ta hvězdička přinesla mi pozdrav s nebe, pozdrav od Matky boží. Jak jsem jen mohla na ni zapomenouti. Vždyť nejsem sirotkem, nejsem opuštěná, mám Matičku přemilou, svatou, věrnou: Půjdu k ní na vánoce.

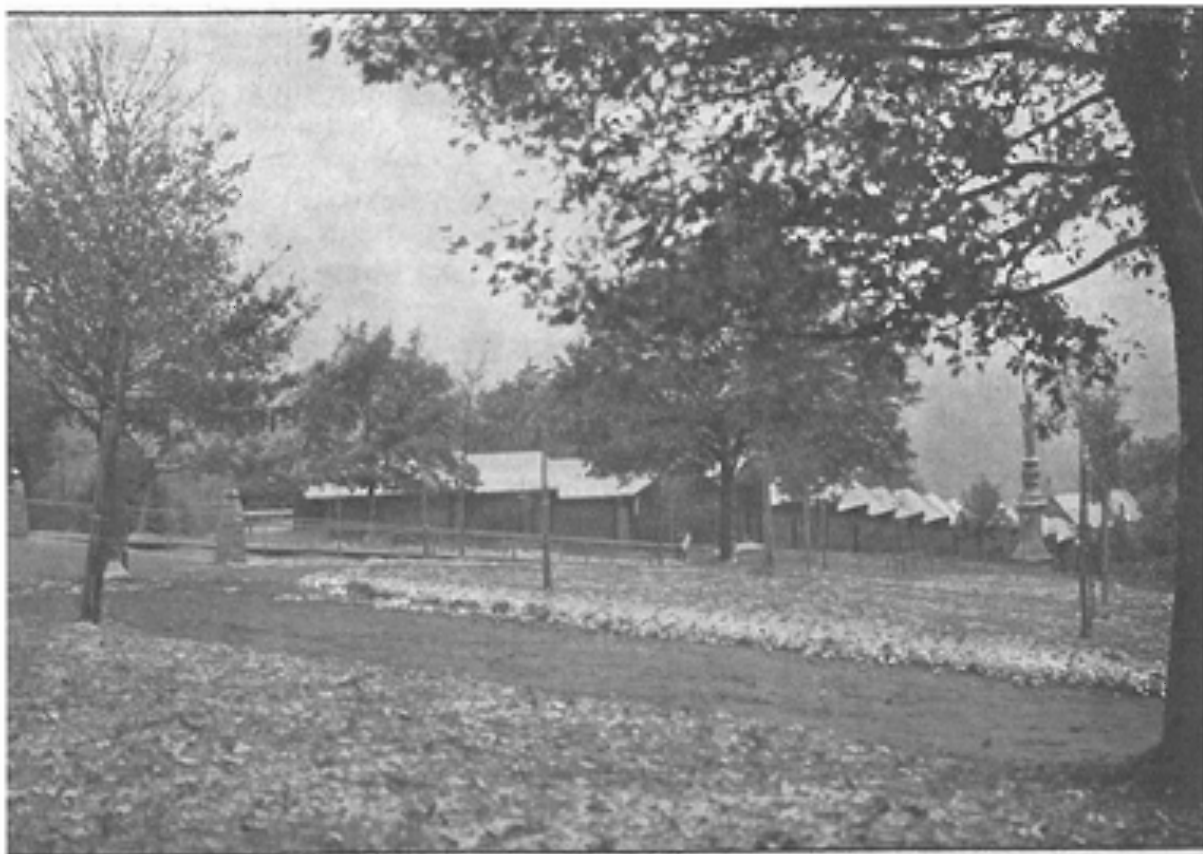
Ani třesutý mráz, ani sněhová závěj mne neodvrátí od mého úmyslu. Vydám se na cestu do svatyně, abych obnovila lásku v srdci ku své Matce duchovní, svatá láska sílí, hřeje a zapuzuje pocit opuštěnosti. Rychle vrátila se do světnice, uchystala se na cestu a zazpívala radostně: Narodil se Kristus Pán, veselme se. Časně ráno na druhý svátek vánoční zazvonily rolničky před školou. Slečna učitelka vstoupila do saní, odjížděje po zasněžené silnici k nádraží a pak tam, kam jí srdce pudilo — na Sv. Hostýn k Matce boží, která rozdává dary milosti a lásky všem, kdož si jich dovedou vážit.

Byl již dávno jasný zimní den když dostala se pod horu. Celý kraj byl zabalen v bílé sváteční roucho, i cesty zaváty padlým sněhem. Svatyně hostynská zdála se býti setkána ze samých vloček sněhových, které boží slunko měnilo v zářivé diamanty.

Ze srdce Anděly letěla na horu jedna touha: Býti u Matky, napojit žíznivé nitro láskou, nasytit lačnické duši milosrdenstvím, aspoň hodinu zapomenout na svět a jeho svízele.

Již zaměřila na horu, aby vykonala zimní pout, když prudká vichřice se pustila v divoký rej. Ostrý vítr jakoby nožem ji chtěl přinutit na zpáteční cestu, jeho hvízdot jakoby se posmíval její námaze, ale touha v duši byla silnější, nežli povětrí. Stanula u lesa, kde bylo klidněji, s dechem uta-

jeným pozorujíc, že má také zima své vzácné krásy. Les dřímá pod hebkou bílou pokrývkou. Mladé stromy s velikými čepci sněhu na hlavách jakoby naslouchaly pohádkám, které jim stařenka Zima pro zábavu vypravovala. Jejich otcové a matky bílým vrcholkem ukazovaly vzhůru, jakoby zimní poutníci povzbuzovaly k vytrvalosti: tam nahoře budeš odškodněna za všechny svízele cesty, tam tě očekává tvoje Matka. Zrychlila kroky až došla k zasněženému schodišti, šla po stopách, jistě že se v mariánské svatyni sešlo dosti ctitelů Matky boží, které ani zima neodstrašovala od putování. A skutečně, slovácké koledy zaznívaly z chrámu, že mile bylo poslouchati. Sotva že zočila mosaikový obraz Královny kněží nad por-

První sníh na Sv. Hostýně na sv. Martina (11. listopadu) 1915.

tálem, poklekla na schodě, do sněhu poklekla, ale vřelým srdcem poslala Ochránkyni Moravy první Zdrávas. Zdálo se jí, že tajemství úcty a lásky kněží k nebeské Panně se chvěje mezi nebem a zemí.

Ale již zahlaholily zvony vánočním radostným zvukem zvouce poutníky na slavnou mši svatou. Vešla do chrámu právě, když započala bohoslužba a koledníci jasným hlasem zanotili veselé zpěvy pastýřské: Nesem vám noviny poslouchejte, z betlémské krajiny, pozor dejte.

Anděla poslouchala a rozjímalá o narození Páně. Svatý Hostýn byl jí Betlémem. Na oltáři spočíval Ježíšek pod způsobou chleba tak chudičký jako v jesličkách, ale právě proto tak milounký a vzácný. Matka boží na něho pohlížela s láskou nevýslovnou a také sv. Josef od pobočního oltáře jako pečlivý pěstoun požíral k Ježíškovi, poutníci a poutnice jako pastýřové ukláněli se jemu a přinášeli dary úcty a lásky a sv. apoštol Jan nad oltářem opakoval slova, o kterých věčně rozjímati lze: Ejhle tak miloval Bůh svět, že Syna svého vydal, aby žádný, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný.

Všechn stesk v srdci Andělčíně roztál jako sníh na slunci, opuštěnost mizela z duše, svatý klid se v nitru rozhostil. Matka boží hleděla jí do srdce, četla prosby její, aby zůstala jí vždycky mátkou v opuštěnosti a kříži, silila ji v utrpení a povolání učitelském ku prospěchu svěřených dětí a předkládala všechny modlitby její Ježíškovi, aby je vyplnil a požehnal.

Srdce vzdychavé, netrpělivé, plačtivé jako by jí vyňala z prsou a dala jí srdce plné křesťanské statečnosti a obětavé lásky.

Svatý Pavel pak jí připomínal na rozloučenou skrze ústa kazatele: Nezapomeň, že chceš být věrnou dcerou Matky boží, proto si povždy zachovej pravou lásku, ta ti přinese požehnání pro celý život. Láska pak trpělivá jest a dobrotivá, láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, není ctižádostivá, nehledá což jejího jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se v pravdě; všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká. Pravá láska nikdy nepomijí, vše na světě přetrvá, až i na věčnost jde za člověkem.

Andělka oživila na vánoční pouti křesťanskou lásku ve svém srdci, oživila vědomí, že Matka boží jest také mátkou její a vrátila se do vesničky s novou silou pro své povolání. Již lépe rozuměla dětem i lidu, mezi nimž žila, každému hleděla prospěti, nikomu neškoditi a tak jí nastával nový rok, plný zásluhy a požehnání.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Sv. Hostýn ve válečném roku 1915.

Když se kdysi pohanští národové vzbouřili proti Jerusalému, a útočili naň jako naráží rozbouřené moře na skálu, neklesali Jerusalemské na mysli, ale důvěřovali v pomoc boží. A nezklamali se. Hospodin jim pomohl a zničil nepřátely. Proto zpívali s nadšením žalm 45, jehož začátek zní: Bůh je naše útočiště a síla, spomocník v souzeních, která nás tuze stihla. Proto se nebojíme, i kdyby se země třásla, a kdyby se hory klátily a řítily se doprostřed moře. Ohromné vlny mořské by ovšem otrásaly i mohutnými skalami, ale Jerusalému by neškodily. Ať hučí a ať se pění jeho vody, ať se třesou hory jeho silou. Příval proudu obveseluje Boží město t. j. Jerusalem zůstává klidným, neboť tam má Bůh svůj příbytek: Svrchovaný posvětil svůj stánek. Bůh je v jeho středu, proto je město bezpečné a nepohne se. (Žalm 45, 1-6.)

Podobně útočil i minulého roku nepřítel blízko moravsko-slezských hranic. Dunění děl jako hukot mořských vln valilo se přes Bezkydy hluboko do nitra Moravy, a šířilo všude strach a hrůzu. Moravané však nezalomyslně. Vědouce, že jako Hospodin v Jerusalémě, tak i Panna Marie na Sv. Hostýně si vyvolila svůj stánek a že již r. 1241 zachránila jejich předky před vpádem Tatarů, utíkali se k ní v této válečné tísní po celý rok 1915 s důvěrou o pomoc. Byly sice hned na začátku války zlomyslně rozšiřovány pověsti, že jsou poutě zakázány, že má být Sv. Hostýn vyhozen do povětří, že jsou tam vojáci; přece touha po pomoci Panny Marie byla mocnější, nežli strach, že by snad poutníky nějaké nebezpečnost stihlo. Již v lednu, v únoru, kdy ještě byla sv. hora pokryta sněhem a

mlhou, přicházeli poutníci daleko čteněji nežli jiná léta se modlit za odvrácení válečných hrůz a za šťastný návrat svých drahých z války. Ale i ženy, kterým mužové na bojišti padli, hledaly u bl. Panny útěchy a síly a našly ji. Pěkný příklad je uveden v minulém čísle, kde chudá dělnice, ovdovělá za války, děkuje Panně Marii, že našla na Sv. Hostýně klid a že byla utvrzena ve sv. víře. To se stalo hned v únoru. A v září přicházejí dvě malé dívky a praví: Velebný pane, jsme sirotci a přišly jsme si na Sv. Hostýn postěžovati. Tatínka nám ve válce nepřátelé zabili, a maminka nám před týdnem umřela«. Která rodina zůstala tohoto roku ušetřena válečné pohromy? Proto letos průvody z jednotlivých obcí bývaly poměrně větší než jiná léta, ač dospělých mládenců bylo mezi poutníky poskrovnu. Když tak velká tíha spočívala na jejich srdcích, snadno lze pochopiti jejich pokornou zbožnost. Se slzami v očích se blížili k hlavnímu oltáři. A s jakou vřecností se modlili před požehnáním Otčenáše za vojáky na bojišti, raněné, zajaté, umírající a padlé!

Kdo slýchal poutníky zpívati mariánskou píseň: »Vzpomeň, ó královno milá«, tomu i chladné srdce se rozehrálo, když s vroucí zbožností cpětovali důvěryplná slova: Ty uslyšíš a vyslyšíš naše prosby zajisté. Poutníci také trpělivě snášeli všechny obtíže pouti; vždyť jejich příbuzní na vojně musili daleko více trpěti, a pak jejich pouť měla obětý ráz: »Chci obětovati tuto zpověď a sv. přijímání za muže, bratra, za syna, za otce ve válce«. Proto také byla letos na Sv. Hostýně hojná žeň. Z počátku tu bylo 5 stálých kněží po svatodušních svátcích přišel na pomoc šestý. Také důstojní pání, kteří přivedli průvody, neb z okolí přišli, s velkou obětavostí pomáhali zpovídat a podávat sv. přijímání. Počet sv. přijímání byl letos tak velký, jako ještě nikdy vůbec: do polovice listopadu obnášel 62.000.

Nemálo k tomu přispěly válečné pobožnosti a průvod s Nejsvětější Svátostí oltářní, které Matice svatohostýnská pořádala na první jarní pouť a na svátek Nanebevzetí Panny Marie a její oktávu. Při válečné pobožnosti 15. srpna byl posvěcen základní kámen II. zastavení nové křížové cesty. Byla to myšlenka organisatora sdružené venkovské omladiny moravské vdp. Dr. Kl. Žúrka. Památná tato pro Sv. Hostýn slavnost vylíčena ve zvláštním slavnostním čísle »Naší Omladiny« s četnými vyobrazeními. Z řečí, které byly při této příležitosti promluveny, lze vycítit, jaký význam má Sv. Hostýn vůbec a v době válečné zvláště. Mátě Sv. Hostýn se svým 2. zastavením křížové cesty býti pomníkem všem padlým členům Omladiny a zároveň zdrojem útěchy pro zarmoucené pozůstalé. Ač jsou moravsko-slezští vojíní, kteří hrdinně položili svůj život za vlast, pochováni roztroušeně po všech krajinách říše i v daleké cizině, přece na Sv. Hostýně má býti středisko, kde na ně bude ustavičně pamatováno. Poutníci, kteří půjdou kolem onoho zastavení, budou se vždycky za ně modlit. Jistě že i příbuzní padlých vojínů, kterým ani nebude lze připutovati na Sv. Hostýn, budou tím nemálo potěšeni.

Čím tedy vlastně byl Sv. Hostýn letošního roku pro poutníky? Jiná léta se přirovnává k hoře Tábor, kde se Pán Ježíš proměnil a naplnil apoštoly útěchou, takže zvolal sv. Petr: Pane, dobře jest nám tu býti. Letos bych přirovnal Sv. Hostýn k hoře Olivetské. Jako božský Spasitel po poslední večeři vstupuje na tuto horu počal se lekat i a teskliv býti a řekl apoštolům: Smutná jest duše má až k smrti (Mar. 14, 34. 35.), tak i poutníci, zvláště ti, kteří měli jíti k odvodu neb na bojiště, se lekali, slyšíce o hrůzách války a představujíce si v duchu, co je tam asi čeká. Byli teskliví, vzpomínajíce si, že se musí se svými známými rozloučiti a nevědouce, zda se s nimi vůbec ještě shledají; vždyť právě proto se přišli na Sv. Hostýn pomodlit za šťastný návrat. A jako se Kristus

Pán dlouho modlil, a se slzami obětoval prosby a modlitby (Žid 5, 7.) t. j. dle slov sv. Anselma nejpokornější a nejnaléhavější modlitby s největší zbožností a pohnutím srdce svému nebeskému Otci přednášel, aby byl vyslyšen: Otče je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne, ale ne jak já chci, nýbrž jak ty. (Mat. 26, 39.), podobně se i poutníci s největší vroucností modlili k Panně Marii. A jako se Pánu Ježíši ukázal anděl s nebe, a posiloval ho (Luk. 22, 41), tak také i poutníci povstávali od modlitby posilnění. Myšlenky: Panna Maria jest naše Matka, bude nás chrániti; ona trpěla, i my musíme trpěti; Syn Boží trpěl za naše hříchy, i my musíme konati pokání za své hříchy; Panně Marii jsme sebe i své rodiny úplně odevzdali, ona nepustí nás. Takové a podobné vzpomínky, jako na marnost světa, na věčnost, na krásu nebe a shledání na věčnosti vstupovaly prosebníkům na mysl. Srdce se uklidňovalo, a cítilo sílu k dalšímu boji, tak že odcházeli z pouti s podobnou odhodlaností, jako božský Spasitel, jenž šel k učeníkům a pravil: Vstaňte pojďte. Mat. 26, 46.

Že se tak stávalo, poznáváme jednak z poděkování, které posílají vděční poutníci na Sv. Hostýn. jednak z výrazu obličeje, na němž nebylo viděti zoufalství neb malomyslnost, ale duševní klid; jednak z pohlednic, které rozesílali poutníci svým známým. Často zněly takto: Panna Maria vás nechává pozdravovat, a přeje si, abyste ji přišli navštívit; zde je tak dobře, člověk tu zapomíná na všecek bol. — Představme si ty spousty pohlednic — po každé větší pouti byly plné bedny vezeny na poštu do Bystrice — posílaných se Sv. Hostýna s obrazem Panny Marie zvláště vojínům na bojišti se zprávou, že se přišli na Sv. Hostýn za ně pomodlit a je odporučiti do její mateřské ochrany. A jakou radost měli z toho vojáci na bojišti! Dopisy posílané z bojiště na Sv. Hostýn to dokazují. Vojáci pak sami, jsouce několik dní na dovolené, přicházeli někdy přímo z bojiště poděkovat Panně Marii za záchranu; nejedna paní přivedla sebou svého manžela důstojníka. Mnozí, kteří měli nastoupiti službu, loučili se se svou rodinou na Sv. Hostýně. Dlouho se modlili, dlouho se spolu loučili, až se jeden odebral domů a druhý do války. Také mnoho cizinců sešlo se tentokráte na Sv. Hostýně. Rusínští bohoslovci zakončili tu slavnou mši sv. školní rok, dvakráte tu byli hromadně Poláci a italští Tiroláci, zvláště z okolí, přicházejí skoro každý den a přijímají zbožně sv. svátosti. Dobře se tu uplatňuje aspoň dostatečná znalost italštiny P. Zimmerhakla.

Z hlavních příčin, proč přes všechny válečné potíže se pouti nad očekávání vydařily, bylo, že se nečinilo se žádné strany překážek. Byla sice hned na začátku války uveřejněna vyhláška, že se zakazují schůze, pouti a pod. Ale c. k. okresní hejtmanství v Holešově jsouc přesvědčeno, jak velký význam má pro nynější válečnou dobu náboženství vůbec, a zvláště pouti na Sv. Hostýn, chovalo se k nim velmi blahosklonně, a nečinilo po celý rok ani nejmenších obtíží.

Ve válečné době nejezdí žádné zvláštní vlaky. Proto také letos nepřiely velké průvody ze Slezska, z Olomouce, z Mor. Ostravy, od Rajhradu. Přece však jsme se dočetli v novinách: Místo obvyklé pouti na Sv. Hostýn bude se konati v Olomouci průvod z kapucínského chrámu do kostela Panny Marie Sněžné; místo pouti na Sv. Hostýn půjde průvod z Mor. Ostravy do Hrabyně. Jen ze Znojemska, z Brna, z Břeclavy se podařilo pořadatelům větší počet poutníků dopravit vlakem. O větších obtížích poutníků na dráze není nic známo. Jen před Narozením Panny Marie musili prý někteří Slováci, kteří přijeli vlakem do Hulína, jíti pro nedostatek vozů z Hulína pěšky. Jinak chovala se dráha, a zvláště p. přednosta v Bystrici s nádražním personálem k poutníkům velice ochotně. Poutníci z vý-

chodní Moravy byli ovšem v putování omezeni. V Mor. Ostravě a v okolních okresích byl skoro ustavičně vyhlášen válečný stav, takže odtamtud nikdo nemohl přijeti bez legitimace. Začátkem září byly také okresy hraničský, val.-meziříčský a vsetínský prohlášeny za válečné území, v němž bylo třeba legitimace.

Do polovice listopadu bylo zapsáno v sakristii cizích kněží, slouživších tohoto roku mši sv. na Sv. Hostýně 471 ze 14 diecézí, ač se mnozí opomenuli podepsat. Všech mší sv. sloužených bylo do té doby 2250, průvodů na 300.

Na konci válečného roku 1915 musíme tedy Panně Marii svatohostýnské vroucně poděkovatí za její ochranu, a přisvědčíme jistě řeči oné

Průvod s Nejsv. Svátostí Oltářní na Sv. Hostýně.
Začátek průvodu.

Panny v průvodu.

stařenky, která jest uveřejněna ve článku »Sv. Hostýn za válečné tísně« pod číslem VIII.: »Když jsem byla děvčetem, chodíval k nám jeden stařeček na besedu. Už je nebožtík. A tu s mojí tatíčkem si vykládali o vojnách. A dobře si pamatuji, jak pravil: ale toto všecko, co dosud bylo, je nic. Bude velká vojna, kdy celý svět bude bojovat. A vy tu budete v tomto koutě ochráněni té vojny, protože jste pod ochranou Panny Marie svatohostýnské«.

Čehosi podobného dočítáme se v životě P. Středy.*) Když r. 1645 obléhali dlouho Švédové Brno, a měšťané již byli velice sklíčení, zbožně se modlíval ctih. sluha Boží P. Martin Středa v chrámě zasvěceném Panně Marii za její ochranu. Jak dosvědčoval důstojník tehdejší studentské legie Rudolf Maximilián Říkovský z Dobřic, vyprávělo se v městě, kterak byl viděn jakýsi člověk v jezuitském oděvu v povětří nad kostelem Kolleje brněnské, jakoby se modlil před Pannou Marií, která pláštěm svým rozproštěným město ochraňovala. Švédové nedobyli Brna. A na Sv. Hostýně

*) Život sluby božího P. Martina Středy z Tovaryšstva Ježíšova. Napsal Jan Terora. Nákladem Dědičství sv. Cyrilla a Metoděje r. 1895, str. 518.

tolik tisíc poutníků se s největší zbožností utíkalo pod ochranu Panny Marie, odporoučelo sebe, své příbuzné, vojíny pod její ochranný plášť! Můžeme si tedy také Pannu Marii představit, která r. 1915 rozprostírala svůj plášť nad Moravou, a nedopustila, aby vesnice a osady, v nichž je uctívána, byly páleny a ničeny, a Moravané byli odvedeni do zajetí nebo vypuzeni do cizích krajin, jak tomu v zemích, kde zuří válka a v nedaleké od nás Haliči. Přes všechny útrapy tedy, které nám přinesla válečná hrůza, a které zaplavují celou skoro Evropu, přece Moravané nikdy nepřestanou být vděční Panně Marii svatohostýnské, zůstanou jejími ctiteli a budou i nadále s větší ještě důvěrou volati: »Zdrávas, vítězná Ochránkyně Moravy; zůstaň matkou lidu svému!«

Průvod s Nejsv. Svátostí Oltářní na Sv. Hostýně.
Muži v průvodu.

Ženy v průvodu.

P. Jan M. Černý, T. J.

Tajemství starého obrazu Panny Marie svato- hostýnské.

Co Bůh činí, dobře činí.

(Č. d.)

Paní Šedá nemohla usnouti. Nebyly ještě ani tři hodiny a ona již vstala. Potichu se ustrojila, pomodlila se a šla ven. Bylo ještě šero. Hledala práci, v práci člověk zapomene na bolest. A měla jí dosti. Dnes měly začít žně. Šla do komory, která měla okno na vantroky; aby tam bylo chladno, otvíralo se na noc. Chtěla ho zavřít a tu vidí Karla, jak se umývá až po pás ve vantrokách. Ten člověk byl jako vodník, pravý mlynář, voda byla jeho živlem.

Chtěla rychle přivřít, ale v tom se podívala ještě jednou ven. Protrhla si oči: není pochyby, hnědá bradavice na pravé lopatce: Karel Zábranský, majitel prostředního mlýna je tu.

Rychle se vrátila do veliké světnice a tam vroucně děkovala Panně Marii svatohostýnské: »Matko milosrdenství, tys to vše sprostředkovala, tobě mám co děkovat, tys naše pomocnice a naděje a útočiště«. Chvilí setrvala ještě v modlitbě a pak sešla na dvůr. Tam stál již Jakub a připravoval vůz na pole. Pozdravili se. »Jakube, našla jsem mladého Zábranského!« »Vím«, odtušil krátce, »až jak Pán Bůh dá!«

* * *

Panímáma byla klidnější a také veselejší. Maruška si zpívala jako skřivánek pomáhajíc pracovat na poli. A bylo jí tam třeba! Ač bylo mnoho dělníků, přece bylo dobře, když někdo na ně dohlédl při tom pomáhaje — práce každého šlechtí. Úroda byla opravdu požehnaná. Začalo mletí, práce bylo mnoho, že nebylo času na jiné záležitosti.

Ale Karla opouštělc veselí, byl jaksi zamýšleným a vyhýbal se společnosti. Zvláště byla-li tam domácí dcerka, pak jistě zmizel.

Jednou, bylo to asi v polovici září, sešli se Jakub s Karlem v aleji za mlýnem. Byla neděle, již se šelo. »Co pak vy tu, Karle, o samotě robíte?« začal Jakub. »Právě jsem se na něčem velmi důležitém ustanovil: odejdu ze mlýna co nejdříve«.

»Ach to je opravdu něco velmi důležitého a nového«, řekl Jakub »a proč, smím-li se tázat?«

»Protože se sem nehodím«.

»Hm, o tom pochybuji, já zase soudím, že byste tu měl zůstat až do smrti«.

»Rád bych, velmi rád, ale nejde to! naprosto nejde«.

»Karle, víte, že vás mám rád a že si vás vážím; svěřte se mi. Tuším nějaké tajemství. Jen ven s tím!«

»Jakube, jste mi jako druhým otcem. Dosud se mnou nikdo tak laskavě a starostlivě nezacházel jako vy. Nedal jsem si na srdce pozor a — a nyní — nyní za to musím pykat«.

»Nermuťte se Karle, srdce se zatoulalo do pravého místa«, dokončil Jakub.

Karel se zapýřil nevěda, co by moudrého řekl.

»Karle je to řízení boží, — co Bůh činí, dobře činí. — To, co vám nyní řeknu, nechte si jenom pro sebe. Poznáte řízení Boží«. A pak vypravoval vše věrně, jak to již laskavý čtenář prohlédl.

Bylo již hezky pozdě, když skončil. Vidíte prostřední mlýn musí přináležetí tomu, komu patří. Vy jste jeho pravý majetník, již dávno by se vám byl dostal, kdybychom vás byli našli. Radujte se, že jste přišel do svého. Maruška vás má ráda, panímáma si vás váží a já vás miluji jako syna. Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh přeje. Kde Bůh tam je pravá láska, kde láska, tam požehnání«.

* * *

O hodech se slavila v prostředním mlýně skutečně svatba. Lidé v okolí říkali: »Takový cizí člověk, bez majetku, jaké má štěstí. Ten se dovedl narodit!« Mlynářka s Jakubem si potíchu šeptali: »Má nás Pán Bůh přece jenom rád, nyní pokojně zemřeme«.

Před starým svatohostýnským obrazem hořívá stále lampička a v zadu listiny z rodu Zábranských čekaly na nové záznamy. Ale tajemství starého obrazu svatohostýnského zůstalo pro nezasvěcené navždy tajemstvím.

Asi po osmi letech vidíme rodinu mladých Zábranských na pouti na Sv. Hostýně. Maruška je zdravá mladá mlynářka, vede si pět hošíků, Karel nese malou Mařenku. Všichni klečí u hlavního oltáře. Jsou to děti

hodných šťastných rodičů. Chlapci klečí majíce zbožně ruce sepjaty a dbají na milovanou maminku, říkajíce potichu za ní.

Mladý mlynář se ohlédá po nějaké zpovědnici, aby se vyzpovídal. Sedi tam u Panny Marie lurdské ještě stařeček bělovlasý a hledí na celou rodinu se zalíbením.

Rychle odevzdal Karel ženě dcerušku a šel si přikleknout k zpovědi. Pak šla i manželka. Byl krásný červenecový všední den, slunce zářilo mile oknem nad hlavním oltářem do tichého chrámu. O deváté hodině začala poslední mše svatá. Děti ani nemukaly, když viděly rodiče přijímatí Tělo Páně.

Po mši svaté seděla celá rodina na lavičce za starou křížovou cestou a snídala. Chlapci si vesele poskakovali. Kněz stařeček šel kolem a dal se s mlynářem do řeči.

»Zdaleka, zdaleka jste?«

»A není to tak daleko, jen asi čtyry hodiny pěšky to sem bude od nás. Přijeli jsme sem povozem, máme ho dole pod kopcem v lázních.«

»To sem chodíváte každý rok o tomto čase, vidívám vás tu již několik let«, pravil kněz stařeček.

»Ovšem, chodíme každý rok děkovat Panně Marii svatohostýnské.«

»Měla jsem čtyři bratry«, vykládala mlynářka a Pán Bůh si je vzal.«

»Za to nám nyní dal pět chlapců zdravých a hodných a na statku nám tolik žehná, že jsme si toho ani nezasloužili«, řekl mlynář.

»Je vidět, že jste šťastni«, řekl stařeček, »jenom nezapomínejte na Pannu Marii svatohostýnskou, bude vám žehnat a vás chránit.«

»Však nezapomeneme, vždyť máme doma starý obraz Panny Marie svatohostýnské, před nímž hoří každou sobotu lampička. Všechny modlitby konáme před ním. Tak jsme stále pod ochranou Panny Marie svatohostýnské věduce, zač jí máme co děkovati.«

Zprávy se Sv. Hostýna.

Od 15. října do 15. listopadu.

V říjnu a listopadu konaly se na Sv. Hostýně tři **dušičkové slavnosti**. První pořádal Dr. Klem. Žurek O. Praem., druhou duchovní správa svatohostýnská, třetí vdp. probošt Dr. Ant. Stojan. O první a třetí přinesly denní listy tyto zprávy:

Dušičková slavnost sdružení venkovské omladiny na Sv. Hostýně dne 10. října. Ač bylo počasí velmi nepříznivé, přec dostavili se na dušičkovou slavnost omladiny účastníci z Kroměřížska, Přerovska, Prostějovska, Olomoucka, Lipnicka, Hranicka, Bystřicka, Vsetínska, Rožnovska, Holešovska, Uh.-Hradištska, Uh.-Brodská, Uh.-Ostrožska, Strážnicka, Břeclavska a Kyjovska. Ráno sloužil P. Černý T. J. mši sv. za vojiny a kázal o účinné lásce ve válce. O 8. hod. měl zpív. mši sv. za zemřelé členy a členky vdp. superior a po ní zazpíváno »libera« a píseň: »Do ráje ať uvedou Vás andělé«. Potom měl Dr. Kl. Žurek kázání, jak umírající a zemřelí členové a členky se stávají našimi učiteli. Po čtvrt hodinové přestávce kázal P. Černý T. J. o uctívání Rodičky Boží ve válce rážencem a Dr. Žurek měl slav. mši sv. za

živé členy a členky sdružení venkovské omladiny. Po mši svaté shromáždili se účastníci u stavby pomníku padlých bratří, kdež jim byla podána vysvětlení o zařízení stavby a účastníci se srdečně spolu rozloučili. »Bylo zde tak krásně, ani se mi nechce od tud jíti«, pravil pisatel jeden člen-vojin.

Dušičková pobožnost na Sv. Hostýně a posv. Velehradě. Mysl našich vojinů ať v poli ať v nemocnicích, nejraději zalétá na Sv. Hostýn a posv. Velehrad, jak tomu nasvědčují přecetné dopisy. Byla proto vzácná myšlenka Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. P. Marie, Matice svatohostýnské a cyrilomethodějského družstva Velehradu zaříditi dušičkovou pobožnost za zemřelé a padlé vojiny, zemřelé sestřičky a ošetřovatelky, a to jak na Sv. Hostýně tak i na posv. Velehradě. Ve čtvrtek 4. listopadu sloužil za ně slavné rekviem s konduktem na Sv. Hostýně poslanec a probošt Dr. Ant. C. Stojan, jemuž přísluhovali farář Břet. Vejborný ze Suchdolu, superior P. A. Ostrčilík, kaplan kvasický P. Ant. Dokoupil, P. Soukup, P. Zimmerhakl, P. Židek, P. Černý a P. Rozkošný se Sv. Hostýna. Přišli při vši nepohodě i poutníci. Pan Bayer, ma-

jitel domu ze Suchdolu s paní, jimž padl syn a bratr paní na jižním bojišti, děkovali za uspořádanou pobožnost. Rovněž vojínové Šatan Jan z Chomýže a Chýlek Frant. z Kozlovic, kteří použili 24 hodinové dovolené k pouti, rovněž děkovali za všechny válečné pobožnosti, jež pořádaly velehradské a svatohostýnské spolky. Téhož dne večer rozezvučely se zvony velehradské, by tklivými hranami oznamovaly dušičkovou pobožnost, již konal v pátek 5. listopadu probošt Dr. Ant. C. Stojan na posv. Velehradě jako na Sv. Hostýně. Přisluhovali mu: kanovník barský O. J. Filip, P. Pernička s novici Janáčkem, Krivánkem, Ličkou a Nesrovnalíkem. Cyrillská jednota velehradská krásným zpěvem zvyšovala pobožnost. Přítomny byly i školní dívky, vojíní a poutníci, z nichž na 200 obětovalo sv. přijímání za zemřelé vojíny. Přemnozí nemohli se ubránit slzám. Obě pobožnosti byly velmi tklivé a vroucí.

Na Vše svaté vedl dp. P. superior po poslední mši sv. průvod na svatohostýnský hřbitov; cestou modlili se účastníci se svícem v rukou zbožně bolestný růženec a vykonali na hřbitůvku společnou modlitbu, zejména za všechny v Pánu zesnule poutníky, členy Matice svatohostýnské, dobrodince a padlé vojíny.

Návštěva kostela. V neděle bývalo 200 až 300 poutníků, poněkud více z okolí; jednotlivě přicházeli z celé Moravy. Při večerní pobožnosti před všemi svatými sešlo se jich 80.

Počasí. V říjnu bylo 17. deštivých dnů a sice: 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 16., 17., 18., 21., 22., 30. a 31.; za deště bývalo obyčejně i zamlženo. Mlha byla kromě toho 19., 23. a 24. října. Slunce svítilo: 5. (bylo viděti Praděd) 12., 13., 14., 15., 25., 28., 29. Ostatní dny bylo zamračeno. Za celý měsíc napršelo 157.5 mm. Průměrná teplota byla 5° C a pohybovala se mezi 11.6 C (1. října) a —3.2° C (27. října); 27. října, v den pohřbu císaře Jana Harny byl první mráz. — Do polovice listopadu jen 9. a 12. listopadu svítilo slunce; 1., 2., 8. a 11. listopadu byla mlha, v ostatní dny zamračeno. Přšelo v noci přede Všeми svatými a 3. a 4. listopadu; sv. Martin skutečně přijel na Sv. Hostýn na bílém koni: do rána bylo 4 cm sněhu, který však již 13. listopadu roztál. Tlakoměr skoro od 7.—13. listopadu klesl na 700 mm. Teplota v první polovici listopadu se pohybovala mezi 6.5° C (3. list.) a —0.8° C (7 list.); na Vše svaté byly 2° C.

Osobní: 15. října přijel hostýnský varhaník p. Čalětka, jenž jest od počátku války na desítidenní dovolenou. Od 17.—25. října jsme konali svá roční duchovní cvičení. 30. října odjel P. J. Čerrý T. J. do

Prasklic u Nezamyslic na třídní dušičkovou pobožnost. 16. list. narukoval náš služebník Fr. Kučera, rod. ze Žeranovic. Dekretem ze dne 21. října t. r. byl vyznamenán P. Cyrill Jež T. J., profesor na kníž. arc. čes. gymnasiu v Praze (Dejvice) čestným odznakem II. tř. s válečnou dekorací za apošt. práce, které po celý rok konal ve vid. nemocnicích, hlavně ve válečném pavillonu císař. jub. nemocnice u raněných vojáků (Viz jeho článek: Čím je náboženství našim vojínům. Hlas 1915, č. 7.)

Všelicos. V polovici října byla jak obyčejně, na zimu postavena dřevěná, krytá chodba mezi klášterem a chrámem. — V zimní době bývají mše sv. v neděle a ve svátky o 8. a 9. hodině. — Plnomocné odpustky v našem kostele: 3. prosince na svátek sv. Frant. X. (Řehoř XV. 8. června 1622.) 1. ledna neb v jednom ze 7 dní, které jsou před 1. lednem nebo po 1. lednu. (Lev XIII. 12. ledna 1886.)

Vzpomínky. 7. prosince 1717 zemřel Jan z Rottálu, jenž r. 1650 koupil panství bystřické a zavázal svého syna Františka, aby postavil chrám na Sv. Hostýně. 18. prosince 1902 zemřel P. Jan Cibulka T. J., 24. pros. 1905 Jan Weinlich, generální vikář, předseda Matice svatoh.

▼ Z bojiště na Sv. Hostýn. ▼

Alpy, 4. října 1915.

Jakou radost Jste mi připravil zasláním našich milých Hlasů Svatohostýnských, posv. růženců, obrázků naší milé Matičky korunované a medailonků, nedovede nikdo vymluvit. Za to vše mé upřímné »Zaplať Pán Bůh!« Zasláním našich milých Hlasů Svatohostýnských prokázal Jste mně tolik milosti, že jí nejsem jakživ hoden. Četba ta: 1. Posiluje mne u víře v milostivého Boha; pravdu dí P. Jež T. J. ve čl. »Čím jest náboženství našim vojákům«, že ono jest silou naší ve všech válečných svízlech; 2. spojuje mne s mojí milou rodinou, neboť i ona jest odběratelkou; 3. předvádí mi na mysl všechny milé vzpomínky na naše tiché, útulné, svaté místočko a 4. utěšuje mne, že nebude-li mně zde již na zemi ještě aspoň jednou popřáno putovati na Sv. Hostýn, že se to jistě stane na onom světě. Doufám, že v brzkou dostanu krátkou dovolenou a budu tudíž spěchat ke trůnu naší milé Matičky na Sv. Hostýn. Jméno Tvé, Maria, jest plno slasti. Sl. Marii Alfonse za »Válečné pomněnky« srdečné »Zaplať Pán Bůh!«; jsou sice květy krvavého, ale velmi milé. Přijměte Vaše Důstojnosti ještě jednou mé vděčné »Zaplať Pán Bůh!«, Sněží: Sněhu leží již asi na 1 a půl dm tloušťky. A. Š.

Za redakci zodpovídá David Kubíček, emer. děkan v Kroměříži.

Nákladem Matice Sv. Hostýnské. — Tiskem Jindřicha Slováka v Kroměříži.

Prošba.

Právě nás došly rozpočty pro příští ročník Hlasů. Všechny knižní potřeby značně podražily a zejména papír stojí více než jednou tolik. Přes to nezvýšíme předplatné, aby i chudší mohli Hlasy naše odebírat, prosíme však snažně, aby alespoň z možnějších odběratelů dobrovolně sami podle možnosti něco přidali (snad o 50 h více) a nám další vydávání usnadnili. — Omylem expedice byly složenky vloženy už do 11. čísla tohoto ročníku; prosíme P. T. odběratele, aby si je uchovali pro příští ročník 1916.

Dary.

Na bronzovou sochu bl. Srdce Páně: Raněný voják Rudolf Našel z Příluku 30 K, A. Smetanová z Nivnice 40 h, nej. z Osíčka 40 h, nej. manželé z Blazic 20 K, Jos. Podles z Rajnochovic 1 K, rodina Orlitova 3 K, Cec. Dostálová z Turovic 2 K, Anežka Vinklárková z Přerova 1 K, 2 sestry z Přerova 5 K, nej. 4 K, Marie Kolibová od manželů z Dol. Bojanovic za šťastný návrat manželů 24 K, Václav Kampas z Korneuburku 1 K, Krist. Mašlanová z Dol. Těšic 2 K, voják z Jankovic 2 K, Filip. Segetová 1 K, nej. z farnosti Nákelské 20 K, nej. (prostřednictvím p. prob. Stojana) 5 K, Heřman Večeřa obchodník z Komína 3 K, Jan Zika z Sokolici 2 K, nejmenovaná z Podolí 6 K.

Nová křížová cesta. Františka Janovská ze Žeranovic na poděkování za návrat těžce zraněného bratra 100 K, Amalie Schmidek z Jihlavy 5 K, nej. dobroditelka z Brna 1000 K (na jeden obraz: VIII. zast.)

Pomník Omladiny. H. Lysáková z Bílince 8 K, A. S. z Hrabůvky 5 K, Kar. Bílková ze Slavkova 1 K, Ant. Pavlík, farář ze Štramberku 10 K, Karel Kocián 1 K, Karel Terych 60 h, Anna Nesňalova za svého vojína Jana Přichystalu z Třebčína 1 K, Marie Marečková z Nedakonice 2 K, A. Smetanová z Nivnice 20 h, Kar. Šnajdr 5 K, nej. manželé z Blazic 2 K, nej. z Duban 1 K, Ter. Trávníčková 1 K, Flor. Filipovič Nové Vsi 1 K, Fr. Chýlek z Kozlovic u Trenštátu 2 K, Jos. Novák 5 K, Marie Baňková 1 K, Jos. Medusová 1 K, Anna Čermrová 2 K, Helena Smijova 2 K, Adéla Jonkova 1 K.

Pro české vojiny ve vídeňských nemocnicích věnoval prostřednictvím duch. správy svatohostýnské vdp. Dr. Karel Hubík, rof. kníž. arc. gymn. v Kroměříži 100 K.

Poděkování. Panně Marii, sv. Josefu, sv. Anně, sv. Antonínu, sv. Filoméne za záhranu života, zdraví a odvrácení velkého eštěstí od celé rodiny jistá rodina od Hořýna. Panně Marii a sv. Antonínu děkuje a vyslyšení nejmenovaná z Olšovce. P. Marii a sv. Antonínu za vyslyšení ve velmi vážné záležitosti nejmenovaná ze Střítěže. P. Marii svatohostýnské, sv. Antonínu a všem v očištění za uzdravení R. Š. z Břestu.

P. Marii svatohostýnské Marie Kolibova za ochranu synovce vojína, jenž 12 měsíců byl na bojišti, onemocněl a nyní opět je zdrav. P. Marii a sv. Antonínu za vyslyšení prosby nejmenovaná z kláštera z Malenovic. K. M. z Dol. Těšic u Kelče děkuje korunovaně Královně svatohostýnské za uzdravení z nebezpečné přes rok trvající nemoci a za vyslyšení v mnohých důležitých záležitostech. Marie Musilova z Ondratice nejsv. Srdci Páně, P. Marii, sv. Josefu, a sv. Antonínu za pomoc manželovi, jenž prodělal mnoho velkých bitev na ruském bojišti, ze všech šťastně vyvázal; na konec však raněn musil se podrobiti velmi nebezpečné a bolestné operaci, kterou šťastně přešel. P. Marii děkuje za pomoc a za vyslyšení nejmenovaná z Hrušky. Josefa Pešáková P. Marii za uzdravení. Alois Pospíšil z Bystřice děkuje P. Marii za úplné uzdravení, neboť byl od malička nemocen. Odběratelka Hlasů z Rulavice P. Marii za uzdravení své dcery a za vyslyšení prosby. Nejmenovaná z Kladru za pomoc a ochranu ve velké tísní. Nejmenovaná děkuje P. Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby a za uzdravení. Anežka Krejčířová P. Marii a sv. Antonínu za pomoc a uzdravení dítěte. Františka Holasova z Rosičky děkuje P. M. za uzdravení dcerušky, která zápasila se smrtí a napivši se sv. vody hostýnské ozdravěla. Ottilie Podlahova z Rajnochovic za uzdravení těžce nemocného dítěte a vyslyšení prosby. Nejmenovaná z Kunovic za uzdravení.

Dopis manželky vojínovy.

Buď pozdravena, Královno nebeská, Matičko svatohostýnská! Já, prostíká žena v duchu zalétám k Tobě s manželem v nejhlubší pokoře. Ó Panno dobrotivá, k Tobě voláme v našem zármutku a úzkosti; již jsi nás vícekrát vyslyšela, a mám pevnou důvěru, že nás i dále budeš chrániti. Právě tomu rok v září, před Tvým svátkem, byl můj manžel zachráněn z tak hrozných neštěstí na bojišti. Na ten den nezapomeneme v naší rodině do naší smrti. Jedině Tobě, připočítáme jeho záchranu. Když byl manžel na orlábě, šel Ti poděkovat, třeba to bylo v březnu, ale díky k Tobě vše možnou, Tys jej jistě vyslyšela, vždyť žádného neoslyšíš, kdo se k Tobě utíká, a snad nám brzy vyprosíš kýžený mír a zachrániš svůj lid. Každý rok k Tobě budeme putovati,

zachraň mého manžela a bratra, spolu všechny vojiny. Ó milostná křesťanův ochrano, kříšných spásu, blaženosti bráno, naděje světa, rajská krásu, útěchu smutných hynoucích spásu! Či ústa darmo k Tobě pěla, či modlitbu zbožnou kdys zapomněla? Protož díím věrně času každého: Maria neoslýší zbědovaného. V strasti i smrti důvěrně volám: Maria nedá zahynouti nám! Srdečně zdravím cti. Otce T. J. a prosím, by můj prostinký článek díky uveřejnili ve Hlasech svatohostýnských, začez volám: zaplať Pán Báh. Odběratelka Hlasů svatohostýnských z Dambořic.

Srdečný pozdrav Matičce Boží, P. Marii hostýnské! Panenko Maria Hostýnská, před Tebou na kolena svá v duchu na tom místě posvátném podám a Tebe za přimluvu žádám, bys mně to odpustila, že Tebe nemohu navštívit a moji prosbu vyslyšeti rážila. Přimlouvej se za mého manžela Františka, jenž též v každém psaní se pod Tvůj plášť odevzdává; zachraň ho na duši i na těle i nás doma. Tři děti denně prosbu k Tobě vysílají za dobrého otce: prosím Tě, vyslyš hlas a volání od dítek malých a navrať nám dobrého otce, jenž statečně bojuje a do vůle Boží se odevzdává. Slib pevný Ti posílám, jestli se můj manžel vrátí, až bude po válce, tak Ti přijdem poděkovat oba za Tvoji ochranu. Přijmi prosbu a vyslyš mně, jež důvěru v Tebe mám. Na shledanou, Tvá ctitelkyně. Prosím Tě, ochraň ho a navrať, Panenko Maria hostýnská.

Lístárna redakce.

Kalendář »Vzkříšení« na r. 1916 již vyšel. Svým líčením pravdivých událostí z války světové, jakož i vojenskými a zábavnými povídkami z pera nejoblíbenějších spisovatelů našich upoutá v plné míře pozornost čtenářů a pobaví i poučí zároveň. Také věrné obrázky z bojiště, jakož i krásný titulní obraz Pána Ježíše, tišícího bouři na moři, budou se všem zamlouvati. Cena 1 K, tucet 8 K. Objednávky přijímá Česká sekce diecéšního komitétu v Čes. Budějovicích, která též kalendář »Venkov« a kalendáře fy Kotrbavy může v tuctu (tyto nikoliv jednotlivě) zaslati.

Lístárna administrace.

Z Ameriky došly tyto peněžní zásilky na Hlasy: Fr. Bezděk 160 K 85 h. — Rev. V. Demel 11 K 50 h. — John Micola 14 K. — P. P. Kašpar 21 K. — Kaspar, State Bank 11 K 50 h. — P. Janošik 27 K 50 h.

Sochy, oltáře, křížové cesty, Boží křoby, jesle a veškeré práce kostelní zhotovuje a opravuje umělecky, levně v každém slohu i moderním

František V. Buk,

sochař a řezbář, uměl. truhlářství

v Praze, Jílská ulice čis. 445-I

(proti Vejvodům). Založeno r. 1857.

Nákresy, fotografie, vzory kříž. cest posílám k nahlédnutí s prosbou o laskavé navrácení. Hotové sochy, kříž. cesty, jesle, kříže a jiné práce možno shlédnouti v mém skladě. — Na základě mnohých doporučení prosím o laskavé objednávky.

Doporučujeme tuto katol. domácí firmu co nejvšeteleji.

Oznámení.

Všem návštěvníkům Sv. Hostýna oznamuji zdvořile, že převzal jsem po p. Ant. Zajíčkovi krajní krámk od Rozhledny na Sv. Hostýně, kde veškeré druhy poutního zboží jako: sošky, růžence, obrázky, kříže a j. též hračky na skladě míti budu.

V úctě hluboké

V. Polach.

SKLOMALBA

E. ŠKARDA, BRNO,

umělecký ústav prvního řádu hotoví a dodává

chrámová okna

v každém provedení i slohu od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší sklomalby figurální. — Hotoví pravou vlašskou mozaiku kaménkovou pro fačady, oltární obrazy, náhrobky atd. s nejšířším zaručením uměleckého a odborně dokonalého provedení. Rozpočty ochotně a zdarma.

SVÍCE KOSTELNÍ

vyrábí nejdekonzaleji a doporučuje firma

V. Zhořil a syn v Bystřici pod Hostýnem.

První moravská továrna na voskové zboží a svíčky.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů, jakož i polovoskové a stearinové